PETER JAMES

Bestselerio ***KLASTA IR VILTIS*** *autorius*

MIRUSIOJO PĖDSAKAIS

PETER JAMES

MIRUSIOJO PĖDSAKAIS

Iš anglų kalbos vertė Arvydas Malinauskas

Jotema

UDK 821.111-31
Ja289

Peter James
DEAD MAN'S FOOTSTEPS
Pan Books, London, 2008

ISBN 978-9955-13-327-8

Skiriu Deivui Geilorui

Dalis šioje istorijoje aprašytų įvykių nutiko tragišką 2001-ųjų rugsėjį — vienuoliktąją ir kitomis dienomis. Su nuoširdžia pagarba aukoms ir artimųjų netekusiems žmonėms.

1

Jei Ronis Vilsonas nubudęs būtų žinojęs, kad po dviejų valandų bus negyvas, savo dienotvarkę būtų planavęs kiek kitaip.

Pirmiausia jis būtų galėjęs nesivarginti skusdamasis. O gal būtų ir neeikvojęs tiek daug brangių paskutiniųjų minučių, tepdamas plaukus geliu ir modeliuodamas juos, iki liko patenkintas. Nebūtų tiek daug laiko praleidęs blizgindamas batus ar krapštydamasis prie savo brangaus šilkinio kaklaraiščio, kol surišo idealų mazgą. Jis nieku gyvu, galima guldyti galvą, nebūtų sumokėjęs lupikiškos kainos, aštuoniolikos dolerių, — iš tikrųjų tokio išlaidavimo jis negalėjo pateisinti, — už valandą užtrukusį kostiumo lyginimą.

Sakydami, kad Ronis gyveno palaimingoje nežinioje, nenutuokdamas apie jo laukiančią dalią, gerokai perdėtume. Bet koks džiaugsmas jau senų seniausiai buvo išnykęs iš jo emocijų diapazono, todėl jis jau nebežinojo, ką reiškia *palaima*. Jau nejautė jokios palaimos netgi trumpalaikėmis orgazmo akimirkomis, kurias kartkartėmis dar patirdavo mylėdamasis su Lorena. Sakytum, jo kiaušiniai būtų buvę sustirę kaip ir jis pats.

Tiesą sakant, pastaruoju metu, — Loreną tai šiek tiek trikdė, — jei kas paklausdavo, kaip jam einasi, jis įprastai tik gūžtelėdavo pečiais ir tardavo: „Šūdinai."

Viešbučio kambarys irgi buvo šūdinas. Toks mažas, kad parpuolus nepavyktų nugriūti ant grindų. Tai buvo pigiausias „W" numeris, tačiau bent jau adresas leido išlaikyti deramą įvaizdį. Jeigu būdamas Manhatane apsistodavai „W", tu jau *šį tą* reiškei. Net jeigu miegodavai šepečiams skirtoje spintoje.

Ronis suprato, kad jam būtina atgauti pasitikėjimą savimi, žinoma, reikėjo ir atitinkamo nusiteikimo. Žmonės reaguodavo į jiems siunčiamus fluidus, ypač jei prašydavai pinigų. Niekas, netgi senas bičiulis, nesiryžtų skolinti nevykėliui, tuo labiau tokios sumos, kokios jam šiuo metu reikėjo. Juoba šis senas bičiulis.

Norėdamas pamatyti, koks lauke oras, jis dirstelėjo pro langą, išriesdamas kaklą, kol pro kitapus Trisdešimt devintosios gatvės stūksantį pastatą, primenantį stačią pilką uolą, išvydo siaurą dangaus rėžį. Tai, kad išaušo puikus rytas, jam ūpo nepakėlė. Savijauta buvo tokia, tarytum visi aliai vieno debesys iš žydro skliauto buvo suplaukę į jo širdį.

„Bulgari" falsifikatas rodė 7 val. 43 min. Ronis buvo nusipirkęs jį internete už keturiasdešimt svarų, tačiau ar kas nors būtų galėjęs pasakyti, kad tai ne originalas? Jis jau senų seniausiai suprato, kad prabangus laikrodis žmonėms, kuriems tu nori padaryti įspūdį, siunčia reikšmingą žinią: jeigu laikas tau yra toks svarbus, kad įsigijai vieną iš geriausių pasaulyje laikrodžių, galimas dalykas, jog deramai pasirūpinsi ir pinigais, kuriuos jie tau rengiasi patikėti. Išvaizda dar ne viskas, bet ji pakankamai svarbi.

Taigi 7.43. Metas veikti.

Jis paėmė savo „Louis Vuitton" lagaminėlį — taip pat falsifikatą, — užkėlė jį ant prigrūsto kelioninio lagamino ir išėjo iš kambario, paskui save traukdamas visą bagažą. Išlipęs iš lifto pirmame aukšte, praslinko pro informacijos skyrių. Ronio kreditinės kortelės buvo taip išmelžtos, kad jis greičiausiai nebūtų galėjęs apmokėti nė viešbučio jam pateiktos sąskaitos, tačiau sukti dėl to galvą buvo dar ankstoka. Jo BMW — prašmatnus mėlynas automobilis nudengiamu viršumi, kurį labai mielai vairuodavo Lorena jau vien todėl, kad galėjo pasirodyti pažįstamiems, — turėjo būti iš jo atimtas, o nekilnojamojo turto hipoteka netrukus turėjo atimti iš Ronio ir jo teisę išpirkti įkeistą namą. Šiandieninis susitikimas, niūriai mąstė jis, jam reiškia tą patį, ką svaigalų gurkšnis pagirių kamuojamam alkoholikui. Dabar beliko pasikliauti tik pažadu. O pažadui buvo dešimt metų.

Vis dėlto jis vylėsi, kad duotas žodis nebus užmirštas.

*

Riedėdamas metro ir keliais prilaikydamas linguojančius lagaminus, Ronis suprato, kad jo gyvenime kažkas negerai, tačiau nebūtų galėjęs konkrečiai įvardyti kas. Daugybė jo bendraamžių iš mokyklos laikų, pasiekę didelių laimėjimų savo srityse, seniai nurūko toli į priekį, palikdami jį vis beviltiškiau kepurnėtis jų sukeltose bangose. Finansų patarėjai, nekilnojamojo turto supirkėjai, finansininkai, teisininkai. Jie buvo įsikūrę ištaigingiuose praturtėlių namuose, puikavosi savo įspūdingomis žmonomis, augino vaikus, už kuriuos buvo pasiryžę aukoti gyvybes. O ką jis turėjo?

Neurastenikę Loreną, leidžiančią pinigus, kurių jis neturėjo, nesibaigiančioms grožio procedūroms, nors šios jai nebuvo būtinos, dizainerių drabužiams, kurie buvo ne jųdviejų nosims, ir absurdiškai didelėms savo ir anoreksija sergančių savo draugių sąskaitoms už salotas ir mineralinį vandenį apmokėti, — nors šios buvo nepalyginti turtingesnės už juos, — kai restoranų savaitės metu lankydavosi pačiuose prabangiausiuose restoranuose. Be to, nepaisant didelės pinigų sumos, išleistos nevaisingumui gydyti, ji ir toliau neįstengė pagimdyti jo labai trokštamo kūdikio. Vienintelės išlaidos, kurias Ronis ramia širdimi pateisino, buvo skirtos jos krūtų didinimo operacijai.

Žinoma, Ronis buvo per daug išdidus, kad prisipažintų jai, į kokius nemalonumus pateko. O būdamas nepataisomas optimistas visada tikėjo, kad išeitis yra ranka pasiekiama. Kaip tikras chameleonas jis tobulai prisitaikydavo prie kintančių gyvenimo sąlygų. Prekiaudamas naudotais automobiliais, o vėliau antikvariniais daiktais ir nekilnojamuoju turtu, jis buvo įpratęs rengtis pagal paskutinį mados klyksmą ir pasižymėjo gera iškalba, kuri, deja, gerokai pranoko jo sumanumą finansiniuose dalykuose. Žlugus nekilnojamojo turto perpardavinėtojo karjerai, staiga perėjo į statybos sektorių ir ne mažiau įspūdingai atrodė mūvėdamas džinsais ir vilkėdamas trumpa sportine striuke. Paskui, kai bankai atėmė jo teisę į dvidešimties namų statybą, šiai įstrigus planavimo stadijoje, Ronis dar kartą persėdo į finansų patarėjo turčiams kėdę. Deja, ir šįsyk atsidūrė aklavietėje.

Dabar jis vylėsi įtikinti savo seną draugą Donaldą Hetkuką, jog žinąs paslaptį, kaip uždirbti pinigų iš naujos auksinės žąsies — biodyzelino. Sklido gandai, kad Donaldas susikrovęs pasakišką milijardo vertės turtą įvairiais derivatyvais, o patyręs nereikšmingą poros šimtų

tūkstančių nuostolį, kai prieš dešimt metų nesėkmingai investavo į Ronio nekilnojamojo turto verslą. Pareiškęs neturįs jokių pretenzijų draugui, kai šis pasiaiškino dėl žlugusio verslo, patikino, jog vieną gražią dieną ir vėl jį paremsiąs.

Žinoma, Bilas Geitsas ir kiti stambieji planetos verslininkai jau buvo nusitaikę į naują aplinkai draugiško biokuro rinką ir turėjo pakankamai pinigų savo planams įgyvendinti, tačiau Ronis manė atradęs nišą ir sau. Jam šįryt tereikėjo įtikinti Donaldą. O Donaldas, būdamas įžvalgus, turėtų permanyti. Jis tikriausiai supras. Niujorko kalba šnekant, tai turėtų būti kamuolio dėjimas iš viršaus.

Ir kuo labiau traukinys artėjo prie miesto centro, tuo labiau Ronis, mintyse repetuodamas savo projekto pristatymą Donaldui, pasitikėjo savimi. Jis jautėsi lyg Gordonas Geko, kurį „Volstrite" vaidina Maiklas Daglasas. Tiesą sakant, jis ir atrodė tinkąs šiam vaidmeniui. Kaip ir tuzinas kitų elegantiškai apsirengusių Volstrito veikėjų, kartu su juo įsitaisiusių siūbuojančiame vagone. Jei kurį nors iš jų ir kamavo bent pusė visų jo problemų, jie sėkmingai jas slėpė. Visi Ronio bendrakeleiviai atrodė velniškai pasitikintys savimi. O jeigu jie patys būtų teikęsi dirstelėti jo pusėn, tai būtų išvydę aukštą, laibą, tačiau dailų vyruką suteptais, atgal sušukuotais plaukais, pasitikintį savimi nė kiek ne mažiau nei jie.

Sakoma, jei nepavyko sėkmingai prasisukti iki keturiasdešimties metų, vadinasi, tau tai nelemta. Roniui artėjo keturiasdešimt treji, iki kurių buvo likusios trys savaitės.

O dabar jis artėjo prie savo stotelės. Čeimberso gatvė. Paskutiniuosius kelis kvartalus jis norėjo pereiti pėsčiomis.

Išėjusį iš metro Ronį pasitiko gražus Manhatano rytas, jis išskleidė miesto planą, kurį praėjusį vakarą buvo gavęs iš durininko, ir pasitikslino kelionės kryptį. Paskui žvilgtelėjo į laikrodį: 8. 10. Iš savo ankstesnių apsilankymų Niujorko administraciniuose pastatuose patirties jis spėjo, kad nuvykus į vietą jam reikėtų dar penkiolikos minučių — nusigauti iki Donaldo kontoros. Durininkas buvo minėjęs, kad nuo čia pėsčiomis reikėtų paėjėti geras penkias minutes, žinoma, tuo atveju, jeigu jis nepaklydo.

Praėjęs rodyklę, informuojančią, kad pateko į Volstritą, nuėjo tolyn, pro „Jamba" sulčių parduotuvę dešinėje ir „Kokybiškas siuvimo

ir persiuvimo paslaugas", paskui įėjo į šurmuliuojančią „Downtown Deli".

Nosį kuteno stiprios kavos ir kepamos kiaušinienės kvapas. Atsisėdęs ant raudonos odinės baro sėdynės, užsisakė šviežiai spaustų apelsinų sulčių, latės, plaktos kiaušinienės su kumpiu ir skrudintu kvietiniu paplotėliu. Laukdamas, kol jam patieks maistą, dar sykį peržiūrėjo verslo planą, paskui, vėl žvelgdamas į savo laikrodį, mintyse paskaičiavo laiko skirtumą tarp Niujorko ir Braitono.

Anglija lenkė penkiomis valandomis. Lorena tikriausiai pietauja. Ronis paskambino jai ir pasakė, kad ją myli. O ji palinkėjo sėkmės susitikime. Norint patikti moterims, daug nereikia, pakanka kartkartėmis ištarti vieną kitą meilesnį žodelį, pasitaikius progai perskaityti poezijos posmelį ir padovanoti vieną kitą prabangiai atrodantį juvelyrinį dirbinį, bet ne per dažnai.

Po dvidešimties minučių, apmokėdamas sąskaitą, kažkur tolumoje jis išgirdo galingą griausmą. Ant gretimos sėdynės įsitaisiusiam vaikinui išsprūdo:

— Jėzau, kas per velniava?!

Ronis pasiėmė grąžą, paliko nemenkus arbatpinigius ir išėjo į gatvę, nusiteikęs tęsti savo kelionę į Donaldo Hetkuko kontorą, kuri, pasak Roniui elektroniniu paštu atsiųstos informacijos, buvo įsikūrusi Pasaulio prekybos centro Pietiniame bokšte, aštuoniasdešimt septintame aukšte.

Buvo antradienio, 2001-ųjų rugsėjo vienuoliktos, rytas, 8 val. 47 min.

2

2007-ųjų spalis

Ebė Doson išsirinko šį butą todėl, kad jis atrodė saugus gyventi. O ši detalė buvo ganėtinai svarbi, atsižvelgiant į tai, kad ji šiuo metu *niekur* negalėjo jaustis saugi.

Be atsarginio išėjimo su gaisrinėmis kopėčiomis užpakalinėje namo dalyje, į kurį galėjai patekti tik iš vidaus, ir iš priešgaisrinio išėjimo rūsyje, į namą vedė vienerios durys. Jos buvo tiesiai po Ebės

butu, tik aštuoniais aukštais žemiau, o pro buto langus atsivėrė vaizdas į abi gatvės puses.

Butą ji buvo pavertusi tvirtove. Sutvirtinti vyriai, plieninė apkala, trys saugios spynos priekinėse duryse ir tiek pat — vedančiose link atsarginio išėjimo, įtaisytose mažytės pagalbinės patalpos užpakalinėje dalyje, ir dviguba durų grandinėlė.

Jei koks nors plėšikas būtų bandęs įsilaužti, jam būtų tekę trauktis tuščiomis rankomis. Niekas nebūtų galėjęs patekti į vidų, nebent važiuotas tanku arba pačios šeimininkės pakviestas.

Tačiau dėl visa ko — atsarga gėdos nedaro — ji prie savęs visuomet laikė „Mace" pipirinio purškalo flakoną, medžioklinį peilį ir beisbolo lazdą.

Argi ne ironiška, mąstė Ebė, kad ji, pirmą kartą gyvenime įsigijusi tokį didelį ir ganėtinai prabangų būstą, kuriame galėjo priimti svečius, yra priversta lindėti jame pati sau viena, visiškoje slaptoje.

O bute buvo tiek daug patogumų. Ąžuolinės grindys, didžiulės kreminės spalvos sofos su baltomis ir šokolado rudumo pagalvėlėmis, prašmatnūs šiuolaikinės dailės kūriniai ant sienų, namų kino sistema, moderniausia virtuvės įranga, masyvios, nepaprastai patogios lovos, šildomos vonios grindys ir puikus dušo kambarys svečiams, kuriuo ji dar nebuvo pasinaudojusi bent jau pagal jo *paskirtį*.

Ji jautėsi taip, lyg būtų atsidūrusi viename iš tų madingų apartamentų, apie kuriuos svajodavo vartydama blizgių žurnalų lapus. Kai būdavo giedras oras, jos butą popiet užliedavo saulės spinduliai, o vėjuotomis dienomis, kaip ir šiandien, atidarius langą galėjai kvėpuoti druskos prisotintu oru ir klausytis žuvėdrų klykavimo. Vos už poros šimtų jardų nuo gatvės galo, kur ji kertasi su judriu Kemptauno Pajūrio bulvaru, buvo paplūdimys. Ji galėdavo eiti juo išilgai tolyn į vakarus arba pro pakrantės uolas, palei promenadą, traukti į rytus.

Vieta Ebei irgi patiko. Čia pat esančiose nedidelėse krautuvėlėse lankytis buvo saugiau nei dideliuose prekybos centruose, nes visada galima matyti, kas įeina pirma jos. O būtų užtekę, kad ją atpažintų vos vienas žmogus.

Vos vienas.

Vienintelis trūkumas buvo liftas. Beveik nuolat kankinama klaustrofobijos, o pastaruoju metu labiau negu bet kada anksčiau linkusi į

panikos priepuolius, Ebė visuomet stengdavosi išvengti kelionės liftu viena, nebent neturėdavo kitos išeities. Jos butui priskirta trūkčiojanti kapsulė, savo dydžiu prilygstanti dviem vertikaliai pastatytiems karstams, kuri šį mėnesį jau porą sykių užsikirto, — laimė, kad ja tuo metu dar kas nors kėlėsi, — buvo viena iš blogiausių jos gyvenime.

Todėl paprastai ji naudodavosi laiptais, užlipdavo jais ir nulipdavo, bet prieš dvi savaites darbininkai, remontuojantys butą žemiau jos apartamentų, laiptinę pavertė tikru kliūčių ruožu. Jai tai būdavo gera mankšta, o jeigu namo grįždavo su sunkiais pirkinių krepšiais, problemų nekildavo, mat juos pasiųsdavo liftu aukštyn, o pati kopdavo laiptais. Labai retais atvejais, kai susitikdavo kurį nors iš savo kaimynų, ji petys į petį kildavo kartu su juo. Tačiau dauguma kaimynų buvo tokie seni, kad niekur per daug nekišdavo nosies. Kai kurie iš jų atrodė tokio pat amžiaus, kaip ir šis daugiabutis namas.

Keletas jaunesnių gyventojų, pavyzdžiui, Hasanas, besišypsantis iranietis bankininkas, įsikūręs dviem aukštais žemiau ir retsykiais keliantis iki paryčių trunkančius vakarėlius, kurių dalyvių ji visada mandagiai šalindavosi, dažniausiai būdavo kažkur išvykę. Todėl savaitgaliais, jei tik Hasano nebūdavo namie, visas vakarinis pastato sparnas atrodydavo toks tylus, tarytum jame gyventų tik vaiduokliai.

Ebė suprato, kad tam tikra prasme ir ji pati esanti vaiduoklis. Koją iš savo saugios irštvos iškelianti tik sutemus, trumpai nusikirpusi ir juodai nusidažiusi kadaise ilgus šviesius plaukus, akis slepianti po saulės akiniais, pasistačiusi švarko apykaklę, ji jautėsi svetima mieste, kuriame gimė ir užaugo, kuriame kadaise studijavo verslininkystę, viename kitame bare aptarnavo lankytojus, laikinai ėjo sekretorės pareigas, draugavo su vaikinais ir, kol nebuvo užsikrėtusi kelionių virusu, netgi fantazavo apie savo šeimą.

Dabar ji sugrįžo atgal. Slapta. Nelyginant pašalietė savo pačios gyvenime. Desperatiškai stengdamasi, kad tik kas nors neatpažintų. O kai retomis progomis prasilenkdavo su kuriuo nors iš jai pažįstamų žmonių, tuojau pat nusigręždavo į kitą pusę. Arba, bare išvydusi seną draugą, nedelsdama nešdavo kudašių laukan. Prakeikimas, juk ji visai vieniša!

Ir virpanti iš baimės.

Netgi jos pačios motina nežinojo, kad ji grįžo į Angliją.

Ką tik, prieš tris dienas, suėjo dvidešimt septyneri, ir ji ta proga prasimanė kažką panašaus į gimtadienio vakarėlį, ironiškai prisiminė Ebė. Pati sau viena, nusitašiusi iki žemės graibymo, su „Moët et Chandon" buteliu, erotiniu filmu per „Sky" ir vibratoriumi nusėdusia baterija.

Ji mėgo didžiuotis įgimta dailia išvaizda. Nestokodama pasitikėjimo savimi, galėjo drąsiai pasirodyti bet kuriame bare, eiti į bet kurią diskoteką ar dalyvauti vakarėliuose ir neabejotinai sulaukti pasisekimo. Lengvai bendraudavo, greitai sužavėdavo ir mokėjo apsimesti pažeidžiama, o pastaroji savybė — tuo įsitikino jau prieš daugelį metų — labai patiko vaikinams. Tačiau dabar Ebė iš tikrųjų buvo pažeidžiama ir tuo nė kiek nesidžiaugė.

Bėglei džiaugtis nėra kuo.

Net jeigu tai ir netruks amžinai.

Lentynos, stalai ir buto grindys buvo pilni knygų, CD ir DVD diskų, įsigytų iš „Amazon" ir „Play.com". Per pastaruosius du mėnesius ji perskaitė daugiau knygų, peržiūrėjo daugiau filmų ir televizijos laidų nei kada nors anksčiau. Didesnę likusio laiko dalį leido internetu mokydamasi ispanų kalbos.

Ji ryžosi grįžti atgal, nes manė, kad čia bus saugu. Deivas pritarė. Tai — vienintelė vieta, kur jis neišdrįstų pasirodyti. Vienintelė vieta visoje planetoje. Žinoma, ji negali būti visiškai tikra.

Turėjo ir dar vieną priežastį grįžti į Braitoną, ir ši priežastis buvo labai svarbi jos planuose. Ebės motinos būklė po truputį prastėjo, todėl ji norėjo surasti jai gerus privačius slaugos namus, kuriuose galėtų kaip galima geriau praleisti likusius gyvenimo metus. Ebė nenorėjo, kad motina savo gyvenimą užbaigtų vienoje iš tų siaubingų Valstybinei sveikatos apsaugos sistemai priklausančių slaugos palatų. Netoliese esančiame kaime jau buvo radusi puikų namą. Tiesa, jis buvo brangus, bet ji pajėgtų išlaikyti savo motiną daugelį metų. Deja, jai dar kurį laiką teks slapstytis.

Staiga, gavęs įeities tekstą, dzingtelėjo telefonas. Ji pažvelgė į ekraną ir nusišypsojo, išvydusi pranešimo siuntėjo vardą. Vienintelis dalykas, padėjęs jai ištverti, buvo būtent šie tekstiniai pranešimai, kuriuos gaudavo kas kelios dienos.

Išsiskyrimas silpnina meilę, jei ji silpna, ir stiprina, jei ji stipri, panašiai kaip vėjas užpučia žvakę, bet kūrena laužą.

Ji valandėlę mąstė. Laisvo laiko perteklius buvo naudingas tuo, kad ji ištisas valandas galėjo naršyti internetą, nejausdama jokios kaltės. Jai patiko rinkti citatas, todėl po kurio laiko išsiuntė vieną, kurią buvo išsaugojusi.

Meilė — tai ne žiūrėjimas vienas kitam į akis. Meilė — tai žiūrėjimas drauge viena kryptimi.

Pirmą kartą savo gyvenime ji sutiko vyrą, kuris žiūrėjo ta pačia kryptimi kaip ir ji. Šiuo momentu — tik į paprasčiausią vietovės pavadinimą žemėlapyje. Į vaizdus, parsisiunčiamus iš interneto. Į vietą, kur ji keliaudavo sapnuose. Tačiau netrukus jiedu kartu keliaus ten iš tikrųjų. Jai tik reikėjo kantriai dar truputį palaukti. Jiems abiem reikėjo.

Ji užvertė *The Latest* žurnalą, kuriame ką tik apžiūrinėjo svajonių namus, užgesino cigaretę, ištuštino taurę „Sauvignon" ir pradėjo įprastinį patikrinimą prieš išeinant.

Pirmiausia nuėjo prie lango ir pažvelgė pro žaliuzes žemyn, į plačią regentystės laikų namų eilę. Natrio lempos oranžine šviesa apšvietė kiekvieną gatvės kampelį. Buvo jau gana tamsu, stūgaujantis rudens štormas į langų stiklus it stambius šratus šuorais bloškė lietaus lašus. Vaikystėje Ebė bijodavo tamsos. Dabar, tikra ironija, tamsa leido jai pasijausti saugiai.

Ebė gerai žinojo, kokie automobiliai su savininkų lipdukais, patvirtinančiais jų teisę statyti transporto priemones šioje vietoje, laikomi abiejose gatvės pusėse. Greitai nužvelgė juos visus iš eilės. Anksčiau ji neskirdavo automobilių markių, bet dabar jau gerai žinojo. Purvinas, paukščių išmatomis nutaškytas juodas „Golf GTi". „Ford Galaxy" minivenas, priklausantis priešingoje gatvės pusėje gyvenančiai porai — ji augino nuolat zirziančius dvynukus ir iš pažiūros visą laiką laiptais aukštyn žemyn tampė pirkinius ir sudedamąsias vaikiškas kėdutes su ratukais. Jau senai atrodanti „Toyota Yaris". Nusenęs „Porsche Boxster", priklausantis jaunam vyriškiui, kuris, jos nuomone, greičiausiai buvo gydytojas ir, galimas dalykas, dirbo šalia esančioje Karališkojoje

Sasekso grafystės ligoninėje. Aprūdijęs baltos spalvos „Renault" vanas subliūškusiomis padangomis ir skelbimu PARDUODAMAS, raudonu rašalu užrašytu ant rudo kartono atraižos ir užkištu už keleivio durų stiklo. Ir dar koks tuzinas automobilių, kurių savininkus Ebė pažinojo iš matymo. Nieko naujo neišvydo, nieko, dėl ko reikėtų sunerimti. O ir tamsiose pakampėse niekas netūnojo.

Pro šalį nuskubėjo porelė, susikibusi rankomis, su išskleistu skėčiu, kuris bet kurią akimirką galėjo išsiversti į išvirkščią pusę.

Patikrinti langų užraktus miegamajame, antrame miegamajame, vonios kambaryje, svetainėje-valgomajame. Nustatyti šviesų, televizoriaus ir radijo laikmačius kiekviename kambaryje paeiliui. Viengubas medvilninis „Blu-Tack" siūlas, pritvirtintas prie buto durų ir kelių aukštyje ištemptas skersai koridoriaus.

Ar tik tamstele nebūsi susirgusi paranoja? Tik pamanykite!

Ji nukabino nuo kablio siaurame prieškambaryje savo ilgąjį lietpaltį ir skėtį, peržengė siūlą ir dirstelėjo pro durų akutę. Tuščioje laiptinėje, nelyginant žuvies akyje, išvydo blyškiai geltoną šviesą.

Atkabino grandinėles, atsargiai pradarė duris ir žengė per slenkstį, tą pačią akimirką užuosdama pjautos medienos kvapą. Užtrenkusi duris, užrakino visas tris jose įstatytas itin saugias spynas.

Paskui akimirką kitą stovėjo klausydamasi. Kažkur žemai, viename iš butų, skambėjo telefonas, tik niekas jo nekėlė. Pajutusi drebulį glaudžiau įsisupo į lietpaltį vilnoniu pamušalu, mat po metų, nugyventų nuolatinėje saulėkaitoje, ji nebuvo pratusi prie drėgmės ir šalčio. Nebuvo pratusi ir viena praleisti penktadienio vakarą.

Šįvakar ji planavo suspėti į filmą, „Atpirkimas", kurį rodė Prieplaukos daugiaekraniame kino teatre, po seanso užvalgyti — galbūt ko nors iš makaronų — ir, jei užteks drąsos, nueiti į barą išgerti poros taurių vyno. Kai įsimaišydavo tarp kitų žmonių, jai bent šiek tiek palengvėdavo.

Apsirengusi santūriai kaip ir dauguma — madingos džinsinės kelnės, kulkšnis siekiantys batai ir juodas megztinis aukšta atverčiama apykakle po lietpalčiu, — nes norėjo atrodyti dailiai, bet neatkreipti į save dėmesio, jei užsuktų į barą, Ebė atidarė atsargines duris į laiptinę ir, dideliam savo nusivylimui, pamatė, kad darbininkai paliko ją savaitgaliui užgriozdintą tinko plokštėmis ir statybinės medienos krūva.

Koneveikdama juos, ji ėmė mintyti, gal pamėginus kebernotis per kliūtis, tačiau persigalvojusi paspaudė lifto iškvietimo mygtuką ir įsistebeilijo į subraižytas metalines duris. Netrukus išgirdo, kaip liftas, dusliai žvangėdamas, trūkčiodamas ir trinkčiodamas, ėmė kilti aukštyn, galiausiai, pasiekęs reikiamą aukštą, šaižiai žvangtelėjo, ir tada, lyg kas būtų kastuvu lyginęs žvyrą, atsidarė išorinės durys.

Ji įžengė į vidų, o durys, vėl išleidusios tą patį garsą, užsidarė, tuojau pat jai už nugaros užsivėrė ir dvigubos lifto kabinos durys. Ebė užuodė kažkieno kvepalus ir citrinų kvapo valymo skystį. Liftas staiga trūktelėjo keletą colių aukštyn taip stipriai, kad ji vos nepargriuvo.

Tuomet, kai jau buvo vėlu persigalvoti ir išlipti, kai iš visų pusių ją spaudė metalinės sienos, o nedidelis, kone matinis veidrodis atspindėjo jos vos įžiūrimame veide stiprėjančią paniką, liftas akimirksniu ėmė leistis žemyn.

Ebė buvo besusigriebianti padariusi nedovanotiną klaidą.

3
2007-ųjų spalis

Vyresnysis detektyvas Rojus Greisas, sėdėdamas už stalo savo kabinete, padėjo telefoną ir, sukryžiavęs ant krūtinės rankas, atsilošė atgal, kol pasvirusi atgal kėdė atsirėmė į sieną. *Šūdas.* Penktadienio popietė, 4.45, jo savaitgalis nuėjo šuniui ant uodegos, o tiksliau sakant — nuplaukė kartu su nuotekomis.

Tarytum būtų nepakakę niekam tikusių kortų, gautų praėjusį vakarą savaitiniame pokerio lošime, jau pasibaigusiame beveik trijų šimtų svarų sterlingų pralošimu.

Niekas kitas negalėtų sugadinti nuotaikos labiau už išvyką prie nuotekų šalinimo įrenginio, mąstė jis, lietingą penktadienio popietę rinkti faktinės medžiagos. Jautė, kaip pro nesandarius jo mažo kabineto lango rėmus kiaurai košia ledinis vėjas, ir klausėsi lietaus barbenimo. Nė vienos laisvos dienos.

Jis keikė Valdymo skyriaus telefonininkę, ką tik telefonu pranešusią šią naujieną. Žinoma, kaltinti dėl blogos žinios tą, kuris ją perduoda, yra nelogiška, tačiau rytojaus vakarą jis juk buvo numatęs

praleisti Londone su Kleo, norėdamas ją pamaloninti. O dabar šį sumanymą reikėjo atidėti dėl nusikalstamo atvejo, kuris, jis tai nujautė instinktyviai, daug džiaugsmo nesuteiks; ir visa tai todėl, kad jis už susirgusį savo kolegą sutiko eiti budinčiojo vyresniojo tyrėjo pareigas.

Žmogžudysčių tyrimo darbas Rojui teikė pasitenkinimą. Saseksе jų kasmet būdavo įvykdoma apie penkiolika — daugelis pačiame Braitone, Houve ir apylinkėse, — pakankamai, kad visi čia dirbantys vyresnieji policijos tyrėjai atskleistų savo sugebėjimus. Jis suprato, kad tokios mintys yra šiek tiek beširdiškos, vis dėlto tai buvo faktas: sėkmingai išnarpliojęs žiaurias, didelio atgarsio susilaukusias žmogžudystes, galėjai sėkmingai kopti karjeros laiptais. Tokiais atvejais į tave atkreipia dėmesį žiniasklaida ir visuomenė, bendradarbiai ir, svarbiausia, viršininkai. Nusikaltėlio areštas ir nuosprendžio jam paskelbimas teikia didžiulį pasitenkinimą. Ne tik dėl gerai atlikto darbo, bet dar labiau dėl aukos artimųjų, kurie gali lengviau atsikvėpti. Greisui šis faktorius buvo svarbiausias.

Jam patiko tirti žmogžudystes sekant karštomis pėdomis, kai galėdavo nedelsdamas imtis veiksmų, dar jausdamas adrenalino antplūdį, kai nelikdavo galimybės ilgai svarstyti ir reikėdavo paakstinti savo komandos narius dirbti ištisą parą visas septynias savaitės dienas, o šansai išaiškinti nusikaltėlį būdavo labai dideli.

Tačiau, sprendžiant pagal telefonininkės pranešimą, radinys nuotekų šalinimo kanale bylojo, jog žmogžudystė įvykdyta tikrai ne pastaruoju metu. Skeleto liekanos. Gal tai visai ne žmogžudystė, gal savižudybė, o galbūt natūrali mirtis. Negalima atmesti ir prielaidos, kad tai — manekenas iš parduotuvės vitrinos, kaip kadaise jau yra buvę. Kas žino, gal griaučiai išgulėjo čia ne vieną dešimtmetį, todėl dar dvi dienos nieko nekeistų.

Pajutęs sąžinės priekaištą dėl tokio staigaus pykčio protrūkio, Rojus pažvelgė žemyn, į maždaug dvidešimt melsvų dėžių, sustatytų dviem ir trim eilėmis ir užimančių didesnę dalį kilimu iškloto jo kabineto ploto, kurio nebuvo užėmęs nedidelis konferencijų stalas ir keturios kėdės.

Kiekvienoje dėžėje buvo laikomi svarbiausi neišaiškintų žmogžudysčių dokumentai, kitaip tariant, įsisenėjusios bylos. Kiti segtuvai su bylomis pūpsojo Kriminalinio skyriaus valdybos spintoje arba

pelijo užrakinti policijos garaže tame rajone, kur buvo įvykdytas nusikaltimas, arba buvo saugomi archyve kur nors apleistame pusrūsyje kartu su įkalčiais, sudėtais į atitinkamomis etiketėmis pažymėtus lagaminėlius.

Beveik dvidešimt metų tirdamas žmogžudystes, jis jau buvo išsiugdęs nuojautą, kuri jam dabar kuždėjo, kad tai, kas laukia nuotekų šalinimo sistemoje, pareikalaus dar vienos melsvos dėžės ant grindų, ir jis dėl to beveik neabejojo.

Šiuo metu Rojus Greisas buvo taip užsiėmęs kanceliariniu darbu, kad ant jo darbo stalo kažin ar būtų atsiradęs bent kvadratinis colis, neužverstas dokumentų šūsnimi. Jam dabar reikėjo atidžiai peržiūrėti įvykių eigą, įkalčius, liudytojų pareiškimus ir visa kita, kas buvo reikalinga Karališkajai prokuratūrai ateinančiais metais pradėti dviejų atskirų nužudymo bylų nagrinėjimą. Vienoje jų kaltinamasis turėjo būti šunkara ir nedorėlis prekiautojas internetu Karlas Veneris, o kitoje — psichopatas Normanas Džeksas.

Žiūrėdamas per dokumento, kurį buvo parengusi jauna Braitono teismo darbuotoja Emilija Geilor, viršų, jis pakėlė telefoną ir surinko numerį, jausdamas šiokį tokį pasitenkinimą dėl to, kad ir jis kažkam sugadins savaitgalį.

Kone tą pačią akimirką pasigirdo:

— Detektyvas seržantas Brensonas.

— Ką dabar veiki?

— Rengiuosi vykti namo, seni. Malonu, kad pasidomėjai, — atsakė Glenas Brensonas.

— Atsakymas neteisingas.

— Ne, atsakymas visiškai teisingas, — tvirtai pareiškė detektyvas seržantas. — Ari šiandien dresavimo pamokos, o aš pabūsiu su vaikais.

— Dresavimo? Kas per dresavimas?

— Jos žirgo. Trisdešimt svarų sterlingų už valandą.

— Jai teks pasiimti kartu ir vaikus. Po penkių minučių susitiksime automobilių stovėjimo aikštelėje. Reikia apžiūrėti palaikus.

— O aš mieliau važiuočiau namo.

— Ir aš norėčiau to paties. Manau, lavonas taip pat norėtų būti namie, — atsakė Greisas. — Namie, priešais teliką, su dailiu arbatos puodeliu rankoje, o ne pūti kažkur nuotekų šalinimo kanale.

4
2007-ųjų spalis

Praėjus vos kelioms sekundėms liftas, staiga trūktelėjęs, sustojo ir ėmė linguoti, trankydamasis į šachtos sienas. Girdėjosi toks žvangėjimas, tarsi viena į kitą daužytųsi dvi alyvos statinės. Paskui liftas vėl susipurtė ir sviedė Ebę durų link.

Veik tą pačią akimirką liftas vėl staigiai krito žemyn, lyg būtų atlikęs uždelstą šuolį. Ji sušniurkštė. Sekundės dalį kilimine danga išklotos kabinos grindys dingo iš po kojų, tarytum ji būtų tapusi visiškai besvorė. Paskui pasigirdo šaižus traškesys, grindys sugrįžo į vietą, trenkdamos per kojas tokia jėga, kad jai iš plaučių, atrodė, išmušė visą orą — pasijuto taip, lyg kojos būtų sulindusios į kaklą.

Liftas susisuko ir sviedė Ebę, tarytum sugedusią marionetę, tiesiai į veidrodį, pritvirtintą prie galinės sienos, tada vėl truktelėjo ir sustojo, nežymiai siūbuodamas į šalis, grindims pasvirus keliolikos laipsnių kampu.

— O, Jėzau, — sušnabždėjo Ebė.

Lemputės lubose sumirksėjo, užgeso, paskui vėl užsidegė. Ji užuodė aitrų svylančių elektros laidų dvoką ir išvydo siaurą dūmų ringę, lėtai vingiuojančią iš už nugaros.

Sulaikiusi kvėpavimą Ebė pajuto, kaip gerklėje užstrigo dar vienas šauksmas. Atrodė, kad šis sumautas liftas kyburiuoja ant vienos plonutėlės ir nuspurusios gijos.

Ūmai virš jos pasigirdo trūkstančio metalo garsas. Jos akys iš baimės išsiplėtė. Apie liftus Ebė nutuokė ne per daugiausia, bet iš garso spėjo, kad kažkas nutrūko. Jos fantazija piešė pačius šiurpiausius vaizdus, ji netgi matė, kaip trūksta apkaba, per kurią lynas sujungtas su lifto stogu.

Liftas smuko dar porą colių.

Ji suklykė.

Vėl pora colių, grindų pasvirimo kampas tapo dar statesnis.

Pasigirdus metalo trenksmui, liftas pasviro į kairę, paskui nukabo. Virš galvos pasigirdo smarkus pokštelėjimas, sakytum kažkas būtų nutrūkęs.

Liftas smuko dar keletą colių.

Vos tik ji sujudėjo, mėgindama išlaikyti pusiausvyrą, tuojau pat parpuolė, petimi smarkiai atsitrenkdama į vieną sieną, o galva — į duris. Minutėlę gulėjo nejudėdama, uosdama kilimo dulkes, bijodama net krustelėti, įsmeigusi žvilgsnį į lifto lubas. Virš jos buvo matinio stiklo valdymo skydas su apšviestomis juostelėmis abiejose pusėse. Reikia kaip nors ištrūkti iš šio narvo, suprato ji, ir būtinai kuo greičiau. Filmuose buvo mačiusi liftų lubose esant liukus. Kodėl jo čia nėra?

Skydo su mygtukais Ebė nepasiekė. Pabandė atsiklaupti, bet liftas ėmė pašėlusiai siūbuoti, vėl trankydamasis į šachtos sienas, tartum jis iš tikrųjų būtų kabojęs ant vienintelės gijos, todėl ji tuojau pat pabūgusi liovėsi — pakako vieno judesio, kad liftas nugarmėtų žemyn.

Kurį laiką tysojo paslika, sukaustyta baimės, tačiau be perstojo svarstė visus įmanomus variantus ir klausėsi, gal išgirs kokį garsą, bylojantį apie artėjančią pagalbą. Deja, nieko neišgirdo. Jei Hasano, gyvenančio dviem aukštais žemiau jos, nėra namie ir jeigu visi kiti namo gyventojai arba taip pat išvykę, arba kiurkso savo butuose visu garsu žiūrėdami televizorių, vadinasi, jie nė nenutuokia, kas nutiko.

Avarinis skambutis. Reikia paspausti avarinį skambutį.

Ji kelis kartus giliai įkvėpė. Galvą veržė taip stipriai, tarsi kaukolė būtų tapusi per maža. Sienos staiga ėmė artėti, paskui — tolti nuo jos, kad po akimirkos kitos vėl prisiartintų, nelyginant plaučiai. Ima artintis į ją, paskui vėl traukiasi, kaip tikri plaučiai — kvėpuojantys, pulsuojantys. Ją ištiko panikos priepuolis.

— Labas, — tyliai, krankiančiu balsu šnibždėjo žodžius, kuriuos, anot jos gydytojo, reikėjo sakyti pajutus panikos priepuolį. — Aš — Ebė Doson. Jaučiuosi puikiai. Tai niekas kitas kaip tik paprasčiausia cheminė reakcija. Jaučiuosi puikiai. Čia — mano kūnas, aš nemirusi, visa tai praeis.

Ji nuropojo keletą colių avarinio mygtuko link. Grindys siūbavo, sukosi, atrodė, tarytum dabar ji būtų gulėjusi ant smailaus strypo balansuojančios lentos, bet kurią akimirką galinčios nukristi. Palaukusi, kol liftas stabilizuosis, vėl pasislinko pirmyn. Ir vėl. Pro ją tyliai, tarsi iš butelio išleistas džinas, nuvinguriavo dar viena melsva aitrių dūmų sruoga. Pagaliau Ebė ištiesė ranką tiek, kiek tik pajėgė, ir drebančiu

pirštu stipriai paspaudė pilką metalinį mygtuką su raudonomis raidėmis įspaustu žodžiu „PAVOJUS“.

Nieko neįvyko.

5

2007-ųjų spalis

Dienos šviesa jau traukėsi, kai Rojus Greisas, paskendęs mintyse, įvairavo pilką, skiriamaisiais ženklais nepažymėtą automobilį į Trafalgaro gatvę. Nors ji ir labai skambiai pavadinta didžiajai jūrų laivyno pergalei atminti, tačiau pasibjaurėjimą keliančiame gatvės gale iš abiejų pusių stūksojo suodini neprižiūrimi namai ir tokios pat parduotuvės, o beveik ištisą parą — tiek dieną, tiek naktį — čia sukiojosi narkotikų prekeiviai. Tiesa, šįsyk šlykštus oras mažne juos visus, išskyrus pačius atkakliausius, buvo suginęs į namus. Glenas Brensonas, vilkintis elegantišku rudu kostiumu šviesiais dryžiais ir ryšintis nepriekaištingą šilkinį kaklaraištį, niūrus, nepratardamas nė žodžio, sėdėjo šalia jo.

Beveik naujas „Hyundai“, nors tai ir neįprasta tarnybiniams automobiliams, dar nebuvo pradėjęs dvokti lyg išmesta į konteinerį „McDonald‘s“ kartoninė pakuotė, sutepta senu plaukų laku, bet, priešingai, skleidė naujiems automobiliams būdingą gaivų kvapą. Greisas pasuko į dešinę, lygiagrečiai su aukšta apsaugine statybų bendrovės tvora. Anapus jos vyko didelės apleistos Braitono centro teritorijos renovacijos darbai — dvi senos ir beveik nenaudojamos geležinkelio krovinių aikštelės virto dar vienu prašmatniu miesto gyvenamuoju rajonu.

Didesnę tvoros dalį užėmė architekto vizija, dailininko perkelta ant blizgaus paviršiaus. NAUJOSIOS ANGLIJOS KVARTALAS. PRESTIŽINIAI GYVENAMIEJI NAMAI IR KONTOROS. Niekuo nesiskiria nuo kitų šiuolaikinių statybų bet kuriame miestelyje ar didmiestyje, pro kuriuos tenka važiuoti, pagalvojo Greisas. Vien tik stiklas ir neuždengtos plieninės sijos, o kiemai apsodinti mažais dailiais krūmais ir medeliais, ir aplink — nė vieno plėšiko. Kada nors taip atrodys visa Anglija, ir tu nesusigaudysi, kuriame jos miestelyje ar didmiestyje atsidūrei.

Tačiau ar tai iš tikrųjų taip svarbu, staiga dingtelėjo mintis. Nejaugi, sulaukęs trisdešimt devynerių, tapau senu niurzga? Ar aš iš tiesų noriu, kad šis miestas, kurį taip myliu dėl jo išsaugoto autentiškumo kartu su visais trūkumais, taip ir liktų įstrigęs praeityje?

Tačiau šiandien jam didžiausią rūpestį kėlė tikrai ne Braitono ir Houvo statybos ir plėtros valdybos strategija. Didžiausias galvos skausmas buvo netgi ne žmogaus palaikai, kurių jie dabar važiavo apžiūrėti. Rojui Greisui nerimą kėlė kas kita.

Kasianas Pju.

Pirmadienį, pasibaigus ilgai reabilitacijai po automobilio avarijos, Kasianas Pju, kelis kartus nesėkmingai bandęs sugrįžti į darbą, galiausiai pasirodys Kriminalinio skyriaus valdyboje, kur jam skirtos tokios pat kaip ir Greiso pareigos. Tiesa, turėdamas vieną didelį pranašumą: *vyresnysis detektyvas* Kasianas Pju buvo mėlynakis policijos viršininko pavaduotojos Alisonos Vosper numylėtinis, tuo tarpu Greisas buvo kone tikras esąs jos *bête noire.*

Nors pastaruosius keletą mėnesių jį, atrodo, lydėjo sėkmė, Rojus Greisas suprato, jog užtenka menkiausios klaidos ir jis iš Sasekso būsiąs perkeltas į kokį nors užkampį. Be abejo, jis neturėjo nė mažiausio noro išvykti iš Braitono ir Houvo. O dar labiau — būti atskirtas nuo mylimosios Kleo.

Jo akimis žiūrint, Kasianas Pju buvo vienas iš tų pasipūtėlių, kurie pasižymėjo tiesiog neįtikimai dailia išvaizda ir patys kuo aiškiausiai tai suprato. Auksiniai plaukai, angeliškos mėlynos akys, nuolatinis įdegis ir skvarbus, tartum dantų gydytojo grąžtas, balsas. Tai buvo tikras dabita ir pasipūtėlis, trykšte trykštantis įgimtu autoritetu ir visada besielgiantis kaip vyresnysis, net jeigu juo ir nebūdavo.

Rojus kaip tik dėl to su juo ne juokais susikirto, kai Londono policija prieš porą metų buvo atsiuntusi pastiprinimą kolegoms Braitone, nes čia vyko Leiboristų partijos konferencija. Dėl savo idiotiško pasipūtimo Pju, tuomet detektyvas inspektorius, areštavo du informatorius, kuriuos Rojus kantriai puoselėjo kelerius metus, ir kategoriškai atsisakė nutraukti jų kaltinimą. Beje, kai jis apie šį reikalą informavo vyresnybę, dideliam Rojaus pykčiui, Alisona Vosper užsistojo Pju.

Rojus nesuprato, ką ypatinga, velniai griebtų, ji matė šiame žmoguje, nebent, kaip jis kartais piktai įtarinėjo, tarp jų užsimezgęs romanas, kad ir kaip neįtikimai tai atrodytų. Policijos viršininko pavaduotojos skuba pervesti Pju iš Londono ir jį paaukštinti pareigose, kartu sėkmingai padalijant Greiso pareigas perpus, nors jis pats kuo puikiausiai su jomis susidorojo, bylojo apie jos slaptus ketinimus.

Paprastai net įkyriai plepus Glenas Brensonas, jiems išvykus iš Sasekso kriminalinio skyriaus valdybos, nepratarė nė žodžio. Galbūt jis tikrai buvo supykęs, kad penktadienio vakaro negalėjo praleisti kartu su šeima? O gal sėdėjo paniuręs, nes Rojus nepasiūlė jam vairuoti? Tačiau tylą nelauktai nutraukė pats detektyvas seržantas.

— Esi kada nors matęs filmą „Nakties karštis"? — pasiteiravo jis.

— Nemanau, — atsakė Greisas. — Ne. Kodėl klausi?

— Apie policininką rasistą pietinėse valstijose.

— Ir ką?

Brensonas patraukė pečiais.

— Ar aš tau atrodau esąs rasistas?

— Tu galėjai kam nors kitam sugadinti savaitgalį. Kodėl pasirinkai mane?

— Todėl, kad aš visada kabinėjuosi prie juodaodžių.

— Ari taip galvoja.

— O jei rimtai?

Prieš porą mėnesių Rojus buvo išnuomojęs vieną kambarį Glenui, kai pastarojo žmona išvarė jį iš namų. Nedaug trūko, kad po kelių bendro gyvenimo dienų jųdviejų graži draugystė būtų nutrūkusi. Tačiau dabar Glenas vėl gyveno kartu su žmona.

— Aš visai rimtai.

— Manau, kad tai — Arės problema.

— Labai įspūdingi pirmieji kadrai. Turbūt nėra kito filmo, kurį statant taip dažnai būtų buvusi naudojama judanti filmavimo kamera, — paaiškino Glenas.

— Šaunu. Kada nors pažiūrėsiu. Paklausyk, žmogau, Arei būtų pats metas atsipeikėti.

Glenas pasiūlė jam kramtomosios gumos. Greisas paėmė gabalėlį ir ėmė kramtyti, tą pačią akimirką pažvalėdamas nuo gaivinančio mėtų skonio.

Po kurio laiko Glenas vėl prabilo:

— Nejaugi tau buvo būtina šįvakar kartu išsitempti ir mane? Galėjai pasikviesti ką nors kitą.

Jie pravažiavo gatvės kampą ir Greisas išvydo apšepusį vyrą nailoniniu treningo fasono kostiumu. Jis kalbėjo su vaikėzu, ant galvos užsimovusiu gobtuvą. Įgudusi Greiso akis netruko pastebėti, kad jie elgiasi slapiai. Darbuojasi vietinis narkotikų prekeivis.

— Aš maniau, kad tavo santykiai su Are daug geresni...

— Ir aš taip pat. Nupirkau jai tą nelemtą žirgą, apie kurį ji vis svajojo. Tačiau, atrodo, tas žirgas netikusios veislės.

Pagaliau pro dusliai dunksinčius valytuvus Greisas įžiūrėjo keletą ekskavatorių, policijos automobilį, mėlynos ir baltos spalvos juostą nusikaltimo vietai pažymėti, kuria buvo užtvertas praėjimas į statybos aikštelę, ir lietaus kiaurai permerktą policininką nelaimingu veidu. Jis buvo apsirengęs šviesą atspindinčią geltoną striukę, rankoje laikė rašomąją lentelę su spaustuku, aptrauktą neperšlampamu celofaniniu maišeliu. Reginys Greisui padarė gerą įspūdį: Prevencijos skyriaus pareigūnai bent jau šįsyk susiprato, kokių priemonių būtina imtis nusikaltimo vietai apsaugoti.

Jis sustabdė automobilį, pastatydamas jį priešais policijos mašiną, ir atsigręžė į Gleną.

— Greitai bus svarstomas tavo paaukštinimo į inspektorius klausimas, tiesa?

— Aha, — detektyvas seržantas patraukė pečiais.

— Tyrimas, kurį dabar atliksime, galėtų tau duoti daug naudingos medžiagos, ji praverstų bendraujant su atestacinės komisijos nariais. Trumpai tariant — suinteresuotumo faktorius.

— Paaiškink tai Arei.

Greisas apkabino savo draugą per pečius. Jis mėgo šį vyruką, vieną geriausių jo kada nors sutiktų detektyvų. Glenas pasižymėjo visomis savybėmis, reikalingomis karjerai policijoje, tačiau pirmiausia reikėjo sumokėti tam tikrą kainą. Deja, ji buvo ne visiems pakeliama. Viršvalandžiai darbe sugriovė per daug šeimų. Atlaikiusieji dažniausiai būdavo vedę taip pat policijos darbuotojas, medicinos seseris arba panašios darbo specifikos profesijų atstoves.

— Pasirinkau tave, nes esi geriausias iš visų, su kuriais dirbu. Žinoma, aš tavęs neverčiu. Gali eiti kartu su manimi, bet gali ir keliauti namo. Pats rinkis.

— Aha, seni, imsiu ir grįšiu namo, o rytoj? Rytoj vėl apsivilksiu uniformą ir vyksiu į Hercogo kalvą gaudyti nepadoriai išsirengusių gėjų? Teisingai supratau?

— Daugmaž.

Greisas išlipo iš automobilio. Brensonas sekė paskui jį.

Nunarinę galvas prieš lietų ir kaukiantį vėją, jie apsirengė baltus neperšlampamus apsiaustus, apsiavė botus, o paskui, nelyginant du spermatozoidai, patraukė prie įvykio vietą saugančio policijos pareigūno ir jam prisistatė.

— Be žibintuvėlių neapsieisite, — tarė policininkas.

Greisas trumpam įjungė savo žibintuvėlį ir vėl išjungė. Brensonas padarė tą patį. Netrukus, tirštėjant vakaro sutemoms, jiedu nusekė paskui antrąjį policininką. Trijulė ėjo šliurkšėdama per kibų purvą, kažkokios sunkiasvorės mašinos provėžomis.

Jie nuklampojo pro aukštą keliamąjį kraną, tylų JCB ekskavatorių ir statybinių medžiagų rietuvę, uždengtą vėjyje besiplaikstančia polietileno plėvele. Prieš akis staiga išniro dar karalienės Viktorijos laikais statyta griūvanti raudonų plytų siena, už kurios — Braitono stoties automobilių stovėjimo aikštelės pagrindas. Nors jau buvo gerokai sutemę, juos iš visų pusių supo oranžiniai miesto žiburių gaisai. Netoliese tarškėjo nuo laikinosios tvoros atšokusi lenta, kažkur vienas į kitą daužėsi metalo lakštai.

Greisas apžiūrinėjo aikštelę. Pamatai apsemti vandens. Didžiulės kasamosios mašinos tikriausiai daugybę mėnesių skersai išilgai rausė šią vietovę. Todėl įkalčių reikėjo ieškoti nuotekų šalinimo sistemoje, nes žemės paviršiuje jie jau seniai buvo sunaikinti.

Policininkas sustojo ir parodė į iškastą maždaug dvidešimties pėdų gylio lomą. Greisas nukreipė žvilgsnį į objektą, panašų į pusiau užkastą prieštvaninę gyvatę su nugaroje išskaptuota dantyta skyle. Dalį pusiau užsemto, kur ne kur virš purvo išnyrančio tunelio sudarė nuo senumo išblukusių, beveik bespalvių plytų mozaika.

Nuotekų šalinimo sistema, vedanti iš Braitono į Kemptauno geležinkelio mazgą.

— Niekas nieko neįtarė, — prabilo pareigūnas. — Tik šiandien atkasė JCB.

Rojus Greisas akimirką atsitraukė atgal, kad įveiktų jį kamuojančią aukščio baimę, nors atstumas palyginti nebuvo didelis. Paskui giliai įkvėpė ir susilenkęs ėmė leistis žemyn statmena, slidžia atšlaite, o sveikas ir gyvas pasiekęs dugną su palengvėjimu atsikvėpė. Tuo metu jis išvydo, kad „gyvatė" yra kur kas didesnė ir labiau atidengta nei atrodė iš aukštai. Apvalaini kontūrai vingiavo virš jo beveik septynių pėdų aukštyje, spėjo Greisas. O skylė viduryje atrodė tamsi kaip urvas.

Jis nuskubėjo tiesiai į ją, vienu ar dviem žingsniais lenkdamas Brensoną ir policininką, ir netrukus įjungė savo žibintuvėlį. Patekus į nuotekų šalinimo kanalą, aplink tarytum pašėlę ėmė šokti šešėliai. Rojus Greisas, pajutęs stiprų dvokiantį drėgmės kvapą, staiga panarino galvą ir suraukė nosį. Viduje kanalas atrodė aukštesnis nei žiūrint į jį iš viršaus; tarsi būtum patekęs į senovinį metro tunelį, kuriame nėra platformų.

— „Trečiasis žmogus", — staiga tarė Glenas Brensonas. — Esi matęs šį filmą. Turi jį namie.

— Su Orsonu Velsu ir Džozefu Kotenu? — paklausė Greisas.

— Taigi, tai bent atmintis! Man jį visada primena kanalizacijos vamzdžiai.

Greisas plačiu spinduliu pašvietė į dešinę. Tamsa. Raibuliuojantys vandens klanai. Senovinė mūrinė siena. Paskui nukreipė spindulį į kairę. Net pašoko.

— Velniai rautų! — šūktelėjo Glenas Brensonas, o jo balsas aidu atsimušė nuo sienų.

Nors Greisas ir tikėjosi panašaus reginio, tačiau tai, ką jis išvydo už kelių jardų tunelyje, vis tiek ne juokais išgąsdino. Atsirėmęs į sieną, iš dalies apneštas dumblu, sėdėjo skeletas. Galėjai pamanyti, kad pastarasis paprasčiausiai atsišliejęs jo lūkuriuoja. Kai kur prie kaukolės dar buvo išlikusios ilgos plaukų sruogos, bet apskritai iš žmogaus tebuvo likę pliki, švariai nugrandyti arba puvėsių kone idealiai nušveisti kaulai, prie kurių dar kur ne kur matėsi siauri pridžiūvusios odos lopinėliai.

Jis atsargiai, stengdamasis nepaslysti ant mulčio, nužliugsėjo prie griaučių. Šmėkštelėjo du raudoni mažyčiai taškeliai ir tuojau pat pra-

dingo. Žiurkė. Jis nukreipė žibintuvėlio spindulį atgal, į kaukolę, nuo kurios pamėkliškos grimasos nukrėtė šiurpas.

Šiurpas, tiesa, nukrėtė ir dar dėl vienos priežasties.

Plaukai. Nors jie jau senų seniausiai buvo praradę blizgesį, tačiau atrodė tokio pat ilgio ir tokios pat žieminių kviečių spalvos kaip jau seniai be žinios dingusios jo žmonos, Sendės, plaukai.

Norėdamas nuvyti šalin tokią mintį, Greisas atsisuko į policininką ir pasiteiravo:

— Ar apieškojote visą kanalą?

— Ne, sere. Maniau, kad reikėtų palaukti NVT*.

— Gerai.

Greisui lyg akmuo nuo širdies nukrito — jaunuoliui pakako proto suprasti, kad neverta pačiam kažko ieškoti, rizikuojant sunaikinti galbūt išlikusius įkalčius. Netrukus pajuto drebant ranką. Jis vėl nukreipė šviesos pluoštą į kaukolę.

Į plaukų sruogas.

Per jo trisdešimtąjį gimtadienį, mažiau negu prieš devynerius metus, dingo Sendė, jo mylima žmona. Jis vis dar jos ieškojo. Kiekvieną dieną, kiekvieną naktį svarstydamas, kas jai galėjo atsitikti. Gal ji buvo pagrobta ir kur nors įkalinta? Gal pabėgo su slaptu meilužiu? Ją nužudė? Nusižudė? Ar ji dar gyva, ar mirusi? Jis kreipėsi pagalbos net į spiritistų mediumus, aiškiaregius ir į beveik visus kitus tarpininkus tarp žmonių ir dvasių, kokius tik galėjo rasti.

Ne per seniausiai Rojus Greisas buvo nuvykęs į Miuncheną, kur galėjo tikėtis šį bei tą sužinoti. Toks jo poelgis atrodė ganėtinai logiškas, mat netoli Miuncheno gyveno Sendės giminaičiai iš motinos pusės. Deja, niekas nebuvo gavęs iš jos jokių žinių, ir visos paieškos, kaip įprastai, baigėsi be rezultatų. Kiekvienąkart, kai tekdavo susidurti su neatpažinta mirusia moterimi, maždaug Sendės metų, jis pirmiausia pagalvodavo apie ją.

Skeletas, kurį dabar matė šioje po žemėmis palaidotoje nuotekų šalinimo trasoje, mieste, kuriame jis gimė, augo ir įsimylėjo, tarytum tyčiojosi iš jo sakydamas: „Tai vis dėlto teikeisi atvykti!“

* NVT — nusikaltimo vietos tyrėjas (angl. SOCO). Britanijos policijos tarnautojas, įprastai civilis, nusikaltimo vietoje renkantis įkalčius, bet netiriantis nei jų, nei paties nusikaltimo.

6
2007-ųjų spalis

Ebė, gulėdama ant kietų, kilimine danga išklotų grindų, stebeilijo į mažytę lentelę, kabančią ant pilkos sienos, šalia skydelio su mygtukais. Užrašas raudonomis didžiosiomis raidėmis baltame fone informavo:

KAI SUGEDO

SKAMBINKIT 013 228 7828

ARBA 999.

Gramatiniai rašiusiojo sugebėjimai, tiesa, jai didelio pasitikėjimo nekėlė. Po skydu su mygtukais buvo siauros įskilusios stiklinės durelės. Lėtai, po vieną colį, ji ėmė šliaužti grindimis. Durelės vos už kelių pėdų, tačiau, liftui smarkiai siūbuojant nuo menkiausio judesio, jai atrodė, kad jos — pačiame pasaulio gale.

Galiausiai ji pasiekė savo tikslą, atidarė dureles ir nukabino prie spiralinio laido pritvirtintą telefono ragelį.

Telefonas neveikė.

Ji taukštelėjo per svirtelę, ir liftas tą pačią akimirką vėl smarkiai susiūbavo, deja, telefono ragelyje buvo visiška tyla. Ji dėl visa ko surinko numerį. Nieko.

Tai bent, pagalvojo ji. Baisu. Tada iš rankinės išsitraukė savo mobilųjį telefoną ir suspaudė 999. Pasigirdo šaižus pyptelėjimas. Ekrane pasirodė pranešimas:

Nėra ryšio su tinklu.

„Jėzau, apsaugok mane nuo šios nelaimės."

Tankiai kvėpuodama ji išjungė telefoną, keletą sekundžių palaukė, vėl įjungė, žvilgtelėjusi į ekraną luktelėjo, kol jame pasirodys nors viena signalo stiprumą ženklinanti padala. Nepasirodė.

Dar kartą surinko numerį 999, bet ir vėl išgirdo tą patį šaižų pyptelėjimą, po kurio sekė pranešimas. Paskui pabandė dar kartą ir dar, kaskart vis stipriau spausdama mygtukus.

„Nagi, atsiliepk. Atsiliepk. Maldauju."

Ji vėl pažiūrėjo į telefono ekraną. Signalo stiprumą rodanti padala tai pasirodydavo, tai išnykdavo. O ką, jeigu ji palauktų...

Tada šūktelėjo, iš pradžių labai nedrąsiai:

— Ar mane girdite? Padėkite!

Balsas buvo tylus, lyg ji būtų varžiusis.

Galiausiai, įkvėpusi pilnus plaučius oro, moteris išrėkė, kaip tik pajėgė:

— AR MANE GIRDITE? MALDAUJU, PADĖKITE! ĮSTRIGAU LIFTE!

Luktelėjo. Tyla.

Tyla taip spengė, kad ji galėjo ją girdėti. Galėjo girdėti ir vienos iš lempučių, šviečiančių virš jos esančiame skydelyje, zvimbimą. Taip pat savo širdies dunksėjimą. Ir venomis tekančio kraujo pulsavimą. Tankų šnypščiantį savo kvėpavimą.

Matė, kaip aplink ją glaudžiasi kabinos sienos.

Moteris lėtai įkvėpė, paskui taip pat lėtai iškvėpė. Vėl įsmeigė žvilgsnį į telefono ekraną. Ranka drebėjo taip stipriai, kad tik vargais negalais įžiūrėjo, kas jame rodoma. Skaičiai susilieję. Ji vėl giliai įkvėpė, vėl ir vėl. Dar kartą surinko 999. Tyla. Padėjusi telefoną ant kabinos grindų, visu svoriu atsirėmė į sieną.

Nuaidėjo garsus *buuum*, liftas grėsmingai susiūbavo, ėmė daužytis į vieną šachtos šoną ir nusileido dar keletą colių žemyn.

— GELBĖKIT! — suklykė ji.

Tačiau ir to užteko, kad liftas imtų dar labiau trankytis. Ji užgniaužė kvapą ir liko gulėti. Liftas liovėsi siūbuoti. Apimta baimės pajuto staiga įsiplieskusį pyktį dėl keblios padėties, kurioje dabar buvo atsidūrusi. Pašliaužusi dar keletą pėdų, ji ėmė daužyti metalines duris ir tuo pat metu šaukti. Šaukė tol, kol išūžė savo ausis, o burna išdžiūvo taip, kad nebegalėjo tęsti ir užsikosėjo, lyg įkvėpusi pilnus plaučius dulkių.

— IŠTRAUKITE MANE IŠ ČIA!

Liftas vėl sujudėjo, staiga, tartum kas būtų paspaudęs iš viršaus. Ji užsimerkė. Sulaikė kvėpavimą ir įsiklausė.

Tačiau išgirdo tik tylą.

7
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Pusnuogė Lorena Vilson gulėjo sode stovinčiame lovakrėslyje ir gėrė į save vasaros likučius, taip tikėdamasi ilgiau išsaugoti įdegį. Pro didelius ovalius akinius nuo saulės ji pažvelgė į savo laikrodį — auksinį „Rolex", kurį Ronis buvo nupirkęs jai birželį, gimtadienio proga, ir kuris, kaip jis atkakliai tvirtino, buvo originalus. Tačiau ji tuo netikėjo. Lorena per daug gerai pažinojo Ronį. Jis nebūtų išleidęs dešimties tūkstančių svarų, kai iš pažiūros tokį patį daiktą galėjo nupirkti už penkiasdešimt. Juolab šiuo metu, kai slėgė finansiniai rūpesčiai.

Tai nereiškia, kad Ronis jai pasakojo apie savo problemas, jokiu būdu, tačiau ji tai suprato iš kitko: kaip jis ėmė taupyti, kaip tikrindavo čekius jai sugrįžus iš bakalėjos krautuvės, kaip priekaištaudavo dėl išlaidų drabužiams, plaukų priežiūrai ir netgi dėl pietų su draugėmis. Namas vietomis buvo jau gerokai aptriušęs, bet Ronis neleido jai iškviesti dažytojų, aiškino, kad jiems reikia gyventi taupiau.

Lorena jį labai mylėjo, tačiau jo širdyje buvo jai nepasiekiama kertė, nelyginant slapta buveinė, kurioje jis visiškai vienas grūmėsi su paslaptingu demonu. Tiesa, ji mažumėlę nujautė, koks tai demonas — Ronio užsispyrimas įrodyti pasauliui, o ypač jį pažįstantiesiems, kad jis esąs laimės kūdikis.

Todėl jis ir įsigijo šį namą, visiškai šalia Širli alėjos, nors iš tikrųjų jiems tai buvo ne pagal kišenę. Namas ne iš didžiųjų, tačiau stovėjo viename iš prestižiškiausių Braitono ir Houvo rajonų, tykioje, kalvotoje vietovėje, tarp kitų pavienių namų su dideliais sodais, išrikiuotų išilgai medžiais apsodintų gatvių. O kadangi namas buvo šiuolaikiškas, dviejų lygių, jis išsiskyrė iš daugelio kitų labiau įprastų, karaliaus Eduardo VII laikotarpio tariamai Tiudorų stiliaus namų, kokių šiame rajone buvo daugiausia; žmonės nesuprato, kad jų namas labai nedidelis. Tiesa, tikmedžio grindinys ir dailus nedidelis lauko baseinas teikė jam Beverli Hilso žavesio.

Laikrodis rodė 1.50. Kaip miela, kad jis ką tik paskambino. Laiko juostos ją visada trikdė; keista, kad jam dar tik pusryčiaujant ji jau valgė priešpiečius — kaimišką sūrį su uogomis. Lorena džiaugėsi, kad jis šįvakar parskris atgal. Kai tik Ronis kur nors išvykdavo, jai visada

jo labai trūkdavo, be to, žinodama, kad jis yra mergišius, nesiliaudavo galvojusi, ką jis, būdamas vienas, gali iškrėsti. Laimė, ši kelionė buvo trumpa, vos trys dienos, ir tai nebuvo blogiausia.

Ši sodo dalis buvo visiškai uždara, ją nuo kaimynų akių saugojo medinės grotelės, ant kurių rangėsi jau didelės gebenės, ir milžiniški, likimo valiai palikti rododendrai, ambicingai pretendavę tapti medžiais. Valandėlę ji žiūrėjo į elektroninį baseino valymo įrenginį, tai iškylantį į žydro vandens paviršių, tai vėl į jį panyrantį ir skleidžiantį vilneles. Alfis, jų rainas katinas, atrodo, aptiko kažką įdomaus kitoje rododendro pusėje ir dabar patylomis sliūkino pro jį, paskui stabtelėjo, apsisuko, vėl prasliūkino pro šalį ir vėl į kažką įsispitrijo.

Niekada nežinai, ką galvoja katinai, netikėtai toptelėjo jai. Alfis jai truputį priminė Ronį.

Padėjusi ant žemės lėkštę, Lorena paėmė į rankas *Daily Mail.* Ji turėjo dar pusantros valandos iki kirpyklos. Norėjo šviesiau nusidažyti plaukų sruogas, o paskui užsukti į nagų priežiūros studiją. Ji norėjo jam visada atrodyti graži.

Lorena mėgavosi šiltais saulės spinduliais ir vartė lapus. Po kelių minučių atsikels ir eis lyginti jo marškinių. Jis galėjo pirkti garsių gamintojų laikrodžių klastotes, tačiau visados pirkdavo tikrai aukštos kokybės marškinius, ir tik Džermino gatvėje Londone. Ronis lyg pamišęs reikalavo, kad jie būtų tinkamai išlyginti. Dabar, kai jų namų šeimininkė pagal taupymo programą buvo atleista, visi namų ūkio darbai užgulė jos pečius.

Šypsodama Lorena mintimis sugrįžo į tuos laikus, kai jai iš tikrųjų patiko skalbti jo drabužius ir juos lyginti. Prieš dešimt metų, kai jiedu pirmąkart susitiko, ji dirbo demonstruotoja Gatviko oro uosto neapmuitinamų prekių parduotuvėje, o Ronis bandė pradėti gyvenimą iš naujo po to, kai jo gražuolė, bet tuščiagalvė žmona pabėgo į Los Andželą, susidėjusi su kažkokiu merginų vakarėlyje Londone sutiktu vyru, kino režisieriumi, anot jo paties, žadėjusiu ją padaryti žvaigžde.

Lorena prisiminė pirmąsias jųdviejų atostogas — tada jie buvo apsistoję mažame išsinuomotame bute už Marbeljos, pro kurio langus atsivėrė vaizdas į Puerto Bano jachtų prieplauką. Ronis balkone gėrė alų ir pavydžiai žvelgė žemyn, į jachtas, o paskui pažadėjo jai, kad vie-

ną gražią dieną jie įsigis didžiausią visoje prieplaukoje jachtą. Žinoma, jis mokėjo merginti. Šioje srityje buvo tikras meistras.

Ji nieko kito taip nemėgo, kaip skalbti jo drabužius. Pirštais jausti jo marškinėlius, maudymosi kelnaites, apatinius baltinius, kojines ir nosines. Jai patiko nuo jų sklindantis jo vyriškų kvepalų kvapas. Jautė didžiausią pasitenkinimą lygindama jo puikiuosius marškinius, o paskui matydama dėvint juos, tarytum jis būtų apsirengęs ją pačią.

O dabar tai tebuvo nuobodus darbas, be to, ji suprato besipiktinanti jo šykštumu.

Lorena grįžo prie straipsnio apie PHT*, kurį prieš tai skaitė. Vis dar diskutuojama, ar menopauzės simptomų sušvelninimas, o kartu ir ilgesnis jaunatviškos išvaizdos išlaikymas, atsveria krūties vėžio ir kitų blogybių riziką. Staiga jai palei galvą ėmė zvimbti vapsva. Lorena ją tuojau pat nubaidė ir pažvelgė žemyn, į savo krūtinę. Iki keturiasdešimties likę dveji metai, ir viskas jau buvo pradėję vysti, išskyrus jos prabangią krūtinę.

Lorena neatrodė įspūdingo, kerinčio grožio moteris, tačiau, paties Ronio žodžiais tariant, visą laiką buvo „verta dėmesio“. Šviesius plaukus ji paveldėjo iš savo močiutės, norvegės. Ne taip seniai kartu su milijonais kitų pasaulio šviesiaplaukių ji perėmė klasikiniu tapusį princesės Dianos šukuosenos stilių ir porą kartų išgirdo teiraujantis, ar ji nėra Velso princesė.

Pats metas, — niūriai pagalvojo ji, — *pasirūpinti ir kitomis kūno dalimis.*

Jai gulint ant nugaros, pilvas priminė kengūros sterblę. Nelyginant keletą kartų gimdžiusios moters, kurios pilvo raumenų nelikę nė žymės, nes oda būdavo nuolatos tampoma. Be to, viršutinė šlaunų dalis nusėta celiulito duobutėmis.

Ši neganda *vis tiek* ją ištiko, nors ji triskart per savaitę, sukeldama Roniui didelę graužatį, lankosi pas asmeninį trenerį.

Vapsva sugrįžo atgal ir vėl zvimbė aplink galvą.

— Atsiknisk! — suriko Lorena modama ranka. — Varyk iš čia!

Kaip tik tuo metu suskambo jos telefonas. Ji pasilenkė ir pakėlė

* Pakaitinė hormonų terapija.

bevielio telefono ragelį. Skambino jos sesuo, Mo, o jos paprastai ramus, linksmas balsas atrodė įtartinai sujaudintas.

— Tavo telikas įjungtas?

— Ne, aš sode, — atsakė Lorena.

— Ronis Niujorke, tiesa?

— Taip... Ką tik kalbėjausi telefonu. Kodėl klausi?

— Atsitiko kažkas baisaus. Transliuoja visi kanalai. Ką tik į Pasaulio prekybos centrą įsirėžė lėktuvas.

8
2007-ųjų spalis

Lietus vis stiprėjo, triukšmingi jo lašai nelyginant krušos kruopos barbeno į plieninį Mokslinių tyrimų skyriaus NVT vaną. Jo matiniai stiklai įleido į vidų šviesą, bet tik ne smalsaujančius žvilgsnius. Tiesa, dienos šviesa lauke jau geso, ją baigė užgožti niūri vakaro prieblanda pramaišiui su rūdžių spalvos gaisais, skleidžiamais dešimties tūkstančių miesto žibintų.

Nepaisant didelių automobilio gabaritų, jo viduje sėdėti buvo ankšta. Pasitarimui vadovavo Rojus Greisas, ką tik baigęs pokalbį mobiliuoju telefonu ir priešais save pasidėjęs atverstą darbų planavimo sąsiuvinį, kurį buvo išsiėmęs iš kelioninio krepšio.

Kartu su juo ir Glenu Brensonu prie stalo susispaudę sėdėjo nusikaltimo vietos tyrimo vadovas, paieškos konsultantas, kvalifikuotas NVT, vienas iš dviejų uniformuotų vietos apsauginių ir Džoana Meidžor, teismo archeologė, kurią Sasekso kriminalinė policija reguliariai kviesdavo padėti identifikuoti skeletus, taip pat nustatyti, ar kaulai, atsitiktinai rasti kur nors statybvietėje arba vaikų aptikti miške, arba iškasti sodininkų, yra žmogaus ar gyvūno.

Mašinos viduje buvo vėsu ir drėgna, ore tvyrojo stiprus sintetinių medžiagų kvapas. Vienoje čia įmontuoto metalinio stelažo dalyje buvo sudėtos juostų, kuriomis apjuosiama nusikaltimo vieta, ritės, kitoje — specialūs maišai lavonams, taip pat brezentinės ir vandeniui atsparios medžiagos, virvė, lankstūs laidai, kūjai, pjūklai, kirviai ir plastikiniai buteliai su chemikalais. Greisas šiuose vanuose visuomet jausdavosi

nejaukiai. Jie buvo tartum poilsinės ant ratų, deja, į stovyklavietes niekada neužsukdavo, tik į mirties ar smurtinių nusikaltimų vietas.

Pusė septintos vakaro.

— Nadiuška neturi laiko, — Greisas informavo ką tik susibūrusią komandą, dėdamas savo mobilųjį telefoną ant stalo.

— Ar tai reiškia, kad mums teks dirbti su Freizeriu? — nusiminęs paklausė Glenas.

— Taip.

Greisas pastebėjo, kad visų veidai paniuro. Nadiuška De Sanča buvo Vidaus reikalų ministerijos patologė, su kuria norėjo dirbti visi Sasekso kriminalinio skyriaus pareigūnai. Tai buvo guvi, įdomi ir malonaus būdo moteris, kurios daili išvaizda teikė papildomų dividendų. Freizeris Teobaldas buvo jos priešingybė — niūrus, dirbo iš lėto, tiesa, labai kruopščiai.

— Tačiau didžiausia bėda ta, kad Freizeris šiuo metu Ešere, kur baigia autopsiją. Jis atvyks čia ne anksčiau kaip apie devintą.

Jis sugavo Gleno žvilgsnį. Jie abu puikiai suprato, ką tai reiškia — teks padirbėti per naktį.

Greisas atvertė pirmą darbų planavimo sąsiuvinio puslapį: *INSTRUKTAŽAS PRIEŠ ĮVYKIO VIETOS APŽIŪRĄ. Spalio 19, penktadienis. 18.30. Statybos aikštelė. Naujosios Anglijos kvartalas.*

— Ar galėčiau pasiūlyti? — kreipėsi Džoana Meidžor.

Teismo archeologė buvo maloni keturiasdešimties su trupučiu moteris ilgais rudais plaukais, nešiojo šiuolaikiškus kvadratinius akinius, buvo apsirengusi per galvą užsivelkamu juodu megztiniu aukšta atlenkiama apykakle, rudomis kelnėmis, avėjo tvirtus batus.

Greisas pritariamai mostelėjo ranka.

— Siūlyčiau dabar nuvykti į įvykio vietą ir glaustai ją įvertinti, tačiau nėra būtino reikalo dirbti kiaurą naktį jau vien todėl, kad tamsu. Dieną tai padaryti daug paprasčiau. Atrodo, griaučiai čia jau išbuvo netrumpą laiką, todėl nėra didelio skirtumo — viena diena daugiau ar mažiau.

— Gera mintis, — pritarė Greisas. — Tačiau reikėtų atsižvelgti į vieną aplinkybę — šioje vietoje vykdomi statybos darbai.

Tai taręs, jis pažvelgė tiesiai į paieškos konsultantą Nedą Morganą, aukštą, barzdotą, sveikata trykštantį vyrą.

— Jums, Nedai, teks palaikyti ryšį su brigadininku. Mes norėtume, kad jie nutrauktų bet kokius aplink nuotekų šalinimo sistemą vykdomus darbus.

— Aš jau kalbėjausi su juo eidamas čia. Jis yra sunerimęs, mat jie negali atsilikti nuo nustatyto darbų grafiko, — paaiškino Morganas. — Kai jam pasakiau, kad mes čia galime užtrukti savaitę, brigadininką kone ištiko priepuolis.

— Statybos aikštelė didelė, — tarė Greisas. — Nėra reikalo nutraukti darbą visoje teritorijoje. Verčiau pagalvokite, kur konkrečiai, jūsų manymu, reikėtų sustabdyti statybos darbus, kad būtų galima netrukdomai, laikantis paieškos plano, apžiūrėti įvykio vietą.

Tai pasakęs, jis atsisuko atgal, į teismo archeologę.

— O jūs, Džoana, esate teisi. Ryt, šviesoje, dirbti bus daug paprasčiau.

Jis telefonu susisiekė su Stivu Kariu, apygardos inspektoriumi, koordinuojančiu šio miesto rajono policijos Prevencijos skyriaus veiklą, ir patarė toliau saugoti įvykio vietą iki atskiro nurodymo; tuo inspektorius per daug neapsidžiaugė. Įvykio vietos apsauga reikalauja didelių išlaidų.

Paskui Greisas atsisuko į nusikaltimo vietos tyrimo vadovą Džo Tindalą, visiškai neseniai, tais pačiais metais, paaukštintą pareigose. Tindalas atsakė savimi patenkinto žmogaus šypsena:

— Man nėra jokio skirtumo, Rojau, — jo balse buvo girdėti Anglijos centrinės dalies gyventojams būdingas akcentas. — Tapęs vadovu, namo visada grįžtu laiku. Praėjo laikai, kai su savo bendrais, vyresniaisiais tyrėjais, galėjai sugadinti man savaitgalį. Dabar jau aš sugadinu kitiems savaitgalius.

Greisas jam slapčia pavydėjo. Juolab kad palaikai galėjo luktelėti iki pirmadienio, nors tokią galimybę, ir vėl jo dideliam nusivylimui, reikėjo atmesti — apie radinį jau buvo informuota.

Po dešimties minučių, apsirengę neperšlampamais apsiaustais, jie sulindo į nuotekų šalinimo kanalą. Pirmasis ėjo Greisas, jam iš paskos sekė Džoana Meidžor ir Nedas Morganas. Norėdamas apsaugoti įvy-

kio vietą nuo galimo išorinio poveikio, policijos konsultantas paieškai kitiems komandos nariams patarė pasilikti vane.

Trijulė sustojo tiesiai priešais skeletą ir nukreipė į jį savo žibintuvėlius. Džoana Meidžor pašvietė aukštyn, paskui žemyn ir žengė dar arčiau, kol galėjo pasiekti radinį ištiesta ranka.

Rojus Greisas, pajutęs ryklėje kažkokį kietą mazgą, vėl įsistebeilijo skeletui į veidą. Jis suprato: tikimybė, kad ši būtybė galėtų būti jo Sendė, labai maža. O vis dėlto. Dantys atrodė sveikutėliai; gražūs dantys. Sendės dantys irgi buvo gražūs — jie žavėjo jį, kaip ir daugelis kitų jos savybių. Dailūs, balti, tiesūs dantys ir šypsena, kuriai jis niekuomet negalėdavo atsispirti.

Rojus vos atpažino savo mikčiojantį balsą, tarytum būtų kalbėjęs ne jis, o visai kitas žmogus.

— Tai vyras ar moteris, Džoana?

Ji įdėmiai žvelgė į kaukolę.

— Kakta atrodo ganėtinai stati, vyrų — gerokai nuožulnesnė, — atsakė ji, o balsas nuskambėjo labai nykiai.

Paskui, kaire ranka laikydama žibintuvėlį, o pirštinėtos dešinės smiliumi rodydama į skeleto pakaušį, tęsė:

— Pakaušio gūbrys labai apvalus.

Ji patapšnojo per jį.

— Jei paliestumėte savo pakaušį, Rojau, pajustumėte, kad jis labiau išsikišęs, kaip ir visų vyrų, — tai tarusi dirstelėjo į kairiosios ausies įdubą. — Ir spenelinė atauga leidžia manyti, kad skeletas — moteriškos lyties, mat vyrų spenelinės ataugos ryškesnės.

Paskui mostelėjo ranka prieš pat akiduobes ir dėstė toliau:

— Atkreipkite dėmesį į kaukolės antakių briaunas — jei tai būtų vyras, jos būtų daug labiau išsikišusios.

— Tai jūs pagrįstai manote, kad palaikai — moters? — pasitikslino Greisas.

— Taip. Kai apžiūrėsime dubenį, žinosiu šimtu procentų, bet ir dabar esu pakankamai tikra. Taip pat norėsiu atlikti kai kuriuos matavimus, nes vyro griaučiai paprastai būna stambesni, skiriasi ir proporcijos, — teismo archeologė akimirką dvejojo. — Norėčiau išgirsti Freizerio nuomonę.

— Kodėl?

Ji parodė į kaukolės pagrindą.

— Lūžęs poliežuvinis kaulas.

— Poliežuvinis?

Ji dar kartą parodė į kaulą, nukarusį nuo siauro sudžiūvusios odos rėžio.

— Matote šį „U“ formos kaulą? Tai jis laiko liežuvį jam skirtoje vietoje. Jis gali pasitarnauti nustatant mirties priežastį — poliežuvinis kaulas dažnai lūžta smaugimo metu.

Greisas jos aiškinimo klausėsi labai atidžiai. Valandėlę jis įdėmiai žiūrėjo į kaulą, paskui vėl nukreipė žvilgsnį į idealius dantis, bandydamas prisiminti paskutinįjį griaučių tyrimą, kuriame jam teko dalyvauti mažiausiai prieš porą metų.

— O ką manote apie jos amžių?

— Į šį klausimą norėčiau atsakyti rytoj, — atsakė ji. — Vertinant paviršutiniškai, atrodo, kad ji buvo pačiame gražume — tarp dvidešimt penkerių ir keturiasdešimties.

Sendei, kai ji dingo, buvo dvidešimt aštuoneri, prisiminė jis, vis dar žiūrėdamas į kaukolę. Į jos dantis. Akies krašteliu Greisas pastebėjo, kaip Nedas Morganas žibintuvėliu pašvietė į vieną kanalo pusę, paskui į kitą.

— Mums reikėtų atsivežti municipaliteto inžinierių, Rojau, — tarė paieškos konsultantas. — Specialistą, gerai išmanantį miesto nuotekų šalinimo sistemą. Kad paaiškintų, kokie dar kanalai jungiasi su šiuo. Galbūt nuotekos kažkur nunešė jos drabužius arba asmeninius daiktus.

— Ar manai, kad šis kanalas būna užtvindytas? — pasiteiravo Greisas.

Morganas susimąstęs vėl apšvietė kanalą, tik dabar aukštyn ir žemyn.

— Tiesa, šiandien lyja palyginti smarkiai, be to, ištisą dieną, o vandens čia ne kažin kiek, tačiau tokios galimybės negalime atmesti. Šis kanalas tikriausiai nutiestas siekiant apsaugoti nuo galimo apsėmimo geležinkelio liniją. Bet... — jis suabejojo ir nutilo.

Įsiterpė Džoana:

— Atrodo, ji čionai išbuvo kelerius metus. Jei vanduo kanalą būtų užtvindęs, jei kūną būtų nešęs tolyn, iškėlęs aukštyn ir vėl nuleidęs, ir griaučiai tikriausiai būtų lūžę. Tačiau jie sveiki. O ir išdžiūvusi oda lei-

džia manyti, kad kanalas jau senokai sausas. Žinoma, negalime atmesti prielaidos, kad nuotekų lygis kartkartėmis pakildavo.

Greisas vis dar negalėjo atitraukti akių nuo kaukolės, širdyje grūmėsi įvairiausi jausmai. Staiga jis suprato, kad nebenori laukti rytdienos, jis troško, kad tyrimo grupė pradėtų savo darbą tuojau pat, nieko nelaukdama.

Galų gale tik labai nenorom davė nurodymą įvykio vietą saugančiam policininkui užplombuoti įėjimą ir akylai stebėti visą teritoriją.

9

2007-ųjų spalis

Ebė negalėjo patikėti — ji užsinorėjo šlapintis. Dirstelėjo į laikrodį. Nuo tos akimirkos, kai įlipo į šį prakeiktą liftą, praėjo valanda ir dešimt minučių. Kodėl? Kodėl? Na kodėl ji pasielgė taip kvailai?

Tai dėl tų nelemtų apačioje dirbančių statybininkų, štai kodėl.

O, Dieve. Lipdama laiptais ji būtų užtrukusi trisdešimt sekundžių, ir tai būtų buvusi nebloga mankšta. *Kodėl? Kodėl? Kodėl?*

Ir dar tas aštrus, veriamas spaudimas šlapimo pūslėje. Ji juk buvo tualete prieš pat išeidama, tačiau dabar jautėsi taip, lyg nuo to laiko būtų išgėrusi dešimt pintų kavos ir galoną vandens.

Jokiu būdu aš neketinu šlapintis. Juk nenorėčiau, kad atvykusi ugniagesių gelbėtojų komanda rastų mane besivoliojančią šlapimo klane. Ačiū, tokios gėdos man nereikia.

Ji suspaudė savo vidurius, priglausdama abu kelius vieną prie kito, krečiama drebulio ir laukdama, kada palengvės, paskui pakėlė akis ir žvilgtelėjo į kabinos lubas, į grotuotą matinį apšvietimo skydą. Įsiklausė, ar nepasikartos žingsniai, kuriuos neabejotinai girdėjo.

O gal tai buvo tik jos vaizduotė...

Filmuose rodo, kad žmonės atplėšia liftų duris arba išlenda pro stogo angą. Tačiau filmuose liftai nesiūbuoja taip kaip čia.

Noras šlapintis atslūgo, žinoma, jis po kurio laiko vėl pasikartos, bet kol kas ji jautėsi gerai. Ebė pamėgino atsistoti, deja, liftas ir vėl ėmė pašėlusiai siūbuoti, trenkdamasis tai į vieną, tai į kitą šachtos sieną, o nuo smūgių sklido stiprus, aidintis *buuuuuuummmmm.* Sulaikiusi

kvėpavimą, ji laukė, kada liftas nustos judėti. Meldė, kad tik atlaikytų trosas. Po valandėles priklaupė, pakėlė nuo grindų mobilųjį telefoną ir vėl bandė paskambinti. Toks pat šaižus pyptelėjimas ir pranešimas, kad nėra signalo.

Atrėmusi į duris rankas, Ebė pabandė į jų tarpą įkišti pirštus, tačiau jos nė nesujudėjo. Ji atidarė rankinę ir ėmė karštligiškai ieškoti ko nors, ką galėtų įkišti į siaurą plyšį. Joje nebuvo nieko kito tik nagų dildė. Ebė šiaip ne taip įspraudė ją į tarpelį, bet tik porą colių, nes toliau dildė atsirėmė į kažką kieta. Bandė pakreipti į dešinę, paskui staiga į kairę. Dildė sulinko.

Moteris ėmė spaudyti visus iš eilės mygtukus, galiausiai iš nevilties trinktelėjo delnu į sieną.

Tai buvo kažkas neįtikėtina.

Kiek laiko jai buvo likę?

Virš galvos vėl grėsmingai sugirgždėjo. Ji įsivaizdavo, kaip išsivyniodamas vis plonėja iš vielų susuktas trosas ir po truputį atsilaisvina prie stogo pritvirtinti varžtai. Ebė prisiminė prieš kelerius metus vieno vakarėlio metu vykusį pokalbį apie tai, ką reikėtų daryti, jei nutrūktų lifto trosas ir liftas staiga nugarmėtų žemyn. Kai kurie sakė, esą prieš pat atsitrenkiant į žemę reikėtų pašokti aukštyn. Tačiau kaip žinoti, kad liftas tuojau trenksis į žemę? Be to, jeigu jis kristų maždaug šimto mylių per valandą greičiu, tu kristum neką lėčiau. Dar kiti siūlė gulėti prisiplojus prie grindų, o kažkoks šmaikštuolis pareiškė, kad didžiausia šansą išlikti gyvas turi tas, kurio krintančiame lifte nėra.

Šiuo momentu ji jam visiškai pritarė.

Jėzau, kaip ironiška. Ebė dabar prisiminė viską, ką jai teko išgyventi norint atsidurti Braitone. Kiek daug rizikavo, kokių atsargumo priemonių ėmėsi, kad nepaliktų jokių pėdsakų.

Ir atsitik tu man šitaip.

Staiga ji susimąstė apie tai, kaip bus pranešta apie šį įvykį. *Netikėtoje lifto avarijoje žuvo moteris, kurios tapatybės nustatyti nepavyko.*

Ne. Tik ne tai.

Ji vėl pažvelgė aukštyn, į stiklinį skydelį, atsistojo visu ūgiu ir įrėmė į jį pirštą. Nė iš vietos.

Ebė paspaudė stipriau.

Nieko.

Jis *turėjo* pajudėti. Ji išsitiesė kiek tik begalėjo, įsirėmė į skydelį abiejų rankų pirštų galais ir iš visų jėgų paspaudė. Tačiau jos įstanga vėl įsiūbavo liftą. Jis atsitrenkė į šachtos sieną ir dar kartą pasigirdo duslus *buuuuuummm*.

Tą pačią akimirką tiesiai virš galvos moteris išgirdo girgždesį. Labai aiškus, ilgai trunkantis girgždesys, tarytum kas nors būtų užsikeberiojęs ant lifto jos išlaisvinti.

Ebė vėl įsiklausė. Stengėsi nekreipti dėmesio į savo šnopavimą ir greitą širdies tuksėjimą. Ji klausėsi maždaug porą minučių, taip įtemptai, kad net ėmė spengti ausyse, panašiai kaip skrendant lėktuvu, tik ten spengia nuo aukščio slėgio, o šiuo atveju — iš baimės.

Bet girdėjo tik monotoniškai girgždant trosą ir — protarpiais - trūkstančio metalo traškesį.

10
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Rankoje tvirtai spausdama belaidžio telefono ragelį, šiurpios nežinios surakinta širdimi Lorena stryktelėjo iš lovakrėslio. Ji nuskubėjo per grindinį, vos nesumindžiojo Alfio, netrukus įlėkė pro vidinio kiemo duris į namą, padais jausdama švelnius balto kilimo pūkelius, tekšendama krūtimis ir auksine kulkšnies grandinėle.

— Jis dabar kaip tik ten, — drebančiu balsu sušnabždėjo į ragelį savo seseriai. — Kaip tik ten šiuo metu yra Ronis.

Lorena stvėrė nuotolinio valdymo pultelį ir spustelėjo mygtuką. „BBC One“. Pasirodė trūkčiojantis, nešiojama filmavimo kamera fiksuojamas vaizdas, ir ji iškart atpažino aukštus sidabrinius Pasaulio prekybos centro bokštus Dvynius. Iš vieno pastato viršutinės dalies virto tiršti juodi dūmai, kurie buvo beveik jį užgožę; virš jo į giedrą kobalto spalvos dangų statmenai rėmėsi juodos ir baltos spalvų stiebas.

O, Dieve. O, Dieve. Juk ten yra Ronis. Kuriame bokšte buvo numatytas susitikimas? Kuriame aukšte?

Ji beveik negirdėjo susijaudinusio amerikiečio diktoriaus pasakojimo: „Tai buvo ne lengvas lėktuvėlis, bet didžiulis lėktuvas. O, Dieve! Mano Dieve!“

— Aš tau atskambinsiu, Mo, — pažadėjo Lorena. — Netrukus atskambinsiu.

Lorena surinko Ronio mobiliojo telefono numerį. Po kelių sekundžių pasigirdo signalas „Užimta". Ji pabandė dar kartą. Paskui dar. Ir Dar.

O, Dieve. Roni, maldauju, kad tik tau viskas būtų gerai. Maldauju, mano brangusis, būk gyvas ir sveikas.

Per televiziją ji išgirdo kaukiant sirenas. Matė žmones, kurie užvertę galvas stebeilijo aukštyn. Aplink begalė žmonių, vyrai ir moterys išeiginiais drabužiais ir darbo rūbais, visi stovi nuščiuvę, sustingę nelyginant gyvajame paveiksle, vieni rankomis prisidengę veidus, kiti su filmavimo kameromis. Ir vėl bokštai Dvyniai. Iš vieno virsta juodi dūmai, suteršdami nuostabią dangaus žydrynę.

Ją nukrėtė drebulys. Stovėjo nejudėdama.

Sirenos vis garsėjo.

Veik visi aliai vieno stovi kaip suakmenėję. Keletas žmonių metėsi bėgti miesto link. Lorena matė ugniagesių automobilį su ilgomis kopėčiomis, girdėjo orą čaižantį sirenų kauksmą.

Ji vėl pabandė prisiskambinti Roniui. Vėl užimta. Dar sykį. Užimta. Ir vėl užimta.

Paskui paskambino savo seseriai.

— Negaliu jam prisiskambinti, — ištarė ji ir pravirko.

— Jam viskas gerai, Lora, jis gyvas ir sveikas. Ronis visada randa išeitį, viskas bus gerai.

— Kaip... kaip tai galėjo atsitikti? — paklausė Lorena. — Kaip lėktuvas galėjo taip padaryti? Norėjau pasakyti...

— Esu tikra, kad jis sveikas. Tai, kas vyksta, yra baisu, neįtikima. Atrodo, kaip... pati supranti... kaip visos tos katastrofos... lyg filmas apie stichines nelaimes.

— Aš jau norėčiau baigti. Gal dabar jis bando man paskambinti. O ir aš pati norėčiau su juo susisiekti.

— Paskambink man, kai su juo pasikalbėsi.

— Gerai.

— Pažadi?

— Taip.

— Jam viskas gerai, mieloji, garantuoju.

Lorena baigė pokalbį, priblokšta vaizdų televizoriaus ekrane. Ji vėl ėmė spaudyti Ronio telefono numerį, tačiau suspėjo tik įpusėti.

11
2007-ųjų spalis

— Ar aš tikrai tavo gyvenimo meilė? — paklausė ji. — Ar tikrai aš, Greisai? Aš?

— Taip, tu.

Šypsulys.

— Tikriausiai man nemeluoji, Greisai?

Po pietų „La Coupole", Sen Žermene, jie buvo gerokai kauštelėję ir, prieš sugrįždami į viešbutį, tokią nuostabią birželio popietę pasivaikščiojo Senos pakrante.

Atrodo, kad jiems būnant kartu oras visuomet būna puikus. Kaip ir dabar. Sendė stovėjo jų dailiame miegamajame tiesiai priešais jį, užstodama saulės šviesą, pro uždarytas langines besiskverbiančią į vidų. Jos šviesūs ilgi plaukai krito iš abiejų pusių ant strazdanoto veido, švelniai liesdami skruostus. Paskui Sendė lengvu rankos judesiu, lyg valydama dulkes, perbraukė plaukais jam per veidą.

— Ei! Aš noriu skaityti... Karališkosios prokuratūros pranešimą... aš...

— Greisai, tu toks nuobodus. Tau visada reikia skaityti! Juk mes Paryžiuje! Romantiškas savaitgalis dviem! Nejaugi tu man nebejauti jokio geismo? — ji pakštelėjo lūpomis jam į kaktą. — Skaityti, skaityti, skaityti! Dirbti, dirbti, dirbti! — ji vėl pabučiavo į kaktą. — O man nuobodu, nuobodu, nuobodu!

Sendė atšoko atgal, išvengdama jo glėbio, ir ėmė jį erzinti. Ji vilkėjo siaurą paplūdimio suknelę, o jos krūtys, atrodė, ims ir išvirs per iškirptę. Rojus pastebėjo, kaip pasikėlus suknelės palankai šmėkštelėjo ilgos, saulėje įdegusios kojos, ir tą pačią akimirką pajuto nenumaldomą aistrą.

Stovėdama priešais jį, Sendė pamažu ėmė artintis, tiesdama ranką.

— Nejaugi visa tai — man? A, Greisai? Man tai patinka! Čia tai iš tiesų *kieta*!

Saulės šviesa buvo tokia ryški, kad jis vos ne vos įžiūrėjo jos veidą. Netrukus veido bruožai pradingo, ir jis matė tik tuščią juodą apskritimą, įrėmintą laisvai krintančių auksinių plaukų fone — panašiai atrodo mėnulis, užtemdęs saulę. Jautė, kaip užvaldo panika, akimirką negalėjo net prisiminti, kaip Sendė atrodo.

Po valandėlės Rojus vėl galėjo aiškiai ją matyti.

Jis plačiai nusišypsojo.

— Myliu tave labiau negu bet ką kitą...

Jam pasirodė, lyg saulė staiga būtų užlindusi už debesies. Akimirksniu atvėso. Išblyško jos veidas, tarytum ji būtų sunkiai sirgusi ar net merdėjusi.

Jis apsikabino ją per pečius ir stipriai prispaudė prie savęs.

— Sende! — neramiai sušuko jis. — Sende, brangioji mano!

Nuo jos sklido keistas kvapas. Švelni oda staiga sukietėjo. Jis pajuto kažkokį sudususį kvapą. Puvimo, dirvožemio ir aitrių apelsinų.

Šviesa dingo visiškai, tartum ištraukus iš lizdo kištuko šakutę.

Rojus girdėjo, kaip šaltoje tuščioje erdvėje sklinda jo balso aidas.

— Sende! — šaukė jis, bet garsas taip ir liko gerklėje.

Vėl pasirodė šviesa. Ryški, kokia būna lavoninėse. Jis vėl pažvelgė jai į akis. Dar kartą sušuko.

Jis žiūrėjo į kaukolės akiduobes. Rankose laikė skeletą. Kaukolė rodė jam savo tobulus dantis.

— SENDE! — šaukė jis. — SENDE!

Apšvietimas vėl pasikeitė. Dabar sklido gelsva šviesa. Sugirgždėjo lovos lingė. Prie pat ausies pasigirdo balsas:

— Rojau?

Tai Kleo balsas.

— Rojau? Tu nemiegi?

Jis žiūrėjo į lubas. Sumišęs, mirksėdamas, išpiltas prakaito.

— Rojau?

Jį krėtė drebulys.

— Aš... aš...

— Tu taip garsiai šaukei.

— Atleisk. Atsiprašau.

Kleo atsisėdo, jos ilgi šviesūs plaukai krito ant veido, išblyškusio nuo miego ir išgąsčio.

Pasirėmusi ant vienos rankos, ji žvelgė į jį taip keistai, tarytum jis būtų ją užgavęs. Rojus, dar prieš jai prabylant, jau žinojo, ką ji nori pasakyti.

— Sendė, — jos balse pasigirdo priekaištas. — Ir vėl.

Jis įdėmiai žiūrėjo į ją. Plaukai tokie pat šviesūs kaip Sendės, panaši ir akių spalva, gal tik jos mėlynose akyse ryškesnis pilkas atspalvis. *Plieno* atspalvis. Jis kažkur buvo skaitęs, kad našliais likę vyrai arba išsiskyrusieji dažnai įsimyli moteris, panašias į jų buvusias žmonas. Apie tai niekada anksčiau nebuvo susimąstęs. Tačiau jos nebuvo panašios, visiškai ne. Sendė buvo daili, bet švelnesnė, jos grožis ne toks klasikinis kaip Kleo.

Jis žiūrėjo į baltas Kleo miegamojo lubas ir sienas. Nužvelgė stipriai įskilusį juodą lakuoto medžio tualetinį staliuką. Ji nemėgo lankytis pas jį namuose, sakydavo jaučianti pernelyg daug Sendės, todėl buvo linkusi priimti jį savo namuose.

— Atsiprašau, — pakartojo jis. — Tai tik slogus sapnas. Košmaras.

Kleo švelniai sudavė jam per skruostą.

— Galbūt tau vertėtų vėl apsilankyti pas tą savo pažįstamą psichiatrą?

12
2007-ųjų spalis

Traukuliai vis stiprėjo — jie darėsi vis skausmingesni ir kartojosi vis dažniau, su trumpesnėmis pertraukomis. Dabar jau kas kelios minutės. Turbūt tai panašu į gimdymo sąrėmius.

Jos laikrodis rodė 3.08. Ebė lifte praleido jau beveik devynias valandas. Kas žino, ar neteks jai čia kalėti iki pirmadienio, jei tik pirmiau nenutrūks trosas ir liftas nenugarmės į šachtos dugną.

O, kaip puiku. Kaip praleidai savaitgalį? O aš lifte. Fainas jausmas. Jame buvo veidrodis, skydas su mygtukais ir nešvarios lubos su jose įtaisytomis lemputėmis, ir dar brėžis ant sienos, tarytum kažkas būtų pradėjęs raižyti svastiką, bet paskui persigalvojęs, ir informacija, atspausdinta kažkokio rašyti gerai nemokančio ir tos prakeiktos dėžės eksploatacija nesugebančio pasirūpinti bukagalvio nuopisos.

KAI SUGEDO

SKAMBINKIT 013 228 7828

ARBA 999.

Ji net drebėjo iš pykčio, perdžiūvusią gerklę skaudėjo nuo rėkimo, o balsas visiškai užkimo. Trumpai atsikvėpusi prisivertė vėl atsistoti. Jai jau neberūpėjo, kad gali vėl išjudinti liftą, — ji *privalėjo* iš jo ištrūkti, o ne laukti, kada nutrūks trosas arba neatlaikys apkaba, arba atsitiks dar kas nors ir dėl to ji užsimuš.

— Aš juk bandau, šunsnukiai jūs, — iškrankė kimiu balsu, nenuleisdama nuo lentelės akių ir jausdama, kaip sienos vėl ima ją spausti, vadinasi, prasideda eilinis panikos priepuolis.

Lifto telefonas neveikė. Ebė, pakėlusi savo mobilųjį prie pat veido, giliai kvėpavo, bandydama nusiraminti, desperatiškai laukdama pasirodant ryšio signalo, keikdama mobiliojo ryšio paslaugų teikėją ir visa kita. Galvą taip veržė, kad akyse pradėjo lietis vaizdas, o ir nelemtas poreikis šlapintis vėl stiprėjo. Lyg ten, jos viduriuose, būtų kilęs potvynis.

Stipriai spausdama kelius Ebė gaudė orą. Suglaustos šlaunys tirtėjo. Ėmė skausmingai raižyti pilvą, tarytum į jį būtų buvęs giliai įsmeigtas ir dabar sukiojamas peilis įkaitintais ašmenimis. Unkščiodama, godžiai rydama orą ir drebėdama visu kūnu, Ebė susirietė embriono poza ir atsišliejo į lifto sieną. Ji suprato, kad ilgiau nebeištvers.

Vis dėlto, sukaupusi visas jėgas ir sukandusi dantis, — *protas aukščiau už materiją*, — ji tramdė savo kūną, pasiryžusi palenkti jo poreikius proto kontrolei. Mąstė apie motiną, kuri, kamuojama įvairių sklerozių, nelaikė šlapimo dar nesulaukusi šešiasdešimties.

Po paraliais, aš juk nesergu šlapimo nelaikymu. Tik ištraukit mane iš čia, ištraukit mane iš čia, ištraukit mane greičiau.

Ji šnabždėjo tai nelyginant mantrą, kol nenumaldomas noras pasiekė aukščiausią tašką, o paskui lėtai, velniškai lėtai ėmė silpti.

Laimė, galų gale poreikis atslūgo ir ji išsekusi vėl susmuko ant kabinos grindų svarstydama, kiek galima ištverti nesišlapinus, iki plyš pūslė.

Būna, kad žmonės išgyvena dykumoje gerdami savo šlapimą. O jei ji nusišlapintų į vieną iš savo batų, aplankė beprotiška mintis. Jeigu

panaudotų jį kaip indą? Skysčių atsarga kritiniam atvejui? Kiek galima išgyventi negėrus? Atrodo, ji kažkur buvo skaičiusi, kad žmogus be maisto gali ištverti ne vieną savaitę, tačiau be vandens — tik keletą dienų.

Stengdamasi išlaikyti pusiausvyrą siūbuojančiame lifte, Ebė nusimovė dešinįjį batą, paskui pašoko kiek tik pajėgė ir kubietišku kulnu trenkė per lubose įrengtą apšvietimo skydą. Deja, iš to nebuvo jokios naudos. Liftas vėl pašėlusiai susiūbavo ir dundėdamas ėmė daužytis į šachtos sienas. Ji sulaikė kvėpavimą. Šįkart — dabar jau be jokios abejonės — kažkas būtinai nutrūks. Paskutinė atspurusi įvija, saugojusi ją nuo žūties...

Tiesą sakant, retsykiais Ebė net norėdavo, kad ji nutrūktų. Norėdavo kristi žemyn, nesvarbu, kiek aukštų dar buvo likę. Tai būtų išsprendę visus klausimus. Nors ir ne patraukliausia, bet vis tiek išeitis. Ar ne per daug ironiška?

Lyg atsakydama į jos klausimą, užgeso šviesa.

13
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Vieną naktį gatvėje, kurioje augo Ronis Vilsonas, — tai buvo Koldine, Braitone, — degė namas. Jis dar prisiminė kvapą, triukšmą, chaosą, gaisrinius automobilius ir save, stovintį tamsoje, susisiautusį chalatu, įsispyrusį į šlepetes ir stebintį įvykį. Jis prisiminė, kad tuo pat metu buvo susižavėjęs ir persigandęs. Tačiau atmintyje labiausiai įstrigo kvapas.

Siaubingas naikinimo ir nevilties dvokas.

Dabar ore tvyrojo analogiškas kvapas. Ne, visai ne tas malonus, švelnus medžio dūmų aromatas arba šiltas anglies pelenų kvapas, bet stipri, aitri svylančių dažų, smilkstančio popieriaus, besilydančios gumos smarvė ir uoslę dirginantis degančių viniplasto ir plastiko tvaikas. Nuodingi, dvokiantys garai degino akis, vertė prisidengti nosį, trauktis toliau, sprukti atgal į kulinarijos parduotuvę, iš kurios jis ką tik buvo išėjęs.

Vis dėlto Ronis liko stovėti.

Kaip ir visi kiti.

Siurrealistinė tylos minutė, Manhatane išaušus naujai dienai, tarytum kažkas būtų spustelėjęs kadro sustabdymo mygtuką ir sustingdęs visus žmones gatvėje. Judėjo tik automobiliai, bet ir tie buvo priversti sustoti užsidegus raudonam šviesoforo signalui.

Žmonės stovėjo įsmeigę akis. Jis ne iškart susigaudė, į ką jie visi taip įsistebeiliję. Iš pradžių metė žvilgsnį išilgai gatvės, už priešgaisrinio hidranto ir parduotuvės prekystalių, ant kurių buvo sukrauti žurnalai ir turistinių kelionių vadovai, už krautuvės tento su iškaba: SVIESTAS IR KIAUŠINIAI. Žvilgtelėjo dar toliau, už raudonai šviečiančios STOP! rankos ir už konstrukcijos su šviesoforu, įrengtos virš sankryžos su Voreno gatve, už atbulinę pavarą ir užpakalinius žibintus įjungusių automobilių.

Tik tada Ronis suprato, kad jie visi spokso aukštyn.

Sekdamas jų žvilgsnio trajektorija, jis pirmiausia pastebėjo tirštų juodų dūmų kamuolius, virstančius vos už kelių daugiaaukščių nuo jo, tiesiai virš dangoraižių, o jie atrodė tokie tiršti, lyg kiltų iš naftos perdirbimo įmonės kamino.

Dega pastatas, dingtelėjo Roniui. Sukrėstas ir persigandęs jis pajuto, kaip apmirė širdis supratus, koks tai pastatas. Pasaulio prekybos centras.

Velniai griebtų! Tai šūdas!

Nustėręs ir sumišęs, kaip ir visi kiti, jis stovėjo sustingęs, vis dar negalėdamas patikėti savo akimis, o gal greičiau — suvokti tai, ką mato.

Užsidegus žaliam šviesoforo signalui ir automobiliams bei sunkvežimiams pajudėjus pirmyn, Roniui dingtelėjo mintis, kad vairuotojai galėjo nieko nepastebėti — juk per priekinį stiklą aukštyn nelabai pažiūrėsi.

Dūmų kamuolys valandėlei prasisklaidė. Pro jį, spindinčios dangaus žydrynės fone, buvo matyti į aukštumas besistiebianti baltai ir juodai dažyta radijo antena. Šiaurinis bokštas, atpažino jis po pastarojo vizito. Bemat palengvėjo. Donaldo Hetkuko kontora buvo Pietiniame. Gerai. Puiku. Ką gi, jo susitikimas vis tiek turėtų įvykti.

Ronis išgirdo kaukiant sireną. Netrukus signalas ėmė stiprėti, vyt vyt vyt, tapo kurtinamas ir iš visų pusių perskrodė tylą. Jis atsigręžė ir

išvydo mėlyna ir balta spalvomis dažytą Niujorko policijos patrulinį automobilį, kuriame sėdėjo trys žmonės; vyrukas, įsitaisęs ant galinės sėdynės, buvo palinkęs į priekį ir ištiesęs kaklą žvelgė aukštyn. Automobilis skubiai prašvilpė pro šalį priešingos krypties eismo juosta, raudonomis švyturėlių liepsnelėmis trumpam nutvieksdamas trijų eilėje stovinčių taksi automobilių dureles. Netrukus, staiga stabdydamas, veriamai žviegiant padangoms, kirto sankryžą, prasiskverbė pro duonos gaminius išvežiojantį sunkvežimį, stovintį „Porsche" ir dar vieną geltoną taksi.

— Mano Dieve! Jėzau! O, Dieve! — šūkčiojo čia pat, jam už nugaros, stovinti moteris. — O, Dieve, jis trenkėsi į bokštą! Dieve mano!

Sirenos kaukimas nutolo ir vos girdėjai. Galiausiai Čeimberso gatvė nuščiuvo. Staiga ji ištuštėjo. Ronis išvydo gatvę kertantį vyrą. Šis buvo su beisbolo kepuraite, plona striuke su gobtuvu ir darbininko batais, o rankoje nešėsi plastikinį maišelį, kuriame greičiausiai buvo pietūs. Ronis net girdėjo jo žingsnius. Vyras atsargiai nužvelgė tuščią gatvę, lyg bijodamas, kad jo nepervažiuotų kitas policijos automobilis.

Tačiau daugiau policijos automobilių nepasirodė. Viešpatavo tyla. Tarytum to, kuris ką tik pralėkė pro šalį, būtų pakakę, o ir pati situacija būtų buvusi neką sudėtingesnė už smulkų eismo įvykį.

— Jūs matėte? — pasiteiravo moteris už nugaros.

Ronis atsisuko.

— O kas atsitiko?

Jos plaukai buvo rudi ir ilgi, o akys išsprogusios. Ant šaligatvio, jai iš šonų, buvo padėti du pirkinių maišai, iš kurių lauk virto kartoninės ir metalinės skardinės.

Nepažįstamosios balsas virpėjo.

— Taigi lėktuvas! O, Jėzau, prakeiktas lėktuvas! Kliudė tą prakeiktą bokštą. Negaliu patikėti tuo, ką mačiau. Tai buvo lėktuvas. Jis trenkėsi į tą prakeiktą bokštą!

— Lėktuvas?

— Trenkėsi į bokštą. Atsitrenkė į tą nelemtą bokštą!

Ji aiškiai buvo sukrėsta.

Vėl užkaukė sirena. Tik šįsyk kitaip nei policijos automobilio, stipriau. Ugniagesiai.

Čia tai bent! — pagalvojo jis. — *Velniai griebtų, tik pagalvokite! Tą rytą, kai manęs laukia susitikimas su Donaldu, kažkoks sukruštas kiaušingalvis trenkiasi savo lėktuvu į sumautą Pasaulio prekybos centrą!*

Ronis dirstelėjo į savo laikrodį. O, velnias! Beveik 8.55! Jam išeinant iš kulinarijos parduotuvės laikrodis rodė 8.45, o tai reiškia, kad jis turėjo marias laiko. Argi galėjo čionai prakiurksoti dešimt minučių? Pasipūtusi Donaldo Hetkuko sekretorė prašė būti punktualiam, mat Donaldas turėsiąs vos vieną valandą iki išvykstant į oro uostą, kad suspėtų į lėktuvą, skrendantį, jei tik jis gerai išgirdo, į Vičitą. O gal į Vašingtoną. Vos vieną valandą. Vilties valandą, per kurią reikia įtikinti pašnekovą ir išgelbėti savo verslą!

Dar viena sirena. Po perkūnais! Atrodo, netrukus čia įsivyraus tikras chaosas. Juk gelbėtojų komandos bet kurią akimirką gali atitverti visą teritoriją. Jis privalo patekti ten pirma jų. Privalo suspėti į susitikimą.

Privalo.

Ne, Ronis nė už ką neleis kažkokiam prakeiktam idiotui sugadinti jo susitikimo!

Traukdamas paskui save lagaminus, jis leidosi bėgti.

14
2007-ųjų spalis

Nuotekų šalinimo kanale tvyrojo nemalonus kvapas, kurio vakar čia nesijautė. Kažkoks pūvantis padaras, greičiausiai graužikas. Rojus jį užuodė ir prieš tai, atvykęs kelios minutės po devintos ryto, ir dabar, kai po valandos nusileido į kanalą, laikydamas rankose du plastikinius maišelius su karštais gėrimais, kuriuos iš netoliese įsikūrusios „Costa" parduotuvės parūpino jauna paslaugi policijos paramos bendruomenei pareigūnė.

Lietus nesiliovė barbenęs, ir statybų aikštelė vis labiau panėšėjo į klampynę, tačiau pačiame kanale, kaip įsitikino Greisas, vandens lygis nekilo. Jis svarstė, kiek vandens ši nuotekų šalinimo trasa galinti surinkti. Prieš kelerius metus, kai Braitono kanalizacijos sistemoje buvo rastas jauno vyro lavonas, jis sužinojo, kad visos trasos veda į ma-

gistralinį rinktuvą, kuris ties Portobelu prie Pisheiveno išeina į jūrą. Jeigu nuotekų lygis šiame kanale buvo pakilęs, tai daug įrodymų, ypač aukos drabužiai, tikriausiai bus nunešti tolyn.

Ignoruodamas porą sarkastiškų komentarų apie naująjį jo, neva padavėjo, vaidmenį, suirzęs dėl sutrikdyto miego ir nerimastingų minčių apie skeletą, Rojus ėmė dalyti savo būriui arbatą ir kavą, lyg būtų norėjęs taip atsiprašyti, o gal ir atsiteisti už sugadintą savaitgalį.

Nuotekų šalinimo tunelis knibždėjo nelyginant skruzdėlynas. Jame išsiskirstę darbavosi Nedas Morganas, dar keletas paieškos specialistų ir nusikaltimo vietos tyrėjų, vilkinčių baltus kombinezonus. Colis po colio jie tyrinėjo sąnašas, ieškodami batų, drabužių, papuošalų, bet kokių su auka susijusių nuoplėšų ar skiautelių, kad ir kokios smulkios jos būtų. Didžiausią tikimybę išlikti tokioje drėgnoje aplinkoje turėjo odos ir sintetiniai gaminiai.

Ropodami niauriu mūriniu kanalu, kuriame tam tikru atstumu išdėstytų žibintų šviesoje šokčiojo šešėliai, tyrimo grupės nariai atrodė panašūs į klaikios procesijos dalyvius.

Džoana Meidžor, teismo archeologė, taip pat nuo galvos iki kojų apsirengusi baltai, dirbo tylėdama, susikoncentravusi. Jei visa tai kada nors patektų į teismą, ji turėtų pateikti tikslų skeleto *in situ* trijų matmenų modelį. Kadangi nešiojamasis GPS, kuriuo Meidžor naudojosi palaikų koordinatėms nustatyti, sunkiai aptiko signalą, ji buvo priversta lakstyti tai laukan, tai vidun, o dabar braižė tikslią skeleto buvimo vietą kanalo ir sąnašų atžvilgiu. Kas kelios akimirkos žybtelėdavo fotoaparato, kuriuo NVT fotografavo įvykio vietą, blykstė.

— Ačiū, Rojau, — padėkojo ji veik išsiblaškiusiu balsu, imdama didelį indelį latės ir statydama jį ant medinės dėžės su įranga, kuri, saugant nuo drėgmės, buvo užkelta ant trikojo.

Greisas buvo nutaręs savaitgalį darbuotis su nedidele grupe, o pirmadienio rytą kibti į darbą visu pajėgumu. Glenui Brensonui, dideliam pastarojo džiaugsmui, jis suteikė laisvadienį. Jie dirbo „lėtai"; priešingai nei tais atvejais, kai po mirties būna praėję nedaug laiko, — tarkime, kelios dienos, savaitės, mėnesiai, tegul ir pora metų, — dabar skubėti nereikėjo. Pirmadienio rytas būtų visiškai idealus laikas pirmajai spaudos konferencijai.

Galbūt jiedu su Kleo dar galėtų šiam vakarui rezervuoti vietas

restorane Londone ir bent iš dalies išgelbėti jo suplanuotą romantišką savaitgalį dviem, žinoma, jeigu tik Džoana suspėtų atkurti atvaizdą, o Vidaus reikalų ministerijos patologas greitai nustatytų mirties priežastį; tačiau tai atrodė sunkiai tikėtina. Greisas žinojo, kad jo vilčių išsipildymas susijęs ir su Freizeriu Teobaldu, bet kur, po galais, šis buvo? Juk jau prieš gerą valandą turėjo pasirodyti įvykio vietoje.

Lyg būtų išgirdęs jo mintis, apsirengęs baltai, kaip ir visi kiti tunelyje esantys pareigūnai, vogčiomis, tarytum pelė, užuodusi sūrį, pasirodė daktaras Freizeris Teobaldas. Tai buvo kresnas, nedidukas, gal tik truputį aukštesnis nei penkių pėdų ir dviejų colių vyras, kuris mėgo puikuotis savo išsidraikiusia šiurkščių plaukų kupeta ir tankiais Adolfo Hitlerio ūsais po „Concordia“ formos nosimi. Glenas Brensonas kažkada pastebėjo, kad jam tetrūksta tik storo cigaro ir jis būtų tiksli „Groučo“ Markso* kopija.

Niurnėdamas atsiprašymus, nes neužsivedė žmonos automobilis, todėl jis turėjo nuvežti dukrą į klarneto pamoką, patologas puolė strikinėti aplink skeletą, tačiau per daug nesiartindamas ir žvelgdamas į jį tokiu įtariu žvilgsniu, tarytum reikalautų prisipažinti — draugas jis ar priešas.

— Ką gi, — pareiškė, į nieką konkrečiai nesikreipdamas. — Ak, tiesa.

Tai taręs atsisuko į Roją ir parodė pirštu į griaučius.

— Čia lavonas?

Teobaldas Greisui visada atrodė mažumėlę keistokas, tačiau šįsyk — dar labiau.

— Taip, — truputį apstulbintas klausimo, atsakė detektyvas.

— Atrodai įrudęs, Rojau, — pastebėjo patologas, paskui žengė žingsnį prie skeleto, pakankamai arti, kad būtų galėjęs užduoti klausimą jam pačiam. — Buvai išvykęs?

— Į Naująjį Orleaną, — atsakė Greisas, palenkdamas savo puodelį su kava ir svajodamas apie tai, kaip gerai būtų šiuo metu dar būti ten. — Dalyvavau Tarptautinės žmogžudysčių tyrėjų asociacijos simpoziume.

— Kaip ten atstatymo darbai? — vėl pasiteiravo Teobaldas.

* *J. H. „Groucho“ Marx* (1890–1977 m.) — žymus XX a. amerikiečių komikas.

— Juda labai lėtai.

— Dar daug nepašalintų potvynio padarinių?

— Daugybė.

— Ar daug kas groja klarnetu?

— Klarnetu? Taip. Lankiausi keliuose koncertuose. Mačiau Elį Marsalisą.

Teobaldo akyse žybtelėjo — o tai pasitaiko gana retai — pasitenkinimo ugnelė.

— Tėvą! — jo balse buvo girdėti palankumas. — Na, žinoma. Laimingas esi, galėjęs jo pasiklausyti!

Paskui, atsigręžęs į griaučius, tęsė:

— Ir ką gi mes čia turime?

Greisas paragino jį paskubėti. Netrukus Teobaldas ir Džoana Meidžor įsitraukė į diskusiją, ar palaikus geriau iškelti iš kanalo nesugadintus, vientisus, o tai reikštų ilgą ir sudėtingą procesą, ar išardyti dalimis. Galų gale jiedu nutarė skeletą, kuris buvo rastas vientisas, tokį ir išsaugoti.

Valandėlę Greisas žiūrėjo, kaip į vidų pro netoliese trūkusią trasos sekciją be perstojo pliaupia lietus. Pavieniai lašai priminė pailgas dulkes šviesos pluošte. *O, Naujasis Orleanas*, galvojo jis, pūsdamas nuo kavos kylantį garą ir atsargiai, kad karštas skystis nenuplikytų liežuvio, ją gurkšnodamas. Kleo vyko drauge su juo, ir jiedu iškart po konferencijos turėjo visą savaitę atostogų, todėl, likę Naujajame Orleane, galėjo gėrėtis ir miestu, ir vienas kitu.

Atrodė, kad ten, toli nuo Braitono, jiedviem bendrauti daug paprasčiau. Ne tik toli nuo Baitono, bet ir nuo Sendės. Jiedu paprasčiausiai gaivinosi vėsa, mėgavosi saule, keliavo stebėdami potvynio nuniokotas apylinkes, kurios dar nebuvo atstatytos. Ragavo muskusinės ybiškės, džambalajos, valgė krabų pyragaičius ir rokfelerių austres, gėrė margaritas ir mochitas, mėgavosi Kalifornijos ir Oregono vynais ir kiekvieną vakarą klausėsi džiazo, lankydamiesi tai „Snug Harbor“, tai kituose klubuose. Ten būdamas Greisas ją dar labiau įsimylėjo.

Jis didžiavosi Kleo pasirodymu konferencijoje. Kaip žavinga moteris, dirbanti visiškai nežavintį darbą, baigiantis didelę mugę primenančiam priėmimui, kuriame dalyvavo penki šimtai linksmai nusiteikusių geriausių ir sumaniausių detektyvų, o jų daugumą, žinoma,

sudarė vyrai, ji susilaukė replikų, smalsių žvilgsnių ir net nemalonių merginimų. Tačiau visiems laiku rasdavo deramą atsakymą, o savo dailia penkių pėdų vienuolikos colių figūra ir kaip paprastai ekscentrišku bei seksualiu apsirengimo stiliumi ne vieną Greiso kolegą privertė išsproginti akis.

— Vakar, Rojau, manęs teiravaisi apie jos amžių, — jo prisiminimus nutraukė teismo archeologė.

— Taip? — akimirksniu, žvelgdamas į skeleto kaukolę, atsiliepė jis.

Rodydama į žandikaulį, moteris tęsė:

— Protiniai dantys byloja apie tai, kad jai jau daugiau kaip septyniolika. Štai čia matome dantų gydymo pėdsakus — baltos plombos, kurios išpopuliarėjo per pastaruosius du dešimtmečius ir yra gerokai brangesnės. Galimas dalykas, ji gydėsi pas privatų stomatologą, galintį sumažinti kainą. Be to, ant vieno iš viršutinių kandžių yra karūnėlė, — ji parodė į dantį viršutinės eilės kairėje.

Greisas įsitempė. Sendė nusilaužė priekinį kairįjį dantį per vieną iš pirmųjų jų susitikimų, kai valgydama totorišką kepsnį netyčia kando į kaulo liekaną, o vėliau tą dantį apvilko karūnėle.

— Gal dar kas nors? — paklausė jis.

— Bendra dantų būklė ir spalva atitinka mano vakarykštį spėjimą — jos amžius turėtų būti tarp dvidešimt penkerių ir keturiasdešimties, — ji žvilgtelėjo į Freizerį Teobaldą, kuris nežymiai linktelėjo, tarytum pritardamas jos išvadoms, tačiau ne besąlygiškai.

Paskui Džoana Meidžor parodė į ranką.

— Žastikaulis sudarytas iš dviejų epifizių ir kūno. Procesas, kurio metu įvyksta jų susijungimas, vadinamas epifiziniu susijungimu, o tai galutinai įvyksta maždaug įpusėjus ketvirtą dešimtį. Šiuo atveju jis dar nėra galutinai pasibaigęs, — dabar ji parodė į raktikaulį. — Tas pats įvyksta ir su šiuo kaulu — galite pamatyti susijungimo liniją raktikaulio medialinėje dalyje. Jis susijungia apie trisdešimtuosius gyvenimo metus. Tikslesnes išvadas galėsiu pateikti tada, kai atliksime *post mortem* tyrimą.

— Vadinasi, esi pakankamai įsitikinusi, kad jai buvo apie trisdešimt? — paklausė Greisas.

— Taip. Ir nuojauta man kužda, kad neturėtų būti vyresnė. Gal net kiek jaunesnė.

Rojus tylėjo. Sendė buvo dvejais metais jaunesnė už jį. Ji dingo per jo trisdešimtąjį gimtadienį, būdama vos dvidešimt aštuonerių. Tokie pat plaukai. Danties karūnėlė.

— Ei, Rojau, kas tau? — staiga susirūpino Džoana Meidžor.

Paskendusiam mintyse Rojui jos balsas iš pradžių atrodė tik tolimas, nuo konkretaus žmogaus atsietas aidas.

— Rojau! Kaip jautiesi?

Pagaliau jam pavyko sukoncentruoti dėmesį į ją.

— Taip, taip. Puikiai, ačiū.

— Atrodai taip, tarytum būtum išvydęs vaiduoklį.

15
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Ronis nuskubėjo tolyn Vakarų Brodvėjumi, kirto Mario gatvę, Parko aikštę, Berklio gatvę. Pasaulio prekybos centras dabar buvo tiesiai jam prieš akis, tolimajame Vesio gatvės gale, kur tiesiai į dangų stiebėsi du sidabriniai monolitai. Nuo gaisro sklido dar stipresnis kvapas, ore sklandė rūkstantys, degantys popieriaus lapai, o žemę klojo krentantys pelenai.

Pro tirštus juodus dūmus jis matė skaisčiai raudoną spalvą, lyg vienas pastatas būtų plūdęs kraujais. Paskui — ryškiai oranžinius blyksnius. Liepsnos. *O, Jėzau,* pagalvojo Ronis, jausdamas vis stiprėjančią baimę, *negali būti, tik ne tai.*

Pro duris laukan svirduliavo ir aukštyn dairėsi apstulbę žmonės, daugiausia vyrai, vilkintys tvarkingus marškinius, su kaklaraiščiais, tik be švarkų, kai kurie jų rankose laikė telefonus. Akimirką Ronis stebeilijo į vieną gražią jauną brunetę prabangiu klasikiniu kostiumėliu, kuri ėjo klibinkštuodama, mat buvo tik su vienu bateliu. Moteris staiga susigriebė abiem rankomis už galvos, veidas atrodė skausmingas, tarytum ant jos būtų kas užkritęs ir stipriai užgavęs, ir Ronis netrukus pastebėjo jos skruostu tekančią kraujo srovelę.

Jis dvejojo. Eiti toliau neatrodė saugu. Tačiau jam būtinai, netgi žūtbūt reikėjo susitikti. *O jei surizikuočiau,* pagalvojo. *Tik reikia pasipustyti padus.* Ronis užsikosėjo, dūmai graužė gerklę, ir nulipo nuo

šaligatvio. Jo kraštas buvo aukštesnis negu atrodė, todėl, lagamino ratukams trinktelėjus į grindinį, rankena išsprūdo iš rankų ir lagaminas virto ant šono.

Po velnių! Man nieku gyvu neturi taip atsitikti.

Po akimirkos, vos spėjęs pasilenkti ir sugraibęs lagamino rankeną, išgirdo reaktyvinio lėktuvo gausmą.

Vėl pažvelgęs aukštyn, Ronis negalėjo patikėti savo akimis. Nepraėjus nė sekundei, o jam dar neatsitokėjus ir sąmoningai nesuvokus, kas vyksta, nugriaudėjo dar vienas sprogimas, primenantis griaustinio trenksmą, tarsi būtų susidūrę du milžiniški kosminiai konteineriai. Garsas buvo toks stiprus, kad, atrodė, jo aidas kiaurai persmelkė smegenis ir dundėjo galvoje taip ilgai, jog Ronis užsikimšo pirštais ausis, kad negirdėtų, ėmė kosėti, lyg būtų tikėjęsis jį iškosėti. Paskui jį bloškė smūgio banga, sukrėtusi visus aliai vieno jo kūno atomus.

Nuo Pietinio bokšto, beveik nuo paties viršaus, spjaudydamas deimantinėmis kibirkštimis ir juodais dūmais, išsiveržė milžiniškas oranžinis ugnies kamuolys. Toks nuostabaus grožio reginys — oranžinės ir juodos spalvų kontrastas, žydro dangaus fone spindinčios kibirkštys — trumpą akimirką atėmė jam žadą.

Galėjai pamanyti, kad ore aplink liepsnas sklando ir palengva žemyn leidžiasi milijardai plunksnelių. Vaizdas priminė sulėtinto filmo kadrus.

Tačiau jau netrukus tikrovė užgriuvo Ronį visu savo svoriu.

Priešais jį ant žemės šokinėjo ir skeveldromis krito medžio plokštės, stiklai, kėdės, stalai, telefonai, dokumentų spintos. Staiga Roniui už nugaros atsirado policijos automobilis, kurio durelės atsidarė dar prieš jam visiškai sustojant. Maždaug už šimto jardų į dešinę, Vesio gatvėje, ant grindinio siaubingai žvangėdamas iš aukštai tėškėsi kažkas panašaus į skraidančiąją lėkštę, išrausė gilią duobę ir pašoko aukštyn, svaidydamas į visas puses išorines ir vidines savo mechanizmų detales ir spjaudydamas liepsnomis. Galiausiai agregatas liko tysoti ant žemės, o ugnis ir toliau pašėlusiai liepsnojo kaip liepsnojusi.

Dideliam savo pasibaisėjimui Ronis suprato, kad tai nukrito reaktyvinis lėktuvas.

Kad tai buvo Pietinis bokštas.

Tas pats, kuriame įsikūrusi Donaldo Hetkuko kontora. Aštuoniasdešimt septintame aukšte.

Du lėktuvai.

Donaldo kontora. Ronis paskubomis paskaičiavęs nustatė, kad ji buvo kaip tik ten, kur trenkėsi lėktuvas.

Kas gi čia, velniai rautų, vyksta? O, Jėzau Kristau, kas per velniava?

Jis stovėjo akis įsmeigęs į liepsnojantį orlaivį. Juto sklindantį karštį. Matė iš policijos automobilio bėgančius pareigūnus.

Protas jam sakė, kad apie susitikimą negali būti nė kalbos. Vis dėlto Ronis bandė nekreipti į tai dėmesio. Ne, protas klysta. Klysta ir jo akys. Jis turėtų rasti kažkokią išeitį, numatytas susitikimas turėtų įvykti. Jis privalo eiti nesustodamas. *Eik, kad ir kas nutiktų. Tu gali išgelbėti šį susitikimą. Tu vis dar gali išgelbėti susitikimą. TAS PRAKEIKTAS SUSITIKIMAS NEGALI NEĮVYKTI!*

Tuo tarpu kita smegenų dalis jam įrodinėjo: jei vieno lėktuvo susidūrimą su bokštais Dvyniais dar būtų galima laikyti nelaimingu atsitikimu, tai du lėktuvai — kažkas kita. Du — tai labai rimta.

Visiškos desperacijos stumiamas Ronis čiupo lagamino rankeną ir ryžtingai pasitraukė pirmyn.

Po kelių sekundžių pasigirdo duslus bumbtelėjimas, tarytum nukritus bulvių maišui. Staiga jis ant veido pajuto kažką drėgną. Tada pamatė kažką baltą ir svirduliuodamas nuskubėjo į tą pusę, kol tiesiai sau po kojomis, vos už kelių colių, išvydo žmogaus ranką. Skruostu kažkas slydo. Pakėlęs ranką prie veido Ronis pirštais užčiuopė skystį. Žvilgtelėjo į pirštus — jie buvo kruvini.

Viduriuose kunkuliavo, sukosi nelyginant cementas betono maišyklėje. Jis pasisuko į šoną ir ten pat, kur stovėjo, išvėmė visus savo pusryčius, beveik nekreipdamas dėmesio į dar vieną dunkstelėjimą visiškai šalia. Kaukė sirenos, mažne iš pačių pragaro gelmių. Garsas sklido iš visų pusių. Visur tik sirenos. Paskui vėl dunkstelėjo ir vėl kažkas užtiško ant veido ir ant rankų.

Ronis pakėlė akis. Liepsnos, dūmai, it skruzdėlės figūros, stiklo šukės ir iš dangaus krentantis vienmarškinis vyras išsipūtusiomis kelnėmis, nelyginant parašiutininkas, atliekantis uždelstinį šuolį. Ore vartėsi vienas nuo kojos nusmukęs batas. Jis stebėjo batą tol, kol jis krito, vis vartydamasis ir vartydamasis. Iš dangaus it žaisliniai karei-

vėliai arba nuolaužos pasipylė žmonės, kuriuos iš pradžių buvo sunku atskirtini vieną nuo kito.

Jis tik stovėjo ir žiūrėjo. Prisiminė pašto ženklų, kuriais kadaise prekiavo, seriją, skirtą flamandų dailininko Boscho darbams, vaizdavusiems mirtį ir pragarą. Štai kur jis dabar atsidūrė. Pragare.

Prie dusinančio dvoko prisidėjo dar ir didžiulis triukšmas. Šauksmai, sirenos, aimanos ir sraigtasparnių menčių kirčiai virš galvos. Prie pastatų skubėjo policininkai ir ugniagesiai gelbėtojai. Priešais jį, užblokuodamas kelią ir vaizdą, sustojo gaisrinis automobilis, ant kurio buvo užrašytas skaičius „12“. Jam apeinant mašiną, iš jos ėmė šokinėti šalmuoti ugniagesiai.

Dar vienas dunkstelėjimas. Ronis išvydo, kaip apkūnus, kostiumu vilkintis vyras aukštielninkas ištiško ant žemės.

Ėmė svaigti galva, vėl supykino ir Ronis susverdėjo, paskui priklaupė ant vieno kelio, užsidengė rankomis veidą ir drebėdamas taip išbuvo keletą minučių. Užsimerkė, tarytum tikėdamasis, kad viskas praeis. Paskui staiga atsigręžė atgal, apimtas panikos, kad kas nors galėjo nugvelbti jo lagaminus. Tačiau jie buvo savo vietoje, jam už nugaros. Jo dailusis „Louis Vuitton“ falsifikatas. Aišku, niekam dabar nė į galvą nebūtų atėję pasidomėti, kas, po velnių, jo gamintojas. Taip pat ir tuo, ar tai originalus gaminys, ar ne.

Po kelių minučių Ronis susitvardė ir atsistojo. Keletą kartų nusispjovė, kad burnoje neliktų vėmalų skonio. Paskui plykstelėjęs pyktis akimirksniu virto nuožmiu įniršiu. *Kodėl šiandien? Kodėl ne kurią nors kitą sumautą dieną? Kodėl tai turėjo įvykti būtent šiandien?*

Jis matė, kaip iš Šiaurinio bokšto laukan eina žmonės, kai kurie iš jų atrodė pilki nuo dulkų, kai kurie kraujavo, jie sliūkino neskubėdami, nelyginant ištikti transo. Tolumoje pasigirdo dar vieno ugniagesių automobilio signalas. Ir dar. Ir dar. Priekyje kažkas stovėjo su filmavimo kamera rankose.

Naujienų laida, toptelėjo jam. *Televizija.* Ta kvailė Lorena, jeigu tik matė, kas čia dedasi, dabar eina iš proto. Ji nerimauja dėl visko. Jeigu kur nors automagistralėje įvykdavo didesnė avarija, ji nedelsdama skambindavo jam, norėdama įsitikinti, kad jis gyvas ir sveikas, net jeigu žinodavo, jog jis yra mažų mažiausiai už šimto mylių nuo įvykio vietos (žinoma, jeigu tik jai tai ateidavo į galvą).

Ronis išsitraukė iš kišenės mobilųjį ir surinko Lorenos telefono numerį. Pasigirdo šaižus pypsėjimas, o vėliau telefono ekrane pasirodė pranešimas:

Tinklas užimtas

Jis pabandė dar kartą, paskui dar, galiausiai įsikišo telefoną atgal į kišenę.

Netrukus, prisiminęs tai, Ronis supras, kaip jam pasisekė, kad nepavyko jai priskambinti.

16
2007-ųjų spalis

Po galais, čia juk turi degti šviesa! Bitumo juodumo tamsoje Ebė prisikišo savo laikrodį prie pat veido taip arti, kad nosies galiuku pajuto vėsų jo plieną ir stiklą, bet vis tiek nė velnio neįžiūrėjo.

Mokėjau pinigus už šviečiantį laikrodį, kad jį kur galas!

Susirangiusi ant kietų grindų ji jautėsi taip, lyg būtų atsibudusi iš miego, tačiau neįsivaizdavo, kiek laiko galėjo taip išmiegoti. Kas dabar — diena ar naktis?

Visi raumenys buvo tarytum surakinti, o ranka nutirpusi. Ebė iškėlė ją ir pamojavo, norėdama suaktyvinti kraujo cirkuliaciją. Ranka buvo lyg švininė. Ji nuropojo gal porą pėdų, vėl papurtė ranką, bet tučtuojau susiraukė iš skausmo, mat trinktelėjo į lifto sieną, o nuo smūgio pasigirdo duslus *bummm*.

— Ei! — šūktelėjo kimiu balsu.

Tada trinktelėjo kumščiu į sieną, dar kartą, dar.

Jautė, kaip liftas vėl ima siūbuoti.

Dar smūgis, dar ir dar.

Vėl sukilo noras šlapintis. Vienas batas jau buvo pilnas. Šlapimo tvaikas vis stiprėjo. Burna buvo perdžiūvusi. Ebė užsimerkė ir tuojau pat atsimerkė, tada vėl prisikišo laikrodį taip arti, kad nosimi pajuto jo vėsą. Tačiau vis tiek nieko nematė.

Staiga ją apėmė panika — ji išsigando, ar tik nebus apakusi.

Kiek dabar, velniai rautų, valandų? Kai pastarąjį kartą, prieš užgęstant šviesai, žiūrėjo į laikrodį, jis rodė 03.08. Po kurio laiko ji nusišlapino į vieną batą. Žinoma, kiek tai yra įmanoma tamsoje.

Tąsyk jai palengvėjo ir ji bent jau pajėgė aiškiai mąstyti. Dabar poreikis šlapintis vėl drumstė mintis. Ebė bandė jį ignoruoti. Prieš kelerius metus per televiziją ji matė dokumentinį filmą apie žmones, išgyvenusius baisias nelaimes. Kalbėjo jauna, jos metų, moteris, viena iš kelių žmonių, išgyvenusių po lėktuvo priverstinio nusileidimo ir jame kilusio gaisro. Moteris manė, kad liko gyva todėl, jog išliko rami net ir tada, kai visi kiti pasidavė panikai, nes vadovavosi logika, leidusia net pro dūmus tamsoje susiorientuoti, kurioje pusėje išėjimas.

Jai antrino ir visi kiti katastrofas išgyvenę žmonės. Išlikti ramiai, mąstyti blaiviai. Tau reikia elgtis taip pat.

Lengviau pasakyti negu padaryti.

Lėktuvuose buvo durys. Taip pat stiuardesės „Stepfordo moterų"* veidais, rodžiusios, kur avarinis išėjimas, kaip apsirengti oranžinę gelbėjimosi liemenę ir tampiusios deguonies kaukes taip, tartum jų klausytojai būtų buvę psichiškai nesveiki ir dar kurčnebyliai. Anglija jau ir taip buvo virtusi didele globos ir rūpybos institucija, tai kodėl šalies vadovai negalėtų išleisti įstatymo, užtikrinančio, kad kiekviename lifte dirbtų po stiuardesę? Kodėl kiekvieną kartą įlipant į liftą negalėtų pasitikti automatinė blondinė su laminuota kortele rankoje, kurioje būtų juodu ant balto nurodyta, kur yra durys. Kodėl ji negalėtų įteikti jums gelbėjimosi liemenės tam atvejui, jei liftą netikėtai užlietų vanduo? Arba pamojuoti po nosimi deguonies kauke.

Staiga Ebė išgirdo šaižų pypt pypt.

Tai jos telefonas!

Ji ėmė ieškoti rankinės. Iš jos sklido šviesėlė. Jos telefonas veikia! Juk ji girdėjo signalą! O mobiliajame telefone yra laikrodis — apimta išgąsčio Ebė buvo jį pamiršusi!

Išsitraukusi telefoną iškart įsmeigė žvilgsnį į jo ekraną, kuriame perskaitė:

Naujas pranešimas.

* *„The Stepford Wives"* — 2004 m. JAV filmas.

Vos tvardydama jaudulį ji spustelėjo „Atidaryti“.

Siuntėjo numeris jai nieko nesakė. Pranešime buvo žodžiai:

Aš žinau, kur tu.

17

2007-ųjų spalis

Rojus Greisas drebėjo. Nors po plastikiniu apsiaustu buvo apsirengęs storo džinsinio audinio kelnes, šiltą megztinį ir kailiu pamuštus guminius batus, atrodė, kad nuotekų trasoje tvyranti drėgmė ir lauke pliaupiantis lietus skverbiasi jam į kaulus.

Nusikaltimo vietos tyrėjai ir paiešką atliekantys pareigūnai, kuriems teko nemaloni užduotis apžiūrėti, daugiausia keturpėsčia, kiekvieną kanalo colį, iki šiol buvo radę tik keletą graužikų skeletų ir nieko daugiau. Arba mirusi moteris buvo išrengta prieš ją įmetant į nuotekų šalinimo trasą, arba jos drabužiai nuplauti, arba supuvo, arba juos į savo lizdus išsinešiojo žiurkės. Itin kruopščiai darbavosi Džoana Meidžor ir Freizeris Teobaldas, kurie mentelėmis neskubėdami grandė sąnašas po mirusiosios dubens kaulais, rinko purvą į atskirus tvarkingus celofano maišelius ir kiekvieną jų žymėjo atitinkama etikete. Dirbdami tokiu tempu jie užtruks dar dvi ar tris valandas, paskaičiavo Greisas.

Visą tą laiką jo žvilgsnis krypo į išsišiepusią kaukolę. Neapleido pojūtis, kad Sendės dvasia visiškai čia pat. *Nejaugi tai tikrai tu?* — mąstė įdėmiai žiūrėdamas į skeletą. Visi mediumai, pas kuriuos lankėsi per pastaruosius devynerius metus, sutartinai tvirtino, kad jo žmona tikrai ne dvasių pasaulyje. Tai galėjo reikšti tik viena — ji vis dar gyva, žinoma, jeigu tik Rojus jais tikėjo. Tačiau nė vienas negalėjo pasakyti, kur ji yra.

Kūnu perbėgo šiurpuliai. Šįsyk tai buvo ne šaltis, o kažkas kita. Prieš kurį laiką jis buvo pasiryžęs padėti šioje istorijoje tašką ir gyventi toliau, nebesižvalgydamas į praeitį. Tačiau kiekvieną kart, kai tik nuspręsdavo taip pasielgti, kažkas imdavo ir pasėdavo jo širdyje abejonę, taip nutiko ir šįsyk.

Iš svajonių į realybę Greisą sugrąžino jo radiotelefono traškesys. Prisidėjęs jį prie ausies Greisas atžariai tarė:

— Rojus Greisas.

— Labas, Rojau. Girdėjau, dabar specializuojiesi kanalizacijos sistemų srityje, tiesa?

Pasigirdo gerklinis Normano Potingo kikenimas.

— Oi, kaip juokinga, Normanai. Kur esi?

— Su įvykio vietos apsauginiu. Norėtum, kad apsivilkčiau apsiaustą ir nusileisčiau žemyn?

— Nereikia, aš pats ateisiu. Susitiksime NVT vane.

Greisas pasinaudojo pretekstu trumpam pasišalinti. Tiesą sakant, jis čia ir nebuvo labai būtinas, todėl galėjo grįžti į biurą, tačiau norėjo, kad kolegos matytų jį esant drauge su jais. Jeigu jau jie savo šeštadienį priversti praleisti drėgnoje ir šaltoje kanalizacijos trasoje, tai bent tegul mato, kad jam nei kiek ne geriau.

Palikęs už vano durų gamtos stichiją ir atsisėdęs ant minkšta medžiaga apmuštos sėdynės prie darbo stalo, Greisas pajuto palengvėjimą. Nors dabar jam ir teko kiurksoti ankštoje patalpoje su Normanu Potingu, kurio draugija jo niekuomet per daug nedžiugino. Greisas užuodė nuo jo drabužių sklindantį nusikvėpusį pypkės dūmų kvapą, sumišusį su česnakų, kuriuos jis greičiausiai buvo valgęs iš vakaro, smarve.

Detektyvas seržantas Normanas Potingas buvo siauro veido, jo oda atrodė elastinga kaip guma ir buvo skersai išilgai išraižyta kraujagyslių, atsikišusiomis lūpomis ir retėjančiais, atgal, ant pliktelėjusio pakaušio, šukuojamais plaukais, kurių dalis, pašiaušta stipraus vėjo, dabar styrojo į visas puses. Jam buvo penkiasdešimt treji, nors jo nemėgstantieji kalbėjo, esą pasijauninęs keleriais metais, kad galėtų ilgiau dirbti policijoje, mat labai baiminosi pensijos.

Greisas niekada nebuvo matęs Potingo be kaklaraiščio, ir šis rytas nebuvo išimtis. Atvykėlis ant tvido švarko vilkėjo šlapią striukę su gobtuvu, „Viyella“ marškinius, buvo pasirišęs jau gerokai padėvėtą žalią trikotažinį kaklaraištį, mūvėjo pilkas flanelines kelnes, buvo apsiavęs tvirtus raštuotos odos batus ir turėjo kelioninį krepšį. Švokšdamas jis įsitaisė prie stalo priešais Greisą, paskui triumfuojamai su trenksmu nudrėbė didelį, šlapią, celofanu aptrauktą aplanką.

— Ir kodėl žmonės pasirenka tokias sumautas vietas, kad būtų nužudyti arba jų būtų atsikratyta? — tarė Potingas, palinkdamas į priekį ir kvėpuodamas tiesiai Rojui į veidą.

Tvardydamasis, kad tik nemirktelėtų, plūstelėjus karščio ir gaižaus dvoko šuorui, Rojus nusprendė, kad būtent taip turėtų alsuoti drakonas.

— O gal tu imtum ir sudarytum vadovą? — tarė jis susierzinęs. — Penkiasdešimties punktų rinkinį apie žmogžudysčių aukų įpročius pasirenkant mirties vietą.

Normanui Potingui nebuvo būdingas proto aštrumas, todėl jis ne iškart perprato vyresniojo detektyvo sarkazmą. O jau tada vyptelėjo, parodydamas dėmėtus ir kreivus dantis, panašius į antkapius susmegusioje žemėje.

Jis kilstelėjo pirštą.

— Šįryt, Rojau, niekaip negaliu atsibusti. Praeita naktis man buvo labai audringa. Li elgėsi it pasiutusi tigrė.

Potingas dar visai neseniai buvo „susiveikęs" nuotaką tailandietę ir dabar nuolat ūždavo ausis pasakojimais apie lovoje naujai atrastus savo talentus.

Norėdamas kuo skubiau pakeisti temą, Greisas bakstelėjo pirštu į polietilenu aptrauktą aplanką.

— Gavai planus?

— Tu tik įsivaizduok, Rojau — keturi kartai per vieną naktį! Tikra pasileidėlė — daryk ką tik nori! Oho! Aš dabar toks laimingas!

— Tai gerai.

Trumpą akimirką Greisas iš tikrųjų dėl jo džiaugėsi. Potingui meilės reikaluose niekada per daug nesisekė. Jis jau buvo tris kartus susituokęs, turėjo keletą vaikų, su kuriais, deja, kaip kartą gailiai prasitarė, retai matydavosi. Jauniausia iš jų, mergaitė, gimė su Dauno sindromu; tėvas bandė išsirūpinti teisę į jos globą, bet nesėkmingai. Rojus žinojo, kad Potingas nėra nei blogas žmogus, nei kvailas, — kaip detektyvas jis buvo net labai sumanus, — tik stokojo socialinių įgūdžių, reikalingų kylant karjeros laiptais policijoje, žinoma, jei tik jam būtų to reikėję. Šiaip ar taip, Normanas Potingas buvo tvirtas ir patikimas darbinis arklys, kartkartėmis pademonstruojantis stebėtiną iniciatyvą, o tai, jo manymu, buvo kur kas svarbiau atliekant bet kurį rimtesnį tyrimą.

— Nemanai, kad ir tau reikėtų apsvarstyti tokią galimybę, a, Rojau?

— Kokią dar galimybę?

— Nagi pagalvoti apie kokią nuotaką tailandietę. Šimtai jų tik ir svaičioja apie vyrus anglus. Galėsiu nurodyti internetinę svetainę — patikėk manim, jos velniškai geros. Gamina maistą, tvarko kambarius, lygina drabužius ir dar užtikrina tau idealų lytinį gyvenimą... Ak, tie jų mieli kūneliai...

— Planai? — vėl paklausė Rojus, ignoruodamas pastarąją pastabą.

— A, taip.

Potingas iškratė iš aplanko ir ant stalo paskleidė keletą didelio formato fotokopijų, kuriose buvo pavaizduotos miesto gatvės, kvadratais suskirstytos į atskirus rajonus. Kai kurie planai buvo dar iš devyniolikto amžiaus.

Vėtra daužėsi į vaną. Kažkur toli sukaukė ir pamažu nutilo greitosios medicinos pagalbos automobilio sirena. Į stogą be paliovos barbeno lietus.

Rojui nekaip sekdavosi skaityti įvarius planus ir brėžinius, todėl jis leido Potingui pačiam atskleisti jam visus Braitono ir Houvo nuotekų šalinimo sistemų niuansus, naudojantis dokumentais ir instrukcijomis, anksti rytą gautais iš municipaliteto inžinieriaus. Detektyvas seržantas pirštu nešvariomis panagėmis vedžiojo skersai, aukštyn, žemyn paeiliui per kiekvieną brėžinį, rodydamas, kaip teka vanduo — visada nuožulniai, kol galų gale išteka į jūrą.

Rojus sutelkęs dėmesį stengėsi suprasti, kas jam aiškinama, bet po pusvalandžio jautėsi neką protingesnis negu buvo prieš tai. Jam atrodė, kad visa tai tik patvirtina faktą, jog mirusiosios kūnas dėl savo svorio liko įstrigęs sąnašose, o visa kita buvo nunešta trasa tolyn, iki trapo, o paskui pateko į jūrą.

Potingas jam pritarė.

Greiso telefonas vėl suskambo. Atsiprašęs jis atsiliepė į skambutį, o širdis tą pačią akimirką, vos tik pasigirdo stomatologo grąžtuvo zyzimą primenantis naujai iškepto vyresniojo detektyvo Kasiano Pju balsas, sunerimo. Tas pats, glitus it šliužas, Londono policijos viršininkės pavedimu turėjęs sugadinti Rojaus priešpiečius.

— Labas, Rojau, — pasisveikino Pju. Nors juos skyrė nemažas atstumas, Greisas įsivaizdavo savimi patenkintą dailaus berniuko veidą, kone prispaustą prie pat jo veido. — Alisona Vosper pasiūlė paskambinti tau, ištiesti pagalbos ranką.

— Ačiū, tu labai malonus, Kasianai, — atsakė Rojus. — Deja, lavonas su abiem rankomis.

Akimirką stojo tyla. Paskui Rojus išgirdo keistą garsą, sakytum Pju ėmė šlapintis tiesiai ant aptvaros, kuria teka elektros srovė. Kažkas panašaus į dirbtinį juoką.

— Na ir šmaikštuolis tu, Rojau, — globėjišku tonu įvertino jis.

Vėl stojo nejauki tyla, kurią nutraukė pats Pju.

— Ar užtenka nusikaltimo vietos tyrėjų? O paieškos grupė gerai sukomplektuota?

Greisas jautė vis stiprėjančią įtampą, tačiau šiaip ne taip susitvardė, nepasiūlęs kolegai susigalvoti sau kokį kitą šeštadienio praleidimo būdą.

— Ačiū, — tepasakė jis.

— Tai gerai. Alisona apsidžiaugs. Aš jai būtinai perduosiu.

— Tiesą sakant, aš pats jai perduosiu, — atsakė Greisas. — Jei man reikės tavo pagalbos, aš jai paskambinsiu, bet šiuo metu mes patys kuo puikiausiai susitvarkome. Be to... maniau, kad pareigas pradėsi eiti nuo ateinančio pirmadienio.

— O, taip, Rojau, tu visiškai teisus. Tačiau Alisona pamanė, kad galėčiau tau šį savaitgalį padėti ir taip artimiau susipažinti su jūsų darbu.

— Aš sujaudintas jos rūpesčiu, — degdamas įniršiu, prieš baigdamas pokalbį pareiškė Greisas.

— Vyresnysis detektyvas Pju? — pakėlęs antakius pasiteiravo Potingas.

— Teko susidurti?

— Bingo, teko. Gerai žinau, kas per tipas. Duok tokiam subingalviui visišką veikimo laisvę, ir jis pats prieis liepto galą. Išbandytas metodas.

— O tu dar nepriėjai?

18
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Ronis Vilsonas buvo praradęs bet kokią laiko nuovoką. Jis stovėjo lyg įbestas, sukaustytas baimės ir spausdamas rankoje lagamino rankeną taip, tarytum tai būtų jo ramentas, stebėdamas reginį, kuris atrodė toks nerealus, kad Ronis negalėjo patikėti savo akimis.

Iš dangaus tiesiai į aikštę ir į aplinkines gatves krito įvairūs daiktai. Lijo daiktais. Atrodė, kad statybinių medžiagų, pertvarų, stalų, kėdžių, stiklo, paveikslų, įrėmintų fotografijų, sofų, kompiuterių monitorių ir klaviatūrų, aplankų su dokumentais, šiukšlių dėžių, klozetų, praustuvių ir laiškų dydžio popieriaus lapų liūtis niekada nesibaigs. Krito kūnai. Žmonių. Vyrai ir moterys, kurie ore trumpą akimirką dar buvo gyvi, o nukritę tą pačią akimirką ištikšdavo dalimis. Jis norėjo nusigręžti, šaukti, bėgti, bet atrodė tarytum milžiniškas švininis pirštas spaustų iš viršaus, neleisdamas nė pajudėti, todėl Roniui neliko nieko kito, kaip tik stovėti ir netekus žado stebėti.

Jis jautėsi taip, lyg matytų pasaulio pabaigą.

Galėjai pamanyti, kad visi Niujorko ugniagesiai ir policininkai dabar skubėjo prie bokštų Dvynių. Nesibaigiantis srautas traukė pirmyn, prasilenkdamas su priešpriešiais slenkančiais suglumusiais vyrais ir moterimis, kurie atrodė lyg būtų iš kito pasaulio — apdulkėję, pasišiaušusiais plaukais, kraujuotomis rankomis arba veidais, iš išgąsčio nustėrusiais žvilgsniais. Daugelis prie ausų spaudė mobiliuosius telefonus.

Paskui sudrebėjo žemė. Iš pradžių Ronis po kojomis pajuto silpną vibraciją, kuri vėliau taip sustiprėjo, kad jam teko įsitverti į kelioninio lagamino rankeną. Staiga iš Pietinio bokšto išlendantys zombiai tarytum atsibudo ir paspartino savo žingsnius.

Jie ėmė bėgti.

Ronis pakėlė akis ir išvydo priežastį. Tiesa, pirmiausia jis pamanė, kad tai kokia nors apgaulė. Ne, tai buvo neįmanoma! Greičiausiai tai tik optinė iliuzija. *Kitaip ir būti negalėjo.*

Didžiulis pastatas griuvo tiesiog akyse, nelyginant kortų namelis, išskyrus...

Netoli Ronio stovėjęs policijos automobilis akimirksniu virto metalo laužu. Į jį artėjo dulkių debesis, primenantis dykumose siau-

čiančias smėlio audras. Ausis pasiekė griaustinio garsas. Stiprus, gaudžiantis erdvinis dundesys.

Gyvoji srovė tą pačią akimirką dingo po statybiniu laužu.

Į dangų tartum milžiniškas naikinančių vabzdžių spiečius kilo tamsiai pilkas debesis.

Atrodė, dar kiek, ir jis nuo griausmo apkurs.

Ne, tai negalėjo atsitikti.

Nelemtas bokštas griuvo.

Žmonės skuodė kiek įkabindami, kad išgelbėtų savo gyvybę. Viena moteris, pametusi batelį, kurį laiką bėgo šlubčiodama, paskui nusispyrė ir antrąjį. Oras net suvirpėjo nuo veriamo garso, nustelbusio sirenų kauksmą; galėjai pamanyti, kad kažkokia milžiniška pabaisa savo nasrais plėšo pasaulį perpus.

Jie skuto pro Ronį. Pirmas, antras, trečias, o visų veidai — nelyginant baimės kaukės. Kai kurie — paklodės baltumo, nuo vienų varvėjo vanduo, kuriuo juos buvo apipylę gaisrinių automobilių purkštukai, nuo kitų tekėjo kraujas arba biro stiklo šukės. Epizodinio vaidmens atlikėjai paslaptingame ankstyvo ryto karnavale.

Staiga už kelių jardų nuo Ronio į orą iššoko ir ant stogo, tik jau be priekio, nusileido BMW. Tada jis pamatė kylantį juodą debesį, kuris tarytum potvynio banga pajudėjo jo link.

Sugriebęs lagamino rankeną Ronis apsisuko ir nukurnėjo jiems iš paskos. Nenutuokdamas, kur skubąs, jis paprasčiausiai bėgo, sparčiai kilnodamas kojas ir iš paskos vilkdamas lagaminą, nė neatsisukdamas pažiūrėti, — tiesą sakant, jam tai jau visiškai neberūpėjo, — ar nenukrito lagaminėlis, buvęs ant kelioninio lagamino viršaus. Bėgo kiek tik kojos neša nuo juodojo debesies ir bokšto, kurio griuvimo griausmas pasiekė jo ausis, persmelkė širdį ir sielą.

Jis bėgo, kad išgelbėtų savo gyvybę.

19
2007-ųjų spalis

Atrodo, kad liftas atgijo ir virto kažkokiu antgamtišku žvėrimi. Ebei kvėpuojant, jis dūsavo, girgždėjo, vaitojo. Jai judant, siūbavo, rai-

tėsi, suposi. Jos burna ir gerklė buvo perdžiūvusios, o liežuvis ir gomurys nelyginant sugeriamasis popierius tučtuojau sugerdavo kiekvieną seilių lašelį.

Ebei į veidą nepaliaujamai pūtė šaltas skersvėjis.

Ji tamsoje apgraibomis suieškojo telefono mygtuką, o tada paspaudė jį, įjungdama ekrano apšvietimą. Ji tai daro kas kelios minutės, tikrindama, gal atsirado ryšio signalas, ir norėdama nors mažyčiu šviesos spinduliu apšviesti savo nestabilią, nuolat siūbuojančią kamerą.

Jokio signalo.

Ekrane švietė skaičiai 13.32.

Ji vėl pabandė surinkti numerį 999. Tačiau silpnas, trumpam atsiradęs signalas buvo dingęs.

Drebėdama Ebė dar kartą perskaitė tekstinį pranešimą, kuris vis dėlto pasiekė adresatą:

Aš žinau, kur tu.

Nors siuntėjo numeris nebuvo žinomas, ji žinojo, kas jis; atsiųsti šį pranešimą galėjo tik vienas žmogus. Tačiau iš kur jis gavo jos telefono numerį? Tai ją dabar labiausiai neramino. *Iš kur tu, po galais, žinai mano numerį?*

Ji naudojosi išankstinio apmokėjimo kortele, o telefoną įsigijo sumokėdama už jį grynaisiais. Ji buvo mačiusi begalę laidų apie farus, todėl gerai žinojo, jog taip elgiasi įvairaus plauko nusikaltėliai, norėdami, kad jų nesusektų. Tokiais telefonais naudojasi ir narkotikų prekeiviai. Ebė jį nusipirko, kad galėtų paskambinti netoliese, Istborne, gyvenančiai savo motinai ir pasidomėti jos sveikata; paskambinti vis dar neva iš užsienio ir pasakyti, kad jai sekasi gerai. Jai beveik taip pat buvo svarbu palaikyti ryšį su Deivu ir kartkartėmis nusiųsti vieną kitą nuotrauką. Taip ilgai nematyti mylimo žmogaus buvo labai sunku.

Staiga į galvą toptelėjo mintis: *o jeigu pranešimo siuntėjas buvo nuvykęs pas jos motiną?* Tačiau net jeigu ir taip, jos telefono numerio jis vis tiek nebūtų sužinojęs. Ebė jį visada rūpestingai saugojo. Be to, vakar kalbant telefonu jos mama buvo gana geros nuotaikos ir iš balso nieko negalėjai įtarti.

Galbūt jis sekė Ebę ir matė, kur ji pirko telefoną, ir taip sužinojo numerį? Ne. Tai neįmanoma. Ji įsigijo telefoną mažoje mobiliųjų telefonų krautuvėlėje vienoje šalutinėje gatvelėje greta Prestono aikštės, kur galėjo būti tikra, kad niekas jos neseka. Tai buvo geriausias pasirinkimas.

Ar jis dabar yra jos name? O jeigu tai jis kaltas dėl lifto avarijos? Gal jis pasinaudojo tuo, kad galėtų įsilaužti į jos butą?.. O jei jis dabar naršo po butą?

O jeigu surado...

Negali būti.

Ji vėl žvilgtelėjo į ekraną.

Gautas pranešimas ją baugino vis labiau ir labiau. Ebė drebėjo iš baimės. Apimta panikos ji atsistojo, užgesus ekranui vėl paspaudė mygtuką ir jau kokį šimtąjį kartą sukišo pirštus į kabinos durų tarpą, bandydama jas atplėšti jėga ir verkdama iš nevilties.

Durys nejudėjo.

Maldauju, maldauju, atidarykite. O, Dieve, maldauju, atidaryk.

Liftas vėl grėsmingai sujudėjo. Mintyse ji trumpam išvydo narus ryklių narve ir į jo virbus nosimi baksnojantį Didįjį baltąjį. Tai štai į ką jis jai buvo panašus. Į Didįjį baltąjį ryklį. Į bejausmį, beširdį grobuonį. Jai tikriausiai pasimaišęs protas, kad ji sutiko su tuo, nusprendė Ebė.

Jeigu jos gyvenime kada nors buvo momentas, kai ryžtas pasiekti tikslą buvo visiškai nusilpęs, — o ji būtų sutikusi atiduoti viską, ką tik turėjo, kad galėtų pasukti laikrodžio rodykles atgal, — tai dabar ir buvo tas momentas.

20
2007-ųjų spalis

Mėsinės musės, arba mėlynšiknės, kaip jas vadina australai, užuodžia lavoną per dvidešimt mylių. Ši savybė joms teikia didelį pranašumą prieš konkurentus, kaip, beje, ir kriminalinių naujienų reporteriams, — taip savo komandos nariams mėgo kartoti Rojus Greisas. Jos minta skystų proteinų išskyromis, kurias skleidžia irstantis kūnas. Nedaug kuo skiriasi nuo kriminalinių naujienų reporterių, — mėgo pridurti jis.

Nieko nuostabaus, kad tuo metu vienas iš jų, atkakliausias ir, reikia pripažinti, geriausiai informuotas *Argus* kriminalinių naujienų reporteris Kevinas Spinela, jau mindžikavo už NVT vano durų. Tiesą sakant, kartais šis žmogus būdavo *pernelyg* gerai informuotas.

Radiotelefonu jį suradusiam ir apie reporterį pranešusiam įvykio vietos apsaugininkui Greisas atsakė, kad su žurnalistu pasikalbėsiąs, ir netrukus išėjo į lietų, pajutęs palengvėjimą, jog nereikės kvėpuoti nosį riečiančiu Normano Potingo dvoku. Eidamas prie reporterio, pastebėjo netoliese besisukiojančius du fotografus.

Spinela lūkuriavo be skėčio, rankas susigrūdęs į kišenes, vilkėjo permirkusį guminį apsiaustą pakelta apykakle, su epoletais ir diržu. Liaunas, pailgaveidis, trečią dešimtį įpusėjęs vyrukas gyvomis akimis, tarp dantų intensyviai malantis kramtomąją gumą. Jo reti, tamsūs, atgal sušukuoti ir geliu sutepti plaukai buvo sušiaušti lietaus.

Po reporterio apsiaustu Greisas išvydo juodą dalykinį kostiumą ir marškinius, kurie atrodė bent jau vienu dydžiu per platūs, tarytum jis būtų nusipirkęs juos išaugai. Jų apykaklė buvo visiškai laisva, nors po ja matėsi negrabiai, bet stipriai suveržtas tamsiai raudono šilkinio kaklaraiščio mazgas. Prašmatnūs juodi bateliai buvo aplipę purvu.

— Truputį vėluojate, sūneli, — vietoje pasisveikinimo pratarė Greisas.

— Vėluoju? — reporteris suraukė antakius.

— Mėsinės musės aplenkė tamstą keleriais metais.

Spinela nežymiai šyptelėjo, nebūdamas tikras, ar Greisas jį erzina piktai, ar ne.

— Ar galėčiau jums, vyresnysis detektyve, užduoti keletą klausimų?

— Spaudos konferencija — pirmadienį.

— O galbūt jau dabar galėtumėte man kai ką papasakoti?

— O aš pamaniau, galbūt jūs galite man ką nors papasakoti... šiaip ar taip, jūs visuomet būnate informuotas geriau nei aš.

Reporteris ir vėl nesuprato, ką detektyvas turįs omenyje. Lūpų kampučiais pritariamai šyptelėjęs, Spinela paklausė:

— Girdėjau, šioje statybų aikštelėje, nuotekų šalinimo sistemoje, radote moters skeletą. Ar tai tiesa?

Atsainus pastarojo kalbėjimo būdas, tarytum radinys būtų buvęs visiškai bereikšmis, Greisą supykdė. Vis dėlto jis privalėjo išlikti ramus. Atvirai demonstruodamas Spinelai savo priešiškumą nieko nelaimėsi; iš bendravimo su žiniasklaidos atstovais patirties jis jau žinojo, kad geriausia išeitis — būti saikingai paslaugiam.

— Griaučiai yra žmogaus, — atsakė jis, — bet lytis dar nėra galutinai nustatyta.

— Aš girdėjau, kad tai neabejotinai moteris.

Greisas šyptelėjo.

— Matote, ne veltui ką tik sakiau, kad jūs informuotas geriau nei aš.

— Taigi... hm... nejaugi?

— Kuo jūs labiau pasitikite — savo šaltiniu ar manimi?

Reporteris keletą sekundžių įdėmiai žiūrėjo į Greisą, tarsi tikėdamasis detektyvo akyse perskaityti atsakymą. Ant jo nosies galiuko susidarė lašas, bet jis jo nenušluostė.

— Ar galėčiau dar šio bei to paklausti?

— Jei greitai — taip.

— Teko girdėti, kad nuo pirmadienio Sasekso policijoje pradės dirbti naujas jūsų kolega, perkeltas iš Londono policijos, vyresnysis detektyvas Pju?

Greisas pajuto, kaip įsitempė kūnas. Dar viena pasipūtėliška pastaba, ir jis kumščiu numuš lašą nuo Spinelos nosies.

— Jūs teisingai išgirdote.

— Kiek man žinoma, Londono policija pirmoji visoje Jungtinėje Karalystėje ėmėsi realiai mažinti biurokratiją.

— Nejaugi? Jūs taip manote?

Reporterio kandus šypsnys buvo beveik nepakenčiamas, galėjai pamanyti, kad jis žino viską, tik ne viską pasako. Greisui netgi šovė į galvą mintis, kad šiam žmogui informaciją galbūt nutekina pati Alisona Vosper.

— Jie samdo civilius klerkus, kurie registruoja į areštinę atgabentus pažeidėjus, o pareigūnai gali iškart grįžti į budėjimą, užuot ištisas valandas pildę dokumentus, — tęsė Spinela. — Ar nemanote, kad Sasekso kriminalinis skyrius turės ko pasimokyti iš vyresniojo detektyvo Pju?

Tramdydamas pyktį Greisas atsargiai rinko žodžius:

— Esu tikras, kad vyresnysis detektyvas Pju bus svarbus Sasekso kriminalinio skyriaus komandos narys, — pagaliau atsakė jis.

— Ar galėčiau pacituoti jūsų žodžius? Galima? — šypsena darėsi dar kreivesnė.

Ką gi tu, niekšeli, dar žinai?

Greiso radiotelefonas vėl sutraškėjo. Jis pakėlė jį prie ausies.

— Rojus Greisas klauso.

Skambino vienas iš tunelyje dirbusių nusikaltimo vietos tyrėjų, Tonis Moningtonas.

— Pamaniau, Rojau, kad tau turėtų būti įdomu — atrodo, radome pirmąjį galimą daiktinį įrodymą.

Greisas mandagiai atsiprašė reporterio, paskambino Normanui Potingui ir šiam pasakęs, kad užtruks dar keletą minučių, patraukė atgal į nuotekų šalinimo kanalą. Keista, kaip viskas akimirksniu gali pasikeisti, galvojo jis. Dar ką tik jis laukė nesulaukė, kada galės ištrūkti iš tunelio, o dabar, kai jam atsivėrė alternatyvos — stovėti lietuje ir kalbėtis su Spinela ar grįžti atgal į pridususį NVT vaną, kur jo laukė Normanas Potingas, — jis staiga pasirinko tunelį.

21
2007-ųjų spalis

Tai Ebės kambario draugė Sju visiškai netyčia pakeitė jos gyvenimą. Jiedvi susipažino dirbdamos bare, Melburno uosto rajone Jaroje, ir nuo pat pirmos dienos tapo draugėmis. Abi buvo bendraamžės, o Sju, kaip ir Ebė, atvyko į Australiją iš Anglijos ieškodama nuotykių.

Vieną vakarą, beveik prieš metus, Sju Ebei papasakojo, kad bare lankėsi pora išvaizdžių tipų, keleriais metais už jas vyresnių, bet labai dailių, ir jie vėliau užmezgė su ja pokalbį. Vyrukai pasakojo, kad yra sumanę su linksma kompanija sekmadienį surengti pikniką gamtoje ir pakvietė ją prisijungti, jeigu esanti laisva, o jei norinti, galinti atvykti su drauge.

Neturėdamos geresnių pasiūlymų merginos sutiko. Piknikas vyko puikiuose viengungiškuose, tačiau prabangiuose apartamentuose viename iš hipiškiausių Merlburno rajonų, pro kurių langus

atsivėrė nuostabus vaizdas į pajūrį. Tačiau pirmosiomis valandomis, jausdamasi beveik apkvaitusi, Ebė vargu ar atkreipė dėmesį į aplinką, nes ji negalėjo atitraukti akių nuo ją pakerėjusio šeimininko Deivo Nelsono.

Vakarėlyje dalyvavo dar pora tuzinų žmonių. Vyrai, jauniausi iš kurių buvo maždaug dešimt metų už ją vyresni, o vyriausiųjų amžius galėjo siekti ir šešiasdešimt, atrodė panašūs į filmų apie gangsterius statistus, o brangenybėmis apsikarsčiusios moterys tarytum ką tik buvo išėjusios tiesiai iš grožio salonų. Tačiau ir jie Ebei buvo nė motais. Tiesą sakant, nuo pat tos akimirkos, kai tik peržengė namų slenkstį, ji tikriausiai niekam nepratarė nė žodžio.

Deivas buvo aukštas, lieknas, bebaigiąs ketvirtą dešimtį, šiurkščių manierų, bet geraširdis vyras, stipriai įdegęs, trumpais, geliu suteptais plaukais ir persisotinusio gyvenimu žmogaus veidu, kuris, jaunystėje greičiausiai buvęs labai gražus, dabar bylojo apie turiningą praeitį ir ramią, užtikrintą dabartį. Beje, ji nuo pat pradžios, vos tik jį pamačiusi, taip ir pasijuto. Rami.

Šeimininkas vaikščiojo stebėtinai lengvai, nelyginant grakštus gyvūnas, visą popietę dosniai vaišindamas svečius iš didelių „Krug" butelių. Jis buvo pavargęs, kaip pats sakė, nes ištisas tris paras lošė pokerį tarptautiniame turnyre, „Aussie Millions", vykusiame „Crown Plaza" kazino. Sumokėjęs tūkstančio dolerio dalyvio mokestį, Deivas atsilaikė keturis ratus, banke tuo metu buvo daugiau kaip šimtas tūkstančių, o jis ėmė ir prakišo. Viskas per tuos sumautus tūzus, paaiškino jis Ebei sielvartingu balsu. Iš kur jis galėjo žinoti, kad tas vaikinas turįs du užverstus tūzus? O, Dieve, juk pas jį buvo trys karaliai ir dar dvi nežinomos kortos!

Ebė niekada nebuvo žaidusi pokerio. Tačiau aną vakarą, kai svečiai išsiskirstė, jis pasisodino ją šalia savęs ir ėmė mokyti. Ebei patiko jai rodomas dėmesys, patiko, kaip jis visą laiką į ją žiūrėjo, kaip sakė, kad ji labai graži, o paskui — kad ji nuostabi, o dar vėliau — kaip jis gerai jaučiasi, paprasčiausiai būdamas kartu su ja. Visą tą laiką, kai jiedu sėdėjo vienas šalia kito, jis beveik nenuleido nuo jos akių, lyg niekas daugiau jam nebūtų rūpėję. Tai buvo geros, rudos su žaliu atspalviu, gyvos akys, tačiau galėjai jose įžiūrėti ir liūdesio krislelį, ta-

rytum jį būtų kamavęs koks skaudus praradimas. Kaip tik dėl to Ebė jautė poreikį apgaubti jį motiniška globa ir saugoti.

Jai patiko klausytis jo pasakojimų apie keliones, apie tai, kaip jis praturtėjo prekiaudamas retais pašto ženklais ir žaisdamas pokerį, dažniausiai internete. Deivas buvo netgi sukūręs savitą lošimo sistemą, kuri, kai jis jai papasakojo, atrodė labai aiški, bet kartu ir labai gudri.

Internetinis pokeris žaidžiamas dieną naktį be pertraukos visame pasaulyje. Deivas atidžiai stebėdavo laiko zonas ir žaidimui registruodavosi ten, kur dar tik brėkšdavo rytas, o žaidėjai būdavo pavargę ir dažnai truputį išgėrę. Pirmiausia jis kurį laiką stebėdavo situaciją, paskui prisijungdavo. Išsimiegojusiam, budriam ir blaiviam vyrui tai garantavo lengvą pasipelnymą.

Ebę visada žavėjo vyresni už ją vyrai, ir šis iš pažiūros kietas, tačiau smulkučius, trapius ir gražius pašto ženklus aistringai įsimylėjęs vyrukas, susižavėjimo kupinu balsu pasakojęs jai apie jų sąsajas su istorija, tiesiog ją užbūrė. Senamadiškai išauklėtai merginai iš Britanijos Deivas atrodė visiškai kitoks nei anksčiau jos sutikti vyrai. Nors jis ir atrodė pažeidžiamas, jame buvo kažkas tokio nepaprastai stipraus ir vyriško, dėl to Ebė būdama su juo jautėsi saugi.

Pirmą kartą gyvenime ji be jokių skrupulų nusižengė savo pačios nuostatoms ir jau tą pačią naktį permiegojo su savo naujuoju pažįstamu. O praėjus vos dviem savaitėms persikėlė pas jį gyventi. Jis veždavosi ją apsipirkti, siūlydavo rinktis prabangius drabužius, o pokerio turnyre laimėjęs stambesnę pinigų sumą, sugrįžęs namo dažnai padovanodavo jai kokį papuošalą, naują laikrodį ar nepaprastai prašmatnią gėlių puokštę.

Sju kaip įmanydama stengėsi atkalbėti Ebę, atkreipti draugės dėmesį į tai, kad šis vyras esąs gerokai už ją vyresnis, į tai, kad jo praeitį gaubia nežinomybė, o ir garsėja jis kaip donžuanas, arba, kalbant atvirai, kaip serijinis dulkintojas.

Tačiau Ebė to nepaisė, pirmiausia ji nutraukė draugystę su Sju, o paskui ir su visais kitais draugais ir draugėmis, su kuriais susipažino atvykusi į Melburną. Ji džiaugėsi sukiodamasi Deivo aplinkoje, kurią sudarė gerokai vyresni ir, tai jai buvo svarbiausia, daug žavingesni ir įdomesni žmonės. Dideli pinigai ją visuomet masino, o šie žmonės labai mėgo išlaidauti.

Kai buvo mergaitė, per atostogas mokykloje ją tėvas kartais pasiimdavo kartu su savimi į darbą — jis klodavo plyteles gyvenamosiose patalpose ir vonios kambariuose. Jai patiko padėti tėvui, bet dar labiau patiko pasiturinčių žmonių namai, juolab kad kai kurie iš jų atrodė tiesiog nuostabūs. Jos motina dirbo Houvo viešojoje bibliotekoje, o jų horizontas apsiribojo mažu vienbučiu nameliu Holingbure su kukliu sodeliu, kurį jos gimdytojai taip kruopščiai puoselėjo.

Paaugusi Ebė jautėsi vis labiau ribojama ir varžoma jos kuklių išteklių. Būdama paauglė ji godžiai skaitydavo Danielos Stil, Džekės Kolinz, Barbaros Teilor Bredford ir kitų autorių romanus, pasakojančius apie turtuolių ir gražuolių gyvenimus, o kas savaitę — *OK!* ir *Hello!* žurnalus, nuo kurių negalėdavo atsitraukti. Ji slapčia puoselėjo svajones apie pasakiškus turtus, kurie suteikia tiesę į prabangius namus ir į saulėje tviskančias jachtas. Troško daug keliauti ir giliai širdyje buvo įsitikinusi, kad vieną gražią dieną pagaus savo laimės paukštę. Kai jai suėjo trisdešimt, Ebė sau pačiai pasižadėjo tapti turtuole.

Išgirdusi, kad suimtas Deivo draugas, kuriam pareikšti kaltinimai dėl trijų žmogžudysčių, ji buvo priblokšta, tačiau negalėjo nejausti susijaudinimo virpulio. Po kurio laiko vienas iš jų draugų rato buvo nušautas savo automobilyje, kai stebėjo vaikų futbolo treniruotę, savo sūnų dvynių akyse. Ebė ėmė suprasti, kad ji dabar yra dalis visai kitokios kultūros nei toji, kuriai priklausė anksčiau, augdama, ir kuri jai buvo gerai pažįstama. Vis dėlto, nepaisant dėl šio vyro mirties patirto sukrėtimo, laidotuvės ją sužavėjo. Tai, kad ji buvo su šiais žmonėmis, ir tai, kad jie ją priėmė į savo ratą, jai buvo svarbiausias įvykis gyvenime.

Tuo pat metu Ebė ėmė domėtis, kuo dar Deivas užsiima. Buvo pastebėjusi, kad jos draugas kartkartėmis pataikauja vyrukams, kurie, anot jo, buvo svarbiausi veikėjai, ir stengiasi prie jų prisidėti. Vieną rytą ji nugirdo, kaip jis telefonu kažkam aiškino, kad prekyba pašto ženklais yra puiki priedanga pinigams plauti ir išplėsti savo veiklą visame pasaulyje; iš jo žodžių susidarė nuomonę, kad Deivas nori parduoti jiems savo idėją.

Ebei tai ne per labiausiai patiko. Ne dėl to, kad jai būtų rūpėję, ar visą tą laiką, kai su šiais žmonėmis trynėsi po barus ir linksminosi, jiedu buvo laikomi pašaliniais. Bet, tiesą sakant, bendradarbiavimas

su jais — mažne maldavimas leisti jam prisidėti prie jų — pažemino Deivą jos akyse. O vis dėlto giliai širdyje ji jautė, kad prireikus padėtų jam, jei tik Deivas peržengtų tą vidinę sieną, kuria buvo nuo jos atsitvėręs. Juk netgi po kelių bendro gyvenimo mėnesių ji žinojo apie savo draugo praeitį nieką daugiau, nei po pirmojo jųdviejų susitikimo, išskyrus tai, kad jis buvo du kartus vedęs ir abi skyrybas išgyveno labai skausmingai.

Galiausiai vieną dieną ji iš Deivo išgirdo stulbinančią naujieną.

22

2007-ųjų rugsėjis

Žvilgantis mėlynas „Holden“ pikapas dūmė į vakarus, tolyn nuo Melburno. Em Džei, aukštas, jaunas dvidešimt aštuonerių vyras juodais it degutas plaukais ir banglentininko kūnu, su geltonais marškinėliais ir bermudais, viena ranka laikė vairą, kita, laisvąja, buvo apkabinęs per pečius Lizą.

Visureigio amortizatoriai ir platūs ratlankiai, apmauti minkštos gumos padangomis, garantavusiomis puikų sukibimą su vingiuojančiu keliu, leido riedėti kone prisiplojus prie žemės. Jis didžiavosi ir negalėjo atsidžiaugti šiuo automobiliu, todėl ir dabar, skriedamas plačiais užmiesčio laukais, patenkintas klausėsi per išmetamąjį vamzdį girdimo aštuonių cilindrų ir 5,7 litro variklio burzgimo. Jiems iš dešinės mylių mylias driekėsi saulės išdeginti slėniai. Iš kairės, už suvargusios spygliuotos vielos užtvaros, ne per toliausiai nuo kelio bangavo gražiai išlenktos rusvos kalvos, bylojančios apie šešerius metus iš eilės šį kraštą veik be atilsio lankančią sausrą. Ten pat, tarp kalvų, matėsi keletas laibų medžių, primenančių skustuvo paliktus nepaliestus pavienius šerius ant veido.

Išaušo šeštadienio rytas, ir Em Džei gali net dviem dienoms pamiršti savo varginančias studijas. Po mėnesio jam teks laikyti biržos maklerio egzaminą ir sėkmės atveju jis išsaugos darbo vietą savo dabartinėje darbovietėje „Macquarie“ banke. Nepaisant sausros, pavasaris šiemet gerokai vėlavo, o šis savaitgalis po niūrių žiemos mėnesių

žadėjo pagaliau tikrai gerą orą. Em Džei pasiryžo nepraleisti tokios puikios progos.

Jie neskubėdami riedėjo pirmyn. Turėdamas šešis baudos taškus jis vairavo labai apdairiai, stengdamasis neviršyti leistino greičio. O be to, ir skubėti nebuvo jokio reikalo. Jis jautėsi laimingas, be galo laimingas, būdamas kartu su šia mergina, kurią mylėjo, jautė pasitenkinimą vairuodamas automobilį, stebėdamas gamtovaizdį, žinodamas, kad dabar dar tik šeštadienio rytas ir jam prieš akis visas savaitgalis.

Galvoje kirbėjo kažkur skaityta mintis: „Laimė nėra turėti tai, ko tu geidi; laimė — norėti to, ką turi."

Jis dabar pasakė šią frazę Lizai, ir ji pripažino, kad tai — nuostabūs žodžiai, kad ji su tuo sutinkanti. Visiškai. Mergina jį pabučiavo.

— O, Em Džei, tu žinai tiek daug puikių dalykų!

Jis išraudo.

Ji spustelėjo mygtuką, ir iš beprotiškai brangios garso sistemos, kurią jis buvo įrengęs, pasigirdo stiprus „Whitlams" dunksėjimas. Dunksėjo ir jų stovyklavimo reikmenys bei padėklas su VB alumi, sukrauti po neperšlampamu brezentu, ištemptu už pikapo kabinos. Dunksėjo ir jo širdis. Buvo taip gera čia važiuoti, džiaugtis gyvenimu, pajusti, kaip pro atvirą automobilio langą į veidą dvelkia šiltas vėjelis, užuosti Lizos kvepalus, jausti švelnų jos šviesių garbanų prisilietimą prie riešo.

— Kur mes esame? — pasiteiravo Liza, nors jai tai ne kažin kiek terūpėjo.

Ji irgi džiaugėsi. Džiaugėsi, kad galėjo atitrūkti nuo įprastos darbo savaitės rutinos — ji atstovavo farmacijos kompanijos gigantui „Wyeth" ir nuolat lankydavosi gydymo įstaigose, rengdama vaistų hemofilijai gydyti pristatymus. Buvo gera vilkėti vien tik laisvus baltus marškinėlius, mūvėti rožinius šortus, o ne verslo kostiumėlį, kurį dėvėdavo ištisą savaitę. Tačiau labiau už viską Liza džiaugėsi galimybe praleisti savaitgalį kartu su Em Džei.

— Jau visai arti, — atsakė jis.

Jie pravažiavo šešiakampį kelio ženklą, vaizduojantį juodą dviratį geltoname fone, ir sustojo T formos sankryžoje, prie skeletą primenančios spindulinės pušies, kurios viršūnę it nevykusiai pritaikytas tupetas vainikavo tankus spyglių kuokštas. Staiga tiesiai jiems prieš akis

išdygo stati plika kalva su kur ne kur išsibarsčiusiais krūmokšniais, į kuriuos žiūrint neapleido nuojauta, kad juos kažkas ėmė ir priklijavo „Velcro“ klijais.

Liza, gimusi ir užaugusi Anglijoje, į Australiją atvyko prieš dvejus metus. Prieš keletą mėnesių ji iš Perto persikėlė į Melburną, todėl vietovė jai buvo nežinoma.

— Prieš kiek laiko čia buvai? — pasidomėjo ji.

— O, jau prieš kelerius metus, galbūt prieš dešimt. Atvažiuodavau čionai su tėvais, kai buvau vaikas, — atsakė draugas. — Šią vietą labiausiai mėgome. Matysi, tau taip pat patiks. Jėėėėėė!

Staiga pajutęs energijos antplūdį, Em Džei spustelėjo akceleratoriaus pedalą. Visureigis šovė pirmyn, žvygtelėjo padangos, ant kelio palikdamos ryškų atspaudą, o iš išmetamojo vamzdžio pasigirdo garsus riaumojimas.

Po kelių minučių jie privažiavo ant stulpo iškeltą ženklą BARVONO UPĖ, tada Em Džei sumažino greitį, o pravažiavęs dar vieną ženklą — STOUNHEIVENAS IR POLOKSO BRASTA, — ėmė dairytis į dešinę.

Netrukus jis staiga nuspaudė stabdžio pedalą ir pasuko į vieškelį.

— Aš visiškai tikras, kad ta vieta — čia! — šūktelėjo Em Džei.

Jiedu kratėsi tolyn dar maždaug penkis šimtus jardų. Iš dešinės driekėsi laukai, o kairėje augo krūmai, užstojantys prie upės vedančią krantinę, kurios dar nesimatė. Pravažiavo senų mūrinių atramų palaikomą plieninių sijų tiltą, stūksantį jiems iš kairės, o paskui tankūs krūmai visiškai užstojo vaizdą. Keliukas staiga leidosi žemyn ir vėl pasirodė, tik jau kitoje pusėje. Po kelių minučių jis praplatėjo ir buvo toks keletą jardų, kol pradingo aukštuose brūzgynuose, už kurių prasidėjo tankūs krūmai.

Em Džei sustabdė automobilį ir užtraukė rankinio stabdžio svirtį. Virš jų pakilo dulkių sūkurys.

— Sveika, atvykusi į rojų, — pasveikino jis.

Jiedu pasibučiavo.

Po kelių sekundžių abu išsiropštė iš automobilio. Viešpatavo absoliuti, tačiau maloni tyla. Dzingtelėjo pikapo variklis. Ore tvyrojo sudžiūvusios žolės kvapas. Tarytum kažką kviesdamas švilptelėjo palapinukas ir vėl stojo tyla. Apačioje į tolį lyg gyvatė ringavo saulėje

tviskantis vanduo, o toliau, kaitrių priešpiečio saulės spindulių kepinamos, driekėsi plikos rudos kalvos, kurių šlaituose tik kur ne kur aukštyn stiebėsi pavienės akacijos arba vienas kitas eukaliptas. Tylos nedrumstė nė menkiausias garsas ir jie akimirką pasijuto taip, lyg būtų buvę vieninteliai šios planetos gyventojai.

— O, Dieve, — pratarė Liza, — koks grožis...

Apie jos veidą ėmė zvimbti musė, bet ji tuojau pat ją nubaidė. Atskrido antra, ji nubaidė ir šią.

— Senos geros musės, — tarė Em Džei. — Vadinasi, atvažiavome į tą pačią vietą!

— Na, žinoma, jos tave dar prisimena! — nusijuokė Liza, ant kaktos nutūpus trečiai musei.

Jis draugiškai kumštelėjo jai į pašonę, paskui staigiais judesiais keletą kartų mostelėjo ranka sau priešais veidą, australišku saliutu nubaidydamas įkyriai zyziančias muses. Tada, viena ranka apglėbęs Lizą, Em Džei pasivedėjo ją į proskyną brūzgynuose.

— Iš čia mes įprastai nuleisdavome į vandenį savo kanoją, — paaiškino jis.

Ji nužvelgė statų, smėlėtą, šakiais apaugusį šlaitą, kuris buvo kaip tikras slipas valčiai nuleisti į apačioje, už gerų trisdešimties jardų tekančią upę. Jos vaga buvo maždaug dvidešimties jardų pločio, o vanduo beveik stovėjo, kaip malūno tvenkinyje. Vandens paviršiuje tupėjo keletas žirgelių, galbūt maitinusių moskitų lervas, o gal dėjusių kiaušinėlius, dar keli plazdeno ore. Upėje aiškiai atsispindėjo kitame krante augantys krūmokšniai.

— Vau! — aiktelėjo Liza. — Vaaaaau! Kokia grožybė!

Paskui ji pastebėjo eilę į šlaitą sukaltų baltų lazdų. Ant kiekvienos iš jų buvo tiksliai nubrėžtos juodos žymos.

— Kai buvau vaikas, — tarė Em Džei, — vandens lygis buvo iki čia.

Jis parodė į viršutinę žymę.

Liza suskaičiavo, kad iki vandens yra aštuonios lazdos.

— Nejaugi vanduo tiek daug nuslūgo?

— Globalaus atšilimo padariniai... — paaiškino jis.

Pakėlusi akis ji išvydo kažką panašaus į koriko virvę su gale suraizgyta kilpa, pritvirtintą prie toli išsikišusios storo nelyginant dramblio koja medžio šakos.

— Mes ja naudodavomės šokinėdami į upę! — linksmai šūktelėjo Em Džei. — Tais laikais šuolis būdavo labai trumpas.

— O dabar turbūt kokie penki jardai.

Jis nusirengė marškinėlius.

— Einam?

— Pirmiau pasistatykime palapinę!

— Velniop, Liza, juk mums prieš akis dar visa diena, galėsime statyti! Aš degu! — jis toliau rengėsi. — Žinok, musės nekenčia vandens.

— Pirmiau man pasakyk, koks vanduo, tada pagalvosiu!

— Tu tikra mižnė!

Liza nusijuokė. Em Džei visiškai išsirengė, paskui trumpam dingo krūmokšniuose. Po kelių sekundžių išvydo jį besiropščiantį į šoną išsikišusia medžio šaka. Pasiekęs virvę, kuri jai pasirodė pavojingai nuspurusi, jis apsivertė ir įsikibo į kilpą.

— Tik būk atsargus, Em Džei! — išsigandusi šūktelėjo Liza.

Tuo tarpu jis, viena ranka laikydamasis už virvės, kita sudavė sau į krūtinę ir keletą kartų garsiai, it būtų Tarzanas, sušuko. Po akimirkos jau skriejo virve per upę, basomis kojomis veik siekdamas vandenį, paskui, pasisupęs keletą kartų pirmyn ir atgal, pasileido ir šoko į vandenį. Pasigirdo garsus pūkštelėjimas.

Liza žiūrėjo ir nerimavo. Pagaliau jis išniro į paviršių ir pakratė galvą, nupurtydamas ant veido užkritusius šlapius plaukus.

— Nuostabu! Šok pas mane, baikštuole!

Em Džei nusiyrė tolyn, atlikdamas porą stiprių grybšnių krauliu, bet tuojau pat pakėlė galvą ir skausminga veido išraiška atsigręžė į draugę.

— Tai šūdas! — springdamas suburbuliavo jis. — Šūdas! Oi! Kad tu žinotum, kaip stipriai susimušiau koją!

Liza juokėsi.

Em Džei panėrė. Po akimirkos vėl pasirodė, bet veidas išdavė paniką.

— Po perkūnais, Liza! — šūktelėjo jis. — Čia automobilis! Upėje nuskendęs automobilis!

23
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Lorena stebeilijo į ekraną nustėrusi ir negalėdama patikėti savo akimis. Tarp pirštų laukė užmiršta, taip ir neuždegta cigaretė. Priešais filmavimo kamerą stovinti ir lyg prisukta tarškanti žurnalistė atrodė net neįtaria apie jai už nugaros, vos už kelių šimtų jardų, griūvantį Pietinį bokštą.

Pastatas griuvo tiesiai iš dangaus, išnykdamas pats savyje, o reginys buvo toks aiškus, nepakeliamai aiškus, tarytum tai būtų buvęs efektingiausias iš visų kada nors atliktų triukų. Reporterė kalbėjo toliau. Tuo tarpu jai už nugaros, po nuolaužomis ir dulkių debesyse, vienas po kito dingo automobiliai ir žmonės. Tie, kurie dar buvo likę gyvi, lenktyniaudami su mirtimi bėgo gatve tiesiai į filmavimo kamerą.

Jėzau, negi ji nesupranta?

Žurnalistė lyg niekur nieko toliau skaitė tekstą, kurį matė televizijos sufleryje arba girdėjo savo ausinėse.

ATSISUK ATGAL! — Lorena vos ištvėrė nešūktelėjusi.

Pagaliau moteris atsigręžė. To pakako, kad ji visiškai prarastų ryšį su tekstu. Tada išsigandusi skubiai žengė žingsnį į šoną, vos nesuklupo, pristatė kitą koją. Ją stumdydami, pro šalį skubėjo žmonės, ir nedaug betrūko, kad ji pargriūtų. Grybo formos debesis kone siekė dangų, o pločiu aprėpė visą miestą ir lyg lavina ritosi tiesiai į ją. Priblokšta reginio ji dar bandė kažką sakyti, tačiau žodžių nesigirdėjo, tarsi būtų atjungtas laidas, o netrukus visą ekraną užliejo pilkas blankių kontūrų sūkurys, kuris, įtraukęs ir kamerą, virto absoliučiu chaosu.

Lorena, vis dar tik su kelnaitėmis, girdėjo įvairius šūksnius. Pagaliau televizoriaus ekrane pasirodė trūkčiojantis, nešiojamąja kamera nufilmuotas vaizdas: ant raudona ir balta spalvomis dažyto gaisrinio automobilio krito milžiniška plieno, stiklo ir mūro plokštė. Ji pirmiausia sulaužė kopėčias, o paskui suplojo vidurinę automobilio dalį — lyg plastikinį žaislą, ant kurio ką tik užlipo vaikas.

— O, Dieve! Mano Dieve! Mano Dieve! — be atvangos šaukė moteriškas balsas.

Buvo girdėti, kaip verkia žmonės. Akimirką vaizdas užtemo, tačiau tuojau pat vėl pasirodė, ir vėl filmuota nešiojamąja kamera: pro

šalį šlubavo jaunas vyras, viena ranka stumiantis pirmyn, kuo toliau nuo juos besivejančio debesies, moterį, o kita spaudžiantis jai prie veido krauju permirkusį rankšluostį.

Paskui iš televizijos studijos pradėta transliuoti žinių laida. Lorena išvydo diktorių, maždaug keturiasdešimties vyrą su švarku ir kaklaraiščiu. Kadrai, kuriuos ji ką tik matė, dabar buvo rodomi tiesiai jam už galvos sumontuotuose ekranuose. Laidos vedėjas atrodė paniuręs.

— Gauname pranešimus, kad sugriuvo Pasaulio prekybos centro Pietinis bokštas. Po kelių sekundžių jus informuosime apie situaciją Pentagone.

Lorena pabandė prisidegti cigaretę, tačiau ranka taip drebėjo, kad ji neišlaikė žiebtuvėlio ir šis nukrito ant grindų. Ji laukė, nė sekundę negalėdama atitraukti žvilgsnio nuo televizoriaus ekrano, vildamasi pamatyti Ronį. Dabar išvydo susijaudinusią, kažką nesuprantamai šaukiančią moterį. Paskui ekrane pasirodė daili moteris su mikrofonu rankoje; ji stovėjo tirštų juodų dūmų fone, kuriame tai šen, tai ten žybtelėdavo oranžinės liepsnos, o už jų vos buvo galima įžiūrėti žemo Pentagono stogo kontūrus.

Ji surinko Ronio mobiliojo telefono numerį ir vėl išgirdo signalą, rodantį, kad linija šiuo metu užimta.

Pabandė dar kartą. Dar. Ir dar. Krūtinėje daužėsi širdis, o ir ji pati drebėjo, desperatiškai trokšdama išgirsti jo balsą, išgirsti, kad jis gyvas ir sveikas. Tačiau visą laiką galvoje kirbėjo mintis, kad numatytas Ronio susitikimas turėjo įvykti Pietiniame bokšte. O Pietinis bokštas sugriuvo.

Ji norėjo, kad televizija rodytų daugiau vaizdų iš Manhatano, o ne iš to prakeikto Pentagono. Ronis juk Manhatane, o ne prakeiktajame Pentagone. Ji perjungė televizijos kanalą į „Sky News". Čia rodė kitą trūkčiojantį, nešiojamąja kamera nufilmuotą vaizdą — tris dulkinus, savo geltonomis rankovėmis plevėsuojančius ugniagesius gelbėtojus su šalmais, ant neštuvų nešančius žilaplaukį, tikriausiai lūžius patyrusį vyrą.

Tada Lorena pamatė degantį automobilį. Kiek toliau — degantį greitosios medicinos pagalbos automobilį. Iš už jų tvyrančios tamsos pasirodė žmonių siluetai. Ronis? Ji pasilenkė į priekį, prie pat didžiulio

ekrano. Ronis? Migloje viena po kitos ryškėjo figūros, panašiai kaip žmonių veidai ryškinamoje fotografijoje. Ne, ne Ronis.

Vėl surinko jo telefono numerį. Trumpą akimirką atrodė, kad jai pavyks prisiskambinti! Tačiau netrukus jos viltį sužlugdė jau ne kartą girdėtas dažnas pypsėjimas.

„Sky News" dabar pradėjo transliaciją iš Vašingtono. Lorena čiupo nuotolinio valdymo pultelį ir spustelėjo kitą mygtuką. Atrodė, kad kiekviena televizijos stotis rodo tuos pačius kadrus, o naujienų laidose skelbia tą pačią informaciją. Lorena žiūrėjo pakartojimą, kaip į pastatą įsirėžia pirmasis lėktuvas, o paskui ir antrasis. Po kiek laiko tas pats vaizdas buvo vėl pakartotas. Ir vėl.

Suskambo jos telefonas. Staiga nudžiugusi ji paspaudė žalią mygtuką, o jaudulys buvo toks stiprus, kad vos pajėgė atsiliepti.

— Alio?

Skambino skalbiamųjų mašinų meistras patvirtinti rytdienai numatytą vizitą.

24
2006-ųjų spalis

Numatyto taikinio vardas buvo Rikis. Ebė buvo keletą kartų su juo susitikusi įvairiomis progomis surengtuose pobūviuose — jis visada prieidavo prie jos ir be jokių užuolankų užkalbindavo. Tiesą sakant, Rikis atrodė esąs patrauklus, todėl ir flirtuoti su juo patikdavo.

Tai buvo gražus, į penktą dešimtį jau įžengęs vyras, truputį paslaptingas ir labai pasitikintis savimi, nerūpestingu, jau nebe pirmos jaunystės banglentininko veidu. Kaip ir Deivas, jis lengvai bendravo su moterimis, o jai užduodavo gerokai daugiau klausimų nei pats teikdavosi atsakyti. Rikis taip pat vertėsi prekyba pašto ženklais, ir gan sėkmingai.

Tiesa, ne visi ženklai buvo jo. Teisingiau sakant, jam priklausė keturių milijonų svarų sterlingų vertės turtas. Dėl pašto ženklų nuosavybės kartą tarp jų buvo net įvykęs konfliktas. Deivas kadaise jai pasakojo, kad jiedu su Rikiu buvo sutarę pasidalyti pajamas po lygiai, penkiasdešimt ir penkiasdešimt, tačiau jo partneris dabar norėjo iš-

siginti savo žodžių ir reikalavo jau devyniasdešimties procentų. Kai ji pasidomėjo, kodėl Deivui nenuvykus į policiją, šis tik nusišypsojo. Atrodė, kad policija ir vienam, ir kitam yra tabu.

Šiaip ar taip, bet jo planas buvo geresnis.

25

2007-ųjų spalis

Rojus Greisas vis dar vargo, nors ir pasišvietė halogeniniu spinduliu, bandydamas įžiūrėti, ką Freizeris Teobaldas laikė suėmęs nerūdijančio plieno pincetu. Deja, galėjo įžiūrėti tik kažką melsva.

Jis prisimerkė, bet nedrįso pats sau pripažinti, kad jau pasiekė tą ribą, kai reikalingi akiniai. Tik tada, kai patologas po pincetu pakišo nedidelį kvadratinį popieriaus lapelį ir padavė didinamąjį stiklą, Rojus matė daug aiškiau. Tai buvo kažkoks pluoštas, plonesnis už žmogaus plauką, tarytum plonytė voratinklio gija. Trumpą akimirką jis pasirodė esąs pusskaidris, bet tuojau pat virto mėlynu, o jo galai virpėjo, veikiami silpno Teobaldo rankos drebėjimo ir nuotekų šalinimo trasoje klajojančio ledinio skersvėjo.

— Moters žudikas pasistengė, kad neliktų jokių įkalčių, — aiškino patologas. — Spėju, kad jis paliko ją čia tikėdamasis, kad anksčiau ar vėliau ji bus nunešta nutekamojo vandens ir nuotakumu pateks į jūrą, ir manydamas, kad jeigu tokį atstumą įveikia tekalai, tai pakankamai saugu tokiu pat būdu atsikratyti ir lavonu.

Greisas vėl nukreipė žvilgsnį į skeletą, niekaip nepajėgdamas atsikratyti minties, kad čia gali būti Sendė.

— Galbūt, žudikas neatsižvelgė į tai, kad nuotekų šalinimo įrenginys nebūna patvinęs, — tęsė Teobaldas. — Jis nenumatė, kad moteris įstrigs sąnašose, o dėl žemo gruntinio vandens lygio srovė kanale bus per silpna, kad ją nuneštų. Kas žino, gal buvo nutraukta ir šio kanalo eksploatacija.

Greisas linktelėjo ir vėl pažvelgė į trūkčiojančią giją.

— Manau, tai kilimo pluoštas. Galbūt ir klystu, bet tikiu, kad laboratorinis tyrimas patvirtins mano spėjimą. Neįtikima, kad jis būtų iš megztinio, sijono arba pagalvės užvalkalo. Tai — kilimo pluoštas.

Džoana Meidžor pritariamai linktelėjo.

— Kur jūs jį radote? — paklausė Greisas.

Teismo medicinos patologas parodė į dešinę skeleto ranką, kurios dalis buvo padengta sąnašomis. Pirštai buvo atkapstyti. Jis parodė į didįjį pirštą.

— Matai šitą? Jo nagas — dirbtinis, tokius siūlo manikiūro salonai.

Greisas pajuto kūnu bėgiojant šiurpulius. Sendė nuolat nukramtydavo savo nagus. Pavyzdžiui, ji dažnai tai darydavo jiems žiūrint televizorių, o girdėdamas greitą spragsėjimą galėjai pamanyti, kad kažkur čia pat įsisukęs žiurkėnas. Šis įprotis varė jį iš proto. Kartais Sendė imdavo kramtyti nagus lovoje. Neretai pasitaikydavo, kad ji įnikdavo kramsnoti tuo metu, kai jis bandydavo užmigti, lyg būtų nervinusis dėl kažko, ko negalėtų ar nenorėtų jam atskleisti. Tačiau staiga pažiūrėdavo į savo nagus ir supykusi ant savęs prašydavo, kad jis ją perspėtų, kai ji taip elgsis, ir padėtų atsikratyti šio bjauraus įpročio. Paskui eidavo į manikiūro saloną, kad ant jos nukramtytų nagų priklijuotų brangius dirbtinius nagus.

— Plastikinis dirbinys, pritvirtintas klijais. Oda po jais supuvusi, bet nagai kažkodėl nenusilupo, — pasakojo Freizeris Teobaldas. — Pluoštą radau po šiuo. Gali būti, kad užpuolikas vilko ją kilimu, o ji bandė į ką nors įsitverti. Ši versija man atrodo labiausiai tikėtina. Žinoma, laimė, kad nagas nenusilupo.

— Taip, laimė, — vos girdimai tarė Greisas.

Galvoje be perstojo sukosi įvairios mintys. *Vilko kilimu...* Mėlynas kilimo pluoštas. Šviesiai mėlynas. Dangaus mėlynumo.

Namie iš tikrųjų buvo šviesiai mėlynas kilimas. Miegamajame. Miegamajame, kuriame jiedu miegodavo iki tos nakties, kai Sendė dingo.

Į nežinią.

26
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Ronis bėgo apie minutę, kol diena virto naktimi, lyg akimirksniu būtų įvykęs visiškas Saulės užtemimas. Ūmai jis ėmė klupinėti, atsi-

dūręs dusinančiame ir bjauriai dvokiančiame vakuume, ausyse bildant lyg iš po žemės aidintiems griausmams.

Galėjai pamanyti, kad kažkas į dangų, tiesiai Roniui virš galvos, išpylė milijoną tonų dvokiančių ir karčių, juodų ir pilkų miltų. Jie graužė akis, skverbėsi į gerklę. Jis netyčia jų nurijo, ėmė kosėti, tada nurijo dar. Pro šalį nelyginant vaiduokliai verpetavo pilki siluetai. Užkliuvęs iš kažkokio sumauto daikto, — paaiškėjo, kad tai buvo priešgaisrinis hidrantas, — Ronis skaudžiai užsigavo kojos pirštą ir visu ūgiu išsitiesė ant žemės. Žemė judėjo. Ji vibravo, drebėjo, tarytum būtų nubudęs ir dabar iš žemės gelmių veržtųsi milžiniškas baisūnas.

Turiu iš čia ištrūkti. Kuo toliau nuo čia.

Kažkas numynė koją ir tuoj pat ant jo užgriuvo. Ronis išgirdo moters balsą, ji keikėsi ir atsiprašinėjo, o nuo jos dvelkė gerais kvepalais. Jis išsirangė iš po moters, pabandė atsistoti, bet tą pačią akimirką kažkas atsitrenkė į jį iš užpakalio ir Ronis vėl griuvo.

Apimtas išgąsčio ėmė repečkotis pirmyn, vėl pamėgino stotis ir išvydo besikeliančią moterį, kuri jam pasirodė panaši į pilką sniego senį su vakariniais bateliais rankose. Tačiau tuomet į jį atsitrenkė augalotas vyras dideliu pilvu ir susivėlusiais plaukais; jis, keikdamasis ir stumdamas Ronį iš kelio, klupinėdamas nukūrė tolyn, į tirštą miglą.

Tada kažkas jį vėl partrenkė. *Privalau atsistoti. Atsistoti. Atsistoti!*

Ronio galvoje sukosi kadaise skaitytos istorijos apie masinei panikai pasidavusius ir spūstyse žuvusius žmones. Jis vargais negalais atsistojo, atsigręžė ir pamatė dar daugiau iš prieblandos išnyrančių snieguotų figūrų. Kažkas į jį įsirėžė skersomis. Ronis tiesė rankas, nesibaigiančioje kojų, batų ir basų pėdų virtinėje ieškodamas savo kelioninio lagamino ir mažojo lagaminėlio, pagaliau išvydo juos, staiga pasilenkė, sugriebė, bet ir vėl parkrito aukštielninkas.

— Eikite velniop! — sušuko jis.

Virš galvos it spyglio šešėlis sušmėžavo smailus batelio kulnas.

Akies mirksniu stojo visiška tyla.

Dundėjimas liovėsi. Nutilo ir griausmas. Žemė nustojo vibruoti. Net sirenos — ir tos nutilo.

Trumpą akimirką jis jautėsi pakiliai. Juk jam viskas gerai! Jis gyvas!

Žmonės vis dar ėjo pro šalį, bet daug lėčiau ir tvarkingiau. Kai

kurie šlubčiojo. Dar kiti ėjo įsikibę vieni į kitus. Kai kurių plaukuose nelyginant ledo kristalai blizgėjo stiklo šukės. Kraujas buvo vienintelė spalva šiame pilkame ir juodame pasaulyje.

— Tai ne atsitiktinumas, — šalia pasigirdo vyriškas balsas. — Tai negali būti atsitiktinumas.

Ronis matė Šiaurinį bokštą, čia pat, jam iš dešinės, stūksojo kalva iš sulankstytų vienapusių pastato liekanų, nuolaužų, langų rėmų, sudaužytų ir degančių transporto priemonių, o kruvinas grindinys buvo nuklotas sužalotais kūnais. Tada pakėlė akis aukštyn ir ten, kur turėjo būti Pietinis bokštas, išvydo dangų.

Ten, kur jo anksčiau būta.

Bokšto nebebuvo.

Prieš tris minutes pastatas dar stovėjo, bet dabar jo jau nebuvo. Ronis sumirksėjo, norėdamas pasitikrinti, ar tai nėra apgaulė, optinė iliuzija, bet į akis pateko dar daugiau dulkių ir tos ėmė ašaroti.

Jis drebėjo, drebulys krėtė visą kūną. Tačiau labiausiai drebėjo giliai viduje.

Netikėtai jo žvilgsnis užkliuvo už kažko, sklendžiančio žemyn, lėtai plazdenančio, paskui vieną kitą akimirką kylančio, skersvėjui pagavus, aukštyn ir vėl besileidžiančio iš aukštybių. Audinio skiautė. Panaši į vieną tų fetrinių skudurėlių, kuriuos gauname kaip priedą prie naujo nešiojamojo kompiuterio ir kurie saugo ekraną nuo subraižymo, kai jis uždaromas.

Ronis stebėjo negyvą drugelį primenančios skiautės kelią iki pat žemės, matė, kaip ji nusileido priešais jį, vos už kelių jardų, ir akimirką tarp visų kitų galvoje besisukančių minčių šmėstelėjo dvejonė, gal imti ir ją pakelti, nes panašią, kurią gavo pirkdamas nešiojamąjį kompiuterį, jau seniai buvo pametęs.

Pro šalį plumpavo žmonės. Nesibaigianti kolona — vien juodi, balti ir pilki žmonės, it senoje kino juostoje apie karą arba dokumentiniame filme apie pabėgėlius. Jam pasigirdo, kad suskambo telefonas. Jo telefonas? Apimtas išgąsčio Ronis pačiupinėjo kišenę. Ačiū Dievui, jo telefonas buvo vietoje! Išsitraukęs jį žvilgtelėjo į ekraną, tačiau niekas neskambino, nebuvo nei praleistų skambučių. Vėl pabandė skambinti Lorenai, deja, išgirdo tik trumpą pyp pyp pyp, kurį po kelių sekundžių nustelbė tiesiai virš galvos ratą sukančio sraigtasparnio menčių keliamas triukšmas.

Ronis nežinojo, ką daryti. Galvoje kirbėjo padrikos mintys. Begalė sužeistų, o jis visiškai sveikas. Gal bandyti žmonėms padėti? Gal taip surastų Donaldą? Jie juk turėjo evakuoti visus, kurie buvo pastate. Jie tikriausiai suspėjo juos išgelbėti dar prieš įvykstant nelaimei. Donaldas turėjo būti kažkur čia, gal jis dabar klaidžioja aplink, dairydamasis Ronio. Jei tik jiems dabar pavyktų susitikti, jiedu galėtų nueiti į kavinę arba į viešbutį, ir susitikimas įvyktų...

Pro šalį riaumodamas pralėkė gaisrinis automobilis, nedaug trūko, kad jį užkliudytų, ir tuojau pat dingo skaisčiai raudonų liepsnų fone, kur kaukė sirenos ir signalizavo automobiliai.

— Šunsnukiai! — suriko jis. — Šūdžiai, jūs vos neužmušėte...

Į jį slinko kelios juodaodės, nuo galvos iki kojų aptrauktos pilkomis dulkėmis, viena iš jų buvo su kuprine, kita kasėsi pakaušį po virvutėmis susuktais plaukais.

— Atsiprašau... — pratarė Ronis, išeidamas joms priešais.

— Greičiau, nestovėk, — atšovė viena.

— Aha, — pridūrė kita. — Tik neik ten!

Pro šalį pralėkė dar keli greitosios medicinos pagalbos automobiliai. Po kojomis sutraškėjo. Ronis pažiūrėjo žemyn ir išvydo begalę popierių. *Kompiuterizuota visuomenė*, ciniškai pagalvojo jis. *Ar ne per daug jai tiek popieriaus?* Visa gatvė buvo nuklota pilkais lapais. O jie vis nesiliovė zigzagais kritę iš dangaus — tušti, su tekstu, susmulkinti, įvairiausių formų ir formatų, kokius tik gali įsivaizduoti. Sakytum kažkas iš milžiniško debesies būtų iškratęs milijonų milijonus kartotekų ir šiukšlių dėžių.

Ronis stabtelėjo, norėdamas susigaudyti, kas čia dedasi. Tačiau ramybės nedavė vienintelis klausimas: *kodėl šiandien? Kodėl, po galais, šiandien?*

Kodėl visa ši velniava turėjo įvykti būtent šiandien?

Niujorkas patyrė kažką panašaus į teroristų ataką — tai buvo daugiau nei akivaizdu. Protas sakė, kad jis turėtų būti išsigandęs, bet jis nebijojo, jis tik buvo nežmoniškai piktas.

Ronis ryžtingai nužingsniavo pirmyn, tiesiai per šiugždančius popieriaus lapus, prasilenkdamas su jam priešpriešiais einančiais sumišusiais žmonėmis.

Besiartinantį prie centrinės aikštės dalies jį sustabdė Niujorko

policijos pareigūnai. Vienas iš jų buvo žemo ūgio, trumpai kirptais šviesiais plaukais; dešinę ranką jis buvo nuleidęs ant „Glock" rankenos, o kairiąja prie ausies laikė radiotelefoną. Vieną akimirką jis garsiai kažką pranešinėjo, o kitą — įdėmiai klausėsi. Kitas policininkas buvo gerokai aukštesnis už pirmąjį, jo pečiai buvo tokie platūs, tartum prikimšti, kaip futbolininko, o raupuoto veido išraiška iš dalies atrodė apologetiška, lyg jis būtų norėjęs pasakyti: *Tik nesipykim, drauguži, nes nemalonumų mums jau ir taip per akis.*

— Atleiskite, sere, — kreipėsi ilgšis policininkas. — Jūs negalite toliau eiti — mes turime tučtuojau atlaisvinti šią vietą.

— Aš skubu į verslo susitikimą, — ėmė aiškinti Ronis. — Aš... aš... — jis parodė pirštu, — man reikia pasimatyti su...

— Man atrodo, būtų geriau, jeigu jūs pakoreguotumėte savo planus. Nemanau, kad dabar kas nors su kuo nors susitinka.

— Matote, šįvakar aš išskrendu į Jungtinę Karalystę. Man iš tikrųjų labai reikia...

— Sere, manau, jūs netrukus pats įsitikinsite, kad jūsų susitikimas ir skrydis atidėti vėlesniam laikui.

Vėl sudrebėjo žemė. Pasigirdo baisus traškėjimas. Abu policininkai vienu metu apsigręžė ir pakėlė galvas aukštyn, pagal pilkai sidabrinę Šiaurinio bokšto sieną. Ji pajudėjo.

27
2007-ųjų spalis

Liftas siūbavo. Ebė pajuto, kaip kabinos grindys spaudžia jai kojas. Liftas trūkčiodamas, lyg būtų keliamas ranka, kilo aukštyn. Paskui staiga sustojo. Kažkas dunkstelėjo, suteliūskavo skystis.

O, velnias.

Nugriuvo jos batas. Batas — klozetas.

Liftas ėmė smarkiai siūbuoti, tarytum stipriai spustelėtas iš viršaus, atsitrenkė į vieną šachtos šoną, išvertė Ebę iš kojų, tada bloškė į sieną ir tėškė ant šlapių grindų. *Jėzau.*

Kažkas stipriai trenkė į lifto viršų. Iš trenksmo galima buvo manyti, kad smogta dideliu kūju. Garso aidas užgulė ausis. Paskui smogė

dar kartą. Ir dar. Jai bandant atsistoti, liftas smarkiai pasviro į šoną ir atsitrenkė į šachtą taip stipriai, kad Ebė visu kūnu pajuto, kaip smūginė banga sudrebino plienines sienas. Paskui jis vėl stipriai pasviro, blokšdamas ją per ankštą kabiną į priešingą sieną.

Dar vienas smūgis į stogą.

O, Dieve, ne.

Nejaugi ten jis? Rikis? Bando įsilaužti į liftą, pas ją?

Liftas pakilo dar keletą colių, paskui vėl ėmė stipriai siūbuoti. Apimta išgąsčio Ebė suinkštė. Išsitraukė mobilųjį telefoną ir paspaudė mygtuką. Įsijungė ekrano apšvietimas, ir ji lubose išvydo nedidelę įrantą.

Tada sekė dar vienas smūgis, po kurio įranta padidėjo. Iš viršaus pabiro smulkūs krisleliai.

Vėl smūgis. Vėl. Ir vėl. Dar daugiau dulkių.

Stojo tyla. Ilgam. Ją pertraukė jau kitoks garsas. Duslus dunksėjimas. Tai buvo jos širdis. *Tuk... tuk... tuk.* Ebė girdėjo, kaip gyslomis teka kraujas. Tarsi joje būtų siautęs audringas vandenynas.

Šviesa telefono ekrane užgeso. Ji vėl spustelėjo mygtuką, šviesa vėl įsijungė. Ebė galvojo. Desperatiškai galvojo. Kuo galėtų gintis, kai jis įsibraus į vidų? Rankinėje buvo pipirinio aerozolio balionėlis, tačiau tai jį sulaikytų tik trumpam, galbūt porai minučių, jei tik pavyktų pataikyti į akis. Ebei reikėjo ko nors tokio, kuo galėtų stipriai suduoti.

Vienintelė tam tinkama priemonė buvo jos batas. Ji pakėlė jį nuo lifto grindų, rankoje jausdama drėgną minkštą odą, ir perbraukė per kubietišką kulną. Jis buvo pakankamai kietas, ir ji pasijuto ramiau. Batą būtų galima paslėpti sau už nugaros, tada lukteléti, kol pasirodys užpuoliko veidas, ir užsimojus smogti. Apstulbinti jį.

Tačiau klausimai ir toliau nedavė ramybės. Nejaugi jis tikrai žinojo, kad ji lifte? Gal lūkuriavo jos laiptinėje, o paskui, įsitikinęs, kad ji įlipo į liftą, kažkokiu būdu jį sustabdė?

Tyla užtruko. Ir toliau buvo girdėti tik jos širdies dunksėjimas. Nelyginant smūgiai bokso pirštine į kriaušę.

Po valandėlės, kankinama baimės, Ebė pajuto, kaip viduje plykstelėjo pyktis.

Taip arti, taip velniškai arti.

Tiek nedaug tetrūksta, kad jos svajonės išsipildytų!

Privalau iš čia ištrūkti. Kažkokiu būdu privalau ištrūkti!

Staiga liftas vėl ėmė palengva kilti ir vėl stipriai krestelėjęs sustojo.

Pasigirdo brūžinimas, lyg kas būtų trynęs metalą į metalą.

Pro siaurą tarpą duryse įlindo kampuotas laužtuvo galas.

28
2007-ųjų rugsėjis

Girgždėdama unkštė kėlimo gervė. Savo tarškėjimu jai pritarė tuščiomis apsukomis dirbantis „R&K. Avarinė pagalba ištisą parą" vilkiko variklis.

Liza nubaidė visą spiečių musių.

— Šalin! — šūktelėjo ji vabzdžiams. — Nešdinkitės! Ar girdit mane?

Plieniniam lynui įsitempus, o kabinoje įsitaisiusiam vaikinui spustelėjus akceleratoriaus pedalą, kad sustiprintų gervės keliamąją galią, tarškėjimas virto riaumojimu.

Jai knietėjo sužinoti, kas bus toliau. Pirmiausia išsiaiškinti, dėl ko čia tas automobilis atsidūrė. Negali būti, kad vairuotojas pažliugusiu vieškeliu nuvažiuotų tris kilus, o paskui per nelaimingą atsitiktinumą automobiliu įšoktų į upę, pareiškė Em Džei, paskui pridūrė:

— Net jeigu vairuotų moteris.

Už pastarąją frazę jam buvo skirtas spyris į blauzdą.

Vienas iš dviejų greitai pasirodžiusių vietinių Džilongo policijos nuovados policininkų, žemesnis ir ramesnio būdo, jiems paaiškino, kad automobiliu tikriausiai buvo pasinaudota įvykdant nusikaltimą, o vėliau juo atsikratyta. Kad ir kas jį čia paskandino, nenumatė sausros, dėl kurios taip nukris vandens lygis.

Jai ant skruosto nutūpė musė. Liza plekštelėjo sau per veidą, bet musė buvo greitesnė. Kadaise Em Džei jai buvo pasakojęs, kad musių laikas yra visiškai kitoks. Tai, kas žmogui yra viena sekundė, musei — dešimt sekundžių. Tai reiškia, kad musė viską mato it sulėtintame kine. Taigi pasprukti nuo tavo delno ji turi kone visą amžinybę.

Em Džei apie muses žinojo viską. Nieko nuostabaus, mąstė ji, jei gyveni Melburne ir mėgsti iškylauti krūmuose. Tokiu atveju ekspertu gali tapti greičiau negu įsivaizduoji. Jos minta mėšlu, pastarąjį kartą jiems išvykus į gamtą, pasakojo jis, vadinasi ji niekada daugiau nevalgys jokio maisto, ant kurio nutūps net ir mažiausia musytė.

Liza spoksojo į baltą policijos automobilį su mėlynai ir baltai languota juosta ir į analogiškai paženklintą baltą policijos vaną, ant kurių buvo pritvirtinti stovai su mėlynais ir raudonais švyturėliais. Netoliese, tik kiek žemiau, krūmokšnyne, prie pat vandens, stovėjo du policijos narai šlapiais kostiumais, su plaukmenimis ant kojų ir nardymo kaukėmis ant veidų; jie nenuleido akių nuo įtempto plieninio lyno, vienodai kylančio iš vandens.

Tačiau savo tarnybą ėjo ir musės, kantriai naikindamos viską, ką tik paliečia mirtis: paukščius, triušius, kengūras, taip pat ir žmones. Musės — Motinos Gamtos mažosios pagalbininkės. Tiesa, jų manieros prie stalo ne pačios gražiausios, pavyzdžiui, prieš kibdamos į maistą, jį pirmiausia apvemia. Apskritai musės — nekokios viešnios, nusprendė Liza.

Jos veidu varvėjo prakaitas. Em Džei stovėjo šalia, viena ranka buvo apglėbęs ją, kita laikė vandens butelį, kuriuo jiedu dalijosi. Liza buvo apsikabinusi savo draugą per pusiaują, o pirštus pabrukusi jam po juosmeniu, kuris buvo šlapias nuo prakaito kaip ir jo marškinėliai ir visas kūnas. Musės mėgsta žmogaus prakaitą — tai buvo dar vienas jo vertingas pastebėjimas. Prakaite nedaug proteinų, tačiau pakankamai daug joms reikalingų mineralinių medžiagų. Žmogaus prakaitas musių pasaulyje yra „Perrier“, „Baidot“ arba bet kurio kito butelinio vandens, palaikančio tavo upėse atitinkamą skysčio lygį, atitikmuo.

Maždaug toje vietoje, kur į upę buvo nuleistas lynas, staiga sukilo begalė sūkurių. Atrodė, kad ji užvirė. Vandens paviršiuje sproginėjo burbulai, čia pat virstantys garais. Aukštesnis, labiau panikuojantis pareigūnas nesiliovė šūkavęs nurodymus, kurie, anot Lizos, neatrodė būtini, nes kiekvienas čia tikriausiai gerai žinojo savo pareigas. Šis keturiasdešimtmetis, kaip ji spėjo, buvo ežiuku kirptais plaukais ir lenkta it erelio nosimi. Ir jis, ir jo jaunasis kolega vilkėjo uniforminius marškinius atviru kaklu, su antpečiais ir ant rankovės išsiuvinėtu

Viktorijos policijos skydu, mūvėjo mėlynas kaip jūreivio kelnes, avėjo tvirtus batus. Musės, aišku, džiaugėsi ir jais.

Liza žiūrėjo, kaip iš upės išnyra tamsiai žalio sedano užpakalinė dalis, kaip nuo jo bėga vanduo, o jo šniokštimo nenustelbia nei gervės riaumojimas, nei vilkiko variklio baubimas. Ant automobilio numerio ženklo skydelio perskaitė „OPH 010", o žemiau — „VIKTORIJA — TIK PIRMYN".

Kažin, kiek laiko jis išbuvo po vandeniu?

Liza nebuvo didelė automobilių žinovė, tačiau šiek tiek nusimanė ir apie juos. Pakankamai, kad atpažintų, jog šis buvo senesnio modelio „Ford Falcon", mažiausiai penkerių, o gal ir dešimties metų senumo. Netrukus pasirodė ir galinis stiklas, paskui ir stogas. Automobilio dažai nuo vandens net švytėjo, bet visos chromu padengtos dalys buvo surūdijusios. Vilkikui traukiant jį stačiu smėlėtu šlaitu aukštyn, buvo girdėti, kaip pliaukši apytuštės padangos. Iš tuščio salono pro durų tarpus ir ratų skliautus veržėsi vanduo.

Nykus vaizdas, pagalvojo ji.

Po kelių minučių falkonas, iškeltas ant lygaus pagrindo, liko stovėti ant ratlankių, o jo padangos labiau priminė juodus subliūškusius balionus. Lynas buvo visiškai atlaisvintas, sunkvežimio vilkiko vairuotojas, priklaupęs prie užpakalinio borto, bandė atkabinti nuo kablio automobilį. Gervės girgždėjimas nutilo, tylėjo ir vilkiko variklis, tik nepaliaujamai teškeno nuo automobilio bėgantis vanduo.

Abu policininkai apėjo aplink jį ir atsargiai pažvelgė į vidų. Ilgšis, lengvai pasiduodantis panikai, vieną ranką laikė ant pistoleto rankenos, tarytum tikėdamasis, kad bet kurią akimirką kas nors gali iššokti iš automobilio ir į jį pasikėsinti. Žemesnysis saliutuodamas nubaidė keletą jį apspitusių musių. Tylą pertraukė palapinuko *fiūū fiūū*.

Aukštesnysis spustelėjo bagažinės spynelę. Dangtis nė nekrustelėjo. Pabandė dar kartą, tuo pat metu pasitelkdamas svirties veikimo principą. Šaižiai cypiant surūdijusiems vyriams, dangtis keletą colių prasivėrė. Galiausiai policininkui pavyko atidaryti jį iki galo.

Tą pačią akimirką jis apstulbęs žengtelėjo atgal, pirmiau užuodęs, o tik paskui išvydęs bagažinės turinį.

— Po galais, — pratarė jis, nusigręžė ir ėmė žiaukčioti.

29
2007-ųjų spalis

Pilka yra numatytoji mirties spalva, mąstė Rojus Greisas. Pilki kaulai. Po kremacijos lieka pilki pelenai. Pilki antkapiai. Pilkos dantų rentgenogramos nuotraukos. Pilkos lavoninės sienos. Koks skirtumas, ar supūsi karste, ar nuotekų šalinimo trasoje, iš tavęs vis tiek liks tik pilka spalva.

Pilki kaulai ant pilko plieninio skrodimo stalo. Tyrimas pilko plieno instrumentais. Net pro didelius matinius langus į vidų besiskverbianti išsklaidyta lyg nežemiška šviesa buvo pilka. Dvasios — ir tos pilkos. Pilkos damos, pilki vyrai. Braitono ir Houvo miesto lavoninės skrodimo skyriuje jų dabar buvo daugybė. Tai dvasios tūkstančių nelaimėlių, kurių palaikai, atsidūrę šiame niūriame vienaukščiame pastate pilkomis cemento skiediniu su žvirgždu tinkuotomis sienomis, įkurdinami vienoje iš daugelio šaldymo kamerų, už pilko plieno durų, laukti priešpaskutinės kelionės į laidojimų biurų patalpas, iš kur kelias veda tiesiai į kapo duobę arba krematoriumą.

Kūnu perbėgo šiurpuliai. Greisas negalėjo nieko padaryti. Nors pastaruoju metu jis nebuvo nusistatęs dažniau apsilankyti šiose patalpose, nes čia šeimininkavo mylima moteris, vis dėlto šis vizitas privertė suvirpėti.

Jis suvirpėjo matydamas griaučius su dirbtiniais nagais ir prie kaukolės kur ne kur išlikusiais žieminių kviečių spalvos plaukų kuokštais.

Virptelėjo ir žiūrėdamas į žaliais chalatais vilkinčius žmones. Freizeris Teobaldas, Džoana Meidžor, Beris Hytas. Pastarasis buvo paskutinis pastiprinimas, atsiųstas į rajono koronerių komandą, žemo ūgio, tvarkingai apsirengęs vyras nieko nesakančiu veidu, neseniai išėjęs į atsargą policininkas, kuris pagal savo dabartines pareigas, — o jos buvo ne iš pačių maloniausiųjų, — vykdavo į kiekvieno nužudymo ar staigios žūties, pavyzdžiui, nelaimingo atsitikimo arba savižudybės, vietą, paskui dalyvaudavo atliekant skrodimą mirties priežasčiai nustatyti. Lavoninėje taip pat buvo ir NVT fotografas, kuris fiksavo kiekvieną procedūros momentą. Taip pat Darenas, Kleo asistentas, nuovokus, dailios, malonios išvaizdos dvidešimtmetis, madingai į

viršų styrančiais juodais plaukais, savo karjerą pradėjęs nuo mėsinės kaip skerdėjo mokinys. Buvo čia ir Kristoferis Gentas, aukštas, kruopštus, savo darbui atsidavęs teismo medicinos odontologas, kuris dabar minkštame molyje ėmė skeleto dantų atspaudus.

Ir, žinoma, Kleo. Nors jai buvo laisva diena, moteris nusprendė: jeigu jau jis šiandien dirba, tai gali dirbti ir ji.

Kartais Rojus negalėdavo patikėti, kad jis iš tikrųjų susitikinėja su šia deive.

Jis dabar stovėjo akis įsmeigęs kaip tik į Kleo — aukštą ilgakoję moterį ilgais, viršugalvyje susegtais šviesiais plaukais. Ji vilkėjo žalią chalatą, avėjo baltus guminius aulinius, su kuriais atrodė tiesiog įspūdingai, ir vaikštinėjo po šią patalpą — po *savo* patalpą, po *savo* valdas — taip lengvai ir gracingai. Buvo jautri, bet kartu ir atspari visoms savo darbovietės baisybėms.

Tačiau Rojus visą laiką galvojo, ar tik kažkokios rūsčios ironijos užgaida jis netapo liudininku scenos, kai dabartinė jo mylima moteris padeda palydėti jo kadaise mylėtą moterį.

Patalpoje tvyrojo stiprus dezinfekcinių medžiagų kvapas. Joje stovėjo du plieniniai stalai, ant kurių atliekama lavonų apžiūra mirties priežasčiai nustatyti: vienas pritvirtintas, nejudantis, kitas — ant jo dabar gulėjo moters griaučiai — su ratukais. Čia, šalia kelių šaldytuvų, aukščio sulig lubomis, buvo įrengtas mėlynas hidraulinis keltuvas. Sienos dengtos pilkomis plytelėmis, o aplink visą patalpą nuvestas drenažo griovelis. Palei vieną sieną buvo įrengta eilė kriauklių su geltonomis spiralinėmis žarnomis. Į kitą rėmėsi platus darbo paviršius — metalinė pjaustymo lenta ir spintelė stikliniu priekiu, pilna įvairių instrumentų, keletas „Duracell" baterijų pakuočių ir iš mirusiųjų paimti šiurpūs suvenyrai, kurių niekas nenorėjo, daugiausia širdies stimuliatoriai.

Šalia spintelės ant sienos kabėjo lentelė su mirusiųjų vardais ir pavardėmis, prie jų atskiruose grafose surašytas svoris — smegenų, plaučių, širdies, kepenų, inkstų ir blužnies. Joje kol kas tebuvo tik tokia informacija: NEATPAŽ. MOTERIS.

Didelė patalpa šią popietę atrodė pilnutėlė, kaip ir kiekvieną kartą, kai mirties priežasčiai nustatyti vadovaudavo Vidaus reikalų ministerijos patologas.

— Jūs matote keturias plombas, — tarė Kristoferis Gentas lyg ir visiems, lyg ir nė vienam. — Trys plombos baltos, sudarytos iš skirtingų mišinių, o ketvirtoji — auksinė. Gryno porceliano tiltelis viršuje, dešinėje, nuo šešto iki ketvirto, ne iš pigiųjų. Nė vienos amalgamos. Naudotos tik aukštos kokybės medžiagos.

Greisas įdėmiai klausėsi, bandydamas prisiminti, kokie buvę Sendės dantys. Dantų priežiūros atžvilgiu ji buvo pedantiška. Tačiau apibūdinimas, kurį ką tik išgirdo, jam pasirodė per daug techniškas.

Tuo tarpu Džoana Meidžor iš didelės dėžės vieną po kito traukė gipsinius modelius. Padėti ant juodų kvadratinių plastiko plintų jie atrodė panašūs į svarbių archeologinių radinių fragmentus. Jam buvo tekę matyti tokių ir anksčiau, bet rasti juose atvaizduotus nežymius skirtumus visada būdavo nelengva.

Kritoferiui Gentui baigus vardyti odontologinės analizės išvadas, Džoana ėmė aiškinti, kaip kiekvienas modelis atvaizduoja skirtingus kaulų vystymosi etapus. Pabaigoje ji konstatavo, kad rasti palaikai yra moters, kuriai galėjo būti apie trisdešimt, o galima paklaida — treji metai.

Vadinasi, tai atitiko Sendės amžių jos dingimo dieną.

Jis suprato, kad turi liautis apie tai galvojęs, kad yra neprofesionalu pasiduoti įvairiems asmeniškumams, kurie daro įtaką tiesioginiam darbui. Tačiau ar jis galėjo nuo to atsiriboti?

30
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Grindys drebėjo. Ant kablių palei vieną parduotuvės sieną skambčiojo sukabinti raktų ruošiniai. Nuo lentynos nukrito kelios skardinės su dažais. Vienai skardinei kaukštelėjus į grindis, atsidarė dangtelis ir išsiliejo kreminės spalvos dažai. Apvirto kartoninė dėžė ir iš jos ant linoleumo rangydamosi it vikšrai pabiro žalvarinės veržlės.

Siauroje ūkinių prekių parduotuvėje, vos už kelių šimtų jardų nuo Pasaulio prekybos centro, kurioje Ronis, sekdamas paskui aukštąjį policininką, rado priedangą, buvo tamsu. Elektros energijos tiekimas nutrūko prieš keletą minučių. Degė tik viena prie baterijos prijungta

signalizacijos lemputė. Pro langus buvo matyti sūkuriuojantis stiprus dulkių tornadas, nuo kurio protarpiais tapdavo tamsiau nei naktį.

Kūkčiojo moteris, ji buvo basa, bet apsirengusi prabangiais drabužiais ir ūkinių prekių parduotuvėje lankėsi tikriausiai pirmą kartą savo gyvenime. Už prekystalio, nusidriekusio palei vieną sieną, „pirmininkaudama" tamsai, kurioje viešpatavo niūri spengianti tyla, stovėjo nusikamavusi žmogysta į uodegą surištais pilkais plaukais ir rudu kombinezonu.

Ronis, kaip ir prieš tai, rankoje tvirtai spaudė kelioninio lagamino rankeną. Kažkokiu stebuklingu būdu ant jo vis dar laikėsi nenukritęs lagaminėlis.

Pro langą buvo matyti, kaip gatvėje sukdamasis lyg vilkiukas pro šalį ant stogo pračiuožė ir sustojo policijos automobilis atidarytomis durelėmis ir įjungtais švyturėliais. Jo salone nieko nebuvo, o susukto laido gale tabalavo radijo mikrofonas.

Staiga Roniui iš kairės įtrūko siena ir ant grindų nudardėjo daugybė lentynų su dėžėmis, kuriose buvo įvairiausio dydžio teptukai. Kūkčiojanti moteris ėmė klykti.

Jis atsitraukė vieną žingsnį atgal, atsirėmė į prekystalį ir susimąstė. Kartą, jam būnant viename Los Andželo restorane, kilo nedidelis žemės drebėjimas. Jo kelionės draugas tąsyk paaiškino, kad tvirčiausia vieta pastate paprastai būna tarpduris. Jeigu namas griūtų, daugiausia šansų likti gyvas turėtum stovėdamas tarpduryje.

Ronis žengė durų link.

— Aš dabar nė už ką neičiau į lauką, drauguži, — pasigirdo pareigūno balsas.

Jam tai pasakius, teisiai priešais parduotuvės langą nubildėjo plytų, stiklo ir skaldos lavina, palaidodama policijos automobilį. Užgeso ir parduotuvės signalizacijos lemputė, pasigirdo persmelkiantis spiegimas, lyg būtų šaukusi mirtį pranašaujanti šmėkla. Vaikinas į uodegą surištais plaukais trumpam dingo, spiegimas nutilo, o kartu su juo ir raktų dzingsėjimas.

Grindys jau nebedrebėjo.

Ilgam stojo tyla. Gatvėje siautusi dulkių audra ėmė rimti tiesiog akyse. Galėjai pamanyti, kad brėkšta rytas.

Ronis atidarė duris.

— Tavimi dėtas niekur iš čia neičiau. Ar supranti? — nenurimo policininkas.

Atsigręžęs į jį Ronis valandėlę dvejojo. Paskui pravėrė duris ir išėjo į gatvę, paskui save tempdamas ir savo mantą.

Gatvėje tvyrojo visiška tyla. Tokia būna ryte sningant. Viskas aplinkui buvo padengta pilku sniegu.

Pilka tyla.

Paskui pasigirdo garsai. Spiegė gaisrinės signalizacijos. Joms pritarė signalizacijos nuo įsilaužimo. Automobilių signalizacijos. Žmonių riksmai. Greitosios medicinos pagalbos automobilių sirenos. Sraigtasparniai.

Pro Ronį klupinėdamos sliūkino pilkos žmonių figūros. Moterys ir vyrai įkritusiais skruostais, bereikšmiais žvilgsniais ėjo vienas paskui kitą nesibaigiančia vora. Vieni ėjo, kiti bėgo. Kai kurie spaudė telefonų mygtukus. Ronis nusekė įkandin jų.

Pilkas rūkas, kuris dirgino akis, kuteno gerklę ir užkimšo nosį, buvo toks tirštas, kad jis ėjo klupinėdamas it aklas.

Jis paprasčiausiai sliūkino iš paskos. Vilkdamas lagaminą. Sekdamas. Stengdamasis neatsilikti. Iš abiejų pusių driekėsi tilto sijos. Turbūt tai ir yra Bruklino tiltas, pagalvojo jis, mat Niujorke ne per geriausiai orientavosi. Bėgte, kliuvinėjant, greičiau pasiekti kitą krantą. Nesibaigiančiu tiltu, per nesibaigiančius sūkurius ir dusinantį pilką pragarą.

Ronis prarado laiko nuovoką. Nebesiorientavo nei kur einąs. Tik sekė paskui pilkas dvasias ir tiek. Ūmai, trumpą akimirką, užuodė specifinį druskos kvapą, o paskui vėl degėsius — aviacinio kuro tvaiką, dažų ir gumos smarvę. Bet kuriuo momentu galėjo išnirti dar vienas lėktuvas.

Suvokimas to, kas įvyko, pribloškė. Reikia tikėtis, Donaldas Hetkukas gyvas ir sveikas. O jeigu ne? Ronio sumanytas verslo planas buvo įspūdingas. Per penkerius metus jie galės uždirbti ne vieną milijoną. Velniškus milijonus! O jei Donaldas žuvo?

Tolumoje ėmė ryškėti kontūrai. Nelygūs aukštuminių namų kontūrai. Jam dar neteko lankytis Brukline, anksčiau jį buvo matęs tik iš tolo, stovėdamas kitame krante. Jis artėjo su kiekvienu žingsniu. Su kiekvienu žingsniu gerėjo ir oras. Vis dažniau įkvėpdavo druskingo jūrinio oro. Rūkas sklaidėsi.

Ir atsitik tu man šitaip, kad jis dabar traukia nuolydžiu žemyn, eina į tolimąjį krantą. Ronis sustojo ir atsigręžė atgal. Prisiminė biblinį epizodą, istoriją apie Loto žmoną. Apie tai, kaip ji irgi atsigręžė. Ir kaip virto druskos stulpu. Tokie jam dabar atrodė pro šalį kėblinantys žmonės. Druskos stulpai.

Viena ranka įsitvėręs į metalinius turėklus, jis pasižiūrėjo atgal. Po kojomis mirguliavo dėmėmis saulės spindulių išmargintas vanduo. Milijonai baltų taškelių šoko raibuliuose. Manhatanas dabar atrodė taip, lyg skendėtų liepsnose. Visi aukštuminiai Manhatano namai buvo iš dalies apgaubti pilkų, rusvų, baltų ir juodų dūmų skraiste, kamuoliais kylančia į tamsiai mėlyną dangų.

Jis drebėjo visu kūnu ir jautė, kad dabar labiau už viską reikia nurimti ir viską gerai apsvarstyti. Panaršęs kišenėse, išsitraukė „Marlboro" pakelį ir prisidegė cigaretę. Paskubomis įtraukė keturis dūmus, bet skonis pasirodė nekoks, nes gerklė buvo pilna visokios bjaurasties, todėl apsvaigęs, o gerklėje jausdamas dar didesnę sausrą, cigaretę sprigtelėjo į apačioje tviskantį vandenį.

Ronis sugrįžo į dvasių procesiją, sekdamas paskui jas į kelią, kur jos, atrodo, pasukdavo skirtingomis kryptimis. Jis vėl stabtelėjo, mat į galvą dingtelėjusi mintis reikalavo šiek tiek ramybės. Pasitraukęs į šalį, Ronis paėjėjo tuščia šalutine gatvele, praėjo pro eilę pastatų, kuriuose įsikūrusios įstaigos, paskui save ir toliau traukdamas kelioninį lagaminą bumbsinčiais ratukais.

Visiškai paskendęs apmąstymuose, jis ilgai vaikštinėjo beveik tuščiomis miesto gatvėmis, kol galiausiai atsidūrė prie įvažiavimo į greitkelį. Ne per toliausiai nuo jo stovėjo aukštas, tiesiai į dangų besistiebiantis, tašais paramstytas reklaminis skydas, ant jo raudonomis raidėmis buvo išrašytas žodis KENTILE. Pasigirdo variklio gausmas ir tuoj pat šalia Ronio sustojo mėlynas keturių durų pikapas.

Nusileidus šoniniam stiklui, pasirodė languotais marškiniais vilkinčio vyro su „New York Yankees" beisbolo kepuraite veidas.

— Tave, vaikine, pavežti?

Nustebintas netikėto klausimo, jausdamas visu kūnu žliaugiantį prakaitą, Ronis sustojo. *Pavežti?* Ar jis *norįs*, kad jį pavežtų? O kur?

Jis nebuvo tikras. Nejaugi?

Salone sėdėjo žmonės. Susispietusios dvasios.

— Yra dar viena laisva vieta.

— O kur jūs važiuojate? — užsikirsdamas paklausė jis, lyg būtų turėjęs begalę pasirinkimų.

Nepažįstamasis kalbėjo tokiu nosiniu balsu, tartum jo balso stygos būtų buvusios suderintos taip, kad skambėtų pačiu žemiausiu bosu.

— Yra ir daugiau lėktuvų. Bet kurią akimirką gali pasirodyti daugiau lėktuvų. Reikia greičiau nešdintis. Dar dešimt lėktuvų. O gal ir daugiau. Šūdas, žmogau, tikras košmaras.

— Aš... hm... aš turėjau susitikti... — Ronis užsikirto.

Jis dabar žiūrėjo pro praviras automobilio dureles į mėlynas sėdynes, į šio vyro kombinezoną. Tai buvo senyvas vyriškis su ryškiai išsikišusiu Adomo obuoliu ir kalakuto odos kaklu. Jo veidas, nors ir labai susiraukšlėjęs, atrodė malonus.

— Nagi, šok į vidų. Pavešiu.

Ronis apėjo aplink pikapą ir, įsiropštęs pro priekines dureles, atsisėdo šalia vairuotojo. Radijas visu garsu transliavo žinias. Diktorė pasakojo, kad Volstrito rajonas Manhatane ir Baterijos Parkas yra nepravažiuojami.

Kol Ronis segėsi saugos diržą, vairuotojas ištiesė jam butelį su vandeniu. Staiga suvokęs, kad jį kankina baisus troškulys, Ronis padėkojo ir ėmė gerti.

— Aš valau langus... Dešinėn? Į Centrą, taip?

— Dešinėn, — vos girdimu balsu atsakė Ronis.

— Aš dirbu Pietiniame bokšte... supranti, ką noriu pasakyti?

Ronis nesuprato, bent jau ne viską suprato, nes beveik nesiklausė.

— Taip, — atsakė jis.

— Atrodo, į darbą teks sugrįžti vėliau.

— Taip, vėliau, — aidu pakartojo Ronis, nei pritardamas, nei prieštaraudamas.

— Jautiesi gerai?

— Ar aš?

Pikapas pajudėjo pirmyn. Salone Ronis užuodė šuns ir kavos kvapą.

— Reikia nešdintis. Jie dabar atakuoja Pentagoną. Skrenda dar dešimt prakeiktų lėktuvų, dabar jie lekia tiesiai į mus. Tai *žiauru. Žiauru!*

Ronis atsigręžė atgal. Už jo susispaudę sėdėjo keturi žmonės. Nė vienas nežiūrėjo jam į akis.

— Mahometonai, — toliau pasakojo vairuotojas. — Mahometonų darbas.

Ronis dabar žiūrėjo į plastikinį „Starbucks" puodelį, apvyniotą kava aplaistytu popieriniu rankšluosčiu ir įstatytą į puodelių laikiklį. Šalia jo buvo įgrūstas buteliukas su vandeniu.

— Tai dar tik pradžia, — tęsė nepažįstamasis. — Laimė, turime stiprų prezidentą. Laimė, kad turime Džordžą Dabają*.

Ronis į tai nieko neatsakė.

— Ei, kaip jautiesi? Nesužeistas? Nieko neskauda?

Jie skriejo greitkeliu tolyn. Priešpriešiais, aukščiau einančia juosta, važiavo vos vienas kitas automobilis. Jiems prieš akis pasirodė platus žalias kelio ženklas, padalytas į dvi dalis. Nuoroda kairėje informavo: IŠVAŽIAVIMAS 24 RYTŲ 27 PROSPEKTAS GREITKELIS. O dešinėje — 278 VAKARŲ VERAZANO TILTAS, STEITENO SALA.

Ronis nieko neatsakė, nes jo neišgirdo. Vėl skendėjo savo mintyse.

Jis karštligiškai svarstė. Sumanymas atrodė beprotiškas. Galbūt tai tėra tik jo patirto sukrėtimo išdava. Tačiau atsikratyti įkyrios idėjos jam nepavyko. Ir kuo labiau Ronis apie tai mąstė, tuo labiau ji jam patiko. Alternatyva Donaldui Hetkukui.

O galbūt jo naujas planas net geresnis.

Jis išjungė savo telefoną.

31
2007-ųjų spalis

Sukaustyta išgąsčio Ebė stebeilijo į geležinio laužtuvo galą. Kažkas staigiais judesiais įrankį trūkčiojo tai į kairę, tai į dešinę, bent po porą colių praplėsdamas tarpą tarp durų, tačiau po valandėlės durys vėl užsidarė ir laužtuvo galas liko stipriai suspaustas.

* Paniekinanti Džordžo V. Bušo (*George W. Bush*) pravardė (pagal pirmą jo antrojo vardo raidę, mat pietinėse valstijose taip tariama „w" raidė).

Vėl stiprus smūgis į stogą, ir šįsyk iš tikrųjų galėjai pamanyti, kad kažkas užšoko ant lifto viršaus. Liftas susiūbavo, trinktelėjo į šachtos sieną, Ebė prarado pusiausvyrą, o bandydama išsilaikyti ant kojų ir neatsitrenkti į kabinos sieną, iš rankų paleido nedidelį balionėlį su pipiriniu aerozoliu, kuris trinktelėjęs nukrito ant grindų.

Tartum protestuodamos prieš tokį grubų elgesį su jomis, garsiu metaliniu balsu suspiegė lifto durys.

Iš baimės Ebės kūnu bėgiojo šalti šiurpuliai.

Tarpas tarp lifto durų dabar plėtėsi jau ne po porą colių, o daugiau, daug daugiau.

Ji pritūpė, desperatiškai ieškodama nukritusio balionėlio. Kabiną užliejo šviesa. Vos pastebėjusi balionėlį, ištikta panikos Ebė tučtuojau pagriebė jį nuo grindų. Paskui, negaišdama laiko, nesidairydama, šoko prie durų ir spustelėjo purkštuką, taikydama tiesiai į platėjantį tarpą tarp durų.

Tiesiai į stiprias rankas, kurios ją pačiupo, nedelsdamos ištraukė iš lifto ir pastatė laiptų aikštelėje.

Ebė spiegė, beviltiškai rangėsi, stengdamasi ištrūkti iš glėbio. Ji dar kartą spustelėjo purkštuką, bet nesėkmingai.

— Atšok! — šaukė ji. — Nešdinkis!

— Širdele, viskas gerai. Viskas gerai, brangioji.

Balsai jai pasirodė nepažįstami. Ne, tai ne jis.

— Paleisk! — šaukė spardydamasi basa koja.

Tačiau jo rankos buvo tvirtos kaip spaustuvai.

— Širdele... Panele... Nurimkite. Jūs saugi. Viskas gerai. Jūs saugi!

Iš po geltono šalmo į ją žvelgė besišypsantis veidas. Ugniagesio šalmas. Žalias kombinezonas su fluorescencinėmis juostelėmis. Ji išgirdo dvikrypčio radiotelefono traškėjimą ir balsą, lyg valdymo skyriaus budinčiojo: „Viešbutis numeris keturi."

Ant laiptų, aukščiau jos, stovėjo dar du ugniagesiai su šalmais. Dar vienas lūkuriavo keliais laipteliais žemiau.

Ją glėbyje laikąs vyras dar kartą raminamai nusišypsojo:

— Viskas gerai, mieloji. Dabar tu saugi.

Ebė drebėjo. Ar jie tikri ugniagesiai? O gal tai tik pinklės?

Jie atrodė tikri, vis dėlto ji ir toliau rankoje tvirtai spaudė balionėlį su aerozoliu. Iš Rikio visko galima tikėtis.

Paskui pastebėjo rūškaną lenko lifto prižiūrėtojo veidą — senyvo amžiaus vyriškis įprastu nešvariu medvilniniu nertiniu ir rudomis kelnėmis pūškuodamas kopė laiptais aukštyn.

— Man nemoka už darbą savaitgaliais, — bambėjo jis. — Vis tie vadybininkai. Aš jau kelis mėnesius jiems kalbu apie tą liftą! Mėnesius!

Senukas dirstelėjo į Ebę ir susiraukė. Kilstelėjo aukštyn pirštą pajuodusiu nagu ir pasiteiravo:

— Aštuoniasdešimt antrasis butas, tiesa?

— Taip, — atsakė ji.

— Vadybininkai, — tęsė prižiūrėtojas savo gomuriniu balsu. — Iš jų nieko gero. Aš jiems sakau, kiekvieną dieną sakau.

— Ar ilgai čia tūnojai, širdele? — paklausė jos išvaduotojas.

Tai buvo gražus, savo išvaizda kruopščiai besirūpinantis ir ketvirtą dešimtį skaičiuojantis vyras juodais antakiais, kurie atrodė per dailūs, kad būtų tikri. Ebė atsargiai pažiūrėjo į jį, tarytum toks gražus vyras negalėtų dirbti ugniagesiu, o būtų Rikio nuodugniai suplanuotos apgavystės dalis. Ji taip stipriai drebėjo, kad sunkiai galėjo kalbėti.

— Ar turite vandens?

Po kelių sekundžių buteliukas su vandeniu jau buvo jos rankoje. Ji ėmė gerti godžiais gurkšniais, truputį nuvarvėjo per smakrą ir kaklą. Prabilo tik baigusi gerti.

— Ačiū.

Ebė kilstelėjo tuščią buteliuką, o nematoma ranka tą pačią akimirką jį paėmė.

— Vakar vakare, — tarė ji. — Buvau čia... nuo... manau... šioje prakeiktoje skylėje... nuo vakar vakaro. Šiandien šeštadienis?

— Taip, šeštadienio vakaras, dvidešimt po penktos.

— Nuo vakar. Nuo pusės septintos vakaro, — ji piktai dėbtelėjo į lifto prižiūrėtoją. — Kodėl nepatikrinate prakeikto avarinio skambučio? Arba to prakeikto telefono kabinoje?

— Vadybininkai.

Senukas gūžtelėjo pečiais, tarytum vadybininkai būtų kalti dėl visų pasaulio problemų.

— Jeigu prastai jaučiatės, jums reikėtų kreiptis į Nelaimingų atsitikimų ir greitosios medicinos pagalbos skyrių ligoninėje, kad jus apžiūrėtų, — pasiūlė dailusis pareigūnas.

Ji sunerimo.

— Ne... ne... Jaučiuosi puikiai, ačiū. Aš... Aš tik...

— Jeigu jums bloga, galėtume iškviesti greitąją pagalbą.

— Ne, — pareiškė ji, šįsyk jau griežtai. — Ne. Ligoninės man nereikia.

Ebė pažiūrėjo į savo batus, gulinčius lifto kabinoje, ir į šlapią dėmę ant grindų. Ji pati nieko neužuodė, bet suprato, kad turėtų smirdėti.

Radiotelefonas vėl sutraškėjo, ir ji išgirdo dar vieną skambutį

— Aš... Aš maniau, kad jis nukris. Suprantate? Bet kurią akimirką. Galvojau, kad jis netrukus kris žemyn... ir iš manęs teliks...

— O, ne, nieko panašaus. Net jeigu liftas ir būtų kritęs, jį būtų sulaikęs atsarginis išcentrinis stabdymo mechanizmas. Tačiau jis tikrai nebūtų kritęs.

Ugniagesio gelbėtojo balsas keistai pritilo, o jis pats, akis įsmeigęs į lifto lubas, akimirką atrodė susimąstęs.

— Jūs čia gyvenate?

Ebė linktelėjo.

Paleisdamas ją iš glėbio, jis patarė:

— Neužmirškite pasitikrinti mokesčių už jums teikiamas paslaugas. Atkreipkite dėmesį, ar įtraukta lifto priežiūra.

Prižiūrėtojas vėl burbtelėjo kažką apie vadybininkus, bet ji vargu ar girdėjo. Džiaugsmas ištrūkus iš spąstų buvo trumpalaikis. Kokia laimė, kad ją išgelbėjo iš to prakeikto lifto, bet tai anaiptol nereiškė, kad jai nebegresia joks pavojus.

Ji priklaupė, bandydama pasiekti savo batus, nekeldama kojos į liftą, tačiau jie buvo per toli. Ugniagesys pasilenkė ir užkabinęs kirvio kotu juos ištraukė. Žinoma, jis nebuvo toks kvailas, kad liptų į liftą.

— O kas jums pranešė? — pasidomėjo Ebė.

— Ponia iš... — jis dirstelėjo į savo užrašų knygutę, — iš keturiasdešimt septintojo buto. Šiandien po pietų ji kelis kartus bandė išsikviesti liftą, deja, nesėkmingai, be to, sakė girdėjusi, jog kažkas šaukėsi pagalbos.

Pasižadėjusi sau, kad pasitaikius progai padėkos šiai moteriškei, Ebė susirūpinusi pažvelgė aukštyn į laiptus, darbininkų uždengtus apdulkėjusiais popieriaus lakštais ir užgriozdintus tinko plokštėmis bei statybinėmis medžiagomis.

— Jums dabar reikia kuo greičiau išgerti daug skysčio ir ko nors užvalgyti, — patarė ugniagesys. — Ko nors lengvesnio. Sriubos ar panašiai. Aš jus palydėsiu iki buto, kad įsitikinčiau, jog jaučiatės tikrai neblogai.

Ebė jam padėkojo, žvilgtelėjo į „Mace" purškalą, svarstydama, kodėl jis nesuveikė, ir netrukus suprato: ji neatlaužė saugiklio. Įmetusi balionėlį į rankinę ir paėmusi į rankas batus, ėmė lipti laiptais aukštyn, atsargiai įveikdama darbininkų paliktas barikadas. Galvojo.

Ar Rikis galėjo sugadinti liftą? O telefoną ir avarinį skambutį? Ar manyti, kad jis kaltas dėl šio incidento, nėra naivu?

Kai užlipo prie savo buto durų, pagaliau jai palengvėjo, nes visos spynos buvo užrakintos, kaip ji ir paliko išeidama. Dar kartą padėkojusi pareigūnui už pagalbą ir pravėrusi duris, Ebė atsargiai įėjo į vidų, pirmiau patikrino per koridorių ištemptą siūlą ir tik tada iš vidaus užrakino duris, užkabino grandinėles. Paskui, norėdama galutinai įsitikinti, apžiūrėjo kiekvieną kambarį.

Viskas savo vietose. Niekas nebuvo apsilankęs.

Nuėjusi į virtuvę užsiplikyti arbatos, atsidarė šaldytuvą ir pasiėmė „KitKat" plytelę. Vos tik ji atsilaužė gabalėlį ir įsidėjo į burną, suskambo durų skambutis, o po jo pasigirdo stiprus beldimas.

Kramtydama ir nervindamasi, ar tai ne Rikis, atsargiai nuskubėjo prie durų ir dirstelėjo pro akutę. Anapus durų stovėjo laibas pailgaveidis vyras, kuriam galėjo būti apie trisdešimt, į priekį sušukuotais trumpais juodais plaukais, vilkintis kostiumu.

Kas jis toks, velniai rautų? Prekybos agentas? Gal Jehovos liudytojas? Tačiau ar pastarieji paprastai nevaikšto po du? O galbūt jis turi ką nors bendra su ugniagesių gelbėtojų komanda? Ebė nusikalusi nelyginant šuo, drebėdama it epušės lapas ir išalkusi kaip vilkas, norėjo tik išsivirti puodelį arbatos, ko nors užkąsti, o paskui išmaukti keletą taurių raudonojo vyno ir griūti į lovą.

Truputį aprimo pagalvojusi, kad atvykėlis pirmiausia turėjo praeiti pro lifto prižiūrėtoją ir ugniagesius. Patikrinusi abi durų grandinėles, ar jos tvirtai užkabintos, Ebė atrakino duris ir pravėrė jas per keletą colių, kiek buvo galima.

— Katerina Dženings? — svečias kalbėjo šaižiu ir nedraugišku balsu.

Ji pajuto šiltą jo burnos kvėptelėjimą, užuodė mėtinę kramtomąją gumą.

Katerinos Dženings vardu Ebė buvo išsinuomojusi šį butą.

— Taip, — atsakė.

— Kevinas Spinela iš *Argus* laikraščio. Gal galėtumėte man skirti kelias minutes?

— Atsiprašau, — tarė ji ir ilgiau nelaukdama pabandė užtrenkti duris. Deja, atvykėlis buvo suspėjęs į tarpdurį įkišti koją.

— Norėčiau išgirsti bent keletą žodžių, kuriuos galėčiau pacituoti.

— Atsiprašau, — pakartojo Ebė. — Aš neturiu ką pasakyti.

— Ar tai reiškia, kad jūs nesate dėkinga jus išlaisvinusiai ugniagesių gelbėtojų komandai?

— Aš nesakiau nieko panašaus...

Šūdas. Jis dabar rašė jos žodžius į savo bloknotą.

— Panele... ponia Dženings?

Ji nieko neatsakė.

Žurnalistas tęsė toliau.

— Suprantu, jūs ką tik išgyvenote stiprų sukrėtimą... Ar neprieštarautumėte, jeigu atsiųsčiau fotografą?

— Ne, prieštarauju, — atsakė ji. — Esu labai pavargusi.

— O jeigu rytoj iš ryto? Kokiu laiku jums patogiausia?

— Ačiū, ne. Ir prašyčiau ištraukti koją.

— Ar manėte, kad jūsų gyvybei grėsė pavojus?

— Aš labai pavargusi, — pakartoji ji. — Ačiū.

— Na, žinoma, suprantu, jums teko tiek daug išgyventi. Susitarkime taip: aš užsuksiu pas jus rytoj, su fotografu. Ar apie dešimtą ryto jums tinka? Rytoj sekmadienis, ar nebus per anksti?

— Atleiskite, aš nenoriu jokio viešumo.

— Ką gi, gerai. Tuomet susitiksime rytoj iš ryto, — jis ištraukė koją.

— Ačiū, ne, — tvirtai pakartojo ji.

Užtrenkusi duris, rūpestingai jas užrakino. Po galais, tik to jai ir betrūko — fotografijos laikraštyje!

Drebėdama iš susijaudinimo, galvoje knibždant begalei minčių, Ebė išsitraukė iš rankinės cigaretes ir vieną prisidegė, tada nuėjo į virtuvę.

*

Vyras, įsitaisęs ant galinės seno balto vano, stovinčio gatvėje tiesiai po jos buto langais, sėdynės, irgi prisidegė cigaretę. Paskui trūktelėjo „Foster's" alaus skardinės žiedą, saugodamasis, kad neaptaškytų brangios elektroninės įrangos šalia savęs, ir gurkštelėjo. Pro lęšį, įtaisytą mažoje skylutėje, kurią buvo išgręžęs vano stoge, jis puikiai matė jos butą, tačiau dabar vaizdą iš dalies užstojo gatvę užblokavę gaisriniai automobiliai. Nieko baisaus, pagalvojo jis, bent jau prasklaidė ilgo budėjimo monotoniją.

Išvydęs palei langą šmėkštelėjusį šešėlį, jis pajuto palengvėjimą — vadinasi, ji šiuo metu namie.

*Namai, mieli namai**, — pagalvojo jis ir ironiškai vyptelėjo. Jam buvo beveik linksma.

32
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Lorena, vis dar tik su maudymosi kelnaitėmis ir auksine grandinėle ant kulkšnies, sėdėjo virtuvėje ant baro sėdynės ir žiūrėjo mažą televizorių, iškeltą virš stalo valgiui ruošti, laukdama, kol arbatinuke užvirs vanduo. Peleninėje priešais ją gulėjo koks pustuzinis nuorūkų. Ji ką tik buvo prisidegusi dar vieną ir dabar, telefonu kalbėdama su geriausia savo drauge Sju Klinger, godžiai traukė dūmą.

Sju ir jos vyras Stivenas gyveno name, dėl kurio Lorena visada varvino seilę, tai yra atokiau nuo kitų gyvenamųjų pastatų Tongdino aveniu stovinčiame nuostabiame didžiuliame name, — daugelis jį laikė viena iš puikiausių rezidencijų Braitone ir Houve, — pro kurio langus buvo matyti visas miestas ir jūra. Be to, Klingeriai turėjo ir vilą Portugalijoje. Jie augino keturis žavius vaikus, o Stivenui, priešingai nei Roniui, visur sekėsi lyg karaliui Midui**. Ronis buvo pažadėjęs

* *Home sweet home* — roko grupės „Motley Crue" dainos pavadinimas.
** Graikų mitologijoje karalius Midas savo prisilietimu viską paversdavęs auksu.

Lorenai, kad jeigu Sju ir Stivenas kada nors sumanys savo namą parduoti, jis būtinai gausiąs pinigų ir jį nupirksiąs. Taip, žinoma. *Svajoti nedraudžiama, mielasis.*

Televizija kartojo vaizdus, kaip du lėktuvai trenkiasi į bokštus, dar kartą, ir dar, ir taip be paliovos. Galėjai pamanyti, kad programos rengėjai arba direktorius negalėjo patikėti tuo, ką mato, ir norėdami įsitikinti, kad tai tiesa, vis iš naujo suko tuos pačius kadrus. O galbūt kažkas, patyręs šoką, pamanė, kad pakartojus tą patį vaizdą tam tikrą skaičių kartų lėktuvai galiausiai neatsitrenks ir saugiai praskris pro šalį, Manhatane išauš įprastas antradienio rytas ir viskas tekės įprasta vaga. Lorena žiūrėjo į staiga plykstelėjusį oranžinį ugnies kamuolį, į tirštus juodus debesis ir jautė, kad ją ima vis labiau pykinti.

Dabar jie vėl rodė griūvančius bokštus. Pirmiau Pietinį, o paskui ir Šiaurinį.

Vanduo arbatinuke jau užvirė, bet ji nė nekrustelėjo, bijodama atitraukti akis nuo ekrano ir nepamatyti Ronio. Nekreipė dėmesio net į Alfį, besitrinantį į jos koją. Sju jai dabar kažką sakė, bet Lorena buvo taip įnikusi į ekraną, taip atidžiai tyrė kiekvieną jame pasirodantį veidą, kad jos negirdėjo.

— Lorena? Alio? Tu čia?

— Taip.

— Ronis nugalėtojas. Jam nieko nenutiks.

Arbatinukas spragtelėjo ir išsijungė. *Nugalėtojas.* Tą patį sakydavo ir jos sesuo.

Nugalėtojas.

Po velnių, Roni, gerai būtų, kad taip būtų...

Pyptelėjus mobiliajam telefonui Lorena suprato, kad jai dar kažkas skambina. Vos begalėdama susitvardyti, iš susijaudinimo net šūktelėjo:

— Sju, man atrodo, kad tai jis! Aš tau paskambinsiu vėliau!

O, Dieve, Roni, prašau, skambink. Maldauju. Maldauju, skambink!

Deja, skambino jos sesuo.

— Lora, ką tik girdėjau, kad Jungtinėse Valstijose uždrausti visi skrydžiai.

Mo dirbo tolimųjų skrydžių stiuardese „British Airways“ kompanijoje.

— Ką... Ką tai reiškia?

— Jie neleidžia nei įskristi į Valstijas, nei iš jų išskristi. Aš turėjau rytoj skristi į Vašingtoną. Visi skrydžiai atidėti.

Lorena pajuto, kad ją užplūsta nauja panikos banga.

— Iki kada atidėti?

— Nežinau... Praneš vėliau.

— Ar tai reiškia, kad Ronis rytoj gali negrįžti?

— Bijau, kad taip. Tikiuosi šiandien sužinoti daugiau, bet kol kas galiu pasakyti tik tiek, kad visus į Jungtines Valstijas skrendančius lėktuvus jie sugrąžina atgal. Tai reiškia, kad lėktuvai atsidurs ne ten, kur reikia. Trumpai tariant, kils chaosas.

— Čia tai bent, — paniurusiu balsu tarė Lorena. — Nieko sau... Kada jis, tavo manymu, galėtų sugrįžti?

— Nežinau... Pasistengsiu kuo greičiau sužinoti.

Lorena išgirdo seserį šaukiantį vaikišką balselį ir Mo prašymą: „Minutėlę, brangusis, mamytė dabar kalba telefonu.“

Lorena užgesino cigaretę. Paskui pašoko nuo sėdynės, nenuleisdama nuo televizoriaus ekrano žvilgsnio, išsiėmė arbatžolių maišelį su puodeliu ir įpylė vandens. Vis tebežiūrėdama į ekraną, atbula traukėsi atgal, atsitrenkė į virtuvinį stalą ir skaudžiai užsigavo klubą.

— Tai šūdas! Po velnių!

Ji nuleido akis ir pažvelgė žemyn. Tarp įvairaus dydžio mėlynių — juodų ir dar visiškai nesenų, gelsvų ir baigiančių pranykti — išvydo šviežią raudoną žymę. Ronis buvo gudrus, jis niekada nemušdavo jos per į veidą, taikydavo į kitas kūno vietas. Jo paliktas mėlynes ji nesunkiai nuslėpdavo.

Po kiekvieno tokio vis dažnėjančio įniršio protrūkio išgėrus jis visuomet verkdavo ir maldaudavo atleidimo.

Lorena jam kaskart atleisdavo.

Atleisdavo dėl savo giliai išgyvenamo nevisavertiškumo. Ji suprato, kad Ronis labai nori vieno dalyko, kurio ji kol kas negalėjo jam duoti. Jis desperatiškai troško kūdikio.

Taip pat iš baimės jį prarasti.

Atleisdavo, nes jį mylėjo.

33
2007-ųjų spalis

Tai nebuvo pats geriausias savaitgalis gyvenime, pagalvojo Rojus Greisas pirmadienį, aštuntą ryto sėdėdamas ankštame odontologo laukiamajame ir vartydamas *Sussex Life*. Iš tikrųjų, net neatrodė, kad darbo savaitė jau būtų pasibaigusi.

Skeleto apžiūra mirties priežasčiai nustatyti, kurios ėmėsi daktaras Freizeris Teobaldas, užsitęsė ir baigėsi tik devintą vakaro, šeštadienį. O Kleo, kuria Rojus tyrimo metu negalėjo atsidžiaugti, vakar buvo labai suirzusi, tai jai visiškai nebūdinga.

Jiedu abu suprato, kad dėl žlugusio savaitgalio nekaltas nei vienas, nei kitas, vis dėlto Rojus jautėsi taip, lyg ji būtų kaltinusi jį, panašiai kaip kaltindavo Sendė, kai vėlai grįždavo namo arba paskutinę minutę tekdavo atidėti senų seniausiai numatyto plano įgyvendinimą, nes nutikdavo kažkas nenumatyta ir jam tekdavo vykti įvykio vieton. Tarytum *jis* būtų buvęs kaltas dėl to, kad koks nors bėgikas rado griovyje lavoną penktadienio pavakare, o ne patogesniu laiku.

Kleo suprato tikrąją padėtį. Ji geriau negu bet kas kitas žinojo, ką reiškia dirbti policijoje ir ką reiškia dirbti viršvalandžius, nes nę kitoks buvo ir jos darbas. Ji galėjo būti iškviesta bet kuriuo paros metu, taip neretai ir būdavo. Tai kas gi ją dabar taip suerzino?

Ji susierzino net tada, kai jis porai valandų grįžo į savo namus nupjauti peraugusios pievelės.

— Tu juk nebūtum jos pjovęs, jei mes būtume išvykę į Londoną, — pareiškė ji, — nejaugi tau būtina tai daryti dabar?

Jis suprato, kad nepasitenkinimą kėlė jo namas. Jo, o teisingiau sakant, jo ir *Sendės*, namas Kleo reiškė tą patį, ką buliui reiškia raudona skraistė. Nors pastaruoju metu Rojus buvo pašalinęs nemažą dalį Sendės daiktų, Kleo vis tiek retai pas jį užsukdavo, o jei ir užsukdavo, jausdavosi labai nepatogiai. Pas jį namuose jiedu mylėjosi vienintelį kartą, ir abiem tai paliko ne patį geriausią įspūdį.

Paskui jie visada miegodavo tik Kleo namuose. O naktys, praleidžiamos drauge, vis dažnėjo, todėl pas ją Rojus laikė savo skutimosi reikmenis ir skalbinius, net ir savo kasdieninę aprangą — tamsų

kostiumą, švarius baltus marškinius, vienspalvį kaklaraištį ir juodų kojinių porą.

Jos klausimas buvo logiškas, bet tiesos jis nepasakė, nes dėl to būtų buvę tik blogiau. Jei atvirai, tai rasti griaučiai jį labai sukrėtė. Todėl dabar jis norėjo pabūti vienas, apmąstyti.

Apmąstyti, kas būtų, jei tai būtų Sendė.

Rojaus santykiai su Kleo buvo pažengę labai toli, daug toliau nei su bet kuria kita moterimi, su kuria jis susitikinėjo po Sendės; vis dėlto, nepaisant jo pastangų, žengti dar vieną, lemiamą, žingsnį neleido Sendė. Prieš keletą savaičių vakarieniaudami, kai jiedu buvo per daug išgėrę, Kleo išsidavė išgyvenanti dėl savo biologinio laikrodžio, kuris nenumaldomai eina pirmyn. Jis suprato, kad ji svajojanti apie tvirtą įsipareigojimą, bet kartu nujautė, kad jai ne paslaptis, jog to nebus, kol tarp jų stovės Sendė.

Tačiau tai nebuvo tiesa. Rojus ją dievino. Mylėjo ją. Be to, buvo pradėjęs rimtai svarstyti apie galimybę pradėti bendrą gyvenimą.

Todėl vakar pavakare jis pasijautė labai įskaudintas, kai su dviem buteliais jų mėgstamo raudonojo „Rioja" vyno sugrįžęs pas ją ir savo raktu atrakinęs išorines namo duris, buvo sutiktas mažyčio juodo šunelio, kuris staiga metėsi prie jo, uždėjo ant kojos savo letenėles ir nusišlapino tiesiai ant sportinių batelių.

— Hamfri, prašau susipažinti, tai — Rojus! — pasigirdo Kleo balsas. — Rojau, prašau susipažinti, tai — Hamfris!

— Kas... Kieno jis? — nustebo Rojus.

— Mano. Parsinešiau jį popiet. Išgelbėtas penkių mėnesių šunytis — labradoro ir borderkolio mišrūnas.

Šlapimui prasisunkus į batų vidų, Rojus dešiniąja pėda pajuto nemalonią šilumą. O kai šunelis, jam pasilenkus, lyžtelėjo ranką, nuo sumaišties užplūdo karščio banga. Jis buvo visiškai apstulbęs.

— Betgi tu... Juk tu niekada neužsiminei, kad ketini įsigyti šuniuką!

— Taip, tačiau juk ir tu man ne viską papasakoji, — linksmai atšovė Kleo.

*

Į laukiamąjį įėjusi senyvo amžiaus moteris nužvelgė Rojų įtariu žvilgsniu, tarytum būtų norėjusi pasakyti: *Aš registravausi anksčiausiam vizitui, sūneli,* o tada atsisėdo.

Šiandien Rojui nusimatė įtempta dienotvarkė. Devintą ryto susitikimas su Alisona Vosper, kurio metu jis norėjo aptarti klausimą dėl Kasiano Pju. 9.45, vėliau nei įprastai, pirmas trumpas pasitarimas dėl operacijos „Dingas“ — tokį pavadinimą „Neatpažintos moters“, tai yra nuotekų šalinimo trasoje rasto skeleto, mirties tyrimui atsitiktinai parinko Sasekso kriminalinio skyriaus kompiuteris. Paskui, 10.30, Rojaus laukė „rytinė malda“ — taip juokaujamai buvo praminti neseniai į praktiką sugrąžinti savaitiniai Valdymo skyriaus darbuotojų susirinkimai.

Vidurdienį turėjo įvykti numatyta spaudos konferencija, kurioje bus kalbama apie atrastus palaikus. Nors šiuo klausimu jis ir neturėjo daug ką pasakyti, tačiau tikėjosi, kad, atskleidęs mirusiosios amžių, fizinius duomenis ir apytikslią mirties datą, kam nors duos akstiną prisiminti maždaug tuo metu be žinios dingusį asmenį. Žinoma, jeigu tas asmuo — ne Sendė.

— O, Rojau! Malonu tave matyti!

Tarpduryje pasirodė baltą chalatą dėvintis Stivas Koulingas spindinčiais, akinamai baltais dantimis. Tai buvo aukštas, šeštą dešimtį įpusėjęs vyras, visada kariškai pasitempęs, it būtų mietą prarijęs, nepriekaištingai sušukuotais plaukais, kurie kiekvieną kartą, kai tik Rojus pas jį atvykdavo, atrodydavo žilesni; jis trykšte tryško tiek žavesiu, tiek užtikrintumu, kuriuos papildė kažkoks vaikėziškas entuziazmas, tarytum dantys būtų buvę labiausiai jaudinantis dalykas gyvenime.

— Užeik, bičiuli!

Greisas atsiprašomai linktelėjo pagyvenusiai poniai, kuri atrodė labai įsižeidusi, ir nusekė paskui dantų gydytoją į jo šviesų ir erdvų kankinimo kabinetą.

Nors Stivas Koulingas, kaip ir jis pats, su kiekvienu apsilankymu tapdavo vyresnis, tačiau jo asistentės, kurios be paliovos keitė viena kitą, buvo vis jaunesnės ir dailesnės. Dabartinė, dar tik trečią dešimtį pradėjusi ilgakojė brunetė, rankoje laikydama tamsiai geltoną voką, nusišypsojo jam, paskui iš voko išėmė saują negatyvų ir ištiesė juos Koulingui, pirmiau koketuojamai jį nužvelgdama.

Gydytojas paėmė Rojaus prieš dvidešimt minučių jam atneštą alginato atspaudą.

— Iš tikrųjų, Rojau. Tai labai įdomus atvejis. Tačiau pirmiausia aš turėčiau tau pasakyti, kad tai tikrai ne Sendė.

— Ne Sendė? — lyg aidas abejingai atkartojo Rojus.

— Be jokios abejonės, — Koulingas pirštu bakstelėjo į negatyvus. — Štai šie yra Sendės — tarp jų ir to, ką man atnešei, nėra nieko bendra. Tačiau atspaudas pateikia daug naudingos informacijos.

Odontologas plačiai nusišypsojo Greisui.

— Tai gerai.

— Ši moteris turėjo dantų implantus, ir jie tuo metu buvo gana brangūs. Įsriegiami titano implantai, pagaminti Šveicarijos kompanijos „Straumann". Į žandikaulį įsriegiamas tuščiaviduris cilindras, kuris su juo suaugęs atstoja šaknį, todėl prie jo galima tvirtinti danties protezą.

Klausydamas jo pasakojimo, Greisas jautė sumišusius prieštaringus jausmus, bandė sutelkti dėmesį, tačiau tai buvo per daug sunku.

— Įdomiausia, vaikine, yra tai, kad mes galime nustatyti apytikslę implantavimo datą, o pagal ją — ir tai, prieš kiek laiko moteris mirė. Tokie implantai ėmė darytis nebemadingi maždaug prieš penkiolika metų. Tai moteriai buvo atliktos kelios taip pat brangios restauracijos, padarytas tiltelis. Jeigu ji gyveno šiame rajone, galiu drąsiai teigti, kad tuo galėjo užsiimti tik penki ar šeši specialistai. Manyčiau, geriausia būtų pradėti nuo Kriso Gebio, dirbančio Luise. Aš užrašysiu tau ir kitų pavardes. Beje, tai reiškia, kad toji moteris gyveno gana pasiturimai.

Greisas klausėsi, tačiau jo mintys buvo kažkur kitur. Kad ir kaip skaudu pripažinti, tačiau jei skeletas būtų buvęs Sendės, tai būtų leidę šioje istorijoje padėti tašką. Tačiau netikrumo agonija tęsėsi.

Jis nežinojo, ką dabar jaučia — nusivylimą ar palengvėjimą.

34
2007-ųjų rugsėjis

Iš automobilio bagažinės išsiveržusi smarvė visus stovinčius ant upės kranto privertė žiaukčioti. Tarytum staiga būtų buvęs atkimštas

užsikimšęs kanalizacijos vamzdis, iš kurio vienu metu išsiveržė per keletą mėnesių, o gal ir metų, susikaupusios irimo dujos.

Priblokšta reginio ir dvoko, Liza atsitraukė atatupsta, pirštais užspausdama nosį ir akimirkai užsimerkdama. Nuo svilinančios vidudienio saulės ir įkyrių musių vaizdas atrodė dar baisesnis. Pagaliau atsimerkusi ir per burną įtraukusi gurkšnį oro, ji suprato, kad smarvė niekur neišsisklaidė. Reikėjo kaip reikiant suimti save į rankas, kad neapsivemtum.

Neatrodė, kad Em Džei būtų buvę lengviau, bet vis dėlto jie laikėsi geriau nei panikai lengvai pasiduodantis policininkas, kuris dabar nusisukęs nuo automobilio atsiklaupęs vėmė. Sulaikiusi kvėpavimą, nepaisydama Em Džei perspėjamo rankos timptelėjimo, Liza žengė kelis žingsnius prie ištraukto iš vandens automobilio galo ir pažiūrėjo į bagažinės vidų.

Tą pačią akimirką pasigailėjo taip pasielgusi. Staiga po kojomis susvyravo žemė ir ji tvirtai įsitvėrė Em Džei rankos.

Mergina išvydo tai, kas iš pradžių jai priminė ugnies išlydytą manekeną iš parduotuvės vitrinos, ir tik paskui suprato, kad tai — moters kūnas. Didesnę gilios bagažinės dalį užimanti negyvėlė buvo dar šiek tiek apsemta baigiančio išbėgti glitaus, tviskančio juodo vandens. Jos pečius siekiantys plaukai buvo išsidraikę nelyginant dumbliai. Krūtys savo spalva ir tekstūra atrodė tartum iš muilo, o mažne visas kūnas išmargintas didelėmis juodomis dėmėmis.

— Ar ji buvo deginama? — mažesniojo policininko pasiteiravo viskuo besidomintis Em Džei.

— Tai... ne... ne, drauguži, tai ne nuo ugnies. Tai oda atrofuojasi.

Liza žvilgtelėjo į lavono veidą, bet jis buvo išpurtęs ir beformis, kaip pusiau ištirpusi senio besmegenio galva. Tačiau gaktos plaukai gedimo nepažeisti ir atrodė neįtikimai gerai, tarytum kažkas juokaudamas būtų iškrėtęs groteskišką pokštą. Žiūrėdama į negyvą moterį, ji pajuto kažką panašaus į kaltę. Kaltę dėl to, kad čia stovi ir žiūri į lavoną, sakytum mirtis būtų labai asmeniška, o ji būtų įsibrovusi į privačią erdvę.

Tačiau Liza negalėjo atitraukti akių. Mintyse be perstojo kirbėjo ta pati mintis: *Kas gi tau atsitiko, vargšele? Kas su tavimi šitaip pasielgė?*

Panikuojantis policininkas pagaliau susitvardė, grįžo prie jų ir griežtai pareiškė, kad tai esanti nusikaltimo vieta ir jis privaląs ją atitverti.

Jie pasitraukė keletą žingsnių atgal, vis dar negalėdami atplėšti akių nuo reginio, tartum tai būtų realiu laiku demonstruojamas „CSI kriminalistai" epizodas. Apstulbę, sukaustyti baimės ir praradę amą, bet nekantraujantys sužinoti, kas bus toliau.

Em Džei iš savo automobilio atnešė vandens troškuliui numalšinti ir beisbolo kepuraites, o dėkinga Liza bemat pasinaudojo jo paslaugumu, nes burna jau buvo išdžiūvusi, galvą negailestingai svilino saulės spinduliai.

Pirmas pasirodė baltas nusikaltimo vietos tyrėjų vanas. Iš jo išlipo du vyrai, vilkintys marškinėliais trumpomis rankovėmis ir mūvintys laisvomis vasarinėmis kelnėmis, ant kurių tuojau pat ėmė rengtis baltus apsauginius kostiumus. Paskui atvažiavo mažesnis, mėlynas, vanas, iš jo išlipo nusikaltimo vietos fotografas. Neilgai trukus pasirodė ir mėlynas VW „Golf", kuriuo atvyko jauna moteris. Ji iš pažiūros dar neturėjo trisdešimties, buvo su džinsinėmis kelnėmis ir balta palaidine, garbanotais šviesiais plaukais. Išlipusi iš automobilio valandėlę stovėjo vietoje, stebėdama įvykio vietą. Vienoje rankoje moteris laikė užrašų knygelę ir mažytį magnetofoną. Paskui ji priėjo prie Em Džei ir Lizos.

— Tai jūs radote automobilį? — jos balsas buvo malonus, tačiau energingas.

Liza ranka parodė į Em Džei.

— Jis rado.

— Aš — Andžela Parks, — prisistatė toji. — Iš *Age*. Ar galėtumėte man papasakoti, kaip tai atsitiko?

Netoli jų sustojo dulkėtas auksinės spalvos „Holden". Em Džei pasakojant, kas nutiko, Liza stebėjo, kaip iš automobilio išlipa du vyrai baltais marškiniais ir kaklaraiščiais. Vienas jų buvo kresnas, rimto berniokiško veido, o kitas atrodė panašus į mušeiką: aukštas, stambaus sudėjimo, gal net su nedideliu antsvoriu, plikai skusta galva ir siaurais rausvai gelsvais ūsais. Pastarasis atrodė niūrus kaip debesis, tikriausiai todėl, kad jam sudrumstė savaitgalį, pamanė Liza, bet netrukus suprato klydusi.

— Ei, prakeiktas idiote! — stovėdamas dar gerokai už nusikaltimo vietą juosiančios juostos, užuot pasisveikinęs, šūktelėjo jis nerimastingajam policijos pareigūnui. — Kas per velniava! Ar teko kada nors dalyvauti elementariose pratybose? Ką tu padarei mano nusikaltimo vietai? Tu ją ne tik užteršei, bet dar ir išniekinai! Kas tau, velniai rautų, liepė ištraukti iš vandens automobilį?

Atrodė, kad jautrusis policininkas trumpam neteko žado.

— Aha, gerai, atsiprašau, sere, — galiausiai išlemeno jis. — Manau, kad mes truputį apsišovėme...

— Kad tave kur perkūnas trenktų, juk tu stovi pačiame įvykio vietos centre!

Kresnasis nuėjo prie Lizos ir Em Džei ir linktelėjo reporterei:

— Kaip sekasi, Andžela?

— Ačiū, gerai. Malonu jus matyti, detektyve seržante Burgai, — atsiliepė ši.

Tuo metu jo kolega, mušeika, irgi nužirgliojo prie jų. Jis ėjo tvirtais dideliais žingsniais, nelyginant būtų šio kranto ir aplink esančios žemės savininkas. Paskubomis linktelėjęs žurnalistei, prisiartino prie Lizos ir Em Džei.

— Detektyvas vyresnysis seržantas Džordžas Flečeris, — prisistatė jis. Jo maniera atrodė profesionali ir stebėtinai švelni. — Tai jūs esate toji pora, kuri rado automobilį?

Em Džei linktelėjo:

— Taigi.

— Man bus reikalingi judviejų oficialūs pareiškimai. Ar neatsisakytumėte nuvykti į Džilongo policijos nuovadą?

Em Džei pasižiūrėjo į Lizą, paskui į detektyvą.

— Turite omenyje dabar?

— Šiandien, bet kuriuo metu.

— Žinoma. Bet nemanau, kad mes galime labai daug papasakoti.

— Ačiū jums, bet apie jūsų pasakojimo vertingumą spręsiu aš. Mano seržantas prieš išvykdamas užsirašys jūsų vardus ir adresus, taip pat telefono numerį.

Žurnalistė ištiesė magnetofoną detektyvo pusėn.

— Detektyve vyresnysis seržante Flečeri, ar manote, kad yra kokių nors sąsajų tarp Melburno gaujų ir šios mirusios moters?

— Jūs, panele Parks, čia esate ilgiau nei aš. Šioje tyrimo stadijoje nieko negalėčiau pakomentuoti. Pirmiausia nustatykime, kas tokia ji yra.

— Buvo? — pataisė jį žurnalistė.

— Ką gi, jei norite būti tokia pedantiška, luktelėkime, kol atvykęs policijos chirurgas patvirtins, kad ji iš tikrųjų mirusi.

Jis arogantiškai vyptelėjo, bet niekas nenusišypsojo.

35
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Iš važiuojančiųjų automobiliu nekalbėjo niekas, tik vairuotojas, o šis malė liežuviu nė neatsikvėpdamas. Jis buvo lyg televizorius bare, nustatytas didžiausiu garsumu, kurio negali išjungti ir negali perjungti kito kanalo. Ronis bandė klausytis naujienų, kurias transliavo pikapo radijo imtuvas, ir sukoncentruoti mintis, tačiau vairuotojas neleido jam nei viena, nei kita.

Maža to, pastarasis kalbėjo su tokiu ryškiu Bruklino gyventojams būdingu akcentu, kad Roniui buvo sudėtinga dešifruoti jo žodžius. Tačiau šis žmogus jam parodė savo gerumą, jį dabar vežė, todėl Ronis negalėjo imti ir liepti savo geradariui užsičiaupti. Jis sėdėjo šalia vairuotojo, viena ausimi klausydamas, ką šis porina, kartkartėmis linktelėdamas ir retsykiais pratardamas: „Taip“ arba „Nė velnio“, arba „Jūs turbūt juokaujate“, atsižvelgiant į tai, kaip atrodė tinkamiausia.

Vyriškis kritikavo daugumą šioje Nuostabioje šalyje gyvenančių etninių mažumų, o dabar pasakojo apie savo kopėčias, likusias Pietiniame bokšte. Atrodė, kad jis dėl jų labai sielojasi. Sielojosi ir dėl Vidaus mokesčių tarnybos, kaltino Jungtinių Valstijų mokesčių sistemą.

Paskui jis vėl trumpam paniro į palaimingą tylą, leisdamas kalbėti radijui. Pikape Roniui už nugaros sėdintys šešėliai ir toliau nepratarė nė žodžio. Gal klausėsi radijo, gal buvo patyrę pernelyg stiprų sukrėtimą, kad galėtų ką nors suvokti.

Tai buvo litanija. Išvardijimas to, kas įvyko, ką jis ir pats gerai žinojo. Netrukus kalbės Džordžas Bušas. O šiuo metu į miesto centrą vyko meras Džiulianis. Amerika buvo užpulta. Informacija bus nuolat atnaujinama.

Rojaus galvoje vis labiau ryškėjo planas.

Automobilis riedėjo plačia ramia gatve. Jiems iš dešinės driekėsi apleista siaura veja, kurios kraštą žymėjo medžiai ir žibintų stulpai. Už vejos — takelis, o gal dviračių takas, dar toliau — baliustrada, už jos matėsi lygiagrečiai einanti kita gatvė, išilgai kurios buvo sustatyti automobiliai, o kitapus gatvės — raudonų plytų daugiabučiai namai, ne per aukšti, kitokie nei Manhatano monolitai. Maždaug už pusės mylios jie užleido vietą dideliems, kampuotiems individualiems namams, kurie galėjo priklausyti atskiroms šeimoms arba būti padalyti į atskirus butus. Rajonas atrodė pasiturintis. Mielas ir ramus.

Jie pravažiavo kelio ženklą, kuris informavo: „Vandenyno bulvaras“.

Ronis akimis palydėjo šaligatviu koja už kojos einančią pagyvenusią porą, galvodamas, kažin ar jie žino, kokia drama dabar vyksta visiškai netoliese, anapus upės. Neatrodė, kad jie tai žinotų. Jeigu būtų ką nors girdėję, dabar sėdėtų namuose, prilipę prie televizoriaus ekrano. Be jų, gatvėje nesimatė nė gyvos dvasios. Puiku, juk tokiu dienos metu, darbo savaitei dar nesibaigus, taip ir turėtų būti — daugelis žmonių dabar yra savo darbo vietose. O kodėl nesirodo mamos su savo mažyliais? Ir šunis kažkas turėtų vedžioti. Tokiu laiku paprastai ir jaunimas šalinėja. Tačiau dabar nė gyvos dvasios. Net eismo srautas per silpnas. Pernelyg silpnas.

— O kur mes esame? — Ronis kreipėsi į vairuotoją.

— Brukline.

— A, tiesa, — atsakė Ronis. — Vis dar Bruklinas.

Ant vieno iš pastatų jis pastebėjo iškabą: YESHIVA CENTER. Atrodė, kad važiuoja jau visą amžių. Ronis neįsivaizdavo, kad Bruklinas toks didelis. Pakankamai didelis, kad jame pasiklystum, išnyktum.

Jis prisiminė keletą žodžių. Tai buvo eilės iš Marlou pjesės „Maltos žydas“, kurią kartu su Lorena ir Klingeriais neseniai matė Braitono Karališkajame teatre:

Tačiau nutiko tai kitoj šaly,
Be to, ir mergšė toji mirus.

Gatvė ir toliau vedė nosies tiesumu. Jie kirto sankryžą, už kurios elegantiški raudono mūro pastatai užleido vietą labiau šiuolaikiškiems blokiniams namams. Staiga Ronis pastebėjo, kad jie važiuoja išilgai plieninio, tamsiai žalia spalva dažyto vietinio susisiekimo metro viaduko.

Vairuotojas vėl prašneko:

— Rašonai. Dabar visas šis sumautas rajonas yra Rašonas.

— *Rašonas?* — nustebo Ronis, nesupratęs, ką šis vyras norėjo pasakyti.

Pastarasis parodė į eilę akį rėžiančių parduotuvių fasadų. Nagų priežiūros studija. Šostakovičiaus muzikos, meno ir sporto mokykla. Visur buvo matyti rusiški užrašai. Ronis išvydo kirilica užrašytą vaistinės iškabą. Jei nemoki rusiškai, nesusigaudysi, kuo prekiaujama bent pusėje šių parduotuvių. O jis nesuprato nė žodžio.

Rašonas. Pagaliau jam paaiškėjo.

— „Mažoji Odesa“, — aiškino vairuotojas. — Sumauta kolonija, ir dar kokia didelė. Anksčiau čia taip nebuvo, bent mano vaikystėj. Perestroika, glastnost, supranti? Jie dabar leidžia jiems važiuot kur tik nori, girdėjai? O jie visi varo čionai! Pasaulis keičias, supranti, ką noriu pasakyt?

Ronis jau buvo beketinąs nutildyti šį žmogų, atkirsdamas jam, kad kadaise pasikeitė ir Amerikos čiabuvių pasaulis, bet susilaikė, bijodamas būti išmestas iš automobilio.

Todėl jis ir vėl ištarė „taip“.

Pasukę dešinėn jie įvažiavo į aklagatvį. Tolimajame gatvės gale rikiavosi eilė juodų stulpelių, už kurių buvo lentomis nuklotas takas, o dar toliau matėsi paplūdimys. Už jo — vandenynas.

— Braitono paplūdimys. Puiki vieta. Čia saugu. Saugu nuo lėktuvų, — paaiškino vairuotojas, duodamas ženklą Roniui, kad jų kelionė baigiasi.

Tai taręs grįžtelėjo į kitus keleivius vaiduoklius.

— Konio sala. Braitono paplūdimys. Man reikia varyt atgal susirasti savo kopėčias, reikmenis ir visus kitus daiktus. O jie, žinokite, brangūs.

Ronis atsisegė saugos diržą, keletą kartų padėkojo ir pakratė stambią sudiržusią ranką.

— Laikykis, vyruti.

— Jūs taip pat.

— Žinoma.

Ronis atidarė dureles ir iššoko ant degutbetonio. Ore jautėsi specifinis jūros druskos kvapas. Ir silpnas degėsių bei aviacinio kuro dvokas. Pakankamai silpnas, kad jis galėjo pasijusti saugus. Tačiau ne toks silpnas, kad lengvai pamirštų tai, ką teko išgyventi.

Nė neatsigręžęs į už jo sėdėjusius šešėlius, kone pasišokinėdamas nudrožė lentomis iškloto tako link, traukdamas iš kišenės mobilųjį telefoną ir tikrindamas, ar jis tikrai išjungtas.

Tada sustojo ir per smėlėtą paplūdimį įsmeigė žvilgsnį į bekraštį, ramų, saulėje tviskantį žalsvai mėlyną vandenyną ir į tolumoje vos įžiūrimą neryškią sausumos dėmę. Giliai įkvėpė. Dar kartą. Jo planas dar buvo labai neaiškus, prie jo dar reikėjo padirbėti.

Šiaip ar taip, bet jis labai jaudinosi.

Jį užplūdo džiaugsmas.

Tą rugsėjo vienuoliktosios rytą Niujorke nedaug žmonių linksmai kumščiavo į orą. Tačiau būtent taip elgėsi Ronis Vilsonas.

36
2007-ųjų spalis

Ebė, drebančiomis rankomis atsargiai laikydama arbatos puodelį, pro žaliuzių plyšį žiūrėjo žemyn į gatvę. Po trijų iš eilės nemiegotų naktų jos akys atrodė lyg pripiltos smėlio. Širdį spaudė nerimas.

Aš žinau, kur tu.

Jos lagaminas, prigrūstas ir uždarytas, stovėjo prie buto durų. Ebė dirstelėjo į laikrodį: 8.55. Po penkių minučių, kai įstaigose prasidės darbo diena, ji paskambins telefonu — vakar visą dieną tik apie tai ir galvojo. Ironiška, mąstė ji, kad didesnę gyvenimo dalį ji labiausiai nemėgo pirmadienio ryto. Tačiau vakar visą dieną tik ir telaukė jo išauštant.

Ebė dar niekada nebuvo taip įsibaiminusi.

Jeigu tik ji skaudžiai neapsiriko ir panikuoja ne be reikalo, jis

dabar yra kažkur netoliese, lūkuriuoja ir stebi. Ji buvo įspėta. Jis laukia, stebi ir yra *susierzinęs*.

Ar tai jis kažką padarė liftui? Ir avariniam skambučiui? Ar jis būtų sugebėjęs tai padaryti? Šie klausimai be perstojo kirbėjo Ebės galvoje.

Taip, kadaise jis dirbo mechaniku. Mokėjo taisyti mechaninius ir elektrinius prietaisus. Tačiau ko jis galėjo siekti sugadindamas liftą?

Ji bandė suvokti, kas vyksta. Jeigu jis tikrai žino kur ji, kodėl paprasčiausiai nepatykojo pasaloje? Kokia nauda iš to, kad ji buvo užstrigusi lifte? Jeigu jis norėjo laimėti laiko, kad galėtų įsilaužti į jos butą, galėjo paprasčiausiai palaukti, kol ji kur nors išeis.

O galbūt ji, pasidavusi panikai, nesugeba suskaičiuoti, kiek bus du ir du?

Galbūt. O galbūt ir ne. Ji nieko nežinojo. Todėl vakar didesnę dienos dalį, užuot kaip paprastai išėjusi iš namų nusipirkti sekmadieninių laikraščių ir gulėjusi priešais televizorių, Ebė prasėdėjo čia, toje pačioje vietoje, kur sėdėjo dabar, stebėdama gatvę, klausydama per ausines vienos ispanų kalbos pamokos po kitos ir pati garsiai tardama ir iš naujo kartodama žodžius ir sakinius.

Sekmadienis buvo bjaurus, iš pietvakarių pučiantis vėjas čaižė Lamanšo sąsiaurį ir stipriais šuorais ginė lietų per grindinį ir vandens klanus ant automobilių ir praeivių.

Būtent nuo pastarųjų — automobilių ir praeivių — Ebė nenuleido akių, it erelis stebėdama juos pro lietaus, pilančio antrą dieną iš eilės, uždangą. Atsikėlusi pirmiausia apžvelgė gatvėje stovinčius automobilius. Palyginti su praėjusiu vakaru, buvo pasikeitę tik du iš jų. Šiame rajone nebuvo daug vietos automobiliams statyti, todėl žmonės, vos radę laisvą vietą ir pastatę joje savo transporto priemonę, be būtino reikalo stengdavosi jos nejudinti. Priešingu atveju, vos tik stovėjimo vieta atsilaisvindavo, ją tučtuojau užimdavo kitas automobilis, o tiems, kurie sugrįždavo atgal, tekdavo pasiieškoti vietos kur nors toliau, už kelių gatvių.

Pas Ebę vakar buvo užsukę du svečiai: *Argus* fotografas, kuriam ji vidaus telefonu liepė nešdintis atgal, ir lifto prižiūrėtojas Tomašas, atėjęs atsiprašyti tikriausiai todėl, kad nerimavo dėl savo darbo vietos ir vylėsi, kad ji nepaskųsianti jo, jeigu jis būsiąs jai malonus. Senukas

paaiškino, kad greičiausiai į lifto variklio skyrių buvo įsilaužę vandalai, kurie ir sugadino stabdymo mechanizmą bei elektros įrangą. Padugnės, pridūrė jis. Ten mėtėsi pora švirkštų. Tačiau jis negalėjo įtikinamai paaiškinti, kodėl neveikė avarinis skambutis, kuris turėjo suskambėti jo bute. Prižiūrėtojas ją patikino, kad liftų tarnybos specialistai dabar bando sutaisyti liftą, bet žala, kurią padarė ją vadavę ugniagesiai, labai didelė, todėl remontas užtruks dar kelias dienas.

Ebė pasistengė kuo greičiau jo atsikratyti, kad galėtų toliau stebėti situaciją gatvėje.

Ji paskambino motinai, bet ši nė neužsiminė, kad kas nors būtų telefonu jos teiravęsis. Dukra ir toliau melavo, kad ji šiuo metu Australijoje, o sekasi tiesiog puikiai.

Būna, kad siųsdami tekstinius pranešimus žmonės klaidingai surenka adresatų numerius ir pranešimus gauna ne tie, kam jie būna siųsti. Gal šis pranešimas taip pat vienas iš tokių?

Aš žinau, kur tu.

Galimas dalykas.

O jeigu tai buvo tik paranoja, dėl kurios ji darė skubotas išvadas? Ši mintis atrodė paguodžianti. Tačiau toks nusiraminimas jai buvo per didelė prabanga, kurios negalėjo sau leisti. Ebė puikiai žinojo, kuo rizikuoja. Ji žinojo, kad vienintelė jos išeitis — kiaurą parą vadovautis savo galva, kad ir kiek ilgai tai tęstųsi.

Vienintelis dalykas, dėl kurio ji vakar galėjo nusišypsoti, buvo eilinė miela jo siųsta trumpoji žinutė. Jis rašė:

Moterį myli ne todėl, kad ji graži,
bet ji graži todėl, kad ją myli.

Ebė į tai atsakė:

Grožis užkariauja dėmesį, o
asmenybė — širdį.

Visą sekmadienį ji nepastebėjo gatvėje nieko įtartina. Jokių pa-

šaliečių, kurie būtų ją stebėję. Nei Rikio. Ji matė tik lietų. Tik žmones. Gyvenimas tekėjo sava vaga.

Normalus gyvenimas.

Gyvenimas, kurio dalimi ji dar kurį laiką — tiesa, jau nebeilgai, pažadėjo pati sau — negalės būti. Tačiau netrukus tai ims keistis.

37
2007-ųjų spalis

Lietaus lašai barbeno į stogą, o stipraus vėjo gūsiai judino visą vaną. Nors ir gerai apsisiautusiam jam buvo šaltoka, o variklį, vengdamas atkreipti į save dėmesį, drįsdavo užvesti tik retsykiais. Šiaip ar taip, tačiau turėjo patogų čiužinį, knygų, ir „iPod" su muzika, o kaimynystėje — „Starbucks". Netoli, šalia pasivaikščiojimų tako, veikė viešasis tualetas, kuriame galėjai gana padoriai nusiprausti, be to, jis stovėjo atokiau nuo mieste įrengtų vaizdo stebėjimo kamerų. Toks ir turėtų būti viešasis tualetas.

Kadaise kažkas buvo davęs paskaityti knygą, kurioje jis rado šį sakinį: *Seksas yra smagiausias dalykas, kuriuo gali mėgautis nesijuokdamas.*

Knyga klydo, mąstė jis. Kerštas taip pat gali būti smagus. Toks pat smagus kaip ir seksas.

Tarp keleivio durelių ir stiklo vis dar buvo įkištas raudonomis raidėmis ant rudos kartono atraižos užrašytas skelbimas PARDUODAMAS, nors iš tikrųjų jis pats vos prieš porą savaičių jį nusipirko už tris šimtus penkiasdešimt svarų grynaisiais. Jis žinojo, kad Ebė gudri, ir buvo pastebėjęs, jog ji kasdien stebi automobilius. Todėl nuimti skelbimą ir atkreipti jos dėmesį į permainą atrodė beprasmiška. Jam nerūpi, kad buvusį automobilio savininką jau užkniso vis dar pageidaujančių pirkti jo automobilį žmonių skambučiai. Jis įsigijo vaną ne todėl, kad jam būtų reikėję transporto priemonės. Jis įsigijo jį tam, kad galėtų stebėti. Iš čia matė visus jos buto langus.

Tai buvo ideali vieta automobiliui pastatyti. Vanas buvo paženklintas dar galiojančiais metinio mokesčio ir techninės apžiūros lipdukais bei etikete, patvirtinančia šioje gatvėje gyvenančio transporto

priemonės savininko teisę į jos statymą. Jų galiojimas baigsis po trijų mėnesių.

Iki to laiko jo ir pėdos jau bus ataušusios.

38
2007-ųjų spalis

Taip nutikdavo kiekvieną kartą. Kad ir kaip savimi pasitikėdavo Rojus Greisas, susiruošęs keliauti į šią įspūdingą vietą, kai tik į ją atvykdavo, jam kaipmat išgaruodavo visas pasitikėjimas.

Moling Hauzas, arba Sasekso policijos vyriausioji valdyba, buvo vos už penkiolikos minučių kelio nuo jo darbovietės važiuojant automobiliu. Tačiau jei kalbėsime kosminiais terminais, ji buvo kitoje planetoje. Ką ten kitoje planetoje, pagalvojo jis, pravažiuodamas pakeltą apsaugos vartų užtvarą, ji yra visiškai kitoje *visatoje.*

Valdyba priklausė padrikam įvairių statinių kompleksui pačiame Luiso, Rytų Sasekso grafystės miestelio, pakraštyje, o joje buvo įsikūręs visas penkių tūkstančių Sasekso policijos pareigūnų ir kitų darbuotojų valdymo aparatas kartu su administracija.

Visame komplekse ypač išsiskyrė du pastatai. Viename iš jų, trijų aukštų futuristiniame stiklo ir plytų statinyje, buvo įsikūrę Kontrolės centras, Nusikaltimų registravimo ir tyrimo biuras, Telefoninių skambučių priėmimo centras ir Valdymo centras, taip pat didžioji dalis kompiuterinės įrangos. Kitas įspūdingai atrodantis raudonų plytų namas, kadaise karalienės Onos rezidencija, o pastaruoju metu — Pirmosios kategorijos pastatas, kurio vardu ir buvo pavadinta Policijos vyriausioji valdyba.

Karalienės rūmai išdidžiai stūksojo atokiau nuo aptriušusių automobilių stovėjimo aikštelių, vienaaukščių surenkamųjų namų, šiuolaikinių žemų statinių ir tamsaus belangio pastato aukštu kaminu, kuris Greisui visada primindavo Jorkšyro tekstilės fabriką. Rūmuose buvo įrengti policijos viršininko, policijos viršininko pavaduotojo ir policijos viršininko padėjėjų, kuriems priklausė ir Alisona Vosper, kabinetai, čia pat dirbo ir pagalbinis personalas, ir daugybė kitų aukštesniųjų pareigūnų, laikinai arba nuolat dirbančių valdyboje.

Greisas surado nišą pastatyti savo „Alfa Romeo“ ir nuėjo link Alisonos Vosper kabineto, esančio pirmame aukšte, prie pat įėjimo. Iš jo pro didelį pakeliamąjį langą buvo matyti žvyruota įvaža ir už jos žaliuojanti apskrita veja. Tikriausiai malonu dirbti šiame kabinete, tokioje ramybės oazėje, toli nuo ankšto, savo veido neturinčio Sasekso kriminalinės policijos pastato, mąstė jis. Retsykiais pagalvodavo ir apie tai, kad atsakomybės, o kartu ir valdžios, kurią teikia aukštas postas, nesibaidytų, bet visada suabejodavo, ar pajėgtų atlaikyti įvairias politines intrigas. Ypač jei susidurtų su nelemtu, klastingu politiniu korektiškumu, net ir aukštus pareigūnus verčiančiu keliaklupsčiauti ne tik prieš vyresnius pagal rangą.

Policijos viršininko padėjėjas šiandien gali tapti tavo geriausiu draugu, o rytoj — didžiausiu priešu. Laikai, kai jo atžvilgiu ji nebuvo nusiteikusi priešiškai, jau seniai praeityje, mąstė Greisas, stovėdamas priešais jos kabineto duris ir gerai žinodamas, kad atvykusius į savo kabinetą interesantus ji retai pakviečia atsisėsti, mat nori, kad pokalbis būtų trumpas ir dalykiškas.

O jis šiandien kaip tik ir vylėsi, kad jo nepaprašys prisėsti. Greisas norėjo išsakyti savo priekaištą stovėdamas, tai yra pasinaudodamas ūgio teikiamu pranašumu.

Alisona Vosper jo neapvylė. Nužvelgusi šaltu ir griežtu žvilgsniu, trumpai tarė:

— Klausau, Rojau.

Ir jis pasijuto drebąs. Nelyginant vaikystėje iškviestas į mokyklos direktoriaus kabinetą.

Policijos viršininko padėjėja Alisona Vosper, penktą dešimtį skaičiuojanti moteris senamadiškai trumpai kirptais retais, šviesiais plaukais, išryškinančiais jos griežtą, bet patrauklų veidą, šįryt akivaizdžiai atrodė nekokios nuotaikos. Apsirengusi madingą tamsiai mėlyną dviejų dalių kostiumėlį ir sniego baltumo palaidinę, ji sėdėjo už plataus, idealiai tvarkingo raudonmedžio stalo, o veido išraiška bylojo apie tai, kad jos šįryt geriau neerzinti.

Greisas visada stebėdavosi, kaip jo viršininkai sugeba palaikyti tvarką tiek savo kabinetuose, tiek ir ant stalų. Visą laiką, kiek tik jis prisiminė save dirbantį policijoje, jo darbo vieta labiau panėšėdavo į sąšlavyną. Ant jo rašomojo stalo galėjai rasti visko: segtuvų su bylomis,

neatsakytos korespondencijos, neberašančių rašiklių, kelionės kvitų ir siųsti parengtų laiškų, kurie gerokai atsilikdavo nuo gautųjų. Galiausiai jis nutarė, kad tvarkai darbo vietoje palaikyti reikalingi specialūs dokumentų tvarkymo gabumai, o tokių genų jis nepaveldėjo.

Sklido šnekos, kad prieš trejus metus Alisonai Vosper buvo atlikta krūties vėžio operacija. Tačiau Greisas gerai žinojo, kad tai kaip visada tėra tik šnekos, mat policijos viršininko padėjėja aplink save buvo susikūrusi neperžengiamą sieną. Vis dėlto, nepaisant kietų policininkės šarvų, ji turėjo ir pažeidžiamų vietų, kurias jam pavyko aptikti. Būdavo, kad ji Greisui net patikdavo, o yra pasitaikę atvejų, jog šios piktos rudos akys imdavo linksmai šypsotis, ir jam atrodydavo, kad nedaug betrūksta iki flirto. Tik ne šįryt.

— Ačiū, ponia, kad skyrėte man laiko.

— Atvirai kalbant, turiu tik penkias minutes.

— Gerai.

Tai velnias. Pasitikėjimas savimi ėmė blėsti.

— Norėjau pasikalbėti su jumis apie Kasianą Pju.

— Apie vyresnįjį detektyvą Kasianą Pju? — paklausė ji, lyg bandydama subtiliai užsiminti apie šio asmens padėtį.

Jis linktelėjo.

Alisona Vosper plačiai skėstelėjo rankomis.

— Ir ką gi?

Nepaisant riešų grakštumo ir manikiūro, jos rankos kažkodėl atrodė šiek tiek senesnės už ją pačią. Tarytum norėdama pademonstruoti, kad policijoje, nors joje dabar susirinkusi ne vien vyriška kompanija, vis dar akivaizdžiai dominuoja vyrai, ji ant riešo segėjo didelį, akį rėžiantį vyrišką laikrodį.

— Reikalas toks... — jis dvejojo, o žodžiai, kuriais ketino kreiptis, dabar įnirtingai sukosi galvoje.

— Taigi? — ji aiškiai nekantravo.

— Žinoma, jis protingas vaikinas.

— Jis labai protingas vaikinas.

— Visiškai sutinku, — Rojus vos atlaikė jos žvilgsnį. — Reikalas toks... Šeštadienį jis man paskambino. Dėl operacijos „Dingas". Teigė, esą jūs patarėte paskambinti ir pasiteirauti, ar man nereikia jo pagalbos.

— Teisingai.

Ji elegantiškai gurkštelėjo vandens iš krištolinės stiklinės, stovinčios ant jos stalo.

Bandydamas atlaikyti skvarbų lyg lazerio spindulys žvilgsnį, Greisas tęsė:

— Aš nesu tikras, ar tai geriausias būdas žmogiškiems resursams panaudoti.

— O aš manau, kad tokius klausimus sprendžiu aš, — atkirto ji.

— Taip, žinoma... bet...

— Bet?

— Tai nėra skubi byla. Griaučiai ten išbuvo dešimt penkiolika metų.

— Ir jūs dar nenustatėte tapatybės?

— Ne, bet pavyko nustatyti keletą svarbių detalių. Tikiuosi, jau šiandien, disponuodamas dantų gydytojų informacija, gerokai pasistūmėti pirmyn.

Užsukusi kamštelį, Alisona Vosper pastatė butelį ant grindų. Paskui atrėmė alkūnes į blizgantį raudonmedį ir sunėrė pirštus. Greisas užuodė jos kvepalus. Jų aromatas buvo kitoks negu praeitą kartą, kai vos prieš kelias savaites lankėsi jos kabinete. Šįkart kvepaluose buvo labiau juntamas muskuso kvapas. Jie kvepėjo daug seksualiau. Savo nežabotose fantazijose Rojus bandė įsivaizduoti, kaip dulkintų šią moterį. Jam atrodė, kad ji visą laiką kontroliuotų padėtį. Ji ne tik lengvai sužadintų geismą, bet ir priverstų akimirksniu nutraukti erekciją.

— Rojau, tau tikríausiai žinoma, kad Londono policija viena iš pirmųjų nuovadų Jungtinėje Karalystėje ėmė kovoti prieš biurokratiją suėmimo proceso metu? Taip pat ir tai, kad jie dabar priima į darbą civilius, kurie įformina reikiamus dokumentus suimtiesiems, todėl policijos pareigūnams nebereikia kiekvieno suėmimo metu sugaišti nuo dviejų iki keturių valandų, atliekant raštininkų funkcijas.

— Taip, girdėjau.

— Tai didžiausia ir novatoriškiausia policijos nuovada visoje Jungtinėje Karalystėje. Ar nemanai, kad mes iš Kasiano galime kai ko pasimokyti?

Rojus atkreipė dėmesį į tai, kad ji pavadino vyresnįjį detektyvą vardu.

— Žinoma, galime... Aš tuo neabejoju.

— Ar jau mąstei apie šių metų įrašus savo asmeninio tobulėjimo žurnale, Rojau?

— Savo žurnale?

— Taigi. Kaip tu pats įvertintum savo rezultatus?

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Netrimituodamas apie savo rezultatus, manau, kad dirbau gerai. Sarešui Hoseinui paskirtas nuosprendis iki gyvos galvos. Sėkmingai išnarpliotos trys sudėtingos žmogžudystės. Du sunkūs nusikaltėliai laukia teismo. Pasiekta reali pažanga tiriant keletą įsisenėjusių bylų.

Alisona Vosper kurį laiką žiūrėjo į jį netardama nė žodžio, paskui pasiteiravo:

— O kaip tu apibūdini sėkmę?

Rojus rūpestingai rinko žodžius, nujausdamas, kas laukia toliau.

— Kai sulaikomi nusikaltėliai, kai jiems iš Karališkosios prokuratūros išsirūpinami kaltinamieji nuosprendžiai, o galiausiai — jie nuteisiami.

— Kai sulaikomi įtariamieji, neatsižvelgiant į išlaidas ir pavojų visuomenei arba tau pavaldiems pareigūnams?

— Rizika turi būti iš anksto pamatuota, žinoma, jei tik tai įmanoma praktiškai. Tačiau realiai tai ne visada būna įmanoma. Jūs tai žinote. Tikriausiai jums taip pat yra tekę atsidurti situacijose, kai reikia apsispręsti žaibiškai.

Ji pritariamai linktelėjo ir keletą sekundžių tylėjo.

— Ką gi, puiku, Rojau. Esu tikra, kad tau tai padeda ramiai miegoti.

Paskui ji vėl nutilo ir sėdėjo kraipydama galvą, o jam tai nepatiko.

Kažkuriame kabinete suskambo telefonas, bet niekas į skambutį neatsiliepė. Tada dzingtelėjo Alisonos Vosper mobilusis telefonas, įspėdamas apie gautą trumpąją žinutę. Ji pakėlė jį, dirstelėjo į ekraną ir padėjo atgal ant stalo.

— O aš tai vertinu kiek kitaip, Rojau. Kaip ir Nepriklausoma skundų prieš policiją komisija. Supranti?

Greisas gūžtelėjo pečiais.

— Kaip būtent?

Jis jau maždaug numanė, koks bus atsakymas.

— Pažvelkime į tris svarbiausias operacijas, už kurias buvai atsakingas per pastaruosius keletą mėnesių. Operacija „Salsa". Persekiojimo, kurį vykdei asmeniškai, metu apiplėšimo tikslu užpultas ir sužeistas senyvo amžiaus bendruomenės narys. Autoavarijoje žuvo du įtariamieji, o tu pats važiavai jiems iš paskos. Operacija „Lakštingala". Persekiojimo metu vienas iš tavo pareigūnų buvo nušautas, o kitas sunkiai sužeistas, dėl to irgi įvyko avarija, per kurią sunkiai sužalotas tuo metu ne tarnyboje buvęs policijos pareigūnas.

Pastarasis — tai Kasianas Pju. Dėl to pareigas naujojoje darbovietėje jis buvo priverstas pradėti keliais mėnesiais vėliau.

— Be to, sudužo sraigtasparnis, visiškai sudegė pastatas, o gaisre žuvo trys asmenys, kurių tapatybės nustatyti nepavyko, — tęsė ji. — Vykdant operaciją „Chameleonas" leidai, kad tavo įtariamojo gaudynės vyktų ant geležinkelio bėgių, kur jis buvo suluošintas. Ir tu tuo didžiuojiesi? Manai, kad tau jau nebereikia gerinti savo darbo metodų?

Iš tikrųjų, mąstė Rojus Greisas, jis galėjo didžiuotis. Netgi labai didžiuotis, žinoma, išskyrus savo pareigūnų žūtį ir sužeidimus, dėl kurių visada save kaltins. Galbūt ji tikrai nežino visų aplinkybių, o gal paprasčiausiai nenori į jas atsižvelgti.

Prieš atsakydamas jis labai gerai pagalvojo.

— Vertinant jau pasibaigusią operaciją, visada galima rasti ką pagerinti.

— Būtent, — tarė ji. — Tam pas mus ir atvyko vyresnysis detektyvas Pju. Pasidalyti Jungtinės Karalystės geriausioje nuovadoje įgyta patirtimi.

Jam labai knietėjo atsakyti: *Tiesą sakant, jūs apsirinkate. Vaikinas yra tikrų tikriausias šunsnukis.* Tačiau jau anksčiau kilusi nuojauta, kad tarp Alisonos Vosper ir šio vyro kažkas yra, dabar tik dar labiau sustiprėjo. Gal ji tikrai jį dulkino. Be abejo, mažai tikėtina, tačiau kažkas bendra tarp jų vis tiek buvo, ir Pju jai tikrai darė įtaką. Šiaip ar taip, tačiau viena buvo aišku: Greisas šiuo metu nebuvo mokytojos numylėtinis.

Tai buvo vienas iš tų retų atvejų jo karjeroje, kai Rojus nusileido politinio korektiškumo taisyklėms.

— Puiku, — atsakė jis. — Ačiū, kad išaiškinote. Iš tiesų, man tai buvo į naudą.

— Džiaugiuosi, — pasakė ji.

Greisas išėjo iš viršininkės kabineto giliai paskendęs mintyse. Pastaruosius penkerius metus Sasekso kriminalinėje policijoje dirbo keturi vyresnieji tyrėjai. Sistema funkcionavo puikiai. Daugiau darbuotojų nereikėjo. Dabar jų buvo penki, ir tai tuo metu, kai trūko žemesniosios grandies specialistų, o biudžetas sparčiai mažėjo. Ilgai laukti neteks, ir Vosper su savo kolegomis užsimos sumažinti jų skaičių vėl iki keturių. Atspėti, kas bus atleistas arba, tiksliau sakant, perkeltas į kokį nors užkampį, nebuvo sunku.

Jam reikėjo plano. Kaip paskatinti Kasianą Pju žengti neatsakingą, bet lemtingą žingsnį?

Tokio plano jis kol kas neturėjo.

39
2007-ųjų spalis

Jis būtų mielai išmaukęs „Starbucks" kavinėje latės. Arba ką tik maltos kavos puodelį. Tačiau neišdrįso palikti savo stebėjimo posto. Iš namo, kuriame ji gyveno, vedė vienintelis išėjimas, nesvarbu, ar ji nusileistų liftu, ar nuliptų gaisrinėmis kopėčiomis, tai yra pro pagrindines duris, nuo kurių jis dabar nenuleido akių. Jis nenorėjo bandyti laimės. Bute ji kiūtojo jau pernelyg ilgai, daug ilgiau nei įprastai, todėl jo neapleido nuojauta, kad ji kažką rezga.

Surasti ją buvo ganėtinai sudėtinga ir ganėtinai *brangu*. Tiesa, jam vienąsyk nusišypsojo sėkmė: senas draugas reikiamoje vietoje.

Teisingiau būtų sakyti, negeroje vietoje, nes Donis Vintersas dabar sėdėjo kalėjime už asmens duomenų vagystę ir sukčiavimą, bet tai buvo Fordo atvirasis kalėjimas, kuriame lankymo valandų niekas griežtai neribojo, o iki jo reikėjo važiuoti vos valandą. Žinoma, susitikti su juo buvo rizikinga, o ir kainavo, nes Donis prašė pinigų kyšiams.

Nuojauta jo, be abejo, neapgavo. Visos moterys skambina savo motinoms. O Ebės motina sirgo. Ebė manė, kad ji saugi, nes naudojosi išankstinio apmokėjimo kortele ir nustatė skambinimo parametrus taip, kad nebūtų rodomas jos telefono numeris. Kvaila karvė.

Kvaila, godi karvė.

Jis žvilgtelėjo į GSM 3060 „Intercept", stovintį priešais jį ant medinės dėžės daržovėms, ir šyptelėjo. Būdamas mobiliojo telefono, iš kurio skambinama arba kuris priima skambutį, veikimo diapazone, gali girdėti pokalbį ir, tai taip pat labai svarbu, matyti skambinančiojo telefono numerį, net jeigu jis nerodomas, taip pat ir numerį telefono, — tiek mobiliojo, tiek laidinio, — į kurį skambinama. Tačiau ji negalėjo to žinoti.

Jis paprasčiausiai įsikūrė išsinuomotame automobilyje ne per toliausiai nuo jos motinos buto Istborne ir ėmė laukti, kada Ebė jai paskambins. Ilgai laukti neteko. O jau tada Doniui užteko vieno skambučio telefonu sukalbamam vaikinui, dirbančiam įrenginių montavimo firmoje, kuri statė mobiliojo ryšio radijo antenas. Nustatyti, kuri antena perdavė Ebės mobiliojo telefono signalus, jam prireikė dviejų dienų.

Jis sužinojo, kad tankiai apgyvendintuose miestuose atstumai tarp mobiliojo ryšio antenų retai būna didesni kaip keli šimtai jardų. Be to, Donis jam pasakė, kad tokios antenos ne tik priima ir siunčia signalus, bet ir veikia kaip radijo švyturiai. Pasirodo, mobilusis telefonas net budėjimo režimu palaiko ryšį su artimiausiu švyturiu, nuolat siųsdamas jam savo pasisveikinimo signalą ir pats priimdamas analogišką signalą.

Sprendžiant iš signalų, kuriuos siuntė Ebės mobilusis telefonas, ji veik nepasitraukdavo iš vienos konkrečios antenos, „Vodafone" makroląstelės, stovinčios Rytų ir Sienos kelių sankryžoje Kemptaune, diapazono.

Toji vieta buvo netoli nuo Pajūrio bulvaro, esančio tarp Rūmų pirso ir prieplaukos; iš vienos pusės palei jį rikiavosi vienų iš dailiausių visame mieste regentystės laikais statytų namų fasadai, iš kitos ėjo aptvertas pasivaikščiojimo takas, o toliau atsivėrė vaizdas į paplūdimį bei Lamanšo sąsiaurį. Tuojau pat už Pajūrio bulvaro driekėsi dideles triušides primenančios gatvės, kuriose daugumą pastatų sudarė gyvenamieji namai su daugybe butų, pigūs viešbučiai ir moteliai.

Jis prisiminė, kaip ji džiaugėsi pro jo buto langus atsiveriančiu vaizdu į jūrą, todėl įsivaizdavo, kad ir dabar turėtų gyventi kur nors netoli jos. Buvo kone įsitikinęs, kad ir dabar gėrisi panašiu reginiu. O tai tik palengvino jo darbą nustatant gatves, vienoje iš kurių ji dabar

turėjo gyventi. Galiausiai jam beliko tik budėti atitinkamame rajone, žinoma, užsimaskavus, ir tikėtis, kad anksčiau ar vėliau ji pasirodysianti. Tam užteko trijų dienų. Jis pastebėjo ją einančią į spaudos kioską Istern kelyje, o paskui nusekė iš paskos iki namo durų.

Jam labai magėjo nutverti ją nieko nelaukiant, tačiau tai būtų buvę per daug rizikinga. Aplinkui žmonės. Jai būtų užtekę tik surikti ir žaidimas būtų buvęs baigtas. Problematiška. Tai buvo jos pranašumas prieš jį. Ir ji tai suprato.

Lietus dabar dar labiau sustiprėjo, iš visų pusių triukšmingai barbėjo lašai. Tokią dieną kaip ši labai praverstų viešbučio kambarys su patarnavimu, pagalvojo jis. Ei, vaikine, betgi juk neįmanoma turėti visko! Šiaip ar taip, pirmiau reikia kantrybės.

Vaikystėje jis dažnai kartu su tėčiu traukdavo žvejoti. Šis, kaip ir sūnus, buvo linkęs į visokius išradimus. Kartą tėtis įsigijo vieną iš pirmųjų elektroninių plūdžių. Užtekdavo žuviai ją timptelėti po vandeniu, ir iš nedidelio siųstuvo, padėto šalia jų sulankstomųjų kėdžių, pasigirsdavo trumpas, aukštas pyptelėjimas.

Panašus garsas dabar, jam verčiant *Daily Mail* puslapius, pasigirdo iš pasiklausymo sistemos, tai buvo aiškus, šaižus, aukštas pyptelėjimas. Paskui dar vienas.

Toji kalė kažkam skambino.

40
2007-ųjų spalis

— Dėkojame, kad skambinate į „Global Express“, — pasigirdo automatinis balsas. — Norėdami tęsti, spauskite bet kurį mygtuką. Jei norite patikrinti, kaip įvykdytas užsakymas, prašome spausti vienetą. Jei pageidaujate, kad nugabentume jūsų siuntą, spauskite dvejetą. Jei naudojatės mūsų kliento sąskaita ir pageidaujate, kad nugabentume jūsų siuntą, spauskite trejetą. Jei esate naujas klientas ir pageidaujate, kad nugabentume jūsų siuntą, spauskite ketvertą. Kitais klausimais spauskite penketą.

Ebė paspaudė ketvertą.

— Norėdami, kad jūsų užsakymas būtų įvykdytas Jungtinės Karalystės teritorijoje, prašome spausti vienetą. Norėdami, kad jūsų užsakymas būtų įvykdytas užsienyje, spauskite dvejetą.

Ji paspaudė vienetą.

Trumpam stojo tyla. Ji negalėjo pakęsti automatizuotų sistemų. Pasigirdo pora spragtelėjimų, o paskui — jaunas vyriškas balsas.

— „Global Exprese". Džonatanas klauso. Kuo galėčiau padėti?

Išgirdusi Džonatano balsą, Ebė pagalvojo, kad jam geriau būtų dirbti vyriškų drabužių parduotuvėje ir padėti vaikinams išsirinkti jiems tinkamas kelnes.

— Labas, Džonatanai, — pasisveikino ji. — Norėčiau išsiųsti siuntinį.

— Jokių problemų. Laiško dydžio? Maišelis? O gal didesnis?

— A ketvirto formato dydžio, vieno colio storio, — paaiškino ji.

— Jokių problemų, — patikino Džonatanas. — O kokiu adresu reikėtų nugabenti?

— Už Braitono ribų, — atsakė Ebė.

— Jokių problemų. O iš kur turėtume jį paimti?

— Iš Braitono. Jei konkrečiau — iš Keiptauno.

— Jokių problemų.

— Ar greitai galėtumėte atvykti? — paklausė ji.

— Jūsų rajone... sekundę... Tarp ketvirtos ir septintos valandos.

— O anksčiau?

— Jokių problemų, bet reikėtų mokėti papildomai.

Ji greitai galvojo. Jei oras nepasikeis, tai apie penktą bus jau ganėtinai tamsu. Ar tai būtų pranašumas, ar priešingai — nepatogumas?

— Motociklu ar automobiliu? — vėl pasiteiravo ji.

— Vakarais važiuoja automobilis, — atsakė Džonatanas.

Jos galvoje sukosi atnaujintas planas.

— Ar galėtumėte paprašyti, kad neatvažiuotų anksčiau kaip pusę šeštos?

— Ne anksčiau kaip pusę šeštos? Leiskite patikslinti.

Keletą sekundžių buvo tylu. Ji įtemptai mąstė. Didelis pasirinkimas. Po spragtelėjimo vėl pasigirdo Džonatano balsas.

— Jokių problemų.

41
2007-ųjų spalis

Žinoma, tai ne pati geriausia vieta pirmadienio rytui praleisti, pagalvojo detektyvas vyresnysis seržantas Džordžas Flečeris. Gana jau, kad kankina nežmoniškos pagirios. Tačiau viešnagė Viktorijos teismo medicinos instituto Patologijos skyriuje tik dar labiau apsunkino padėtį. Ko jau ko, bet visos šios sumautos pompastikos jis negalėjo pakęsti. Juk tai vieta, kur mirusieji dar labiau miršta. Tai paskutinė vieta prieš kapines, kur tavo vardas paskutinį kartą įtraukiamas į registracijos knygą.

O dabar, stovint sausakimšame kompiuterinės tomografijos kabinete ir žiūrint, kaip neatpažintos moters lavonas lėtai slenka kompiuterinio tomografo nuskaitymo įrenginiu, savo forma primenančiu spurgą, kiekvieną Džordžo kūno atomą krėtė bjaurus, šlifavimą arba zvimbimą primenantis aparato garsas.

Nuo vakar, kai moteris buvo ištraukta iš automobilio bagažinės, įdėta į maišą, atvežta čia ir patalpinta į šaldytuvą, jos lavono niekas nelietė. Jis bjauriai dvokė. Šleikštulį kelianti kanalizacijos smarvė ir stiprus gižus kvapas, kuris Džordžui priminė tvenkinio dumblių skleidžiamą dvoką. Jį kankino ne tik galvoje aidintis nepakeliamas triukšmas, bet ir stiprus pulsavimas viduriuose. Skenduolės oda buvo išpurtusi ir panėšėjo į muilą, dideli jos plotai — pajuodę it marmuras. Jos susivėlusiuose plaukuose, kurie tikriausiai buvo šviesūs, — tokie atrodė ir dabar, — matėsi vabzdžių, popieriaus skiautelių ir netgi kažko panašaus į mažus fetro gabalėlius. Kadangi dalis moters veido buvo nupuvusi arba apkramtyta, tik vargais negalais galėjai įžiūrėti veido bruožus. Patologas apytikriai spėjo, kad jai galėjo būti apie trisdešimt penkeri.

Kaip ir už nugaros stovintis kolega, detektyvas seržantas Trojus Burgas, Džordžas vilkėjo žalią chalatą, po kuriuo matėsi balti marškiniai, kaklaraištis ir kostiuminės kelnės, bei baltus guminius botus. Laibas, šiurkščiais plaukais ir įžeidus vyresnysis teismo ekspertizės technikas Baris Manksas valdė kompiuterį, o šalia stovintis patologas akimis tyrinėjo moters lavoną, skaitydamas jį nelyginant atverstą knygą.

Pagal nusistovėjusią praktiką visi lavonai, kuriuos atgabendavo čionai mirties priežasčiai nustatyti, būdavo kruopščiai tiriami, ar nebuvo užsikrėtę kokia nors infekcine liga, ir tik paskui atveriami.

Neatpažintos moters palaikai vietomis jau buvo suirę. Nebebuvo dalies lūpų, vienos ausies, kai kur matėsi kairės rankos pirštų kaulai. Nors moteris ir buvo sandariai uždaryta automobilio bagažinėje, vis dėlto daugybei vandens gyvių pavyko įsigauti į vidų, kur jų laukė puiki puota.

Vakar Džordžas labai maloniai praleido laiką su savo žmona Žaneta, kurią pavaišino paties pagaminta vakariene. Prieš keletą mėnesių jis užsirašė į kulinarijos kursus Džilongo technikos koledže. Vakarienei jis pakepino Mortono įlankos krabų, po kurių patiekė česnakuose marinuotos jautienos šoninės kepsnį, o desertui — panakotą su kiviais. O prie šių gardumynų labai tiko...

Prisiminęs jis tyliai sudejavo.

„Margaret River Zinfandel" jis aiškiai padaugino.

O dabar jam visa tai atsirūgo.

Dabar beliko vienintelė paguoda — vanduo ir stipri juoda kava, mąstė jis, sekdamas paskui Burgą šviesiu švariu belangiu koridoriumi.

Skrodimo patalpa nebuvo ta vieta, kur jis mielai lankydavosi. Nemėgo jis jos ir šiaip, o ką jau kalbėti apie rytą, kai tave kamuoja pagirios. Tai buvo didžiulė tamsi patalpa, kažkas tarp operacinės ir gamyklos cecho. Lubos — aliumininės, su didžiuliais ventiliacijos vamzdžiais, pro kuriuos į vidų patekdavo grynas oras, ir nišose įtaisytomis lempomis, o nuo sienų kyšojo daugybė strėlių su prožektoriais ir elektros lizdais, kuriuos buvo galima nukreipti bet kurios reikiamos lavono dalies link. Grindys dažytos tamsiai mėlyna spalva, lyg norint suteikti šiai vietai bent šiek tiek nuotaikingumo, o išilgai abiejų sienų rikiavosi stalai, vežimėliai su chirurginiais instrumentais, raudoni konteineriai su geltonais įdėklais ir plovimo žarnos.

Kasmet čia būdavo apžiūrima apie penki tūkstančiai lavonų.

Jis įsikišo į burną porą paracetamolio kapsulių, šiaip ne taip nurydamas jas po vieną kartu su seilėmis. Teismo ekspertizės fotografas fotografavo lavoną, o išėjęs į pensiją policininkas, su kuriuo Džordžas dirbo daug metų, dabar koronerio atstovas šiai bylai, stovėjo patalpos

gale, šalia darbo stalo, ir vartė ploną aplanką, kuriame buvo susegti pirmi šios bylos lapai kartu su vakar prie upės darytomis nuotraukomis.

Patologas dirbo greitai, kas kelios minutės stabtelėdamas duoti naujų nurodymų savo įrenginiui. Rytui slenkant, Džordžas, kuris kaip ir Trojus čia buvo beveik nereikalingas, didesnę laiko dalį prakiurksojo nuošaliai, pačiame kampe, skambinėdamas mobiliuoju telefonu, rinkdamas tyrimo komandą ir jos nariams duodamas konkrečius nurodymus, taip pat ruošdamasis pirmajai spaudos konferencijai, kurios laiką jis vis atidėliojo, tikėdamasis gauti iš patologo kokios nors naudingos informacijos.

Šiuo metu jam svarbiausia buvo moters tapatybė ir jos mirties priežastis. Nevykęs Trojaus sąmojis, esą skenduolė norėjusi pakartoti kurį nors iš Hario Hudinio arba Deivido Bleino triukų, įprastomis aplinkybėmis gal ir būrų pralinksminęs, bet tik ne šiandien.

Patologas atkreipė Džordžo dėmesį į tai, kad lūžęs mirusiosios poliežuvinis kaulas, o ši detalė byloja apie pasmaugimą. Deja, moters akys buvo jau per daug sunykusios, kad jose būtų galima įžiūrėti petechinio kraujavimo požymius, kurie būtų patvirtinę hipotetinę mirties priežastį, plaučiai taip pat pernelyg suirę, kad būtų galima nustatyti, ar automobiliui panirus į vandenį ji jau buvo mirusi.

Palaikų būklė buvo nekokia. Dėl ilgalaikio mirkimo vandenyje stipriai suiro ne tik minkštieji audiniai ir plaukai, bet ir — o tai svarbiausia — branduolinės, kitaip tariant, vienaląstės, DNR, kurias iš jų būtų buvę galima išgauti. Jei moters lavonas labai sugedęs, jiems teks pasikliauti jos kaulų DNR tyrimu, kuris nėra toks tikslus.

Kai niekam neskambindavo, Džordžas stovėjo atsirėmęs į sieną ir svajojo, kaip būtų gerai atsisėsti ir nors kelioms akimirkoms užsimerkti. Jis jau pajuto, ką reiškia metų našta. Darbas policijoje — jaunų vyrų užsiėmimas; pastaruoju metu tokia mintis jį jau ne sykį buvo aplankiusi. Iki pensijos liko treji metai, ir nors darbas jam vis dar teikė pasitenkinimą, Džordžas dažnai nekantravo, kada ateis tas laikas, kai nereikės visą parą laikyti įjungtą telefoną ir nerimauti, kad sekmadienio rytą tiesiai iš lovos teks lėkti tirti eilinio kraupaus radinio.

— Džordžai!

Tai buvo Trojus.

Jis nuėjo prie stalo, ant kurio gulėjo moters palaikai. Patologas laikė kažką suspaudęs chirurginėmis žnyplėmis. Jo radinys atrodė panašus į permatomą korėtą medūzą be čiuptuvų.

— Krūties implantas, — paaiškino patologas. — Jai atlikta plastinė krūtų operacija.

— Rekonstrukcija po krūties vėžio? — paklausė Džordžas.

Žanetos draugei ne per seniausiai buvo pašalinta krūtis, todėl jis buvo apie tai šiek tiek girdėjęs.

— Nieko panašaus, paprasčiausias papų didinimas, — atsakė patologas. — O mums tai gera naujiena.

Džordžas susiraukė.

— Ant visų silikoninių krūtų implantų yra gamintojo įspaustas partijos numeris, — aiškino patologas. — Kiekvienas implantas turi ir serijos numerį, kuris turėtų būti įrašytas ligoninės žurnale prie paciento pavardės.

Jis ištiesė implantą truputį arčiau Džordžo ir palaikė, kol šis išvydo įspaustą smulkių skaičių eilutę.

— Tai mus nuves pas gamintoją. Manau, jos tapatybė tau dabar rūpi labiausiai.

Džordžas toliau skambino telefonu. Trumpam susisiekė su Žaneta ir pasakė, kad ją myli. Jis mažne nuo pirmo jų pasimatymo kasdien bent vieną kartą paskambindavo jai iš darbo. Ir tai nebuvo vien tik žodžiai. Ir po daugelio metų mylėjo ją taip pat stipriai. Patologui pasidalijus savo atradimu, jo nuotaika iškart pagerėjo. Paracetamolis veikė puikiai. Netgi buvo pradedąs mąstyti apie pietus.

Staiga patologas vėl jį pašaukė:

— Džordžiai, tai tikrai svarbu!

Jis vėl nuskubėjo prie stalo.

— Gimdos sienelė stora, — tęsė patologas. — Tokiais atvejais kaip šis, kai lavonas ilgą laiką mirksta vandenyje, gimda yra vienas iš tų organų, kurie irsta lėčiausiai. Mums iš tiesų pasisekė!

— Pasisekė? — paklausė Džordžas.

Patologas linktelėjo.

— Mes galėsime nustatyti DNR!

Jis parodė į skrodimo lentą plieninėmis kojomis, stovinčią virš mirusiosios palaikų.

Ant jos matėsi daugybė kūno skysčių. Tarp jų išvydo kreminės spalvos vidaus organą, panašų į „U“ forma sulenktą prapjautą dešrelę. Džordas negalėjo pasakyti kas tai. Tačiau dėmesį akimirksniu patraukė jos viduryje esantis objektas. Iš pradžių jis pamanė, kad tai — žarnyne rasta nesuvirškinta krevetė. Tačiau įsižiūrėjęs geriau viską suprato.

Jo apetitas bemat dingo.

42
2007-ųjų spalis

Pirmasis, pats mieliausias, ženklas, bylojantis apie permainas Sasekso policijos Kriminaliniame skyriuje, buvo tai, kad vyresnieji jo pareigūnai pagaliau turėjo savo automobilių stovėjimo aikštelę, ir ne bet kur, o pačioje patogiausioje vietoje, visiškai šalia fasado. Tai reiškė, kad Rojui Greisui jau nebereikia važinėti aplink pastatą, dairantis laisvos vietos kur nors gatvėje, arba slapčia palikti automobilį kitapus gatvės esančioje ASDA prekybos centro automobilių stovėjimo aikštelėje, kaip darydavo dauguma jo kolegų, o paskui, pliaupiant lietui, kėblinti tuo pačiu maršrutu atgal arba trumpinti kelią pėdinant per purvą pro krūmus ir rizikingu šuoliu įveikiant sumūrytą tvorą.

Ant kalvos, kadaise buvusios pačiame užmiestyje, deramu atstumu nuo Braitono ir Houvo stovėjo neaukštas *art deco* stiliaus namas, kuriame anuomet veikė infekcinė ligoninė. Vėliau pastatas buvo naudojamas kitiems tikslams ir tik po kurio laiko jame galutinai įsikūrė Kriminalinis skyrius, o apylinkes palaipsniui pasiglemžė miestas. Todėl dabar šis namas stovėjo jam svetimame pramoniniame rajone, tiesiai priešais ASDA, kuris Kriminalinio skyriaus darbuotojams pasitarnavo kaip neoficiali, tačiau ganėtinai patogi maitinimo įstaiga, o prie jo esanti teritorija — kaip atsarginė automobilių stovėjimo aikštelė.

Jų skyriaus vadovas, labai bičiuliškas, bet per daug atsainiai į viską žiūrintis vyriausiasis detektyvas Geris Vestonas, ne per seniausiai buvo paaukštintas pareigose ir paskirtas Midlando policijos viršininko pavaduotoju, todėl dabar visur į akis krito griežto, dalykiško, su pypke neišsiskiriančio Džeko Skerito vadovavimo ženklai. Pastarasis, anksčiau ėjęs Braitono ir Houvo policijos Prevencijos skyriaus virši-

ninko pareigas, penkiasdešimt dvejų vyras, gebėjo suderinti senosios mokyklos griežtumą ir šiuolaikinį mąstymą ir buvo vienas iš labiausiai mėgstamų bei gerbiamų policijos pareigūnų. Kassavaitinio pasitarimo sugrąžinimas buvo didžiausia jo įvesta naujovė.

Dar vienas akivaizdus pokytis — Skerito šiuolaikiškai atnaujinti priekiniai laiptai, mąstė Greisas, įeidamas pro duris į vidų ir linksmai pasilabindamas su dviem ginkluotais apsaugininkais. Policininkų senovinių lazdų kolekcija buvo išgabenta į muziejų. Kreminės sienos ką tik nudažytos, o ant naujai pastatytos plačios mėlynos kartoninės lentos eksponuojamos visų vyresniųjų pareigūnų, šiuo metu vadovaujančių Kriminalinio skyriaus valdybai, nuotraukos.

Matomiausioje vietoje kabojo paties Džeko Skerito fotografija. Jų dabartinis viršininkas buvo pakankamai išvaizdus, prakaulus vyras kampuotais žandikauliais, šiek tiek primenantis senų laikų Holivudo žvaigždes. Jo veido išraiška atrodė griežta, lygūs rudi plaukai tvarkingai sušukuoti, įprastai vilkėdavo tamsų kostiuminį švarką, ryšėdavo blankių spalvų, šachmatų lentą primenantį kaklaraištį. Jo ori laikysena tarytum bylojo: *Neužknisk manęs, ir aš su tavimi elgsiuosi kaip su sau lygiu. Tiesą sakant, jis toks ir buvo.*

Greisas jį gerbė ir juo žavėjosi. Jis ir pats norėjo toks būti. Skeritui iki pensijos buvo likę treji metai, bet politiniu korektiškumu jis nepasižymėjo, o ir į vyresnybės direktyvas per daug nekreipė dėmesio. Savo svarbiausia pareiga jis laikė saugumo Sasekso gatvėse, namuose ir darbovietėse užtikrinimą, kad įstatymus gerbiantys piliečiai jaustųsi ramūs, o priemones, kuriomis jis to siekia, savo asmeniniu reikalu. Prieš užimdamas naujas pareigas, per dvejus pastaruosius metus, vadovaudamas Braitono ir Houvo policijai, jis visame mieste buvo labai sumažinęs nusikalstamumą.

Užlipęs laiptais patekdavai į erdvią, kilimu išklotą aikštelę, kurioje augo fikusas, toks vešlus, kad galėjai pamanyti, jog jis laistomas augimą skatinančiais hormonais, ir leisgyvė it slaugos ligoninės pacientė kambarinė palmė.

Prispaudęs prie durų apsaugos skydo kortelę, Greisas pateko į siauram išrinktųjų ratui, — tai yra vyresniesiems darbuotojams, — rezervuotą patalpą. Jos pradžioje buvo erdvi, atviro išplanavimo patalpa su tamsiai oranžiniu kilimu centre ir daugybe stalų, skirtų pagalbi-

niam personalui, iš abiejų pusių. Skyriaus vyresnybė turėjo atskirus kabinetus. Pastebėjęs praviras vieno kabineto duris, Greisas apsikeitė draugišku galvos linktelėjimu su savo draugu Brajanu Kuku, Mokslinių tyrimų skyriaus direktoriumi, kuris stovėdamas kaip tik baigė pokalbį telefonu. Paskui Greisas nuskubėjo pro didelį įstiklintą Džeko Skerito kabinetą, norėdamas tarti keletą žodžių Eleonorai Hodgson, savo vadybininkei asistentei — taip kuoktelėjusiame politiškai korektiškame pasaulyje dabar buvo vadinama jo asmeninė sekretorė.

Sienos, kiek tik akys užmato, buvo apklijuotos skelbimais. Dėmesį labiausiai patraukė didelis dvispalvis — raudonos ir oranžinės spalvos — plakatas:

NAIKINK ŽIURKES
NARKOTIKŲ PREKEIVIAI ŽLUGDO GYVENIMUS
INFORMUOKITE NUSIKALTIMŲ PREVENCIJOS PAREIGŪNUS

Jis skubiai praėjo pro Skerito kabinetą, taip pat pro duris su lentele „Vyresnysis detektyvas Geinoras Alenas, Valdymo ir žvalgybos skyrius“ ir patraukė tiesiai ten, kur sėdėjo Eleonora.

Čia stovėjo daugybė stalų, apkrautų perpildytomis raudonomis ir juodomis dėžėmis gaunamai korespondencijai ir dokumentams, klaviatūromis, telefonais, segtuvais, bloknotais ir klijuojamais spalvoto popieriaus lapeliais su priminimais. Kažkoks pokštininkas prie vieno kompiuterio ekrano iš užpakalinės pusės buvo pritvirtinęs mokomajame automobilyje naudojamą įspėjamąjį ženklą.

Vienintelis tvarkingas stalas buvo Eleonoros. Ši ori, gal net pabrėžtinai, stropi, tiesa, šiek tiek nervinga, vidutinio amžiaus moteris tvarkingais tamsiais plaukais ir neišraiškingu, truputį senamadiškai atrodančiu veidu tvarkė didesnę Rojaus Greiso reikalų dalį. Jam besiartinant, iš jos veido išraiškos galėjai pamanyti, kad yra nusiteikusi išklausyti vyresniojo detektyvo priekaištus, nors iš tikrųjų per aštuoniolika mėnesių, kai dirba jo sekretore, jis dar nė karto nebuvo pakėlęs balso. Eleonora paprasčiausiai tokia buvo.

Greisas paprašė, kad ji susisiektų su „Thistle“ viešbučiu ir pasiteirautų apie stalų dydį gruodžio mėnesį įvyksiantiems regbio klubo kviestiniams pietums, tada greitai užmetė akį į keletą, jos manymu,

svarbių elektroninių laiškų, paskui, dirstelėjęs į laikrodį ir pamatęs, kad jau pora minučių po pusės vienuoliktos, nudrožė į erdvią ir įspūdingą Skerito valdą.

Pastarojo biuro, kaip ir jo paties naujojo kabineto — mat visai neseniai Rojus persikėlė iš vienos pastato dalies į kitą — langai išėjo į gatvę, už kurios stūksojo ASDA. Tačiau tuo visas panašumas ir apsiribojo. Jo kabinete tilpo tik rašomasis stalas ir mažas apvalus staliukas, o Skerito biure užteko vietos dideliam rašomajam ir stačiakampiui konferencijų stalui.

Į akis krito pokyčiai ir viduje. Čia nebesimatė įrėmintų lenktyninių žirgų ir kurtų fotografijų, puošusių šio kabineto sienas ir bylojusių apie jo ankstesniojo šeimininko Gerio Vestono pomėgius. Jas pakeitė vienintelė įrėminta nuotrauka, kurioje buvo matyti du paaugliai berniukai, keletas Labradoro veislės šunų ir dar visai mažų šuniukų. Nors juos augino Skerito žmona, jis irgi buvo prie jų labai prisirišęs, nors laiko augintiniams turėjo mažai.

Nuo Skerito, lygiai kaip ir nuo Normano Potingo, sklido vos juntamas pypkės tabako kvapas. Tiesa, Potingo tabako kvapas Greisui atrodė bjaurus, o sklindantis nuo Skerito jam patiko. Aukštesniojo rango pareigūnui jis tiko ir dar labiau sustiprino griežto žmogaus įvaizdį.

Rojaus Greiso nusivylimui, kartu su kitais vyresniaisiais tyrėjais ir aukštesniaisiais Valdymo skyriaus pareigūnais prie stalo sėdėjo ir Kasianas Pju. Jis negalėjo nė įsivaizduoti, kad pastarojo lūpos kada nors būtų prisilietusios prie tabako.

Naujasis vyresnysis detektyvas pasveikino jį parsidavėliška šypsena ir lipšniu „Sveikas, Rojau, malonu tave matyti", o paskui ištiesė į priekį prakaituotą ranką. Rojus paspaudė ją kuo atsainiau ir atsisėdo į vienintelę laisvą vietą, sumurmėdamas Skeritui, garsėjančiam savo pedantišku punktualumu, atsiprašymą dėl vėlavimo.

— Malonu, kad radai laiko pasirodyti, — atsakė vyriausiasis detektyvas.

Jis su kiekvienu kalbėdavo kaip lygus su lygiu, jo balsas buvo stiprus ir visada skambėdavo sarkastiškai, sakytum Skeritas per savo gyvenimą būtų iškvotęs tiek daug melagių, kad pats būtų užsikrėtęs jų kalbos maniera. Rojus ir dabar nesuprato, ar šefas kalbėjo sarkastiškai, ar ne.

— Puiku, — tęsė Skeritas. — Šios dienos susirinkimo darbotvarkė.

Jis sėdėjo tiesus it styga, visa kūno laikysena bylojo, kad šis žmogus tvirtai pasitiki savimi, o iš veido išraiškos, kuri buvo nelyginant iškirsta iš granito, buvo galima susidaryti nuomonę, kad jis fiziškai neįveikiamas. Skeritas skaitė iš atspausdintos darbotvarkės, kurią laikė pasidėjęs priešais save. Kažkas pasirūpino perduoti jos kopiją Greisui ir šis ją nuodugniai peržvelgė.

Praėjusio posėdžio protokolas.
Metinė ataskaita apie autoavarijas.
Krizinė finansavimo programa 2010-iesiems — sumažinta 8–10 mln. svarų sterlingų.
Padalinių susijungimas — atnaujinta informacija apie Sasekso ir Sario nuovadų susivienijimą...

Skeritas greitai supažindino susirinkusią komandą su kiekvienu susirinkimo punktu, prie kiekvieno iš jų ilgiau neapsistodamas. Galiausiai, priėjus prie punkto „Naujausia operatyvinė informacija“, Rojus pateikė naujausią informaciją, susijusią su operacija „Dingas“. Šioje tyrimo fazėje jis ne kažin kiek tegalėjo papasakoti, bet vylėsi, kad jau greitai, po susitikimų su odontologais, kai šie peržiūrės savo žurnalus, jau galės nustatyti mirusiosios tapatybę.

Perėjus prie punkto „Kiti klausimai“, Skeritas ūmai pažvelgė į Greisą.

— Rojau, aš ketinu padaryti šiokius tokius pakeitimus.

Tą akimirką Greiso širdis sudrebėjo. Nejaugi Vosper ir Pju suokalbis dabar atsiskleis visu gražumu?

— Skiriu tave Sunkių nusikaltimų tyrmo grupės vadovu, — tuojau pat paaiškino Skeritas.

Greisas negalėjo patikėti savo ausimis ir pirmiausia pamanė, kad jam pasigirdo, o galbūt neteisingai suprato.

— Sunkių nusikaltimų?

— Taip, Rojau. Aš gerai pagalvojau, — tai taręs šefas bakstelėjo pirštu sau į galvą. — Subrandinau šią mintį štai šioje senoje smegeninėje, supranti? Tu ir toliau eisi vyresniojo detektyvo pareigas, bet noriu, kad imtumeis vadovauti Sunkių nusikaltimų tyrimo grupei. Būsi

antras pagal svarbą žmogus ir man išvykus vadovausi Kriminaliniam skyriui.

Jis paaukštintas!

Akies krašteliu pastebėjo, kaip Kasianas Pju susiraukė it citrinos atsikandęs.

Greisas suprato, kad jo laipsnis išlieka tas pats, tačiau tai, kad jis, Džekui kur nors išvykus, laikinai vadovaus Kriminaliniam skyriui, yra didelis žingsnis į priekį.

— Ačiū, Džekai. Man... man labai malonu.

Po akimirkos neryžtingai pridūrė:

— O Alisona Vosper neprieštaraus?

— Alisoną palik man, — leisdamas suprasti, kad jam tai nereikšmingas dalykas, atsakė Skeritas.

Tai taręs šefas atsigręžė į Pju.

— Kasianai, sveikinu prisijungus prie mūsų komandos. Kadangi Rojus nuo šiol turės daug papildomo darbo, norėčiau, kad perimtum jo įsisenėjusių bylų tyrimą, o tai reiškia, kad apie jų eigą turėsi informuoti Roją.

Greisas tik vargais negalais sutramdė kreivą šypsnį. Tuo tarpu Kasiano Pju veido išraiška priminė sustingusį kadrą. Greisui ji pasirodė panaši į televizijos orų prognozės žemėlapį, pilną lietaus ir griaustinio simbolių, pro kuriuos nematyti nė menkiausio saulės spindulėlio. Atrodė, kad netgi jo odos įdegis, kuris šiaip jau niekada nekisdavo, staiga išbluko.

Susirinkimas baigėsi numatytu laiku, lygiai 11.30. Pro duris beišeinantį Greisą sustabdė Kasianas Pju.

— Rojau, — kreipėsi jis. — Alisona manė, kad būtų neblogai, jei šiandien aš kartu su tavimi dalyvaučiau spaudos konferencijoje ir vakariniame pasitarime. Kad greičiau apšilčiau kojas ir bendrais bruožais suvokčiau esmę, kaip tu čia tvarkaisi. Ar tu nesi nusistatęs prieš tai, kuo man dabar nurodė užsiimti Skeritas?

Aš prieš, — pagalvojo Greisas. — *Žinoma, kad nesutinku.* Vis dėlto jis garsiai to nepasakė.

— Ką gi, manau, kad savo brangų laiką geriau panaudotum susipažindamas su mano darbo krūviu. Parodysiu tau savo įsisenėjusių bylų kartoteką ir galėsi pradėti.

Vieną kitą akimirką Rojus galvojo, kaip būtų malonu suvaryti keletą karštų adatų į Pju sėklides.

Tačiau iš pastarojo fizionomijos suprato, kad tai už jį jau padarė Džekas Skeritas.

43
2007-ųjų spalis

Greiso susitikimas su žiniasklaidos atstovais ilgai neužsitęsė. Buvo pats partinių konferencijų metas, todėl daugelis reporterių, net jeigu jie nebuvo tiesiogiai suinteresuoti politinėmis temomis, dabar viešėjo Blekpule pas torius, iš kurių, regis, bent jau šalies žiniasklaidai buvo galima tikėtis didesnės naudos nei iš kažkokio skeleto nuotekų šalinimo įrenginyje.

Tačiau vietinėms visuomenės informavimo priemonėms neatpažinta moteris žadėjo būti intriguojanti naujiena jau vien todėl, kad palaikai aptikti teritorijoje, kurioje įgyvendinamas didžiausias per visą miesto istoriją plėtros projektas, o radinys turi sąsajų tiek su miesto praeitimi, tiek ir su dar kuriama istorija. Jau buvo nustatyta analogija su Braitono „lagamininėmis“ žmogžudystėmis — dviem atskirais įvykiais, kai 1934-aisiais lagaminuose buvo rasti du dalimis supjaustyti lavonai — Braitonui pelniusiomis ne itin malonią Anglijos nusikaltimų sostinės pravardę.

Į spaudos konferenciją atvyko viena BBC vietinės televizijos filmavimo grupė, taip pat „Southern County Radio“ atstovai, vaikinas su filmavimo kamera, atstovaujantis dar visiškai naujam Braitono internetinės televizijos kanalui, pasivadinusiam „Absolute Television“, pora Greisui pažįstamų neetatinių korespondentų iš Londono, reporteris iš *Sussex Express* ir, be abejo, Kevinas Spinela iš *Argus*.

Nors Spinela jį ir erzino, Greisas buvo bepradedąs, tegu ir labai nenoriai, jausti šiam jaunam žurnalistui pagarbą. Rojus suprato, kad Spinela, kaip ir jis pats, yra darbštus žmogus, o po susitikimo su juo ankstesnio tyrimo metu, kai šis tesėjo pažadą neviešinti tam tikros svarbios informacijos, įsitikino, jog jis yra iš tų reporterių, kuriais policija gali pasitikėti. Kai kurie policijos pareigūnai visus aliai vieno

žurnalistus laikė veltėdžiais, bet Greisas turėjo kitokią nuostatą. Kone kiekvieno sunkaus nusikaltimo išaiškinimas priklauso nuo liudytojų, nuo savo pagalbą siūlančių bendruomenės narių, nuo to, kaip pavyksta sužadinti vieno ar kito asmens atmintį. Jei sugebi bendrauti su žiniasklaidos atstovais, jie gali atlikti dalį tavo darbo.

Šįryt neturėdamas išsamesnės informacijos, Greisas pasistengė suprantamai perteikti keletą svarbių minčių. Jis atskleidė moters amžių ir, kiek tik galėjo paviešinti, išvaizdos detales, taip pat prielaidas, kiek laiko ji galėjo išbūti nuotekų šalinimo kanale. Tikėjosi, kad galbūt kas nors iš šeimos narių ar draugų pagal išvardytas detales atpažins maždaug tuo metu dingusį asmenį.

Be to, Greisas pridūrė, kad mirties priežastis, nors ji dar nėra galutinai nustatyta, galėjo būti pasmaugimas, o moters žudikas ar žudikai tikriausiai gerai orientavosi Braitone ir Houve.

Prieš pat pusę pirmos ištrūkęs iš spaudos konferencijos, Rojus išgirdo, kad kažkas jį šaukia vardu.

Tik to ir betrūko — jo tykojo Kevinas Spinela, sumanęs nutverti iškart po susitikimo su žurnalistais, nuošaliau nuo savo kolegų.

— Vyresnysis detektyve Greisai, ar galėčiau jus trumpam užkalbinti?

Rojus tą pačią akimirką pamanė, kad Spinela galbūt suuodė apie jo paaukštinimą. Jis pats taip greitai nebūtų iššniukštinėjęs, bet pastaruoju metu vis stiprėjo įtarimas, jog šis reporteris turi savo informatorių Sasekso policijoje. Atrodo, vaikinas gerokai anksčiau už kitus sužinodavo apie įvairius nelaimingus atsitikimus. Vienu metu Rojus buvo nusprendęs visą šį reikalą išsiaiškinti, tačiau tai pasirodė nelengva. Ėmęs gilintis į reikalo esmę, rizikavai pabloginti santykius su daugeliu savo kolegų.

Jaunasis reporteris, kaip visada vilkįs kostiumą, marškinius ir ryšįs kaklaraištį, atrodė dailesnis ir elegantiškesnis negu lietaus permerktas praėjusio šeštadienio rytą statybų aikštelėje.

— Nieko bendra su spaudos konferencija, — paaiškino Spinela, įnirtingai žiaumodamas kramtomąją gumą. — Tiesiog pamaniau, kad turėčiau jums apie tai užsiminti. Šeštadienio vakarą man paskambino geras pažįstamas iš priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos... Jie vyko į vieną daugiabutį gyvenamąjį namą Kemptaune išvaduoti lifte užstrigusio žmogaus.

— Įdomus tavo gyvenimas, vaikine! — paerzino jį Greisas.

— Aha, nenuobodžiauju, — nuoširdžiai atsakė Spinela, nepastebėdamas kandžios pastabos, o galbūt sąmoningai ją ignoruodamas. — Reikalas tas, kad toji moteris...

Jis dvejojo, paskui, čiupinėdamas nosies šoną, paklausė:

— Jūs turite policininko uoslę, tiesa?

Greisas truktelėjo pečiais. Kalbėdamas su Spinela, jis visuomet apdairiai rinkdavo žodžius.

— Taip bent jau kalbama apie policijos pareigūnus.

Spinela vėl pasičiupinėjo nosį.

— Aha, gerai, ir aš turiu panašią uoslę. Iš tolo užuodžiu gerą istoriją — tikiuosi, suprantate, ką noriu pasakyti?

— Taip, — atsakė Greisas. — Aš skubu...

— Na ir puiku, nenoriu užlaikyti. Paprasčiausiai norėjau perspėti, ir tiek. Toji moteris, kurią jie išvadavo... bebaigianti trečią dešimtį, labai graži... pajutau, kad kažkas čia ne taip.

— Kaip tai?

— Ji atrodė labai susijaudinusi.

— Nieko nuostabaus, jei buvo įstrigusi lifte.

Spinela papurtė galvą.

— Tai buvo kitoks susijaudinimas.

Greisas sekundę į jį žiūrėjo. Ką jau ką, bet viena apie vietinius žurnalistus jis tikrai gerai žinojo — jie nuolat turėdavo rengti reportažus pirmiesiems laikraščių puslapiams. Staigios mirtys, autoavarijos, užpulti ir apiplėšti žmonės, dingusių be žinios artimieji. Tokie reporteriai kaip Spinela nuo ryto iki vakaro susidurdavo su susijaudinusiais žmonėmis. Nepaisant jo jauno amžiaus ir dar nedidelės patirties, Spinela tikriausiai jau gebėjo atskirti skirtingus susijaudinimo tipus.

— Puiku. Koks konkrečiai?

— Ji atrodė kažko išsigandusi. Kitą dieną, kai redakcija nusiuntė pas ją fotografą, ji net neatsakė į skambutį. Jei tokių dalykų nesuprasčiau, sakyčiau, kad ji slapstosi.

Greisas linktelėjo. Galvoje dabar sukosi kelios mintys.

— Kokios ji tautybės?

— Anglė. Baltoji, jei galiu taip išsireikšti, — jis kvailai išsiviepė.

Nekreipdamas dėmesio į komentarą, Greisas pagalvojo, kad ši

detalė leidžia atmesti prielaidą, jog moteris — įkalinta sekso vergė, mat šios dažniausiai būdavo iš Rytų Europos ir Afrikos. Žinoma, prielaidų buvo daug. Susijaudinti galima dėl milijono priežasčių. Tačiau žmogaus susijaudinimas dar nėra pagrindas policijos pareigūnams jį aplankyti.

— O jos vardas ir adresas? — vėl paklausė Rojus ir tuojau pat į užrašų knygelę pareigingai užsirašė „Katerina Dženings", adresą ir buto numerį. Reikės duoti nurodymą, kad kas nors patikrintų, ar ši pavardė neįtraukta į Policijos valstybinio kompiuterio duomenų bazę. O toliau jam beliko tik laukti, ar vėl neišgirsiąs šio vardo.

Paskui, kai Rojus prispaudė prie apsaugos skydo savo kortelę, norėdamas patekti į Svarbių incidentų skyrių, Spinela dar kartą į jį kreipėsi.

— A, tiesa. Galima, vyresnysis detektyve?

Jis suirzęs atsigręžė.

— Kas dar?

— Sveikinu su paaukštinimu!

44
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Ronis, saulėkaitoje stovėdamas ant tuščio, lentomis nukloto tako, dar kartą patikrino, ar jo mobilusis tikrai išjungtas. Be abejo, kad išjungtas. Jis stebeilijo į priekį, žvilgsnis krypo tolyn, pro suoliukus ir pajūrio baliustradą, už auksinio smėlio rėžio, kuriame nesimatė nė gyvos dvasios, per raibuliuojantį vandenyną, į tolumoje kylančią juodų, pilkų ir oranžinių dūmų skraistę, sparčiai plintančią danguje ir dažančią jį rūdžių spalva.

Akys vos aprėpė reginį. Jis tik dabar prisiminė, kad pasas liko saugiai padėtas viešbučio numeryje. Kas žino, gal jam tai tik į naudą? Jis galvojo. Galvojo. Galvojo. Galvoje be perstojo sukosi mintys. Roniui reikėjo kažkaip praskaidrinti galvą. Jam būtų padėjusi mankšta. Arba stiprus gėrimas.

Lentų takas iš kairės ėjo tolyn kiek tik akys užmato. Tolumoje dešinėje, ten, kur plytėjo Konio salos pramogų parkas, jis galėjo įžiū-

rėti jodinėjančių žmonių siluetus. Arčiau, apsuptas pastolių, stūksojo netvarkingas kokių šešių aukštų daugiabutis pastatas. Juodaodis vaikis odine striuke apie kažką gyvai kalbėjosi su azijietiškų bruožų vaikinu, vilkinčiu lakūno striukę. Jie nuolat dairėsi į šalis, lyg būtų nerimavę, ar kas nors jų nestebi, ir vis žvilgčiojo į Ronį. Galbūt derėjosi dėl narkotikų ir baiminosi, kad jis galįs būti policininkas. Gali būti, kad jiedu kalbėjosi apie futbolą arba beisbolą, o gal apie sumautą orą. Gal jie buvo vieninteliai žmonės šioje sumautoje planetoje, nežinantys, kas šįryt nutiko Pasaulio prekybos centrui.

Ronis dėl jų tikrai nepridėjo į kelnes. Kol jie nekėlė jam grėsmės, galėjo stovėti sau ir plepėti nors visą dieną. Galėjo stoviniuoti čia iki pat pasaulio pabaigos, kuri, sprendžiant iš šiandienos įvykių, jau visiškai čia pat.

Šūdas. Velniava. Ir kas per diena! Kodėl, po galais, tai turėjo nutikti būtent šiandien? Jis net nežinojo Donaldo Hetkuko mobiliojo telefono numerio.

Ir. Ir. Ir. Jis bandė atsikratyti šios minties, bet ji nelyginant įkyri nekviesta viešnia atkakliai beldė į jo duris, ir jam galiausiai neliko nieko kito, kaip tik ją įsileisti.

Galimas dalykas, kad Donaldas Hetkukas miręs.

Po velnių, baisinga daugybė žmonių dabar gali būti jau mirę.

Jam iš dešinės, palei lentomis klotą taką, rikiavosi eilė parduotuvių, ant jų visų buvo rusiškos iškabos. Ronis nudrožė jų link, paskui save tįsdamas kelioninį lagaminą, o po valandėlės, priėjęs didžiulį planą, įrėmintą žaliame metalo lakšte lenktu viršumi, informuojantį JŪS ESATE ČIA!, sustojo. Viršutinėje jo dalyje buvo užrašyta:

RIGELMANO PĖSČIŲJŲ TAKAS. BRAITONO PALŪDIMYS.
BRAITONO ANTROJI GATVĖ.

Nepaisant sumaišties savo galvoje, Ronis sustojo ir ironiškai šyptelėjo. Antrieji namai. Iš dalies teisinga! Būtų smagu, jei kas nors imtų ir nufotografuotų jį, stovintį šalia šios kelio rodyklės. Tai nustebtų Lorena. Tiesa, ne šiandien, kitomis aplinkybėmis.

Prisėdęs ant suoliuko šalia plano, atsirėmė į atlošą, nusirišo kaklaraištį, suvyniojo jį ir sugrūdo į kišenę. Paskui atsisegė viršutinę

marškinių sagą. Švelnus vėjelis glostė kaklą. Roniui dabar to reikėjo. Girdėjo, kaip stipriai tuksi širdis. Dirstelėjo į savo laikrodį. Beveik vidurdienis. Norėdamas nusikratyti dulkes, ėmė kedenti plaukus, tapšnoti per drabužius ir pajuto stiprų poreikį išgerti. Paprastai dieną alkoholio jis, tiesa, nevartodavo, tik po vakarienės, ir gana dažnai. Tačiau dabar jau įsivaizdavo, kaip maloniai gerkle nuslystų stiprus viskis. Arba brendis. Ar net degtinė, pamanė jis, galvodamas apie rusiškas iškabas.

Ronis atsistojo, sugriebė lagamino rankeną ir nudrožė pirmyn, tempdamas paskui save mantą ir klausydamasis, kaip monotoniškai lentomis trinksi ratukai: trinkt trinkt trinkt. Netrukus, pakėlęs akis, išvydo parduotuvės iškabą. Pirmoji parduotuvė ilgoje jų eilėje. Mėlyna, raudona ir balta spalvomis buvo užrašyti žodžiai MASKVA ir BARAS. Kiek tolėliau pastebėjo žalią uždangą, ant kurios geltonomis raidėmis užrašytas pavadinimas TATJANA.

Jis įėjo į „Maskvos" barą. Patalpa atrodė apytuštė ir niūri. Iš dešinės buvo ilgas medinis bufetas, prie kurio stovėjo raudonos apvalios baro sėdynės chromuotomis kojomis, o iš kairės — raudonos odos kėdės banketams ir metaliniai stalai. Ant baro sėdynių buvo įsitaisę du vyrai, panašūs į žaliūkus iš filmų apie Bondą. Galvos plikai skustos, o jie patys vilkėjo juodus vasarinius marškinėlius trumpomis rankovėmis ir buvo tiesiog prilipę prie plačiaekranio televizoriaus. Abu atrodė mažne pakerėti reginio.

Priešais juodu, ant bufeto, stovėjo stikleliai, o šalia — kibirėlis su ledais ir tarp jų įspraustu degtinės buteliu. Abu rūkė cigaretes, o pelenus kratė į pilnas nuorūkų pelenines, kurios stovėjo greta kibirėlio su ledais. Kiti lankytojai, du jauni dailūs vyrukai prabangiai atrodančiomis odinėmis striukėmis ir dideliais sportiniais žiedais, sėdėjo prie vieno iš staliukų. Abu gėrė kavą, o vienas rūkė.

Geras kvapas, dingtelėjo Roniui. Kava ir cigaretės. Stiprios rusiškos cigaretės. Aplink barą jis išvydo įvairius užrašus kirilica, taip pat futbolo klubų, daugiausia anglų, plakatus ir vėliavas. Atpažino „Newcastle", „Manchester United" ir „Chelsea" klubų atributus.

Televizoriaus ekrane buvo rodomi pragaro žemėje vaizdai. Nė vienas iš esančiųjų bare nepratarė nė žodžio. Ronis taip pat įsmeigė akis į ekraną; nežiūrėti nebuvo įmanoma. Du lėktuvai, vienas paskui

kitą, skrenda tiesiai į bokštus Dvynius. Paskui vienas po kito griūva abu bokštai. Kad ir kiek kartų jis būtų tai matęs, kaskart viskas atrodė kitaip. Vis blogiau.

— Taip, pone?

Netaisyklinga anglų kalba. Barmenas buvo neūžauga trumpai kirptais ir į priekį sušukuotais kiek papurusiais juodais plaukais, su nešvaria prijuoste ant nelygintų džinsinių marškinių.

— Ar turite „Kalašnikovo" degtinės?

Barmeno išraiška nepasikeitė.

— „Kraškovo"?

— Koks skirtumas, — atsakė Ronis. — Bet kokios degtinės, tik neatmieštos, ir espreso. Turite espreso?

— Rusiškos kavos.

— Gerai.

Neūžauga linktelėjo.

— Vieną rusiškos kavos ir degtinės.

Jis pasitraukė į šalį taip pakumpęs, tartum jam būtų skaudėjusi nugara.

Ekrane buvo matyti sužeistas vyras. Plikai nusiskutęs juodaodis, apneštas pilkais milteliais, ant veido — švarus respiratorius, sujungtas su pripūstu maišeliu. Vyras su raudonu šalmu ir antveidžiu, raudona kauke ir juodais marškinėliais trumpomis rankovėmis ragino jį eiti pirmyn per pilką sniegą.

— Koks šūdas! — laužyta anglų kalba tarė mažius. — Manhatanas. Neįtikima. Tu girdėti apie tai? Žinai, kas dedasi?

— Aš ten buvau, — atsakė Ronis.

— Tikrai? Tu ten buvai?

— Duok gerti. Man reikia degtinės, — atšovė jis.

— Aš tau duodu gerti. Nesijaudink. Tu buvai ten?

— Ar tu ne viską supratai? — vėl atkirto Ronis.

Susierzinęs barmenas nusigręžė ir paėmė iš baro degtinės butelį. Vienas iš Bondo žaliūkų atsisuko į Ronį ir kilstelėjo savo stiklelį. Jis buvo įkaušęs, liežuvis kalbant jau pynėsi.

— Žinai ką? Prieš trisdešimt metų būčiau tau sakęs „drauge". O dabar sakau „biče". Supranti, ką noriu pasakyti?

Ronis pakėlė savo stiklelį, vos tik barmenas suspėjo jį pastatyti priešais jį.

— Ne visai. Ne.

— Tu gėjus ar kas? — paklausė vyrukas.

— Ne, aš ne gėjus.

Nepažįstamasis pastatė stiklelį ir sumosavo rankomis.

— Gėjai man gyventi netrukdo. Nieko panašaus. Ne.

— Tai puiku, — atsakė Ronis. — Ir man taip pat.

Vyras staiga išsiviepė. Jo dantys atrodė baisiai, pastebėjo Ronis. Galėjai pamanyti, kad burna pilna nuolaužų. Šis vėl kilstelėjo savo stiklelį, ir Ronis su juo susidaužė.

— Į sveikatą!

Dabar televizoriaus ekrane rodė Džordžą Bušą. Vilkintis tamsų kostiumą ir ryšintis oranžinį kaklaraištį jis sėdėjo mokyklos klasės gale, priešais nedidelę rašomąją lentą, o ant galinės sienos buvo prikabinta įvairių piešinių. Vienas iš jų vaizdavo dviračiu važiuojančią mešką dryžuotu šaliku. Greta Džordžo Bušo stovintis vyriškis kažką šnabždėjo prezidentui į ausį. Netrukus vaizdas pasikeitė ir Ronis išvydo ant žemės riogsantį sudužusį lėktuvą.

— Tu šaunuolis, — žaliūkas vėl kreipėsi į Ronį. — Tu man patinki. Tu šaunuolis.

Jis įsipylė į stiklelį degtinės, tada ištiesė savo butelį Roniui. Prisimerkęs įdėmiai žvilgtelėjo ir pamatęs, kad svečias dar neišgėrė, įstatė butelį atgal į kibirėlį su ledu.

— Geriau išgerk, — tai taręs, vėl išmaukė degtinę. — Šiandien turim gerti.

Paskui atsisuko į televizorių ir pridūrė:

— Tai netikra. Neįmanoma.

Ronis maktelėjo gurkšnelį. Degtinė nutvilkė gomurį. Po kelių sekundžių jis vėl pakreipė savo stiklelį ir ištuštino jį iki dugno.

Poveikį pajuto beveik tą pačią akimirką — atrodė, kad jo viduje dega. Įsipylė antrą sau ir papildė naujojo draugo stiklelį.

Jie nutilo. Netardami nė žodžio, stebeilijo į ekraną.

Išgėręs daugiau, Ronis pasijuto gerokai kauštelėjęs. Po valandėlės jis nusirabždino nuo sėdynės, svyruodamas nušleivojo prie vieno iš laisvų stalų ir ten užmigo.

Kai nubudo, nežmoniškai skaudėjo galvą, kamavo baisus troškulys. Staiga jis išsigando.

Mano lagaminai...

Šūdas, šūdas, šūdas.

Tačiau tuoj pat jam lyg akmuo nuo širdies nukrito išvydus, kad lagaminai tebėra ten pat, kur jis ir buvo juos palikęs — šalia tuščios baro sėdynės.

Laikrodis rodė antrą.

Bare sėdėjo tie patys žmonės. Televizorius rodė tuos pačius vaizdus. Ronis nusliūkino atgal prie baro sėdynės ir linktelėjo savo draugužiui.

— O ką tėvas? — pratarė Bondianos herojus.

— Aha, kodėl jie apie jį nieko neužsimena? — jam paantrino kitas žaliūkas.

— Tėvas? — paklausė barmenas.

— Mes girdim vis tą patį: „Bin Ladeno sūnus." O tėvas?

Ekrane jie išvydo nuoširdžiai kalbantį merą Džiulianį. Jis atrodė ramus. Užjaučiantis. Panašus į žmogų, kuris kontroliuoja situaciją.

Naujasis Ronio draugas atsigręžė į jį.

— Žinai Semą Koltą?

Ronis, bandydamas išgirsti, ką kalba Džiulianis, papurtė galvą.

— Ne.

— Tai tas vyrukas, kuris išrado revolverį, ar ne?

— A, taip, žinau.

— Žinai, ką jis pasakė?

— Ne.

— Semas Koltas pasakė: „Nuo dabar visi žmonės lygūs!"

Rusas išsišiepė, vėl pademonstruodamas savo bjaurius dantis.

— Ar ne? Taip? Supranti?

Ronis pritariamai linktelėjo ir užsisakė gazuoto mineralinio vandens ir kavos. Prisiminė, kad nuo pusryčių nieko neturėjo burnoje, tačiau neturėjo ir apetito.

Džiulianį pakeitė klupinėjantys pilki vaiduokliai. Jie atrodė panašūs į jo anksčiau matytus vaiduoklius. Ūmai į galvą atėjo mokyklos laikų eilėraštis. Vieno iš jo mėgstamiausių autorių — Radjardo Kiplingo — eilės. Taip. Taip, tai buvo vyras.

Kiplingas nusimanė apie galią, valdymą ir imperijų kūrimą.

Jei išsaugai savo galvą, kai visi kiti
Ima ir pameta savąsias...
Jei patiri ir Triumfą, ir Negandą,
Jei su abiem šiais apsimetėliais elgies vienodai...

Ekrane verkė ugniagesys. Jo šalmą dengė pilkas sniegas, o jis pats sėdėjo pakeltu antveidžiu, delnais užsidengęs veidą.

Ronis palinko į priekį ir paplekšnojo barmenui per petį. Šis atitraukė nuo televizoriaus akis.

— Aha?

— Ar turite kambarių nakvynei? Man reikalingas kambarys.

Atsigręžęs į jį, jo naujasis geriausias draugas pasiteiravo:

— Nėra skrydžių. Tiesa?

— Tiesa.

— Šiaip ar taip, iš kur tu?

Ronis dvejojo.

— Iš Kanados. Torontas.

— Torontas, — pakartojo rusas. — Kanada. Puiku. Gerai.

Jis trumpam nutilo, o po valandėlės paklausė:

— Pigaus kambario?

Ronis suprato, kad negalėtų pasinaudoti nė viena iš savo banko kortelių, net jeigu jose ir būtų likęs koks kreditas. Piniginėje tebuvo tik keturi šimtai dolerių, kurių turėjo užtekti, iki jis konvertuos lagamine esančią kitokią valiutą, žinoma, jei tik pavyks rasti pirkėją, kuris sumokėtų jam tikrais pinigais. Žinoma, ir nesmalsautų.

— Taip, pigų kambarį, — atsakė jis. — Kuo pigiau, tuo geriau.

— Tu pataikei. Tau reikia VVK. Štai ko tau reikia.

— VVK?

— Vienviečio kambario. Tu nori vienviečio kambario. Sumoki grynais, o jie nekreipia į tave dėmesio. Mano giminaitis nuomoja tokius kambarius. Dešimt minučių pėsčiomis. Nori, duosiu tau adresą?

— Atrodo, viskas pagal planą, — sumurmėjo Ronis.

Rusas vėl parodė savo dantis.

— Planas? Turi kažkokį planą? Neblogas planas?

— *Carpe diem!*

— A?

— Tai toks posakis.

— *Carpe diem?* — neskubėdamas, sunkiai apversdamas liežuvį ištarė rusas.

Ronis šyptelėjo ir nupirko jam dar vieną degtinės butelį.

45
2007-ųjų spalis

Iš dviejų erdvių Sasekso kriminalinės policijos Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriaus kabinetų pirmasis kabinetas buvo didesnis. Juose buvo įsikūrę šio pobūdžio nusikaltimus tiriantys pareigūnai. Rojus Greisas atvyko į jį prieš pat pusę septintos su kavos puodeliu rankoje.

Atvira ir moderni L formos patalpa buvo padalyta į tris atskiras darbo vietas, o kiekvienoje jų stovėjo ilgas, lenktas šviesiai dažytas medinis stalas, prie kurio galėjo tilpti iki aštuonių darbuotojų, ir didelės baltos lentos. Dauguma jų dabar buvo tuščios, išskyrus dvi — ant vienos buvo užrašyta operacija „Dingas", o ant kitos kabojo keletas neatpažintos moters nuotekų šalinimo sistemoje fotografijų stambiu planu ir kelios Naujosios Anglijos kvartalo statybų aikštelės nuotraukos. Vienoje iš pastarųjų raudonu žymikliu buvo apvestas apskritimas, ženklinęs palaikų radimo vietą.

Vykstant svarbiam tyrimui, visos darbo vietos kabinete būdavo užimtos, tačiau šis tyrimas santykinai nebuvo iš skubiųjų ir nereikalavo nei daugiau darbuotojų, nei finansinių išteklių, todėl Greiso vadovaujama grupė išsiteko vienoje darbo vietoje. Šiuo metu kitos dvi buvo laisvos, tačiau situacija bet kuriuo metu galėjo pasikeisti.

Skirtingai nei analogiškose šiame pastate įrengtose darbo vietose, čia, ant stalų ir sienų, galėjai pastebėti vos vieną kitą užuominą į asmeniškumą — jokių šeimyninių nuotraukų, futbolo rungtynių tvarkaraščių ar juokingų karikatūrų. Mažne viskas, net menkiausias daiktas šiame kabinete, išskyrus baldus ir darbui reikalingą techninę įrangą, buvo susiję su vykdomu tyrimu. Nedažnai čia galėjai išgirsti ir draugišką pasierzinimą. Dažniausiai vyraudavo tyla, bylojanti apie

visišką susikoncentravimą, kurią pertraukdavo tik negarsios telefonų trelės ir popieriaus lapų spausdintuvuose šiurenimas.

Operacijai „Dingas" vykdyti Greiso surinkta komanda sėdėjo darbo vietoje. Būdamas tvirtai įsitikinęs, kad komandą, jei tik įmanoma, turi sudaryti tie patys nariai, jis jau keletą mėnesių vadovavo tiems patiems kolegoms. Vienintelis, dėl kurio abejojo, buvo nuolat kitus trikdantis Normanas Potingas, tačiau ko jau ko, bet detektyvo gabumų šis vyras nestokojo.

Greiso, kaip vyresniojo sunkių nusikaltimų tyrėjo, pavaduotojos pareigas ėjo detektyvė inspektorė Liza Mentl. Greisas ją labai mėgo ir, tiesą sakant, jau senokai slapta geidė. Tai buvo patraukli, ketvirtą dešimtį baigianti moteris dailiais, pečius siekiančiais plaukais, nuo kurios tiesiog tryško moteriškumas, stipriai kontrastavęs su jos stebėtinai tvirta asmenybe. Pirmenybę aprangoje ji teikė kostiumui su kelnėmis, taip buvo apsirengusi ir dabar; kostiumas šįsyk buvo dryžuotas, švarkelį vilkėjo ant baltų vyriškų marškinėlių ir atrodė nelyginant biržos makleris.

Savo dailia išvaizda Liza konkuravo su kita Sasekso kriminalinės policijos inspektore, detektyve Kim Merfi, todėl nieko nuostabaus, kad atsirasdavo nepagrįstai murmančių, esą siekiant karjeros policijoje didžiausias privalumas yra lengvabūdės mergšės išvaizda. Be abejo, tokie įtarimai buvo iš piršto laužti, ir Greisas tai gerai suprato. Abi moterys, būdamos santykinai jaunos, savo rangą sąžiningai užsitarnavo.

Žinoma, nuo šiol, kai jį pakėlė pareigose, Rojui liks dar mažiau laiko, dėl to vykdydamas tyrimą jis turės visiškai pasikliauti Lizos parama.

Be jos, į savo komandą Greisas pasirinko detektyvus seržantus Gleną Brensoną, Normaną Potingą ir Belą Moj. Pastaroji, trisdešimt penkerių gyvo veido moteris rudais plaukais su chna atspalviu, kaip visada sėdėjo, priešais save, vos per keletą colių nuo kompiuterio klaviatūros, pasidėjusi atidarytą „Maltesers" maišelį. Rojus perėjo per kabinetą, stebėdamas, kaip ji, sutelkusi visą dėmesį, spausdina tekstą. Jos dešinė ranka, tarytum būtų gyvas, savarankiškas padaras, staiga nuslysdavo nuo klaviatūros į maišelį su saldumynais, paimdavo gabalėlį šokolado, įdėdavo į burną ir vėl grįždavo prie klavišų. Nors Bela buvo liekna moteris, šokolado valgė daugiau už bet ką kitą iš Greiso pažįstamų.

Greta jos sėdėjo ilgas lyg kartis detektyvas konsteblis Nikas Nikolas, dvidešimt septynerių pareigūnas susitaršiusiais plaukais. Tai buvo uolus detektyvas, kadaise mitriomis rankomis pasižymėjęs centro puolėjas, vėliau, Greiso įkalbėtas, perėjęs į regbį ir tapęs svarbiu Sasekso policijos komandos nariu. Tiesa, naudos iš jo šiuo metu nebuvo tiek daug, kiek Greisas tikėjosi, mat Nikolas neseniai tapo tėvu, todėl nuolat būdavo mieguistas.

Priešais jį, atidžiai skaitydama storiausią šūsnį kompiuteriu spausdintų lapų, buvo įsitaisiusi jauna smarki detektyvė konsteblė Emė Džeinė Boutvud. Prieš keletą mėnesių ją sunkiai sužeidė prie pastato sienos prispaudęs policijos persekiojamas vogtas automobilis. Iš teisybės ji dar turėjo gydytis, tačiau Greiso išsiprašė, kad jai būtų leista grįžti į darbą ir atlikti lengvesnes užduotis.

Tyrimo grupei dar priklausė analitikas, indeksuotojas, mašininkė ir sistemos prižiūrėtojas.

Glenas Brensonas, vilkintis juodą kostiumą, o po švarku — ryškiai mėlynus marškinius, ant kurių ryšėjo skaisčiai raudoną kaklaraištį, pastebėjęs įeinant Greisą, pakėlė galvą.

— Labas, seni, — pasisveikino santūriau nei įprastai. — Ar galėtume vėliau ramiai pasikalbėti?

Greisas linktelėjo bičiuliui:

— Taip, žinoma.

Brensono pasisveikinimas privertė vieną kitą kolegą taip pat kilstelėti galvą.

— O, štai ir pats Viešpats! — tarė Normanas Potingas, nukeldamas nematomą skrybėlę. — Leiskite man pirmam išsakyti sveikinimus paaukštinimo iki vadovybės proga!

— Ačiū, Normanai, bet su vadovybe tai neturi nieko bendra.

— Ne, Rojau, šiuo atžvilgiu tamsta esi neteisus, — paprieštaravo Potingas. — Matai, dauguma metalų rūdija. O žalvaris* — ne. Jį tik ėda korozija.

Iš pasididžiavimo jis net švytėjo, lyg ką tik pristatęs galutinę, neginčijamą, teoriją apie visa tai, kas egzistuoja.

* Angl. *Brass* reiškia „žalvaris, variniai pučiamieji instrumentai", bet šnekamojoje kalboje gali reikšti variokus ir vadovybę, viršininkus.

Potingo itin nemėgstanti Bela atsigręžė į jį ir pirštais, it plėšrus paukštis nagais, taikydamasi į saldumynų maišelį staiga pratrūko:

— Tai tik semantinės vingrybės, Normanai. Rūdys, korozija... Koks skirtumas?

— Iš tikrųjų didelis, — atsakė Potingas.

— Galvoju, ar nevertėjo tau, užuot tapus policininku, pasirinkti metalurgijos? — pareiškė ji, įsimesdama į burną dar vieną šokolado gabalėlį.

Greisas atsisėdo ant vienintelės neužimtos kėdės, pačiame darbo vietos gale, tarp Potingo ir Belos, ir tuojau pat suraukė nosį, užuodęs nuo vyruko sklindantį nusikvėpusio tabako dvoką.

Bela atsisuko į Greisą.

— Sveikinu, Rojau. Užsitarnavai.

Vyresniajam detektyvui dar teko išklausyti likusių grupės narių sveikinimus, paskui, jiems padėkojęs, jis pasidėjo priešais save darbų planavimo sąsiuvinį, susirinkimo darbotvarkę ir kreipėsi į kolegas.

— Taigi. Pradedame antrąjį operacijos „Dingas", kurios tikslas — išaiškinti spėjamą neatpažintos moters žmogžudystę, pasitarimą. Šiandien trečia diena nuo palaikų radimo.

Keletą minučių jis skyrė teismo archeologo ataskaitai apibendrinti. Ją baigęs, supažindino su esminiais Teobaldo atlikto išsamaus vertinimo punktais. Sprendžiant iš lūžusio moters poliežuvinio kaulo, galima jos mirties priežastis — pasmaugimas. Iš likusių plaukų pavyzdžių buvo paimti mėginiai toksinų tyrimui. Kitų galimų sužeidimų požymių, kaip antai lūžių arba įpjovimų, bylojančių apie durtines žaizdas, nenustatyta.

Norėdamas gurkštelėti vandens, Greisas trumpam nutilo ir Normano Potingo veide pastebėjo platų savimi patenkinto žmogaus šypsnį.

— Ką gi, tęsiame. „Resursai". Atsižvelgdamas į apytikriai nustatytą nusikaltimo įvykdymo laiką, šiuo metu aš neketinu išplėsti tyrimo grupės.

Jis kalbėjo, trumpai supažindindamas komandos narius su kiekvienu savo parengto plano paragrafu. „Susitikimų periodiškumas" — trumpi pasitarimai vyks kasdien, aštuonios trisdešimt ir aštuoniolika

trisdešimt. Greisas taip pat pranešė, kad HOLMES kompiuterio grupė darbuojasi jau nuo penktadienio vakaro. Paskui perskaitė paragrafą „Tyrimo strategija“, į kurį įėjo punktas „Informavimo priemonės/žiniasklaida“, akcentuodamas spaudos vaidmenį tiriant bylą ir informuodamas, kad buvo kreiptasi į televiziją su prašymu pagarsinti šią bylą „Crimewatch“ laidoje. Tiesa, įkalbėti laidos kūrėjus nebus lengva, nes įvykis nėra laikomas vertu didelio žiniasklaidos dėmesio. Baigęs jis užleido vietą tyrimo grupės nariams ir paprašė Emę Džeinę Boutvud kalbėti pirmą.

Jaunoji policininkė konsteblė pateikė sąrašą visų Sasekso grafystės gyventojų, dingusių be žinios apytikriai tuo metu, kai mirė nuotekų šalinimo trasoje rasta neatpažinta moteris, bet nieko konkretaus nustatyti nepavyko. Greisas nurodė praplėsti sąrašą, į jį įtraukiant visus tuo metu šalyje dingusius asmenis.

Nikas Nikolas raportavo apie tai, kad iš moters plaukų paimti DNR pavyzdžiai, taip pat šlaunies kaulo mėginys, iš kurio būtų galima gauti jos DNR ir išsiųsti į Hantingtono laboratoriją.

Bela Moj informavo, kad ji buvo susitikusi su miesto vyriausiuoju inžinieriumi.

— Jis leido man susipažinti su kanalizacijos sistemos schemomis, todėl šiuo metu užsiimu žymėjimu vietų, pro kurias buvo galima patekti į sistemą. Savo darbą užbaigsiu rytoj.

— Gerai, — tarė Greisas.

— Viena detalė gali būti itin reikšminga, — pridūrė Bela. — Kanalizacijos sistemos išėjimo anga įrengta ganėtinai toli nuo kranto, o tai užtikrina, kad nuotekas srovė nuneša toli į atvirą jūrą.

Greisas linktelėjo ir pasiteiravo, kokią reikšmę tai gali turėti tyrimui.

— Galbūt kad žudikas žinojo šią detalę, galbūt jis pats buvo, pavyzdžiui, inžinierius.

Padėkojęs jai, Greisas atsisuko į Normaną Potingą, smalsaudamas, kodėl detektyvas seržantas atrodo toks patenkintas.

Pastarasis išsitraukė iš tamsiai geltono voko pluoštą rentgenogramų ir triumfuodamas iškėlė jas į viršų.

— Man pavyko rasti analogišką atitikmenį dantų gydytojo kartotekoje!

Akimirką visi nuščiuvo.

— Šias rentgenogramas gavau iš vieno odontologo, kurį buvai įtraukęs į savo sąrašą, Rojau, — paaiškino jis. — Gydytojui teko gerokai paplušėti, kad sutaisytų jai dantis. Jos vardas yra... tai yra buvo — Joana Vilson.

— Puikiai padirbėta, — pagyrė Greisas. — Ji gyveno viena ar buvo ištekėjusi?

— Ką gi, turiu jums dvi naujienas — gerą ir blogą, — pareiškė Potingas ir pasipūtęs nutilo, šypsodamas it silpnaprotis.

— Įdėmiai klausome, — paragino jį Greisas.

— Taip, ji turėjo vyrą. Mano turimais duomenimis, jųdviejų santykiai buvę labai įtempti — dantų gydytojas, ponas Gebis, šiek tiek žino apie jų gyvenimą. Rytoj turėsiu išsamesnės informacijos. Ji buvo aktorė. Nežinau visos istorijos, bet girdėjau, kad jiedu išsiskyrė ir moteris išvažiavo. Ji išvyko į Los Andželą siekti karjeros — jos vyras taip pasakojo visiems sutiktiesiems.

— Atrodo, mums derėtų pasikalbėti su jos vyru, — tarė Greisas.

— Deja, viena nedidelė problemėlė, — atsakė Normanas Potingas, paskui susimąstęs ėmė linksėti galva, sučiaupęs lūpas, tarytum ant savo pečių būtų užsikrovęs visą pasaulio naštą. — Jis žuvo du tūkstančiai pirmųjų rugsėjo vienuoliktąją Pasaulio prekybos centre.

46

2007-ųjų spalis

Iki vakaro septintos buvo likusios penkiolika minučių ir Ebė jau buvo bepradedanti nerimauti, ar tik pasiuntinių kompanija jos nepamiršo. Ji pasirengusi laukė jau nuo pusės šeštos, prie pat durų pasistačiusi lagaminą, ant kurio gulėjo užmestas apsiaustas, o deramai užplombuotas siuntinio maišelis su ant jo užrašytu gavėjo adresu buvo parengtas siųsti.

Lauke jau visiškai sutemo, o ir lietus nesiliovė pliaupti, todėl ji vos įstengė ką nors įžiūrėti. Ebė laukė gatvėje pasirodant „Global Express“ vano. Ji jau kokį šimtąjį kartą iš džinsinių kelnių kišenės prie klubo išsitraukė „Mace“ flakoną ir ėmė jį apžiūrinėti.

Mažas raudonas flakonėlis su įrantomis pirštams, pagrindinė grandinėlė ir diržinis laikiklis veikė raminamai. Ji dar kartą atlaužė apsauginį dangtelį ir pasipraktikavo, tariamai purkšdama indelio turinį. Vaikinas, iš kurio Los Andžele, pakeliui namo į Angliją, įsigijo šį daikčiuką, teigė, kad jis talpina dešimt vienos sekundės trukmės purškimų, žmogų apakinančių dešimčiai sekundžių. Jai pavyko slapta įsivežti savo pirkinį į Angliją, paslėpus jį kosmetikos rinkinyje savo kelioniniame lagamine.

Ebė įsikišo jį atgal į kelnių kišenę, atsistojo ir iš rankinės išsitraukė mobilųjį telefoną. Jau ketino skambinti į „Global Express", bet tą pačią akimirką subirbė vidaus telefonas.

Ji prieškambariu nuskubėjo prie buto durų. Mažame nespalvoto vaizdo monitoriuje šmėkšojo motociklininko šalmas. Tą pačią akimirką širdis nusirito į kulnus. Tas mulkis asistentas Džonatanas sakė, kad atvažiuos automobilis. Ji ir laukė automobilio.

Šūdas.

Ebė paspaudė vidaus telefono mygtuką.

— Užeikite, aštuntas aukštas, — tarė ji. — Atrodo, liftas neveikia.

Mintys vijo viena kitą, ji bandė skubiai persvarstyti savo sumanymą. Pakėlė siuntinio maišelį. Teks grįžti prie pradinio plano, nusprendė po dviejų gerokai prailgusių minučių, kai pagaliau pasigirdo garsus beldimas į duris.

Budri kaip visada Ebė pasižiūrėjo pro durų akutę ir išvydo odiniais drabužiais vilkintį motociklininką juodu šalmu, nuleistu tamsiu antveidžiu, rankoje laikantį kažką panašaus į segtuvą.

Ji atrakino spyną, atkabino grandinėles ir atidarė duris.

— Aš... aš maniau, kad atvažiuojate automobiliu.

Jis numetė segtuvą, kuris trinktelėjo į grindis, tada stipriai smogė Ebei į pilvą. Smūgis ištiko ją netikėtai, todėl moteris, gaudydama orą, akimirksniu susirietė. Ji šonu trenkėsi į sieną.

— Malonu vėl susitikti, Ebe, — tarė jis. — Visai nesižaviu tavo dabartine išvaizda.

Tuojau pat sekė antras smūgis.

47
2007-ųjų spalis

Prieš pat septintą vakaro Kasianas Pju vairavo vėjo blaškomą tamsiai žalią „Vauxhall Astra", važiuojančią tamsiu, neoninėmis lemputėmis apšviestu, uolų viršūnėmis vingiuojančiu pajūrio keliu. Jis kirto porą mažų žiedinių sankryžų į Pisheiveną, paskui maždaug mylią važiavo nesibaigiančia alėja, apstatyta komerciniais pastatais, pusė iš kurių, regis, priklausė nekilnojamojo turto agentams, o likusieji buvo ryškiomis, akį rėžiančiomis spalvomis dažytos greito maitinimo įstaigos. Tai jam priminė filmuose matytas mažų Amerikos miestelių pakraščius.

Kadangi ši vietovė, esanti už kelių mylių į rytus nuo Braitono, buvo nežinoma, Pju klusniai vykdė iš automobilyje įmontuotos palydovinės navigacijos sistemos moterišku balsu duodamus nurodymus. Pravažiuodamas Pisheiveną, buvo priverstas sekti paskui namelį ant ratų, ropojantį vingiuotu kalvos keliuku į Niuheiveną. Palydovinės navigacijos moteris liepė pusę mylios važiuoti tiesiai. Paskui suskambo laisvųjų rankų įrangos laikiklyje įstatytas mobilusis telefonas.

Jis pasižiūrėjo į ekraną ir išvydęs, kad skambina Liusė, jo mergina, pasilenkė į priekį atsiliepti į skambutį.

— Sveika, mieloji, — sučiulbo Pju. — Kaip laikosi mano brangusis angeliukas?

— Ar tu naudojiesi laisvųjų rankų įranga? — pasiteiravo ji. — Tavo balsas it kokio ateivio.

— Atleisk, brangute. Aš vairuoju.

— Tu man nepaskambinai, — jos balse pasigirdo nuoskauda ir truputis pykčio. — Žadėjai šįryt paskambinti, sakei, suplanuosime, kaip geriau praleisti vakarą.

Liusė, gyvenanti ir dirbanti Londone, — šiuo metu ji ėjo Apribotos rizikos fondo valdytojo asmeninės sekretorės pareigas, — neapsidžiaugė jo pastaruoju perkėlimu į Braitoną. O labiausiai dėl to, manė Pju, kad nepasiūlė jai persikelti kartu su juo. Jis visada laikė savo moteris atstu nuo savęs, retai kada ištesėdavo pažadą paskambinti, o paskirtus pasimatymus paskutinę minutę dažniausiai atidėdavo. Patirtis jį buvo išmokiusi, kad moterims geriausia būti ten, kur jis nusprendžia.

— Mano angelėli, aš buvauuuu taip užsiėmęs, — toliau suokė Pju. — Paprasčiausiai neturėjau laisvesnės akimirkos. Visą dieną laksčiau iš vieno pasitarimo į kitą.

— Už šimto penkiasdešimties jardų — posūkis į kairę, — informavo palydovinės navigacijos ponia.

— Kas ten? — įtariai pasidomėjo ji. — Kas ten tokia važiuoja kartu su tavimi?

— Tik palydovinės navigacijos sistema, širdele.

— Tai ar mes susitinkame šįvakar?

— Ne, atrodo, šįvakar mums niekas neišdegs, angelėli. Gavau pavedimą ištirti vieną skubią bylą. Ko gero, žmogžudystė sunkinančiomis aplinkybėmis, o jos tyrimas gali turėti nemalonių pasekmių vietos policijai. Jie mano, kad aš, turėdamas darbo sostinės policijoje patirties, galiu geriausiai susidoroti su šia užduotimi.

— O jeigu vėliau?

— Ką gi, jei šoktum į traukinį, gal ir galėtume kartu pavakarieniauti. Ką manai?

— Tai neįmanoma, Kasianai! Anksti ryte, šeštą keturiasdešimt penkios, aš turiu būti kontoroje.

— Taip, žinoma, aš tik šiaip pagalvojau, — atsakė jis.

Jis dabar važiavo Niuheiveno tiltu. Priekyje išniro kelio ženklų ruožas: vienas jų nukreipė į keltą per Lamanšo sąsiaurį, kitas — į Luisą. Paskui, išvydęs ženklą, rodantį kelio kryptį į Sifordą, kur jam ir reikėjo patekti, Pju pajuto palengvėjimą.

— Antras posūkis į kairę, — liepė palydovinės navigacijos balsas.

Jis susiraukė. Taigi ženklas aiškiai rodė, kad į Sifordą reikia važiuoti tiesiai.

— Kas ten kalbėjo? — pasiteiravo Liusė.

— Tai vėl automobilio navigacija, — atsakė jis. — Ar nenorėtum sužinoti, kaip man šiandien sekėsi? Juk šiandien — pirmoji mano darbo Sasekso kriminaliniame skyriuje diena.

— Kaip tau šiandien sekėsi? — nenorom paklausė ji.

— Tiesą sakant, — atsakė jis, — mane jau truputį paaukštino!

— Jau? O aš maniau, kad tavo perkėlimas iš Londono policijos buvo paaukštinimas. Juk buvai detektyvas inspektorius, dabar tapai vyresniuoju detektyvu.

— Iš tikrųjų dar geriau. Man patikėjo visas įsisenėjusias, taip pat ir paslaptingomis aplinkybėmis dingusių žmonių, bylas.

Ji tylėjo.

Jis pasuko į kairę.

Kelias, kurį Pju stebėjo palydovinės navigacijos sistemos ekrane, staiga dingo. Balsas liepė:

— Apsigręžkite atgal.

— Tai šūdas, — sumurmėjo jis.

— Kas atsitiko? — paklausė Liusė.

— Mano navigacija nežino, kur aš, po galais, dabar esu.

— Man jos truputį gaila, — tarė Liusė.

— Aš tau paskambinsiu vėliau, mano angele.

— O kas dabar kalbėjo — tu ar tavo navigacija?

— Oi, kaip sąmojinga!

— Siūlau tau su ja romantiškai pavakarieniauti, — Liusė padėjo ragelį.

Po dešimties minučių navigacijos sistema pagaliau rado kelią ir nuvežė jį pagal adresą, kurio Pju ieškojo Siforde, ramiame gyvenamajame pajūrio miestelyje už kelių mylių nuo Niuheiveno. Tamsoje stebeilydamas į namų numerius ant pagrindinių durų, Pju sustojo prie mažo, niekuo iš kitų neišsiskiriančio grubaus krėstinio tinko namuko, turinčio bendrą sieną su gretimu namu. Įvažoje stovėjo „Nissan Micra“.

Jis įjungė automobilio salono apšvietimą, patikrino, kaip surištas kaklaraiščio mazgas, susišukavo plaukus, išlipo laukan ir užrakino dureles. Nors Pju skubiai ėjo dailiai sutvarkyto sodo takeliu pagrindinių namo durų link, vėjo gūsis akimirksniu sušiaušė plaukus. Suradęs ir paspaudęs skambutį, jis susierzino, kad namas be prieangio.

Skambutis, primenąs laidotuvių melodiją, suskambo tik sykį.

Po kelių sekundžių durys prasivėrė per keletą colių ir Pju išvydo į jį pro storus akinių stiklus įtartinai žiūrinčią šešiasdešimtmetę moterį. Prieš dvidešimt metų, pasidabinusi gražesne šukuosena ir paslėpusi gilias rūpesčių raukšles, ji galėjo atrodyti ganėtinai daili, pagalvojo jis. Tačiau dabar, trumpai kirptais geležies pilkumo plaukais, plačiu it mai-

šas oranžiniu džemperiu, rudomis poliesterio kelnėmis ir sportbačiais, ji Pju priminė daugybę pablyškusių damų, Britanijos ramsčių, kurias bažnytinių mugių metu dažnai matome stovinčias už prekystalių.

— Ponia Margota Balkvil? — pasiteiravo jis.

— Taip, — neryžtingai ir šiek tiek įtariai atsakė ji.

Jis parodė jai savo tarnybinį pažymėjimą.

— Esu vyresnysis detektyvas Pju iš Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus. Atleiskite už sutrukdymą, bet gal galėčiau su jumis ir jūsų vyru pasikalbėti apie jūsų dukrą Sendę?

Jos maža, apvali burna prasižiojo, pasirodė smulkūs, nuo senatvės pageltę dantys.

— Sendę? — apstulbusi aidu atkartojo moteris.

— Ar jūsų vyras namie?

Ji akimirką svarstė jai užduotą klausimą, nelyginant mokytoja, nustebinta kurio nors iš mokinių.

— Žinoma, jis yra. Taip.

Sekundę kitą dar dvejojo, bet paskui pakvietė užeiti į vidų.

Pju stabtelėjo ant kilimėlio su užrašu SVEIKI ATVYKĘ, tada įėjo į siaurą, tuščią prieškambarį, kuriame užuodė silpną kepamos vakarienės ir daug stipresnį specifinį kačių kvapą. Iš kambario sklido televizinės muilo operos garsai.

Šeimininkė uždarė paskui jį duris ir kiek nedrąsiai šūktelėjo:

— Derekai! Turime svečią! Iš policijos. Detektyvas.

Vėl taisydamasis plaukus, Pju nusekė paskui ją į mažą, nepriekaištingai švarią svetainę. Joje stovėjo rudu veliūru aptrauktas trijų dalių komplektas su kavos staliuku stikliniu paviršiumi, išdėliotus aplink senoką televizorių kvadratiniu ekranu, kuriame du ne itin žinomi aktoriai vaidijosi bare. Virš komplekto Pju išvydo įrémintą žavios šviesiaplaukės merginos, kuriai galėjo būti apie septyniolika, fotografiją. Tai buvo Sendė, jam dėl to nekilo nė mažiausios abejonės, nes popiet susipažindamas su jos dingimo byla Pju matė ne vieną moters nuotrauką.

Tolimajame mažojo kambario gale, šalia senovinės įstiklintos spintelės, kuri jam pasirodė labai negraži ir prigrūsta mėlynų su baltu porcelianinių, piešiniais dekoruotų lėkščių, prie nedidelio staliuko su

rūpestingai sulankstytais laikraščiais sėdėjo vyras ir rinko orlaivio modelį. Šalia pakrypusio, nelyginant pradedančio kilti lėktuvėlio ant nedidelio paaukštinimo iš abiejų pusių buvo sudėliotos įvairios smulkios detales — balzos medžio juostelės, ratukai ir kitos važiuoklės dalys, šaudymo bokštelis ir dar aibė kitų, kurių paskirties Pju nežinojo. Kambarys kvepėjo klijais ir dažais.

Pju greitai akimis perbėgo visą kambarį. Įjungtas elektrinis židinys su netikrais anglies akmenimis. Muzikinis centras, atrodantis taip, lyg juo būtų grojamos vinilinės plokštelės, o ne kompaktiniai diskai. Daugybė Sendės — įvairaus amžiaus, nuo penkerių iki dvidešimties metų — nuotraukų. Garbingiausioje vietoje, ant židinio atbrailos, stovėjo Rojaus Greiso ir Sendės įrėminta vestuvinė nuotrauka. Ji vilkėjo ilgą baltą suknią, rankose laikė gėlių puokštę. Greisas, jaunesnis ir gerokai ilgesniais nei dabar plaukais, vilkėjo pilką kostiumą, ryšėjo sidabro spalvos kaklaraištį.

Ponas Balkvilas buvo aukštas plačiapetis vyras, į kurį pažvelgęs neklysdamas galėjai pasakyti, kad praeityje, prieš leisdamas savo raumenims sunykti, jis galėjo pasigirti puikiais fiziniais duomenimis. Pilki išretėję plaukai, iš abiejų jau stipriai praplikusios galvos pusių šukuojami atgal, ir glebnas dvigubas smakras, dingstantis atverčiamoje įvairiaspalvio megztinio, panašaus į ponios Balkvil, sakytum ji būtų numezgusi juos abu, apykaklėje. Jis atsistojo — pakumpęs, nuleistais pečiais, lyg slegiamas sunkios gyvenimo naštos — ir, palengva apėjęs stalą, atsistojo jo priekyje. Iš po megztinio, kuris beveik siekė kelius, matėsi apsmukusios pilkos kelnės ir juodi sandalai.

Nupenėta raina katė, kuri atrodė tokia pat sena kaip ir jiedu, išlindo iš po stalo, pažiūrėjo į Pju ir išrietusi nugarą išstypino iš kambario.

— Derekas Balkvilas, — šeimininko balsas buvo tylus, beveik drovus, toli gražu nepanašus į tokio augaloto žmogaus balsą.

Jis ištiesė savo didžiulę ranką ir taip netikėtai stipriai suspaudė Pju plaštaką, kad ją net suskaudo.

— Vyresnysis detektyvas Pju, — atsakė jis susiraukdamas. — Ar galėčiau su jumis ir jūsų žmona trumpai pasikalbėti apie Sendę?

Vyriškis sustingo. Jau ir taip išblyškęs pastarojo veidas tapo baltas

it popierius, ėmė nežymiai drebėti rankos. Pju persigandęs laukė, ar tik šeimininką neištiks širdies smūgis.

— Aš tik prisuksiu orkaitėje dujas, — pratarė ponia Balkvil. — Gal išgertumėte arbatos?

— Arbata būtų puiku, — sutiko Pju. — Su citrina, jei turite.

— Turbūt dirbate kartu su Rojumi? — pasiteiravo ji.

— Taip, žinoma, — atsakė svečias, ir toliau nenuleisdamas akių nuo jos vyro.

— Kaip jis laikosi?

— Puikiai. Labai užsiėmęs, tiria nužudymą.

— Jis visada užsiėmęs, — įsiterpė Derekas Balkvilas, kuris dabar atrodė truputį aprimęs. — Jis darbštus vyras.

Margota Balkvil isskubėjo iš kambario.

Derekas parodė į orlaivį:

— „Lancaster".

— Iš Antrojo pasaulinio karo? — paklausė Pju, dėdamasis nusimanančiu.

— Viršuje turiu daugiau.

— Tikrai?

Šeimininkas droviai nusišypsojo.

— Turiu „Mustang P45", „Spit", „Hurricane", „Mosquito", „Wellington".

Stojo nemaloni tyla. Televizoriaus ekrane dvi moterys aptarinėjo vestuvines suknias. Galiausiai Derekas parodė į lankasterį.

— Jais skraidė mano tėvas. Atliko septyniasdešimt penkis skrydžius. Ar teko girdėti apie „Dambų griovėjus"?

Pju pritariamai linktelėjo.

— Jis buvo vienas iš jų. Vienas iš tų, kurie sugrįžo. Vienas iš nedaugelio.

— Ar jis buvo lėktuvo pilotas?

— Uodegos kulkosvaidininkas. Jį vadino Uodegos Čarliu.

— Buvo drąsus vyrukas, — mandagiai tarė Pju.

— Kažin kaip ten iš tikrųjų. Atliko savo pareigą, ir tiek. Grįžęs iš karo buvo labai piktas.

Patylėjęs šeimininkas pridūrė:

— Karas sugriauna žmogaus gyvenimą, suprantate?

— Įsivaizduoju.

Derekas Balkvilas papurtė galvą.

— Ne. Niekas negali to įsivaizduoti. Ar seniai dirbate policijoje?

— Sausį bus devyniolika metų.

— Kaip ir Rojus...

Sugrįžus žmonai, kuri rankose laikė padėklą su arbata ir sausainiais, Derekas Balkvilas sugrabaliojo nuotolinio valdymo pultelį ir pritildė garsą, bet vaizdą paliko. Trijulė susėdo. Pju įsitaisė krėsle, o Balkvilai — ant sofos. Pju kilstelėjo puoduką, išpuoselėtais pirštais laikydamas elegantišką ąselę, papūtė į arbatos paviršių, siurbtelėjo ir pastatė atgal.

— Aš neseniai iš Londono policijos buvau perkeltas į Sasekso kriminalinį skyrių, — paaiškino jis. — Man pavedė peržiūrėti „įšalusias“ bylas. Nežinau, kaip delikačiau pasakyti, bet, matote, ėmiausi tikrinti dingusių be žinios asmenų bylas ir tikrai negalėčiau tvirtinti, kad jūsų dukters dingimas buvo tiriamas adekvačiai.

Jis atsilošė ir plačiai išskėtė rankas.

— Aš noriu pasakyti... žinoma, aš nenoriu apšmeižti Rojaus, — jis dvejojo, nesiryždamas tęsti, kol Balkvilai sutartinai linktelėjo, duodami sutikimą kalbėti toliau. — Man, kaip nešališkam, nesuinteresuotam asmeniui, atrodo, kad Rojus Greisas yra per daug susijęs su šia byla emociškai, kad pajėgtų objektyviai įvertinti anksčiau atliktą savo žmonos dingimo bylos tyrimą.

Jis trumpam nutilo ir vėl gurkštelėjo arbatos.

— O dabar aš pagalvojau, kad būtų įdomu išgirsti, ką jūs apie tai manote?

— Ar Rojus žino, kad jūs čia? — paklausė Derekas Balkvilas.

— Aš atlieku nepriklausomą tyrimą, — Pju išsisuko nuo tiesaus atsakymo.

Sendės motina susiraukė, bet nieko nepasakė.

— Ką gi, nematau tame nieko bloga, — galų gale tarė jos vyras.

48
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Ronis buvo girtas. Jis ėjo netvirtais žingsniais pro žemus raudonų plytų daugiabučius, traukdamas paskui save mantą, o šaligatvis siūbavo it laivo denis per audrą. Burna buvo išdžiūvusi, galvą skaudėjo taip, lyg būtų pakliuvusi į vis labiau ją veržiančius spaustuvus. Reikėtų ko nors užvalgyti, galvojo jis. Tiek jau to, pavalgys vėliau, kai užsiregistruos ir saugiai paliks bagažą.

Kairėje rankoje Ronis laikė suglamžytą baro čekį, kurio kitoje pusėje naujasis jo draugas — deja, jo vardą jau spėjo pamiršti, — buvo pakeverzojęs adresą ir nubraižęs šiokį tokį planą. Buvo penkta po pietų. Žemai virš galvos skrido sraigtasparnis. Ore tvyrojo nemaloni degėsių smarvė. Nejaugi kur nors kilo gaisras?

Tačiau ūmai suprato, kad šis kvapas toks pat kaip ir anksčiau, kai tebebuvo Manhatane. Stipri, šleikštulį kelianti smarvė įsigėrė į jo drabužius ir odos poras. Jis ja kvėpavo, jos buvo pilni plaučiai.

Gatvės gale Ronis užmetė akį į planą. Atrodo, kitoje gatvių sankirtoje jam reikės sukti į dešinę. Praėjo keletą parduotuvių su rusiškomis iškabomis, Federalinio taupomojo banko filialą su sienoje įmontuotu bankomatu. Klajoklis sustojo, pajutęs pagundą pasiimti kortelėje likusius pinigus, tačiau tuojau pat suprato, kad tai nebūtų išmintinga. Bankomatas užfiksuotų operacijos laiką. Jis nuėjo tolyn. Praėjo dar keletą parduotuvių fasadų. Gatvės gale kabojo sutižęs plakatas, užrašyta: NEŠIUKŠLINKITE BRAITON BIČO.

Jis ėmė suvokti, kokia tuščia ši gatvė. Abiejose jos pusėse stovėjo automobiliai, tačiau niekur nesimatė žmonių. Parduotuvės taip pat atrodė beveik visiškai ištuštėjusios. Galėjai pamanyti, kad visas priemiestis dalyvavo pobūvyje, į kurį jo niekas nepakvietė.

Be abejo, jis suprato, kad visi žmonės dabar tūno namuose, prilipę prie televizorių ekranų. *Laukdami, kol vėl ims lyti batais,* kaip kažkas leptelėjo bare.

Praeidamas pro silpnai apšviestą saugyklą su iškaba MAIL BOX CITY, Ronis stabtelėjo.

Viduje, kairėje pusėje, jis išvydo ilgą prekystalį. Dešinėje rikiavosi eilėmis sustatytos metalinės dėžės. Pastato gale jaunas vyrukas

ilgais juodais plaukais palinkęs sėdėjo prie interneto terminalo. O už prekystalio stovįs pagyvenęs vyras žilais plaukais ir pigiais drabužiais atliko kažkokią operaciją.

Ronis suprato, kad jis blaivėja. Mintys buvo daug aiškesnės. Dabar mąstė apie tai, kad ši vieta gali puikiai atitikti jo planus. Eidamas tolyn, skaičiavo gatves sau iš kairės. Paskui, laikydamasis maršruto, pasuko į kairę, į apleistą gyvenamąją gatvę. Namai atrodė nelyginant statyti iš sulūžusių lego kaladėlių. Dviaukščiai, triaukščiai, turintys bendrą sieną su gretimu namu, tačiau visi skirtingi. Prie pagrindinių durų, stoginių ir durų, už kurių greičiausiai buvo garažai, vedė laiptai; lovinės čerpės, keisti mūriniai, apsilupusi tinko apdaila ir nesiderinantys langai, lyg būtų pirkti skirtingų, bet rinkiniais parduodamų pigių prekių parduotuvėje.

Pirmoje gatvių sankirtoje schema, kuria vadovavosi, nurodė sukti į kairę, į siaurą gatvelę, pavadinimu Braitono Takas 2. Jis praėjo pro du baltus „Chevy Suburban", stovinčius šalia dvigubo garažo, kurio abejos durys buvo dekoruotos grafičiu, ir eilę vienaaukščių namų, tada pasuko į dešinę, į dar skurdesnę gatvelę — joje rikiavosi tokie pat namukai su bendra siena. Priešais išvydo dvidešimt devintuoju numeriu pažymėtą namą. Abi jo pusės buvo betono spalvos. Šalia namo aplink telegrafo stulpą buvo apvyniotas perplėštas skelbimas. Tačiau vargu ar Ronis pastebėjo. Jis pakėlė akis aukštyn, nužvelgdamas nešvarius laiptus, ir išvydo prie durų sąramos prikaltą nedidelę baltą lentelę, ant kurios raudonomis raidėmis buvo užrašyta: VVK.

Palypėjęs laiptais ir užvilkęs paskui save lagaminus, paspaudė durų skambutį. Po kelių sekundžių anapus matinio stiklo pasirodė neryški figūra, durys po akimirkos atsidarė. Į jį tiriamai žiūrėjo lieknutė mergaitė plokščia krūtine, ji vilkėjo dėmėtą palaidą suknelę, buvo įsispyrusi į basutes. Jos šviesūs, padriki ir riebaluoti plaukai priminė jūros dumblių ūselius, o plačiame, nelyginant lėlytės, veide žibėjo didelės apvalios akys juodais paakiais. Ji nepratarė nė žodžio.

— Aš ieškau kambario, — prabilo Ronis. — Man sakė, pas jus yra kambarys.

Jai už nugaros jis pastebėjo ant sienos kabantį taksofoną ir kilimą, nuo kurio trenkė drėgme ir senumu. Ausis pasiekė iš vidaus sklindantis televizoriaus garsas — rodė žinių laidą. Šiandienos naujienos.

Ji kažką tarstelėjo, bet Ronis nieko nesuprato. Tikriausiai rusiškai, tačiau nebuvo tuo tikras.

— Ar kalbi angliškai?

Mergaitė kilstelėjo ranką, duodama ženklą palaukti, paskui dingo viduje. Netrukus pasirodė stambus, maždaug penkiasdešimties vyras plikai skusta galva. Jis vilkėjo baltus marškinius be apykaklės, buvo apsimovęs nešvarias juodo tvilo kelnes, kurias prilaikė petnešos, apsiavęs sportinius batelius; į svečią žvelgė tokiu žvilgsniu, lyg šis būtų koks šūdžius, užtvėręs praėjimą į tualetą.

— Kambario? — paklausė šeimininkas gomuriniu balsu.

— Borisas, — Ronis staiga prisiminė savo naujo geriausio draugo vardą, — sakė eiti pas jus.

— Ilgam?

Ronis gūžtelėjo pečiais.

— Kelioms dienoms.

Vyras įdėmiai į jį stebeilijo. Vertino. Gal norėjo įsitikinti, kad atvykėlis nėra koks teroristas.

— Trisdešimt dolerių už parą. Okei?

— Puiku. Bjauri diena, šiandien.

— Bloga diena. Blogiausia. Visas pasaulis eina iš proto. Nuo dvyliktos iki dvyliktos. Sutarėm? Supratai? Moki iš anksto už kiekvieną dieną. Nuo pietų moki už kitą dieną.

— Supratau.

— Grynais?

— Taip, puiku.

Namas buvo didesnis nei atrodė iš išorės. Ronis nusekė paskui šeimininką koridoriumi, ant kurio nikotino spalvos sienų kabojo pora pigių įrėmintų fotografijų — jose buvo matyti atšiaurus gamtovaizdis. Vyras sustojo, trumpam dingo kambaryje, paskui išėjo rankoje laikydamas raktą su prie jo pritvirtinta medine kortele. Tada atrakino priešais esančias duris.

Ronis nusekė įkandin jo į apytamsį kambarį, kuriame buvo juntamas išsivadėjusių cigarečių dūmų dvokas. Pro vienintelį langą matėsi gretimo namo siena. Kambaryje stovėjo maža dvigulė lova, užklota rožine frotinio audinio lovatiese; ant jos Ronis pastebėjo keletą dėmių ir dvi cigarete išdegintas skyles. Viename kambario kampe, šalia dušo

kabinos, užtrauktos sutrūkinėjusia geltona plastikine užuolaida, stovėjo prausyklė. Interjerą papildė nudrengtas fotelis, komoda, pora pigiai atrodančių medinių staliukų, senas televizorius su dar prasčiau atrodančiu nuotolinio valdymo pulteliu ir žirnių sriubos spalvos kilimas.

— Puiku, — tarė Ronis.

Iš tiesų šiuo metu jam tai atrodė puiku.

Vyras sukryžiavo ant krūtinės rankas ir kažko laukdamas įsistebeilijo į naująjį gyventoją. Ronis išsiėmė piniginę ir sumokėjo iškart už tris paras į priekį. Jis gavo raktą, namo šeimininkas išėjo, uždarydamas paskui save duris.

Ronis kruopščiai apžiūrėjo kambarį. Dušo kabinoje jis rado pusiau sunaudotą muilo gabalėlį su prie jo prilipusiu greičiausiai gaktos plauku. Vaizdas televizoriaus ekrane buvo miglotas. Jis įjungė visas šviesas, užtraukė užuolaidą ir atsisėdo ant lovos, kuri tuojau pat įlinko ir dusliai sužvangėjo. Ronis prisivertė šyptelėti. Jis galėjo čia apsistoti kelioms paroms. Nėra ko jaudintis.

Velniai rautų, juk tai pirmoji jo likusio gyvenimo diena!

Palinkęs į priekį jis nukėlė nuo kelioninio lagamino lagaminėlį. Paskui iš jo išėmė visus aplankus su dokumentais — su pasiūlymu ir papildoma informacija, kuriuos rengdamas Donaldui Hetkukui užtruko ne vieną savaitę. Galiausiai, ištiesęs ranką, pasiekė dugne gulintį permatomą užsegamą plastikinį dėklą ir iš jo ištraukė raudoną segtuvą, kurio nedrįso palikti savo kambaryje net „W“, net užrakintame seife.

Jo akys sublizgo.

— Labas, mano gražuolės, — pratarė jis.

49

2007-ųjų spalis

— Kas gi čia bloga, jei mėgstu „Guinness“? — nustebo Glenas Brensonas.

— Ar aš pasakiau, kad kažkas blogai?

Rojus Greisas pastatė Gleno bokalą ir savo „Glenfiddich“ su ledo kubeliais ant stalo kartu su dviem pakeliais kumpio skonio traškučių,

paskui atsisėdo priešais savo draugą. Buvo pirmadienio vakaras, aštunta valanda, ir „Juodajame liūte“ sėdėjo vos vienas kitas lankytojas. Vis dėlto jie atsisėdo atokiau, tolimajame kampe, pakankamai toli nuo baro, kad kas nors nenugirstų pokalbio. Iš muzikinio centro sklindanti tyli melodija irgi padėjo prislopinti balsus ir saugoti privatumą.

— Tavo žvilgsnis į mane kiekvieną kartą, kai tik aš perku „Guinness“, viską pasako, — tarė Brensonas. — Tartum jis būtų netinkamas gerti ar panašiai.

Anksčiau pasitikėjai savimi, o dabar žmona tave baigia paversti paranoiku, pagalvojo Greisas, bet garsiai to nepasakė, tik pacitavo:

— Išsigandusiam žmogui iš visų pusių šnara.

Brensonas suraukė kaktą.

— Kieno tai žodžiai?

— Sofoklio.

— Iš kokio filmo?

Greisas pašaipiai pakraipė galvą ir tarė:

— O, Dieve! Kartais tu man atrodai profanas! Ar tu žinai *ką nors*, kas būtų ne iš filmų?

— Ačiū, Einšteinai. Tu sugebi mušti gulintį.

Greisas kilstelėjo savo stiklą.

— Į sveikatą!

Brensonas be jokio entuziazmo paėmė bokalą ir susidaužė su Greisu.

Abu nugėrė po gurkšnelį, paskui Greisas vėl prabilo:

— Sofoklis buvo dramaturgas.

— Jau miręs?

— Mirė keturi šimtai šeštais prieš Kristų.

— Ei, seni, dar prieš man gimstant. O tau tikriausiai teko dalyvauti jo laidotuvėse?

— Oho, kaip sąmojinga.

— Prisimenu, kai buvau pas tave apsistojęs, visur mėtėsi tavo filosofijos knygos.

Greisas vėl išgėrė savo viskio ir nusišypsojo kolegai.

— Tau sunku bendrauti su žmonėmis, kurie užsiima savišvieta?

— Norėjai pasakyti, su žmonėmis, kurie nenori atsilikti nuo savo paukštyčių?

Greiso skruostai paraudo. Žinoma, Brensonas teisus. Kleo Atvirajame universitete lankė filosofijos paskaitas, ir jis laisvalaikiu vargais negalais bandydavo suprasti, ką ji studijuojanti.

— Užgavau jautrią vietą, tiesa? — Brensonas niūriai vyptelėjo.

Greisas nieko neatsakė.

Grojo „Rhinestone Cowboy". Kurį laiką abu klausėsi. Greisas tylomis kartojo žodžius ir pagal muziką lingavo galvą.

— Jėzau! Ką aš matau, žmogau! Tik nesakyk, kad tau patinka Glenas Kembelas.

— Taip, iš tiesų patinka.

— Kuo geriau tave pažįstu, tuo labiau įsitikinu, koks esi niūrus.

— Štai čia tai tikras atlikėjas. Geriau už tą sumautą repą, kuriuo tu mėgaujiesi.

Brensons padaužė sau į krūtinę.

— Taip, žmogau, tokia muzika man patinka. Jie dainuoja man suprantama kalba.

— O Ari irgi mėgsta?

Brensonas ūmai paniuro. Jis spoksojo į savo alų.

— Mėgo. Tačiau aš jau nebežinau, ką ji mėgsta.

Greisas vėl siurbtelėjo. Viskis buvo geras, sušildė ir truputį svaigino.

— Tai gal papasakosi? Juk apie ją norėjai pasikalbėti?

Jis praplėšė traškučių pakelį, sukišo į jį pirštus ir ištraukęs keletą susigrūdo į burną. Po akimirkos, kramsnodamas juos, tęsė toliau:

— Atrodai taip, lyg tau būtų paleidę vidurius. Pastaruosius porą mėnesių, po to, kai sugrįžai pas ją, atrodei baisiai. Maniau, tavo reikalai, nupirkus jai žirgą, pasitaisė ir ji pagaliau patenkinta. Vadinasi, ne?

Jis įsikišo į burną dar vieną saują.

Brensonas vėl išgėrė „Guinness".

Bare gaiviai kvepėjo kilimų valikliu ir politūra. Greisui trūko cigarečių kvapo, cigarų ir pypkių dūmų tvankumos. Jo manymu, įsigaliojus draudimui rūkyti viešose vietose, baruose nebeliko jų tikrosios dvasios. Nors rūkymas jam pačiam buvo visiškai neaktualu.

Kleo šįsyk nepakvietė jo užeiti pavakaroti, mat jai reikėjo parengti studijoms referatą. Greisas planavo užkąsti ko nors čia arba sugrįžęs namo.

Kulinariniais gebėjimais jis niekada nepasižymėjo, todėl darėsi vis labiau priklausomas nuo jos, ir jis tai jautė. Pastaruosius du mėnesius Kleo kone kiekvieną dieną gamino jam vakarienę, dažniausiai tai būdavo sveikas maistas, garuose arba be riebalų kepta žuvis ir daržovės. Ji buvo priblokšta sužinojusi, kokiu šlamštu savo gyvybę palaiko dauguma policijos pareigūnų.

„Rhinestone Cowboy" baigėsi, ir jie valandėlę sėdėjo tylėdami.

Tylą nutraukė Glenas:

— O tu žinai, kad mes nesimylėjome, a?

— Nuo tos dienos, kai pas ją sugrįžai?

— Taigi.

— Nė karto?

— Nė karto. Atrodo, ji mane baudžia.

— Už ką gi?

Brensonas ištuštino savo bokalą, pamerkė akį tuščiai stiklinei ir atsistojo.

— Gal dar ko nors?

— Tik vieną, — atsakė Rojus, turėdamas omenyje, kad jam dar teks vairuoti.

— Kaip įprastai? „Glenfiddich" su ledo kubeliais? Ir vos vos vandens?

— Atrodo, atminties dar nepraradai?

— Atsiknisk, seni!

Greisas kurį laiką įtemptai mąstė, mintimis nuskriedamas atgal į darbą. Analizavo 18.30 vykusį pasitarimą, kuris visiškai neseniai baigėsi. Joana Vilson. Ronis Vilsonas. Jis pažinojo Ronį nuo senų laikų. Vienas iš Braitono sukčių. Vadinasi, Ronis žuvo rugsėjo vienuoliktąją. Taip nutinka labai retai. Ar Ronis nužudė savo žmoną? Greiso vadovaujama grupė dabar ėmėsi tirti šią bylą. Rytoj jie pradės tyrinėti šio žmogaus biografiją, žinoma, ir jo žmonos.

Brensonas sugrįžęs atsisėdo į savo vietą.

— Klausyk, Glenai, ką tu nori pasakyti tvirtindamas, kad Arė tave baudžia?

— Kai mudu su ja susipažinome, dulkindavomės kiekvieną mielą dieną. Supranti? Atsibusdavome ir dulkindavomės. Paskui kur nors nueidavome, tarkime, suvalgydavome ledų, ir vėl mylėdavomės. Vaka-

re vėl dulkindavomės. Atrodė, kad gyvename sapne, — jis vėl kilstelėjo bokalą ir vienu mauku nugėrė iki pusės. — Gerai, aš žinau, kad taip negali tęstis visą amžinybę.

— Ne, tai nebuvo sapnas, — tarė Rojus. — O realus gyvenimas vietoje nestovi. Mano motina mėgo kartoti, kad gyvenimas — tai nelyginant knyga, kurią sudaro daugybė skyrių. Viena diena būna vienokia, kita — kitokia. Gyvenimas nuolat kinta. Žinai laimingos santuokos paslaptį?

— Nagi?

— Nedirbk policijoje.

— Juokinga. Argi ne ironiška, kad ji pati to norėjo? — Glenas pakraipė galvą. — Aš nesuprantu vieno dalyko: kodėl ji nuolat pyksta? Ant manęs. Nori sužinoti, ką ji šįryt pareiškė?

— Jei nori, sakyk.

— Ji pareiškė, kad aš sąmoningai neleidžiu jai miegoti, supranti? Tarkime, kai naktį atsikeliu ir einu į tualetą, na, kai šlapinuosi, esą aš sąmoningai taikau į vandenį, kad labiau tikštų. Ji sako, kad jei aš ją labiau mylėčiau, taikyčiau į klozeto kraštą.

Greisas susipylė jam atneštą viskį į jau beveik ištuštintą stiklinę.

— Tu juokauji?

— Ne, žmogau, aš kalbu visiškai rimtai. Aš nieko nesugebu. Pavyzdžiui, ji man pareiškė, kad norinti turėti savo asmeninį gyvenimą, dėl to nusiteikusi suknisti mano karjerą policijoje. Vakarais ji išeina iš namų, visiškai nenusiteikusi būti su vaikais, už kuriuos dabar esu vienas atsakingas. Jei man tenka padirbėti ilgiau, turiu surasti auklę.

Greisas siurbtelėjo viskio ir susimąstė, ar tik Arė neturi meilužio. Tačiau dalydamasis savo įtarimais nenorėjo trikdyti draugo.

— Betgi tu negali ilgiau taip gyventi, — pasakė jis.

Brensonas pakėlė nuo staliuko savo traškučių pakelį ir ėmė jį sukioti rankose.

— Aš myliu savo vaikus, — kalbėjo jis. — Negalėčiau ramia širdimi išsiskirti ir, sakykime, matytis su jais tik keletą valandų per mėnesį.

— Ir kiek laiko tai tęsiasi?

— Nuo tos dienos, kai įsikalė sau į galvą idėją apie savęs tobulinimą. Pirmadieniais ji lanko vakarines anglų literatūros paskaitas. Ket-

virtadieniais — architektūra. O kur dar visokios nesąmonės kitomis dienomis. Aš jos nebepažįstu — mes su ja tartum svetimi.

Jie valandėlę sėdėjo netardami nė žodžio, paskui Brensonas išspaudė kažką panašaus į šypseną ir tarė:

— Šiaip ar taip, visą šią košę turiu išsrėbti pats, tiesa?

— Ne, — atsakė Rojus, nors ir gerai suprato, kad jeigu Arė ir vėl išvarys Gleną, nuomininkas iš paties pragaro vėl užsikars jam ant sprando.

Glenas jau buvo apsistojęs pas jį prieš du mėnesius, ir Rojus buvo tikras, kad jo namai būtų buvę kur kas tvarkingesni, jeigu juose būtų įsikūręs haliucinogeninių grybų prisiėdęs dramblys.

— Man atrodo, kad mums reikia laikytis išvien.

Glenas jau antrą kartą šį vakarą nusišypsojo. Paskui praplėšė traškučių pakelį ir įsistebeilijo į jo vidų su tokiu nusivylimu akyse, tarsi būtų tikėjęsis rasti kažką kita.

— O ką dabar veikia Kasianas Pju? Atsiprašau, *vyresnysis detektyvas* Kasianas Pju?

Greisas patraukė pečiais.

— Nori pasakyti, atima iš tavęs duoną?

Greisas šyptelėjo.

— Man atrodo, kad jis apgalvojo kiekvieną žingsnį. Tačiau mums teks pastatyti jį į vietą.

50

2007-ųjų spalis

Kasiąnas Pju vėl atsargiai priglaudė prie lūpų puodelį ir net prisimerkė, karštam gėrimui patekus ant dantų. Praeitą naktį jis miegojo išsitepęs juos balinamuoju geliu, todėl šiandien dantys buvo jautrūs karščiui ir šalčiui.

Statydamas puodelį atgal ant lėkštutės, jis kreipėsi į Sendės tėvus:

— Noriu išsiaiškinti vieną dalyką. Vyresnysis detektyvas Greisas yra gerbiamas policijos pareigūnas. Neturiu kitų planų, kaip tik išsiaiškinti tiesą apie jūsų dukters dingimą.

— Mums būtina tai sužinoti, — įsiterpė Derekas Balkvilas.

Jo žmona linktelėjo:

— Tai vienintelis mums svarbus klausimas.

— Gerai, — tęsė jis. — Tai, kad mums visiems rūpi tas pats, mane labai ramina.

Kasianas Pju nusišypsojo.

— Tačiau, — jis kalbėjo toliau, — nenorėdamas niekam mesti įtarimo šešėlio, turiu pareikšti, kad Sasekso policijos Kriminaliniame skyriuje ne vienam aukštesniojo rango karininkui atrodo, jog adekvatus tyrimas šioje byloje taip ir nebuvo atliktas. Tai ir yra viena iš priežasčių, kodėl buvau čia komandiruotas.

Trumpam nutilęs ir išvysdamas pritariamą linktelėjimą, jis ne tik pajuto pasitenkinimą, bet ir buvo padrąsintas.

— Visą šią dieną studijavau aplanką su byla ir man kilo daugybė neatsakytų klausimų. Manau, būdamas jūsų vietoje, aš toli gražu nesijausčiau patenkintas iki šiandien atliktu policijos darbu.

Jiedu vėl linktelėjo.

— Aš iš tiesų nesuprantu, kodėl Rojui buvo leista pačiam peržiūrėti bylą, nors jis asmeniškai su ja susijęs.

— Mes supratome, kad praėjus kelioms dienoms po mūsų dukters dingimo bylai tirti buvo paskirta nepriklausoma tyrimo grupė, — tarė Margota Balkvil.

— O kas jus informuodavo apie tyrimo eigą? — neatlyžo Kasianas Pju.

— Tiesa, — pripažino ji, — tai buvo Rojus.

Pju skėstelėjo rankomis.

— Štai čia mes susiduriame su problema. Paprastai, kai dingsta žmona, pagrindiniu įtariamuoju iškart tampa jos vyras, kol nėra įrodytas jo nekaltumas. O iš to, ką perskaičiau ir išgirdau, susidariau nuomonę, kad jūsų žentas niekada oficialiai nebuvo laikomas įtariamuoju.

— Ar jūs norite pasakyti, kad dabar jį kuo nors įtariate? — paklausė Derekas.

Šeimininkas kilstelėjo prie lūpų arbatos puodelį, ir Pju vėl atkreipė dėmesį į jo drebulį. Vyresnysis detektyvas ėmė svarstyti, ar šis vyras nervinasi, ar tai — Parkinsono ligos pradžia.

— Šiuo metu nedrįsčiau daryti taip toli siekiančių išvadų, — Pju veidą nušvietė savimi patenkinto žmogaus šypsnys. — Tačiau ketinu imtis radikalių žingsnių, kad galėčiau jį eliminuoti iš įtariamųjų tarpo, o tai iki šiol dėl kažkokių priežasčių padaryta nebuvo.

Margota Balkvil linksėjo galva.

— Būtų gerai.

Linktelėjo ir jos vyras.

— Ar galėčiau užduoti jums labai asmenišką klausimą? Gal kuriam nors iš jūsų kada nors bent trumpam buvo kilęs įtarimas, kad Rojus nuo jūsų kažką slepia?

Ilgam stojo tyla. Margota suraukė antakius, sučiaupė lūpas, paskui keletą kartų sugniaužė ir vėl atleido pirštus. Pju pastebėjo, kad moters rankos atrodė šiurkščios — daržininkės rankos. Jos vyras sėdėjo ramus, susikūprinęs, lyg vis labiau slegiamas sunkios, nematomos naštos.

— Manau, jūs suprantate, — pagaliau prabilo Margota Balkvil, — kad Rojui mes nejaučiame jokio priešiškumo.

Jos balsas nuskambėjo taip, lyg ji būtų mokytoja ir kalbėtųsi su vienu iš savo moksleivių tėvų apie jo vaiko elgesį.

— Jokiu būdu, — susijaudinęs pritarė Derekas.

— Tačiau, — tęsė ji, — kai kas iš to, ką dabar išgirdome, truputį stebina... Žmogiška prigimtis. Ar mes iš tikrųjų pažįstame vieni kitus? Ar ne tiesa, pareigūne?

— Taip, tikra tiesa, — meiliai pritarė Pju.

Trijulė vėl nutilo, Margota Balkvil paėmė šaukštelį ir ėmė maišyti arbatą. Pju pastebėjo, kad ji taip pasielgė jau trečią kartą, nors arbatą gėrė be cukraus.

— O galbūt jūs pastebėjote ką nors neįprasta Rojaus elgesyje su jūsų dukra? — pasiteiravo svečias. — Ką nors tokio, kas būtų vertęs susirūpinti? Tai yra būtų įdomu sužinoti, ar jūs galėtumėte pasakyti, kad jų santuoka buvo laiminga?

— Suprantate, nemanau, kad kam nors būtų lengva ištekėjus už policijos pareigūno. Ypač jei jis toks ambicingas kaip Rojus, — ji pasižiūrėjo į savo vyrą, kuris pritardamas patraukė pečiais. — Ji turėjo priprasti prie to, kad dažnai tekdavo būti vienai. Be to, dažnai pasijusdavo apvilta, kai jį netikėtai iškviesdavo darbo reikalais.

— Ar ji pati dirbo?

— Kelerius metus dirbo buhaltere Braitone. Jie norėjo susilaukti kūdikio, deja, veltui. Gydytojas jai patarė susirasti kitą darbą, kuriame būtų mažiau streso. Tuomet ji išėjo iš senosios darbovietės ir susirado registratorės darbą medicinos centre. Ji dar nebuvo pradėjusi dirbti naujoje vietoje, kai... — moters balsas nutrūko.

— Kai ji dingo? — pasufleravo Pju.

Margota linktelėjo, akyse sublizgo ašaros.

— Mums tai buvo skaudus smūgis, — įsiterpė Derekas. — Ypač skaudžiai išgyveno Margota. Ji ir Sendė buvo labai artimos.

— Žinoma, — Pju išsitraukė užrašų knygelę ir kažką brūkštelėjo. — O ar ilgai jiems nepavyko susilaukti vaikelio?

— Kelerius metus, — prislopintu balsu atsakė Margota.

— Suprantu, kokią įtaką tai turi santuokai, — tarė Pju.

— Santuokoje viskas sunku, — pareiškė Derekas.

Vėl stojo ilga tyla.

Margota siurbtelėjo arbatos ir pasiteiravo:

— Ar jūs norite pasakyti, kad mes kažko nežinome?

— Ne, šioje stadijoje aš nenorėčiau spėlioti. Paprasčiausiai noriu pasakyti, kad vertindamas tai, kaip buvo tiriama jūsų dukros dingimo byla, ir turėdamas devyniolikos metų darbo geriausioje visoje Jungtinėje Karalystėje policijos nuovadoje patirtį, manau, kad tyrimo metu nebuvo laikomasi esminių metodologinių reikalavimų. Tik tiek.

— Mes Rojaus neįtariame, — tarė Margota Balkvil. — Tikrai. Ir nenorėtume, kad jūs padarytumėte klaidingas išvadas.

— Esu tikras, kad neįtariate. Galbūt nuo pat pradžios man vertėtų paaiškinti vieną dalyką. Mano tyrimas — tai ne raganų medžioklė. Aš noriu šioje byloje padėti tašką. Noriu suteikti jums ir jūsų vyrui dar vieną galimybę.

— Jei teisingai suprantu, tai priklausys nuo to, ar mūsų dukra gyva, ar mirusi?

— Jūs visiškai teisus, — tarė Kasianas Pju.

Jis vėl atsigėrė arbatos, paskui liežuvio galu išvalė dantis. Ištraukęs iš kišenės vizitinę kortelę, padėjo ją ant stalo ir pridūrė:

— Jei manytumėte, jog turite pasakyti man ką nors svarbaus, bet kada skambinkite.

— Ačiū jums, — padėkojo Margota Balkvil. — Jūs — geras žmogus. Aš jaučiu.

Pju nusišypsojo.

51
2007-ųjų spalis

Ebė sumirksėjo, nubusdama iš klaikaus sapno ir girdėdama keistą dūzgimą. Maudė pilvą. Veidas atrodė nutirpęs. Ji buvo sušalusi į ledą. Krėtė šaltis. Žvilgsnis įsmeigtas į kreminės spalvos plytelėmis išklijuotą sieną. Ji pamanė esanti lėktuve, o gal laivo kajutėje.

Paskui iš lėto, bet vis aiškiau ėmė suprasti, kad atsitiko kažkas labai bloga. Ji negalėjo pajudėti. Užuodė plastmasės, skiedinio, plytelių glaisto ir dezinfekcinės medžiagos kvapą.

Pamažu grįžo atmintis. Ebės viduje tartum sprogo, ją užtvindė kažkokia tamsa ir ji pagaliau prisiminė.

Nupurtė baimė. Ji norėjo pakelti dešinę ranką ir paliesti savo veidą. Būtent tada ir suprato negalinti pajudėti.

Nei praverti burnos.

Jos galva buvo taip atlošta atgal, kad skaudėjo kaklą, o į nugarą įremtas kažkoks kietas daiktas. Tai — bakelis, suprato ji. Ji sėdėjo tualete. Negalėjo dairytis, matė tik tai, kas buvo prieš akis, o norėdama žvilgtelėti sau po kojomis turėjo iš visų jėgų įtempti akis. Tik tada suprato esanti nuoga ir surišta pilka izoliacine juosta, kuri buvo apvyniota jai per juosmenį, krūtinę ir kulkšnis, per burną ir tikriausiai, pamanė ji, per kaktą, nes ją stipriai veržė.

Ji buvo svečiams skirtame vonios kambaryje, savo pačios bute.

Ebė sėdėjo įsmeigusi akis į dušo kabiną, į dar neatplėštą brangaus muilo pakuotę, į kriauklę ir į keletą rankšluosčių kabyklų, taip pat į plytelėmis dailiai išklijuotas sienas — į kremines romaniškojo stiliaus plyteles ir sienos panelį. Jai iš dešinės buvo durys, vedančios į mažytę ankštą pagalbinę patalpą, kurioje šiaip ne taip išsiteko skalbiamoji mašina bei elektrinis skalbinių džiovintuvas ir iš kurios pro atsarginį išėjimą galėjai patekti į laiptinę. Durys į prieškambarį, jai iš kairės, buvo praviros.

Ebę ėmė krėsti drebulys, o paskui ji mažne apsivėmė iš baimės. Kas žino, kiek laiko ji įkalinta čia, šiame mažyčiame belangiame kambarėlyje. Mėgino pakeisti padėtį, bet veltui — per daug stipriai buvo surišta.

Ar jis išėjęs? Gal pasiėmė viską, o ją pačią paprasčiausiai paliko likimo valiai?

Maudė pilvą. Juosta buvo taip stipriai suveržta, kad kai kurių kūno vietų ji beveik nejautė, o dešinę ranką dilgčiojo, lyg būtų badoma smeigtukais ar adatom. Kieta sėdynė spaudė sėdmenis ir šlaunis.

Ebė bandė prisiminti, kas yra už unitazo, prie ko gi pritvirtinta izoliacinė juosta, kuria ji buvo surišta. Kad ir kaip stengėsi, nepavyko.

Šviesa buvo įjungta, todėl veikė ir garų trauktuvas, iš kurio sklido tas nepertraukiamas, niūrus dūzgesys.

Jos baimė virto neviltimi. Jis buvo išėjęs. Po viso to, ką ji ką tik išgyveno, užgriuvo nauja nelaimė. Kaip ji galėjo leisti, kad taip atsitiktų? Ir kaip galėjo būti tokia kvaila? Kaip? Kaip? Kaip?

Neviltis virto pykčiu.

O netrukus ją vėl užvaldė baimė — čia pat šmėkštelėjo šešėlis.

52

2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Sėdėdama ant L raidės formos sofos svetainėje, Lorena atsuko miniatiūrinio degtinės buteliuko kamštelį ir susilašino jo turinį į stiklinę su ledo kubeliais ir citrinos skiltele. Prieš valandėlę pas ją atvykusi sesuo atsigabeno pilną tokių buteliukų plastikinį maišelį. Atrodė, kad ji sukaupusi neišsenkamas šių gėrybių atsargas, todėl Lorena manė, kad sesuo juos nudžiauna tiesiai iš lėktuvo baro kiekvieno skrydžio metu.

Devinta valanda vakaro. Už lango jau beveik sutemę. Televizoriaus ekrane — tos pačios naujienos. Lorena pilnomis ašarų akimis žiūrėjo jas kiaurą dieną. Nuolat kartojami siaubingi vaizdai ir politikų pareiškimai. Dabar transliavo iš studijos Pakistane, kur buvo susirinkusi įvairių žmonių grupė — gydytojas, informacinių technologijų specialistas, teisininkas, rėksminga moteris dokumentinių filmų kū-

rėja, kompanijos direktorius. Lorena negalėjo patikėti savo akimis. Jie tvirtino, kad tai, kas šiandien atsitiko Amerikoje, buvo gera.

Ji palinko į priekį ir užgesino cigaretę peleninėje, kuri vos betalpino nuorūkas. Mo tuo tarpu triūsė virtuvėje — gamino salotas ir virė makaronus. Lorena stebėjo žmones televizijos studijoje ir sumišusi klausėsi, ką šie kalba. Tai buvo inteligentai. Vienas iš jų juokėsi. Jo veidas švytėjo iš džiaugsmo.

— Atėjo metas Amerikai suprasti, kad reikia liautis išnaudoti likusį pasaulį. Mums nereikalingos jų vertybės. Šiandien jie gavo šią pamoką. Šiandien jie gavo į nosį!

Dokumentinių filmų režisierė linktelėjo ir su tvirtu įsitikinimu balse išplėtojo jo argumentus.

Lorena pažvelgė į šalia jos padėtą telefono ragelį. Ronis neskambino. Žuvo tūkstančiai žmonių. Ir šie žmonės jautėsi laimingi? O kiti žmonės šokinėjo iš dangoraižių. *Gavo į nosį?*

Ji paėmė ragelį ir prispaudė jį prie savo drėgno skruosto. *Paskambink, brangusis Roni, paskambink. Maldauju, paskambink. Maldauju.*

Lorenos atžvilgiu Mo visada elgėsi globėjiškai. Nors ji buvo vyresnė tik trejais metais, tačiau bendraudavo taip, lyg jas būtų skyrusi visa karta.

Iš tiesų jos buvo labai skirtingos. Ne tik plaukų spalva — Mo plaukai buvo juodi kaip degutas — ir išvaizda, bet ir požiūriu į gyvenimą, ir savo dalia. Mo atrodė gražiai sudėta, apvalainos, iš prigimties patrauklios figūros. Ji buvo švelni. Jos gyvenimas atrodė rožėmis klotas. Lorena jau penkerius metus kentėjo nuo žeminančių, nepakeliamai brangių ir visiškai nesėkmingų apvaisinimo mėgintuvėlyje procedūrų. O Mo galėjo pastoti vien tik pagalvojusi apie savo vyro penį.

Mo turėjo tris vaikus, kurie jai gimė vienas paskui kitą ir dabar augo dailiais žmonėmis. Ji džiaugėsi savo ramiu ir nepretenzingu, konstruktoriumi dirbančiu vyru ir nedideliu mielu namuku. Lorena kartkartėmis norėdavo būti panaši į savo seserį. Būti patenkinta. Jo sesuo nepuoselėjo grandiozinių planų, neturėjo ypač didelių troškimų, tačiau jos gyvenimo būdas buvo pranašesnis.

— Lori! — iš virtuvės susijaudinusi šūktelėjo Mo.

Ji paknopstomis įpuolė į kambarį, ir Lorenos viltis akimirkai vėl atgijo. Nejaugi ji televizoriaus ekrane išvydo Ronį?

Deja, Mo įbėgus, jos veide atsispindėjo išgąstis.

— Paskubėk! Kažkas vagia tavo mašiną!

Lorena stryktelėjo nuo sofos, įsispyrė į nevarstomus batus, nubėgo prie pagrindinių durų ir jas atidarė. Visiškai šalia kiemo keliuko stovėjo sunkvežimis-keltuvas su įjungtais geltonais švyturėliais ant stogo. Du vyrai, kurių išvaizda nežadėjo nieko gera, suktuvu traukė jos BMW ir šis metaline nuovaža lėtai riedėjo į sunkvežimį.

— Ei! — bėgdama jų pusėn, įniršusi sušuko Lorena. — Ką, po velnių, jūs čia darote?

Jie toliau traukė automobilį, kuris trūkčiodamas kilo nuovaža. Lorenai pribėgus, vienas iš vyrų, aukštesnis, įkišo į priekinę kombinezono kišenę nešvarią ranką ir iš jos ištraukė pluoštą popierių.

— Ar jūs esate ponia Vilson?

Ji staiga pasijuto nejaukiai, pasitikėjimas savimi ėmė blėsti.

— Taip, o ką?

— Jūsų vyras — ponas Ronaldas Vilsonas?

— Taip, jis, — Lorena vėl atgavo ryžtą.

Vyriškis parodė turimus dokumentus. Paskui jau švelnesniu tonu, kone apgailestaudamas, paaiškino:

— „Inter-Alliance Autofinance" kompanija. Kad ir kaip gaila, mes susigrąžiname šią transporto priemonę.

— Ką jūs norite tuo pasakyti?

— Jau šeši mėnesiai kaip nemokamos įmokos. Ponas Vilsonas nesilaiko mokėjimo terminų.

— Tai kažkokia klaida.

— Deja, ne. Jūsų vyras ignoravo jau tris jam adresuotus įspėjamuosius laiškus. Pagal pirkimo išsimokėtinai sutarties sąlygas kompanija turi juridinę teisę atsiimti šią transporto priemonę.

Išvydusi, kaip mėlynojo BMW užpakaliniai ratai pasiekė nuovažos viršutinį kraštą, užriedėjo ant sunkvežimio platformos, Lorena pratrūko verkti.

— Prašau... juk jūs matėte šios dienos žinias. Mano vyras ten. Jis... Niujorke. Aš bandau su juo susisiekti. Galiu garantuoti, kad mes viską išspręsime.

— Tegul jis rytoj atvyksta į kompaniją, ponia, — vyriškio balse

pasigirdo kažkas panašaus į užuojautą, tačiau savo sprendimo jis vis tiek neketino atšaukti.

— Paklausykite... Aš... prašau, palikite šįvakar automobilį man.

— Aš jums duosiu telefono numerį, kuriuo galėsite rytoj paskambinti, — atsakė vyras.

— Bet... bet... Aš neturiu kito automobilio. Kaip aš be jo apsieisiu? Aš... Automobilyje liko mano daiktai. Kompaktiniai diskai. Automobilių stovėjimo aikštelės kvitai. Mano akiniai nuo saulės.

Jis mostelėjo ranka.

— Eikite. Galite pasiimti savo daiktus.

— Ačiū, — padėkojo ji. — Milijoną kartų ačiū.

53
2007-ųjų spalis

Drebėdama iš išgąsčio, Ebė įsmeigė žvilgsnį į artyn slenkantį šešėlį, klausydamasi, kaip mindami blizgančias prieškambario grindis cypsi sportiniai bateliai ir šnara popierius.

Netrukus pasirodė Rikis.

Jis stovėjo tarpduryje, atsainiai atsirėmęs į jų staktą, odinė motociklininko striukė buvo atsagstyta, iš po jos matėsi nešvarūs balti marškinėliai trumpomis rankovėmis. Veidas apžėlęs kelių dienų šeriais, plaukai susiriebalavę ir priploti neseniai ant galvos buvusio šalmo. Nuo tada, kai jį matė paskutinį kartą, Rikis atrodė gerokai pasikeitęs. Jis toli gražu nepriminė nerūpestingo banglentininko, jau greičiau buvo gerokai sunerimęs. Vyrukas senstelėjo vos per porą mėnesių. Jis buvo numetęs svorio, veidas atrodė išsekęs, paakiai lyg apvesti juodais apvadais, po jais kabojo maišeliai. Nuo jo sklido nemalonus dvokas.

Dieve, kaip ji anksčiau galėjo juo žavėtis?

Rikis šypsojosi, nelyginant būtų skaitęs jos mintis.

Tačiau ji suprato, kad tai nėra šypsena. Ne, *Rikis* šypsosi kitaip. Tai buvo sakytum kaukė, kuri dabar slėpė veidą. Lorena dirstelėjo į jo laikrodį — 10.50. Nejaugi ji keturias valandas išbuvo be sąmonės?

Tada pastebėjo siuntinio maišelį. Rikis kilstelėjo jį aukštyn, linktelėjo ir apvertė, leisdamas jo turiniui — penktadienio *Times* ir *Guardian* numeriams — iškristi ant grindų.

— O, Ebe, kaip miela vėl tave matyti, — tarė jis. Jo balsas nebuvo džiaugsmingas.

Ji norėjo prasižioti, paprašyti, kad ją atrištų, tačiau įstengė tik kažką sumurmėti.

— Džiaugiuosi, kad ir tau malonu! Aš tik truputį nustebęs, kodėl tu kažkam norėjai išsiųsti senus laikraščius, supakavusi juos į maišelį pašto korespondencijai, — jis pažiūrėjo į adresą „Laura Džekson. 6 Steibl kotedžai. Rodmelis". — Tavo sena draugė? Bet koks tikslas siųsti jai senus laikraščius? Nemanau, kad tai labai protinga. Nebent aš ko nors nežinau. Ar aš tikrai ko nors nežinau? Gal jie ten, Rodmelyje, negauna laikraščių?

Ebė spoksojo į jį.

Rikis perplėšė maišelį perpus. Iš jo pabiro pūkai. Paskui suplėšė abi dalis, stengdamas draskyti kuo siauresniais ruoželiais. Baigęs jis pakraipė galvą, leisdamas ant grindų nukristi paskutinei skiautelei.

— Perskaičiau abu laikraščius. Tačiau aiškiau nepasidarė. Bet tu paklausyk: dabar tai jau nesvarbu, argi ne?

Jis įsmeigė į ją akis, sakytum būtų norėjęs kiaurai permatyti, ir vis šypsojosi.

Džiaugėsi savimi.

Ebė skubiai mąstė. Ji žinojo, ko jam reikia. Žinojo ir tai, kad norėdamas išgauti jos paslaptį jis turės leisti jai kalbėti. Ji narpliojo savo sustingusias iš išgąsčio mintis, desperatiškai bandydama ką nors sugalvoti. Deja, nieko nepešė.

Rikis kelioms sekundėms dingo, paskui sugrįžo su dideliu mėlynu lagaminu rankoje ir paguldė jį ant grindų taip, kad būtų matyti pro duris. Tada priklaupęs atitraukė užtrauktuką ir pakėlė viršų.

— Kaip dailiai supakuota, — pareiškė vėpsodamas į lagamino vidų. — Kokia tvarka, kokia švara!

Netrukus jo balsas tapo kandus.

— Man atrodo, kad per savo gyvenimėlį tau nemažai teko pasipraktikuoti pakuojant daiktus ir bėgiojant.

Pilkos akys ir vėl įsmigo į jos akis. Ebė išvydo jose kažką, ko niekada anksčiau nebuvo pastebėjusi. Kažką nauja. Jose atsivėrė kažkokia tamsa. Tikrų tikriausia tamsa. Sakytum jo siela būtų mirusi.

Jis ėmė traukti iš lagamino jos daiktus, neskubėdamas, po vieną. Pirmiausia išėmė šiltą megztą džemperį, kuris sulankstytas gulėjo ant maišelių su jos tualetiniais reikmenimis ir kosmetikos priemonėmis. Pamažu jį išskleidė, rūpestingai apžiūrėjo, išvertė išvirkščia puse, paskui, kai liko patenkintas, metė atgal per petį.

Ji nežmoniškai norėjo šlapintis. Tačiau nusprendė nesižeminti jo akyse. Neleisti jam apsidžiaugti, išvydus jos baimę. Todėl stengėsi susivaldyti ir stebėjo Rikį.

O jis niekur neskubėjo, viską darė neįtikimai, kankinamai lėtai. Atrodė, kad jis jaučia, koks dabar didžiausias jos noras.

Pažiūrėjusi į jo laikrodį, Ebė suprato, kad praėjo beveik dvidešimt minučių, kol jis išpakavo ir kaip nereikalingą išmetė paskutinį daiktą — jos kelioninį plaukų džiovintuvą, kuris nuslydo koridoriumi, atsimušdamas į grindjuostę.

Ebė visą laiką bandė judėti. Deja, bergždžiai. Jokių rezultatų. Riešus ir kulkšnis gėlė taip, tartum jie būtų degę pragaro liepsnose. Jos sėdynė buvo nutirpusi, ir Ebei teko stipriai suspausti kelius, kad tik nepradėtų šlapintis.

Netardamas nė žodžio, jis pastūmė lagaminą į šoną, o pats nuėjo koridoriumi. Ją kamavo siaubingas troškulys, bet dabar tai buvo mažiausia iš jos problemų. Labiausiai magėjo išsilaisvinti. Tačiau kaip tai padaryti?

Ebė ėmė šlapintis. Ką gi, bent jau tai galėjo, nes jam nebuvo šovę į galvą apraišioti jos paslėpsnių. Pasijuto kur kas geriau. Ji buvo išsekusi, galvą nelyginant kas plaktuku būtų daužęs, o vis dėlto dabar galėjo bent jau aiškiai mąstyti.

Jeigu pavyktų įkalbėti jį nuimti tą juostą, galėtų nors pasikalbėti su juo, pabandyti jį įtikinti.

O gal netgi sudaryti sandėrį.

Juk Rikis — verslininkas.

Tačiau tai priklausė nuo aplinkybių. Nuo to, koks negailestingas jis buvo.

Jis vėl sugrįžo. Rankoje laikė viskio su ledu stiklą ir rūkė cigaretę.

Tas saldus ir stiprus kvapas ją kankino. Ebė būtų galėjusi atiduoti bet ką už vieną dūmą. Ir už gėrimą. Nesvarbu kokį.

Rikis ėjo tarškindamas ledo kubeliais, bet netrukus jo šnervės išsiplėtė. Jis žengė į priekį ir ištiesė jai už nugaros ranką. Ji išgirdo duslų žvangtelėjimą, o iš bakelio netrukus ėmė plūsti vanduo, kurio šalti lašai tiško jai ant užpakalio.

— Bjauri karvė, — tarė jis. — Tualete nuleisk vandenį, jei ką nors padarai. Bet ne — tu labiau linkusi tualete nuleisti žmones.

Jis nukratė ant grindų cigaretės pelenus.

— Įsigijai visai neblogą skylę. Iš gatvės nelabai matyti, — jis nutilo ir susimąstė. — O kita vertus, nemanau, kad iš čia labai matyti mano vanas.

Pastarasis žodis jai buvo it smūgis. *Vanas*. Tas senas baltas vanas? Tas, kuris nejudėjo iš vietos? Ir kokia kvaila ji buvo, kad nepagalvojo apie tokią galimybę?

Ji ėmė maldauti akimis. Tačiau jis tik paniekinamai stebeilijo, gėrė viskį, surūkė cigaretę iki pat filtro ir pamynė ją ant grindų.

— Tiesa, Ebe, mudu — tu ir aš — dabar trumpai pasišnekėsime. Labai paprastai. Aš užduosiu tau klausimus, o tu judinsi akis — dešinėn, jeigu *taip*, kairėn, jeigu *ne*. Galbūt ko nors nesupratai?

Ji norėjo papurtyti galvą, bet nepajėgė. Galėjo tik nežymiai ją pajudinti, į dešinę ir į kairę.

— Ne, Ebe. Tu negerai išgirdai. Aš liepiau judinti *akis*, o ne *galvą*. Gal norėtum man parodyti, kad supratai, ką pasakiau?

Vieną kitą sekundę padvejojusi, ji nukreipė žvilgsnį į dešinę.

— Gera mergaitė! — pagyrė jis, tarytum Ebė būtų buvusi šuniukas. — *Labai* gera mergaitė!

Tai taręs, pastatė viskį ant grindų, išsiėmė dar vieną cigaretę ir įspraudė ją tarp lūpų. Paskui vėl paėmė į ranką stiklinę, teliūskuodamas gėrimą su jame plaukiojančiais ledo gabaliukais.

— Puikus viskis, — pareiškė jis. — Vieno salyklo. Brangus. Bet aš nemanau, kad pinigai tau būtų didelė problema, tiesa?

Rikis priklaupė, kad būtų jos akių lygyje, ir ėmė artintis, kol įsistebeilijo į ją iš vos kelių colių atstumo.

— Nagi? Pinigai? Jie tau ne problema?

Ji atkakliai žiūrėjo priešais save ir drebėjo nuo šalčio.

Jis vėl užsitraukė cigaretę ir po akimirkos išpūtė dūmus tiesiai jai į veidą. Nuo jų ėmė perštėti akis.

— Taigi pinigai, — pakartojo jis. — Tau jie ne problema, taip?

Galų gale jis atsistojo.

— Klausyk, Ebe, tik vienas kitas žmogus žino, kad tu čia. Iš tikrųjų, vos vienas kitas. O tai reiškia, kad tavęs niekas nepasiges. Niekas neateis tavęs ieškoti, — Rikis gurkštelėjo viskio.

— Puikus dušas, — tęsė jis. — Matosi, kad pinigų nepagailėta. Tikiuosi, tau tai patiks. Šiaip ar taip, bet aš garbingas žmogus.

Rikis, žiūrėdamas į stiklą, stipriai pabarškino ledo gabaliukais, ir Ebė pamanė, kad jis iš tiesų ketina sudaryti su ja sandėrį.

— Štai mano pasiūlymas, rinkis. Arba aš tave kankinsiu tol, kol neištvėrusi man viską atiduosi, arba paprasčiausiai pati viską atiduosi gražiuoju, — jis vėl išsišiepė. — Paprasta kaip dukart du.

Rikis neskubėdamas, atsipalaidavęs įtraukė dūmą, sakytum mėgaudamasis tuo, kad ji neatitraukia nuo jo akių, kad ji tikriausiai taip pat norėtų parūkyti. Paskui atlošė galvą ir išpūtė aukštyn vinguriuojantį dūmą.

— Ką aš galiu bepridurti? Palieku tave, galėsi čia miegoti.

Išeidamas uždarė paskui save duris.

54
2007-ųjų spalis

Rojus Greisas sėdėjo savo darbo vietoje Sunkių nusikaltimų tyrimo grupės pirmajame kabinete ir keikė savo motiną, tėvą, seserį, dėdę, anūką bei visus pirmos, antros eilės pusbrolius, pusseseres už visas patirtas pagirias. Jo burna buvo nelyginant papūgos narvelio dugnas, o galvoje ūžė taip, tarytum joje kas būtų grandininiu pjūklu pjaustęs plieną.

Guodė tik mintis, kad Glenas Brensonas, sėdintis įstrižai priešais jį, atrodė nė kiek ne geriau. Kas jiems, po galais, praėjusį vakarą buvo užėję?

Pirmiausia jie užsuko į „Juodąjį liūtą" truputį išgerti, nes Glenas norėjo pasikalbėti apie savo santuoką. Tačiau trumpas pasisėdėjimas

baigėsi tuo, kad jiedu išsvirduliavo laukan tik apie vidurnaktį — įdomu, kiek buvo išgerta viskio, alaus ir „Rioja" butelių? Greisas nenorėjo apie tai nė pagalvoti. Jis tik vargais negalais prisiminė, kaip išsikvietė taksi ir grįžo namo, taip pat tai, kad Glenas tebebuvo kartu su juo, nes Arė pareiškė nenorinti matyti jo tokio akyse.

Paskui jie dar išgėrė viskio, o Glenas ėmė raustis po jo kompaktinius diskus, kaip paprastai peikdamas Rojaus muzikinį skonį.

Glenas šįryt vis dar buvo pas jį, laisvame kambaryje, ir aimanavo, kad iš skausmo plyšta galva, taip pat tvirtinto Greisui, kad visiškai rimtai svarsto galimybę skirtis su žmona.

— Spalio dvidešimt trečioji, antradienis, aštuonios trisdešimt, — Greisas perskaitė iš savo užrašų.

Priešais jį ant stalo, šalia puodelio su kava, gulėjo Strateginio planavimo žurnalas ir užrašai, kuriuos prieš pusvalandį atspausdino jo vadybininkė asistentė. Greisas buvo išgėręs maksimalią paracetamolio dozę, kuri, deja, negelbėjo, o dabar žiaumojo mėtinę kramtomąją gumą, norėdamas paslėpti iš burnos sklindančią alkoholio smarvę. Savo automobilį praėjusią naktį jis paliko prie baro, todėl dabar planavo kiek vėliau, priešpiet, nueiti jo parsivaryti, tikėdamasis, kad pasivaikščiojimas padės atsigauti.

Tiesą sakant, jis jau buvo bepradedąs nerimauti, kad gerdamas nejaučia saiko. Tai, kad Kleo gėrė kaip žuvis, — Rojus svarstė, galbūt alkoholis jai padeda įveikti baisumus, su kuriais tenka susidurti darbe, — jam nebuvo į naudą. Sendė mėgo tam tikromis progomis savaitgaliais išgerti vieną ar dvi vyno taures arba alaus karštą vakarą, bet ne daugiau. O Kleo gėrė vyną kas vakarą ir retai kada pasitenkindavo viena taure, nebent tuomet, kai budėdavo. Jiedu dažnai ištuštindavo vyno butelį, prieš tai išgėrę po taurę, o kartais ir po porą taurių, viskio, tačiau būdavo, kad įsismaginę įpusėdavo ir antrą.

Pastarojo sveikatos patikrinimo metu gydytojas pasiteiravo, kiek alkoholio vienetų Greisas suvartoja per savaitę. Jis pamelavo, esą apsiriboja septyniolika vienetų, manydamas, kad suaugusiam vyrui nėra per daug ir dvidešimt. Gydytojas susiraukęs ir pataręs sumažinti šį skaičių iki penkiolikos. Vėliau, internete radęs specialią skaičiavimo programą, Greisas išsiaiškino, kad per savaitę suvartoja vidutiniškai keturiasdešimt du vienetus. Tačiau šią savaitę bus suvartojęs dvigubai

tiek, ir tai — dėl praeitos nakties išgertuvių. Ne šiaip sau jis dabar pats sau pasižadėjo daugiau neimti į burną nė lašo.

Priešais jį įsitaisiusi Bela Moj, nepaisant dar ankstyvo meto, jau kimšo savo „Maltesers" saldainiukus. Paprastai niekada niekam jų nepasiūlanti, ji stumtelėjo maišelį Rojui.

— Rojau, man atrodo, kad saldumynų dozė tau dabar būtų ne pro šalį! — tarė ji.

— Nejaugi matosi?

— Neblogas buvo vakarėlis?

Greisas metė žvilgsnį į Gleną.

— Mielai pasivaišinčiau.

Jis išsiėmė iš burnos kramtomąją gumą, paragavo vieną, paskui, su didesniu apetitu, sukramtė dar tris. Bent jau blogiau tikrai nepasijuto. Užgėrė juos gurkšniu kavos, paskui įsikišo gumą atgal į burną.

— Ir kokakola neblogai, — tęsė Bela. — Neskiesta, o ne kokia dietinė. Padeda, kai kankina pagirios. O pusryčiams — kas nors kepta.

— Tai byloja ilgametė patirtis, — įsiterpė Normanas Potingas.

— Iš tikrųjų, aš niekada nepagirioju, — duodama suprasti, kad šnekos baigtos, atkirto ji.

— Atsiprašau, dorybingoji mergele, — burbtelėjo Potingas.

— Užteks, Normanai, — paprašė Greisas šypsodamasis Belai, kol toji nespėjo vėl atsikirsti.

Apraminęs kolegas, jis grįžo prie dienotvarkės ir supažindino grupės narius su Normano Potingo ankstesnio pasitarimo metu pateikta informacija apie tai, kad Joanos Vilson vyras Ronis žuvo Pasaulio prekybos centre du tūkstančiai pirmųjų rugsėjo vienuoliktąją. Baigęs pranešimą, atsigręžė į Potingą.

— Gerai padirbėjai, Normanai.

Detektyvas seržantas, tarytum išsisukinėdamas, kažką sau po nosimi suniurnėjo, bet iš tikrųjų atrodė savimi patenkintas.

— Ar turime kokios informacijos apie Joaną Vilson? Gal galėtume pasikalbėti su kuo nors iš jos artimųjų? — pasidomėjo Greisas.

— Būtent tuo dabar domiuosi, — atsakė Potingas. — Man pavyko sužinoti, kad jos tėvai jau mirę. Brolių ir seserų nėra. Bandau išsiaiškinti, gal turėjo kitų giminaičių.

Žvilgtelėjęs į Lizą Mentl, einančią jo, grupės vadovo, pavaduotojos pareigas, Greisas tarė:

— Teisingai. Nesant artimų šeimos narių, savo paiešką turime koncentruoti į Vilsonų pažįstamus ir draugus. Tuo galėtų užsiimti Normanas su Glenu. Bela, norėčiau, kad per Amerikos ambasadą Londone susisiektum su FTB, galbūt pavyktų sužinoti, ar Joana Vilson dešimtame dešimtmetyje vyko į Jungtines Amerikos Valstijos. Jeigu ji ketino ten dirbti, turėjo kreiptis dėl vizos. Paprašyk, kad FTB peržiūrėtų visus įrašus ir kompiuterių duomenų bazes — gal paaiškės, ar ji buvo tuo metu apsigyvenusi Valstijose, ar ne.

— Ar mes turime kokį kontaktinį asmenį ambasadoje? — pasiteiravo Bela Moj.

— Taip, pažįstu Bradą Garetą, dirbantį Teisėsaugos atašė biure. Jis suteiks visokeriopą pagalbą. Jei kiltų kokių problemų, Niujorko apygardos prokuratūroje turiu du draugus. Tai leistų išvengti biurokratizmo. Jeigu mums reikėtų formalių įrodymų, pasinaudosime visais įmanomais kanalais.

Akimirką pagalvojęs, Greisas pridūrė:

— Tiek to, Bradą palik man. Aš pats jam paskambinsiu ir sutvarkysiu šiuos reikalus.

Tada, atsigręžęs į detektyvą konsteblį Nikolą, tarė:

— Nikai, norėčiau, kad atliktum Ronio Vilsono paiešką šalies mastu. Pasidomėk, ar jis yra kirtęs sieną.

Jaunasis detektyvas konsteblis linktelėjo. Jis kaip visuomet atrodė pavargęs ir išblyškęs. Žinoma, ir vėl neišsimiegojo, kaip visada išgyvendamas tėvystės džiaugsmus, dingtelėjo Greisui.

Paskui atsigręžė į Lizą Mentl.

— Gal norėtum ką pridurti?

— Galvoju apie šitą veikėją, Ronį Vilsoną, — paaiškino ji. — Vadovaujantis tikimybių teorija, jis šioje byloje turėtų būti mūsų įtariamasis numeris pirmas.

Greisas išspjovė gumos gumulėlį ir įmetė jį į prie kojų stovinčią šiukšlių dėžę.

— Sutinku, — pritarė jis. — Vis dėlto mums reikia surinkti kuo daugiau informacijos apie jį ir jo žmoną, išsiaiškinti jų bendro gyveni-

mo niuansus. Gal paaiškės koks motyvas. Gal jis turėjo meilužę? O gal ji? Tai mums leistų atmesti kai kurias prielaidas.

— Kai atmeti neįmanoma, lieka tiesa, kad ir kaip nepanašu į tiesą tai atrodytų, — įsiterpė Normanas Potingas.

Akimirką buvo tylu. Potingas atrodė velniškai patenkintas savimi.

Paskui Bela Moj pažvelgė į jį ir kandžiai tarė:

— O, *Šerlokas Holmsas*. Nuostabu, Normanai. Atstovaujate beveik tai pačiai kartai.

Greisas dirstelėjo į ją perspėjančiu žvilgsniu, bet ji tik gūžtelėjo pečiais ir toliau triauškė savo maltezerius. Jis atsisuko į Emę Džeinę Boutvud:

— E Džei, norėčiau, kad pasirūpintum Vilsonų genealoginio medžio sudarymu.

— Tiesą sakant, turiu šiokią tokią naujieną, — vėl įsiterpė Normanas Potingas. — Vakar vakare atlikau savo namų darbą — patikrinau Policijos kompiuterių duomenų bazę. Ronis Vilsonas buvo į ją įtrauktas.

— Anksčiau? — paklausė Greisas.

— Taip. Jis buvo nuolatinis Sasekso policijos klientas. Pirmą kartą į akiratį pateko tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt septintaisiais. Dirbo firmoje, kuri vertėsi nesąžininga prekyba naudotais automobiliais ir klastojo skaitiklių rodmenis — originalius skaitiklius pakeisdavo išimtais iš visiškai sudaužytų automobilių.

— Kas paskui?

— Dvylika mėnesių buvo kaip popiežius ant virvelės. Paskui staiga vėl pasirodė.

— Atsiprašau, *kaip popiežius ant virvelės*? Ar aš teisingai išgirdau? — pertraukė Bela Moj.

— Taip, tiesiog nuostabu. — Potingas pavaizdavo, kaip atrodytų, jeigu jam po kaklu būtų parišta virvė. — Nuteistas atidedant bausmės vykdymą.

— O ar negalėtum kalbėti mums visiems suprantama kalba? — atkirto ji.

Potingas sumirksėjo.

— Maniau, visi čia supranta rimuotą kokni slengą*. Trumpai tariant, nusikaltėlių žargoną.

* Angl. *pope on a rope* — rimuojasi.

— Taip kalbėjo šešto dešimtmečio filmuose, — atsakė ji. — *Tavo* kartos nusikaltėliai.

— Bela, — švelniai perspėjo Greisas.

Ji gūžtelėjo ir nieko neatsakė.

Tuo tarpu Normanas Potingas tęsė:

— Tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt pirmaisiais ketveriems metams buvo nuteistas Teris Biglou. Pagarsėjęs šuleris, iš pagyvenusių damų apgaule išviliodavęs jų vertybes.

Jis trumpam nutilo ir pažiūrėjo į Belą.

— Kaip tau žodis *šuleris*? Viskas suprantama? Nereikia atskirai paaiškinti?

— Aš žinau, kas yra *šuleris*.

— Na ir puiku, — toliau kalbėjo jis. — Taigi jam dirbo ir Ronis Vilsonas. Pastarajam buvo pareikšti kaltinimai bendrininkavimu, bet advokato sumaniai parengta ir teismui pateikta bylos santrauka su specialios terminologijos niuansais leido jo ginamajam išvengti atsakomybės. Kalbėjausi su Deivu Geiloru — jis tyrė šią bylą.

— Sakai, veikė kartu su Teriu Biglou?

Biglou pavardę čia buvo girdėję visi. Tai buvo viena iš seniausių mieste nusikaltėlių šeimų. Jau kelios jos kartos vertėsi įvairia nusikalstama veikla — prekyba narkotikais, antikvarinių vertybių vagystėmis, prostitucijos organizavimu ir liudininkų bauginimu — ir nuo seno buvo gyvas vargas miestui.

Greisas pažiūrėjo į detektyvę inspektorę Mentl.

— Atrodo, tu teisi, Liza. Yra pakankamai motyvų, kad galėtume bent jau pranešti, jog turime įtariamąjį.

Alisona Vosper bus patenkinta, pagalvojo jis. Jai visada patiko frazė: *Mes turime įtariamąjį*. Tai reiškė, kad ji gerai pasirodys savo šefo, policijos viršininko, akyse. O jei jos šefas bus patenkintas, patenkinta bus ir ji.

O kai Alisona Vosper būna patenkinta, ji atstoja nuo Greiso.

55
2001-ųjų rugsėjo vienuoliktoji

Atsigaivinęs duše, kuris išplovė iš plaukų visas dulkes ir padėjo prasiblaivyti, Ronis drybsojo ant rožinės frotinės lovatiesės su dviem cigaretės išdegintomis skylėmis. Jo trisdešimt dolerių už parą kainuojančiame kambaryje nebuvo nė galvūgalio lentos, todėl Ronis gulėjo atsirėmęs į sieną, išklerusio televizoriaus miglotame ekrane žiūrėdamas žinių laidą ir rūkydamas cigaretę.

Jis žiūrėjo, kaip du lėktuvai pakartotinai trenkiasi į bokštus Dvynius. Matė degantį Pentagoną. Mero Džiulianio, giriančio Niujorko policiją ir ugniagesius gelbėtojus, rimtą veidą. Tokį pat rimtą prezidento Bušo, skelbiančio karą terorizmui, veidą. Rimtus visų pilkųjų vaiduoklių veidus.

Nuo blausių, mažo galingumo lempučių kambarys atrodė dar niūresnis. Ronis buvo užtraukęs išblukusias užuolaidas ant lango, už kurio, kitoje siauros gatvelės pusėje, stūksojo gretimo pastato siena. Šią akimirką visas pasaulis anapus Ronio mažojo kambarėlio atrodė ypač rimtas ir niūrus.

Vis dėlto, nepaisant kamuojančio baisaus galvos skausmo dėl išgerto degtinės kiekio, jis nebuvo paniuręs. Taip, jis priblokštas šiandien matytų reginių, sutrikęs dėl visų žlugusių planų. Ronis buvo giliai paniręs savo mintyse. Dabar jam atsivėrė neeilinė, tik kartą gyvenime pasitaikanti galimybė.

Prisiminė, kad savo numeryje, „W" viešbutyje, buvo palikęs ir daugiau asmeninių daiktų. Lėktuvo bilietus, pasą ir keletą apatinių drabužių. Tačiau, užuot dėl to nerimavęs, jautėsi gana smagus.

Ronis nuleido akis ir žvilgtelėjo į mobilųjį telefoną, gal tūkstantąjį kartą norėdamas įsitikinti, kad šis išjungtas. Jį jau pradėjo kankinti paranoja, kad telefonas kažkokiu būdu, savo paties valia, ims ir įsijungs. Kad staiga iš toli pasigirs Lorenos balsas — netveriantis džiaugsmu arba, labiau tikėtina, priekaištaujantis, kad jis nesiteikė jai paskambinti.

Kilimu ropojo kažkoks gyvis. Tai buvo maždaug pusės colio ilgio tamsiai rudas tarakonas. Ronis žinojo, kad tarakonai priklauso tai ma-

žai grupei gyvų padarų, galinčių išgyventi branduolinį karą. Šią tobulą savybę jie įgavo per evoliuciją. Išlieka labiausiai prisitaikiusieji.

O taip, jis irgi puikiai prisitaiko. Ilgainiui Ronio sumanymas ėmė vis labiau ryškėti, ir jis jau tiksliai žinojo, koks bus jo pirmasis žingsnis.

Jis nuėjo prie tuščios šiukšlių dėžės ir išėmė iš jos vidaus plastikinį maišą. Paskui iš savo lagamino išsitraukė raudonąjį aplanką, įmetė jį į maišą, nusprendęs, kad dėl kažkokio plastikinio maišelio niekas į jį tikrai nesikėsins. Ronis labai gerai suprato, kuo rizikuoja, kai visą kelią paskui save traukė kelioninį lagaminą su lagaminėliu. Jis stabtelėjo ir ėmė klausyti. Televizoriaus ekrane dabar buvo rodoma labiausiai jį dominanti žinių laidos dalis. Jau nebe pirmą kartą informavo, kad atšaukti visi civilinės aviacijos skrydžiai į Ameriką ir iš jos. Neribotam laikui.

Idealu.

Jis užsivilko švarką ir išėjo iš kambario.

Laikrodis rodė be penkiolikos minučių septintą valandą vakaro. Pamažu leidosi sutemos, tačiau lauke dar buvo pakankamai šviesu, kai Ronis, nerūpestingai mosuodamas plastikiniu maišeliu, nuskubėjo link judrios pagrindinės gatvės, kurią kirto vietinio susisiekimo metro viadukas.

Ronis nieko nebuvo valgęs nuo pusryčių, tačiau nesijautė alkanas. Pirmiausia reikėjo atlikti darbą.

Išvydęs, kad „Mail Box City“ tebedirba, lengviau atsiduso. Kirtęs gatvę, įėjo į vidų. Jam iš dešinės stūksojo lubas siekianti metalinių seifų siena. Tolimajame gale ilgaplaukis, į kurį Ronis buvo atkreipęs dėmesį anksčiau, eidamas pro šalį, buvo užsiėmęs prie vieno iš interneto terminalų. Už jo stovėjo dvi tuščios telefono kabinos. Roniui iš kairės, kampe, eilėje stovėjo trys žmonės. Pirmasis, kombinezonu vilkintis vyras su baltu statybininko šalmu ant galvos, ištiestoje rankoje laikė keistai atrodančią atsiskaitymo knygelę, o kitoje — pluoštą banknotų. Už jo stovėjo džinsinį sijoną seginti senutė rūškanu veidu, o trečia eilėje buvo apdujusi mergina ilgais oranžiniais plaukais, ji dairėsi į šalis nieko nesakančiomis, it stiklinėmis akimis ir be perstojo gręžiojo rankas.

Ronis atsistojo už merginos į eilę. Po penkių minučių už prekystalio stovintis žilas vyriškis mainais į penkiasdešimt dolerių padavė jam raktelį, plonytį nelyginant skutimosi peiliuko ašmenys, ir popieriaus juostelę.

— Trisdešimt pirmas, — gomuriniu balsu nurodė tarnautojas, kilstelėdamas pirštą. — Vieną savaitę. Sugrįžtate pasiimti, antraip atidarome seifą. Imkite. Supratote?

Ronis linktelėjo ir pasižiūrėjo į plastikinę juostelę. Joje minutės tikslumu buvo atspausdinta data ir laikas. Taip pat ir galiojimo terminas.

— Narkotikus draudžiame.

— Supratau.

Vyras įdėmiai pasižiūrėjo į jį liūdnomis akimis ir jo oficialus tonas kaipmat sušvelnėjo.

— Ar jūs gerai jaučiatės?

— Aha. Gerai.

Tarnautojas linktelėjo.

— Beprotiška. Šiandien beprotiška diena. Kodėl jie mums taip padarė? Juk tai beprotybė, tiesa?

— Beprotybė.

Ronis pasitraukė į šalį, susirado jam skirtą seifą ir jį atrakino. Seifas buvo talpesnis nei jis įsivaizdavo. Įkišęs į jį savo maišelį, apsidairė norėdamas įsitikinti, ar niekas jo nestebi, uždarė dureles ir užrakino spynelę. Staiga į galvą šovė mintis, ir jis sugrįžo prie prekystalio. Sumokėjęs už trisdešimties minučių interneto paslaugą, prisėdo prie kompiuterio ir prisijungė prie „Hotmail".

Praėjus penkioms minutės, jis jau buvo baigęs savo darbą. Turėjo naują vardą, naują elektroninio pašto adresą. Tokia buvo jo naujojo gyvenimo pradžia.

Tik dabar Ronis suprato esąs alkanas kaip vilkas. Išėjęs iš saugyklos nudrožė ieškoti suvožtinio ir bulvių šiaudelių. Taip pat kornišonų. Staiga suprato, kad dėl kornišonų būtų galėjęs ryžtis žmogžudystei. Ir dėl keptų svogūnų. Dėl kečupo. Dėl visiškai įprastų dalykų. Ir dėl kokakolos.

Šampanas bus vėliau.

56
2007-ųjų spalis

— Užeikite, — pabeldus į duris, pakvietė Alisona Vosper.

Prieš vykdamas į šį susitikimą Kasianas Pju rūpestingai pasirinko drabužius. Jis buvo apsirengęs savo elegantiškiausią kostiumą, geriausius baltus marškinius, pasirišęs mėgstamiausią šviesiai melsvą su baltomis geometrinėmis figūromis kaklaraištį. O „Calvin Klein Eternity" prisipurškė tiek daug, kad kvepėjo it marinuotas kvepaluose.

Mes visada jaučiame, kada atsiranda glaudus ryšys su kitu asmeniu, todėl Pju galėjo drąsiai teigti, kad jiedu su šia neeiline moterimi, policijos viršininko pavaduotoja, pajuto prielankumą vienas kitam jau per pirmą susitikimą. Tai įvyko sausio mėnesį Londono policijos surengtoje konferencijoje apie antiterorizmą ir Britanijos miestuose keliamą islamistų grėsmę. Jis tada pajuto ne tik virpulį, kuris atsiranda tarp vienas kitam seksualiai patrauklių vyro ir moters. Pju buvo visiškai tikras, kad priežastis, paskatinusi ją taip entuziastingai ir uoliai nulemti jo perkėlimą į Sasekso policijos Kriminalinį skyrių, taip pat ir paaukštinimą vyresniuoju detektyvu, buvo susijusi tikrai ne su profesine veikla.

Be abejo, tai visiškai suprantama. Pju žinojo, kad yra patrauklus moterims. O per savo ligšiolinę karjerą jis visada siekė autoritetą policijoje turinčių moterų dėmesio. Žinoma, ne visos būdavo sukalbamos; tiesą sakant, kai kurios buvo tokios pat nepalenkiamos, kaip ir jų kolegos vyrai, jei tik ne tvirtesnės už juos. Tačiau nemažą jų dalį sudarė normalios moterys — protingos, stiprios, bet emociškai pažeidžiamos. Reikėjo tik spustelėti reikiamus mygtukus.

Todėl PVP šaltumas, Pju įėjus į jos kabinetą, jam pasirodė daugiau negu įtartinas.

— Prašau, sėskite, — pasiūlė ji, nepakeldama akių nuo rytinių laikraščių, išskleistų it pokerio kortos ant jos darbo stalo. — Deja, negaliu jums pasiūlyti *klaupto**.

— Jūs labai sąmojinga, — suulbėjo Pju.

* Žodžių žaismas: *Pewe* (vyresniojo detektyvo pavardė) ir „*pew*" (klauptas, suolas bažnyčioje).

Tačiau šypsena jos lediniame veide nepasirodė. Sėdėdama už didžiulio raudonmedžio stalo, ji toliau skaitė *Guardian* ir nerūpestingai jam mostelėjo savo elegantiška, dailiai prižiūrima ranka.

Pju patogiai įsitaisė juodos odos krėsle. Nors jau praėjo keturi mėnesiai nuo tos dienos, kai į taksi, kuriuo jis važiavo, įsirėžė nuvarytas vanas ir keturiose vietose sulaužė jo kairiąją koją, jei reikėdavo ilgiau pastovėti, ją vis dar skaudėdavo. Tačiau Pju niekam apie tai nepasakodavo — nenorėjo rizikuoti savo karjera, kuriai būtų kilusi grėsmė, jeigu būtų palaikytas pusiau invalidu.

Alisona Vosper nesiliovė skaičiusi. Pju žiūrėjo į įrėmintas nuotraukas — jos vyro, keleriais metais už ją vyresnio tvirto sudėjimo policijos pareigūno plikai skusta galva, ir jos dviejų vaikų, berniukų mokyklinėmis uniformomis su ganėtinai kvailai atrodančiais akiniais.

Ant sienų kabojo įrėminti sertifikatai su jos pavarde, taip pat pora senų Braitono fotoatspaudų — viename buvo matyti hipodromas, kitame — jau senų seniausiai neegzistuojantis grandinėmis palaikomas kabantis pirsas.

Suskambo Alisonos Vosper telefonas. Ji pasilenkė į priekį, įdėmiai pasižiūrėjo į ekraną, paskui nukėlė ragelį nuo svirties ir šūktelėjo:

— Aš dabar turiu pokalbį, paskambinsiu vėliau.

Tai tarusi, padėjo telefono ragelį atgal ir skaitė toliau.

— Kaip laikotės? — ūmai paklausė ji, vis dar neatitraukdama nuo laikraščio akių.

— Kol kas puikiai.

Alisona Vosper dirstelėjo į Pju, šis pabandė išlaikyti akių kontaktą, bet ji mažne tą pačią akimirką nudelbė žvilgsnį į kažką, padėtą kitoje stalo pusėje. Paskui ištiesė ranką, pakėlė nuo stalo keletą lapų su išspausdintu tekstu, galbūt kokį nors protokolą, ir ėmė naršyti lyg ko nors ieškodama.

— Jei teisingai supratau, jums buvo pavesta tirti įsisenėjusias bylas?

— Taip.

Ji vilkėjo trumpą, siaurą juodą švarkelį, o po juo — baltą palaidinę stačia apykakle, prie pat kaklo susegta sidabrine sagtimi su opalu. Jos krūtys, kurias jis matė vaizduotėje, buvo kone suplotos. Tuo metu Alisona Vosper pakėlė į jį akis ir nusišypsojo. Plačia, beveik viliojančia šypsena.

Pju tą pačią akimirką sakytum ištirpo. Tačiau ji vėl nuleido akis ir vėl suskato naršyti po lapus.

Vis dėlto joje buvo kažkas nepaprastai žavaus, pagalvojo Pju. Policijos viršininko pavaduotoja nebuvo gražuolė, tačiau jį stipriai traukė. Jos balta oda atrodė it šilkinė, o jį intrigavo netgi vienintelis ir nežymus jos trūkumas — nedidelė karpa truputį aukščiau iškirptės. Nuo jos sklido citrinmedžio kvapas, nuo kurio giliai Pju viduriuose tarytum šaudė fejerverkai. Ji atrodė tyra, stipri, į ją pažvelgęs negalėjai nepastebėti autoriteto. Jis norėjo apeiti stalą, atsistoti iš anos pusės, nuvilkti jos drabužius ir kartu parkritus raičiotis ant kilimu klotų grindų.

Ši mintis jam sužadino erekciją.

O ji tebežiūrėjo žemyn, į savo stalą, ir toliau vartė tuos nelemtus popierius!

— Malonu jus ir vėl matyti, — švelniai, tarytum mėgindamas apie kažką užsiminti, prabilo Pju.

Jis viltingai nutylėjo. Gal ir ji jautėsi taip kaip jis, tik paprasčiausiai koketavo? Galbūt ji ketino pasiūlyti vėliau kur nors susitikti ir truputį išgerti. Kur nors jaukioje aplinkoje.

Pju būtų galėjęs pakviesti ją į savo kambarį Pajūrio bulvare. Tai buvo šauni vietelė, iš jos galima stebėti jachtas.

O ji toliau skaitė savo *Guardian*.

— Ar jūs ko nors ieškote? — pasidomėjo jis. — Gal rašoma kas nors apie Sasekso policiją?

— Ne, — abejingu balsu atsiliepė ji. — Paprasčiausiai domiuosi dienos naujienomis.

Po akimirkos, nepakeldama akių, Alisona Vosper tęsė:

— Spėju, kad jūs pradedate auditą, norėdamas išsiaiškinti, kiek yra neišnarpliotų įsisenėjusių bylų?

— Tiesa, — atsakė jis. — Tikrai taip, visiška tiesa.

— Nužudymai, mirtys įtartinomis aplinkybėmis? Seniai dingę be žinios asmenys? Kiti neištirti sunkūs nusikaltimai?

— Būtent.

Ji paėmė į rankas *Telegraph* ir akimis ėmė tyrinėti pirmąjį puslapį.

Kasianas Pju stebeilijo į ją nežinodamas, ko tikėtis. Tarp jų buvo nematomas barjeras, ir jis jautėsi visiškai atstumtas.

— Matote, aš... Aš norėčiau, jei galima, pasikalbėti su jumis konfidencialiai.

— Aš jūsų klausau, — jam kalbant, ji skubiai pervertė keletą puslapių.

— Ką gi, žinau, kad apie tai turiu raportuoti Rojui Greisui, bet aš esu dėl jo susirūpinęs.

Pagaliau ji visą savo dėmesį sutelkė į jį.

— Tęskite.

— Jūs, žinoma, esate girdėjusi apie be žinios dingusią jo žmoną, — paaiškino Pju.

— Pastaruosius devynerius metus dėl to išgyvena visa policija, — atsakė ji.

— Vakar vakare buvau nuvykęs pas jos tėvus ir juos apklausiau. Jie labai susirūpinę ir nemano, kad kas nors iš Sasekso policijos būtų atlikęs nešališką tyrimą.

— Ar galėtumėte detalizuoti?

— Taip. Problema štai kokia. Per visą tą laiką, kai vyko šios bylos tyrimas, jį prižiūrėjo ir už jį buvo atsakingas vienintelis Sasekso policijos darbuotojas — pats Rojus. Mano galva, tai neteisinga. Londono policijoje taip nebūtų atsitikę.

— Ką norite tuo pasakyti?

— Na, — pataikaujamu tonu tęsė Pju, — jos tėvai jaučiasi labai nemaloniai. Skaitydamas tarp eilučių manau, kad jie įtaria Rojų kažką slepiant.

Ji keletą sekundžių neatitraukė nuo pavaldinio akių.

— Ir ką jūs galvojate?

— Norėčiau, kad leistumėte man priskirti šią bylą prie prioritetinių. Pasiknaisioti giliau. Kad galėčiau atlikti šį tyrimą savo nuožiūra.

— Leidžiu, — atsakė ji.

Paskui, vėl nuleidusi akis į savo dokumentus, rankos mostu davė ženklą išeiti. Ant jos žybtelėjo briliantas ir vestuvinis žiedas.

Pju atsistojus jo kuolas jau buvo nusileidęs, tačiau dabar jis jautė visiškai kitokį pasitenkinimą.

57
2007-ųjų spalis

Atrodė, kad šviesa ir garų trauktuvas buvo įjungti jau visą amžinybę. Ankštoje belangėje patalpoje Ebė prarado bet kokią laiko nuovoką. Ji nesusigaudė, ar dabar dar vidurnaktis, ar jau rytas. Burna ir gerklė buvo perdžiūvusios, ji jautėsi alkana it vilkas, kone kiekviena kūno dalis buvo nutirpusi, o jei kuri ir ne — tai ją gėlė nuo aprišalų.

Kalinė drebėjo nuo šalčio, mat be perstojo traukė ledinis skersvėjis. Jai būtinai reikėjo išpūsti užsikimšusią nosį, pro kurią buvo veik neįmanoma kvėpuoti. Kadangi pro burną įkvėpti negalėjo, kvėpavimas vis tankėjo ir Ebė pajuto, kad ją netrukus ištiks panikos priepuolis.

Ji bandė nusiraminti ir kvėpuoti kuo lėčiau. Ėmė dingotis, kad ji jau nebėra savame kūne, kad yra mirusi ir sklando viršum jo. Tarytum nuoga, izoliacine juosta surišta moteris būtų visiškai ne ji, o kažkas kita.

Ebė buvo mirusi.

Jos širdis stipriai tuksėjo. Trankėsi lyg kūjis. Norėjo pati sau kažką pasakyti, bet išgirdo tik duslų murmėjimą burnoje. *Aš gyva. Aš jaučiu, kaip plaka mano širdis.*

Jautė, kaip galvoje vis stipriau užsiveržiantis lankas spaudžia smegenis. Jautėsi lyg moliuskas, nepajėgė sukoncentruoti žvilgsnio. Paskui ją suėmė nesulaikomas drebulys. Nuo minties, kuri nelyginant kūjis smogė į galvą, išmušė šaltas baimės prakaitas.

O jeigu jis išėjo visam laikui ir paliko mane likimo valiai? Mirčiai...

Pirmą kartą sutikusi Rikį, Ebė pamanė, kad jo, kaip ir Deivo, žiaurumas tėra tik gyrimasis, išdidi poza, leidžianti jam būti panašiam į gangsterius, su kuriais jie draugauja. Tačiau vieną vakarą jiems būnant kartu Rikis vonioje sugavo vorą ir žiebtuvėliu nudegino jam visas kojas, tada įmetė jį gyvą į stiklainį nustipti nuo troškulio ar bado.

Mintis, kad jis taip gali pasielgti ir su ja, suteikė jėgų, ir Ebė staiga pamėgino muistytis, norėdama išsivaduoti. Panika vis stiprėjo.

Susikoncentruok.

Sutelk dėmesį.

Suprask, kad tai tėra tik panikos priepuolis. Juk tu nemiršti. Tu tebesi savame kūne. Ištark reikiamus žodžius.

Ji įkvėpė, iškvėpė, įkvėpė, iškvėpė.

Labas, — mintyse tarė ji. *Aš — Ebė Doson. Jaučiuosi puikiai. Tai tik sumauta cheminė reakcija. Jaučiuosi puikiai, esu savame kūne, aš nemirusi, tai praeis.*

Ebė pabandė susikoncentruoti į kiekvieną juostą iš eilės, pradėjo nuo tos, kuri veržė kaktą. Taip ilgai sėdint atlošus galvą, vis labiau įsiskaudo sprandas. Deja, nepaisant visų pastangų, kad ir kaip stengėsi, ji negalėjo pajudinti galvos nė per colį.

Paskui bandė judinti rankas, kurios buvo tvirtai prispaustos prie šlaunų. Pirštai buvo praskėsti ir taip pat apvynioti juosta, kad negalėtų jais į ką nors įsitverti. Pabandė judinti kojas, tačiau jos buvo surištos taip stipriai, jog atrodė tarytum įmūrytos. Pastangos nuėjo perniek. Jokios silpnos vietelės.

Kur jis išmoko taip gerai surišti? O gal paprasčiausiai ėjo aplink ją ir raišiojo? Turbūt tai darydamas šypsojosi?

Na, žinoma, kad šypsojosi, kurgi ne.

Tačiau vargu ar ji galėjo jį dėl to kaltinti.

Staiga Ebė pajuto nenumaldomą troškimą, kad ji niekada nebūtų su tuo sutikusi. Ji suprato, kad nebuvo pakankamai tvirta. Nebuvo ir pakankamai gudri. Ir kaip, po velnių, ji galėjusi pamanyti, kad jai pavyks? Kaip ji galėjo būti tokia kvaila?

Mintis nutraukė duslus žvangtelėjimas, paskui pasigirdo guminių padų girgždesys, tarpduryje pasirodė šešėlis. Iš viršaus į ją žvelgė Rikis — vienoje rankoje jis laikė didelį plastikinį ASDA maišelį, kitoje — aukštą baltą puodelį su kava. Ebė užuodė jos aromatą. O, Dieve, koks nuostabus kvapas.

— Sveika, Ebe. Tikiuosi, naktį gerai pailsėjai. Man būtų labai malonu, jei šiandien jaustumeisi žvali. Ką?

Ji tik sumykė.

— Ak, taip. Atsiprašau dėl šios juostos. Gaila, bet sienos čia nėra storos. Esu tikras, tu supranti, kad aš negaliu rizikuoti. Tai kaip? Turbūt lova buvo truputį per kieta? Tačiau tokia padėtis labai naudinga tavo laikysenai. Nugara tiesi kaip styga. Ar teko kada nors girdėti apie taisyklingos laikysenos svarbą?

Ebė jam nieko neatsakė.

— Ne? Ką gi, nemanau, kad žodis „tiesus“ yra dažnas tavo žodyne.

Rikis nuleido maišelį ant grindų. Jis sužvangėjo, paskui viduje kažkas barkštelėjo.

— Atsinešiau keletą daikčiukų. Man dar niekada nebuvo tekę užsiimti kankinimu. Žinoma, teko matyti filmuose. Skaityti.

Ebei užgniaužė gerklę.

— Aš norėčiau, kad tu, Ebe, suprastum, jog man nebūtina tavęs skriausti. Tau tereikia tik pasakyti, kur juos paslėpei. Pati gerai žinai, ką iš manęs nukniaukei. Trumpai tariant, visą mano turtą.

Ji tylėjo. Tylėjo ir drebėjo.

Rikis pakėlė maišelį ir krestelėjo jį taip, kad jame vėl kažkas subarškėjo; iš garso galėjai pamanyti, jog tai metalas.

— Turiu čia visokių įrankių, bet dauguma jų labai paprasti. Atsinešiau smūginį grąžtuvą, kuriuo galima prakiurdyti kelių girneles. Taip pat adatų komplektą ir nedidelį plaktuką. Galėčiau sukalti jas tau tarp nagų. Turiu ir plokščiareples dantims. Nebent susitartume elgtis kultūringiau.

Kyštelėjęs į kišenę ranką, jis išsitraukė juodą „iPodą". Paskui prikišo jai prie akių.

— Muzika, — paaiškino. — Paklausyk.

Paskui įkišo jai ausines, dirstelėjo į ekraną ir spustelėjo paleisties simbolį. Tada padidino garsą.

Daina jai buvo žinoma, tik negalėjo iškart prisiminti jos pavadinimo.

— „Pakvaišęs iš meilės", — pagelbėjo Rikis. — Ar tik ne apie mane, ką?

Ebė pažiūrėjo į jį, iš baimės beveik nesuvokdama, kas vyksta, nenutuokdama, ko jis dabar iš jos tikisi. Tačiau stengėsi jokiu būdu neišsiduoti, kad yra išsigandusi.

— Mėgstu šią dainą, — tęsė jis. — O tu? Nagi prisiminkime: žvilgsnis į dešinę, jei „taip", žvilgsnis į kairę, jei „ne".

Ji dirstelėjo dešinėn.

— Puiku, pagaliau radome bendrą kalbą! Ar jie čia, ar kur nors kitur? Tiek to, supaprastinsiu klausimą. Ar jie čia, šiame bute?

Ji nukreipė žvilgsnį kairėn.

— Gerai. Vadinasi, kažkur kitur. Braitone?

Ji pažvairavo į dešinę.

— Saugyklos seife?

Vėl žvilgsnis į dešinę.

Rikis kyštelėjo kairę ranką į savo džinsų kišenę ir iš jos ištraukė mažą, ploną raktelį.

— Ar tai šis raktas?

Jos akys atsakė teigiamai.

Jis šyptelėjo.

— Gerai. Dabar mums belieka išsiaiškinti banką ir adresą. Ar tai — „NatWest"?

Akys kryptelėjo kairėn.

— „Lloyds TSB"?

Žvilgsnis kairėn.

— „HSBC"?

Ebė vėl pažvairavo kairėn. Neigiamas buvo jos atsakymas ir dėl „Barclays".

— Gerai, atrodo, supratau, — pareiškė jis ir pasitraukė nuo tarpdurio.

Netrukus sugrįžo rankoje laikydamas įmonių katalogą, atverstą ties apsaugos ir saugojimo paslaugas teikiančių kompanijų sąrašu. Jo pirštas slinko puslapiu žemyn, trumpam stabtelėdamas, kad po eilinio Ebės neigiamo atsakymo tęstų savo kelionę tolyn. Galiausiai jis sustojo ties „Pietų depozito apsauga".

Jos akys pakrypo į dešinę.

Jis atidžiai perskaitė pavadinimą ir adresą, sakytum mokydamasis atmintinai, paskui užvertė katalogą.

— Puiku. Beliko išsiaiškinti dar keletą detalių. Ar sąskaita atidaryta Ebės Doson vardu?

Ji žvairakiavo į kairę.

— Katerinos Dženings?

Akys pakrypo dešinėn.

Jo veide pasirodė šypsena, Rikis dabar atrodė daug linksmesnis.

Tačiau tą akimirką ji įsmeigė į jį akis, sakytum duodama ženklą. Bet jam tai buvo nė motais.

— *Hasta la vista, baby!* — džiugiai tarė jis. — Tai iš mano vieno mėgstamiausių filmų. Prisimeni?

Rikis įdėmiai į ją žiūrėjo.

Ebė pažvairavo į dešinę. Ji prisiminė. Ji žinojo ir šį filmą, ir šią frazę. Ją „Terminatoriuje" ištarė Arnas Švarcnegeris. Ji žinojo, ką tai reiškia.

Iki greito pasimatymo!

58
2007-ųjų spalis

Po instruktažo Rojus Greisas pasitraukė į savo kabineto prieglobstį ir valandėlę stovėjo, žiūrėdamas pro langą į ASDA automobilių stovėjimo aikštelę, į bjaurų plokščią prekybos centro pastatą, užstojantį jo anksčiau taip mėgtą Braitono ir Houvo panoramą. Laimė, jam dar atsivėrė lopinėlis dangaus, kuris pirmą kartą per kelias pastarąsias dienas vietomis buvo žydras, o pro debesis švysčiojo saulės spinduliai.

Rankoje laikydamas karštą kavos puodelį, kurį jam ką tik atnešė Eleonora, Rojus pažvelgė žemyn, į plastikinius padėklus su jo vertingomis kolekcijomis — trimis tuzinais senoviškų žiebtuvėlių, kurių dar niekam nebuvo rodęs, ir įvairių šalių policijos pareigūnų kepurių rinkiniu.

Šalia rudo upėtakio iškamšos, kuria jis paprastai naudodavosi kaip vaizdine priemone, aiškindamas jauniesiems detektyvams apie kantrybės svarbą ne tik žvejyboje, bet ir jų darbe, gulėjo naujas eksponatas — Kleo dovana jam gimtadienio proga. Tai buvo karpio iškamša, įtaisyta po gaubtu, ant kurio pagrindo buvo išraižytas siaubingas kalambūras — *Carpe diem**.

Ant stalo gulėjo atidarytas vyresniojo detektyvo lagaminas, šalia buvo jo mobilusis telefonas, toliau — diktavimo prietaisas ir šūsnis nuorašų su medžiaga parengtiniams teismo posėdžiams; vienam iš jų reikėjo pasirengti jau šįryt, tuo labiau kad dėl to jau buvo susilaukęs Karališkosios prokuratūros juristo kritikos.

Maža to, po pastarojo paaukštinimo ant jo stalo tiesiog akyse ėmė augti aplankų rietuvė, kurią Eleonora kone kas minutę papil-

* Lot. posakis „Mėgaukis šia diena", o angliškai žodis *carp* reiškia „karpis".

dydavo naujais dokumentais ir krovė juos ant kiekvieno įmanomo plokščio pagrindo. Aplankuose buvo susegtos visų Sasekso kriminalinio skyriaus šiuo metu atliekamų tyrimų santraukos, kurias jis dabar turėjo peržiūrėti.

Rojus sudarė sąrašą veiksmų, kurių būtina imtis vykdant operaciją „Dingas", paskui ėmėsi parengtinio teismo posėdžio nuorašo ir prie jo užtruko gerą valandą. Baigęs šį darbą, išsiėmė užrašų knygelę ir, atsivertęs ją nuo galo, ėmė skaityti pastarąjį savo užrašą. Rojus rašė negrabiai, todėl dešifruodamas ir bandydamas prisiminti, ką tai reiškia, šiek tiek užgaišo.

Katerina Dženings, 82 bt., Arundelio rūmai
29 Žemutinė Arundelio terasa.

Vyresnysis detektyvas valandėlę abejingai žiūrėjo į savo keverzonę, laukdamas, kada įvyks neuronų sandūra ir jis prisimins, kuriems galams pasižymėjo šį adresą. Pagaliau atmintyje iškilo Kevinas Spinela, vakar po spaudos konferencijos prirėmęs jį prie sienos. Vaikinas pasakojo jam kažką apie moterį, išlaisvintą iš užstrigusio lifto ir kažko labai išsigandusią.

Daugelis žmonių užstrigę lifte išsigąstų. Kankinamas silpnos klaustrofobijos formos ir aukščio baimės, jis tikriausiai būtų pasijutęs panašiai. Išsigandęs, praradęs sveiką nuovoką. Šiaip ar taip, nežinia, kaip ten būtų. Rojus nutarė paklusti pareigos jausmui ir informuoti kolegas iš Rytų Braitono apygardos. Jis paskambino vidaus telefonu stropiausiam, kokį tik pažinojo, šios apygardos pareigūnui, inspektoriui Stivenui Kariui, padiktavo jam moters vardą, pavardę ir adresą, paaiškino reikalo esmę.

— Nebūtina imtis šio reikalo kuo skubiau, bet jei kuris iš tavo patruliuojančių vaikinų važiuotų pro šalį, tegul pažiūri, ar ten viskas gerai.

— Viską supratau, — atsakė Stivenas Karis, iš kurio balso buvo galima spėti, kad jis skuba. — Gali manimi pasikliauti.

— Su didžiausiu malonumu, — atsakė Greisas.

Padėjęs telefono ragelį į vietą, pasižiūrėjo į ant stalo laukiantį darbą ir prisiminė, kad vėliau, priešpiet, reikėtų nueiti pasiimti automo-

bilio. Įkvėpti truputį gryno oro. Pasimėgauti retais saulės spinduliais ir praskaidrinti galvą. O vėliau nusigauti į miesto centrą ir pasidairyti Ronio Vilsono pažįstamų. O nuo kur pradėti, jis jau žinojo.

59

2001-ųjų rugsėjo dvyliktoji

Ronis praleido bemiegę naktį, gulėdamas seniai neskalbtuose nailoniniuose pataluose, bandydamas priprasti prie porolono pagalvės, kuri buvo kieta it prikimšta akmenų, ir prie čiužinio, kurio spyruoklės badė jį nelyginant kamščiatraukiai. Jis turėjo pasirinkimą — laikyti langą uždarytą ir kęsti oro kondicionieriaus skleidžiamą triukšmą, lyg metaliniame angare būtų grūmęsi du skeletai, arba atidaryti langą ir neužmigti nuo tolumoje be perstogės vaitojančių sirenų ir orą kapojančių sraigtasparnių kirčių.

Kelios minutės iki šeštos jis visiškai budrus kasėsi vieną iš daugybės smulkių raudonų įkandimų ant kojos. Panašių stipriai niežtinčių žaizdelių netrukus aptiko ir ant krūtinės bei pilvo.

Ištiesęs ranką, ant naktinio staliuko apgraibomis susirado nuotolinio valdymo pultelį ir įjungė televizorių. Kambarys ūmai prisipildė išorinio pasaulio skubos. Ekrane šmėkščiojo Niujorko vaizdai. Lyg pamišę žmonės, vyrai ir moterys, rankose laikantys savadarbes skelbimų lentas ir plakatus su fotografijomis arba vien su vardais raudonomis, juodomis, mėlynomis raidėmis ir klausiantys: GAL MATĖTE?

Tuo metu pasirodęs diktorius pranešė apytikslį žuvusiųjų skaičių. Bėganti eilutė ekrano apačioje priminė avarinių tarnybų telefonų numerius ir skelbė naujausią informaciją.

Tikras košmaras.

Toks pat kaip mintys, kurios dabar sukosi jo galvoje, kaip košmaras, kurį teko patirti praeitą naktį. Mintys, fantazijos, vardai. Lorena. Donaldas Hetkukas. Liepsnos. Šauksmai. Krintantys kūnai.

Jo planas.

Ar Donaldas sveikas? O jeigu ir išgyveno, ar yra garantija, kad jis sutiks finansuoti rizikingą jo biodyzelino verslą? Ronis buvo lošikas iš prigimties, todėl nemanė, kad šansai, jog pavyks įgyvendinti pirmąjį

sumanymą, prilygsta šansams įgyvendinti naująjį planą. Trumpai tariant, Donaldas Hetkukas, gyvas ar miręs, jau buvo tik istorija.

Lorenai turėtų būti skaudu. Tačiau atėjus metui ji supras, kad *be kančios* nebūna ir pergalės džiaugsmo.

Vieną gražią dieną ta kvaiša karvė turėtų tai suprasti, ir toji diena ne už kalnų, kai jis apipils ją penkiasdešimties svarų sterlingų kupiūromis, nupirks jai visko, ko tik jos širdis geidžia, ir dar daugiau!

Jie bus turtingi!

Tačiau dabar reikia truputį pakentėti.

Ir būti labai labai atsargiam.

Ronis dar kartą pažiūrėjo į laikrodį: 6.02. Jam teko truputį pasukti savo pervargusią, laiko zonų kaitos nukamuotą galvą, kad susigaudytų, ar laikas Jungtinėje Karalystėje dabar ankstyvesnis, ar vėlyvesnis. Galiausiai nusprendė, kad vėlyvesnis. Braitone dabar turėtų būti po vienuoliktos ryto. Jis bandė įsivaizduoti, ką dabar galėtų veikti Lorena. Tikriausiai skambino jam į mobilųjį, į viešbutį, į Donaldo Hetkuko kontorą. Galimas dalykas, kad ji dabar pas savo seserį, o gal, tai labiau tikėtina, sesuo užsuko pas ją.

Dabar tiesiai į televizoriaus ekraną kalbėjo policijos pareigūnas. Jis kvietė savanorius atvykti prie *griuvėsių*. Nelaimės zonoje buvo reikalingi žmonės, kurie padėtų kasinėjimo darbuose, dalytų vandenį. Policininkas atrodė pervargęs, sakytum visą naktį būtų nesumerkęs akių. Atrodė kaip žmogus, pasiekęs paskutinę fizinio ir emocinio nuovargio ribą bei pakėlęs sunkiausią darbo krūvį.

Savanoriai. Ronis kurį laiką mąstė. *Savanoriai.*

Jis išsiropštė iš lovos ir atsistojo po silpna dušo srove, jausdamas kažką panašaus į išsilaisvinimą, bet kartu ir nervinę įtampą. Ronis turėjo tūkstantį ir vieną galimybę viską sugadinti. Tačiau galėjo pasielgti išmintingai. Labai išmintingai. *Savanoriai.* Juk jis galėjo tuo pasinaudoti! Pakvipo pinigais!

Įjungęs Niujorko kanalą, Ronis šluostydamasis atidžiai klausėsi naujienų ir nekantravo sužinoti, kokia šiandien mieste numatoma situacija. Gal vėl, anot žmonių, lis batų lietus? Tai yra gal atakos vėl pasikartos? O gal verslas šiandien sugrįš į įprastą ritmą? Bent jau kai kuriose Manhatano vietose?

Roniui būtinai reikėjo tą žinoti, mat jis ketino atlikti keletą fi-

nansinių operacijų. Naujam gyvenimui reikės naujų investicijų. Nerizikuosi — neturėsi. Tai, ko jam dabar reikėjo, kainavo didelius pinigus, be to, mokėti tektų grynaisiais.

Galiausiai jis išgirdo tai, ką labiausiai knietėjo sužinoti. Naujienų laidoje kalbėjo apie tai, kurios Niujorko dalys bus uždarytos, o kurios — atviros. Informavo apie padėtį viešajame transporte. Atrodė, bent jau didžioji dalis miesto transporto funkcionavo. Televizijos diktorė iškilmingu balsu tvirtino, kad pasaulis nuo vakar tapo kitoks.

Ji buvo teisi, mąstė Ronis, tačiau daugeliui žmonių šiandien vis tiek bus įprasta darbo diena. Apie tai pagalvojus, jam tartum akmuo nuo širdies nusirito. Po vakarykščių išgertuvių bare, vakarienės ir avanso, sumokėto už kambarį, Roniui buvo belikę trys šimtai du doleriai.

Realybė smogė negailestingai. Trys šimtai du doleriai, su kuriais teks išsiversti iki sandėrio. Jis galėtų įkeisti savo nešiojamąjį kompiuterį, tačiau tai buvo per daug rizikinga. Savo kailiu buvo patyręs, — kai prieš kelerius metus konfiskavo jų firmos, prekiavusios automobiliais, kompiuterį, — kad visiškai ištrinti kompiuterio atmintį yra faktiškai neįmanoma. Pagal kompiuterį bet kada būtų galima susekti jo pėdsakus.

Ir vėl kalbėjo apie tai, kad prie *griuvėsių* reikalingi savanoriai. *Savanoriai,* — galvojo Ronis. Idėja ėmė ryškėti, ir jis vis labiau jaudinosi.

Pagaliau rytinės naujienų laidos dėka jo galvoje gimė antroji plano dalis.

60
2007-ųjų spalis

Sasekso rūmuose iš pradžių buvo įsikūrusi Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus valdyba. Tačiau neseniai, ignoruojant faktą, kad pastatas jau ir taip perpildytas, į jį buvo sugrūsti dar ir Rytų Braitono apygardos Prevencijos skyriaus pareigūnai. Gyvenamojo rajono poskyrio pareigūnai, sprendžiantys vietos bendruomenių, kuriems jie priskirti, problemas, įsikūrė ankštoje patalpoje už dvigubų durų, jungiančių su valdybos priimamuoju.

Inspektorius Stivenas Karis susidūrė su viena rimta problema — kiekvieną rytą jam reikėjo būti dviejose vietose vienu metu. Sasekso rūmuose kasdien vykdavo trumpas pasitarimas su gyvenamojo rajono poskyrio budinčiuoju inspektoriumi, pasibaigdavęs truputį po devintos, todėl iškart tekdavo lyg akis išdegusiam lėkti per Braitoną būtent tuo metu, kai pats intensyviausias eismas, į Braitono policijos nuovadą Džono gatvėje, kur 9.30 prasidėdavo kasdieninis pasitarimas, kuriam vadovaudavo Braitono ir Houvo apygardos Kriminalinio ir Valdymo skyrių vadovas.

Tvirto sudėjimo, išvaizdus trisdešimt devynerių vyras, spindintis jaunatvišku entuziazmu, Karis šiandien skubėjo labiau nei paprastai ir vis dirsčiojo į laikrodį. Dabar rodė 10.45. Jis buvo ką tik grįžęs iš Džono gatvės į savo kabinetą Sasekso rūmuose, kur skubiai išsprendė porą neatidėliotinų klausimų ir jau ketino lėkti pro duris, kai jam paskambino Rojus Greisas.

Užrašų knygelėje rūpestingai užsirašęs „Katerina Dženings“, o šalia pasižymėjęs adresą, pažadėjo Greisui, kad paprašys kurio nors iš gyvenamojo rajono poskyrio pareigūnų stabtelėti prie jos namo ir pasidomėti, kas ir kaip.

Kadangi reikalas neatrodė skubus, Karis nutarė užsiimti juo vėliau. Tada atsistojo, eidamas pro duris dar suspėjo pagriebti kepurę ir išbėgo laukan.

61
2001-ųjų rugsėjo dvyliktoji

Lorena vėl sėdėjo prie virtuvinio staliuko, susisupusi į baltą frotinį chalatą, lūpomis suspaudusi cigaretę ir priešais save pasistačiusi puodelį arbatos. Smilkiniuose stipriai tvinkčiojo, akys buvo it migla aptrauktos, savijauta po bemiegės nakties buvo prasta. Atrodė, kad krūtinėje — ne širdis, bet švino luitas, po krūtine maudė.

Ji nukratė į peleninę cigaretės pelenus, kone ketvirtį colio, ant keturių šįryt jau surūkytų cigarečių nuorūkų. Šalia jos gulėjo *Daily Mirror*, televizorius rodė naujienas, tačiau jos mintys pirmąsyk nuo vakar pavakario buvo nukreiptos visiškai kitur.

Ant stalo greta vakarykštės ir pirmadienio pašto siuntų buvo padėta rytinė korespondencija. Taip pat ir atplėšti laiškai, juos Lorena rado Ronio rašomajame stale, stovinčiame antrame aukšte įrengtame svečių miegamajame, kuriuo jis naudojosi kaip darbo kambariu.

Laiškas, kurį dabar skaitė, buvo siųstas skolų išieškojimo agentūros „EndCol Financial Recovery". Juo buvo patvirtinama sutartis, kuria, kaip atrodo, Ronis buvo įsipareigojęs padengti įsiskolinimą už išsimokėtinai įsigytą plačiaekranį televizorių, stovintį jų svetainėje. Kitas laiškas buvo iš kitos skolų išieškojimo tarnybos. Juo buvo informuojama, kad Roniui per septynias dienas nesumokėjus šešių šimtų svarų sterlingų likučio už naudojimąsi telefono linija, ji bus automatiškai atjungta.

Lorena rado ir laišką iš „Her Majesty's Revenue & Customs", kuriuo buvo reikalaujama per tris savaites sumokėti beveik vienuolikos su puse tūkstančio svarų skolą, priešingu atveju bus duotas nurodymas areštuoti jo turtą.

Negalėdama patikėti ji tik kraipė galvą. Pusė laiškų buvo reikalavimai padengti įsiskolinimus už laiku neapmokėtas sąskaitas. O vienas, rašytas banko valdytojo, informavo, kad Ronio prašymas suteikti jam paskolą atmestas.

Tačiau blogiausias laiškas buvo iš statybos kredito bendrovės. Lorena rado jį Ronio rašomojo stalo stalčiuje — šiuo laišku jį informavo apie tai, kad jie atima teisę išpirkti įkeistą nekilnojamąjį turtą ir pradeda procesinius veiksmus, kad susigrąžintų namą.

Lorena užgesino cigaretę, įsikniaubė veidu į delnus ir ėmė kūkčioti. Jos neapleido mintis: *Ir kodėl tu man, brangusis Roni, nieko apie tai nesakei? Kodėl neprasitarei apie tai, į kokius nemalonumus pakliuvai, o tiksliau sakant, pakliuvome mudu abu? Aš būčiau tau padėjusi, būčiau susiradusi darbą. Gal nebūčiau daug uždirbusi, bet vis tiek būčiau prisidėjusi. Vis tiek būtų buvę geriau negu nieko.*

Ji iškratė iš pakelio dar vieną cigaretę ir nustėrusi įsistebeilijo į televizoriaus ekraną. Į žmones Niujorke, vaikštinėjančius su plakatais ir su dingusių savo artimųjų nuotraukomis rankose. Lorena galvojo, kad ir ji turėtų taip elgtis. Jai reikėtų nusigauti į Niujorką ir susirasti Ronį. Galbūt jis sužeistas ir dabar guli kur nors ligoninėje...

Ne, jis gyvas, ir ji tai jautė visa savo esybe. Jis iš tų, kurie eina per ugnį ir vandenį. Na, ir kas tos skolos? Jis būtų jas grąžinęs. Jei tik Ronis vakar čia būtų buvęs, jis jokiu būdu nebūtų atidavęs automobilio. Jis būtų susitaręs arba radęs pinigų, arba būtų perpjovęs tiems suskiams gerkles.

Ji jau milijoninį kartą bandė jam prisiskambinti. Tačiau skambutis pasiekdavo tik jo balso paštą. Pasigirsdavo ne Ronio, o visiškai nepažįstamas, beasmenis balsas, atsiprašantis už tai, kad su adresatu negalima susisiekti, ir siūlantis palikti jam pranešimą.

Lorena padėjo ant stalo telefoną, gurkštelėjo arbatos, paskui prisidegė cigaretę ir užsikosėjo. Kosėjo giliai, sausai, kad net apsiašarojo. Televizoriaus ekrane dabar matė griuvėsius, iš kurių smilko dūmai, griaučius primenančias sienas, trumpai tariant, apokaliptinį vaizdą to, kas dar iki vakar dienos buvo Pasaulio prekybos centras. Iš kadrų, kuriuos dabar rodė televizija, — pirmame plane, per svyruojantį, rūkstantį mūrinį klupinėjo ugniagesys su kauke ant veido, o toliau, antrame plane, stūksojo kažkokia plokštė, gal šimto pėdų aukščio, ir riogsojo suplotas policijos automobilis, — Lorena bandė susigaudyti, kur anksčiau stovėjęs Pietinis bokštas. Iš jo dabar buvo belikę tik tiek. Kažin kada ir kaip Roniui pavyko iš jo išsigauti?

Suskambo durų skambutis. Ji tartum suakmenėjo. Paskui pasigirdo smarkus beldimas.

Šūdas. Šūdas. Šūdas.

Lorena nusėlino laiptais aukštyn į priekinį miegamąjį su langais į gatvės pusę, kuriuo įprastai naudojosi Ronis, ir dirstelėjo žemyn. Gatvėje, blokuodamas įvažiavimą į kiemą, stovėjo mėlynas vanas, o prie namo durų lūkuriavo du stambūs vyrai. Vienas, plikagalvis, buvo apsirengęs skrandą su gobtuvu ir mūvėjo džinsines kelnes, kitas, trumpai kirptais plaukais ir su dideliu auksiniu auskaru ausyje, rankoje laikė dokumentą.

Ji lindėjo tyliai, beveik sulaikiusi kvėpavimą. Į duris dar kurį laiką beldė. Vėl suskambo durų skambutis, vėl. Galiausiai pasigirdo nuvažiuojančio automobilio ūžesys.

62
2007-ųjų spalis

Smaukytojas!

Kasianas Pju Sasekso rūmuose dirbo jau pora dienų, tačiau Tonis Keisas, vyresnysis Aprūpinimo skyriaus pareigūnas, jį perprato per tris minutes.

Keisas, anksčiau pats buvęs policijos pareigūnas, dabar ėjo šio ir kitų trijų pastatų, kuriuose buvo įkurdinti visi Sasekso sunkių nusikaltimų tyrimo grupės padaliniai — Litlhemptono, Horšamo ir Istburno administratoriaus pareigas. Jis iš anksto įvertindavo rengiamų reidų riziką, numatydavo lėšas ekspertizės reikmėms ir materialinei bazei atnaujinti, taip pat buvo atsakingas už tai, kad čia dirbantys žmonės turėtų viską, kas jiems reikalinga.

Pavyzdžiui, kabliukų paveikslams kabinti.

— Klausyk, — tarė Pju, tarsi kreipdamasis į liokajų. — Noriu, kad štai šitas kabliukas atsidurtų per tris colius į dešinę ir per šešis į viršų. Gerai? O štai šitą reikėtų perkelti lygiai aštuonis colius aukščiau. Supratai? Nemačiau, kad būtum ką nors užsirašęs.

— Tikriausiai norėtumėte, kad parūpinčiau kabliukų, plaktuką ir liniuotę, o jūs pats viską susitvarkysite? — pasiūlė Keisas, mat taip darydavo visi kiti pareigūnai, įskaitant ir patį viršininką.

Pju, nusivilkęs švarką ir pasikabinęs jį ant savo krėslo atlošo, vilkėjo baltus marškinius, per kuriuos buvo persijuosęs raudonas petnešas. Jis dabar pasipūtęs vaikštinėjo po kabinetą, brunzgindamas jomis nelyginant stygomis.

— Aš ne remontininkas, — atsikirto šis. — O ir laiko tam neturiu. Gal galėtum surasti žmogų, kuris tuo užsiimtų?

— Tas žmogus — aš, — atsakė Tonis Keisas.

Pju tuo metu žiūrėjo pro langą į niūrų kardomojo kalinimo pastatą. Lietus pamažu rimo.

— Matosi ne kažin kiek, — sumurmėjo jis.

— Vyresnysis detektyvas Greisas buvo visiškai patenkintas.

Pju veidas persimainė, sakytum jis būtų prarijęs ką nors tokio, kam buvo alergiškas.

— Čia buvo jo kabinetas?

— Taip.

— Vaizdas tikrai bjaurus.

— Galbūt, jei paskambintumėte policijos viršininko pavaduotojai Vosper, ji dėl jūsų susprogdintų kardomojo kalinimo pastatą.

— Tai visai nejuokinga, — atšovė Pju.

— O kas sako, kad juokinga? — atsakė Tonis Keisas. — Aš ir neketinu juokauti. Aš paprasčiausiai dirbu. Mes juokais čia neužsiimame. Darbas policijoje yra rimtas. Eisiu, surasiu jums plaktuką, jei tik niekas jo nenudžiovė.

— O kaip dėl mano padėjėjų? Aš buvau prašęs dviejų detektyvų konsteblių. Kur jie sėdės?

— Niekas man apie jokius padėjėjus nepasakojo.

— Man reikės parūpinti jiems darbo vietą. Jie turės sėdėti netoli manęs.

— Galėčiau jums atgabenti mažesnį stalą, — pasiūlė Tonis Keisas. — Ir juos abu kuo puikiausiai sutalpinčiau.

Tai taręs jis išėjo. Pju nesuprato, ar šis žmogus šaiposi, ar kalba rimtai, bet jo mintis nutraukė telefono skambutis.

— Vyresnysis detektyvas Pju, — svarbaus asmens balsu atsiliepė jis.

Tai buvo kontrolierė.

— Sere, su jumis nori kalbėti pareigūnas iš Interpolo. Viktorijos valstijos Australijoje reikalu. Prašė pareigūno, dirbančio su įsisenėjusiomis bylomis.

— Puiku. Sujunkite.

Jis pabrėžtinai neskubėdamas atsisėdo, susikėlė ant stalo, tarp dviejų dokumentų šūsnių, kojas, paskui pakėlė prie ausies telefono ragelį.

— Vyresnysis detektyvas Kasianas Pju, — prisistatė.

— A, labas rytas, a, Kašonai, čia detektyvas seržantas Džeimsas Franksas iš Interpolo Londono biuro.

Franksas kalbėjo kapodamas žodžius, kaip uždaros vidurinės mokyklos auklėtinis. Pju nepatiko, kad Interpolo raštininkai laiko save viršesniais ir užgauliai nesiskaito su kitais policijos pareigūnais.

— Pasakykite man savo telefono numerį, aš jums atskambinsiu, — tarė Pju.

— Ne, viskas gerai, jums nebūtina skambinti.

— Saugumo sumetimais. Sasekse laikomės tokios tvarkos, — pabrėžtinai reikšmingu balsu paaiškino Pju, mėgaudamasis bent tokia galimybe pademonstruoti savo galią.

Franksas jam į tai atsakė leisdamas keturias minutes klausytis nesibaigiančios „Nessun dorma“, ir tik tada tęsė pradėtą pokalbį telefonu. Jis būtų tikrai apsidžiaugęs, jei būtų žinojęs, kad Pju, kaip klasikinės muzikos ir operos puristas, negalėjo pakęsti šios arijos.

— Gerai, Kašonai. Į mūsų biurą kreipėsi australų policija iš Melburno apylinkių. Supratau, kad jie iš upėje maždaug pustrečių metų rūdijusio automobilio bagažinės ištraukė nėščios moters, kurios tapatybė nenustatyta, lavoną. Buvo paimti jos ir vaisiaus DNR mėginiai, deja, Australijos duomenų bazėje atitikmens nerado. Tačiau pavyko nustatyti...

Franksas nutilo, ir Pju tuo tarpu išgirdo šliurpimą primenantį garsą, leidusį manyti, kad Interpolo darbuotojas mėgaujasi kava.

— Moters krūtyse buvo implantuoti silikono audiniai. Kiek man yra žinoma, gamintojas ant jų visų įspaudžia partijos numerį, taip pat ant kiekvieno iš jų būna pažymėtas serijos numeris, kuris užrašomas prie recipientės pavardės ligoninės žurnale. Ši konkreti audinių partija 1997-aisiais buvo išsiųsta į Nafildo ligoninę Vudingdine, Braitone ir Houve.

Pju nukėlė nuo stalo kojas ir beviltiškai apsidairė po kabinetą, ieškodamas užrašų knygelės, paskui apvertė voką ir kitoje pusėje pasižymėjo keletą detalių. Baigęs rašyti, paprašė Frankso atsiųsti faksogramą su informacija apie implantus ir abiejų, motinos ir vaisiaus, DNR tyrimo duomenis, taip pat pažadėjo tuojau pat imtis šio reikalo. Baigdamas kalbėti lyg tarp kitko priminė, kad jo vardas yra *Kasianas*, o ne *Kašonas*, ir padėjo ragelį.

Jam iš tiesų buvo reikalingas padėjėjas, kuris nors iš žemesnio rango pareigūnų. Pju turėjo daug svarbesnių reikalų nei kažkokia skenduolė, ištraukta Australijoje iš upės. O vienas iš jų buvo nepalyginti svarbesnis.

63
2007-ųjų spalis

Ebė juokėsi. Juokėsi ir jos tėvas.

— Ei, kvaila mergiote, tu tai iškrėtei tyčia, ar ne?

— Ne, ne, tėti!

Jiedu pasitraukė atgal, stebeilydami į nebaigtą plytelėmis kloti vonios kambario sieną. Baltos plytelės su tamsiai mėlyna sienos juosta ir padrikai, kad sudarytų kontrastą, priklijuotos tamsiai mėlynos plytelės, o vieną iš jų ką tik pritvirtino atvirkščiai, taip, kad matytųsi pilka apatinė pusė — ji dabar atrodė nelyginant cemento kvadratas.

— Aš tikėjausi, kad jūs, panele, man padėsite, o ne trukdysite! — barė tėvas.

Ji pratrūko garsiai kikenti.

— Tėti, aš visai netyčia, garbės žodis.

Užuot atsakęs, jis paplekšnojo plokščiąja mentės puse Ebei per kaktą, nukrėsdamas ant žemės nedidelį skiedinio gumulą.

— Ei! — sušuko ji. — Aš ne vonios kambario siena ir ant manęs kloti plytelių nereikia!

— Ne, reikia!

Jos tėvo veidas patamsėjo, šypsena pradingo. Staiga pasirodė, kad tai ne tėvas. Tai buvo Rikis.

Šis rankose laikė smūginį gręžtuvą. Šypsodamas Rikis spustelėjo mygtuką. Gręžtuvas suzvimbė.

— Tai kurį kelį pirmiau — dešinį ar kairį?

Ebė ėmė drebėti, bet surištas kūnas nė nekrustelėjo, tik stipriai suko vidurius; ji bandė pasitraukti ir rėkė be jokio garso.

Matė, kaip sukasi grąžtas. Spirale, artėdamas prie jos kelio. Vos už kelių colių. Ji šaukė. Skruostai kone plyšo. Nebuvo girdėti jokio garso. Tik nepaliaujamas įstrigęs vaitojimas.

Įstrigęs gerklėje ir burnoje.

Rikis su gręžtuvu rankoje pasilenkė į priekį.

Ebė vėl sušuko, ir tą akimirką ūmai pasikeitė apšvietimas. Ji užuodė aštrų, nosį kutenantį ką tik užmaišyto skiedinio kvapą, matė kremines sienų plyteles. Suskato godžiai gaudyti orą. Ne, Rikio čia nebuvo. Matė plastikinį maišelį, gulintį ant grindų ten pat, kur jis jį, ne-

paliestą, ir paliko, visai netoli tarpdurio. Jos kūnas nuo prakaito buvo slidus. Be perstogės dūzgė garų trauktuvas, nuo kurio buvo juntamas šaltas oras. Atrodė, kad abi burnos pusės iš vidaus sulipusios viena su kita. Ebė buvo nežmoniškai ištroškusi. Nors vieną lašelį. Vieną nedidelę stiklinę vandens. Maldauju.

Ji vėl smaksojo į plyteles.

O, Dieve, kaip ironiška, kad ji įkalinta būtent čia. Akys įsmeigtos teisiai į šias plyteles. Taip arti. Velniškai arti! Ebės mintys šokinėjo tai vienur, tai kitur. Ji turi surasti Rikį. Priversti jį nuklijuoti jai nuo veido juostą. Jeigu jis dar nors kiek turi sveikos nuovokos, tai sugrįžęs pirmiausia turėtų tai padaryti.

Tačiau sveika nuovoka jis nepasižymėjo.

Apie tai galvojant, ėmė stingti visos iki vienos jos kūno ląstelės.

64
2001-ųjų rugsėjo dvyliktoji

Visiškai išsibudinęs ir jausdamasis žvalus, nepaisant akių nuovargio, Ronis kelios minutės po pusės aštuntos išėjo pro priekines namo, kuriame buvo išsinuomojęs kambarį, duris. Vos tik jas pravėrė, užuodė keistą kvapą. Dangus buvo ūkanotas, mėlyno metalo spalvos, todėl ryto ore turėjo būti juntama gaivi drėgmė. Tačiau šnerves dirgino aitrus, rūgštus dvokas.

Iš pradžių pamanė, kad dvokia iš metalinių dėžių su atliekomis, bet kai nulipo laiptais ir išėjo į gatvę, smarvė sekė įkandin jo. Lyg būtų smilkę kažkas drėgna, galbūt chemikalai, sieringi ir šleikštūs. Net akis dirgino, galėjai pamanyti, kad ryto rūke sklando begalė smulkių švitrinio popieriaus kruopelyčių.

Pagrindinė gatvė pasitiko neįprasta atmosfera. Buvo trečiadienio rytas, pats savaitės vidurys, tačiau beveik niekur nesimatė automobilių. Pėstieji ėjo neskubėdami, persimainiusiais, išvargusiais veidais, lyg jie taip pat būtų neišsimiegoję. Atrodė, visas miestas yra giliai sukrėstas ir jo kančia tik stiprėja. Stingdantys vakardienos įvykiai buvo suspėję prasiskverbti į kiekvieno sąmonę ir šįryt jiems prieš akis atvėrė naują niūrią tikrenybę.

Ronis užtiko pigią užkandinę, kurios lange, be įprastų rusiškų simbolių, apšviestame plastike išvydo anglišką užrašą raudonomis trafaretinėmis raidėmis: PUSRYČIAI VISĄ PARĄ. Viduje matė saujelę lankytojų, tarp kurių buvo ir du policininkai; visi jie valgė tylėdami, pakėlę akis į aukštai prie sienos pritvirtintą televizorių, rodantį žinių laidą.

Jis prisėdo prie stalo, veidu į užkandinės galinę sieną. Susirūpinusi padavėja įpylė jam kavos ir pastatė stiklinę šalto kaip ledas vandens, tuo tarpu Ronis nieko nematančiu žvilgsniu žiūrinėjo rusišką meniu, kol galų gale suprato, kad kitoje pusėje yra toks pat meniu anglų kalba. Jis užsisakė šviežiai spaustų apelsinų sulčių ir kaugę blynų su kumpiu, o paskui, laukdamas, kol juos patieks, nukreipė akis į televizorių. Buvo sunku patikėti, kad nuo vakarykščių pusryčių praėjo vos dvidešimt keturios valandos. Atrodė, kad praėjo dvidešimt ketveri metai.

Išėjęs iš užkandinės, Ronis kiek paėjėjęs atsidūrė prie „Mail Box City". Tas pats jaunuolis sėdėjo prie vieno iš interneto terminalų tuksendamas klaviatūra, o prie kito, kone sulindusi į ekraną, sėdėjo laiba tamsiaplaukė mergina, kuriai galėjo būti apie dvidešimt, tokia graudžia veido išraiška, kad atrodė, jog ims ir tuojau pravirks. Kombinezonu vilkįs drebantis vyras plikai skusta galva traukė kažką iš kelionmaišio ir dėjo į seifą, kartkartėmis vogčiomis pašnairuodamas per petį. Roniui buvo įdomu, ką šis turįs savo kelionmaišyje, tačiau nebuvo toks kvailas, kad vėpsotų.

Jis dabar buvo klajoklių, žmonių be nuolatinės gyvenamosios vietos, varguolių ir pabėgėlių pasaulio dalis. Jų gyvenimas sukosi apie „Mail Box City" ir kitas panašios paskirties vietas, kur jie gali saugoti arba slėpti savo menką mantą ir atsiimti jiems skirtą korespondenciją. Žmonės ateina čia ne susirasti naujų draugų, bet norėdami išlikti anonimai. Būtent to dabar ir norėjo Ronis.

Jo laikrodis dabar rodė 8.30. Po pusvalandžio ar panašiai žmonės, su kuriais jam reikėtų pasikalbėti, bus savo kabinetuose, žinoma, jei tik jie šiandien apskritai dirbs. Jis sumokėjo už pusvalandį interneto paslaugų ir atsisėdo prie vieno iš terminalų.

*

9.30 Ronis įėjo į vieną iš užgaubtų telefono kabinų, tiesiai priešais galinę sieną, įmetė į automatą dvidešimt penkių centų monetą ir surinko pirmą iš numerių sąraše, kurį ką tik sudarė pagal internetinės paieškos rezultatus. Laukdamas, kol atsilieps, stovėjo akis įsmeigęs į kabinų garsą izoliuojančios medžiagos perforacijas. Jam tai priminė kalėjimo telefoną.

Iš svajonių sugrąžino balsas kitame telefono linijos gale:

— Eibas Mileris ir partneriai. Eibas Mileris klauso.

Žmogus nieko tokio nemandagaus nepasakė, vis dėlto Ronis jo balse neišgirdo nei didelio susidomėjimo, nei entuziazmo dėl galimo sandorio. Buvo galima pamanyti, kad Eibas Mileris nusprendė, jog ne už kalnų pasaulio pabaiga, todėl nebeliko jokios prasmės stengtis kuo labiau pralobti. Iš tiesų, ar apskritai kas nors dar turi prasmę? Tokią nuomonę apie Eibą Milerį jis susidarė išgirdęs šio žmogaus balsą.

— Edvardas, vieno svaro, neklijuotas, idealus, — prisistatęs kas esąs, pasakojo Ronis. — Klijuojama nugarėlė irgi ideali, be lipdės.

— Gerai. O ko jūs norite?

— Turiu keturis tokius. Keturi tūkstančiai už vieną.

— Oho, ar ne per brangiai?

— Kokybė garantuota. Kataloguose tokių kaina dvigubai didesnė.

— Dalykas tas, kad aš nežinau, kaip visa tai, kas dabar nutiko, atsilieps rinkai. Akcijų vertė labai smuko... aš gerai žinau, ką sakau.

— Taip, tiesa, bet jie geriau už akcijas. Jų vertė stabilesnė.

— Šiaip ar taip, nemanau, kad dabar pats tinkamiausias metas ką nors pirkti. Būčiau linkęs lukteleti keletą dienų, pažiūrėti, iš kur vėjas papūs. Nors, jeigu jie tikrai tokios geros būklės, kaip jūs tvirtinate, gal ir nupirkčiau po du. Bet ne daugiau. Du.

— Po du tūkstančius baksų už kiekvieną?

— Daugiau negaliu sau leisti. Tik ne dabar. Jei norite, galite savaitę palaukti, gal tada mokėčiau šiek tiek daugiau. O gal ir ne.

Šio žmogaus santūrumas Ronio nenustebino. Jis suprato, kad šis rytas bene labiausiai netinkamas verslo reikalams visame pasaulyje, o ypač Niujorke, po Volstrito kracho tūkstantis devyni šimtai dvidešimt devintaisiais, bet jis neturėjo iš ko rinktis. Laikas jam buvo per didelė prabanga. Roniui atrodė, kad tai — jo gyvenimo istorija. *Perku, kai rinka aktyviausia, parduodu, kai rinkoje štilis.* Ir kodėl visas pasaulis it susimokęs eina prieš jį?

— Aš jums paskambinsiu vėliau, — tarė Ronis.

— Žinoma, jokių problemų. Kokia, sakėte, jūsų pavardė?

Ronis įtemptai galvojo, akimirką užmiršęs pavardę, kuria jis buvo susikūręs „Hotmail“ adresą.

— Nelsonas, — po kurio laiko atsakė.

Pašnekovas truputį atkuto.

— Gal giminės su Maiku Nelsonu? Iš Birmingamo? Juk jūs anglas, tiesa?

„Maikas Nelsonas?“ Ronis be garso nusikeikė. Žaidžiant šį žaidimą nėra gerai, jei kas nors turi tokią pačią pavardę. Juk žmonės gali prisiminti, o Roniui šiuo metu reikėjo, kad jie jį kuo greičiau pamirštų.

— Ne, — atsakė jis. — Ne giminės.

Padėkojęs Eibui Mileriui, pakabino ragelį į vietą. Paskui, galvodamas apie savo naują pavardę, nusprendė, kad galbūt ir verta ją pasilaikyti. Jei yra dar vienas perpardavinėtojas ta pačia pavarde, žmonės gali pamanyti, jog jie giminaičiai, ir nuo pat pradžios gali elgtis su juo kur kas pagarbiau. Šiame versle reputacija yra ypač svarbi.

Ronis paskambino dar šešiems perpardavinėtojams. Deja, nė vienas nesirengė mokėti daugiau, o du iš jų pareiškė, kad šiuo metu nesirengia nieko pirkti, ir privertė jį ne juokais sunerimti. Jis pradėjo svarstyti, ar tik prekyba neapmirs dar labiau ir ar nebūtų išmintingiausia priimti Eibo Milerio pasiūlymą, kol šis jo neatsiėmė. *Jei* praėjus dvidešimt penkioms minutėms naujajame netikrumo kupiname pasaulyje jis vis dar galiojo.

Aštuoni tūkstančiai dolerių. Jie buvo mažų mažiausiai verti dvidešimties. Ronis su savimi turėjo dar keletą, tarp kurių buvo ir pora Vienuoliktojo lapo *Penny Black**, neklijuotų, idealios būklės, lipnia nugarėle. Jei rinkoje būtų normali situacija, jis už lapą galėtų tikėtis dvidešimt penkių tūkstančių, bet kiek jie verti dabar, tik vienas Dievas težino. Nėra jokios prasmės netgi bandyti juos parduoti. Pašto ženklai dabar buvo vienintelis Ronio turtas. Jie dar ilgai bus jo pragyvenimo šaltinis.

Galimas dalykas, labai ilgai.

* *Penny Black* — pirmasis pasaulyje klijuojamas pašto ženklas, oficialiai naudotas pašto paslaugoms. Vienuoliktojo lapo *Penny Black* pašto ženklai laikomi retenybe.

65
2007-ųjų spalis

Rojus Greisas karjerą policijoje pradėjo dirbdamas Braitono centrinio rajono patruliu, paskui trumpą laiką dirbo Kriminalinio skyriaus Prekybos narkotikais stebėjimo padalinyje. Jis pažinojo — tiek iš veido, tiek vardais — daugumą gatvės prekeivių, taip pat kai kuriuos svarbiausius vartotojus, ir daugelį jų buvo suėmęs.

Paprastai įkliūdavo tik eiliniai žmogėkai, smulkmė, kuriuos pričiupti yra vieni niekai. Gana dažnai policijos pareigūnai juos ignoruodavo, sekdavo, su kai kuriais netgi susidraugaudavo, tikėdamiesi per juos prisikasti prie stambesnių žuvų, tarpininkų, tiekėjų ir retais atvejais sulaikyti stambius krovinius. Tačiau kiekvieną kartą, kai policijos surengta operacija baigdavosi sėkmingai ir būdavo sulaikoma nemažai narkotikų versle dalyvaujančių veikėjų, iš užkulisių išlįsdavo nauji veidai.

Įvažiavęs su „Alfa Romeo" į NCP aikštelę Bažnyčios gatvėje ir išjungęs automobilio variklį, o kartu su juo ir Marlos Glen atliekamą dainą, Rojus vylėsi, kad su narkotikų verslu susiję Braitono nusikaltėliai gali jam labai pagelbėti.

Ant kostiumo apsivilkęs neperšlampamą apsiaustą, jis yrėsi pro pietauti susirengusius įstaigų darbuotojus, praėjo pro kelias kavines ir užkandines, pro „Corn Exchange", tada pasuko kairėn, į Marlboro aikštę, kurios pradžioje stabtelėjo, dėdamasis skambinąs telefonu. Teritorija į šiaurę nuo aikštės, taip pat anapus Londono gatvės į rytus, jau nuo seno buvo pagrindinė gatvės narkotikų prekeivių veiklos vieta.

Jam užteko penkių minučių, kad atkreiptų dėmesį į du nuskurusiais drabužiais vilkinčius vyrukus, kurie ėjo greičiau už kitus pėsčiuosius, akivaizdžiai kažkur skubėdami. Rojus Greisas nusekė paskui juos, tačiau ėjo gerokai atsilikęs. Vienas iš jų, aukštas ir liesas, apvalainais pečiais, buvo su vėjo neperpučiama striuke, pilkomis kelnėmis ir sportbačiais. Kitas, mažesnis ir kresnesnis, ant nailoninio kostiumo vilkėjo šiltą treningą ir buvo apsiavęs juodais batais, ėjo nenatūraliai išdidžia eisena, plačiai išskėtęs rankas ir sunerimęs be perstojo žvilgčiojo per petį, sakytum tikrindamas, ar niekas neseka.

Ilgšis nešėsi plastikinį maišelį, kuriame neabejotinai buvo švie-

saus alaus skardinė. Braitone buvo draudžiama vartoti alkoholį gatvėje, todėl dauguma mėgėjų išgerti plastikiniuose maišeliuose nešiojosi pradarytą alaus skardinę. Vaikinai ėjo labai greitai, galbūt tikėdamiesi prasimanyti pinigų — nugvelbti kieno nors lagaminą ar kokią prekę iš parduotuvės, — o gal skubėjo į susitikimą su narkotikų prekeiviu, norėdami nusipirkti savo dienos dozę, mąstė Greisas. O galbūt jie patys buvo prekeiviai ir skubėjo į susitikimą su klientu.

Pro šalį nudundėjo du vienaaukščiai, raudonas ir geltonas, autobusai, o jiems iš paskos — „Streamline" taksi ir eilė lengvųjų automobilių. Pasigirdo sirenos kauksmas, ir abu vyrukai bemat instinktyviai krūptelėjo. Kresnasis, kaip įprastai, jau suko galvą dirstelėti per dešinįjį petį, todėl Greisas pasitraukė į kairę, visiškai arti parduotuvių fasadų, kiek tik galėdamas slėpdamasis už praeivių nugarų.

Dvejetas pasuko į kairę, į Trafalgaro gatvę, todėl Greisas dabar dar labiau tikėjo savo nuojauta. Paėjėję dar maždaug porą šimtų jardų, jiedu dar kartą pasuko į kairę, kur galų gale pasiekė savo kelionės tikslą.

Mažas dailus Pelheimo skveras buvo apstatytas regentystės stiliaus vienabučiais sujungtais namais, o jo centre augo aptvertas parkas. Suoliukai iš Trafalgaro gatvės pusės saulėtomis dienomis buvo populiari vieta tarp užkandžiaujančių aplinkinių įstaigų darbuotojų. Priėmus įstatymą, draudžiantį rūkyti darbovietėse, jie tapo dar populiaresni. Tikriausiai tik nedaugelis iš savo sumuštinius valgančių ar cigaretės dūmą traukiančių žmonių atkreipė dėmesį, jei tik apskritai kas nors pastebėjo, į saujelę nuskurėlių, susispietusių prie vieno iš suoliukų tolimajame parko kampe.

Greisas atsirėmė į žibinto stulpą ir valandėlę juos stebėjo. Vienas iš trijų ant suoliuko sėdinčių žmonių buvo Najalas Fosteris, kartu su kitais gėręs alų iš maišelyje slepiamos skardinės. Penktą dešimtį pradėjęs vyras niūriu nedorėlio veidu, keistai kirptais plaukais, tartum kirpėjas būtų nesėkmingai bandęs išskusti vienuolišką tonzūrą, vilkėjo, nepaisant vėsaus brizo, sportinius marškinėlius, mūvėjo šiurkštaus audinio kelnes ir buvo apsiavęs darbininko batus.

Greisas pažinojo šį žmogėką pakankamai gerai. Tai buvo vagis ir smulkus narkotikų prekeivis. Be abejo, jis dabar aptarnavo šį apgailėtiną apie jį susispietusį tuntą. Šalia jo ant suoliuko sėdėjo nevalyva,

iš pažiūros apdujusi moteris susivėlusiais rudais plaukais. Prie jos, įspraudęs galvą sau tarp kelių, sėdėjo toks pat nevalyvas vyras, trisdešimties, o gal kiek vyresnis.

Abu vyrukai, kuriuos jis sekė, nuėjo prie Fosterio. Trumpai tariant, tai, kas vyko, buvo galima pavadinti tipiška „migracija". Fosteris jiems tikriausiai buvo nurodęs atvykti į susitikimą su juo čionai, parke, iš anksto sutartu laiku. Jeigu jam būtų kilęs įtarimas, kad yra sekamas, būtų bematant išsinešdinęs iš parko, numatęs kitą vietą susitikti ir apie tai telefonu informavęs visus savo klientus. Pasitaikydavo, kad susitikimo vieta būdavo keičiama keletą kartų, nes prekiautojas nesijausdavo saugus. Dažnai jie į pagalbą pasitelkdavo jaunesnius padėjėjus, kad šie atliktų jų darbą. Tačiau Fosteris, būdamas šykštus, tikriausiai nenorėjo niekam mokėti. Be to, jis buvo gerai perpratęs šią sistemą. Šis vyrukas žinojo, kad yra tik smulki žuvelė, ir pavojaus akivaizdoje jis būtų paprasčiausiai prarijęs savo turimus paketėlius su narkotinėmis medžiagomis, o vėliau ištraukęs juos iš klozeto.

Najalas Fosteris žvilgtelėjo jo pusėn, todėl Greisas, nenorėdamas būti pastebėtas, staiga palypėjo ant šaligatvio ir nedaug trūko, kad būtų kaktomuša susidūręs su žmogumi, kurį ir norėjo sutikti.

Po pastarojo susitikimo buvo praėję vos keleri metai, tačiau niekšas suspėjo taip pasenti, kad savo išvaizda pribloškė Greisą. Teris Biglou buvo vienos iš Braitono parazituojančių nusikaltėlių šeimų palikuonis. Biglou šeimos istorija siekė skustuvais ginkluotų* gaujų laikus, kurios nuo penkto iki šešto dešimtmečio vertėsi turto prievartavimu, todėl nieko nuostabaus, kad daugybė Braitono ir Houvo gyventojų išsigąsdavo vien išgirdę šią pavardę. Tačiau dabar vyriausieji amžiumi šeimos nariai jau buvo mirę, o jaunesnieji arba ilgam įkalinti, arba pabėgę į Ispaniją. Iš tokių kaip Teris, tebegyvenančių mieste, buvo telikęs tik vardas.

Teris Biglou pradėjo kaip supirkinėtojas, vėliau slapstė ir pardavinėjo vogtą turtą, o kartais nesibodėdavo ir prekybos narkotikais. Jis buvo pamėgęs dabitos nedorėlio įvaizdį, lygius plaukus visada šukuodavo ežiuku, avėdavo papigintus, bet elegantiškai atrodančius batus.

* Skustuvai prieš Antrąjį pasaulinį karą ir kurį laiką po jo buvo populiarus nusikaltėlių ginklas jau vien todėl, kad taip būdavo apeinamas draudimas nešiotis ginklą.

Teris dabar tikriausiai buvo įpusėjęs septintą dešimtį, o gal ir artėjo prie septyniasdešimties, pagalvojo Greisas, bet iš pažiūros atrodė visa dešimtimi metų vyresnis.

Niekšelio plaukai, kaip ir anksčiau, buvo tvarkingai sušukuoti, tik atrodė riebaluoti ir apšiurę, be to, stipriai pražilę. Veidas, primenantis graužiko snukutį, buvo išblyškęs ir sulysęs it visiškai išsekusio žmogaus, o aštrūs maži dantys buvo rūdžių spalvos. Jis vilkėjo palaikį pilką kostiumą, kelnes buvo susijuosęs pigiu diržu kone prie pat krūtinės. Iš šalies atrodė, kad senis susitraukęs keliais coliais, nuo jo trenkė pelėsiais. Iš anų laikų Terio Biglou buvo likę tik didelis auksinis laikrodis ir žiedas su masyviu smaragdu.

— O, ponas Greisas, detektyvas seržantas Greisas, malonu matyti! Koks netikėtumas!

Iš tikrųjų ne toks jau ir didelis netikėtumas, — vos neprasižiojo Rojus Greisas. Šiaip ar taip, bet jis buvo patenkintas tokiu sėkmingu pasivaikščiojimu į miesto centrą. Atrodė, kad šis žmogus jam buvo specialiai siųstas.

— Jau gali vadinti *vyresniuoju* detektyvu, — pataisė jis.

— Taip, žinoma! Būčiau visai pamiršęs, — Biglou balsas buvo laibas, spigus. — Paaukštintas. Aha, girdėjau. Nusipelnei, pone Greisai. Atsiprašau, sere, detektyve, tai yra vyresnysis detektyve. Aš dabar švarus. Aš kalėjime suradau Dievą.

— Tai nejaugi ir jis sėdi? — atkirto Greisas.

— Daugiau neužsiimu šitom nesąmonėm, sere, — labai rimtai paaiškino Biglou, nesupratęs Greiso pašaipos, o gal tiesiog nekreipdamas į ją dėmesio.

— Vadinasi, tai tik sutapimas, kad tu dabar stoviniuoji čia, šalia parko, o tuo tarpu Najalas Fosteris parke užsiima prekyba, ar ne, Teri?

— Visiškas sutapimas, — pritarė Biglou, kurio akys atrodė gudresnės nei bet kada anksčiau. — Taip, tai sutapimas, sere. Aš ir mano draugas einame užkąsti, tik šiaip pro šalį, atsitiktinai.

Biglou atsigręžė į savo nuskurusį kompanioną. Greisas pažinojo ir jį — Džimis Bardolfas, buvęs Biglou šeimos pakalikas. Tačiau tie laikai jau praeityje, pagalvojo Greisas. Nuo jo trenkė alkoholiu, veidas buvo apėjęs šašais, o plaukai — siaubingi. Galėjai pamanyti, kad maudėsi jis tik vieną kartą — tą dieną, kai gimė.

— Čia mano geras pažįstamas, vyresnysis detektyvas Greisas, Džimi. Jis yra geras žmogus, niekada nieko bloga man nėra padaręs. Ponas Greisas — policininkas, kuriuo tu gali pasitikėti.

Biglou kompanionas iš akivaizdžiai per ilgos lietpalčio rankovės iškišo purviną ranką išsišovusiomis venomis.

— Malonu susitikti, pareigūne. Gal galėtum man padėti?

Nekreipdamas į jį dėmesio Greisas atsisuko į Biglou.

— Man reikia su tavimi pasikalbėti apie vieną seną tamstos draugą, apie Ronį Vilsoną.

— O, Ronis! — šūktelėjo Biglou.

Greisas akies krašteliu matė, kaip Fosteris, be jokios abejonės, jį pastebėjęs, skuodžia iš parko. Narkotikų prekeivis šonu išsmuko pro parko vartus, metė į Greisą atsargų žvilgsnį ir, pusiau žirgliodamas, pusiau bėgdamas, nuskubėjo gatve tolyn, prie ausies spausdamas mobilųjį telefoną.

— Ronis! — pakartojo Biglou, liūdnu, mąsliu žvilgsniu žiūrėdamas į Greisą ir kraipydamas galvą. — Mielas Ronis. Jis juk miręs, turėtum tai žinoti, o gal negirdėjai? Amžiną jam atilsį.

Galvos skausmas pabuvus lauke nepraėjo, todėl Greisas nutarė išbandyti Belos anksčiau pasiūlytą metodą — suvalgyti ko nors karšto ir riebaus.

— Ar jau pietavai? — paklausė jis.

— Nea, mes dabar kaip tik einam, — Teris Biglou tą pačią akimirką nusišypsojo, patenkintas alibi, kurio net nereikėjo sugalvoti. — Aha, matai, kodėl Džimis ar aš čia atsidūrėme. Ėjom į kavinę, toks gražus rytas, ir visa kita...

— Gerai. Puiku, tai vesk. Aš sumokėsiu.

Rojus nusekė įkandin jų gatve. Džimis ėjo mažais, nutrūkstamais žingsneliais, it vaikiškas žaislas, kurį jau reikėjo prisukti. Jie užėjo į darbininkų kavinę.

66
2007-ųjų spalis

Ebė išgirdo užtrenkiant duris. Tai buvo buto durys. Trumpą akimirką atgimė viltis. Nejaugi, o, stebukle, tai galėtų būti prižiūrėtojas?

Netrukus pasigirdo batų padų girgždėjimas. Pirmiausia išvydo jo šešėlį.

Rikis įpuolė į vonios kambarį nelyginant perkūnas iš giedro dangaus, po sekundės Ebė pajuto antausį. Ji krūptelėjo savo aprišaluose.

— Tu, prakeikta kale!

Jis kirto jai dar vieną antausį, šįkart stipriau. Ji tik vargais negalais atpažino Rikį. Buvo užsimaskavęs, su mėlyna beisbolo kepuraite, kurios snapelis dengė beveik pusę veido, tamsiais akiniais, vešlia barzda ir ūsais. Netrukus Rikis atsitraukė, išėjo iš vonios kambario, ir ji perštinčiomis akimis matė, kaip jis koridoriuje pakelia savo maišelį ir išverčia jo turinį tiesiai ant grindų.

Iškrito smūginis grężtuvas. Didelės žnyplės. Plaktukas. Švirkštų poodinėms injekcijoms komplektas. Elektrinis pjaustytuvas aštriais it skustuvas ašmeniais.

— Tai nuo kurio man pradėti, a, kale?

Apimtos išgąsčio Ebės gerklėje įstrigo aimana. Ji jautė, kaip pradeda sukti vidurius. Akimis bandė duoti ženklą. Bandė maldauti.

Rikis pasilenkė, veidu kone prisiliesdamas prie jos veido.

— Ei, tu, ar mane girdėjai?

Ji karštligiškai stengėsi prisiminti, į kurią pusę reikia nusukti akis, norint pasakyti „ne". Į kairę. Ji nusuko akis į kairę.

Rikis priklaupė ir pakėlęs nuo grindų elektrinį pjaustyvuvą prikišo visai arti dešinės akies. Paskui pakreipė ir prispaudė, uždengdamas akį. Ebė antakiu pajuto šaltą plieną. Ji taip išsigando, kad vėl ėmė stigti oro.

— Vadinasi, man teks išpjauti tavo vieną akį? Neštis su savimi? Kaip manai, ar tai padės? Bet tada bus dar tamsiau.

Ji desperatiškai šnairakiavo į kairę. *Ne, ne, ne.*

— Gal vis dėlto pabandyti, ką? Galėčiau pasiimti ją su savimi, o tada įsitikinčiau, padės ar ne.

Ne, ne, ne!

— Labai gudriai. Biometrija. Tapatybės nustatymas pagal akies rainelę. Manai, kad pasielgei labai gudriai, ar ne? Paslėpti seife su tapatybės nustatymo pagal akies rainelę mechanizmu. Ką gi, o jei aš imsiu ir išpjausiu tavo prakeiktą akį, nusinešiu ją ir patikrinsiu — atpažins ar neatpažins? Jeigu ne, sugrįšiu ir išpjausiu kitą.

Ji toliau karštligiškai bandė atkreipti dėmesį. *Ne, ne, ne.*

— Žinoma, jei tai nepadės, tai abu liksim ant ledo — tu būsi akla, o man iš to irgi jokios naudos. Ir tu tai labai gerai supranti, tiesa?

Ūmai jis atitraukė ašmenis. Tada staigiu judesiu nuplėšė jai nuo burnos lipnią juostą.

Ebė sukliko iš baisaus skausmo. Atrodė, lyg jis būtų nuplėšęs jai pusę veido odos. Išdžiūvusia burna moteris godžiai rijo orą. Veidas degte degė.

— Nagi, kale, pasakyk man ką nors.

Jos balsas priminė krankimą.

— Gal galima vandens? Maldauju, Riki.

— Oho! Tai bent! — nustebo jis. — Čia tai bent! Pavogei iš manęs viską, ką tik turėjau, privertei apkeliauti pusę pasaulio, kad tave pavyčiau, ir tai yra viskas, ką nori man pasakyti?

Rikis pamėgdžiojo:

— Oi, Riki, maldauju, gal galima vandens?

Paskui, pakraipęs galvą, tęsė:

— Kokio pageidautumėte? Gazuoto ar negazuoto? Iš čiaupo ar iš butelio? O gal tiktų klozeto, į kurį myžčioji, vanduo? Ar tiks? Gal įmesti ledo kubelį ir citrinos?

— Nesvarbu, — kranktelėjo ji.

— Tuojau gausi, — atsakė jis. — Supranti, tau vakar vakare reikėjo paprasčiausiai užpildyti anketą ir joje nurodyti, ką norėtum gauti pusryčiams, paskui pakabinti ant durų. Šįryt būtum gavusi viską, ko tik širdis geidžia. Bet man atrodo, kad tu buvai surišta, nes apmulkinai savo seną meilę, Rikį. — Jis išsiviepė. — *Surišta*. Gana juokinga, tiesa?

Ebė nieko neatsakė, stengėsi išlaikyti blaivų protą, tikėjosi, kad prabilusi nieko bloga neprasitarė, ir nenorėjo dar labiau jo erzinti. Tai geras ženklas, mąstė ji, kad Rikis galiausiai leido jai kalbėti. Suprato, kad jis žūtbūt nori susigrąžinti tai, ką ji buvo paėmusi.

Tačiau jis nebuvo kvailas.

Rikiui reikėjo jos. Jis manė, kad kito kelio atgauti tai, kas jam priklauso, nėra. Patiko jam tai ar ne, tačiau sandėrį su ja vis tiek turės sudaryti.

Pakėlęs savo mobilųjį telefoną Ebei prie ausies, jis spustelėjo kla-

višą. Pasigirdo garso įrašas. Trumpas, vos keliolikos sekundžių, tačiau užteko ir tiek.

Ebė kalbėjosi su savo motina. Ji aiškiai prisiminė, kad tai buvo sekmadienį. Jos balsas girdėjosi labai aiškiai.

— Paklausyk, mamyte, laukti liko jau neilgai. Susisiekiau su Kakmerio poilsio namais. Po kelių savaičių pas juos atsilaisvins puikus kambarys su vaizdu į upę, ir aš jį rezervavau. Internete mačiau jo nuotraukas — atrodo tikrai puikiai. Žinoma, atvyksiu pati, viską sutvarkysiu, padėsiu persikelti.

Paskui ji išgirdo kalbant savo motiną. Nepaisant sunkėjančios būklės, Merė Doson buvo dar guvaus proto.

— Iš kur tokie pinigai, Ebyt? Girdėjau, kad ten labai brangu. Kai kurie kambariai kainuoja du šimtus svarų už parą. Dar daugiau.

— Dėl pinigų, mama, nesirūpink. Tuo aš pati pasirūpinsiu. Aš...

Įrašas staiga nutrūko.

— Štai toji tavo savybė man labai patinka, Ebe, — tarė Rikis, tirdamas ją savo veriančiu žvilgsniu. — Esi labai geros širdies.

67
2007-ųjų spalis

Kavinės viduje tvyrojo įkaitusių riebalų tvaikas. Įsitaisiusiam priešais du savo pašnekovus Greisui dingtelėjo, kad vien toks stiprus kvapas gali padidinti ne tik cholesterolio kiekį kraujyje, bet ir širdies priepuolio riziką. Vis dėlto jis užsisakė kiaušinį, kumpio, dešrelę ir keptų bulvyčių, skrudintos duonos ir kokakolos, patenkintas, kad šalia nėra nei Gleno Brensono, nei Kleo, kurie paprastai bara jį už tokį maistą.

Teris Biglou užsisakė kiaušinį ir bulvyčių, jo nieko nenutuokiantis draugas paprašė tik arbatos ir nenuleido nuo Greiso maldaujamo žvilgsnio, sakytum vyresnysis detektyvas būtų buvęs vienintelis žmogus visoje planetoje, galįs jį išgelbėti nuo kažko, tačiau nė pats nežinojo nuo ko. Greičiausiai nuo savęs paties, pagalvojo Rojus, stebėdamas, kaip šis iš savo apsiausto kišenės išsitraukia pusiau nugertą „Bells“ butelį ir iš jo trukteli nemažą gurkšnį. Ant jo krumplių buvo matyti

kalėjimo tatuiruotės. Vieneri metai — viena smulki tatuiruotė. Jis suskaičiavo septynias.

— Aš dabar švarus, pone Greisai, — staiga užsiminė Teris Biglou.

— Jau sakei. Tai gerai.

— Mano brolis sunkiai serga. Kasos vėžys. Ar prisimeni mano dėdę, Edį, pone Greisai? Atsiprašau, *inspektoriau* Greisai?

Greisas šį žmogų gerai prisiminė, net per daug gerai. Jis dar nebuvo pamiršęs pareiškimo, kurį policijai buvo pateikęs vienas iš nukentėjusiųjų nuo Edžio Biglou. Bėdžiaus veidas nuo pat plaukų linijos iki smakro iš abiejų pusių buvo supjaustytas stiklo šuke vien už tai, kad jis išreiškė nepasitenkinimą Biglou įžūlumu, kai pastarasis bare užlindo prieš jį be eilės.

— Taip, — atsakė Greisas. — Prisimenu.

— Iš tikrųjų, — tęsė Biglou, — ir aš šiek tiek sergu vėžiu.

— Man labai gaila, — atsakė Greisas.

— Pilvukas, — paaiškino jo pašnekovas.

— Blogai? — paklausė Greisas.

Biglou patraukė pečiais, tarytum tai būtų buvę nereikšminga. Tačiau jo akyse matėsi baimė.

Džimis išmintingai linktelėjo ir vėl truktelėjo iš butelio.

— Nežinau, kas manim rūpinsis, kai jisai pasimirs, — suinkštė jis, žiūrėdamas į Greisą. — Man reikia pagalbos.

Greisas nežymiai kilstelėjo antakius, paėmė iš padavėjos kokakolą ir nieko nelaukdamas šiek tiek nugėrė.

— Jūs su Roniu Vilsonu buvote geri bičiuliai, tiesa, Teri?

— Aha, kažkada buvom. Aha.

— Prieš tau sėdant už grotų?

— Aha, prieš tai. Supranti, tada sėdau už jį, — Teris susimąstęs įsibėrė cukraus į arbatą. — Atsėdėjau, ir viskas.

— Pažinojai jo žmoną?

— Pažinojau abi.

— Abi? — nustebo Greisas.

— Aha. Joaną, o paskui Loreną.

— Kada jis vedė antrą kartą?

Teris Biglou pasikasė galvą.

— Dievulėliau, praėjus keleriems metams po to, kai jį paliko Joa-

na. Tai buvo tikra gražuolė, aš kalbu apie Joaną, fainuolė! Bet jinai man nepatiko. Aferistė, ir tiek. Pakabino Ronį, nes tas atrodė prašmatniai, bet nesuprato, kad jisai — ne iš turčių, — Teris pasičiupinėjo nosies kraštelį. — Ne kažin koks iš to Ronio verslininkas. Visą laiką mėgo pasigirti, visą laiką turėjo didelių planų. Bet, kaip sakoma, neturėjo reikiamos uoslės, nesugebėjo iš visko daryti pinigus. Vos tik Joanai atsivėrė akys, ji kaipmat dėjo į kojas.

— O kur?

— Į Los Andželą. Mirė jos mamytė, ir ji paveldėjo šiokią tokią sumą, gautą pardavus jos namą. Atsibudęs vieną rytą Ronis jos neberado. Ji paliko tik raštelį. Išvyko ieškoti laimės filmuose, kaip aktorė.

Jiems atnešė maistą. Teris užsipylė ant savo bulvyčių acto, paskui iškratė ant jų maždaug pusę druskos iš druskinės. Greisas išspaudė į lėkštę truputį rudo padažo ir paėmė pomidoro formos indelį su kečupu.

— Su kuo ji palaikė ryšius išvykusi į Los Andželą?

Biglou gūžtelėjo pečiais ir šakute persmeigė vieną bulvytę.

— Man atrodo, kad su niekuo. Čia jos niekas nemėgo. Nė vienas iš mūsų. Mano senė negalėjo jos pakęsti. Ir ji pati neturėjo jokio noro su mumis prasidėti.

— Ar ji buvo kilusi iš čia?

— Nea, iš Londono. Man atrodo, jis susipažino su ja striptizo klube, Londone.

Šakutė persmeigė antrą bulvytę.

— O kaip antroji žmona?

— Lorena. Ji buvo puiki. Tokia pat gražuolė. Iki vestuvių teko palūkėti, man atrodo, apie porą metų, mat ne taip lengva buvo gauti jį palikusios Joanos sutikimą skyryboms.

Žinoma, trūnijančiai nuotekų šalinimo kanale ne taip paprasta pasirašyti skyrybų dokumentą, — pagalvojo Greisas.

— O kur galėčiau rasti Loreną?

Biglou nudelbė jį keistu žvilgsniu.

— Man reikia, kad kas nors manimi pasirūpintų, pone Greisai, — vėl suinkštė Džimis.

Biglou atsisuko į savo draugą ir pirštu bedė sau į veidą:

— Matai, kad mano lūpos juda? Vadinasi, aš dar nebaigiau kalbėti, todėl būtų gerai, kad patylėtum, aišku?

Paskui jis tarė Greisui:

— Lorena... Hm, jei nori su ja susitikti, teks pasiimti naro kostiumą ir plaukti kateriu. Ji nusiskandino. Vieną naktį iššoko iš Niuheiveno-Dipo kelto.

Greisui staiga dingo apetitas.

— Papasakok daugiau.

— Roniui mirus, ji labai išgyveno, jai buvo baisiai sunku. Jis paliko ją srėbti košę, kurios pats buvo prisiviręs. Žodžiu, kamavo finansinės problemos. Hipotekos bankas atėmė namą, o visokius finansinius reikalus tvarkančios kompanijos atėmė beveik viską, išskyrus kelis pašto ženklus.

— Pašto ženklus?

— Aha, tai buvo Ronio pomėgis. Prekiavo jais visą laiką. Kartą man prisipažino, kad vertina juos labiau už grynuosius, sakė, kad jie daug patogiau.

Greisas kurį laiką sėdėjo susimąstęs.

— Man atrodo, kad Rugsėjo vienuoliktosios aukų šeimos gavo nemažas pinigines kompensacijas. O kaip ji?

— Jinai niekad apie tai nešnekėjo. Užsidarė savyje, supranti, gyveno kaip kokia atsiskyrėlė. Kaip sraigė savo kiaute. Kai viską iš jos atėmė, išsinuomojo nedidelį butą kažkur Monpeljė gatvėje.

— Kada ji mirė?

Teris Biglou susimąstė.

— Aha. Lapkritį. Rugsėjo vienuolikta buvo du tūkstančiai pirmais, vadinasi, tai atsitiko du tūkstančiai antrų lapkričio mėnesį. Artėjo Kalėdos. Žinai, ką tuo noriu pasakyti? Kalėdos kai kam sunkus metas. Iššoko iš plaukiančio kelto.

— Ar jos kūną ištraukė?

— Aš to nežinau.

Kol Biglou valgė, Greisas šį bei tą užsirašė. Jis bandė knebinėti savo valgį, bet mintys buvo labai toli. *Viena žmona išsiruošia į Ameriką, bet kelionė baigiasi Braitone, nuotekų šalinimo kanale. Kita iššoka iš kelto, plaukiančio per Lamanšą.* Vyresniojo detektyvo galvoje dabar sukosi įvairūs klausimai.

— Ar jie turėjo vaikų?

— Kai paskutinį kartą mačiau Ronį, sakė, kad jie bandė. Tačiau turėjo problemų dėl nevaisingumo.

Greisas vėl svarstė.

— Ar Ronis, be tavęs, turėjo kitų artimų draugų?

— Nebuvom mes jau tokie artimi. Buvom draugai, bet ne artimi. Buvo toks Donaldas Hetkukas, atrodo, kad Ronis lankėsi jo kontoroje aną rugsėjo vienuoliktą. Kažkuriame iš tų dviejų Pasaulio prekybos centro bokštų. Donaldas, velnio išpera, buvo gerai prasisukęs. — Biglou trumpam susimąstė. — Ir dar Čadas Skegsas. Bet šitas emigravo, jei neklystu, į Australiją.

— Čadas Skegsas?

— Aha.

Greisas prisiminė šią pavardę; tas vyras prieš kelerius metus buvo kažką prisidirbęs, tik jis negalėjo prisiminti ką.

— Matai, nė vieno jų neliko. Mano galva, čia gyvena nebent Klingeriai. Aha, Stivas ir Sju Klingeriai, žinai juos? Gyvena Tongdyne.

Greisas linktelėjo. Klingeriai gyveno prabangiame name Tongdyno alėjoje. Stivenas buvo, kaip sakoma, *policijos akiratyje* visą laiką, kiek tik joje dirba Greisas. Vyravo nuomonė, kad Klingeris, pradėjęs verslą nuo prekybos automobiliais, savo turtą susikrovė ne teisėtai, o prekiaudamas narkotikais, kad visi jo naktiniai klubai, barai, kavinės, studentams nuomojami butai ir paskolas teikiančios firmos veikia kaip priedanga, tik pinigams plauti. Tačiau bent jau iki šiol, jeigu jis tikrai vadovavo narkotikų verslui, tai elgėsi labai atsargiai, taip, kad policija neturėtų prieš jį jokių įkalčių.

— Iš pradžių jiedu, Ronis ir Stivas, dirbo kartu, — tęsė Biglou. — Paskui turėjo nemalonumų dėl to, kad prieš parduodami automobilius atsukdavo jų kilometražo skaitiklius. Konkrečiau neprisimenu, kaip ten viskas toliau vyko. Jų verslas žlugo pernakt — supleškėjo garažas kartu su visais jame buvusiais dokumentais. Galima sakyti, kad jiems tai buvo naudinga. Jokie kaltinimai taip ir nebuvo pateikti.

Greisas įtraukė Stivą ir Sju Klingerius į sąrašą žmonių, kuriuos jo vadovaujami tyrėjai turės apklausti. Paskui nulaužė skrudintos duonos galą ir padažė jį kiaušinyje.

— Teri, kokia tavo nuomonė apie Ronį? — paklausė jis.

— Kaip suprasti, pone Greisai?

— Kas per tipas jis buvo?

— Prakeiktas psichopatas, — į pokalbį ūmai įsiterpė Džimis.

— Užsičiaupk! — Biglou atsigręžė į sėbrą. — Ronis nebuvo psichopatas. Tiesa, jis buvo ūmus, neprieštarauju.

— Prakeiktas psichopatas, — pakartojo Džimis.

Biglou nusišypsojo Greisui.

— Supranti, kartais jam galvoj pasimaišydavo, lyg pamačius pikčiausią priešą. Jis pyko ant viso pasaulio, nes jam nesisekė, kitaip nei kai kuriems jo draugams. Jauti, ką noriu tuo pasakyti?

Kad jautiesi taip pat? — pagalvojo, bet neištarė Greisas.

— Manau, kad taip.

— Žinai, ką vieną kartą apie jį pasakė mano tėvukas?

Kramtydamas riebią dešrelę Greisas papurtė galvą.

— Tai va, jis pasakė, kad šitas veikėjas gali apsukti tave aplink pirštą, tau nespėjus nė mirktelėti! — sukrizeno Biglou. — Aha, toks buvo tas mūsų Ronis. Amžiną atilsį duok jam, Viešpatie!

68

2001-ųjų rugsėjo dvyliktoji

Ronis su pinigais kišenėje jautėsi nepalyginti geriau. Jei kalbėtume konkrečiau, tai pinigai buvo jo kairėje švarko kišenėje. *Suktinė piniginė,* — taip jis vadino prie savęs laikomus pinigus. Visą kelią atgal, važiuodamas vietinio susisiekimo metro iš Manhatano centro į Braiton Bičą, kur vėliau išlipo, kaire ranka stipriai spaudė pluoštą naujų, šiugždančių banknotų po šimtą dolerių.

Neištraukdamas iš kišenės rankos Ronis iš stoties nuėjo į „Mail Box City“, kur penkis tūkstančius šešis šimtus dolerių padėjo į išsinuomotą saugyklą. Iš ten išėjęs, patraukė ta pačia gatve atgal iki drabužių parduotuvės, kurioje nusipirko porą baltų marškinių, kojinių ir glaudžių pakaitą, džinsines kelnes ir ploną lakūnų stiliaus striukę. Paėjėjęs kiek toliau, pamatė suvenyrų parduotuvę ir joje nusipirko juodą beisbolo kepuraitę su užrašu „Brighton Beach“. Paskui kyštelėjo nosį į sporto reikmenų parduotuvę ir įsigijo pigius krepšinio batelius.

Stabtelėjęs prie kiosko, pietums išsirinko karštą sūdytos jautienos sumuštinį su agurkėliu, kuris savo dydžiu prilygo mažam melionui, ir kokakolos, ir galiausiai parsirado į savo kambarį. Spustelėjęs nuotolinio valdymo pultelio mygtuką, įjungė televizorių ir persirengė, o visus senus drabužius sugrūdo į vieną iš plastikinių maišų, kuriuose parsinešė savo naujus apdarus.

Valgė sumuštinį ir žiūrėjo televizorių. Beveik nieko naujo, ko jau nebūtų matęs ankstesnėse naujienų laidose neišvydo, tik kartojamus vaizdus, karą terorizmui skelbiantį Džordžą Bušą ir kitų pasaulio šalių lyderių komentarus. Po kurio laiko televizoriaus ekrane pasirodė džiūgaujantys Pakistano gyventojai, jie patenkinti šokinėjo tiesiog gatvėse, juokėsi ir išdidžiai demonstravo primityvius antiamerikietiškus plakatus.

Tiesą sakant, Ronis jautėsi ganėtinai patenkintas savimi. Nuovargiui išgaravus, jį apėmė pakili nuotaika. Juk jis pasielgė labai drąsiai: nuvyko į karo zoną ir sugrįžo atgal. Jam vėl šypsojosi sėkmė!

Baigęs valgyti, pasiėmė maišelį su savo senais drabužiais ir išskubėjo pro duris. Šiek tiek paėjėjęs gatve, sugrūdo maišelį į smirdintį atliekų konteinerį, jau veik pilną pūvančių maisto produktų. Paskui, kone pasišokinėdamas, patraukė „Maskvos“ baro link.

Baras buvo tuščias, kaip vakar, tačiau Ronis nudžiugo pamatęs, kad jo naujasis draugas Borisas buvo įsitaisęs bene ant tos pačios sėdynės, kur sėdėjo ir jų pažinties metu, su cigarete vienoje rankoje ir prie ausies prispaustu mobiliuoju telefonu kitoje, o priešais jį stovėjo pusiau nugertas degtinės butelis. Kitokie buvo tik jo marškinėliai — rožiniai, su užrašu „Genesis World Tour“.

Šiandien dirbo tas pats mažius padavėjas, kuris dabar šluostė indus. Draugišku galvos linktelėjimu jis parodė, kad atpažino baro lankytoją.

— Tu grįžai, — pratarė jis laužyta anglų kalba. — Maniau, gal tu išvykęs padėti.

Mostelėjęs į televizoriaus ekraną, barmenas tęsė:

— Jiems reikia savanoriai. Jiems reikia žmonės padėti iškasti kūnus. Aš galvojau, galbūt išvykai tai daryti.

— Galbūt, — atsakė Ronis. — Galbūt ir nuvyksiu.

Jis užsiropštė ant baro sėdynės, šalia savo draugo, laukdamas, kol pastarasis baigs kalbėti telefonu, — sprendžiant iš jo kalbos manieros, tai galėjo būti dalykinis pokalbis, — paskui paplojo jam per petį.

— Sveikutis, Borisai, kaip einasi?

Draugo atsakomasis pliaukštelėjimas buvo ne tik skambus, bet ir toks stiprus, kad galėjai pamanyti, jog jis sukrėtė Ronio vidurius.

— O, mano draugas! Kaip tau sekasi? Ar vakar radai kur pernakvoti? Na, kaip? Patiko?

— Puiku, — Ronis pasilenkė į priekį ir pasikasė labiausiai niežtintį įkandimą ant kulkšnies. — Baisiai puiku. Dėkoju tau.

— Tai gerai. Dėl savo draugo iš Kanados aš viską padarysiu.

Barmenas, netaręs nė žodžio, atnešė stiklelį, o Borisas akimirksniu pripildė jį iki pat briaunos.

Rafinuotai laikydamas stiklelį smiliumi ir nykščiu, Ronis kilstelėjo prie lūpų.

— *Carpe diem!* — pasveikino jis bičiulį.

Degtinė lengvai nuslinko gomuriu. Citrinų skonis jam iškart pasirodė malonus, netgi užkrečiamas. Antras gurkšnelis buvo dar malonesnis.

Rusas įspėjamai pamojavo ranka Roniui tiesiai prieš akis, paskui pakėlė savo stiklelį, spoksodamas tiesiai Roniui į akis, o nuolaužos burnoje virto šypsena.

— Prisimeni vakar? Ką tau, mano drauge, sakiau?

— Ką gi?

— Rusijoje, kai geri į kieno nors sveikatą, išgeri iki dugno. Viską. Štai taip!

Borisas ištuštino stiklelį.

Po dviejų valandų, kai bičiuliai jau buvo atskleidę vienas kitam aibę sukrečiančių savo biografijos faktų, Ronis knapsojo galva, vos besilaikydamas ant baro sėdynės. Borisas, sprendžiant iš jo pasakojimo, vertėsi įvairia įtartina veikla, pavyzdžiui, importavo žymių dizainerių kvepalų ir odekolonų klastotes, aprūpindavo rusų imigrantus žaliąja korta, taip pat tarpininkavo rusėms prostitutėms, norinčioms gauti darbą Amerikoje. Ne sąvadautojas, patikino jis Ronį. Ne, tikrai

ne, nieko panašaus, Borisas galįs garantuoti visu šimtu procentu, kad jis ne suteneris.

Staiga jis viena ranka apkabino Ronį ir pareiškė:

— Suprantu, mano drauge, kad patekai į bėdą. Aš tau padėsiu! Dėl tavęs galiu padaryti viską!

Ronis išsigando pamatęs, kad Borisas vėl pripildo stiklelius. Televizoriaus ekranas tai šmėkštelėdavo jo regėjimo lauke, tai iš jo pranykdavo. Ar jis galįs pasitikėti šiuo vyruku? Šiaip ar taip, bet jam teks kažkuo pasitikėti, o Borisas, kad ir ne itin blaiviai mąstant, nepanėšėjo į uolų moralės sergėtoją.

— Atvirai kalbant, — tarė Ronis, — man reikėtų dar vienos paslaugos.

Rusas sėdėjo įsmeigęs akis į televizoriaus ekraną, kuriame šiuo metu kalbėjo meras Džiulianis.

— Savo bičiuliui kanadiečiui galiu padaryti bet kokią paslaugą. Taigi kuo galėčiau padėti?

Ronis nusiėmė nuo galvos beisbolo kepuraitę, palinko į priekį ir prabilo vos girdimu balsu.

— Gal pažįsti ką nors, kas galėtų padaryti naują pasą... ir vizą?

Rusas nužvelgė jį rūsčiu žvilgsniu.

— Kas, tavo manymu, čia per vieta? Ambasada? Ne, žmogau, tai — paprasčiausias baras. Aišku?

Toks ūmus draugo plykstelėjimas Ronį apstulbino, tačiau netrukus rusas plačiai išsišiepė.

— Sakai, pasą ir vizą. Žinoma. Nesijaudink. Suveiksiu viską, ko tik panorėsi. Reikia paso su viza? Jokių problemų. Turiu bičiulį, kuris sutvarkys šį reikalą. Jis gali tau suorganizuoti absoliučiai viską. Tikiuosi, jau turi pinigų?

— Kiek tai kainuos?

— Priklausys nuo to, kaip sunku bus padaryti vizą. Pasakysiu tau jo vardą. O kas dėl manęs, tai man nereikia nieko. Okei?

— Tu labai malonus.

Rusas pakėlė stiklelį.

— *Carpe diem!*

— *Carpe diem!* — atsakė Ronis.

Likusi popietė visiškai paskendo migloje.

69
2007-ųjų spalis

Ebė, netardama nė žodžio, įdėmiai žiūrėjo pro pilko nuomojamo „Ford Focus" priekinį stiklą. Ji negalėjo nė pagalvoti, kad jos košmaras gali būti dar baisesnis, deja, būtent tokia linkme viskas ir pakrypo.

Automobiliui skriejant Braitono aplinkkeliu A27, jiems iš dešinės buvo Pečemas, iš kairės bangavo kalvotas užmiestis, o virš jų plytėjo giedras dangus. Štai ir laisvė, galvojo Ebė, nors iš tikrųjų tebebuvo kalinė, tiesa, jau nesurišta, su džinsinėmis kelnėmis, megztiniu, multino švarkeliu ir sportiniais bateliais. Žolė po ką tik prašniokštusio stipraus lietaus atrodė vešli ir žalia, ir jei ne automobilio šildytuvo, pučiančio šiltą orą, dūzgimas, galėjai pamanyti, kad dabar pats vidurvasaris, juolab kad ir dangus buvo vaiskus it vasarą. Tačiau Ebės širdyje tvyrojo rūsti žiema.

Tam, kad galėtų įrašyti jos telefoninį pokalbį, jis turėjo įtaisyti pasiklausymo įrenginį jos motinos telefone, galvojo ji.

Šalia įsitaisęs Rikis vairavo piktai tylėdamas, stengdamasis neviršyti leidžiamo greičio, nes būti sustabdytam policijos reiškė pernelyg didelę riziką. Jis nesitvėrė pykčiu jau ištisus du mėnesius. Slidus kelias priekyje kilo aukštyn. Rikis žinojo kelią, mat šįryt juo jau važiavo. Ebė klausėsi monotoniško tik-tik-tik ir žiūrėjo į prietaisų skydelyje šokinėjančias švieseles.

Atsigėrusi šiek tiek vandens ir suvalgiusi storą duonos riekę bei bananą, ji jautėsi panašesnė į žmogų, o ir galva dirbo daug geriau, nepaisant kamuojančios baimės dėl motinos ir, žinoma, dėl savęs. Kaip Rikiui pavyko rasti jos motiną? Turbūt taip pat, kaip ir ją pačią, nesvarbu, kokie buvo paieškos metodai. Ebė dabar suko galvą, bandydama pati sau atsakyti į klausimą, ar nebuvo palikusi Melburne kokios nors informacijos apie save. Kaip, po galais, jis galėjo sužinoti jos adresą? Vadinasi, tai nebuvo labai sudėtinga, spėjo ji. Jis juk žinojo jos pavardę, o ji pati, galimas dalykas, kada nors buvo užsiminusi apie tai, kad jos našlė motina šiuo metu gyvena Istburne. Ar daug Dosonų Istburno telefonų knygoje? Matyt, ne tiek jau ir daug. O juolab kai tuo specialiai domisi ryžtingai nusiteikęs žmogus.

Jis į klausimus neatsakinėjo.

Ebės motina buvo bejėgė moteris. Beveik suparalyžiuota dauginės sklerozės, ji dar bandė judėti, bet buvo akivaizdu, kad tuo guosis neilgai. Nors ji žūtbūt stengėsi išlikti nepriklausoma, fiziškai buvo visiškai bejėgė. Kūdikis, ir tas būtų ją įveikęs, todėl ji nebūtų galėjusi pasipriešinti jokiam įsibrovėliui, tačiau signalinio mygtuko kategoriškai atsisakė. Ebė žinojo, kad retsykiais akį jos pusėn užmesdavo kaimynė, be to, šeštadieniais vakarop sužaisti bingo užsukdavo bičiulis. O paprastai ji būdavo vieniša.

Taigi Rikis dabar turi jos motinos adresą, ir Ebė, gerai žinodama jo sadistinius polinkius, dėl to labiausiai bijojo. Ji jautė, kad Rikis nepasitenkins vien susigrąžinimu to, kas jam priklauso; jis tikriausiai panorės padaryti ką nors bloga Ebei ir jos motinai. Iš jųdviejų pokalbių Australijoje, kurių metu ji atviraudavo siekdama įgyti jo pasitikėjimą, Rikis turėjo suprasti, kaip labai ji mylėjo savo motiną, kaip kankinosi dėl to, kad buvo ją apleidusi, kad nusitrenkė į kitą pasaulio kraštą kaip tik tuo metu, kai motinai jos labiausiai reikėjo. Jam būtų vienas *malonumas* sukelti skausmą Ebės motinai, žinant, kad dėl to kentės ir dukra.

Automobilis artėjo prie nedidelės žiedinės sankryžos. Rikis pasirinko antrą išvažiavimą, ir netrukus jie jau leidosi nuo kalvos. Dešinėje keletą mylių driekėsi laukai ir gyvenamųjų namų rajonai. Kairėje plytėjo Holingburio pramoninis rajonas — universalinės parduotuvės, kontoromis virtę šešto dešimtmečio fabrikai ir sandėliai, taip pat šiuolaikiški pramoniniai pastatai. Viename iš jų — jį iš dalies užstojo ASDA prekybos centras — buvo įsikūrusi Sasekso kriminalinės policijos valdyba, bet Ebė to nežinojo. O jeigu ir būtų žinojusi, nebūtų rizikavusi ieškoti joje prieglobsčio. Nesvarbu, kokiomis priemonėmis Rikis buvo užsidirbęs savo pinigus, ji juos pavogė. Ebė buvo pavogusi iš jo didelę sumą, tačiau tai, kad apvogtasis yra nusikaltėlis, nuo bausmės neatleidžia.

Maža to, jeigu jie sumanytų įduoti vienas kitą, abu liktų tuščiomis rankomis. Jų padėtis buvo be išeities. Šiaip ar taip, ji suprato ir tai, kad jeigu grąžins jam viską, Rikis nematys priežasties palikti ją gyvą. Tačiau turės daugybę priežasčių — nužudyti.

Ebė pamatė didžiulį pastatą su iškaba BRITŲ KNYGYNAI, paskui „Argus" pastatą, „Matalan" ženklą, o po akimirkos pravažiavo „Renault" prekybos saloną. Kone pražiopsojęs posūkį, Rikis nusikeikė,

staiga numynė stabdžio pedalą ir pasuko vairą. Sucypė padangos. Stačia nuokalne automobilis lėkė pernelyg greitai, bet netrukus Rikis buvo priverstas staiga sustoti, nes tik per plauką neįsirėžė į didelį smulkutės moters vairuojamą „Volvo“ sunkvežimį, išnirusį iš automobilių stovėjimo aikštelės, įrengtos priešais eilę parduotuvių.

— Durna sukrušta karvė! — užbliovė Rikis, o ji tuo tarpu atsakė, paplekšnodama sau per galvą.

Tą akimirką Ebė viltingai pamanė, kad jis iššoks iš fordo ir ims plūsti moterį.

Tačiau volvo riaumodamas nuvažiavo keliu, ir jie toliau leidosi nuokalne pro automobilių stovėjimo aikštelę ir sandėlio užpakalinę pusę. Įvažiavę pro masyvius plieninius vartus su dideliais įspėjamaisiais ženklais ant abiejų stulpų, informuojančiais apie teritorijoje įrengtas stebėjimo kameras, įsuko į kiemą, kuriame stovėjo keletas šarvuotų inkasatorių automobilių ir sunkvežimių. Visos transporto priemonės buvo pažymėtos išskirtiniais skiriamaisiais ženklais — grandine apjuostu auksiniu skydu juodame fone ir užrašu PIETŲ DEPOZITO APSAUGA.

Iš čia Rikis nuvairavo prie vienaaukščio, šiuolaikiškai atrodančio pastato mažais, prapjovas primenančiais langeliais, kurie padėjo sukurti tvirtovės įvaizdį. Tiesą sakant, tai ir buvo tvirtovė.

Rikis pastatė fordą teritorijoje, pažymėtoje užrašu LANKYTOJAMS, ir išjungė variklį. Pasižiūrėjo į Ebę.

— Tik sumanyk kokį triuką, ir tavo motinai galas. Supratai, ką pasakiau?

Ji išsigandusi kimiai pratarė:

— Taip.

Ebė be perstojo galvojo. Kūrė veiksmų planą. Mėgino įsivaizduoti situaciją keliomis minutėmis į priekį. Visomis išgalėmis stengėsi mąstyti blaiviai ir vis sau kartojo, kad ji stipri.

Kol ji turi tai, ko jam reikia, Rikis bus nusiteikęs derėtis. Kad ir kaip jis siautėtų, galiausiai bus priverstas eiti į derybas. Štai kodėl ji tebebuvo gyva ir net nesužeista, dėl to nekilo jokios abejonės. Jei sėkmė neapleis, dėl tos pačios priežasties gyva bus ir jos motina. Ebė vylėsi.

Ji buvo sugalvojusi planą, tik nebuvo jo detaliai apsvarsčiusi, todėl išlipdama iš automobilio pajuto, kad mintys galvoje krinka. Ebei

atrodė, kad ji virsta drebučių mase, pakrikusių nervų sankaupa, ir vieną akimirką turėjo net įsitverti automobilio stogo, nes buvo kone tikra, kad tuoj pat pargrius.

Po poros minučių, kai Ebė pasijuto truputį geriau, Rikis paėmė ją už rankos, ir jiedu nuėjo įėjimo link, nelyginant eilinė pora, ketinanti padėti į banką pinigus arba, priešingai, pasiimti santaupas, arba paprasčiausiai norėdama patikrinti, kaip saugomas jų šeimos sidabras. Tačiau, įkypai į jį dirstelėjusi pastėrusiomis akimis, Ebė tą pačią akimirką pasibaisėjo, negalėdama suvokti, kaip ji galėjo būti tokia kvaila ir iškrėsti jam šią šunybę.

Ji paspaudė vidaus telefono skambutį, įrengtą tiesiai po dviem vaizdo stebėjimo kameromis, stebinčiomis kiekvieną klientą, ir pasakė savo vardą ir pavardę. Po kelių sekundžių durys prasivėrė, ir jiedu pro dvejas apsaugines duris pateko į asketišką fojė, kuri atrodė tartum iškalta iš granito.

Už durų juos pasitiko du augaloti apsaugininkai rimtais veidais, dar du buvo įsitaisę prie langelio, už stiklinės pertvaros. Ebė nuėjo prie vieno iš apsaugininkų ir kreipdamasi į jį ūmai pagalvojo, gal kokiu nors būdu duoti jam ženklą, kad ji pateko į bėdą, bet tučtuojau persigalvojo.

— Katerina Dženings, — pratarė virpančiu balsu. — Norėčiau patekti prie savo seifo.

Darbuotojas pro pertvaros apačią prakišo registracijos žurnalą.

— Prašau, užpildykite. Ar abu norėsite įeiti į vidų?

— Taip.

— Tuomet prašyčiau užsiregistruoti abu.

Ebė užrašė savo vardą, pavardę, datą ir laiką, paskui perdavė žurnalą Rikiui, kuris padarė tą patį. Jam baigus, Ebė grąžino žurnalą, pakišdama jį po stikline pertvara, ir apsaugininkas įvedė duomenis į kompiuterį. Netrukus jis pro langelį ištiesė prisegamas prie atvarto laminuotas korteles su jose atspausdintomis pavardėmis.

— Žinote, kaip elgtis? — pasiteiravo jis Ebės.

Ji linktelėjo ir nuėjo prie apsauginių durų, esančių į dešinę nuo registracijos langelio. Tada prikišo dešinę akį prie biometrinio akies rainelės skaitytuvo ir spustelėjo žalią mygtuką.

Netrukus spragtelėjo spyna. Ji atidarė sunkias duris, palaikė jas, praleisdama Rikį, o paskui įėjo pati. Jiedu atsidūrė prie žemyn vedančių cementinių laiptų. Priekyje einanti Ebė girdėjo, kaip kaukši paskui ją sekantis Rikis. Apačioje buvo įrengtos masyvios plieninės durys su dar vienu biometriniu skaitytuvu. Ji vėl prikišo dešinę akį ir vėl spustelėjo žalią mygtuką. Garsiai spragtelėjo, ir ji atidarė duris.

Jiedu pateko į ilgą, siaurą ir šaltą saugyklą. Tai buvo maždaug šimto pėdų ilgio ir dvidešimties pėdų pločio patalpa, iš abiejų pusių ir tolimajame jos gale nuo apačios iki viršaus pilna skaičiais sužymėtų plieninių seifų.

Seifai dešinėje buvo šešių colių gylio, kairėje — dviejų pėdų gylio, o įrengtieji saugyklos gale — šešių pėdų aukščio. Ebė vėl, kaip ir tada, kai buvojo čia pastarąjį kartą, svarstė, kas galėtų būti šiose didelėse plieninėse spintose, kokie lobiai, įgyti teisėtai ar neteisėtai, saugomi už šių užrakintų durų.

Rankoje spausdamas raktą, Rikis godžiu žvilgsniu skaitė numerius ant seifų.

— Keturi du šeši? — pasiteiravo jis.

Ebė parodė į patį galą kairėje eilėje ir žiūrėjo, kaip jis beveik paknopstomis įveikia likusius kelis jardus.

Galiausiai Rikis įkišo ploną, plokščią raktą į vertikalią prapjovą ir jį nedrąsiai pasuko. Jis jautė, kaip lengvai sukasi gerai suteptos spynos kumštelis. Pasuko raktą per vieną pilną apsisukimą, klausydamas, kaip paeiliui tyliai spragsi piršteliai. Spynas jis visada mėgo ir suprato, kaip dauguma jų veikia. Truktelėjo raktą, bet durys neatsidarė. Tai reiškia, kad viduje yra sudėtingesnis mechanizmas, nei jis įsivaizdavo, todėl pasuko raktą dar sykį per pilną pasisukimą, jausdamas, kaip juda dar daugiau pirštelių. Rikis vėl truktelėjo.

Šįkart sunkios metalinės durys atsivėrė, ir jis įsmeigė žvilgsnį į vidų. Didžiausiai jo nuostabai, seifas buvo tuščias.

Plūsdamas Ebę, Rikis atsigręžė atgal. Jo keiksmai aidėjo tuščioje patalpoje.

70
2007-ųjų spalis

Ebė metėsi bėgti. Gyvendama Melburne ji bėgiodavo beveik kiekvieną rytą ir dabar, nors porą pastarųjų mėnesių mankštinosi tik minimaliai, buvo išlaikiusi dar ganėtinai neblogą formą.

Ji skuodė, kiek tik kojos neša, nesidairydama atgal, perbėgo „Pietų depozito apsaugos" automobilių stovėjimo aikštelę, pro automobilius ir sunkvežimius, paskui išlėkė pro vartus ir nukūrė įkalne aukštyn. Tik tuomet, pasiekusi krūmynus, skiriančius automobilių aikštę nuo parduotuvių, prieš pasukdama į dešinę, dirstelėjo per petį atgal.

Rikis dar nepasirodė.

Prasibrovusi pro krūmus Ebė tik per plauką neatsidūrė po miniveno, vairuojamo moters susirūpinusiu veidu, ratais, kai strimgalviais movė automobilių stovėjimo aikštelės perėjimais link pagrindinio įėjimo į MFI parduotuvę. Pribėgusi prie pastato sustojo ir atsigręžė atgal.

Rikio vis dar nesimatė.

Ebė įpuolė į patalpą, kurioje jautėsi stiprus specifinis naujų baldų kvapas, ir nukiceno tolyn, laviruodama tarp pirkėjų, demonstravimo salėje apžiūrinėjančių biuro, svetainės ir miegamojo baldus. Galiausiai atsidūrė beveik pačiame parduotuvės gale, vonios kambario skyriuje. Aplink ją buvo vien dušo kabinos. Dešinėje išvydo didelę prašmatnią kabiną.

Ji vėl atsigręžė atgal. Rikio nesimatė.

Krūtinėje, it būtų nutrūkusi, blaškėsi širdis. Ebė rankoje tebelaikė plastikinę „Pietų depozito apsaugos" kliento tapatybės kortelę. Rikis neleido jai pasiimti rankinės, vis dėlto ji sugebėjo užsikišti už kelnių mobilųjį telefoną, truputį grynųjų ir kreditinę kortelę, taip pat ir raktą nuo motinos buto. Telefoną ji buvo išjungusi, kad tik šis nesuskambėtų, nors galimybė, kad taip nutiks, buvo lygi viena iš milijono. Ebė išsitraukė telefoną ir jį įjungė. Vos tik jis ėmė veikti, surinko motinos numerį.

Niekas neatsiliepė. Ji daugybę mėnesių maldavo mamą, kad ši užsisakytų balso pašto paslaugą, tačiau nesėkmingai. Po daugybės signalų pasigirdo monotoniškas zvimbimas. Ebė pabandė dar sykį.

Vienoje iš dušo kabinų, prie jos sienos, buvo užlenktas medinis suoliukas. Ji įėjo į vidų, atlenkė suoliuką ir atsisėdo, laikydama prie ausies telefoną bei klausydamasi vienodais intervalais besikartojančio signalo. Ir galvojo, galvojo.

Ebę apėmė visiška panika.

Vilkinimo taktika, kurios iki šiol laikėsi, toliau nebetiko. Tolesnių veiksmų Ebė nebuvo apsvarsčiusi. O šiuo metu ji tuo labiau nepajėgė aiškiai mąstyti. Beliko tik įjungti autopilotą ir priimti sprendimus spontaniškai.

Rikis grasino susidoroti su jos motina, ligota, senyvo amžiaus moterimi. Vienintelis Ebės pranašumas buvo tas, kad pinigai, kuriuos Rikis desperatiškai siekė atsiimti, buvo pas ją. Ji turėjo vis iš naujo sau priminti, kad jos rankose — svarbiausias koziris.

Tegul Rikis smarkauja sau kiek tik jam patinka.

Aš turiu tai, kas jam svarbiau už viską.

Išskyrus...

Ji užsidengė veidą rankomis. Išskyrus, kad ji bando derėtis ne su normaliu, vienu iš daugelio, žmogumi. Rikis labiau panėšėjo į mašiną.

Ebė kone pašoko, kai šalia netikėtai pasigirdo balsas:

— Ar nieko nenutiko? Gal galėčiau, miela ponia, jums padėti?

Prie dušo kabinos durų stovėjo jaunas konsultantas, vilkįs kostiumą, su kaklaraiščiu, o jo švarko atlape įsegtas ženklelis bylojo, kad jo vardas — Džeisonas.

— Aš... aš...

Vaikino veidas atrodė labai malonus, ir Ebė staiga vos nepuolė į ašaras. Susitvardžiusi ėmė karštligiškai mąstyti, mintyse pradėjo ryškėti plano kontūrai, o tada, stengdamasi tarti žodžius kuo silpnesniu balsu, prabilo:

— Jaučiuosi nelabai gerai. Ar negalėtų kas nors man iškviesti taksi?

— O, taip, žinoma, — konsultantas susirūpinęs pažiūrėjo į ją. — O ar nebūtų geriau greitoji pagalba?

Ebė papurtė galvą.

— Ne, ačiū. Taksi. Grįžusi namo pasijusiu geriau. Man reikia paprasčiausiai prigulti.

— Pas mus yra personalo poilsio kambarys, — užjaučiamu balsu paaiškino vaikinas. — Gal norėtumėte ten?

— Taip, ačiū. Labai ačiū.

Atsargiai dairydamasi, ar kur nors nepastebės Rikio, ji nusekė paskui jaunuolį pro šonines duris į nedidelį valgomąjį, kuriame prie sienos buvo išrikiuota eilė kėdžių ir žemas staliukas priešais jas, reikmenys, paruošti arbatai ir kavai, nedidelis šaldytuvas ir sausainių dėžutė.

— Gal galėčiau ko nors pasiūlyti? — pasiteiravo parduotuvės konsultantas. — Gal vandens?

— Vandens, — sutiko ji, linktelėdama galva.

— Iškviesiu jums taksi, paskui atnešiu vandens.

— Gal čia yra koks šalutinis įvažiavimas? Aš... aš nesu tikra, kad galėsiu pereiti per visą parduotuvę.

Paslaugusis vaikinas parodė į duris, kurių Ebė nebuvo pastebėjusi, virš jų švietė raidės AVARINIS IŠĖJIMAS.

— Durys personalui, — paaiškino. — Paprašysiu, kad privažiuotų prie šių.

— Jūs labai malonus.

Po dešimties minučių pasirodęs Džeisonas pranešė, kad taksi jau atvažiavo. Ebė baigė gerti vandenį, paskui, vaidindama ligotą moterį, lėtai išėjo pro duris ir įsiropštė ant žalsvai melsva ir balta spalva dažyto taksi automobilio galinės sėdynės, vėl dėkodama jaunajam konsultantui už jo gerumą.

Taksistas, pagyvenęs vyriškis su baltų plaukų kupeta ant galvos, uždarė savo keleivės dureles.

Ebė pirmiausia pasakė jam savo motinos namų Istburne adresą, paskui susmuko automobilio sėdynėje taip, kad galėtų stebėti aplinką, o pati liktų nematoma iš lauko, galiausiai prisidengė galvą, užsitraukdama aukštyn švarką.

— Norėtumėte, kad labiau pašildyčiau? — paklausė vairuotojas.

— Ačiū, nereikia, — atsakė ji.

Pravažiuojant pro automobilių stovėjimo aikštelę, Ebė įdėmiai

dairėsi, ar nepastebės kur nors Rikio arba jo išsinuomoto fordo. Tačiau jų niekur nesimatė. Tik paskui, įkalnės viršuje, taksi privažiavus sankryžą su pagrindiniu keliu, ji išvydo automobilį. Vairuotojo durelės buvo atidarytos, o šalia stovėjo į visas puses besidairantis Rikis. Jo veidas, pridengtas beisbolo kepuraite, buvo iškreiptas įsiūčio.

Ebė susigūžė taip, kad galva būtų žemiau šoninio stiklo, paskui ją visiškai apsigaubė švarku. Tik tuomet, kai taksi kalvos viršuje pasuko į dešinę, ji atsitiesė pasižiūrėti pro automobilio galinį stiklą. Rikis dairėsi į kitą pusę nuo jos, akimis tirdamas automobilių aikštelę.

— Prašau, važiuokite kiek tik galite greičiau, — paprašė ji. — Aš jums dosniai atsilyginsiu.

— Pasistengsiu, — atsakė vairuotojas.

Ebė išgirdo per radijo imtuvą grojant klasikinę muziką. Ji atpažino kūrinį: Verdžio „Vergų choras". Ironiška, bet tai buvo jos motinos viena mėgstamiausių melodijų. Keistas sutapimas. O gal tai ženklas?

Ji visada tikėjo pranašingais ženklais. Tėvų religiniai įsitikinimai jai buvo nė motais, tačiau prietarai — kas kita. Argi ne keista, kad kaip tik dabar groja šią melodiją?

— Graži muzika, — tarė ji.

— Galiu prisukti garsą.

— Ne, prašau, pagarsinkite.

Vairuotojas įvykdė jos prašymą.

Ebė vėl pabandė prisiskambinti motinai. Mažne kartu su skambinimo signalu pasigirdo įkyrus įeinančio skambučio pypsėjimas. Jai skambinti galėjo tik vienas iš dviejų žmonių. Ekrane pasirodė užrašas „Nežinomas numeris".

Ji dvejojo. Stengėsi galvoti blaiviai. Ar tai galėtų būti jos motina? Nelabai tikėtina, tačiau...

Tačiau...

Ebė vis dar dvejojo. Galiausiai atsiliepė.

— Puiku, kale, labai juokinga! Kur tu?

Ji baigė pokalbį. Krėtė drebulys. Vėl pajuto maudimą paširdžiuose.

Telefonas vėl suskambo. Tas pats „Nežinomas numeris". Ji paspaudė „Atmesti".

Ir dar kartą.

Paskui supratusi, kad galėtų pasielgti kur kas gudriau, ėmė laukti, kada jis vėl paskambins.

Telefonas tylėjo.

71
2001-ųjų rugsėjo tryliktoji

Ronis savo gyvenime dar nebuvo matęs nieko panašaus į tą klaikų reginį, kurį išvydo, iš metro stoties pasiekęs Pasaulio prekybos centro prieigas. Jis manė galįs įsivaizduoti, kas jo ten laukia, pagal antradienį savo akimis, o vėliau televizoriaus ekrane matytus vaizdus, tačiau dabartinis patyrimas, sukrėtė iki gyvo kaulo.

Buvo tik po vidurdienio. Pagirios po vakarykščių išgertuvių su Borisu nesiliovė kamavusios, o nuo ore tvyrančių dulkių pykino. Smarvė buvo tokia pat šlykšti, kokią jis užuodė du pastaruosius rytus Brukline, tik gerokai stipresnė. Gatve iš lėto slinko greitosios pagalbos ir kariniai automobiliai. Tolumoje kaukė sirena, o virš galvos nesiliovė kakofonija, sklindanti nuo sraigtasparnių, pakibusių bemaž per pėdą nuo Ronį supančių dangoraižių viršaus.

Tiesa, laikas, kurį jis investavo į savo naują geriausią draugą, nenuėjo perniek. Šis vyrukas jam vis labiau panėšėjo į visų galų meistrą. Dokumentų klastotojas, kurį rekomendavo Borisas, gyveno vos už dešimties minučių nuo jo naujojo būsto. Ronis tikėjosi pateksiąs į niūrią patalpą kur nors atokioje gatvelėje, o ten išvysiąs senuką susiraukšlėjusiu veidu, rašaluotais pirštais, su okuliaru. Tačiau įėjęs į modernizuotą daugiaaukštį pastatą jis pateko į madingai įrengtą biurą, kuriame rado dailios išvaizdos, prabangiais drabužiais vilkintį ir labai malonų rusą — jam galėjai duoti ne daugiau kaip trisdešimt, — panašų į bankininką arba advokatą.

Už penkis tūkstančius dolerių — pusę nurodytos sumos Ronis sumokėjo iš anksto — šis žmogus jam pažadėjo parūpinti reikalingus pasą ir vizą. Vadinasi, Roniui liko apie trys tūkstančiai grynaisiais. Apdairiai elgiantis, jų turėtų kuriam laikui pakakti. Jei pasiseks, pašto ženklų rinka netrukus turėtų atsigauti, nors šiandien pasaulio fondų biržose, anot rytinių naujienų, akcijų vertė smarkiai krito.

Tačiau visa tai buvo niekai, palyginti su turtais, kuriuos jis ketino įgyti, žinoma, jei tik pavyks įgyvendinti numatytą planą.

Priekyje, visai netoli nuo jo, buvo įrengtas kelio užkardas, kuris dabar buvo pakeltas, kad galėtų pravažiuoti transporto priemonių kolona. Prie jo budėję du jauni kareivėliai atsigręžė kaip tik Ronio pusėn. Abu vilkėjo dulkėtas kariškas uniformas, ant galvų buvo užsimaukšlinę šalmus, rankose laikė automatus, o išvaizda atrodė tokia karinga, sakytum jie tik ir dairėsi sau taikinio ką tik prasidėjusiame kare prieš terorizmą.

Čia pat spietėsi didokas būrys žmonių, greičiausiai turistų, tarp kurių buvo matyti ir grupė japonų paauglių, įdėmiai besidairančių aplink ir fotografuojančių beveik viską — dulkėmis padengtus parduotuvių fasadus ir kulkšnis siekiantį popieriaus lapų bei pelenų sluoksnį gatvėje. Atrodė, kad pilkų dulkių dabar buvo daugiau nei antradienį, tik vaiduoklius primenantys siluetai buvo mažiau pilki. Šiandien jie jau panėšėjo į žmones. Apstulbusius žmones.

Tarp žmonių laviravo moteris, iš pažiūros bebaigianti ketvirtą dešimtį, susivėlusiais plaukais, su chalatu ir šliurėmis. Jos skruostais sruvo ašarų upeliai, o rankose laikė aukšto, dailaus vyro su marškiniais ir kaklaraiščiu nuotrauką; ji ėjo netardama nė žodžio, tik dairydamasi į kiekvieną sutiktąjį, sakytum nebyliai maldaudama, kad kas nors jai staiga linktelėtų, atpažinęs nuotraukoje esantį vyrą. *Taip, aš pamenu šį vyruką, aš mačiau jį, jis buvo gyvas ir sveikas, skubėjo...*

Prieš susidurdamas su kariais Ronis į kairę nuo savęs išvydo laikiną tvorą su prie jos priklijuotomis keliomis dešimtimis nuotraukų. Daugumoje jų užfiksuoti žmonių veidai stambiu planu, kelios užklijuotos ant fono su valstybės vėliava. Siekiant jas apsaugoti nuo lietaus, nuotraukos buvo apdengtos permatomu celofanu, prie kiekvienos jų užrašyti vardas ir pavardė, taip pat trumpas tekstas, dažniausiai: GAL MATĖTE ŠĮ ŽMOGŲ?

— Atleiskite, sere, toliau eiti negalima, — kareivio balsas nuskambėjo mandagiai, tačiau tvirtai.

— Atvykau norėdamas padėti gelbėjimo darbuose, — paaiškino Ronis, stengdamasis kalbėti amerikietiška tarme. — Girdėjau, kad reikalingi savanoriai.

Ronis pažiūrėjo į sargybinius klausiamu žvilgsniu, paskui šnairomis dirstelėjo į jų šautuvus ir pridūrė:

— Mano šeima... antradienį Pietiniame bokšte.

— Suprantu, drauguži. Tokių kaip tu Niujorke dabar daugybė, — atsakė amžiumi vyresnis kareivis, kurio veide pasirodžiusi šypsena reiškė kartu bejėgiškumą ir solidarumą.

Pro užkardą pravažiavo ekskavatorius, o netrukus jam iš paskos nudardėjo buldozeris.

— Pasuk į kairę, pirmas posūkis, ir išvysi daug palapinių. Ten gausi aprangą, darbui reikalingas priemones, ten ir paaiškins, ką daryti. Sėkmės! — tarė antrasis kareivis, rodydamas pirštu.

— Supratau, — atsakė Ronis. — Sėkmės ir jums.

Pralindęs pro užtvarą, jis paėjo vos keletą žingsnių, ir jam prieš akis atsivėrė nusiaubtos vietovės vaizdas. Jis priminė nuotraukose matytus Hirosimos, kai ant jos buvo numesta atominė bomba, vaizdus.

Ronis pasuko į kairę, nebūdamas tikras, ar eina teisinga kryptimi, tačiau vis tiek traukė tolyn. Netrukus jis priešais išvydo Hadsoną, o dešinėje nuo upės, didelės sugriautos teritorijos pakraštyje, pamatė laikiną stovyklavietę iš prekystalių ir palapinių.

Jis praėjo pro apvirtusį SUV automobilį. Netoliese ant žemės gulėjo sudriskusi ugniagesio striukė, pilka, dulkėta, su geltonomis juostomis. Viena nuplyšusi rankovė mėtėsi atskirai. Ant nuolaužų kauburio sėdintis ugniagesys gelbėtojas dulkinais melsvais marškinėliais viena ranka buvo parėmęs galvą, kitoje laikė butelį su vandeniu, o jo išvaizda tarytum bylojo, kad jis daugiau nebeištvers.

Sraigtasparnių triukšmui trumpam nutilus, Ronis išgirdo naujus garsus: keltuvo kauksmą, pjaustytuvų ir grężtuvų inkštimą, buldozerių riaumojimą ir protarpiais nutrūkstantį mobiliųjų telefonų čiulbėjimą, aimanas ir spiegimą. Tą pačią akimirką išvydo žmones, — daugelis jų vilkėjo uniformas, o galvas buvo pridengę statybininkų šalmais, — nelyginant skruzdėles eilėmis traukiančius į palapinių miestelį. Kiti rikiavosi prie prekystalių, kuriuos atstojo pastoliai. Čia Ronis užuodė ir kitokius kvapus — ant iešmo keptų viščiukų ir mėsainių.

Apstulbęs jis ūmai irgi atsidūrė eilėje, vingiuojančioje pro vieną iš tokių prekystalių, kur kažkas jam įbruko butelį vandens. Prie kito

prekystalio gavo kaukę veidui. Paskui Ronis įėjo į palapinę, kurioje rado besišypsantį ilgaplaukį vyruką, panašų į persenusį hipį; šis įteikė mėlyną statybininko šalmą, žibintą ir atsargines baterijas.

Įgrūdęs savo beisbolo kepuraitę į kišenę, Ronis užsimovė ant veido kaukę, tada užsidėjo šalmą. Netrukus praėjo pro dar vieną prekystalį, kur atsisakė jam pasiūlytos kojinių poros, apatinių drabužių bei darbinių batų, ir traukė toliau. Dūlindamas „skruzdėlių" voros uodegoje, jis praėjo pro pajuodusius pastato griaučius. Žaliu traktoriumi, traukiančiu kažką panašaus į plastikinius maišus negyvėliams, nuriedėjo Niujorko policijos pareigūnas su šalmu ant galvos ir dulkėta melsva apsaugine liemene.

Už apanglėjusio lapuočio Ronis pastebėjo virš karkaso danguje sklendžiantį paukštį. Viena masyvi statinio siena stovėjo pavojingai pakrypusi į šoną, nelyginant Pizos bokštas, langų stiklai buvo išdužę, nors patys rėmai kažkokiu būdu dar laikėsi, o keturiasdešimt ar penkiasdešimt aukštų, kuriuose už tų langų buvo įsikūrusios įstaigos, buvo sugriuvę.

Jis klupiniavo per sudaužytų policijos automobilių stogus, perlipo per pusiau sudegusio gaisrinio automobilio važiuoklę. Retkarčiais iš po nuolaužų tai vienur, tai kitur pasigirsdavo mobiliojo telefono skambutis. Griuvėsiuose karštligiškai rausėsi ir šūkavo mažomis grupėmis pasiskirstę žmonės. Aplinkui šmėkščiojo šunų dresuotojai su vokiečių aviganiais, niūfaundlendais, rotveileriais ir kitų, Roniui nežinomų, veislių šunimis, kurie ištempę pavadėlius be paliovos šniukštinėjo žemę.

Jis traukė pirmyn, praėjo pro smarkiai apdulkėjusią sukamąją kėdę su taip pat dulkinu moterišku švarkeliu, permestu per jos atlošą. Nuo kėdės sėdynės buvo nukaręs aplink ją apsivyniojęs telefono ragelis su laidu.

Ronis išvydo kažką blizgant. Atidžiau įsižiūrėjęs suprato, kad tai — vestuvinis žiedas. Netoli jo pastebėjo sudaužytą rankinį laikrodį. Grandine išsirikiavę žmonės traukė nuolaužas ir per rankas siuntė jas toliau. Jis pasitraukė į šalį, atidžiai stebėdamas, kas vyksta, ir bandydamas perprasti darbų metodiškumą. Galiausiai suprato, kad apie jokį metodiškumą negali būti nė minties. Tiesiog pakraščiuose stovėjo

uniformomis vilkintys žmonės su dideliais juodais šiukšlių maišais rankose, į kuriuos žmonės krovė savo radinius.

Ūmai sau po kojomis Ronis pastebėjo kažkokį daiktą, kurį iš pradžių palaikė sumaitotu vaško dirbiniu. Netrukus, dideliam savo pasibjaurėjimui, suprato, kad tai niekas kitas kaip tik nutraukta žmogaus ranka. Pusryčiai sukilo kone iki gerklės. Nusigręžęs į kitą pusę Ronis gurkštelėjo vandens, jausdamas, kaip burnoje tirpsta sausos dulkės.

Griuvėsių pakraštyje stovėjo ruda laikina tvora, ant kurios raudonomis raidėmis buvo užrašyta: DIEVE, LAIMINK NIUJORKO UGNIAGESIUS IR POLICIJĄ.

Toje pusėje aplink aptvarą irgi klupinėjo žmonės išvargusiais veidais, laikantys nuotraukas. Vyrai, moterys ir vaikai — tarp pastarųjų jis pastebėjo ir mažamečių — sukiojosi tarp įvairiomis uniformomis vilkinčių gelbėjimo tarnybų darbuotojų, kurie buvo su šalmais, kaukėmis ir respiratoriais.

Ronis praėjo pro sudegusį kryžių, stengdamasis išlaikyti pusiausvyrą, kad nesukluptų ant judančių po kojomis nuolaužų. Paskui išvydo palinkusį keliamąjį kraną, primenantį negyvą tiranozaurą. Netoliese stovėjo du vyrai žaliais medicininiais drabužiais. Praėjo pro Niujorko policijos pareigūną su mėlynu šachtininko šalmu ir nuo diržo nukarusiu įrankiu, primenančiu alpinisto įrangą; šis elektriniu kampų šlifuokliu ardė nuolaužas.

Iš po griuvėsių buvo kreivai išlindusi valstybinė vėliava, sakytum kažkas ką tik būtų nukariavęs šią teritoriją.

Tvyrojo visiškas chaosas. Atrodė, kad veiksmai nekoordinuojami.

Tiesiog idealu, pamanė Ronis.

Žvilgtelėjo per petį atgal. Už jo driekėsi ilga, nesibaigianti žmonių-skruzdėlių eilė. Jis pasitraukė iš tako, praleisdamas juos, ir nuėjo tolyn, į kitą pusę. Tada vogčiomis, šiek tiek gailėdamas, numetė ant nuolaužų savo mobilųjį telefoną ir užlipo ant jo. Įmynęs jį į šiukšles, paėjėjo dar keletą žingsnių į priekį. Paskui ištraukė iš savo švarko kišenės piniginę, patikrino ją, išėmė iš jos dolerius ir susigrūdo juos į užpakalinę džinsų kišenę.

Piniginėje paliko savo penkias kreditines korteles, Karališkojo

automobilininkų klubo nario kortelę, Braitono ir Houvo automobilių klubo nario kortelę ir, neilgai pasvarstęs, vairuotojo licenciją.

Nebūdamas tikras, ar galima šioje vietoje rūkyti, Ronis apdairiai įsikišo į burną cigaretę, išsitraukė žiebtuvėlį ir delnais apgaubė liepsnelę. Tačiau, užuot prisidegęs cigaretę, ėmė svilinti piniginės kraštus. Netrukus ją taip pat numetė ant žemės ir užlipęs ant jos įmynė į skeveldras.

Po to prisidegė cigaretę ir su pasitenkinimu užsirūkė. Baigęs rūkyti pasilenkė ir ištraukė iš nuolaužų savo piniginę. Grįžęs keletą žingsnių atgal, pakėlė ir numestą mobilųjį telefoną. Galiausiai nužingsniavo prie laikinos radinių saugyklos.

— Štai ką radau, — parodė jis.

— Meskite į maišą. Vėliau jie visi bus apžiūrėti, — paaiškino ten stovinti Niurko policijos pareigūnė.

— Pagal juos būtų galima nustatyti tapatybę, — užsiminė Ronis, norėdamas atkreipti dėmesį į savo radinius.

— Dėl to mes čia ir esame, — patikino jį pareigūnė. — Nuo antradienio daug žmonių yra dingę be žinios. Daugybė žmonių.

Ronis linktelėjo.

— Taip.

Tačiau po akimirkos, norėdamas būti visiškai garantuotas, pirštu parodė į maišą ir pasiteiravo:

— O ar kas nors sudaro jų sąrašą?

— Atspėjai. Visi radiniai bus surašyti, mielasis. Visi aliai vieno. Kiekvienas batelis, kiekviena diržo sagtis. Viską, ką tik rasi, pristatyk čia.

— Kažkur čionai turi būti kas nors iš mūsų artimųjų, — tęsė pareigūnė, ranka plačiai mostelėdama į priešais plytinčią nuniokotą teritoriją. — Velniai griebtų, nėra nė vieno šio miesto gyventojo, kuris čia nebūtų praradęs mylimo žmogaus.

Ronis dar kartą jai linktelėjo ir pasitraukė. Tai padaryti buvo gerokai paprasčiau nei jis tikėjosi.

72
2007-ųjų spalis

— Čia, — tarė Ebė. — Iškart už žibinto stulpo kairėje.

Ji vėl dirstelėjo per petį pro galinį stiklą. Nesimatė nei Rikio automobilio, nei jo paties. Kas žino, gal jis atvažiavo trumpesniu keliu, dingtelėjo jai.

— Atsiprašau, ar negalėtumėte pravažiuoti pro šalį, pasukti į kairę ir apvažiuoti aplink kvartalą?

Taksi vairuotojas patenkino jos pageidavimą. Tai buvo tykus gyvenamasis rajonas Istburno koledžo kaimynystėje. Ebė atidžiai stebėjo gatves ir jose stovinčius automobilius. Kadangi nei Rikio išsinuomoto automobilio, nei jo paties niekur nesimatė, jai it akmuo nuo širdies nukrito.

Vairuotojas atvežė ją atgal į plačią raudonų plytų namų su bendromis sienomis gatvę, o jos gale stovėjo šiai vietovei visiškai nebūdingas septinto dešimtmečio vienaaukštis daugiabutis namas, kuriame gyveno ir Ebės motina. Pastatytas ne itin kokybiškai ir keturiasdešimt metų čaižomas sūrių Lamanšo vėjų, savo išvaizda jis labai badė akis.

Vairuotojas sustojo tiesiai ant kelio, šalia stovinčio seno volvo. Skaitiklis rodė trisdešimt keturis svarus. Ebė padavė jam du banknotus po dvidešimt.

— Man reikės jūsų pagalbos, — kreipėsi ji. — Duodu jums tiek todėl, kad žinotumėte, jog neketinu pasprukti. Grąžos man nereikia, norėčiau, kad paliktumėte skaitiklį veikiantį.

Jis linktelėjo ir nerimastingai pažiūrėjo. Moteris dar kartą dirstelėjo sau per petį, bet vis tiek nesijautė tikra.

— Aš dabar nueisiu į šį pastatą. Jei per penkias minutes nesugrįžčiau atgal, — taip, tiksliai per *penkias minutes*, — prašau, paskambinkite 999 ir iškvieskite policiją. Pasakykite, kad mane užpuolė.

— Gal norėtumėte, kad eičiau kartu su jumis?

— Ne, viskas gerai, ačiū.

— Problemos su vaikinu? O gal vyras?

— Taip, — Ebė atidarė dureles ir išlipo, nenuleisdama akių nuo gatvės. — Duosiu jums savo mobilaus telefono numerį. Jei pamatytumėte pilką „Ford Focus", ketverių durų, dailios formos, o prie

vairo — vyruką su beisbolo kepuraite ant galvos, nedelsdamas man paskambinkite.

Ieškodamas rašiklio taksistas užtruko keletą skausmingai ilgų akimirkų, o radęs, taip lėtai, kaip ji dar niekuomet nebuvo mačiusi, ėmė rašyti skaičius.

Vos tik jis baigė, Ebė nuskuodė prie įėjimo į namą, atrakino duris ir atsidūrė bendro koridoriaus prieblandoje. Vėl čia sugrįžusi ji pasijuto keistai — atrodė, kad niekas nepasikeitę. Linoleumas, kuris atrodė taip, tarytum būtų išklotas vos tik pastačius namą, kaip įprastai buvo nepriekaištingai švarus; tos pačios metalinės pašto dėžutės, prigrūstos sakytum tų pačių, kaip ir kadaise, iš kai kurių jų kyšančių picerijos, kinų, tailandiečių ir indų konditerijos parduotuvių reklaminių lankstinukų. Buvo juntamas stiprus lako ir virtų daržovių kvapas.

Patikrino motinos pašto dėžutę, ar joje nieko nėra, ir, savo nusivylimui, išvydo keletą laiškų, įspraustų taip, tarytum joje daugiau nebūtų vietos. Vienas laiškas, gerokai išsikišęs, buvo televizijos paslaugų teikėjo priminimas atnaujinti sutartį.

Jos motinai paštas buvo bene svarbiausias dienos įvykis. Buvo aistringa įvairių konkursų mėgėja, todėl prenumeravo daugybę žurnalų, kuriuose jie buvo skelbiami, ir dažnai juos laimėdavo. Ebė vaikystėje ne kartą vaišinosi motinos laimėtais prizais ir netgi yra važiavusi į keliones, o pusė iš motinos dabar turimų daiktų buvo taip pat laimėti konkursuose.

Kodėl ji dar nepasiėmė savo korespondencijos?

Atrodė, nedaug betrūksta, kad širdis iššoktų lauk, ir Ebė nuskubėjo koridoriumi į patį galą, kur buvo jos motinos buto durys. Kažkur viršuje buvo girdėti televizoriaus garsas. Pabeldė į duris ir tuojau pat, nelaukdama, kol kas atsilieps, išsiėmė raktą ir atrakino spyną.

— Labas, mamyte!

Ebė išgirdo balsus. Orų prognozė.

— Mama! — šįsyk ji šūktelėjo garsiau.

O, Dieve, kaip keistai ji jautėsi. Buvo praėję dveji metai. Ebė puikiai suprato, kaip apstulbs motina, tačiau tai jai dabar mažiausiai rūpėjo.

— Ebe? — mamos balsas išdavė didžiulę nuostabą.

Dukra puolė per siaurą prieškambarį į svetainę, vos užuosdama

drėgmės ir prakaito kvapą. Motina, laiba it žarsteklis, sėdėjo ant sofos, jos plaukai atrodė dar labiau nutįsę ir žili nei anksčiau, buvo apsirengusi gėlėtą chalatą ir apsiavusi bumbulais puoštas šlepetes. Ant kelių motina laikė siūbuojantį rožės formos padėklą, kurį Ebė prisiminė dar iš vaikystės. Ant padėklo stovėjo atidaryta ryžių skardinė.

Ant kilimu išklotų grindų aplink mėtėsi iš laikraščių ir žurnalų išplėšti puslapiai su užduotimis, o plačiaekraniame „Sony" televizoriuje dabar rodė vidudienio orų prognozę. Mamos laimėtas televizorius buvo negrabiai užkeltas ant metalinio gėrimų vežimėlio, kurį ji irgi laimėjo viename iš konkursų.

Padėklas nukrito ant grindų. Motina atrodė taip, tarsi būtų išvydusi vaiduoklį.

Ebė perbėgo kambarį ir apsivijo rankomis mamą.

— Myliu tave, mamyte, — tarė ji. — Labai myliu.

Merė Doson visada buvo smulki, mažytė moteris, bet Ebei pasirodė, kad dabar ji dar mažesnė, tarsi per pastaruosius metus būtų susitraukusi. Nors veidas, kuriame švietė gražios melsvos akys, buvo toks pat dailus kaip ir tada, prieš Ebei išvykstant, jis atrodė labiau raukšlėtas. Dukra stipriai ją apglėbė, skruostais riedėjo ašaros ir drėkino motinos plaukus, kurių kvapas išdavė, kad jie neplauti, tačiau jie kvepėjo jos motina.

Prieš dešimt metų siaubingose kančiose, laimei — greitai, nuo prostatos vėžio mirė Ebės tėvas, ir ji kurį laiką dar vylėsi, kad motina galbūt susiras kitą vyrą. Tačiau diagnozavus pastarosios ligą visos viltys žlugo.

— Kas čia vyksta, Ebe? — paklausė motina ir pamerkė akį. — Gal mes dalyvausime „Tavo gyvenime"*? Tai štai kodėl tu čia?

Ebė nusijuokė. Paskui, tvirtai spausdama motiną, suprato, kad pastarąjį kartą ji buvo juokusis jau labai seniai.

— Nemanau, kad jį dar rodo.

— Ir prizų taip pat nebėra, mano brangioji Ebe.

Dukra ir vėl nusijuokė.

— Kad tu žinotum, kaip aš tavęs, mamyte, pasiilgau!

— Ir aš tavęs visą laiką ilgiuosi, mano brangioji. Kodėl tu man

* *This is your life* — Jungtinėje Karalystėje iki 2003 m. rodytas populiarus dokumentinis biografinis serialas.

nesakei, kad grįžti iš Australijos? Kada sugrįžai? Jei būčiau žinojusi, kad parvažiuoji, būčiau apsitvarkiusi!

Ūmai prisiminusi, kad neturi laiko, Ebė žvilgtelėjo į laikrodį. Buvo praėjusios trys minutės. Ji net pašoko.

— Po kelių sekundžių grįšiu!

Ji išbėgo laukan, įdėmiai apžiūrėjo gatvę abejomis kryptimis, paskui nubėgo prie taksi automobilio ir atidarė priekines dureles.

— Užtruksiu dar keletą minučių, bet mano prašymas lieka galioti. Jei tik jį pastebėsite, skambinkite man.

— Tegul tik jis čia pasirodo, panele. Aš jį kaip reikiant pamokysiu!

— Jūs tik paskambinkite man!

Ebė vėl sugrįžo pas motiną.

— Mama, aš dabar negaliu tau visko paaiškinti. Noriu paskambinti spynų meistrui ir paprašyti, kad įdėtų į tavo duris naują spyną, taip pat įtaisytų grandinėlę ir akutę. Būtų gerai, kad tai padarytų jau šiandien.

— Kas nutiko, Ebe? Ką tai reiškia?

Ebė priėjo prie telefono aparato, nukėlė ragelį ir apžiūrėjo svirtelę. Ji neišmanė, kaip galėtų atrodyti slapto klausymosi įrenginys, tačiau nieko keisto nepamatė. Tada paėmė į rankas ragelį, bet ir jo apatinėje dalyje nieko įtartina nebuvo. Bet iš kur ji gali žinoti?

— Ar turi dar kokį nors telefoną? — paklausė.

— Tau nutiko kažkokia bėda, ar ne? Kas tai? Juk aš tavo mama, papasakok man!

Ebė priklaupė ir pakėlė padėklą, paskui nuėjo į virtuvę pašluostės, kad galėtų išvalyti ant grindų išsibarsčiusį ryžių pudingą.

— Nupirksiu tau naują telefoną, mobilųjį. Prašau, šio daugiau niekada neimk į rankas.

Ėmusi valyti kilimą Ebė suprato, kad tai tas pats senasis kilimas iš svetainės, buvęs name, kuriame jie anksčiau gyveno, Holingburyje. Tamsiai raudonas, su žaliomis, geltonomis ir rudomis rožėmis plačiuose kraštuose, vietomis visiškai nutrintas. Tačiau Ebei buvo malonu jį vėl pamatyti ir mintimis grįžti į vaikystę.

— Ką tai reiškia, Ebe?

— Viskas gerai.

Motina papurtė galvą.

— Gal aš ir ligota, tačiau ne kvaila. Tu išsigandusi. Jei negali papasakoti savo senai mamai, tai kam daugiau išsipasakosi?

— Prašau, tik padaryk tai, ko prašau. Ar turi įmonių katalogą?

— Viduriniame stalčiuje, apatinėje dalyje, — paaiškino motina, rodydama į aukštą riešutmedžio komodą.

— Vėliau tau viską paaiškinsiu, bet dabar neturiu laiko. Gerai?

Ebė nuėjo prie komodos ir rado katalogą. Jis buvo jau kelerių metų senumo, bet tai tikriausiai neturėjo reikšmės, nutarė ji, atversdama knygą ir sklaidydama jos lapus, kol rado reikiamą skyrių „Spynų meistrai".

Netrukus ji paskambino meistrui, o motinai paaiškino, kad popietę pas ją atvyks darbuotojas iš Istburno „Spynų montavimo".

— Ebe, tau gresia pavojus?

Dukra papurtė galvą, nenorėdama, kad mama per daug išsigąstų.

— Įtariu, kad mane persekioja vienas žmogus — jis norėjo, kad išvykčiau kartu su juo, o dabar nori surasti mane per tave, tai ir viskas.

Motina įsmeigė į ją ilgą tiriamą žvilgsnį, tartum norėdama parodyti, kad ji visiškai netiki šia istorija.

— Ar tu vis dar draugauji su tuo Deivu?

Ebė nunešė pašluostę į kriauklę virtuvėje, sugrįžo atgal ir pabučiavo motiną.

— Taip.

— Man jis neatrodo geras pasirinkimas.

— Jis man labai geras.

— Tavo tėvas — štai kas buvo tikrai geras žmogus. Jis neturėjo didelių ambicijų, užtai buvo geras žmogus. Jis buvo išmintingas vyras.

— Žinau, kad buvo.

— Prisimeni, ką jis dažnai sakydavo? Jis juokdavosi iš manęs, kai aš dalyvaudavau visokiuose konkursuose, ir kartodavo, kad gyvenime svarbiausia ne gauti tai, ko tu nori. Svarbiausia yra norėti to, ką tu jau turi, — ji pasižiūrėjo į savo dukrą. — Ar tu nori to, ką turi?

Ebė paraudo. Paskui vėl pabučiavo motiną į abu skruostus.

— Būsiu netoli. Grįšiu maždaug po valandos su nauju telefonu. Ar šiandien lauki kokių svečių?

Motina trumpam susimąstė.

— Ne.

— O tavo draugė, kaimynė iš viršaus, ta, kuri kartkartėmis užsuka?

— Doris?

— Kaip manai, ar ji negalėtų užeiti ir pasėdėti su tavimi iki aš grįšiu?

— Gal aš ir sergu, bet dar nesu visiška invalidė, — atsakė motina.

— Supranti, tam atvejui, jeigu pasirodytų jis.

Motina vėl įdėmiai pažiūrėjo į dukterį.

— Ar nemanai, kad vis dėlto turėtum man viską papasakoti?

— Vėliau, pažadu. Kuriame bute ji gyvena?

— Ketvirtame. Antras aukštas.

Ebė išbėgo ir paknopstomis užlėkė laiptais aukštyn. Atsidūrusi koridoriuje iškart pastebėjo duris ir netrukus paspaudė skambučio mygtuką.

Po valandėlės pasigirdo durų apsauginės grandinės dzingtelėjimas, ir Ebė pagalvojo, kad reikia kuo greičiau tokią pat įtaisyti motinai. Paskui per keletą colių prasivėrė buto durys ir tarpduryje pasirodė į skulptūrą panaši moteris baltais plaukais, ryškiais veido bruožais, kuriuos iš dalies pridengė tamsūs akiniai, dydžiu ir forma primenantys deguonies kaukę. Buto šeimininkė vilkėjo elegantišką megztą dviejų dalių kostiumėlį.

— Labas, — pabrėžtinai galantiškai pasisveikino moteris.

— Esu Ebė Doson, Merės dukra.

— Merės dukra! Ji labai dažnai apie jus pasakoja. O aš maniau, kad jūs dar Australijoje, — motinos draugė atidarė duris plačiau ir įsistebeilijo į Ebę iš taip arti, kad tarp jų veidų liko mažne keli coliai. — Atleiskite, — tęsė ji, — aš sergu dėmėtąja distrofija, todėl gerai matau tik vienu akies krašteliu.

— Man jūsų labai gaila, — atsakė Ebė. — Vargšelė.

Ebė suprato, kad šiai moteriai galėtų parodyti daugiau užuojautos, bet ji nerimavo ir norėjo greičiau viską sutvarkyti.

— Suprantate, man labai reikėtų jūsų pagalbos. Turėčiau valandėlei dingti... Tai ilga istorija... Trumpai tariant, vienas buvęs mano vaikinas labai gadina man gyvenimą, ir aš bijau, kad jis gali atsibelsti čionai ir padaryti ką nors negera mano mamai. Ar negalėtumėte pasėdėti su ja, kol grįšiu?

— Žinoma. Ar norėtumėte, kad ji užliptų pas mane?

— Būtų gerai, tačiau ji laukia spynų meistro.

— Gerai, nesirūpinkite. Po dviejų minučių nusileisiu žemyn. Tik pirmiau pasiimsiu savo lazdą.

Po šių žodžių, linksmai nusiteikusi, tariamai grasinamu balsu pareiškė:

— Jeigu tik tas šelmis čia pasisuks, jis dėl to labai gailėsis!

Skubiai nusileidusi laiptais Ebė vėl įpuolė į motinos butą. Paaiškinusi situaciją paprašė:

— Kol negrįšiu, niekam neatidaryk durų.

Netrukus ji išbėgo į gatvę ir po akimirkos jau sėdėjo ant galinės taksi sėdynės.

— Man būtinai reikia į saloną, kuriame prekiaujama mobiliaisiais telefonais, — tarė ji vairuotojui.

Paskui pasitikrino kišenę. Šimtas penkiasdešimt svarų grynaisiais. Turėtų užtekti.

Pastatęs savo automobilį taip, kad jo nesimatytų, gatvių susikirtime, už dešinėje nuo jo stovinčio namelio ant ratų, Rikis luktelėjo, kol jie pajudės, paskui įjungė variklį ir nuvažiavo iš paskos, gerokai atsilikdamas, nekantraudamas sužinoti, kur Ebė dabar vyksta.

Tuo pat metu, laikydamas ranką ant GSM 3060 „Intercept", kurį buvo pasidėjęs šalia savęs, ant keleivio sėdynės, jis dar kartą išklausė Ebės telefoninį pokalbį su Istburno „Spynų montavimo" darbuotoju ir įsidėmėjo telefono numerį. Džiaugėsi, kad pasiėmė pasiklausymo įrangą su savimi, nes nenorėjo rizikuoti ir palikti tokį vertingą daiktą vane.

Rikis paskambino spynų meistrui ir mandagiai atšaukė užsakymą, paaiškindamas, kad ponia, jo motina, buvo užmiršusi, jog popiet jai reikia vykti į polikliniką. Jis paskambinsiąs vėliau ir pasakysiąs, kokiu laiku meistras galėsiąs atvykti rytoj.

Paskui paskambino Ebės motinai, prisistatė esąs Istburno „Spynų montavimo" vadybininkas ir keletą kartų atsiprašė už vėlavimą. Esą jų darbuotojai buvę skubiai iškviesti šalinti rimto gedimo. Šiaip ar taip, bet kas nors iš specialistų, kai tik galės, atvyks, tiesa, ne anksčiau kaip vaka-

rop. O jeigu nepavyktų šiandien, tuomet ryt iš pat ryto. Jis tikisi, kad jai tai nesudarys nepatogumų. Moteris jam atsakė, kad ją tai tenkina.

Taksi vairuotojas važiavo lėtai, nelyginant koks silpnaprotis, todėl sekti, atsilikus per saugų atstumą, buvo vieni juokai, be to, užduotį palengvino ir tai, kad automobilis buvo ženklintas ryškiomis — žalsvai melsva ir balta — spalvomis, o ant stogo buvo taksi ženklas. Po dešimties minučių taksi automobilis, važiuodamas judriu prekybiniu kvartalu, dar labiau sumažino greitį, retsykiais blykstelėdamas stabdžių žibintais, kol pagaliau sustojo prie telefonų parduotuvės. Rikis staiga įsuko į automobilių stovėjimo aikštelę ir spėjo pamatyti, kaip Ebė nubėgo į parduotuvę.

Išjungęs variklį Rikis staiga pasijuto alkanas lyg vilkas, išsitraukė iš kišenės „Mars“ batonėlį ir patogiai įsitaisęs ėmė laukti.

73
2007-ųjų spalis

Inspektorius Stivenas Karis, iš gyvenamojo rajono poskyrio susirinkimo, užsitęsusio gerokai ilgiau nei jis tikėjosi, sugrįžęs į savo kabinetą kažko nenustygo vietoje.

Susirinkimas virto sumuštinių priešpiečiais, kurių metu buvo gvildenamas platus spektras klausimų, pradedant dviem nelegaliai įrengtomis turistinėmis stovyklavietėmis, dėl kurių Holingburyje ir Vudingdine jau buvo kilę įvairių problemų, ir baigiant informaciniu pranešimu apie pastaruoju metu mieste susibūrusias paauglių gaujas ir su jomis siejamas smurtines „pramogas“. Tokio pobūdžio nusikaltimai, filmuojami jaunuolių, o paskui talpinami socialiniuose tinklalapiuose, kaip antai „Bebo“ ir „MySpace“, darėsi vis didesnė problema. Keletą itin žiaurių susidorojimų, įvykdytų mokyklose, atskleidė *Argus*, o tai, be abejo, turėjo pasekmių tiek vaikams, tiek ir jų susirūpinusiems tėvams.

Artėjo 14.30, o jo šiandien dar laukė begalė įvairių darbų. Planavo baigti darbą kiek anksčiau nei įprastai, mat šiandien buvo jo ir Treisės santuokos metinės, todėl buvo jai pažadėjęs, šimtu procentų garantavęs nevėluoti.

Sėdėdamas prie savo darbo stalo Karis akimis perbėgo kompiuterio ekrane pateiktą rajone per penkias pastarąsias valandas įvykusių incidentų suvestinę, tačiau nė vienas jų šiuo metu nereikalavo jo įsikišimo. Į visus skambučius, kuriais prašyta pagalbos, buvo atsiliepta nedelsiant, o nelaimių, kurios būtų reikalavusios ypatingų resursų, neužfiksuota. Įprasti smulkūs nusikaltimai.

Paskui, prisiminęs Rojaus Greiso skambutį, atsivertė užrašų knygelę ir perskaitė: „Katerina Dženings", taip pat ir šalia užrašytą jos adresą. Jis ką tik buvo matęs įeinant vieną iš rytinės pamainos Gyvenamojo rajono poskyrio pareigūnų, seržantą Džoną Morlį, todėl paskambino jam ir paprašė, kas šis duotų nurodymą kam nors iš poskyrio darbuotojų nuvykti nurodytu adresu ir pasikalbėti su moterimi.

Prispaudęs prie peties telefono ragelį, Morlis paėmė nuo stalo tušinuką, kaire ranka pažymėjo, kur sustojo vartydamas aplanką su naktinės pamainos sulaikyto pažeidėjo įvykdyto nusikaltimo byla. Paskui apvertė čia pat gulėjusią popieriaus skiautelę, ant kurios anksčiau buvo užsirašęs transporto priemonės registracijos numerį, ir brūkštelėjo jam padiktuotą pavardę bei adresą.

Policijos seržantas buvo jaunas ir sumanus, o ežiuku kirpti plaukai ir apsauginė liemenė sukūrė griežtesnio nei jis iš tiesų buvo policininko įvaizdį. Tačiau, kaip ir visi kiti kolegos, Morlis nuolat jautėsi pervargęs, mat dėl pareigūnų trūkumo dažnai tekdavo dirbti viršvalandžius.

— Manau, ji galėjo susierzinti dėl daugybės priežasčių. Užtenka vien pamatyti tą pašlemėką Spinelą. Mane jis tai tikrai suerzina.

— Visiškai sutinku! — sutiko Karis.

Po dviejų minučių Morlis jau ketino persirašyti duomenis į darbo kalendorių, bet tuo metu vėl suskambo telefonas. Pietinio resursų centro operatorius prašė, kad seržantas imtųsi vadovauti pirmo laipsnio nelaimės tyrimui. Dingo aštuonerių metų mergaitė. Popiet mokykloje jos jau niekas nebematė, tačiau namie ji taip pat nepasirodė.

Akimirksniu viskas pasikeitė. Morlis radiotelefonu pirmiausia susisiekė su budinčiuoju inspektoriumi, paskui skubiai davė nurodymus jam pavaldiems pareigūnams ir Paramos bendruomenei skyriaus nariams, tuo metu budėjusiems mieste. Nieko nelaukdamas jis nuskubėjo į įvairiu inventoriumi — pustuziniu bendro naudojimo

metalinių rašomųjų stalų, dėžėmis su amunicija ir eile kablių bei kabliukų švarkams, kepurėms ir šalmams — užgriozdinto kambario galą ir pastvėrė savo kepurę.

Dviem anksčiau į popietinę pamainą atvykusiems pareigūnams liepęs sekti paskui jį, kone nubėgo durų link, vis dar kalbėdamas telefonu.

Trijulei praeinant pro jo darbo stalą, skersvėjis nuo plokščio stalviršio pakėlė popieriaus skiautę su Katerinos Dženings vardu ir adresu ir ji nusklendė ant grindų.

Po dešimties minučių į kabinetą įėjo vadybininkė asistentė ir ant seržanto Morlio stalo padėjo keletą naujausios direktyvos apie tolerancijos ugdymą policijoje kopijų. Prieš išeidama ji pastebėjo ant grindų nukritusį popiergalį. Pakėlusi jį, kaip ir pridera, įmetė į popierdėžę.

74
2007-ųjų spalis

Veiksmingiausia priemonė nuo pagirių — pasivaikščiojimas lauke ir riebaluose keptas maistas, pripažino Rojus Greisas, vėl pasijutęs beveik žmogumi, kai Bažnyčios gatve priėjo NCP kompanijos daugiaaukštę automobilių stovėjimo aikštelę.

Jis įkišo taloną į automatą ir susiraukė — kaip paprastai, kai palikęs čia savo automobilį automato ekrane išvysdavo grobikišką sumą, paskui užlipo laiptais į jam reikiamą aukštą, mąstydamas apie Terį Biglou.

Galbūt jis dabar atlaidesnis nei anksčiau, nes šio žmogaus, kitaip nei jo bjauriojo kompaniono, Greisas iš tiesų truputį gailėjosi. Praeityje Biglou buvo gana stilingas vyrukas, vienas iš paskutiniųjų senosios nusikaltėlių kartos atstovų, kurie bent jau gerbė policiją.

Neatrodė, kad šis tipas dar ilgai galėtų gyventi. Įdomu, ką toks žmogus galvoja, kai ateina gyvenimo galas? Ar jam nors kiek rūpi, kad visą savo gyvenimą jis išeikvojo veltui, kad nieko gero nedavė pasauliui? Kad sugadino gyvenimą nesuskaičiuojamai daugybei žmonių, kad baigia savo paties gyvenimą neturėdamas nieko, absoliučiai nieko. Net sveikatos...

Greisas atrakino automobilį, atsisėdo į jį ir ėmė skaitinėti tai, ką buvo užsirašęs netikėto susitikimo metu. Įpusėjęs paskambino Glenui Brensonui ir pranešė naujieną, kad Ronis turėjo dar vieną žmoną, Loreną. Paskui paprašė į pagalbą pasikviesti Belą Moj ir apklausti žmones, kurie, anot Terio Biglou, buvo geriausi Ronio Vilsono draugai, tai yra Klingerius. Stivenas Klingeris šiuo metu buvo didelės prekyvietės Braitone savininkas ir vertėsi prekyba antikvariniais meno dirbiniais, todėl surasti jį turėjo būti visai paprasta.

Vos tik jis baigė pokalbį, suskambo telefonas. Skambino Kleo.

— Ar labai kamuoja pagirios, vyresnysis detektyve Greisai? — pasiteiravo ji.

Keista, pamanė. Sendė niekaip kitaip į jį nesikreipdavo kaip tik „Greisai“, o dabar visiškai atsitiktinai jį taip pavadino ir Kleo. Šiaip ar taip, tačiau širdį jam paglostė.

— Pagirios? Iš kur žinai?

— Nes skambinai man iš baro apie pusę dvyliktos nakties, vapėdamas kažką apie amžiną meilę man.

— Nejaugi?

— Ai ai, atminties praradimas. Atrodo, nelengvas buvo pasisėdėjimas.

— Taigi. Penkias valandas teko klausytis Gleno Brensono dejonių dėl šeimyninio gyvenimo. Mano vietoje kiekvienas būtų pasigėręs.

— Aš jau imu galvoti, kad jo santuoka pasmerkta.

— Taip, viskas krypsta kaip tik šia linkme.

— Aš...hm... man reikia tavo pagalbos, — tarė ji ūmai pasikeitusiu, švelniu, meilikaujamu tonu.

— Ir kuo gi aš galėčiau padėti?

— Man reikėtų tavo laiko, vienos valandos. Tarp penktos ir šeštos vakaro.

— O ką norėtum, kad padaryčiau?

— Ką gi, paklausyk. Ką tik turėjau apžiūrėti vienos itin nemalonios savižudybės auką — vyruką, kuris savo sodo stoginėje įsigrūdo sau į burną dvidešimto kalibro šautuvą. Tačiau koroneris nepatenkintas, jam reikia išsamesnio tyrimo. Jis nori, kad lavoną apžiūrėtų Vidaus reikalų ministerijos patologas, todėl popiet atvyksta mūsų geras pažįs-

tamas Teobaldas, kuris ir atliks skrodimą. Tai reiškia, kad aš negalėsiu nuvežti Hamfrį į dresavimo pamoką.

— Į dresavimo pamoką?

— Taip, todėl pamaniau, kad tai būtų nebloga proga tau ir Hamfriui susipažinti artimiau.

— Kleo, o aš dabar kaip tik įpusėjau tikrai...

Ji tuojau pat pertraukė Rojų:

— Žinau — tiri žmogžudystę, bet juk ji mirė prieš dešimt metų. Viena valanda ne kažin kiek keičia. Aš prašau tik vienos valandos. Šiandien prasideda naujas mokymo etapas, ir aš labai norėčiau, kad Hamfris dalyvautų jame nuo pat pirmojo užsiėmimo. O kadangi žinau, kad tu tai vis tiek padarysi, nes esi toks mielas, noriu už tai pasiūlyti labai malonų atlygį.

— Atlygį?

— Gerai. Dresavimas nuo penktos iki šeštos... Siūlau sandėrį. Tu pasirūpini Hamfriu, o aš už tai paruošiu tailandietišką vakarienę — pakepinsiu tigrinių krevečių ir geldučių.

Rojus akimirksniu užkibo. Kleo pakepintos krevetės su geldutėmis buvo vienas iš didžiausių skanėstų jos nuostabiajame meniu. Už jį beveik galima gyvybę atiduoti.

Jam dar nespėjus nė žodžio pratarti, Kleo tęsė:

— Be to, ta proga gavau butelį puikaus vyno, „Cloudy Bay Sauvignon Blanc". Įdėjau į šaldytuvą, specialiai tau.

Ji trumpam nutilo, paskui gundančiu balsu pridūrė:

— Ir...

— *Ir?*

Ilgai buvo tylu. Greisas telefone girdėjo tik statinės elektros zyzimą.

— Kas per *ir*? — vėl paklausė jis.

Kleo dar labiau gundomai tarė:

— O tai paliksiu tavo vaizduotei.

— Sugalvojai kažką ypatinga?

— Net labai... Mums šįvakar reikia atsigriebti už vakarykštį vakarą. Tikiuosi, būsi reikiamos formos? Turiu omenyje, pagirias ir visa kita...

— Manau, kad taip.

— Tai gerai. Tu pamaloninsi Hamfrį, o aš neliksiu skolinga tau. Sutarta?

— Ar atsinešti ko nors saldaus?

— Hamfriui?

— Ne, tau.

— Na ir mulkis gi tu, Greisai.

Jis išsišiepė.

— A, štai ką dar norėčiau tau pasakyti — nebūk pernelyyyyg susijaudinęs. Hamfris mėgsta kramtyti tai, kas kieta.

75

2007-ųjų spalis

Jis būtų mielai sušlamštęs dar vieną „Mars" batonėlį, nes jautėsi kaip reikiant išalkęs, tačiau nenorėjo rizikuoti — o jeigu per tą laiką, kol nueis nusipirkti, ją pražiopsos? O, Dieve, praėjo jau daugiau kaip pusvalandis, kai ji įėjo į mobiliųjų telefonų saloną, — ką, velniai rautų, ta kalė ten veikia? Be abejo, dvejoja, kurią spalvą pasirinkti.

Taksi juk turėtų kainuoti didelius pinigus! O kieno pinigais ji atsiskaitys?

Žinoma, kad jo.

Nejaugi ji tai darė tyčia, norėdama jį sunervinti, žinodama, kad jis įsitaisęs kur nors netoliese ir ją stebi?

Ji už tai sumokės. Ir dar su kaupu. Su procentais.

Ji raudodama kruvinomis ašaromis maldaus atleidimo. Vis iš naujo ir iš naujo, ir vėl iš naujo. Kol jis pribaigs ją.

Kairėje pusėje pro šoninį stiklą šmėkštelėjo šešėlis. Pakreipęs galvą Rikis išvydo į vidų spoksantį eismo inspektorių. Nuleido šoninį stiklą.

— Vežu savo motiną, — paaiškino Rikis. — Ji neįgali — neužtruksiu ilgiau kaip keletą minučių.

Inspektorius, išstypęs vaikėzas paniurusiu veidu, su kepure nerūpestingai į šoną nusuktu snapu, išgirdęs tokį paaiškinimą nė kiek nepasidžiaugė.

— Jūs čia stovite jau gerą pusvalandį.

— Ji mane jau siutina, — tęsė Rikis. — Ji serga silpnaprotyste... Pirmos stadijos.

Tai taręs jis pabaksnojo sau į laikrodį.

— Paprašė nuvežti ją į ligoninę. Leiskite man lukteléti dar porą minučių.

— Penkias minutes, — pareiškė inspektorius ir išdidžiai nuėjo.

Netrukus jis sustojo šalia priekyje stovinčio automobilio ir savo aparatu ėmė spausdinti bilietą.

Rikis po kurio laiko dar išvydo, kaip tasai kivirčijasi su grįžusia automobilio savininke, iš pažiūros įtūžusia moterimi, o dar vėliau matė, kaip tarnautojas koja už kojos traukia tolyn. Apstulbęs suprato, kad praėjo dar dvidešimt minučių.

Jėzau, kiek laiko tau reikia nusipirkti tą sukruštą telefoną?

Praslinko dar penkios minutės. Paskui dar penkios. Ūmai taksi pajudėjo iš vietos, įsiliedamas į transporto srautą.

Rikis, negalėdamas patikėti, dar kartą apsidairė. Nejaugi ją pražiopsojo? O gal eismo inspektorius liepė taksistui važiuoti?

Jis užvedė variklį ir nuvažiavo iš paskos. Tarp jų buvo keletas automobilių, taksi važiavo jūros link, o po valandėlės pasuko į dešinę. Laikydamasis saugaus atstumo, važiuodamas atsilikęs už kelių automobilių, Rikis sekė paskui tą silpnaprotį, kuoktelėjusį, prie vairo kretantį nusenėlį vairuotoją, kurį be vargo būtų aplenkęs ir vėžlys. Jie riedėjo išilgai Pajūrio bulvaro, paskui kalva vingiuojančiu keliu įvažiavo į atvirą, didžiulę nacionalinio parko teritoriją, už kurios prasidėjo dirbamos žemės, ir ėmė artėti prie Biči Hedo, nepaprasto grožio kyšulio viršūnės ir savižudžių pamėgtos vietos.

Jam iš paskos važiavo dviaukštis autobusas, kuris, norėdamas paskubinti, Rikį spauste spaudė.

— Ei, duok gazo, subingalvi! — šūktelėjo jis per priekinį stiklą taksi vairuotojui. — Nagi, spausk pedalą!

Tačiau tuo pačiu greičiau jis pravažiavo Biči Hedo barą ir vingiuojančiu keliu nuriedėjo link Birling Gapo, o paskui — aukštyn, per Ist Dino kaimelį. Kančia tęsėsi ir toliau, šliaužiant užmiesčio keliuku, vingiuojančiu pro „Septynias seseris" Sifordo link. Po kurio laiko jie pravažiavo Niuheiveno kelto prieplauką, o tada užkilo kalva į Pisheiveną. Ant gatvės kampo stoviniavo jaunas vyrukas ir mergina, iš tolo

mojuodami taksi automobiliui, kurio plafone, didelei Rikio nuostabai, tuojau pat užsidegė žodis LAISVAS ir taksi sustojo.

Jis irgi sustabdė savo fordą, o paskui jį nusidriekusi automobilių kolona pravažiavo pro šalį.

Rikis stebėjo, kaip pora įsitaiso ant užpakalinės sėdynės.

Taksi tikrai buvo laisvas.

Vadinasi, jis sekė tuščią taksi.

Šūdas, šūdas, šūdas.

Tai kekšė, ir kas galėjo pagalvoti, kad iškrėsi tokią šunybę?

76
2007-ųjų spalis

Akį Rojui Greisui merkė tamsiai raudona ankšta suknele vilkinti mergšė skaisčiai raudonai dažytais plaukais, pečius siekiančiomis kojomis ir didžiulėmis, iš liemenėlės lipančiomis krūtimis.

Vyresnysis detektyvas paėmė atviruką, pakreipė jį į šoną, ir tuo metu jam mirktelėjo kita akis. Jis vyptelėjo ir atvertė atviruką. Ne itin gražus balsas, mėgdžiojantis kažkurios dainininkės, kurios Greisas iškart niekaip neprisiminė, balsą, užtraukė „Su gimimo diena..."

— Nuostabu! — šūktelėjo jis. — Kam, sakei, jį dovanosime?

Aukšta ilgakojė, o ir šiaip daili moteris, detektyvė konsteblė Estera Mičel dabar neabejotinai buvo gražiausia detektyvė visoje Sasekso valdyboje.

— Detektyvui inspektoriui Viliui, — skubėdama atsakė ji. — Keturiasdešimtmetis.

Greisas šyptelėjo. Bezas Vilis, apkūnus slunkius, kuris, visų kolegų nuomone, niekada neturėjo būti paaukštintas iki detektyvo inspektoriaus rango, garsėjo kaip grabalius. Taigi atvirukas jam itin tiko. Radęs tarpelį tarp kokio tuzino parašų, vyresnysis detektyvas įrašė savo vardą ir grąžino sveikinimą Esterai.

— Jis kelia vaišes. Šįvakar „Juodajame liūte".

Greisas vyptelėjo. „Juodasis liūtas", įprasta Sasekso valdybos susiėjimų vieta Pečame, buvo vienas iš jo mažiausiai mėgstamų barų, be

to, ūžti du vakarus paeiliui jam būtų buvę per daug, juolab kad buvo gavęs nepalyginti vertesnį pasiūlymą.

— Ačiū, užsuksiu, jei tik galėsiu, — atsakė.

— Kažkas organizuoja mikroautobusą — jei norėtum rezervuoti vietą...

— Ne, dėkui, — atsakė Greisas ir pasižiūrėjo į savo laikrodį.

Jis turėjo penkias minutes susiruošti ir išvykti pas tą prakeiktą mažąjį Hamfrį, kad nuvežtų jį į dresavimo mokyklą. Paskui nusišypsojo kolegei. Ji trykšte tryško energija ir per ganėtinai trumpą laiką, kiek čia dirbo, sugebėjo tapti populiaria, ir ne tik dėl savo išvaizdos.

— A, tiesa, vyresnysis detektyvas Pju manęs prašė suderinti su tavimi kelionės į Australiją detales.

— Kaip tai?

— Atsiprašau, buvau paskirta jam į pagalbą, kartu su detektyvu konstebliu Robinsonu, padėti tiriant įsisenėjusias bylas.

— Tai sakei, į *Australiją*?

— Taip. Jis prašė tavęs paklausti, su kuria oro transporto bendrove Sasekso policija yra sudariusi sutartį dėl skrydžių verslo klase.

— Dėl skrydžių verslo klase? — perklausė Greisas. — Kur jis, jo paties manymu, dirba? Advokatų kontoroje?

Estera šyptelėjo, o iš jos veido išraiškos buvo matyti, kad ji sumišusi.

— Aš... hm... Maniau, kad tu jau viską žinai.

— Aš dabar labai skubu, — paaiškino Greisas. — Užbėgsiu pas jį į kabinetą.

— Perduosiu jam.

— Ačiū, Estera.

Greisui einant durų link, ji dirstelėjo į jį. *Aš jo taip pat nemėgstu*, bylojo jos akys.

Po penkių minučių Greisas įėjo į savo ankstesnįjį kabinetą, iš kurio atsivėrė niekam tikęs vaizdas į areštinę. Jame dabar sėdėjo vienmarškinis Kasianas Pju ir kalbėjo telefonu, o pokalbis, sprendžiant iš jo tono, buvo labai asmeniškas. Jo asmeniniai reikalai Greisui nerūpėjo. Išsitraukęs vieną iš keturių kėdžių, stovinčių prie nedidelio

apvalaus posėdžiams skirto stalo, su trenksmu pastatė ją priešais Pju stalą ir atsisėdo.

— Aš tau vėliau paskambinsiu, mano angele, — tarė Pju, nepatikliai žvelgdamas į rūsčią Greiso veido išraišką.

Padėjęs ragelį Pju plačiai išsišiepė.

— O, Rojus! Malonu tave matyti!

Greisas kalbėjo trumpai ir aiškiai:

— Kas ten su ta Australija?

— Aha, aš kaip tik ketinau pas tave užeiti ir papasakoti. Pagalbos paprašė Viktorijos policija Melburne, tai yra Melburno rajone, ir aš ką tik išsiaiškinau, kad tai susiję su operacija „Dingas", kuriai tu vadovauji. Šioks toks sutapimas — dingas juk laukinis Australijos šuo, ar ne?

— Kaip tai susiję? Ir kodėl tu verti detektyvę konsteblę tavo pavedimu domėtis kelionių reikalais? Juk tam yra MSA.

— Pamaniau, kad kažkam reikėtų nuvykti į Australiją, Rojau... Pagalvojau, jog pats galėčiau tai atlikti...

— Nežinau, kokia situacija Londono policijoje, bet norėčiau, Kasianai, kad ateičiai įsidėmėtum, jog čia, Sasekse, policijai skirtas lėšas panaudojame teisėtvarkai užtikrinti, o net tam, kad policijos pareigūnai lepintųsi už mokesčių mokėtojų pinigus. Mes skraidome ekonomine klase, aišku?

— Žinoma, Rojau, — atsakė Pju, pataikaujamai šypsodamas. — Tačiau tokia kelionė ganėtinai ilga, juolab kad nuskridus iškart laukia rimtas darbas.

— Taip, suprantu, kad nelengva. Deja, kelionių organizavimu mes neužsiimame.

O be to, vyresnysis detektyve Pju, jei tik aš tikrai turiu ką nors bendra su šiuo reikalu, tai kelionė į Australiją tau brangiai, oi kaip brangiai, kainuos! — pagalvojo Greisas.

— Ar nenorėtum papasakoti, ką bendra tai turi su mano tiriama byla?

— Gavau informacijos apie Loreną Vilson, Ronio Vilsono antrąją žmoną. Manau, ji tave sudomins. Tai susiję su Roniu Vilsonu. Gali nuvesti pas jį, — paaiškino Pju.

— Taip, puiku. Tačiau dėl Ronio Vilsono gali per daug neskubėti. Jis žuvo Pasaulio prekybos centre rugsėjo vienuoliktąją.

— Tiesą sakant, — atsakė Pju, — turiu pagrindą manyti, kad yra priešingai.

77
2007-ųjų spalis

Rikis sekė taksi pagrindine Pisheiveno gatve. Jam norėjosi griebti už gerklės vairuotoją, kai tik šis sustos, ir priversti jį pasakyti, kur dingo Ebė.

Tačiau ar jis žinos? Ta gudri kekšė tikriausiai davė nemažus arbatpinigius, kad jis sėdėtų ten ir lauktų, o po valandos išsinešdintų, todėl nieko daugiau ir nesužinos, o Rikis dabar mažų mažiausiai norėjo susitikti su Braitono policija, kuri galbūt jau paskelbė jo paiešką, kad galėtų pareikšti jam kaltinimą grasinimu nužudyti. Rikis šiuo metu turėjo svarbesnių rūpesčių. Kur kas svarbesnių.

Pirma, Ebė žinojo, kad jis pasiklausė jos telefoninius pokalbius su motina. Tačiau ji negalėjo žinoti, kaip jam tai pavyko. Galimas dalykas, ji įtarė, kad jis kažkokiu būdu įtaisęs pasiklausymo įrangą jos motinos telefono aparate.

Pagaliau, ledas pajudėjo!

Tai štai kodėl ji važiavo į telefonų parduotuvę — nupirkti savo motinai naują telefoną!

Jis kurį laiką galvojo, kokia vis dėlto pavojinga yra Ebė. O kaip jos mobilusis? Rikis surinko jos telefono numerį.

Po dviejų signalų atsiliepė. Nedrąsus jauno vyro balsas.

— Taip?

— Kas tu toks, po velnių? — įtūžo Rikis.

Ryšys nutrūko. Jis vėl paskambino. Tačiau akimirksniu pasigirdo signalas „Užimta“. Kaip jis ir tikėjosi, toji kekšė atsikratė savo mobiliojo telefono. Tai reiškė, kad ji dabar turi naują.

Tu nori išbandyti mano kantrybę?

Bet kurgi tu, po galais?

Tiesiai jam į akis blykstelėjo greičio matuoklio kamera, tačiau Rikiui tai nerūpėjo. Kur ji galėjo nusidanginti per pastarąją valandą? Ką veikė visą tą laiką?

Nuvažiavęs dar keletą mylių, taksi pasuko į šalį, bet vargu ar Rikis pastebėjo. Jis dabar važiavo Pajūrio bulvaru, pro elegantiškus, regentystės epochą menančius Sasekso skvero pastatų fasadus. Po minutės jis bus netoli gatvės, kurioje gyvena Ebė. Privažiavęs arčiau šaligatvio Rikis sustabdė automobilį ir išjungė variklį, norėdamas gerai apgalvoti tolesnius veiksmus.

Kur ji galėjo nukišti tą maišelį? Jam daug vietos nereikėjo. Tiek pat, kiek reikėtų A4 formato lapui paslėpti. Siuntinys, kurį Ebė bandė išsiųsti per kurjerį, buvo tik jaukas. Kuriems galams? Tam, kad jis nusektų kurjerio pėdomis? Kad ji netrukdomai galėtų pasiimti iš slėptuvės jo turtą ir dingti? Rikis dabar suprato, kad padarė nedovanotiną klaidą, išsiųsdamas jai aną žinutę. Jo tikslas buvo iškrapštyti ją iš buto, tik bėda, kad nemanė, jog ji tokia sukta.

Šiaip ar taip, bet faktas, kad Ebė bandė užmesti jauką, išsiųsdama tariamą siuntinį, Rikiui šį tą atskleidė, kai jis susiejo jį su tuščiu seifu banko saugykloje. Galimas dalykas, ji tikėjosi, kad jis užkibs ant kabliuko, o ji tuo tarpu galės laisvai nugabenti vertingąjį paketą į „Pietų depozito apsaugos" saugyklą. Jei ne, tai kodėl seifas buvo paliktas tuščias? Vienintelis logiškas paaiškinimas — ji dar nesuspėjo juo pasinaudoti. O gal priešingai — ne per seniausiai buvo jį ištuštinusi?

Jeigu ji neturi dar vieno seifo, tik kitoje saugykloje, vadinasi, paketas tebėra jos bute.

Rikis visą naktį praleido kuisdamasis po jos mantą, patikrino ir visus jos drabužius, kuriuos išmėtė iš spintos. Pasiėmė ir jos pasą, kad toji kalė bent jau negalėtų greitai pasprukti iš šalies.

O jeigu kažkur yra dar vienas seifas, jis juk būtų radęs raktą ar bent jau kvitą. Apieškojo kiekvieną prakeikto buto colį, atitraukė iš vietos visus baldus, pakėlė kiekvieną bent kiek judančią grindų lentą. Netgi nuėmė televizorių užpakalinius skydus, perplėšė minkštuosius baldus, atsuko ventiliavimo angų groteles, išardė elektros instaliacijas. Iš tų laikų, kai prekiavo narkotikais, jis gerai prisiminė, kaip nuodugniai viską šniukštinėja policija ir kur savo turtą slepia gudriausi prekeiviai.

Galėjo būti ir taip, kad ji maišelį paslėpė kur nors pas draugę. Tiesa, ant siuntinio buvo užrašiusi išgalvotą adresatą — Rikis jau su-

spėjo patikrinti. Jis spėjo, kad Ebė vengė su kuo nors bendrauti. Jeigu jau nepasisakė savo motinai, kad yra grįžusi, tai vargu ar būtų norėjusi, jog apie tai sužinotų jos draugai.

Ne, įtarimas, kad vertingasis maišelis vis dar yra pas ją bute, tik stiprėjo.

Nepaisant visų jos gudrybių, Rikis gerai žinojo, kad kiekvienas turi savo Achilo kulną. Bet kokia grandinė stipri tiek, kiek stipri jos silpniausia grandis. Kariuomenė gali žygiuoti tokiu greičiu, kokiu žygiuoja jos lėčiausias karys.

Ebės motina buvo jos silpniausia grandis ir lėčiausias kareivis.

Jis jau žinojo, ką daryti toliau.

Reno vanas, kurį laiką stovėjęs greta namo, kuriame Ebė buvo išsinuomojusi butą, niekaip nenorėjo užsivesti. Galiausiai, kai akumuliatorius ėmė visiškai silpti, o Rikis buvo netenkąs vilties, ūmai variklis užsivedė ir automobilis pratrūko spjaudytis tirštais juodais dūmais.

Jis išvairavo automobilį ir į jo vietą pastatė išsinuomotą fordą. Sugrįžusi namo ir pastebėjusi automobilį Ebė pamanys, kad jis viduje. Rikis nusišypsojo. Artimiausiu metu ji tikrai nekels kojos į butą. Išsinuomotame automobilyje nebuvo lipduko, patvirtinančio, kad jo savininkas gyvena šiame rajone, todėl anksčiau ar vėliau prie jo bus prilipdytas baudos kvitas, o gal bus užblokuoti ratai, bet ką, po velnių, tai galėtų pakeisti?

Jis iškėlė GSM 3060 „Intercept“ iš fordo ir įdėjo jį į reno. Paskui sėdo už vairo ir nuvažiavo atgal, Istburno link, sustojo tik nusipirkti mėsainio ir kokakolos. Dabar jautėsi smagesnis. Buvo įsitikinęs, kad netrukus vėl kontroliuos padėtį.

78

2007-ųjų spalis

18.30 prasidėjo ketvirtasis operacijos „Dingas“ pasitarimas. Roją Greisą, vos pradėjusį skaityti suvestinę į pasitarimą susirinkusiai tyrimo grupei, sutrikdė į jį įsmeigtas keistokas Gleno Brensono žvilgsnis

ir trūkčiojančios pastarojo šnervės, sakytum kolega būtų bandęs duoti jam ženklą.

— Yra klausimų? — pasiteiravo Greisas.

Tą pačią akimirką vyresnysis detektyvas pastebėjo, kad ir kiti sėdintys prie stalo žiūri į jį ne mažiau keistai.

— Šefe, nuo tavęs sklinda stiprus kvapas, — paaiškino Glenas. — Tik neįsižeisk dėl mano polinkio į asmeniškumą. Kito, nei esam įpratę, gamintojo kvepalai — tikiuosi, supranti, ką noriu pasakyti? Turbūt į kažką atsistojai, o gal buvai atsisėdęs?

Dideliam savo išgąsčiui Greisas suprato, ką turėjo galvoje detektyvas seržantas.

— Ai, tiesa, labai atsiprašau. Aš... atvažiavau čia tiesiai iš šunų dresavimo mokyklos. Tas šelmis automobilyje pridirbo tiesiai ant manęs. O aš maniau, kad nusiploviau.

Bela Moj, pasiknaisiojusi savo rankinėje, ištraukė kvepalų buteliuką ir ištiesė jį Rojui.

— Šitie užgoš aną kvapą, — tarė ji.

Greisas dvejodamas apipurškė savo kelnes, marškinius ir švarką.

— Dabar kvepėsi it būtum ką tik iš viešnamio, — savo trigrašį įkišo Normanas Potingas.

— Žinoma, labai dėkoju, — Bela nudelbė jį pasipiktinimo kupinu žvilgsniu.

— Aišku, tokių dalykų aš neišmanau, — burbtelėjo Potingas, nevykusiai bandydamas švelninti padėtį. — Neseniai kažkur skaičiau, kad korėjiečiai valgo šunis.

— Gana, Normanai, — griežtai nukirto Rojus Greisas, grįždamas prie atspausdintos darbotvarkės. — Taigi, Bela, ar galėtum papasakoti, ką iki šiol pavyko sužinoti apie Joanos Vilson galimą kelionę į Ameriką? Mano minėtas vaikinas neturi jokios informacijos.

— Aš susisiekiau su Niujorko apygardos prokuratūros tarnautoju, kurį buvai rekomendavęs. Prieš valandą jis man atsiuntė elektroninį laišką, kuriame rašo, kad iki Rugsėjo vienuoliktosios visus su imigracija susijusius klausimus sprendė Imigracijos ir natūralizacijos tarnyba. Tačiau vėliau situacija pasikeitė. Jie susijungė su JAV Muitų kontrolės biuru ir dabar vadinasi JAV Imigracijos ir muitų kontrolės biuras. Šis žmogus teigia, kad su ja susijusių įrašų jų biure nepavyktų

rasti, nebent ji būtų vykusi į Valstijas su ilgalaike viza. Jis patikrino visus dešimto dešimtmečio duomenis, tačiau nerado jokių įrašų apie tai, kad ji būtų kreipusis dėl vizos. Kad ir kaip ten būtų, tačiau, anot jo, neįmanoma visiškai tiksliai nustatyti, ar ji kada nors vyko į Ameriką, ar ne.

— Puiku, ačiū. E Džei, kaip reikalai su genealoginiu medžiu? Ar pavyko nustatyti ką nors iš Joanos Vilson artimųjų?

— Ką gi, neatrodo, kad ji būtų turėjusi jų daug. Radau jos įbrolį, gėjų — pasirodo, kad šis esąs mergšė. Jis dabar yra Micė Diufors, jam greitai sueis šešiasdešimt, mūvi kniedėmis nusagstytus odinius moteriškus šortus, o kūną įvairiose vietose yra pervėręs auskarais. Braitono gėjų klube jis šoka persirengęs moteriškais drabužiais. Apie savo velionę įseserę atsiliepė ne per geriausiai.

— Niekada nepasitikėk pagyvenusiais vyriškiais, kurie mūvi odinius moteriškus šortus, — įsiterpė Potingas.

— Normanai! — sudraudė Greisas, perverdamas kolegą rūsčiu žvilgsniu.

— Deja, Normanai, tu irgi nepanašus į mados guru, — pridūrė Bela.

— Ei, jūs abu, liaukitės! — Greisui trūko kantrybė.

Potingas lyg aikštingas vaikas tik gūžtelėjo pečiais.

— Ar daugiau jokios informacijos iš jos įbrolio?

— Jis dar sakė, kad Joana iš savo motinos paveldėjo nedidelį namuką Brentvude. Tai buvo likus maždaug metams iki jos kelionės į Ameriką. Jis manąs, kad pinigus, gautus už namą, ji planavo išleisti aktorės karjerai.

— Reikės pabandyti išsiaiškinti, kokią sumą ji gavo ir kam ją išleido. Gerai padirbėta, E Džei.

Greisas šį tą užsirašė, paskui atsigręžė į Brensoną.

— Glenai, ar tau ir Belai pavyko rasti Klingerius?

Brensonas išsišiepė.

— Atrodo, kad Stiveną Klingerį aplankėme tinkamu metu, iškart po pietų — jis buvo girtas kaip paršas ir labai plepus. Papasakojo mums, kad Joanos Vilson niekas per daug nemėgo — atrodo, ji buvusi tikrų tikriausia kekšė. Per ją Ronis tik susilaukė bereikalingų kalbų,

todėl kai Joana, palikusi jį, — taip bent jau atrodė iš šalies, — išvyko į Valstijas, niekas dėl to labai nesijaudino. Jis patvirtino, kad Ronis apsivedė antrąkart, kantriai išlaukęs įstatymo numatytą terminą tokiems atvejams, kai pabėga vienas iš sutuoktinių, o jo antroji žmona buvo Lorena. Roniui žuvus, jos niekas nepajėgė nuraminti. Lorenos padėtį pablogino, jei tik buvo įmanoma ją dar labiau pabloginti, tai, kad vyras paliko ją gilioje finansinėje duobėje.

Greisas užsirašė.

— Iš jos buvo atimtas išsimokėtinai pirktas automobilis, paskui ir namas. Atrodo, Vilsonas buvo tikras šiaudadvasis. Neturėjo nieko, jokių pragyvenimo lėšų. Jo našlė galiausiai buvo iškeldinta iš prabangaus namo Houve ir persikraustė į išsinuomotą butą. Praėjus vos vieneriems metams, 2002-ųjų lapkritį, palikusi priešmirtinį laiškelį, ji iššoko iš Niuheiveno-Dipo kelto, — jis padarė pauzę. — Mes susitikome ir su ponia Klinger, bet ji tik patvirtino bemaž viską, ką mums papasakojo jos vyras.

— Ar kas nors iš jos artimųjų galėtų paliudyti apie jos psichinę būseną? — paklausė Greisas.

— Taip, Lorena turėjo seserį, ji dirba stiuardese Britanijos avialinijose. Aš ką tik su ja kalbėjausi. Ji dabar bare, todėl negali kalbėti. Susitariau dėl susitikimo rytoj. Tačiau ji irgi patvirtino tai, ką buvau išgirdęs iš Klingerio. A, tiesa, ji sakė, kad atnaujinus skrydžius jiedvi su Lorena nuskrido į Niujorką. Visą savaitę maklinėjo po miestą su didele Ronio nuotrauka rankose. Tokių kaip jos buvo dar milijonas.

— Vadinasi, ji įsitikinusi, kad Ronis mirė Rugsėjo vienuoliktąją?

— Apie tai negali būti nė kalbos, — atsakė Glenas. — Jis tuo metu buvo Pietiniame bokšte, susitikime su vienu vaikinu, Donaldu Hetkuku. Visi buvusieji tame pačiame aukšte, kur veikė Donaldo Hetkuko kontora, žuvo — mažne akimirksniu.

Dirstelėjęs į savo užrašus jis tęsė:

— Teiravaisi manęs apie vieną tokį įdomų veikėją, Čadą Skegsą?

— Taip, ir ką gi pavyko išsiaiškinti?

— Jo ieško Braitono kriminalinių tyrimų skyrius apklausai, mat jis įtariamas lytiniu smurtu prieš jauną moterį, tai buvo dar devyniasdešimtaisiais. Pasak nukentėjusiosios, jie abu drauge išvyko iš klubo,

o paskui jis žiauriai ją sumušęs. Tai galėjo vykti pagal S/M* scenarijų. Galimas dalykas, iš pradžių ji pati su tuo sutiko, o vėliau jis jau nebegalėjo sustoti. Tai buvo labai šlykštus susidorojimas, jam kartu pareikštas kaltinimas išžaginimu. Tačiau tuo metu buvo nuspręsta, kad visuomenė nėra suinteresuota jo sugrąžinimu iš Australijos. Nemanau, kad mes kada nors išvysime jį Anglijoje, nebent jis būtų visiškai trenktas.

Greisas atsisuko į detektyvą konsteblį Nikolą.

— Nikai, ar turi kokių naujienų?

— Taigi, — pradėjo šis, — iš tikrųjų, labai įdomu. Šalies mastu surinkau visus įmanomus duomenis apie Vilsoną, bet nieko nauja, ko nebūtume jau žinoję, nepaaiškėjo. Tačiau aš nusprendžiau, kad toks kaip jis verslininkas, turįs prabangų namą Houvo keturi, greičiausiai buvo apsidraudęs savo gyvybę. Šiek tiek pasidomėjęs šiuo klausimu sužinojau, kad Ronis Vilsonas tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt devintais „Norwich Union" kompanijoje buvo sudaręs pusantro milijono su trupučiu svarų vertės gyvybės draudimo sutartį.

— Reikia manyti, velionio našlė žinojo šį faktą? — pasiteiravo Greisas.

— Manau, taip, — atsakė Nikas Nikolas. — Du tūkstančiai antrų kovo mėnesį jie išmokėjo jai visą draudimo sumą.

— Tuomet, kai ji gyveno išsinuomotame bute? Varge? — vėl paklausė Greisas.

— Tačiau tai dar ne viskas, — tęsė detektyvas konsteblis. — Du tūkstančiai antrų birželį, praėjus dešimčiai mėnesių po jos vyro mirties, Lorenai Vilson Žalos atlyginimo Rugsėjo vienuoliktosios aukų artimiesiems fondas pervedė pustrečio milijono dolerių išmoką.

— Likus trims mėnesiams iki tos dienos, kai iššoko iš kelto, — pastebėjo Liza Mentl.

— *Tariamai* iššoko iš Niuheiveno-Dipo kelto, — pataisė ją Nikas Nikolas. — Oficialiai jos pavardė vis dar figūruoja Sasekso policijos dingusiųjų be žinios sąrašuose. Patikrinau bylą ir sužinojau, kad tyrėjai tuo metu nebuvo visiškai tikri tuo, jog ji nusižudė. Deja, pėdsakai jau buvo išblėsę.

* Sadizmas/mazochizmas.

Po akimirkos detektyvas konsteblis pridūrė:

— Draudimo kompanijos atstovas, paskirtas tirti ieškinį dėl Ronio Vilsono draudimo, deja, labai nesidžiaugė. Tačiau kompensacijos Rugsėjo vienuoliktosios aukų artimiesiems dėl politinio spaudimo turėjo būti išmokėtos nedelsiant.

— Du milijonai penki šimtai tūkstančių dolerių... Pagal tuo metu galiojusį valiutos keitimo kursą turėjo būti maždaug milijonas septyni šimtai penkiasdešimt tūkstančių svarų, — paskaičiavo Normanas Potingas.

— Vadinasi, ji mirė didžiausiame skurde, nors banko sąskaitoje turėjo daugiau kaip tris milijonus? — tarė Bela.

— Už tiek šlamančių galėtum prisipirkti maltezerių kiek tik širdis geistų, — pareiškė jai Normanas Potingas.

— Nebent banke jų nebūtų, — paaiškino Nikas Nikolas, pakeldamas nuo stalo du aplankus. — Stivo dėka pavyko gauti šiuos dokumentus daug greičiau nei laikantis įprastos tvarkos.

Dėkodamas trisdešimt ketverių detektyvui konstebliui Mekiui, su džinsinėmis kelnėmis ir marškiniais atsegta apykakle sėdinčiam kiek toliau nuo jo, Nikolas pamojo jam ranka.

Mekis kalbėjo ramiai, bet autoritetingai, o jo tvarkingumas ir stropumas Greisui paliko gerą įspūdį.

— Mano brolis dirba HSBC*. Tai jis pasistengė, kad man nereikėtų ilgai laukti.

Nikas Nikolas tuo tarpu išėmė iš vieno aplanko pluoštą dokumentų.

— Štai čia yra Ronio ir Lorenos Vilson bendros sąskaitos du tūkstantų metų suvestinės. Iš jų matome, kad kredito perviršis nuolat augo, o įplaukos buvo nereguliarios ir mažos, — sudėjęs lapus atgal į aplanką, pakėlė antrąjį. — O štai čia jau daug įdomiau. Banko sąskaita du tūkstančiai pirmais atidaryta jau tik Lorenos Vilson vardu.

— Tikriausiai gyvybės draudimo išmokoms? — tarstelėjo Liza Mentl.

* Viena didžiausių pasaulyje įmonių, teikianti finansines paslaugas, jungianti finansines bendroves, bankus.

Nikas Nikolas linktelėjo, o Greisas liko juo patenkintas. Paprastai šiam vyrukui trūkdavo pasitikėjimo savimi, bet dabar jis atrodė užtikrintas.

— Taip, du tūkstančiai antrų kovą joje atsirado indėlis.

— Nesuprantu, kodėl draudimo išmoka buvo pervesta taip greitai, — išreiškė abejonę Liza Mentl. — Maniau, kad tuo atveju, jeigu lavonas nerastas, turi praeiti septyneri metai, ir tik tada dingęs be žinios asmuo laikomas mirusiu.

Kalbėdama ji vengė akių kontakto su Rojumi Greisu, nes suprato, kad ši tema jam skaudi asmeniškai.

— Mero Džiulianio iniciatyva buvo priimtas tarptautinis susitarimas, — paaiškino Stivas Mekis, — netaikyti šio įstatymo Rugsėjo vienuoliktosios aukoms ir išmokas pervesti kuo skubiau.

Nikas Nikolas, nelyginant kortų dalytojas, keletą banko pateiktų ataskaitų pasidėjo priešais save.

— Tačiau toliau dar įdomiau. Visa išmoka, tai yra pusantro milijono svarų sterlingų, per tris mėnesius buvo išimta grynaisiais, tik skirtingomis sumomis.

— Ką ji darė su šiais pinigais? — pasidomėjo Greisas.

Nikas Nikolas kilstelėjo rankas.

— Jos sesuo, kai aš jai tai papasakojau, neteko žado. Paprasčiausiai negalėjo patikėti. Papasakojo, kad Lorena gyveno tik iš jos ir draugų paramos.

— O kaip su Rugsėjo vienuoliktosios fondo kompensacija? — toliau klausinėjo Greisas.

— Pinigai pervesti į jos sąskaitą du tūkstančiai antrų birželį. — Nikolas pakėlė atitinkamą išklotinę. — Toliau viskas vyko kaip ir prieš tai. Pinigai vėl buvo išimti grynaisiais, skirtingais kiekiais, o sąskaita, likus kelioms savaitėms iki priešmirtinio laiško, vėl buvo tuščia.

Visi tyrimo grupės nariai sėdėjo suraukę antakius. Glenas Brensonas šratinuku barbeno sau į dantis. Liza Mentl, kurį laiką įdėmiai rašiusi, pakėlė akis.

— Ir visiškai nežinoma, kaip tie pinigai panaudoti? — paklausė ji. — Ar ji niekam iš banko tarnautojų nepaaiškino, kam išleis tokią sumą grynųjų? Kas nors juk turėjo tuo pasidomėti, juk kalbama apie didelius pinigus?

— Tiesa, bankas laikosi nustatytos tvarkos tikrinti, ar klientas, išimantis iš savo sąskaitos didelę sumą grynaisiais, nėra kieno nors verčiamas, — atsakė detektyvas konsteblis Mekis. — Kai jos buvo pasiteirauta, ji atsakė, kad bankas nepadėjo jai mirus vyrui, todėl būsianti didžiausia kvailė, jei čia laikysianti savo pinigus.

— Aikštinga dama, — pastebėjo Liza Mentl.

— Nagi, pagalvokime, gal pamažu kas nors ryškėja? — įsiterpė Normanas Potingas. — Vilsono pirmoji žmona paveldi turtą, papasakoja draugams, jog išvyksta į Ameriką, o kelionė baigiasi nuotekų kanalizacijoje. Paskui paveldėtoja tampa antroji žmona, kuri gyvenimą baigia Lamanše.

Linksėdamas jam Greisas nutarė, kad pats metas atskleisti naujausią informaciją, kuria maloniai pasidalijo Kasianas Pju.

— Tai gali mums padėti narpliojant šį reikalą, — tarė jis. — Praėjusį mėnesį Džilongo, netoli Melburno, Australijoje, policija iš upės ištraukto automobilio bagažinėje rado moters lavoną. Pasak teismo medicinos atlikto tyrimo, ji galėjo mirti daugiausia prieš dvejus metus. Moters krūtyse buvo implantai, o ant jų įspaustas partijos numeris parodė, kad ši partija tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt septintų birželį buvo atgabenta į Nafildo ligoninę, pas mus, Vudingdine. Pagal serijos numerį nustatyta, kad implantai priklausė Lorenai Vilson.

Vyresnysis detektyvas trumpam nutilo, leisdamas kolegoms suvokti informaciją.

— Taip... Lamanšu nuplaukė į Australiją, o paskui atsidūrė upėje? — mintimis pasidalijo Brensonas. — Su trimis milijonais svarų, paslėptų maudymosi kostiumėlyje?

— Bet tai dar ne viskas, — tęsė Rojus Greisas. — Ji buvo ketvirtą mėnesį nėščia. Australijos policija savo duomenų bazėje nerado nieko, kas atitiktų motinos ar galimo tėvo DNR, todėl kreipėsi į Valstybinę Jungtinės Karalystės DNR duomenų bazę. Dabar laukiame atsakymo. Reikia manyti, rytoj jau žinosime, ar pavyko rasti analogišką formulę.

— Atrodo, rimta problema, Hiustonai, — sumurmėjo Normanas Potingas.

— Arba galbūt aptikome pėdsakus, — pataisė jį Greisas. — Melburne atlikus skrodimą paaiškėjo, kad tikėtina mirties priežastis — smaugimas, — toliau aiškino jis. — Prie šios išvados buvo prieita to-

dėl, kad lūžęs Lorenos Vilson poliežuvinis kaulas — raidės „U“ formos kaulas toje vietoje, kur prasideda kaklas.

— Labai tikėtina, kad nuo to paties mirė ir Joana Vilson, — pastebėjo Nikas Nikolas.

— Gera atmintis, — pagyrė Greisas. — Šiandien, Nikai, esi geriausios formos. Džiaugiuosi, kad bemiegės naktys nesusilpnino tavo nuovokos!

Nikolas nuraudo, buvo matyti, kad jis patenkintas savimi.

— Roniui Vilsonui, kaip numirėliui, tai ne taip jau ir blogai, — replikavo Normanas Potingas. — Sugebėjo pasmaugti savo žmoną.

— Mes neturime pakankamai įrodymų, kad galėtume pateikti šį kaltinimą, Normanai, — tarė Greisas, nors širdyje irgi apie tai mąstė.

Pažvelgęs į dienotvarkę tęsė:

— Gerai, o toliau štai kas. Jeigu ji per keletą mėnesių išleido tris milijonus svarų grynaisiais, kažkas turėtų apie tai žinoti. Glenai ir Bela, noriu, kad jūs to imtumėtės pirmiausia. Vėl pradėkite nuo Klingerių. Sužinokite, kiek tik galima daugiau, tarp kokių žmonių sukiojosi Vilsonai. Kam jie leisdavo savo pinigus? Gal lošė azartinius žaidimus? Gal įsigijo žemės kur nors užsienyje? O gal katerį? Trys milijonai septyni šimtai penkiasdešimt tūkstančių svarų yra didžiulė suma, tuo labiau kad prieš penkerius metus jų vertė buvo dar didesnė.

Brensonas ir Bela sutartinai linktelėjo.

— Stivai, ar negalėtum per savo informacijos šaltinį banke sužinoti, kas nutiko Joanos Vilson paveldėtam turtui? Visiškai suprantu, kad kalbame apie dešimties metų senumo įvykius, todėl jokių įrašų gali ir nebūti. Paprasčiausiai padaryk tai, kas įmanoma.

Greisas nutilo, kad pasitikrintų, ką yra užsirašęs, ir kalbėjo toliau.

— Rytoj aš skrendu į Niujorką — pažiūrėsiu, gal ką nors sužinosiu. Išskristi atgal žadu iš vakaro, tai yra ketvirtadienį vakare, todėl penktadienį ryte jau būsiu čia. Ir dar. Noriu, kad jūs, Normanai ir Nikai, skristumėte į Australiją.

Potingas atrodė patenkintas lyg devintame danguje, o Nikolas susirūpino.

— Užsakėme jums bilietus skrydžiui ryt vakare. Jūs prarasite vieną dieną ir nuskrisite penktadienio rytą Melburno laiku. Tyrimui turėsite visą dieną, o dėl laiko juostų skirtumo grįšite su žiniomis

penktadienį, tiesiai į mūsų rytinį pasitarimą. Atrodo, Nikai, kad dėl kažko nerviniesi. Ar negali atsiplėšti nuo tėvystės rūpesčių?

Detektyvas konsteblis linktelėjo.

— Ar sutinki išvykti?

Jis vėl linktelėjo, tik šįsyk jau gyviau.

— Ar kuriam nors iš jūsų jau yra tekę buvoti Australijoje?

— Ne, tačiau Perte gyvena mano pusbrolis, — atsakė Nikas Nikolas.

— Jis beveik tiek pat toli nuo Melburno kaip ir Braitonas, — pastebėjo Bela.

— Vadinasi, neturėsiu kada jį aplankyti?

— Deja, vyksti ne atostogauti. Išvyksti atlikti svarbaus darbo, — subarė Greisas.

Nikas Nikolas linktelėjo.

— Seksime mirusiosios pėdsakais, — įsiterpė Normanas Potingas.

O Greisą aplankė nuojauta, kad ir jam pačiam teks sekti, tik mirusiojo, pėdsakais.

79
2007-ųjų spalis

Po pasitarimo Rojus Greisas nuėjo tiesiai į savo kabinetą ir paskambino Kleo pasakyti, kad atvažiuos vėliau nei buvo žadėjęs, nes turįs neatidėliotinų darbų, o paskui dar sugrįš į namus susidėti kelionei reikalingus daiktus.

Niujorke jam yra tekę buvoti keletą kartų ir įvairiomis progomis. Porą kartų buvo nuskridęs drauge su Sende: pirmą kartą apsipirkti artėjančių Kalėdų proga, o antrą — minėdami penktąsias vestuvių metines; o daugiau teko vykti darbo reikalais, tačiau šis miestas jam visuomet patiko. Jis ypač vylėsi susitikti du savo draugus ir kolegas, Denisą Beikerį ir Petą Lynčą.

Rojus susipažino su jais prieš septynerius metus, kai būdamas detektyvu inspektoriumi lankėsi Niujorke ir tyrė vieną žmogžudystę. Tai buvo likus metams iki Rugsėjo vienuoliktosios. Tada Denisas ir Petas, Niujorko policijos pareigūnai, dirbo Brukline ir buvo vieni iš

pirmųjų, Rugsėjo vienuoliktąją atskubėjusių į įvykio vietą. Vargu ar visame Niujorke jis būtų radęs du labiau kvalifikuotus policijos pareigūnus, galinčius padėti jam išsiaiškinti tiesą, ar Ronis Vilsonas iš tikrųjų žuvo aną siaubingą dieną.

Kleo buvo puikiai nusiteikusi, nors prie žaizdos dėk („atvyk kada tik galėsi"). Ji patikino Rojų, kad jo laukia labai, labai, labai erotinis vakaras. Iš patirties gerai žinodamas, kokie puikūs būna su ja praleisti erotiniai vakarai, jis nusprendė, kad tai su kaupu kompensuos nuostolius, patirtus dėl mažojo Hamfriuko dresavimo sesijos, kuri baigėsi apšlapintų drabužių cheminiu valymu.

Pirmiausia Rojus pasitikrino savo elektroninį paštą. Paskui atsakė į porą skubių laiškų, o į likusius nutarė atsakyti iš ryto, skrydžio metu.

Jam perėjus prie kanceliarinio darbo, pasigirdo beldimas į duris, o po akimirkos, nelaukdamas pakvietimo, tarpduryje pasirodė Kasianas Pju skausminga veido išraiška. Netrukus jis jau stovėjo priešais Greiso rašomąjį stalą, per petį persimetęs švarką, atsisegęs viršutinę marškinių sagą ir pusiau atrištu brangiai atrodančiu kaklaraiščiu.

— Atsiprašau, Rojau, atleisk, kad taip netikėtai įsiveržiau, bet aš jaučiuosi įžeistas.

Greisas kilstelėjo pirštą, baigė skaityti memorandumą ir tik tada pakėlė akis.

— Įžeistas? Atsiprašau. Kodėl?

— Ką tik sužinojau, kad rytoj į Melburną komandiruoji detektyvą seržantą Potingą ir detektyvą konsteblį Nikolą. Ar tai tiesa?

— Taip, tiesa.

Pju dunkstelėjo sau į krūtinę.

— O aš? Juk tai aš pradėjau. Vadinasi, ir aš turėčiau būti vienas iš komandiruotųjų?

— Atsiprašau — ką reiškia tavo „aš pradėjau"? Maniau, kad tu tik atsiliepei į Interpolo skambutį?

— Rojau, — tarė jis maldaujamu tonu, galinčiu reikšti tik viena — kad Rojus yra geriausias jo draugas, — juk mano iniciatyva šis reikalas taip greitai pajudėjo.

Greisas linktelėjo, suerzintas šio žmogaus požiūrio ir jo netikėto įsibrovimo.

— Taip, ir aš vertinu tavo indėlį. Bet tu, Kasianai, turėtum suprasti, kad mes Sasekse vadovaujamės komandinio darbo principu. Tu esi atsakingas už įsisenėjusias bylas, o aš vadovauju šiuo metu vykstančiam tyrimui. Tavo man suteikta informacija gali labai praversti ir tavo operatyvumas neliko nepastebėtas.

O dabar nešdinkis ir leisk man dirbti savo darbą, norėjo pasakyti Greisas, bet nutylėjo.

— Esu dėkingas. Tik manau, kad ir aš turėčiau skristi į Australiją.

— Geriau bus, jei liksi čia, vietoje, — atsakė Greisas. — Toks mano sprendimas.

Pju nužvelgė jį rūsčiu žvilgsniu ir apimtas apmaudo atšovė:

— Man atrodo, kad tu dėl to pasigailėsi, Rojau.

Tai taręs išlėkė iš Greiso kabineto.

80
2007-ųjų spalis

Antradienį, aštuntą valandą vakaro, jau sutemus, Rikis sėdėjo savo vane, toje pačioje stebėjimui patogioje sankryžos vietoje, kur buvo įsitaisęs anąsyk, priešais Ebės motinos butą. Iš čia matė tiek duris į namą, tiek gatvę, kuria ji bandytų pabėgti, jeigu tik pavyktų išsėlinti pro užpakalinėje namo dalyje esantį atsarginį išėjimą.

Į jo kaulus skverbėsi vėsuma. Rikis jau norėjo viską mesti, spjauti į Ebę ir greičiau nešti kudašių iš šios dievų ir žmonių apleistos lietingos, šalčiu dvelkiančios šalies į saulėtą ir šiltą kraštą.

Per tris pastarąsias valandas jis nematė nė gyvos dvasios. Juk Istburnas — Rikis turėjo tai prisiminti — garsėjo kaip pensininkų miestelis, kurio gyventojai arba jau mirę, arba viena koja karste. Šįvakar atrodė, kad jie visi išmirę. Gatvės žibintų šviesa krito ant plikų šaligatvių. *Prakeiktas eikvojimas,* galvojo jis. *Kas nors juk turėtų jiems paaiškinti apie anglies dvideginio pėdsakus.*

Ebė dabar tūnojo viduje, šiltai, kartu su savo motina. Rikis jautė, kad ji pasiliks čia nakvoti, bet vis tiek neišdrįso palikti savo posto, susirasti kokį barą ir išlenkti vieną kitą taurelę, kol pasijus geriau.

Maždaug prieš porą valandų jam pavyko perimti jos naujojo mobiliojo telefono signalą, kai Ebė paskambino į savo motinos naują telefoną, norėdama patikrinti skambėjimo toną ir garsą bei palikti atmintyje savo telefono numerį. Taigi šio skambučio dėka jis jau žinojo abiejų telefonų numerius.

Joms derinant telefonus, Rikis išgirdo fone televizoriaus garsą. Rodė kažką panašaus į muilo operą — automobilyje riejosi vyras ir moteris. Ką gi, toji kalė su savo motina vakaroja sau šiltame kambaryje, įsitaisiusios priešais teliko ekraną, laukdamos, kol įsikraus naujų telefonų, pirktų už jo pinigus, baterijos.

Pasigirdo įkyrus pasiklausymo įrangos pypsėjimas. Tai Ebė skambino į senelių poilsio namus, ieškodama, kurie iš jų nedelsiant galėtų keturioms savaitėms priimti jos motiną iki to laiko, kol atsilaisvins kambarys jau numatytame pensione.

Ji teiravosi apie slaugą, gydytojus, maitinimą, maisto sudėtį, mankštas, domėjosi, ar yra baseinas, sauna, ar poilsio namai prie pagrindinio kelio, ar kur nors atokiai, ar su vežimėliu galima nuvažiuoti iki parko, ar yra atskiri vonios kambariai. Jos pageidavimų sąrašas tęsėsi be galo. Su visomis smulkmenomis. Jis tai gerai žinojo iš savo karčios patirties. Bjauri boba.

O kieno pinigais ji už visa tai sumokės?

Jis girdėjo, kaip Ebė susitarė iš pat ryto apsilankyti trijose vietose. Reikia manyti, motiną paliks namie. Tikriausiai nepamiršo, kad turi atvykti spynų meistras.

Kai jis su ja galutinai susitvarkys, jai jau nebereikės poilsio namų. Jos lauks amžinojo poilsio vieta.

81
2007-ųjų spalis

Kitą rytą, 8.20, inspektorius Stivenas Karis, lydimas seržanto Jano Brauno, įėjo į nedidelę konferencijų salę areštinėje, esančioje už Sasekso valdybos pastato. Rankoje jis laikė rytiniam pasitarimui parengtus dokumentus su išsamia svarbiausių jų rajone per dvidešimt keturias

pastarąsias valandas įvykusių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų apžvalga.

Prie jų prisijungė seržantas Morlis ir antrasis pirmosios pamainos seržantas — nedidukė, kresna, vyriškai ežiuku kirptais plaukais ir labiau nei vyrai savo darbui atsidavusi policijos pareigūnė Merė Gregson.

Jie nieko nelaukdami griebėsi darbo. Karis ėmė skaityti svarbiausių įvykių suvestinę. Buvo įvykdytas žiaurus rasistinis išpuolis — Koldine, Parko gatvėje, prie naktį veikiančios konditerijos parduotuvės, prekiaujančios gatavais produktais išsinešti, grįždamas į universiteto miestelį, sunkiai sumuštas jaunas studentas musulmonas; Luiso gatvėje įvykusioje avarijoje motociklininkas partrenkė pėsčiąjį; Brodvėjuje, Vaithoke, įvykdytas žiaurus apiplėšimas; Prestono parke per homofobų išpuolį sumuštas jaunas vaikinas.

Jis taip atidžiai skaitė visus pranešimus, sakytum būtų juos šukavęs tankiomis šukomis, dėmėjosi visus pavojingus taškus, kad tik ko nors nepražiopsotų ir netektų dėl to raudonuoti 9.30 susitikus su skyriaus vadovu.

Paskui jie perėjo prie pastaruoju metu jų rajone dingusių be žinios asmenų sąrašo ir susitarė dėl tolesnių veiksmų. Merė išsamiai papasakojo apie paleistą už užstatą įtariamąjį, kuris šiandien turi sugrįžt teismui, ir priminė Kariui, kad vienuoliktą ryto jo dar laukia susitikimas su Karališkosios prokuratūros advokatu dėl įtariamojo aibe rankinių vagysčių, kurį jie sulaikė ankstesnio budėjimo metu.

Tada inspektorius staiga kažką prisiminė.

— Džonai, vakar buvau prašęs užsukti pas vieną moterį Kemptaune. Deja, ataskaitoje apie tai nieko neradau... Koks ten jos vardas? A, Katerina Dženings. Jokių naujienų?

Morlis akimirksniu paraudo.

— O, Dieve. Atleisk, šefe. Visiškai nepasidomėjau. Tas įvykis su Gema Bakston... atsiprašau... Nusprendžiau, kad pastarasis yra gerokai svarbesnis. Įtrauksiu šį klausimą į planą ir duosiu nurodymą, kad kas nors jau šįryt ten nuvyktų.

— Gerai, žmogau, — atsakė Karis ir vėl žvilgtelėjo į savo laikrodį. Velniai rautų. Tuoj 9.05. Jis pašoko nuo kėdės. — Iki pasimatymo.

— Malonaus susitikimo su ponu direktoriumi, — šelmiškai šypsodamasi palinkėjo Merė.

— Šiandien tave turėtų pagirti! — paantrino Morlis.

— Už tai, kad vienas iš pavaldinių — užuomarša? — atkirto jis. — Nemanau.

82
2007-ųjų spalis

Rikis miegojo paviršutiniškai, snūduriuodamas po kelių alaus bokalų, kuriais save palepino sausakimšame pajūrio bare, ir ūmai nubusdamas kaskart, kai tik švystelėdavo automobilių šviesos arba pasigirsdavo variklio burzgimas, žingsniai ar trinktelėdavo uždaromos durys. Jis buvo įsitaisęs keleivio sėdynėje, kad koks arčiau priėjęs smalsus policininkas nepalaikytų jo girtu, prie vairo užmigusiu vairuotoju, ir iš automobilio buvo išlipęs tik porą kartų nusišlapinti skersgatvyje.

Paskui, šeštą ryto, jis vėl išvažiavo, šįsyk ieškoti darbininkų kavinės. Joje pavalgė pusryčius ir po valandos vėl grįžo į stebėjimo vietą.

Po velnių, kaip jis galėjo atsidurti tokioje padėtyje? Rikis jau ne pirmą kartą uždavė sau šį klausimą. Kaip jis leidosi, kad ši kekšė jį apkvailintų? Oho, pasirodo, ji labai sumaniai prisigretino prie jo, tobulai vaidindama seksualią mergšę. Leido jam daryti su ja viską, ko tik jis užsigeisdavo, ir dėdavosi, kad jai tai patinka. Nors kas žino, gal iš tiesų patiko. Tačiau visą laiką ji subtiliai rinko visą ją dominančią informaciją. Moterys gudrios. Jos žino, kaip manipuliuoti vyrais.

Jis padarė nedovanotiną klaidą ir pats viską papasakojo, mat norėjo pasirodyti. Tikėjosi tokiu būdu padaryti jai įspūdį.

Galiausiai, vieną naktį, kai jis padauginęs kokaino ir girtas kaip pėdas gulėjo be sąmonės, ji apšvarino jį ir pabėgo. Jam reikėjo kuo greičiau atsiimti tai, kas jo. Buvo išleidęs visus savo pinigus, iki ausų skendėjo skolose, o verslas merdėjo. Tai buvo vienintelis jo šansas. Jis jam nukrito tiesiog iš dangaus, bet tada ji nukniaukė jo lobį ir paspruko.

Vis dėlto Rikis turėjo vieną pranašumą: pasaulis, kuriame ji ban-

dė pasislėpti, buvo mažesnis nei ji manė. Visi, pas ką tik ji nuvykdavo, su kuo tik turėdavo reikalų, jos šio bei to klausinėdavo. Daug klausinėdavo. Jis jau įtarė, kad Ebė tai nujaučia, todėl vis sukosi ratais, o dabar, jam atvykus į Braitoną, jos situacija dar labiau susikomplikavo.

9.30 prie daugiabučio namo durų sustojo vietinis Istburno taksi automobilis. Iš jo išlipęs vairuotojas paskambino durų skambučiu. Praėjo pora minučių, ir pasirodė Ebė. Viena.

Gerai.

Idealu.

Ji vyksta į pirmąjį iš trijų poilsio namų, kuriuos nutarė šįryt apžiūrėti. Palikusi savo motušę vieną, griežtai prisakiusi neatidaryti durų niekam, išskyrus spynų meistrą.

Rikis stebėjo, kaip Ebė įsėdo į automobilį ir šis nuvažiavo. Jis nejudėjo iš vietos. Žinojo, kokios neprognozuojamos būna moterys, todėl nieko nuostabaus, jei po penkių minučių ji sugrįžtų pasiimti ką buvo užmiršusi. Laiko jis turėjo daug. Ebė grįš ne anksčiau kaip po pusantros valandos, ir tai mažų mažiausiai, o labiausiai tikėtina — maždaug po trijų valandų, o gal ir dar vėliau. O kol kas jam reikėjo valandėlę kantriai lukteltėti ir įsitikinti, kad kelias laisvas.

Paskui jis neturėtų ilgai užtrukti.

83
2007-ųjų spalis

Glenas Brensonas paspaudė skambučio mygtuką ir atsitraukė porą pėdų nuo durų, kad būtų gerai matomas vaizdo stebėjimo kameros. Kaltinio plieno vartai, keletą kartų trūktelėję, ėmė be garso vertis. Detektyvas seržantas įlipo atgal į automobilį ir, po ratais gurgždant žvyrui, pro įspūdingas plytų kolonas įvažiavo į žiedinį kiemo keliuką. Sustojo šalia vienas prie kito pastatytų sidabrinio sportinio „Mercedes“ ir tokios pat spalvos „S“ klasės sedano.

— Ši vieta kaip tik mums, nemanai? — pastebėjo jis. — Šalia *jo* ir *jos* mersų, ir taip toliau.

Bela Moj linktelėjo, skruostai pamažu ėmė rausvėti. Glenui vairuojant, ji buvo pastirusi iš baimės. Ji mėgo savo kolegą ir nenorėjo jo įžeisti, bet atgal būtų mieliau grįžusi autobusu ar net basa parėjusi žarijomis.

Didingas namas atrodė iš dalies kaip Jurgių epochos ir iš dalies kaip graikų šventykla su kolonų laikomu portiku, einančiu per visą fasado plotį. Arė numirtų, pamačiusi tokį namą, dingtelėjo Glenui. Keista — kai jie susituokė, atrodė, kad pinigai jos nė kiek nedomina. Viskas pasikeitė maždaug tuo metu, kai Semė, kuriai dabar buvo aštuoneri, pradėjo lankyti mokyklą. Be abejo, tam įtakos turėjo pašnekesiai su kitomis mamomis, prašmatnūs kai kurių iš jų automobiliai, apsilankymai prabangiuose kitų mamų namuose.

Tačiau tokie namai traukė ir jo žvilgsnį. Glenui atrodė, kad kiekvienas namas turi savitą aurą. Tiek šiame, tiek ir kituose miesto rajonuose stovėjo daugybė kitų tokių pat didelių ir įspūdingai atrodančių namų, bet jie sakytum bylojo, kad jų šeimininkai yra eiliniai, padorūs piliečiai. O kartais pasitaikydavo ir tokių kaip šis namų, kurie kažkodėl atrodydavo *per daug* prabangūs ir kažkokiu būdu — sąmoningai ar nesąmoningai — siųsdavo signalus, kad buvo įsigyti nesąžiningai.

— Norėtum čia gyventi, Bela? — paklausė jis.

— Priprasčiau, — nusišypsojo ji, o žvilgsnyje pasirodė kažkas panašaus į ilgesį.

Glenas įkypai dirstelėjo į kolegę. Ji buvo daili moteris, gyvo veido, tankiais rudais plaukais, be vestuvinio žiedo. Visuomet rengėsi šiek tiek neskoningai, tarytum išvaizda jai nebūtų buvusi svarbi, todėl jis mielai būtų jai padovanojęs kosmetikos priemonių rinkinį. Dabar vilkėjo baltą palaidinę, o ant jos — paprastą tamsiai mėlyną megztinį „V“ formos iškirpte, mūvėjo juodas vilnones kelnes, buvo apsirengusi trumpą žalią laisvo sukirpimo vyrišką paltą ir avėjo sunkius juodus batus.

Apie savo asmeninį gyvenimą ji niekada nepasakodavo, todėl Glenas dažnai spėliodavo, kas jos laukia sugrįžus namo. Vaikinas, moteris, kambario draugės? Vienas jo kolega kadaise buvo užsiminęs, kad Bela slaugo savo senyvo amžiaus mamą, tačiau pati Bela niekuomet apie tai nebuvo prasitarusi.

— Niekaip neprisimenu, kur tu gyveni, — prabilo jis, jiems išlipant iš automobilio.

Vėjo gūsis kilstelėjo jo kupranugarių vilnos palto skvernus.

— Hangletone, — atsakė ji.

— A, tiesa.

Vieta buvo lyg ir tinkama. Hangletonas buvo mielas ramus gyvenamasis rajonas vakarinėje miesto dalyje, perpus padalytas greitkelio ir golfo aikštelės. Čia buvo daugybė nedidelių vienaaukščių namų su kruopščiai prižiūrimais sodais. Ramus, saugus rajonas moteriai, gyvenančiai kartu su senyvo amžiaus motina. Staiga mintyse iškilo vaizdas: nusiminusi Bela savo namuose karšina ligotą, silpną pagyvenusią moterį, nuolat traškindama savo maltezerius, atstojančius jai kitus gyvenimo malonumus. Nelyginant vienišas, narve įkalintas gyvūnėlis.

Glenas paskambino į duris, ir jiedu netrukus buvo įleisti į vidų tarnaitės filipinietės, kuri juos nuvedė į oranžeriją aukštomis lubomis. Iš čia buvo matyti apačioje terasomis apželdintos pievelės su milžinišku baseinu ir teniso kortu.

Gleną ir Belą pasodino į fotelius, sustatytus aplink marmurinį kavos staliuką, ir pasiūlė gėrimų. Netrukus pasirodė Stivenas ir Sju Klingeriai.

Stivenas buvo aukštas, liesas, iš pažiūros nemalonus vyras, bebaigiantis penktą dešimtį, žilstančiais banguotais, tiesiai atgal sušukuotais plaukais ir ryškiai raudonomis girtuoklio kraujagyslėmis išraizgytais skruostais. Šeimininkas vilkėjo kostiumą su ruoželiais, avėjo brangiai atrodančius nevarstomus vyriškus batus. Rankos paspaudimu pasveikinęs Brensoną, tuojau pat pažvelgė į savo laikrodį.

— Atleiskite, po dešimties minučių turėsiu išvykti, — tvirtai, tačiau mandagiai paaiškino jis.

Atrodė, kad prieš juos dabar — visiškai kitas Stivenas Klingeris nei tas, su kuriuo kalbėjosi vakar, apsilankę jo darbo kabinete, po neabejotinai sočių pietų.

— Viskas gerai, sere, mes tik norėtume užduoti jums dar keletą trumpų klausimų, taip pat ir poniai Klinger. Esam dėkingi, kad skiriate mums savo laiką.

Jis dar kartą dėkingai žvilgtelėjo į Sju Klinger, o jos veide trumpam šmėkštelėjo gudri pasitenkinimo šypsena, tarytum ji būtų norė-

jusi parodyti, kad priima svečio komplimentą. Ji — neeilinė gražuolė, pagalvojo Glenas. Pradėjusi penktą dešimtį moteris dailia figūra vilkėjo šiltą rudą, modeliuotojo pagal užsakymą pagamintą šukuotos medvilnės treningą ir avėjo sportinius batelius, kurie atrodė tik išimti iš dėžės.

Jos akys tarytum sakė: „Eikš pas mane." Jis du kartus paeiliui pagavo jos kerintį žvilgsnį, tačiau pasistengė jį ignoruoti ir atsivertė savo užrašų knygutę, nutaręs verčiau susikoncentruoti į Stiveno Klingerio akis, kurias tikriausiai buvo lengviau skaityti.

Įėjo tarnaitė su kava ir vandeniu.

— Ar galėčiau kai ką patikslinti, sere? Ar ilgai jūs su Roniu Vilsonu buvote draugai? — pasiteiravo Brensonas.

Klingerio akys vos pastebimai kryptelėjo į kairę.

— Mes draugaujame... draugavome... nuo paauglystės, — atsakė šis. — Dvidešimt septynerius... ne — trisdešimt metų. Apytikriai.

Tartum norėdamas pasitikslinti, Glenas uždavė dar vieną klausimą:

— Vakar minėjote, kad jo santykiai su pirmąja žmona, Joana, buvo sudėtingi, tačiau su antrąja, Lorena, sutardavo geriau?

Šeimininko akys, prieš jam atsakant, vėl nežymiai kryptelėjo kairėn.

Tai buvo neurolingvistinis eksperimentas. Glenas apie jį sužinojo iš Rojaus Greiso ir retsykiais sėkmingai pasinaudodavo, norėdamas įsitikinti, ar apklausiamasis sako tiesą. Žmogaus smegenys padalytos į du pusrutulius — kairįjį ir dešinįjį. Vienas jų skirtas ilgalaikiams prisiminimams saugoti, o kitame vyksta kūrybinis procesas. Atsakant į klausimus, žmonių akys beveik pastoviai krypsta pusrutulio, kurį jie tuo metu naudoja, pusėn. Vienų žmonių atminties saugykla yra dešiniajame pusrutulyje, o kitų — kairiajame; kūrybinis pusrutulis turėtų būti priešingas.

Taigi jis matė, kad Stiveno Klingerio akys, atsakant į jam dabar užduotus klausimus, krypo į kairę, tai yra į atminties pusrutulį, o tai reiškia, kad jis tikriausiai sakė tiesą. Vadinasi, jeigu jo akys kryptelės į dešinę, tai greičiausiai reikš, kad jis meluoja. Žinoma, šis metodas nebuvo absoliučiai patikimas, tačiau galėjo pasitarnauti kaip neblogas indikatorius.

Palinkęs į priekį, tarnaitei statant jam puodelį su lėkštute ir kinišką ąsotėlį su pienu, Brensonas pasiteiravo:

— Kaip jums, sere, atrodo, ar Ronis Vilsonas būtų galėjęs nužudyti abi savo žmonas?

Klingerio veidas tą pačią akimirką išdavė, kad jis nuoširdžiai sukrėstas. Tokia pat nuoširdi, tik ne tokia greita, atrodė ir jo žmonos nuostaba. O atsakant į klausimą akys atrodė sustingusios tartum numirėlio.

— Ne, Ronis ne. Būdavo, kad supykdavo, bet... — galvą kratydamas jis patraukė pečiais.

— Jis buvo geros širdies, — vyrui paantrino Sju. — Mielai pasirūpindavo savo draugais. Nemanau... ne, tikrai nemanau.

— Turime šiokios tokios informacijos, kuria norėtume su jumis pasidalyti, žinoma, šioje tyrimo stadijoje ji yra konfidenciali, nors po kelių dienų ir darysime pranešimą spaudai.

Brensonas pažiūrėjo į Belą, sakytum norėdamas parodyti, kad leidžia jai pasakoti, bet ji tik maloniai šyptelėjo, leisdama suprasti, kad jai bus malonu, jeigu jis kalbės ir toliau.

Įsipylęs į kavą pieno jis tęsė:

— Neatrodo, kad Joana Vilson kada nors būtų vykusi į Ameriką. Jos lavonas penktadienį rastas nuotekų šalinimo įrenginyje, Braitono centre. Ten ji išbuvo ilgą laiką, o nužudyta, kaip atrodo, pasmaugiant.

Šįkart abu Klingeriai atrodė nuoširdžiai sukrėsti.

— Velniai griebtų! — išsprūdo Sju.

— Ar tai tas pats lavonas, apie kurį pirmadienį rašė *Argus*? — spėjo Stivenas.

Bela jam linktelėjo.

— Norite pasakyti, kad... kad... su tuo kažkaip susijęs Ronis? — vėl paklausė Klingeris.

— Jei leisite, sere, netrukus užbaigsiu, — skubino Brensonas. — Vakar sužinojome, kad rastas ir Lorenos Vilson lavonas.

Sju Klinger veidas išblyško.

— Lamanše?

— Ne, upėje prie Melburno, Australijoje.

Abu Klingeriai sėdėjo netekę žado, nenuleisdami akių nuo detektyvo.

Kažkur name suskambo telefonas. Nė vienas iš Klingerių net nesujudėjo. Glenas gurkštelėjo kavos.

— *Melburne?* — pagaliau pratarė Sju Klinger. — *Australijoje?*

— Kaip, po galais, ji iš Lamanšo galėjo atsidurti Australijoje? — paklausė Stivenas, atrodydamas visiškai sutrikęs.

Skambutis nutilo.

— Skrodimas atskleidė, kad ji mirusi tik prieš dvejus metus, sere... Neatrodo, kad būtų nusižudžiusi, du tūkstančiai antraisiais įkritusi į Lamanšą.

— Vadinasi, ji nusižudė įkritusi į upę Australijoje? — spėjo Stiveneas.

— Nemanau, — atsakė Greisas. — Lūžęs jos kaklas, o ji pati rasta automobilio bagažinėje, — kitą informaciją jis pasilaikė sau.

Abu Klingeriai sėdėjo nuščiuvę, bandydami suvokti tai, ką išgirdo. Galiausiai tylą nutraukė Stivenas.

— Kas tai galėjo padaryti? Kodėl? Ar norite pasakyti, kad Joaną ir Loreną nužudė tas pats asmuo?

— Kas... Kas galėjo nužudyti Joaną... paskui Loreną? — paklausė Sju, be perstojo nervingai sukdama aplink riešą auksinę apyrankę

— Ar kuris nors iš jūsų žinojote, kad Joana Vilson po motinos mirties paveldėjo jos namą, kurį paskui pardavė prieš pat savo mirtį? — pasidomėjo Glenas. — Grynosios pajamos už jį siekė apie šimtą septyniasdešimt penkis tūkstančius svarų sterlingų. Šiuo metu bandome išsiaiškinti, kas nutiko tiems pinigams.

— Tikriausiai tą pačią akimirką, kai tik juos gavo, padengė Ronio skolas, — tarė Stivenas. — Tas niekšelis man visai patiko, gaila tik, kad piniginiuose reikaluose jis nebuvo labai protingas, jei suprantate, ką noriu pasakyti. Nuolatinės machinacijos, kombinacijos, bet iš to nebūdavo jokios naudos. Jis norėjo būti svarbesnis veikėjas nei jam leido jo galimybės.

— Nebūk per daug griežtas, Stivai, — savo nuomonę pareiškė Sju, atsigręždama į savo vyrą. — Ronis turėdavo gerų idėjų, — ji pažiūrėjo į abu detektyvus ir pabaksnojo sau į galvą. — Jis buvo išradingas. Kartą sugalvojo tokį daikčiuką, kuris padėtų išsaugoti vyno skonį jau atkimštuose buteliuose. Jau būtų užpatentavęs šį savo išradimą, bet

kaip tik tuo metu pasirodė... Kaip ten tas įrankis vadinasi? Ai, „Vacu Vin“, kuris ir užėmė visą rinką.

— Tai tiesa, bet „Vacu Vin“ buvo plastikinis, — paaiškino Stivenas. — Ronis, kvailelis, savąjį padarė iš vario. Juk visiems žinoma, kad metalai reaguoja į vyną.

— Bet sakei, kad tuo metu ir tau pačiam atrodė, kad tai — gudrus išradimas, ar ne?

— Taip, tačiau aš daugiau nebebūčiau investavęs į jokį Ronio verslą. Man buvo gana dviejų kartų, ir abu kartus pinigus išmečiau kaip į balą, — jis gūžtelėjo pečiais. — Tam, kad taptum geru verslininku, vien gerų idėjų nepakanka.

Šeimininkas pasižiūrėjo į laikrodį, o iš jo veido buvo matyti, kad jis truputį jaudinasi.

— Pone Klingeri, ponia Klinger, — kreipėsi Bela, — ar jūs ką nors žinojote apie tai, jog Lorena, likus keliems mėnesiams iki *tariamos* jos savižudybės, gavo didelę pinigų sumą?

Sju energingai papurtė galvą.

— Nieko panašaus. Aš pirmoji būčiau sužinojusi. Ronis paliko ją, vargšelę, dideliuose nemalonumuose. Ji turėjo grįžti į darbą Gatvike. Dėl visų teismo nutarčių, priimtų Ronio atžvilgiu, ji negalėjo gauti jokios paskolos. Nepajėgė sukrapštyti grynųjų netgi automobiliui įsigyti. Vienu metu aš jai buvau paskolinusi kelis šimtus svarų, nes ji negalėjo sudurti galo su galu.

— Vadinasi, jums abiem tai bus staigmena, — tarė Glenas. — Pasirodo, Ronis Vilsonas „Norwich Union“ kompanijoje buvo sudaręs gyvybės draudimo sutartį, pagal kurią Lorenai Vilson du tūkstančiai antrų kovą buvo išmokėta daugiau kaip pusantro milijonų svarų sterlingų išmoka.

Jiedu buvo akivaizdžiai šokiruoti. O Glenas pridūrė:

— Po kurio laiko, du tūkstančiai antrų liepą, ponia Vilson gavo beveik dviejų su puse milijonų dolerių sumą, kurią į jos sąskaitą pervedė Žalos atlyginimo Rugsėjo vienuoliktosios aukų artimiesiems fondas. Pagal to meto valiutų keitimo kursą — apie milijoną septynis šimtus penkiasdešimt tūkstančių svarų.

Stojo ilga tyla.

— Netikiu tuo. Paprasčiausiai negaliu patikėti... — papurtė galvą Sju. — Žinau, kad policijos pareigūnai, su kuriais mes kalbėjomės jai dingus, nebuvo visiškai tikri, jog ji nusižudė iššokdama iš kelto. Jie nesakė kodėl. Galbūt jie tada žinojo kažką, ko nežinojom mes. Tačiau Stivenas ir aš, ir visi jos draugai buvome įsitikinę, kad ji mirusi, ir nuo to laiko niekas negirdėjome iš jos nė žodžio.

— Jeigu tai, ką jūs kalbate, yra tiesa, tai... — prabilo Stivenas Klingeris, bet įpusėjęs sakinį nutilo.

— Ji paėmė iš sąskaitos visus pinigus, grynaisiais, skirtingomis sumomis, per laikotarpį nuo jų gavimo iki jos dingimo du tūkstančiai antrų lapkričio mėnesį, — paaiškino Bela.

— Grynaisiais? — aidu atkartojo Stivenas Klingeris.

— Ar judu nemanote, kad Vilsonus, o labiau tikėtina — Ronį, kas nors galėjo šantažuoti? — pasidomėjo Glenas.

— Mudvi su Lorena buvom labai artimos draugės, — atsakė Sju. — Manau, ji būtų man pasipasakojusi... suprantate... ji pasikliovė manimi.

Taigi kad pasikliovė, ypač dėl trijų ir ketvirčio milijono svarų! — pagalvojo Glenas.

Stivenas Klingeris staiga bakstelėjo pirštu į orą.

— Štai kas — galimas dalykas, Ronis buvo ją pamokęs. Jis mėgo prekiauti ženklais.

— Ženklais? — paklausė Glenas. — Turite omenyje, pašto ženklus?

Šis linktelėjo.

— Brangiais. Jis atsiskaitydavo už juos grynaisiais. Manė, kad Mokesčių departamentui taip sunkiau jį sukontroliuoti.

— Už daugiau kaip tris milijonus svarus išeitų baisiai daug ženklų, — pastebėjo Bela.

Stivenas papurtė galvą.

— Nebūtinai. Prisimenu, kaip vieną vakarą bare Ronis išsitraukė savo piniginę ir parodė vieną ženkliuką ant šilkinio popieriaus — už tą *vieną* ženkliuką jis buvo sumokėjęs *penkiasdešimt gabalų*. Tikėjosi, kad rado pirkėją, sumokėsiantį už jį šešiasdešimt. Tačiau, žinant, kaip jam sekasi, galima manyti, kad jis galiausiai pardavė jį už keturiasdešimt.

— Gal žinote, kur ponas Vilsonas vertėsi prekyba pašto ženklais?

— Jis man pasakojo, kad yra keletas vietinių perpardavinėtojų, kurie nuperka mažiau vertingus ženklus. Žinau, kad jis kartais užsukdavo į „Hokse“, Kvinso kelyje. Taip pat šen bei ten Londone ir Niujorke. A, tiesa, jis dažnai kalbėdavo apie vieną didelį šulą, kuris prekiauja tiesiog savo namuose... Nepamenu jo vardo... jis gyvena čia pat, už kampo, Daiko kelyje. „Hokse“ kas nors turėtų žinoti.

Glenas užsirašė pavadinimą.

— Jis yra sakęs, kad vertingiausiais pašto ženklais prekiauja tik nedidelė saujelė. Todėl, jei kuris nors prekiautojas sudarytų stambų sandorį, apie tai sužinotų visi. Vadinasi, jeigu ji išleido tokią pinigų sumą ženklams, kas nors tikrai turėtų prisiminti.

— Reikia manyti, — pridūrė Bela, — kas nors taip pat prisimintų, jeigu ji būtų juos pardavusi.

84
2007-ųjų spalis

Tai buvo pirmoji Dankano Trouto, kaip visateisio policijos pareigūno, patruliavimo diena. Jis jautėsi šiek tiek išdidus, šiek tiek drovus ir truputį nervinosi, kad tik nesuklystų.

Penkių pėdų devynių colių ūgio ir tik kiek daugiau nei dešimt stonų* svorio, jis atrodė gana laibas, nepaisant to, žinojo, kaip pasirūpinti savimi. Nuo seno aistringai domėjosi kovos menais ir buvo įgijęs begalę kikbokso, tekvondo ir kung fu diplomų.

Jo mergina, Sonia, buvo padovanojusi jam įrėmintą plakatą su žodžiais:

NORS EINU PER TAMSIAUSIĄ SLĖNĮ, NEBIJAU JOKIO PAVOJAUS, NES AŠ — KIEČIAUSIAS KALĖS SŪNUS VISAME SLĖNYJE.

Dabar, dešimtą ryto, Kiečiausias Kalės Sūnus Visame Slėnyje budėjo Pajūrio bulvaro ir Arundelio gatvės sankryžoje, labiausiai į

* Stonas — 6,35 kg.

rytus nutolusioje Braitono ir Houvo dalyje. Nepanašioje į slėnį. Tiesą sakant, neprimenančioje net mažo slėnelio. Gatvėse kol kas buvo ramu. Maždaug po valandos išlįs narkomanai. Vietos turizmo departamentas vengė skelbti statistiką, bylojančią apie tai, kad šis miestas pagal narkomanų, vartojančių intraveninius kvaišalus, skaičių, taip pat pagal mirštamumą nuo narkotikų buvo antras Jungtinėje Karalystėje. Troutas buvo įspėtas, kad neproporcingai didelė jų dalis pastaruoju metu įsikūrė būtent jo patruliuojamame rajone.

Sutraškėjo jo radiotelefonas, ir Dankanas Troutas išgirdo savo šaukinį. Atsiliepęs ir vos tramdydamas jaudulį, pažino seržanto Morlio balsą.

— Viskas gerai, Dankanai?

— Taip, serže. Kol kas, serže.

Trouto patruliuojama teritorija tęsėsi nuo Kemptauno krantinės iki Vaithoko, kuriame nuo neatmenamų laikų gyveno kelios savo nusikalstama veikla mieste labiausiai pagarsėjusios šeimos, tiesa, be jų, čia buvo ir daug padorių miestelėnų. Pastaruoju metu suaktyvinus bendradarbiavimą su vietos bendruomene, buvo pastebimi dideli pozityvūs pokyčiai. Tirštai gyvenamų terasinių gatvių labirintą sudarė ne tik daugiabučiai su laikiniems gyventojams nuomojamais kambariais ir pigūs viešbučiai, čia gyveno ir pasiturinčių miestiečių, tarp kurių buvo viena didžiausių Jungtinėje Karalystėje gėjų bendruomenių, veikė daugybė restoranų, barų ir nedidelių privačių krautuvėlių. Šiame rajone buvo įsikūrusios kelios mokyklos ir miesto ligoninė.

— Reikėtų, kad užsuktum pas vieną svarbią personą. Pas vieną moterį, kuri, turimomis žiniomis, kažko labai sunerimusi.

Davęs nurodymą, jis nupasakojo aplinkybes.

Troutas išsitraukė savo naujutėlę užrašų knygelę ir užsirašė vardą bei pavardę — Katerina Dženings — ir adresą.

— Šį nurodymą gavau iš inspektoriaus, bet manau, kad jis atėjo iš aukščiau, jeigu nujauti, ką noriu pasakyti.

— Visiškai, serže. Esu visiškai netoliese — tuojau pat užsuksiu pažiūrėti.

Pagreitinęs žingsnį jis išdidžiai nudrožė vėjų košiamu Pajūrio bulvaru ir pasuko kairėn, tolyn nuo jūros.

Nurodytu adresu jis rado didingą, rūmus primenantį daugiabu-

tį aštuonių aukštų pastatą, prie kurio gatvėje stovėjo statybų firmos sunkvežimis ir liftų tarnybos vanas. Jis praėjo pro pilką „Ford Focus“ su stovėjimo talonu, priplotu prie priekinio stiklo, kirto važiuojamąją gatvės dalį ir, atsidūręs prie įėjimo į namą, praleido į vidų du vyrus, nešančius didelę sausojo tinko plokštę. Pažvelgė į durų skambučių skydą. Pavardės prie aštuoniasdešimt antro numerio nebuvo. Konsteblis spustelėjo mygtuką. Niekas neatsiliepė.

Skydo apačioje buvo skambutis namo prižiūrėtojui iškviesti, tačiau duris atidarytas laikė pleištas, įspraustas tarp jų ir staktos, todėl jis nusprendė užeiti. Ant lifto priekio buvo pritvirtintas įspėjimas NEVEIKIA, ir Troutas ėmė lipti laiptais, atsargiai keldamas kojas dulkėtomis plokštėmis, susierzinęs dėl to, kad apdulkės batai, kuriuos vakar vakare buvo dailiai išblizginęs. Viršuje kažkas kalė ir dunksėjo, paskui pasigirdo grąžto zirzimas, o užlipus į penktą aukštą teko įveikti statybinių medžiagų kliūčių ruožą.

Lipdamas aukštyn galiausiai pasiekė aštuntą aukštą. Buto, kuriame gyveno Katerina Dženings, durys buvo tiesiai priešais jį. Išvydęs duryse tris atskirai sumontuotas spynas ir akutę, policijos konsteblis susidomėjo. Dvi spynos nebuvo naujiena, tai jis buvo patyręs lankydamasis didesnės kriminalinės rizikos rajonų namuose, kuriuose buvo įsilaužta jau ne pirmą kartą. Tačiau trys spynos atrodė neįprastai. Geriau isižiūrėjęs suprato, kad visos trys buvo ypač tvirtos.

Atrodo, miela ponia, jūs tikrai kažko nerimaujate, pagalvojo Troutas, spausdamas durų skambučio mygtuką.

Niekas neatsiliepė. Jis pamėgino dar porą kartų, kantriai palaukė, o paskui nutarė susitikti ir pasikalbėti su namo prižiūrėtoju.

Nulipęs į ankštą koridorių pirmame aukšte, išvydo į namą įeinant du vyrus. Vienas buvo gal kiek vyresnis nei trisdešimties, atrodė dailių manierų, buvo apsirengęs kombinezoną su užrašu „Stanwell Maintenance“ ant priekinės kišenės ir susijuosęs įrankių diržu. Kitas, einąs septintą dešimtį, iš pažiūros nusiteikęs priešiškai, mūvėjo darbines kelnes ir vilkėjo nešvarų medvilninį sportinį nertinį. Rankoje pastarasis laikė senamadį mobilųjį telefoną, vieno piršto nagas buvo pajuodęs.

Darbininkas sumišęs šyptelėjo Troutui.

— Čia tai bent! Na ir operatyvumas!

Pagyvenęs vyriškis kilstelėjo telefoną.

— Skambinau ne anksčiau kaip prieš minutę! — jo žodžiai dėl gomurinio balso nuskambėjo kaip skundas.

— Skambinote man?

— Dėl lifto!

— Atsiprašau, — tarė Troutas. — O jūs esate...

— Namo prižiūrėtojas.

— Atleiskite, bet aš čia atvykau visai kitu reikalu, — paaiškino pareigūnas. — Tačiau būsiu daugiau nei laimingas, galėdamas jums padėti, jei tik pasakysite, kokios problemos.

— Labai paprastos, — prabilo jaunesnysis. — Kažkas sugadino lifto mechanizmą. Vandalizmas. Sabotažas. Ir avarinis skambutis, ir lifto telefonas — nukirpti laidai.

Troutas įdėmiai jo klausėsi. Paskui išsitraukė užrašų knygelę.

— Gal galėtumėte paaiškinti detaliau?

— Galiu ne tik paaiškinti, bet ir parodyti. Ar nusimanote apie techninius dalykus?

Troutas gūžtelėjo pečiais.

— Galite paegzaminuoti.

— Reikėtų nueiti į variklio skyrių, ten pamatytumėt savo akimis. Ant grindų mėtosi švirkštai. Svarbiausia, kad kažkas prikišo nagus tada, kai liftas važiavo.

— Supratau. Pirmiausia norėčiau trumpai šnektelėti su šiuo džentelmenu.

Darbininkas linktelėjo.

— O aš tik nueisiu patraukti savo mašiną. Prakeikti eismo priežiūros inspektoriai elgiasi kaip gestapas.

Jam nutolstant, Troutas kreipėsi į namo prižiūrėtoją:

— Ar aštuoniasdešimt antrame bute gyvena Katerina Dženings?

— Ji nauja. Kelios savaitės kaip čia įsikėlė. Trumpam nuomojamas butas.

— Gal galėtumėte ką nors apie ją papasakoti?

— Nekalbėjau daug su ja, išskyrus sekmadienį, kai buvo įstrigusi lifte. Ji turi daugybę pinigų, galiu pasakyti, kiek moka už nuomą.

— Kas, jūsų manymu, nuniokojo liftą? Vietiniai chuliganai? O gal kas nors norėjo jos mirties?

Prižiūrėtojas patraukė pečiais.

— Man atrodo, gal jis nenori pripažinti mechanizmo problemos. Galbūt gina save arba savo kompaniją?

Troutas tik linktelėjo, nesileisdamas išprovokuojamas. O savo nuomonę susidarys su mechaniku apsilankęs variklio skyriuje.

— Vadinasi, nežinote, kuo ji verčiasi?

Namo prižiūrėtojas papurtė galvą.

— Ar ji ištekėjusi? Turi vaikų?

— Ji viena.

— Gal nujaučiate, ką ji veikia?

— Aš esu kitame daugiabučio namo gale, nematau nuomininkų šioje pusėje, nebent jie turi problemų. Ar ji turi nemalonumų su policija?

— Ne, nieko panašaus, — norėdamas jį nuraminti Troutas nusišypsojo. — Norėčiau prisistatyti — policijos konsteblis Troutas. Esu vienas iš Gyvenamojo rajono poskyrio pareigūnų, ką tik paskirtas jūsų kvartalui.

Jis suieškojo ir parodė savo kortelę.

Namo prižiūrėtojas ją paėmė ir įtariai apžiūrėjo, sakytum priešais jį būtų stovėjęs ne policijos pareigūnas, o prekybos agentas.

— Tikiuosi, jūs ateinate čia penktadienį ir šeštadienį vakarais, vėlai. Praeitą penktadienį turėjome mažų išperų, kurie padegė šiukšlių konteinerį, — pasiskundė senukas.

— Taip, būtinai. Nauja direktyva kaip tik į tai ir atkreipia dėmesį, — nuoširdžiai pažadėjo jaunasis policijos konsteblis.

— Patikėsiu tada, kai pamatysiu.

85

2007-ųjų spalis

— Ei, senuk, dar nestartavai?

Greisas, vienomis kojinėmis stovėdamas Gatviko oro uosto Pietų terminale, žiūrėjo į savo batus, kurie dabar kaip tik pasirodė ant konvejerio anapus skaitytuvo.

Laikydamas prie ausies mobilųjį telefoną, vyresnysis detektyvas paaiškino:

— Kol kas tik mano prakeikti batai. Man tai jau įgriso iki gyvo kaulo. Kiekvieno skrydžio metu reikia vis labiau išsirengti, velniai rautų. Ir visa tai tik todėl, kad kažkokiam pamišėliui prieš penkerius metus šovė į galvą mintis padegti savo batraiščius! Maža to, man teko registruoti savo rankinį bagažą, mat pagal naujas taisykles jis yra per didelis, o tai reiškia, kad ten būsiu priverstas jo laukti. Juk tai — laiko eikvojimas!

— Atrodo, nekaip išmiegojai, ką?

Greisas šyptelėjo, prisiminęs nuostabią naktį su Kleo.

— Iš tiesų, neatspėjai. Buvo daug geriau nei užvakar. Bent jau nenusigėriau iki žemės graibymo ir neteko klausytis nepaliaujamų apgailėtino vėplos keiksmų.

Ignoruodamas repliką detektyvas seržantas atšovė:

— O šuo ant tavęs dar kartą nepridirbo?

Kostiumą vilkįs Greisas — Niujorke norėjo atrodyti kaip rimtas verslininkas — kamavosi, bandydamas užsirišti dešinį batą, tuo pat metu prie ausies spausdamas telefoną. Galiausiai supratęs, kad stovėdamas to nepadarys, pasidavė ir atsisėdo.

— Ne, šįsyk jis pridirbo tik ant grindų.

— Klausyk, žmogau, ar tu gerai jautiesi? Sprendžiant iš balso, prislėgtas.

— Jaučiuosi puikiai. Bandau užsirišti savo sumautus batus. Ar skambini svarbiu reikalu, ar paprasčiausiai ieškai pašnekovo?

— Ar tu nutuoki apie pašto ženklus? — paklausė Brensonas.

— Pirmos ar antros klasės?

— Labai sąmojinga.

— Galiu tau trumpai papasakoti apie Britanijos kolonijų ženklus, — pasisiūlė Greisas. — Mano tėvukas kolekcionavo pirmos dienos vokus*. Kai buvau vaikas, rinko juos man. Jie beverčiai. Kai jis mirė, mama pasiūlė nunešti visą jo kolekciją filatelistui, ir žinai ką — negavau už juos nė dviejų skatikų. Jei nori užsiimti kokiu hobiu,

* Vokas su priklijuotu pašto ženklu, pažymėtu kalendoriniu antspaudu su data tos dienos, kurią jis buvo išleistas į apyvartą.

tai jau verčiau pamėgink kolekcionuoti drugelius arba kad ir... lokomotyvų numerius.

— Taip, žinoma! Baigei?

Greisas suniurnėjo.

— O dabar paklausyk. Mudu su Bela ką tik aplankėme Klingerius, supratai? Dėl tų grynųjų, kuriuos iš sąskaitos išėmė Lorena Vilson — tris milijonus svarų, prisimeni? Man atrodo, ji bus prisipirkusi pašto ženklų.

— Tu taip manai?

Greisas staiga liovėsi knebinėtis prie savo bato ir susimąstė. Prisiminė antradienį įvykusį pokalbį su Teriu Biglou.

Roniui mirus... jai buvo baisiai sunku... hipotekos bankas atėmė namą... finansinius reikalus tvarkančios kompanijos atėmė beveik viską, išskyrus kelis pašto ženklus.

— Taip. Stivenas Klingeris sakė, kad tai — siauras ratas, tai yra vertingiausiais ženklais prekiauja nedaugelis. Trumpai tariant, vieni kitus gerai pažįsta.

— Gal jis tau išvardijo vietinius perpardavinėtojus?

— Taip, minėjo keletą vardų.

— Klausyk, Glenai. Kai tenka turėti reikalų su siauru glaudžiai tarpusavyje susijusių asmenų ratu, jie bando suglausti gretas, norėdami apsisaugoti patys ir apsaugoti tuos, apie kuriuos ką nors žino. Taigi pirmyn, nutverk juos už kiaušinių! Supratai?

— Aha!

— Pasakyk jiems, kad kalbama apie žmogžudystę, todėl, jeigu bandys slėpti informaciją, pareikšime jiems kaltinimus netiesiogiai bendrininkavus įvykdant nusikaltimą. Įkalk jiems tai į galvą.

Klausau, šefe. Gero skrydžio. Perduok nuo manęs linkėjimus Didžiajam obuoliui*.

— Sėkmės!

— Atsiųsiu tau atviruką

— Tik nepamiršk priklijuoti pašto ženklą.

* Neoficialus Niujorko pavadinimas, pradėtas vartoti XX a. ketvirtame dešimtmetyje džiazo muzikantų, kurių slenge „obuolys“ reiškė darbą, o Niujorke jie lengviausiai rasdavo darbą.

86
2007-ųjų spalis

Bela radiotelefonu susisiekė su viena iš tyrėjų, buvusių operacijos „Dingas" darbo grupės kabinete, ir paprašė sudaryti visų Braitono ir Houvo pašto ženklų perpardavinėtojų sąrašą. Paskui kartu su Glenu, kuris ir vėl vairavo automobilį, nurūko į Kvinso kelią ir pas prekiautoją, kurį minėjo Stivenas Klingeris.

Netoli stoties stūksantis pastatas atrodė taip, lyg būtų stovėjęs čia per visus amžius. Buvo galima pamanyti, kad eksponatai jo vitrinose niekada nebuvo keičiami, tik kartkartėmis papildomi. Čia buvo aibė dėžutėse įpakuotų monetų rinkinių, medalių, pirmos dienos vokų plastikiniuose apvalkaluose ir senų atvirukų.

Jie skubiai, slėpdamiesi nuo stiprėjančios dulksnos, įėjo į vidų ir išvydo dvi moteris. Joms galėjo būti per trisdešimt, galbūt seserys, nes atrodė ganėtinai panašios — abi šviesiaplaukės ir dailios — ir nė iš tolo nepriminė pašto ženklų perpardavinėtojų, kaip juos įsivaizdavo Brensonas. Jis manė, kad pašto ženklai yra nuobodus vyriškas užsiėmimas.

Moterys buvo taip paskendusios pokalbyje, kad nė nepastebėjo detektyvų, tarytum būtų įpratusios prie laiką švaistančių lankytojų. Glenas su Bela dairėsi po vidų, mandagiai laukdami, kada jos baigs kalbėtis. Parduotuvės vidus atrodė dar netvarkingesnis — beveik visas grindų plotas užimtas stalais, ant kurių stovėjo kartoninės dėžės su senoviškais žaismingais atvirukais ir tokiais pat senais, Braitoną vaizduojančiais paveikslėliais.

Ūmai moterys nutraukė pokalbį ir atsigręžė į lankytojus. Brensonas išsitraukė tarnybinę kortelę.

— Detektyvas seržantas Brensonas iš Sasekso kriminalinio skyriaus, o čia — mano kolegė, detektyvė seržantė Moj. Norėtume pasikalbėti su savininku. Gal tai viena iš jūsų?

— Taip, — mandagiai, tačiau ir šiek tiek santūriai atsakė iš pažiūros vyresnė moteris. — Džekelina Hoks. Kokiu jūs reikalu?

— Ar Ronio ir Lorenos Vilsonų vardai jums ką nors sako?

Ji atrodė nustebusi ir pirmiausia žvilgtelėjo į kitą moterį.

— Ronis Vilsonas? Prieš kelerius metus mama turėjo su juo prekybinių ryšių. Gerai jį pamenu. Jis pas mus dažnai lankydavosi, derėdavosi. Bet jis jau miręs, ar ne? Atrodo, prisimenu — žuvo Rugsėjo vienuoliktąją.

— Taip, — patvirtinto Bela, nenorėdama nieko atskleisti.

— Ar jis buvo iš svarbesnių klientų? Priklausė elitui? — pasidomėjo Brensonas. — Prekiavo labai retais ženklais?

Ji papurtė galvą.

— Ne, tik ne čia. Stambių sandėrių pas mus beveik nepasitaiko — pas mus kitoks asortimentas. Atvirai kalbant, mes verčiamės tik mažmenine prekyba.

— Kokios vertės būna didžiausi sandėriai?

— Dažniausiai smulkmė. Vertingiausi kainuoja kelis šimtus svarų. Nebent užsuktų koks nors stambus prekeivis, tada būtų rimtesnė šneka.

— O Lorena Vilson? Ar ji buvo kada nors užėjusi? — toliau klausinėjo Brensonas.

Akimirką pagalvojusi Džekelina linktelėjo.

— Taip, buvo. Tiesa, nepamenu kada konkrečiai. Jei neklystu, ji paskui gana greitai mirė. Buvo atnešusi keletą savo vyro ženklų, kuriuos norėjo parduoti. Mes juos nupirkome, bet ne kažin kiek. Kiek prisimenu, sumokėjome kelis šimtus svarų.

— O ar niekada neužsiminė apie tai, kad verčiasi rimtesne prekyba? Tarkime, už didelius pinigus?

— Kas tai yra „dideli pinigai“?

— Šimtai tūkstančių.

Moteris papurtė galvą.

— Niekada.

— O jei kas nors ateitų, nusiteikęs pirkti ženklų, kurių vertė, pavyzdžiui, keli šimtai tūkstančių? Ką tokiu atveju darytumėte?

— Nukreipčiau jį į Londono aukcioną arba pas kolekcionierių ekspertą. Tikiuosi, jis būtų sąžiningas ir pasiūlytų truputį komisinių!

— Ar šiame rajone yra kas nors, ką tokiu atveju galėtumėte rekomenduoti?

Ji patraukė pečiais.

— Iš tikrųjų Braitone tėra vienintelis žmogus, užsiimantis tokiais stambiais sandėriais, apie kuriuos dabar kalbate. Hugas Hedžertis. Jis jau šiek tiek sensteléjęs, bet žinau, kad dar verčiasi prekyba ženklais.

— Ar galėtumėte nurodyti jo adresą?

— Taip. Tuojau pasakysiu.

Daiko kelias, kuris nepastebimai virto Daiko Kelio prospektu, priminė nugarkaulį, einantį kone nuo miesto centro iki pat Daunso aukštumos keteros, ir sudarė dalį ribos tarp Braitono ir Houvo. Išskyrus porą kvartalų, kuriuose išilgai gatvės rikiavosi parduotuvės, biurai ir restoranai, šis rajonas buvo gyvenamasis, o daugumą pastatų sudarė atskiri namai, kurie tolyn nuo miesto centro atrodė vis puošnesni.

Belos džiaugsmui, eismas buvo labai intensyvus, ir Glenas nori nenori turėjo slinkti lėtai it rimtas, orus eismo dalyvis. Skaitydama namų numerius, ji tarė:

— Artėjame. Kairėje.

Jie privažiavo dviejų krypčių keliuką, kuris šiame rajone buvo nelyginant privalomas šeimininko statuso simbolis. Tačiau, skirtingai nei prie Klingerių namų, čia nebuvo elektrinių vartų, tik mediniai, kuriuos pamačius buvo galima pamanyti, kad jie nedarinėjami jau daug metų. Įvažiavimas į kiemą buvo visiškai užgriozdintas mašinomis, todėl Brensonas pastatė automobilį gatvėje, dviem ratais užvažiavęs ant šaligatvio. Nors ir suprato, kad užblokuoja pravažiavimą, nieko pakeisti negalėjo.

Jie įėjo į kiemą, prasispraudė pro seną BMW nudengiamu stogu, pro dar senesnį „Saab" ir nešvarų pilką „Aston Martin DB7", taip pat pro du „Vokswagen Golf". Brensonui dingtelėjo mintis: nejaugi Hedžertis prekiauja ne tik pašto ženklais, bet dar ir automobiliais?

Detektyvai galiausiai nėrė po prienamio stogeliu ir paskambino į duris. Impozantiškoms durims atsivėrus, Glenas Brensonas net sumirksėjo, negalėdamas patikėti. Juos įleidęs vyras buvo tiksli jo mėgstamiausio visų laikų kino aktoriaus Ričardo Hariso kopija. Glenas taip apstulbo, kad akimirką, kol kišenėse ieškojo tarnybinės kortelės, negalėjo pratarti nė žodžio.

Vyriškio veidas buvo iš tų, pagal kuriuos, dėl jų aštrių bruožų, Glenui visuomet būdavo sunku nustatyti žmogaus amžių. Jam galėjo būti tarp šešiasdešimt penkerių ir beveik aštuoniasdešimties. Jo plaukai, labiau balti nei žili, buvo ilgi ir ne itin prižiūrimi, apsirengęs kriketo megztiniu, iš po kurio matėsi sportiniai marškinėliai, mūvėjo šiltomis sportinėmis kelnėmis.

— Detektyvas seržantas Brensonas ir detektyvė seržantė Moj iš Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus, — prisistatė Glenas. — Norėtume pasikalbėti su ponu Hedžerčiu. Tai jūs?

— Kaip čia pasakius... O kurio pono Hedžerčio jūs ieškote? — tarė šis su pašaipia šypsenėle. — Kurio nors iš mano sūnų ar manęs?

— Pono *Hugo* Hedžerčio, — atsakė Bela.

— Taip, tai aš, — jis pažiūrėjo į savo laikrodį. — Deja, po dvidešimties minučių turiu išvykti žaisti teniso.

— Mums užteks ir kelių minučių, sere, — paaiškino ji. — Norėtume pasikalbėti su jumis apie žmogų, su kuriuo, kaip manome, prieš kelerius metus palaikėte prekybinius ryšius, tai yra apie Ronį Vilsoną.

Hugo Hedžerčio akys ūmai susiaurėjo ir jis atrodė labai susirūpinęs.

— Apie Ronį. O, gerasis Dieve! Turbūt žinote, kad jis miręs?

Šeimininkas, trumpai padvejojęs, pasitraukė į šalį ir jau draugiškesniu tonu paklausė:

— Gal norėtumėte užeiti? Bjauri diena...

Detektyvai pateko į ilgą, ąžuolo plokštėmis apkaltą vestibiulį, ant kurio sienų kabėjo vertingi aliejiniais dažais tapyti paveikslai, ir nusekė paskui Hedžertį į panašiai apkaltą darbo kambarį — čia stovėjo tamsiai raudonos odos sofa ir toks pat atlošiamas fotelis. Pro vitražu puoštus langus buvo matyti tvenkinys, plati dekoratyvinė pievelė, kuri ribojosi su rudenėjančiais krūmokšniais ir skurdžiomis gėlių lysvėmis, taip pat anapus lentų tvoros, kaimynystėje, esančio namo stogas. Tiesiai virš jų galvų monotoniškai zyzė dulkių siurblys.

Kambarys atrodė tvarkingas. Lentynose buvo sustatyti prizai, turbūt laimėti golfo varžybose, o ant stalo rikiavosi daugybė fotografijų. Iš vienos jų šypsojosi graži moteris sidabriniais plaukais, tikriausiai Hedžerčio žmona, o iš kitų žvelgė du paaugliai berniukai, dvi paaugu-

sios mergaitės ir kūdikis. Šalia bloknoto su sugeriamuoju popieriumi ant stalo gulėjo didžiulis didinamasis stiklas.

Hedžertis pasiūlė jiems įsitaisyti ant sofos, pats prisėdo ant fotelio krašto.

— Vargšelis Ronis. Siaubingas dalykas — tai, kas jam nutiko. Ir atsidurk tu man kaip tik tą dieną toje vietoje, — jis nervingai nusijuokė. — Taigi kuo galėčiau jums padėti?

Brensonas pastebėjo eilę storų, iš pažiūros sunkių Stenlio Gibonso pašto ženklų katalogų ir dar vieną eilę iš maždaug tuzino analogiškų katalogų, sustatytų knygų lentynoje.

— Atvykome pas jus tirdami nusikaltimą, iš dalies susijusį ir su ponu Vilsonu, — paaiškino Brensonas. — Mums pasakojo, kad prekiaujate vertingais pašto ženklais. Ar tai tiesa, sere?

Hedžertis linktelėjo, bet tuojau pat nutaisė veido išraišką, bylojančią, kad jam tai nėra svarbus dalykas.

— Pastaruoju metu turbūt ne tiek ir daug. Rinkoje dabar labai sudėtinga situacija. Šiuo metu daugiausia verčiuosi nekilnojamuoju turtu, vertybiniais popieriais, akcijomis. Tiesa, ir su ženkliukais dar truputį pažaidžiu. Noriu jausti pulsą...

Brensonas pastebėjo jo vienoje akyje tiką ir jam tai patiko. Juk lygiai taip pat trūkčiojo ir Ričardo Hariso akis, o šis trūkčiojimas buvo neatskiriama įžymaus aktoriaus žavesio dalis.

— Ar galėtumėte pasakyti, kad ponas Vilsonas buvo vienas iš svarbiausių jūsų klientų?

Hedžertis gūžtelėjo pečiais.

— Tam tikra prasme taip, daugybę metų. Su Roniu nebuvo lengva bendrauti.

— Kaip tai?

— Jei kalbėsime tiesiai šviesiai, kai kurių jo siūlomų prekių kilmė buvo labai abejotinos kilmės. O aš visuomet rūpestingai saugojau savo reputaciją, jei suprantate, ką noriu pasakyti.

Brensonas užsirašė.

— Ar norite pasakyti, kad jums buvo kilęs įtarimas dėl kai kurių jo siūlomų prekių?

— Kai kurių ženklų iš jo kolekcijos aš niekada ir už jokius pini-

gus nebūčiau pirkęs. Ne kartą buvau pagalvojęs, iš kur jis juos ėmė ir ar jis iš tikrųjų sumokėjęs už juos tiek, kiek tvirtina, — šeimininkas patraukė pečiais. — Tačiau jis ganėtinai neblogai nusimanė šiame versle, todėl jam esu pardavęs keletą gerų egzempliorių. Jis visada tvarkingai susimokėdavo grynaisiais. Bet... — Hedžertis nutilo, ir papurtė galvą. — Atvirai kalbant, jis nebuvo mano mėgstamas klientas. Aš stengiuosi nenuleisti akių nuo tų, su kuriais turiu verslo reikalų. Dažnai kartoju, kad pirkti ir parduoti gali tūkstantį kartų, o apsukti — tik kartą.

Glenas nusišypsojo, bet nieko nepasakė.

— Pone Hedžerti, ar ponia Vilson, tai yra ponia Lorena Vilson, kreipėsi į jus po vyro mirties? — pokalbį tęsė Bela.

Hedžertis akimirką dvejojo, jo akys sunerimusios bėgiojo nuo vieno detektyvo prie kito, sakytum staiga kas nors būtų padidinęs statomą sumą.

— Taip, kreipėsi, — atsakymas nuskambėjo įtikinamai

— Gal galėtumėte pasakyti, kokiu reikalu ji?

— Ką gi, manau, dabar tai jau nieko nekeičia — ji jau senokai mirusi. Deja, ji buvo prašiusi prisiekti, kad niekam to neatskleisiu.

Prisiminęs Greiso nurodymus, Brensonas kiek tik įmanydamas taktiškiau leido suprasti, kad reikalas rimtas:

— Pone Hedžerti, mes tiriame nužudymą, todėl reikalaujame suteikti visą turimą informaciją.

Hedžertis atrodė apstulbęs.

— Nužudymą? Nieko nesuprantu. O, Aukščiausiasis. Negali būti. Kas... kas nužudytas?

— Atleiskite, bet šiuo metu to negaliu atskleisti.

— Ne... tiesa, žinoma, — sutrikęs kalbėjo Hedžertis. Jo veidas akivaizdžiai išblyško. — Hm, leiskite man geriau prisiminti, — jis susimąstė. — Buvo taip. Ji norėjo pasimatyti su manimi... Jei neklystu, tai buvo du tūkstančiai antrų vasarį ar kovą, galbūt balandį, jei reikės, galėsiu pasižiūrėti į savo užrašus. Ji pasakojo, kad vyras po mirties paliko ją milžiniškose skolose, o jie atėmė iš jos paskutinius pensus, susigrąžino namą. Atvirai kalbant, tai atrodė žiauroka — šitaip susidoroti su našle.

Jis pažvelgė į detektyvus, tarytum tikėdamasis pritarimo, bet nesulaukė jokios reakcijos.

— Ji man papasakojo, kad gavo šiek tiek pinigų iš gyvybės draudimo kompanijos, tačiau bijo, kad kreditoriai gali atimti ir tuos, — tęsė jis. — Atrodo, kad ji, kaip laiduotoja, buvo pasirašiusi ne vieną sutartį. Taigi ji norėjo iškeisti gautus pinigus į pašto ženklus, nes, pasak jos, ženklus lengviau paslėpti, ir ji buvo teisi. Manau, ją buvo pamokęs jos vyras.

— Ar tai buvo didelė suma? — paklausė Bela.

— Na, pirmą kartą ji gavo pusantro milijono, apytikriai, vienu kitu šilingu daugiau ar mažiau. Po kelių mėnesių atvyko dar kartą, su panašia suma, o gal ir šiek tiek didesne, kurią jai, kaip pasakojo ji pati, buvo pervedęs Rugsėjo vienuoliktosios žalos atlyginimo fondas.

Brensonui patiko tai, kad Hedžerčio nurodytos pinigų sumos atitiko jų anksčiau gautą informaciją. Tai reiškė, kad jis sako tiesą.

— Ir ji paprašė iškeisti jos turimus pinigus į pašto ženklus? — pasidomėjo jis.

— Tai nebuvo taip paprasta, kaip atrodo, — atsakė šeimininkas. — Suprantate, tokie dideli pinigai visuomet patraukia dėmesį. Reikėjo padėti jai likti nežinomai. Todėl jos pinigus paskirsčiau dalimis, o kolegoms paaiškinau, kad perku ženklus kolekcionieriui, nenorėjusiam atskleisti savo tapatybės. Tai, beje, nėra neįprasta praktika. Pastaraisiais metais kinai pametė galvas dėl vertingų pašto ženklų, gaila tik, kad kai kurie perpardavinėtojai iškiša jiems visokį šlamštą. Taip elgiasi net kai kurie iš labiausiai gerbiamų prekiautojų, — tardamas paskutinę frazę jis įspėjamai pakėlė pirštą.

— Gal galėtumėte mums pateikti sąrašą pašto ženklų, kuriuos iš jūsų įsigijo ponia Vilson? — vėl teiravosi Bela.

— Žinoma, tik prašyčiau duoti man šiek tiek laiko. Galėčiau tai padaryti vakarop, prie arbatos, nes dabar manęs laukia tenisas. Ar jūs nieko prieš?

— Puiku, — sutiko Brensonas.

— O jeigu sudarytumėte dar ir sąrašą asmenų, kurie būtų galėję nupirkti iš jos tuos pačius ženklus vėliau, kai jai vėl reikėjo pinigų, tai jūs mums dar labiau padėtumėte, — pridūrė Bela.

— Galėsiu nurodyti prekiautojus pašto ženklais, — tarė jis. — Taip pat ir keletą privačių kolekcininkų, tokių kaip aš. Mūsų čia ne tiek jau ir daug. Gaila, bet keletas mano senų bičiulių ir kolegų jau mirę.

— Galbūt žinote perpardavinėtojų ar kolekcionierių Australijoje?

— Australijoje? — jis suraukė kaktą. — Minutėlę. Taip, tiesa, Ronis pažinojo vieną, kuris prieš kelerius metus, apie devyniasdešimt penktuosius, iš Braitono emigravo į Australiją. Šio žmogaus pavardė — Skegsas. Čadas Skegsas. Jis visada prekiavo dideliais kiekiais. Dabar Melburne užsiima prekių siuntimu paštu. Retsykiais atsiunčia man vieną kitą katalogą.

— Gal kartais iš jo ką nors nuperkate? — paklausė Glenas.

— Ne, — Hedžertis papurtė galvą. — Ne, jis nesąžiningas. Buvo kartą apmovęs. Pirkau iš jo keletą Australijos pašto ženklų, gerai pamenu, išleistų dar iki tūkstantis devyni šimtai tryliktų. Tačiau jų kokybė gerokai skyrėsi nuo to, kaip jis buvo apibūdinęs juos telefonu. Kai pareiškiau jam savo nepasitenkinimą, jis pasiūlė man iškelti jam ieškinį.

Hedžertis, kupinas nevilties, iškėlė aukštyn rankas.

— Deja, suma, už kurią buvau pirkęs, nebuvo to verta, ir jis tai suprato. Pora gabalų — besibylinėdamas būčiau išleidęs daugiau. Stebiuosi, kaip šio nenaudėlio verslas dar nežlugo.

— Gal žinote Australijoje dar ką nors? — vėl paklausė Bela.

— Paklausykite manęs — pavakary gausite iš manęs visą sąrašą. Ar nenorėtumėte užšokti pas mane, tarkime, ketvirtą?

— Puiku, ačiū jums, sere, — padėkojo Brensonas.

Jiems atsistojus, Hedžertis, nelyginant suokalbininkas, pasilenkė į priekį, tarytum būtų norėjęs pasakyti kažką į ausį.

— Vargu ar galėsite man padėti, — prabilo jis. — Mane užfiksavo viena iš jūsų kamerų... važiuojantį Senojo Šorehemo gatve... tai nutiko prieš porą dienų. Ar negalėtumėte kam nors užtarti?

Brensonas nustebęs pažiūrėjo į jį.

— Gaila, sere, tačiau ne.

— Ai, tiek jau to, nesirūpinkite. Norėjau tik pasiteirauti.

Hedžertis gailiai nusišypsojo.

87
2007-ųjų spalis

Ebė sėdėjo ant užpakalinės taksi sėdynės ir iš naujo skaitė ką tik gautą tekstinį pranešimą. Jis pakėlė jai ūpą ir privertė nusišypsoti:

Prisimink... Dirbk taip, tartum pinigai tau būtų nereikalingi. Mylėk, tartum niekada nebūtum buvusi įskaudinta. Šok, tartum niekas tavęs nestebėtų.

Ūpą jai pakėlė ir vairuotojas. Jis pasakojo, kad anksčiau buvo boksininkas, tiesa, nežymus, o dabar laisvalaikiu treniravo vaikus, skatindamas juos užsiimti šia sporto šaka. Jo veidas atrodė suplotas, kaip tikro boksininko, galvojo ji, sakytum lėkdamas šimto mylių per valandą greičiu būtų veidu trenkęsis į betoninę sieną. Po Ebės apsilankymo jau trečiuose šįryt poilsio namuose jis prasitarė taip pat turįs senyvo amžiaus ligotą motiną, tačiau tokie namai — ne jo kišenei.

Nesugalvodama panašaus atsakymo į gautą žinutę, Ebė parašė:

Jau greitai! Nekantrauju. Man tavęs laaaaaaabai trūksta. Xxxxxx.

Kai taksi sustojo šalia daugiabučio namo, kuriame gyvena jos motina, laikrodis rodė kelias minutes po pirmos. Ebė apsižvalgė, patikrino, ar nėra kur Rikio, tačiau pavojaus niekur nesimatė. Tada paprašė vairuotojo jos palaukti ir neišjungti taksometro. Pirmieji dveji poilsio namai, kuriuose ji iš pat ryto apsilankė, atrodė siaubingai, užtat treti buvo tokie, kokių reikėjo, bet svarbiausia — juose atrodė saugu. O visų geriausia — ten buvo laisva vieta. Todėl Ebė nusprendė tuojau pat grįžti atgal ir nuvežti mamą į šiuos poilsio namus.

Jai tereikėjo įsimesti keletą daiktų į lagaminą. Ebė žinojo, kad mama vos juda, tačiau ji pati galės sudėti jai daiktus ir ją paskubinti. Gal mamai tai ir nepatiks, bet ji turės kelioms savaitėms su tuo susitaikyti. Ten jai bus bent jau saugu. Ebė negalėjo visiškai pasikliauti savo motinos naująja prižiūrėtoja, rūsčiąja Doris, kurios pavardės net nežinojo.

Kai jos motina bus saugi, Ebė galės pereiti prie plano, kurį buvo sudariusi per keletą pastarųjų valandų. Pagal pirmą šio plano dalį ji turėjo išsidanginti kuo toliau nuo čia. Pagal antrąją — reikėjo susirasti ką nors, kam galėtų patikėti savo paslaptį. Tačiau tokiais žmonėmis ji turėjo besąlygiškai pasitikėti.

Ar daug būtų atsiradę nepažįstamų žmonių, kuriems būtų galėjusi patikėti saugoti visa tai, ką ji turėjo, nebijodama, kad jie ims ir pabėgs, kaip tai buvo padariusi ji pati?

Taksi vairuotojas atrodė tam tinkamas. Ji jautė, kad reikalui esant, galėtų juo pasikliauti. Tik ar jis vienas pajėgtų atbaidyti Rikį, ar jam reikėtų dar poros pagalbininkų? Tai reikštų, kad ji sudėtų savo viltis į žmogų, kurį matė trisdešimt minučių, ir į kitus, kurių ji visiškai nepažįsta. Po viso to, ką iki šiol patyrė, tai atrodė per daug rizikinga.

Tačiau šiuo metu Ebė neturėjo didelio pasirinkimo. Buto nuomą buvo sumokėjusi už tris mėnesius į priekį, iš kurių jai dar buvo likę du, o tai iš jos pareikalavo didžiausio santaupų grynaisiais kąsnio. Dabar dar reikėjo pridėti ir mokestį už motinos kambarį Bekshil Lonso poilsio namuose, kurį irgi reikėjo sumokėti į priekį, tik šiuo atveju už mėnesį. Tiesa, ji dar turėjo kreditinę kortelę, su ja galėjo išsiversti porą mėnesių, apsistodama kur nors pigesniame viešbutyje. O jau paskui kažkokiu būdu teks leisti į apyvartą savo brangenybes. Tačiau pirmiausia būtina pasprukti nuo Rikio.

Ji dėkojo Dievui už laimingą atsitiktinumą — kad nesuspėjo perkelti jų į ne per seniausiai įsigytą saugyklos seifą.

Iš viso to, kas jai buvo žinoma apie Rikį, Ebė turėjo suprasti, jog jis — beveik elektronikos magas. Vieną vakarą jis jai pasigyręs, kad pusėje aukščiausios klasės Melburno ir Sidnėjaus viešbučių registratūroje dirba jo žmonės, kurie jam perduoda jau išsiregistravusių klientų grąžintus plastikinius numerių raktus. Šiuose raktuose saugomi duomenys apie jų kreditines korteles ir jų namų adresus. Pats Rikis tąsyk užsiminė apie tai, kad informaciją iš jo mielai perkąs vienas žmogus, todėl ši suktybė, arba, kitaip tariant, *informacinės paslaugos*, kaip jis mėgo vadinti savo veiklą, jam neša didesnį pelną nei legalus verslas.

Ji įėjo pro duris į vidų ir patraukė koridoriumi link motinos buto. Prieš tai porą kartų skambino norėdama patikrinti, ar viskas gerai. Pirmą kartą tai buvo apie 10.30, mama jai sakė, kad skambinęs

spynų meistras ir žadėjęs apie vienuoliktą atvykti. O antrąsyk Ebė su ja kalbėjosi maždaug prieš valandą, ir mama pasakojo, kad meistras jau atvykęs.

Ebė labai nusivylė, atrakinusi motinos buto duris senuoju raktu. Ir dar labiau susirūpino, niekur nematydama jokio darbininko. Susirimusi šūktelėjo, paskui prieškambariu nuskuodė į svetainę.

Dideliam savo nustebimui, Ebė pamatė, kad ant grindų nebėra kilimo. Raudonasis kilimas, kurį prisiminė dar iš vaikystės, nuo kurio ji vakar valė pabertą ryžių pudingą, buvo dingęs. Ant plikų, grublėtų grindų buvo likęs tik nudėvėtas patiesalas.

Kol Ebė bandė įžvelgti kokį nors ryšį tarp naujos durų spynos įstatymo ir kilimo dingimo, jai atrodė, kad žemė slysta iš po kojų. Užplūdo bloga nuojauta.

— Mama! Mamyte! — šūktelėjo Ebė, neprarasdama vilties, kad mama galbūt virtuvėje, gal tualete, o gal miegamajame.

O kur Doris? Argi ji nebuvo pažadėjusi ateiti pas motiną į butą ir pabūti kartu su ja?

Jausdama vis stiprėjančią paniką, Ebė apibėgo visus kambarius iš eilės. Paskui išlėkė iš buto ir laiptais, šokinėdama per dvi pakopas iškart, užbėgusi į viršų paspaudė Doris buto durų skambutį. Netrukus ėmė belsti į jas kumščiais.

Atrodė, praėjo visa amžinybė, kai pagaliau iš vidaus pasigirdo gerai pažįstamas grandinėlės barškėjimas ir lygiai taip pat kaip anksčiau prasivėrė durys, bet tik keletą colių. Pro tarpą į ją atsargiai žvelgė buto šeimininkė su dideliais tamsiais akiniais, bet tuojau svetingai nusišypsojo ir atidarė duris plačiau.

— Sveika, mano brangioji!

Toks džiugus pasveikinimas akimirksniu nuramino Ebę ir ji pagalvojo, kad Doris nori jai pasakyti, jog motina yra pas ją.

— O, labas, aš tik norėjau paklausti, gal žinote, kas nutiko ten, apačioje?

— Ar turi omenyje spynų meistrą?

Vadinasi, jis tikrai buvo atvykęs.

— Taip.

— Taigi, brangioji, jis jau darbuojasi. Atrodo, labai žavus jaunuolis. Ar kas negerai?

— Ar patikrinote jo tapatybę, kaip kad buvau prašiusi?

— Žinoma, brangioji, jis turėjo kompanijos darbuotojo pažymėjimą. Turėjau pasiėmusi savo didinamąjį stiklą, kad geriau matyčiau ir galėčiau perskaityti. Spynų montavimas, tiesa?

Kaip tik tuo metu suskambo Ebės mobilusis telefonas. Žvilgtelėjusi į ekraną pamatė savo mamos naujojo telefono numerį. Ji vėl pakėlė akis į Doris.

— Viskas gerai, ačiū.

Doris pakėlė pirštą.

— Šis tas verda ant viryklės, brangioji. Užsuk pas mane, jeigu ko nors reikės.

Vos tik Doris uždarė duris, Ebė atsiliepė į skambutį.

Pasigirdo jos motinos balsas. Tačiau jis drebėjo ir atrodė it nesavas, be gyvybės, tarytum motina būtų skaičiusi iš rašto.

— Ebe, — kreipėsi ji. — Rikis nori kalbėti su tavimi. Tuojau duosiu. Prašau, daryk tai, ką jis tau lieps.

Pokalbis baigėsi.

Ebė lyg paklaikusi tuojau pat atskambino. Tačiau jos skambutis iškart buvo nukreiptas į balso paštą. Beveik tą pačią akimirką paskambino jai. Ekrane Ebė perskaitė: „Nežinomas numeris."

Tai buvo Rikis.

88

2007-ųjų spalis

— Kur mano motina?! — užstaugė į telefoną Ebė, Rikiui nesuspėjus nė išsižioti. — Kur ji, šunsnuki, tu? KUR JI?

Už nugaros prasivėrė durys, tarpduryje pasirodė pagyvenęs vyriškis, bet tuojau pat su trenksmu jas vėl uždarė.

Netekusi galvos dėl to, kad buvo tokia kvaila ir paliko motiną su šia sene, Ebė skubiai pasitraukė į palyginti nuošalią laiptinę.

— Aš noriu su ja pasikalbėti. Dabar. Kur ji?

— Tavo motina jaučiasi puikiai, Ebe, — atsakė jis. — Įsitaisiusi taip jaukiai, kaip erkė kilime — jei tau dabar smalsu, kur ji galėjo prapulti.

Prispaudusi mobilųjį telefoną prie ausies, ji vėl nustriksėjo laiptais žemyn ir netrukus įėjo į motinos butą, uždarydama paskui save duris. Nuskubėjo tiesiai į svetainę, kur vėl įsmeigė žvilgsnį į plikas, sudėvėtu patiesalu apdengtas grindis. Veidu sruvo ašaros. Ji drebėjo, jautėsi kaip nesava, ėmė reikštis pirmi panikos požymiai.

— Aš skambinu į policiją, Riki, — pareiškė ji. — Man jau vis tiek. Supratai? Tuojau pat paskambinsiu į policiją.

— Nemanau, Ebe, — ramiai atsakė jis. — Man atrodo, kad tu per daug gudri ir taip nepasielgsi. Ir ką tu jiems pasakysi? *Aš pavogiau iš to žmogaus viską, ką tik jis turėjo, o dabar jis surado mane ir paėmė mano motiną įkaite.* Tiesa? Tu turėtum būti moki, kad padengtum visus mano patirtus nuostolius, Ebe. Šiandien Vakarų pasaulyje laikomasi pinigų plovimo prevencijos taisyklių, todėl turėtum atsiskaityti tiek už brangų nekilnojamąjį turtą, tiek už stambias pinigų sumas. Įdomu, kaip tu įrodysi, kad tokį turtą sau susikrovei dirbdama padavėja Melburno bare.

Ebė vėl suriko į telefoną.

— Man nusispjaut, Riki. Supratai?

Trumpam stojo tyla. Po akimirkos jis kalbėjo toliau:

— O, manau, kad taip. Tai, ką tu man padarei, darei ne staigaus impulso pagauta. Judu su Deivu ilgai tam rengėtės, kūrėte planą, tiesa? O gal nori pasakyti, kad jis tau neliepė su manimi dulkintis? Gal tai aš savo noru leidausi dulkinamas?

— Tai neturi nieko bendra su mano motina. Parvežk ją atgal. Parvežk ją, o tada galėsime kalbėtis.

— Ne, tai tu atvežk man viską, ką pavogei, o jau tada galėsime kalbėtis.

Panika intensyvėjo. Ebė godžiai gaudė orą. Galva degte degė. Jai atrodė, kad ji beveik sklando atsiskyrusi nuo savo kūno. Šonu trenkėsi į sofos galą ir tvirtai įsikibo į vieną jos atramą, paskui susverdėjo ir apsvaigusi sudribo ant jos.

— Mūsų pokalbis baigtas, — dusdama tarė ji, — aš skambinu į policiją.

Nepaisant griežtos frazės, ji išgirdo, kad jos balse nebeliko ankstesnio užtikrintumo, o tai greičiausiai išgirdo ir Rikis.

— Gerai, o kas toliau?

— Man vis vien. Velniop, manęs tai nejaudina! — nelyginant pykčio priepuolio pagautas vaikas ji nuolat kartojo tą patį, tik vis garsiau. — Velniop, manęs tai nejaudina!

— O turėtų. Todėl, kad jie ras chroniškai sirgusią savižudę moterį ir jos dukterį, vagilę, sapaliojančią kažką apie vyrą, kurį ji buvo apvogusi, o kitas vyras, tas, kuris ją primokė, negali atvykti ir paliudyti jos naudai. Taigi gerai pagalvok, kaip reikės išsisukti, tu, pasiutusi kekše. Dabar leisiu tavo jausmams atslūgti ir užplikysiu tavo mamytei puodelį puikios arbatos, o paskui aš tau vėl paskambinsiu.

— Ne... palauk!.. — sušuko ji.

Tačiau jis jau buvo spėjęs išjungti telefoną.

Ebė ūmai prisiminė gatvėje jos laukiantį taksi su įjungtu taksometru.

89
2007-ųjų spalis

Rojus Greisas, laukdamas, kada ims suktis bagažo karuselė, išsiuntė Kleo trumpą žinutę apie savo atvykimą. Jis buvo paskaičiavęs, kad dabar Jungtinėje Karalystėje turėtų būti aštuoniolika valandų penkiolika minučių. Penkiolika minučių iki operacijos „Dingas“ tyrimo grupės vakarinio pasitarimo pradžios.

Jis paskambino detektyvei inspektorei Lizai Mentl, norėdamas sužinoti naujienas, bet abu kartus, tiek paskambinus į jos laidinį telefoną, tiek į mobilųjį, jo skambučiai buvo nukreipti į balso paštą. Tada Greisas paskambino Glenui Brensonui, kuris atsiliepė po antro signalo.

— Apsiavei batus?

— Taip, skambinu norėdamas tai pranešti. Pamaniau, gal apsidžiaugsi.

— O kur dabar esi? Nuskridai, tiesa? Kenedžio oro uoste?

— Niuarko. Laukiu savo bagažo.

— Ir sekasi gi žmonėms — šlaistosi sau po Niujorką, o mes čia plūkiamės iki devinto prakaito.

— Būčiau komandiravęs tave į Australiją, bet nemanau, kad dabartinėje tavo situacijoje tai būtų geriausias žingsnis.

— Kuo toliau šiuo metu būnu nuo Arės, tuo ji laimingesnė. Tiek to, daugiau papasakosiu, kai grįši.

Tik ne tai, pagalvojo Greisas. Nors jis dėl šio žmogaus, kurį labai mėgo, būtų galėjęs padaryti bet ką, tačiau kiekvieną kartą, duodamas jam ar bet kam kitam patarimą, galintį pakeisti tolesnį gyvenimą, labai nervindavosi. Ką gi jis, velniai rautų, iš tikrųjų supranta? Be to, ar jo paties santuoką būtų galima laikyti pavyzdine? Tačiau apie tai jis nepasakė nieko.

— Ar galėtum papasakoti, kas nauja? — pasiteiravo Rojus.

— Patikėk, per pastarąsias septynias valandas, kol tu sėdėjai atsilošęs, siurbčiojai šampaną ir žiūrėjai filmus, mes intensyviai darbavomės.

— Skridau gyvuline klase, kamuojamas pilvo spazmų, listeriozės ir venų trombozės. Be to, neveikė mano ausinės. Dėl viso kito beveik pataikei.

— Į žvaigždes per kančias, ar ne taip sakoma?

— Taip, taip. Už malonumus tenka brangiai mokėti. Gana pliurpti niekus!

Brensonas informavo apie apsilankymus pas pašto ženklų perpardavinėtojus — seseris Hoks ir Fugą Hedžertį.

Greisas įdėmiai klausėsi.

— Vadinasi, pašto ženklai! Ji visus pinigus iškeitė į pašto ženklus!

— Teisingai. Jie portatyvūs. Nereikia sukti galvos dėl visų tų taisyklių, kuriomis siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui. Oro uostuose muitininkai dirba su šunimis, kurie gali užuosti pinigus. Juolab kad trys ir ketvirtis milijono grynaisiais užimtų labai daug vietos. Tačiau tokios pat vertės pašto ženklai puikiai išsitenka dviejuose A4 formato vokuose.

— Ar galime numanyti, ką ji su jais darė?

— Ne. Kol kas ne. Šiaip ar taip, vėliau mes dar nuvykome pas Lorenos Vilson seserį.

— Ir ką ji pasakė?

— Tiesą sakant, gana daug.

Pasigirdus pyptelėjimui, ėmė suktis įrenginys su bagažu. Greisą niūktelėjo pro šalį nuskubėję du labai apkūnūs vyrai, paskui viena juodaodė, stumianti vežimėlį su bagažu, užgavo jam kojas. Jis paėjo keletą žingsnių į šoną ir atsitraukė atgal, toliau nuo minios, susispietusios prie konvejerio, kad turėtų daugiau laisvos vietos, o kartu ir matytų, kada pasirodys jo lagaminas. Prieš kelerius metus jam yra tekę budėti Gatviko oro uoste, todėl žinojo, kad bagažo vagystės nuo konvejerio yra įprastas reiškinys.

— Ten, pas tave, didelis triukšmas, — tarė Brensonas.

— Bet aš tave girdžiu labai gerai. Gali tęsti?

— Pirma. Praėjus savaitei po Rugsėjo vienuoliktosios, kai tik buvo atnaujinti skrydžiai, Lorena su seserimi nuskrido į Niujorką. Ten jos užėjo į viešbutį, kuriame prieš tai buvo apsistojęs Ronis, į „W".

— „W"? — paklausė Greisas. — Kaip tai „W"?

— Toks pavadinimas.

— Vien tik „W"?

— Klausyk, seni, tu gyveni urve ar kur? Manau, tau būtų ne pro šalį pasamdyti mane patarėju stiliaus klausimais. „W" — tai viešbučių tinklas. Trumpai tariant, tai patys kiečiausi viešbučiai.

— Aišku, tik neužmiršk, kad mano atlyginimas per mažas kiečiausiems viešbučiams.

— Bet vis tiek negaliu patikėti, kad apie juos nieko nesi girdėjęs.

— Ką padarysi, tai — dar viena gyvenimo paslaptis. Ar turi dar ką nors papasakoti be to, kad aš nesu girdėjęs apie tokį viešbutį?

— Taip, dar šį bei tą. Dalis jo daiktų tebebuvo numeryje. Viešbučio administracija per daug nesidžiaugė, mat kreditinė kortelė, kurią jis paliko, buvo apytuštė.

— Nejaugi jie negalėjo atsižvelgti į faktą, kad jis žuvo?

— Darau prielaidą, kad jie tuo metu dar nežinojo. Jis buvo užsisakęs kambarį tik porai parų ir palikęs jiems kreditinę kortelę. Kad ir kaip ten buvo, aišku tik viena — jo pasas ir atgalinio skrydžio į Jungtinę Karalystę bilietas gulėjo jo seife.

Greisui lyg akmuo nuo širdies nukrito, kai išvydo savo lagaminą.

— Minutėlę, — jis nuskubėjo prie konvejerio pasiimti daiktų. — Gerai, tęskime.

— Paskui jos nuėjo į Prieplaukos 92, kur Niujorko policija buvo atidariusi kažką panašaus į žuvusiųjų centrą. Žmonės nešdavo ten įvairius radinius, tarkime, šukas, pagal kuriuos ekspertai galėdavo nustatyti galimų aukų DNR ir identifikuoti palaikus arba atskiras jų dalis. Ten taip pat buvo išstatyti rasti asmeniniai daiktai. Lorena ir jos sesuo buvo ten užsukusios, tačiau tuo metu policija dar nebuvo radusi jokių jos vyrui priklausiusių daiktų, pagal kuriuos būtų buvę galima nustatyti jo tapatybę.

Greisas su lagaminu vėl pasitraukė atokiau nuo žmonių, į ramesnę vietą, ir luktelėjęs, kol per garsiakalbį perskaitys informaciją, pasiteiravo:

— O ar pavyko sužinoti ką nors apie pinigus, pervestus Lorenai?

— Prie to dar sugrįšiu, o dabar man reikia paskubėti — iki pasitarimo liko minutė.

— Perduok detektyvei inspektorei Mentl, kad po pasitarimo man paskambintų.

— Perduosiu. Bet pirmiau noriu tau dar kai ką pasakyti. Turime labai svarbią naujieną! Lorena, lankydamasi Prieplaukos 92, iš ten dirbusio pareigūno išviliojo pusantro tūkstančio dolerių. Jie tuo metu dosniai dalijo žalius kiekvienam, kas tik buvo netekęs kurio nors iš artimųjų ir sunkiai vertėsi finansiškai.

— Tačiau tąsyk ji nepasielgė kaip nors nesąžiningai. Tuo metu jos finansinė padėtis buvo apgailėtina, tiesa?

— Taip. Pasak sesers, praėjus porai savaičių po jų sugrįžimo į Britaniją, Lorenai telefonu pranešė, kad sprogimo epicentre griuvėsiuose dirbę gelbėtojai rado piniginę su Ronio Vilsono vairuotojo licencija ir mobilųjį telefoną, kuris, kaip paaiškėjo, priklausė taip pat jam. Jų nuotraukos kartu su viskuo, kas buvo rasta piniginėje, buvo išsiųsta Lorenai, kad oficialiai patvirtintų, jog tai tikrai Ronio daiktai.

— Tą ji ir padarė?

— Aha. Paskui ji gavo pinigų — didelę gyvybės draudimo išmoką, vėliau — kompensaciją. Jos sesuo nustebo, kai mes jai tai papasakojome. Sakyčiau ne tik nustebo — buvo priblokšta ir įsiutusi.

— Apsimetė?

— Mano akimis žiūrint, ne; taip pat ir Belos nuomone. Jos jausmai svyravo tarp nuostabos ir pykčio. Mūsų pokalbio metu ji gyrėsi, kad padėjo Lorenai iš savo santaupų, o juk tai buvo, anot banko išklotinių, jau po to, kai Lorena gavo pirmą didelę išmoką.

— Vadinasi, garbė seserims — ne vertybė?

— Atrodo, santykiai tarp jų buvę vienpusiški. Tačiau svarbiausią naujieną pasilaikiau mūsų pokalbio pabaigai. Tau tai patiks.

Per salės garsiakalbį pasigirdo dar vienas skelbimas. Greisas šūktelėjo Brensonui, prašydamas lukteléti, kol bus perskaityta informacija.

— Popiet gavome laboratorinio tyrimo atsakymą dėl Lorenos Vilson vaisiaus šeiminio DNR atitikimo. Man atrodo, tėvas jau aiškus!

— Kas toks? — susijaudinęs paklausė Greisas.

— Hm, jei neklystame, tai yra niekas kitas kaip tik Ronis Vilsonas.

Greisas nutilo, jausdamas, kaip jį užplūsta adrenalinas. Vadinasi, nuojauta jo neapgavo.

— Kiek patikimi tyrimo rezultatai?

— *Šeiminis* DNR atitikimas reiškia, kad žinome pusę tėvo DNR sudėties. Galimi, tiesa, ir kiti variantai. Vis dėlto, atsižvelgdamas į tai, kas jo motina, drįsčiau teigti, kad šansai, jog tėvas gali būti kažkas kitas, yra pernelyg maži, todėl ir neverti tolesnio aptarinėjimo.

— Iš kur gavote Ronio DNR?

— Iš šukų, kurias jo žmona, lankydamasi Niujorke, perdavė Niujorko policijai. Tyrimo duomenys pagal galiojančią tvarką buvo persiųsti Britanijos policijai, o ši įvedė juos į Valstybinį duomenų banką.

— Tai reiškia, — tarė Greisas, — kad mūsų bičiulis ponas Vilsonas arba paliko savo sušaldytą spermą, ir jo žmona, kuri nebuvo tokia mirusi kaip atrodė, ją implantavo į savo kiaušidę, arba...

— Man įtikinamesnis atrodo antrasis „arba“, — įsiterpė Brensonas.

— Turėdamas omenyje dabartinę savo buvimo vietą, pirmenybę taip pat teikčiau antrajam, — atsakė Greisas.

— Juolab kad tu, seni, dabar esi gerokai arčiau nei aš. Ir nesvarbu, ar suvarstytais batais ar ne.

90
2007-ųjų spalis

Ebė išgirdo kažkur skambant telefoną. Skambėjo arti ir įkyriai. Tačiau netrukus krūptelėjusi suprato, kad skamba jos pačios telefonas. Ji sumišusi atsisėdo, bandydama susivokti, kur esanti. Skambutis netilo.

Nors veidu jautė vėsą, kūnu žliaugė prakaitas. Ebė sėdėjo tamsoje, tik vaiduokliškoje oranžinėje migloje šmėkščiojo keisti šešėliai. Jai sujudėjus, po ja sugirgždėjo spyruoklė. Vadinasi, sėdi ant sofos, savo motinos bute. O, Jėzau, kiek laiko ji miegojo?

Ebė apsidairė, bijodama, kad galbūt sugrįžo Rikis ir dabar kažkur čia tūno. Ji išvydo tamsoje šviečiant telefono ekraną ir ištiesė į jį ranką. Užteko perskaityti „Nežinomas numeris" ir iš baimės dar labiau susuko vidurius. Telefono laikrodis rodė 18.30.

Ji pakėlė telefoną prie ausies.

— Klausau.

— Tikiuosi, turėjai laiko pagalvoti, a? — pasigirdo Rikio balsas.

Panika paralyžiavo mintis. Kur jis dabar, velniai griebtų? Jai reikėjo kuo greičiau dingti iš čia. Sėdėdama motinos kambaryje ji buvo lengva auka. Kažin ar jis žino, kur ji šiuo metu yra? O gal jis kur nors kieme?

Prieš atsakydama Ebė truputį palaukė, bandydama sudėlioti padrikas mintis. Nutarė nejungti šviesos, kad Rikis, jeigu jis dabar iš gatvės stebi langus, nesuprastų, jog ji name. Pro nertines užuolaidas į vidų skverbėsi gatvės šviesa, kurios Ebei šiuo metu visiškai pakako.

— Kaip mano motina? — paklausė griežtu tonu, tačiau balsas drebėjo.

— Puikiai.

— Jos organizmas visiškai nusilpęs. Jeigu ji per tave sušals, susirgs pneumonija...

Rikis pertraukė ją, neleisdamas baigti sakinio:

— Aš tau sakiau, kad ji įsitaisiusi patogiai kaip erkė kilime.

Ebei nepatiko tonas, kuriuo jis ištarė šią frazę.

— Aš noriu su ja pasikalbėti.

— Žinoma, kad nori. O aš noriu, kad grąžintum man tai, ką iš manęs pavogei. Tai labai paprasta. Grąžini man tai, kas mano, arba pasakai, kur paslėpei, ir tavo mamytė galės kartu su tavimi grįžti namo.

— Kaip man žinoti, kad galiu tavimi pasitikėti?

— Iš ko aš girdžiu! — pasišaipė jis. — Abejoju, ar tu supranti šio žodžio reikšmę?

— Paklausyk. Kas buvo, tas buvo, — tarė ji. — Grąžinsiu tau tai, kas liko.

Pašaipą jo balse pakeitė nerimas.

— Ką nori tuo pasakyti — *grąžinsiu tau tai, kas liko?* Man reikia visko. Visko. Tai sandėris.

— Tu negali atgauti visko. Galiu grąžinti tau tik tai, ką turiu.

— Tai štai kodėl seifas saugykloje buvo tuščias, taip? Tu jau išleidai pinigus?

— Ne visus, — ji suprato, kad rizikuoja.

— Klausyk, tu, prakeikta kekše! Nori, kad pribaigčiau tavo motiną, ką? Tu verčiau leisi man ją užmušti, nei grąžinsi man mano nuosavybę! Vadinasi, pinigai tau svarbiau už viską.

— Taip, — pritarė ji. — Tu visiškai teisus, Riki. Svarbiau.

Ebė baigė pokalbį.

91
2007-ųjų spalis

Ebė perbėgo tamsų kambarį, atsitrenkė į odinį pufą, paskui apgraibomis susirado vonios kambarį. Ten pripuolė prie prausyklės ir ėmė žiaukčioti, lyg būtų ketinusi išvemti patį skrandį, o nervai nuo įtampos buvo visiškai pakrikę.

Atsukusi čiaupą nuplovė vėmalus, išskalavo burną ir giliai kvėpuodama įjungė šviesą. *Maldauju, tik neleisk man patirti dar vienos panikos atakos.* Ji stovėjo abiem rankomis įsikibusi į kriauklės kraštus, ašarojančiomis akimis, baimindamasi, kad bet kurią akimirką į vidų gali įsiveržti Rikis.

Ebei reikėjo sprukti iš čia ir atsiminti, dėl ko visa tai daro. *Noriu geresnio gyvenimo savo motinai.* Štai dėl ko visa tai. Be pinigų paskutinieji motinos gyvenimo metai virstų sunkiai įsivaizduojama kankyne. Ebė turėjo tai prisiminti kiekviename žingsnyje.

Be to, reikėjo pagalvoti ir apie tai, kas laukia jos pačios: Deivas nekantrauja greičiau gauti žinutę, kad ji pasirengusi su juo susitikti.

Beliko atlikti tik vieną sandorį, ir jos motinos ateitis bus užtikrinta. Beliko tik vienas skrydis lėktuvu, ir ji galės pradėti savo naują gyvenimą.

Rikis buvo pavojingas. Sadistas. Niekšas. Bet kad žudikas? Ne, ji taip nemanė.

Ebė suprato, kad privalo jam pasipriešinti ir pademonstruoti, kad vėl yra stipri. Niekšai supranta tik tokią kalbą. Jis juk nėra kvailys. Jis nori susigrąžinti viską. Žudyti ligotą senutę jam nebuvo jokios prasmės.

O, Dieve, maldauju.

Ebė sugrįžo į svetainę, tikėdamasi, kad jis paskambins. Pasirengusi tuojau pat atmesti jo skambutį. Po valandėlės, pabūgusi, kad galbūt daro didelę klaidą, širdžiai nusiritus į kulnis, išsėlino pro buto duris į dar tamsesnį koridorių, o iš ten priešgaisriniais laiptais ėmė lipti į antrą aukštą.

Po kelių minučių ji jau skambino Dorės telefonu, tik surinkusi visai kitą numerį. Atsiliepė taisyklingai kalbantis vyras.

— Gal būtų galima kalbėti su Hugu Hedžerčiu? — paklausė Ebė.

— Žinoma, jūs dabar su juo ir kalbate.

— Atleiskite, pone Hedžerti, kad skambinu jums vėlai vakare, — atsiprašė Ebė. — Bet norėčiau parduoti pašto ženklų kolekciją.

— Iš tikrųjų? — jo balsas dabar atrodė svajingai liūdnas. — Ir ką gi jūs galėtumėte apie juos pasakyti?

Ji išvardijo visus iš eilės ženklus, kiekvieną jų apibūdindama išsamiai. Ebė taip gerai juos žinojo, kad jie atmintyje buvo išlikę nelyginant fotografijoje. Hedžertis porą kartų ją pertraukė, teiraudamasis specifinės informacijos.

Jai baigus kalbėti, Hugas Hedžertis keistai nutilo.

92
2007-ųjų spalis

Rikis, giliai paskendęs mintyse, sėdėjo vane, pastatytame nuošalioje stovyklavietėje, kurią surado internete. Į automobilio stogą barbenantis lietus buvo gera priedanga. Turbūt niekas nesiryžtų maklinėti tamsoje po pažliugusį lauką ir kaišioti nosį ten, kur nepridera.

Ši vietelė atrodė ideali. Vos už kelių mylių nuo Istburno, Daunso aukštumose, pačiame pakraštyje kaimelio, vieno iš tų, kurie vaizduojami meniniuose atvirukuose, pavadinimu Alfristonas. Stovyklavietė buvo įrengta už lietaus čaižomų teniso klubo pastatų, dideliame miškingame lauke, o į ją buvo galima patekti pavažiavus pusę mylios link apleistos sodybos vedančiu keliuku.

Metų laikas ir oras nebuvo tinkami nei tenisui, nei iškyloms, o tai apsaugojo nuo smalsių žvilgsnių. Šeimininkas irgi neatrodė panašus į tokį, kuris galėtų šnipinėti. Jis buvo atvažiavęs su dviem be paliovos besikivirčijančiais berniūkščiais, paėmė penkiolikos svarų sterlingų mokestį už tris paras ir parodė Rikiui, kur yra tualetas bei dušas. Nurodęs savo mobiliojo telefono numerį, pasakė, kad galbūt atvažiuos rytoj, jei dar kas nors pasirodytų.

Čia Rikis rado tik vieną didelį namelį ant ratų su olandiškais valstybiniais numeriais, o savo vaną pastatė atokiau nuo jo.

Jis turėjo pakankamai maisto, vandens ir pieno, kurių nusipirko degalinės parduotuvėje. Jausdamas alkoholio poreikį nervams numalšinti, nuplėšė skardinės dangtelį ir vienu gurkšniu pusę jos ištuštino. Paskui prisidegė cigaretę ir paskubomis įtraukė tris ilgus dūmus. Truputį nuleidęs žemyn langelį norėjo nukratyti pelenus, tačiau vėjas pūstelėjo juos tiesiai jam į veidą. Uždarydamas jį Rikis truktelėjo nosimi. Uoslę suerzino nemalonus kvapas iš išorės.

Jis vėl užsitraukė dūmą, paskui dar kartą gurkštelėjo šviesaus alaus. Pastarasis telefoninis pokalbis su Ebe jį stipriai neramino. Beje, tai ji nutraukė pokalbį. Ką gi, vadinasi, jis ir vėl apsiriko dėl šios kalės.

Rikis dabar bijojo, kad ji gali padaryti tai, ką sakė. Jos žodžiai neišėjo iš galvos.

Grąžinsiu tau tai, kas liko.

Kažin, kiek ji išleido? Iššvaistė? Ji tikriausiai norėjo apdumti akis. Neįtikėtina, kad per tą laiką, kai ji pabėgo, Ebė būtų išleidusi daugiau kaip keletą tūkstančių. Ji blefavo.

Jam vertėjo padidinti statymą. Įvardyti jos blefą. Tegul ji sau įsivaizduoja esanti kieta, bet jo taip lengvai neapmausi.

Rikis surūkė cigaretę, o nuorūką išmetė laukan. Uždarydamas langelį ir vėl suraukė nosį. Smarvė buvo stipresnė, įkyresnė. Dabar paaiškėjo, kad ji sklido iš vano vidaus. Šlapimui būdingas rūgštus dvokas.

Kad tave kur velniai, tik ne tai!

Senė prisišlapino.

Rikis įjungė viduje šviesą, pakilo nuo vairuotojo sėdynės ir nurepečkojo į vano galą. Moteris atrodė juokingai — pro suvynioto kilimo viršų išlindusi galva darė ją panašią į miegančią drugio lėliukę.

Kiek įmanydamas švelniau, nenorėdamas sukelti stipresnio nei būtina skausmo, jis nuplėšė jai nuo burnos izoliacinę juostą; moteris atrodė tokia išsekusi, kad Rikis pabūgo, jog gali čia pat numirti.

— Tai prisišlapinai?

Į jį spoksojo dvi mažos, išgąsčio kupinos akys.

— Aš sergu, — vos girdimu balsu tarė ji. — Aš nelaikau šlapimo. Atsiprašau...

Rikį ūmai suėmė panika.

— Ar tai reiškia, kad padarysi dar kai ką?

Ji dvejojo, paskui atsiprašinėjamai linktelėjo.

— Tai puikumėlis! — susierzino jis. — Tik to betrūko!

93

2007-ųjų spalis

Kai Glenas Brensonas po operacijos „Dingas“ darbo grupės vakarinio pasitarimo ėjo atgal į savo kabinetą, suskambo mobilusis telefonas.

Skambino iš Braitono, bet numeris jam nieko nesakė.

— Detektyvas seržantas Brensonas, — prisistatė jis.

Ganėtinai tvirtą skambinančiojo balsą atpažino išsyk.

— O, detektyve seržante, atsiprašau, kad skambinu jau vėlokai.

— Visiškai ne bėda, pone Hedžerti. Kuo galėčiau padėti? — eidamas pasiteiravo Glenas.

— Ar jums dabar patogu kalbėti?

— Visiškai.

— Ką tik nutiko neįtikimas dalykas, — ėmė aiškinti Hugas Hedžertis. — Prisimenate, kai jūs ir jūsų labai daili kolegė lankėtės pas mane popiet, aš daviau jums sąrašą? Sąrašą su aprašymais visų pašto ženklų, kuriuos du tūkstančiai antrais nupirkau Lorenai Vilson?

— Taip.

— Taigi... suprantate... Gal tai tik vienas iš kartais pasitaikančių keistų sutapimų, bet aš šioje srityje sukuosi pernelyg ilgai, kad taip galvočiau.

Glenas įėjo į Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriaus pirmąjį kabinetą.

— Aha.

— Man ką tik skambino moteris — iš balso galima spėti, kad jauna ir labai susijaudinusi. Ji teiravosi, ar aš galėčiau parduoti jos labai vertingų pašto ženklų kolekciją. Paprašiau jos pateikti išsamesnę informaciją, ir iš to, ką iš jos išgirdau, nusprendžiau, kad tai yra *tie patys*, būtent tie patys, pašto ženklai, kuriuos buvau nupirkęs Lorenai Vilson prašant. Išskyrus kelis mažiau vertingus, jie kolekciją papildė tikriausiai jau vėliau.

Laikydamas prie ausies telefoną Brensonas nuėjo prie savo darbo stalo ir atsisėdo, bandydamas suvokti to, ką dabar girdi, svarbą.

— Ar jūs, sere, esate tikras, kad tai ne sutapimas? — pasiteiravo jis.

— Ką gi, dauguma jų yra iš labai retų lapų, labai geros kokybės, juos į savo kolekcijas mielai priimtų visi rimti filatelistai, ir keletas itin retų ženklų. Galbūt nelabai įstengčiau prisiminti, ar ant visų šių prieš penkerius metus mano matytų ženklų yra tas pats pašto antspaudas. Glaustai galiu pasakyti, kad šioje kolekcijoje yra du Septyniasdešimt septinto lapo *Penny Red* — manau, pastarąjį kartą jų pardavimo kaina siekė šimtą šešiasdešimt tūkstančių svarų. Tarp jų yra keletas Dešimto ir Vienuolikto lapų *Penny Black* — tokio vieno pašto ženklo vertė yra tarp dvylikos ir trylikos tūkstančių, be to, jie labai geidžiami. Taip pat nemažai *Tuppenny Blue* ir aibė kitų retų pašto ženklų. Sutikčiau, kad

tai gali būti atsitiktinumas, jeigu ji turėtų vieną ar du iš šių ženklų, tačiau ką manyti, kai ženklai visiškai identiški ir lygiai toks pat jų kiekis?

— Iš tikrųjų, sere, skamba, švelniai tariant, keistai.

— Atvirai kalbant, — tarė Hedžertis, — jei šiandien, jūsų prašymu sudarydamas sąrašą, nebūčiau vartęs savo kartotekos, kažin ar būčiau atkreipęs dėmesį į tai, kad jie yra identiški.

— Atrodo, mums netikėtai plačiai nusišypsojo sėkmė. Esu labai dėkingas už jūsų skambutį. Gal moters paklausėte, iš kur ji šiuos ženklus gavo?

Prislopinęs balsą, lyg saugodamasis, kad kas nenugirstų, Hedžertis paaiškino:

— Ji teigė juos paveldėjusi iš Australijoje gyvenančios tetos, o kažkoks žmogus, sutiktas vieno vakarėlio metu Melburne, jai sakęs, kad esu vienas iš tų perpardavinėtojų, į kuriuos jai derėtų kreiptis.

— Būtent į jus, sere, o ne į ką nors Australijoje?

— Sakė sužinojusi, esą Jungtinėje Karalystėje arba Valstijose juos galėtų parduoti brangiau. Kadangi turėjusi grįžti ir pasirūpinti savo sena motina, tai sumaniusi pabandyti laimę ir pirma susirasti mane. Rytoj iš ryto, dešimtą valandą, atveš juos man parodyti. Pamaniau, kad tada aš jai užduosiu ir keletą diskretiškų klausimų.

Brensonas žvilgtelėjo į savo užrašus.

— Ar jūs suinteresuotas juos nupirkti?

Hedžerčiui atsakant į klausimą, detektyvas seržantas veik matė, kaip trūkčioja šio žmogaus akys.

— Hm, moteris minėjo, kad norėtų parduoti kuo greičiau, o tai reiškia palankiausią metą pirkti. Ne kažin kiek perpardavinėtojų turėtų prie savęs tokią sumą grynųjų, kad vienu kartu įstengtų nupirkti visą kolekciją — toks didelis kiekis ženklų įprastai būna išskirstomas po aukcionus. Aš noriu jus užtikrinti, kad visi tie ženklai buvo sertifikuoti. Nenorėčiau sumokėti už juos didelių pinigų, o po kelių valandų sulaukti į savo duris besibeldžiančių jūsų vaikinų. Todėl jums ir paskambinau.

Žinoma. Hugas Hedžertis tikrai nėra pavyzdingiausias pilietis. Jis tik saugo savo subinę, — pagalvojo Glenas. Nieko nepadarysi — tokia jau toji žmogaus prigimtis, todėl vargu ar buvo galima jį kaltinti.

— Kokia suma, sere, galėtumėte juos įvertinti?

— Kaip pirkėjas ar kaip pardavėjas? — dabar jo balsas atrodė dar vylingesnis.

— Abiem atvejais.

— Ką gi, pagal dabartines kainas visas katalogas būtų vertas apytikriai nuo keturių iki keturių su puse milijonų. Būdamas pardavėjas siekčiau tokios sumos.

— Svarais sterlingų?

— O, taip, svarais.

Brensonas buvo nustebęs. Iš pradžių, kai Lorena Vilson pirko šiuos ženklus, jie kainavo tris milijonus septynis šimtus penkiasdešimt tūkstančių, o dabar jų vertė buvo išaugusi apie trisdešimt procentų, juolab kad nemažai jų, galimas dalykas, jau buvo parduota.

— O jei būtumėte pirkėjas, sere?

Staiga Hedžerčio balsas tapo santūrus.

— Kiek aš sutikčiau už juos mokėti, priklausytų nuo jų kilmės. Todėl man reikėtų išsamesnės informacijos.

Brensono galvoje mintis vijo mintį.

— Toji moteris pas jus atvyks rytoj dešimtą valandą? Tiksliai?

— Taip.

— Koks jos vardas?

— Katerina Dženings.

— Gal ji nurodė jums savo adresą arba telefono numerį?

— Ne, nenurodė.

Detektyvas seržantas užsirašė vardą, padėkojo kolekcionieriui ir baigė pokalbį. Tada prisitraukė arčiau klaviatūrą, barbendamas pirštais per klavišus atvėrė duomenų bazės langą ir į paieškos laukelį įvedė „Katerina Dženings“.

Per kelias sekundes ekrane pasirodė patvirtinimas.

94
2007-ųjų spalis

Rojus Greisas sėdėjo ant galinės pilko „Ford Crown Victoria“ sėdynės. Važiuodamas į Linkolno tunelį jis mąstė, ar pakankamai daug

pasaulio matęs keliautojas galėtų vien tik iš transporto priemonių triukšmo atspėti, kuriame mieste jis yra.

Londone dominavo nuolatinis benzininių automobilių riaumojimas ir dyzelinių variklių tarškėjimas, taip pat šaižus, šiugždesį primenantis naujosios kartos „Volvo" autobusų garsas. Niujorko garsai buvo visiškai kitokie, čia vyravo nesibaigiantis padangų tram-tam-tam į briaunotą, sutrūkinėjusį ir kauburiuotą kelio paviršių ir trimitavimas garso signalais.

Kaip tik dabar signalizavo jiems iš paskos važiuojantis didžiulis sunkvežimis.

Automobilį vairavęs detektyvas tyrėjas Denisas Beikeris kilstelėjo ranką arčiau salono veidrodėlio ir parodė jam didįjį pirštą.

— Eik velniop, subingalvi!

Greisas plačiai išsišiepė. Denisas nebuvo pasikeitęs.

— Ko tau, žioply, iš manęs, dėl Dievo meilės, reikia? Kad užvažiuočiau ant stogo prieky esančiam idiotui, ar dar ko nors? O, Jėzau!

Seniai įpratęs prie savo kolegos ir bičiulio vairavimo stiliaus, šalia jo ant priekinės keleivio sėdynės įsitaisęs detektyvas tyrėjas Patas Lynčas netardamas nė žodžio atsigręžė į Roją.

— Džiaugiuosi ir vėl tave matydamas, žmogau. Tiek laiko praėjo. Šimtas metų!

Rojus jautė tą patį. Šiuos vaikinus jis pamėgo nuo pat pirmo jų susitikimo. Du tūkstantųjų lapkritį jis buvo komandiruotas į Niujorką apklausti amerikiečių bankininko, gėjaus, kurio partneris buvo rastas pasmaugtas viename Kemptauno butų. Bankininkui kaltinimai niekada nebuvo pareikšti, tačiau praėjus porai metų jis mirė padauginęs narkotikų. Tirdamas šią bylą Rojus kurį laiką bendradarbiavo su Denisu ir Patu, o ir vėliau palaikė ryšį.

Patas buvo su džinsinėmis kelnėmis ir medvilniniu švarku ant smėlio spalvos marškinių, iš po kurių matėsi balti marškinėliai. Raupuotu veidu ir berniokiškai kirptais ilgokais plaukais jis panėšėjo į kietą vyruką iš kino filmo, tačiau šiaip buvo švelnaus būdo ir labai paslaugus. Savo karjerą jis pradėjo uosto kroviku dokuose, kur labai tiko jo aukštas ūgis ir tvirtas sudėjimas.

Denisas ant mėlynų marškinių buvo apsivilkęs storą juodą striukę su gobtuvu, kurioje buvo įspausti pavadinimas „Įsisenėjusių

žmogžudysčių bylų tyrimas" ir Niujorko policijos valdybos emblema — skydas, o mūvėjo taip pat džinsines kelnes. Būdamas skvarbių akių, žemesnio ūgio ir liesesnis už Patą, jis labai rimtai domėjosi kovos menais. Prieš kelerius metus buvo apsigynęs Okinavos karatė Ryu Te ir Išin Ryu stilių septintąjį daną, o Niujorko policijoje sklandė legendos apie jo sugebėjimus gatvių muštynėse.

Rugsėjo vienuoliktosios rytą, 8.46, tuo metu, kai į pastatą įsirėžė pirmasis lėktuvas, abu buvo Bruklino policijos nuovadoje, rytiniame Viljamsburge. Būdami vos už mylios nuo įvykio vietos, kitapus Bruklino tilto, jie kartu su savo viršininku iškart nuskubėjo į įvykio vietą, kurioje atsidūrė tą akimirką, kai į Pietinį bokštą įsirėžė antrasis lėktuvas. Keletą savaičių jie dirbo kartu su kitais, kruopščiai naršydami griuvėsius nelaimės epicentre, kurį vadino „Pabaisos viduriais". Vėliau Denisą perkėlė dirbti į nusikaltimo vietos tyrimo palapinę, o Patą paskyrė į žuvusiųjų centrą, Prieplaukos 92.

Po metų kitų abu vyrus, iki tol pasižymėjusius stipria sveikata ir idealiai tikusius darbui policijoje, ėmė kamuoti astma ir su išgyventa trauma susijusios psichinės sveikatos problemos, todėl iš sudėtingo ir rūstaus Niujorko policijos pasaulio buvo perkelti į ramesnius Specialiųjų tyrimų skyriaus prie apygardos prokuratūros „vandenis".

Patas paaiškino Greisui apie savo dabartines pareigas, kurių pagrindą sudarė banditų gabenimas ir tardymas. Jungtinių Valstijų nusikaltėlių pasaulyje jie dabar orientavosi kaip savame kieme. Greisas iš jo sužinojo, kad mafija jau prarado ankstesnį savo „šarmą". Niekšai šiandien daug mieliau nei anksčiau pereina į priešingą stovyklą. Kas gi nenorėtų sutikti bendradarbiauti su policija žinodamas, kad priešingu atveju numatoma nelaisvė nuo dvidešimties metų iki gyvos galvos?

Reikia tikėtis, kad jiems per dvidešimt keturias valandas pavyks surasti ką nors, kas pažinojo Ronį Vilsoną ar jam padėjo. Greisas dabar buvo dar tikresnis, kad niekas kitas, kaip tik šiedu vyrai, gali jam padėti ieškoti žmogaus, sąmoningai dingusio Rugsėjo vienuoliktąją kilusioje sumaištyje.

— O tu atrodai jaunesnis negu anksčiau, — pareiškė Patas, staiga pakeitęs pokalbio temą. — Turbūt įsimylėjai?

— Ar tavo žmona, dingusi be žinios, taip ir neatsirado? — paklausė Denisas.

— Ne, — trumpai atsakė Rojus. Jis nebuvo linkęs kalbėti apie Sendę.

— Jis klausia iš pavydo, — nusišaipė Patas. — Laukia nesulaukia progos, kada galės nusimesti šeimos jungą!

Greisas nusijuokė, ir kaip tik tuo metu, perspėdamas apie gautą pranešimą, supypsėjo jo mobilusis telefonas. Jis dirstelėjo žemyn.

Džiaugiuosi tavo laiminga kelione. Trūksta tavęs. Hamfriui t. p. Neturi ant ko sysioti. XXX

Rojus šyptelėjo, akimirksniu širdyje pajutęs ilgesio geluonį. Netrukus jis kai ką prisiminė.

— Jei turėtume kokias penkias laisvas minutes, ar negalėtume užsukti į kurį nors iš tų didžiųjų „Toys R Us"? Nupirkčiau Kalėdų dovaną krikštaduktei. Ji dabar svaigsta dėl kažkokio „Bratz".

— Didžiausias yra Taimso aikštėje, galėsime pakeliui užsukti, o paskui nuvažiuosime į „W", nuo ten ir planavome pradėti.

— Ačiū, — padėkojo Greisas, žiūrėdamas pro langą.

Kelias dabar kilo aukštyn, pro nesaugiai atrodančius statybų pastolius. Pro metro ventiliacijos angą į viršų kilo garas.

Buvo vaiski rudens popietė, žydrame danguje nesimatė nė debesėlio. Dalis žmonių jau buvo su lietpalčiais arba storomis striukėmis, o detektyvams artėjant link Manhatano centro, praeiviai atrodė vis labiau skubą. Maždaug pusė pro šalį skuodžiančių vyrų vilkėjo kostiumus, po švarkais — marškinius be kaklaraiščių, jų veidai surauktais antakiais atrodė labai susirūpinę. Dauguma praeivių vienoje rankoje laikė prie ausies prispaustus mobiliuosius telefonus, kitoje — „Starbucks" kavos puodelius su rudais sandarikliais, nelyginant būtinais totemais.

— Klausyk, mudu su Patu tau parengėme labai gerą programą, — prabilo Denisas.

— Taigi, — patvirtino Patas. — Nors mes šiuo metu dirbame apygardos prokuratūrai, džiaugiamės galėdami padėti tau kaip geram draugui ir kolegai.

— Aš jums labai dėkingas, — atsakė Greisas. — Kalbėjausi su vienu savo pažįstamu iš FTB, kuris dirba Londone. Jis žino, kad aš

dabar čia ir kokiu reikalu. Jei mano įtarimai pasitvirtins, galėsite būti oficialiai grąžinti į Niujorko policijos valdybą.

Denisas spustelėjo automobilio garso signalą, duodamas ženklą priekyje važiuojančio juodo „Explorer" vairuotojui, kuris, kažko dairydamasis, įjungė mirksėti avarinius žibintus ir staiga pristabdė.

— Kad tave kur velniai! Judinkis, subingalvi!

— Užsakėme tau kambarį „Marriott Financial Center" viešbutyje, visiškai netoli vietos, kur stovėjo Pasaulio prekybos centras, Baterijos parke. Manau, tai bus labai patogu strateginiu atžvilgiu, nes iš ten galėsime nesunkiai patekti visur, kur tik tau reikės.

— Turėsi ir šiokią tokią galimybę pamatyti aplinką, — pridūrė Denisas. — Visa vietovė buvo stipriai apgriauta. Dabar viskas atstatyta. Taip pat galėsi pamatyti nelaimės vietoje vykstančius darbus.

— Beje, jie dar ir šiandien vis atranda atskirų kūno dalių, — tarė Patas. — Praėjus šešeriems metams, supranti? Praeitą mėnesį kažką aptiko ant „Deutsche Bank" pastato stogo. Žmonės to neįsivaizduoja. Jie nesuvokia, kokie galingi buvo sprogimai įsirėžus lėktuvams.

— Tiesiai priešais Medicinos tyrėjo biurą esančioje teritorijoje buvo pastatyta didelė palapinė, kurioje tilpo aštuoni automobiliai-refrižeratoriai, — toliau pasakojo Denisas. — Jie ten stovi — įsivaizduoji — jau šešerius metus. O juose — dvidešimt tūkstančių įvairių kūno dalių. Sunku patikėti, tiesa? Dvidešimt tūkstančių!

Denisas pakraipė galvą.

— Ten žuvo ir mano pusbrolis, — tęsė Patas. — Turbūt jau esi girdėjęs? Jis dirbo „Cantor Fitzgerald" kompanijoje.

Tai taręs pakėlė ranką, kad matytųsi ant riešo esanti apyrankė.

— Matai inicialus? TJH. Jo atminimui tokias nešioja visi jo giminaičiai.

— Nebuvo nė vieno Niujorko gyventojo, kuris tą dieną nebūtų praradęs ko nors iš artimųjų, — pridūrė Denisas, staiga pasukdamas vairą, kad neatsitrenktų į neatsargiai per gatvę einančią moterį. — Šūdas... Ponia, ar norite patirti, ką jaučia žmogus, kai jį kliudo „Crown Victoria" buferis? Galiu paaiškinti — jausmas ne iš maloniųjų.

— Bet kuriuo atveju, — šįkart įsiterpė Patas, — prieš tau atvykstant padarėme viską, ką galėjome. Patikrinome viešbutį, kuriame buvo apsistojęs Ronis Vilsonas. Gerai jau vien tai, kad jam vadovauja

tas pats direktorius. Susitarėme su juo dėl tavo vizito. Jis mielai sutiko pasikalbėti, deja, nieko nauja, ko nebūtume žinoję, neišgirdome. Kambaryje, kuriame gyveno Ronis Vilsonas, liko jo pasas, bilietai, keletas apatinių drabužių. Šiuo metu visa tai saugoma vienoje iš Rugsėjo vienuoliktosios aukų asmeninių daiktų saugykloje.

Suskambo Rojaus Greiso telefonas. Atsiprašęs savo draugų jis atsiliepė:

— Rojus Greisas klauso.

— Ei, seni, kur tu? Valgai ledus ant „Empire State Building" stogo?

— Labai sąmojinga. Šiuo metu esu transporto grūstyje.

— Gerai, tiek to, turiu tau naujienų. Kol tu ten pramogauji, mes čia išsijuosę plūkiamės. Ar Katerinos Dženings vardas tau ką nors sako?

Greisas susimąstė; po skrydžio jis jautėsi kiek pavargęs, galva dirbo prasčiau nei įprastai. Vis dėlto ilgai galvoti neteko. Juk tai buvo moters iš Kemptauno vardas, kurį jis sužinojo iš *Argus* reporterio Kevino Spinelos. Tas pats vardas, kurį perdavė Stivui Kariui.

— Ir ką gi?

— Ji ketina parduoti pašto ženklų kolekciją, kurios vertė — apie keturi milijonai svarų. Tuo tikslu ji kreipėsi į perpardavinėtoją Hugą Hedžertį, šis ir atpažino ženklus. Tiesa, jis jų kol kas nematė, mat kalbėjosi su moterimi telefonu, tačiau neabejoja, kad visi jos siūlomi ženklai — trūksta tik kelių — yra tie patys, kuriuos jis du tūkstančiai antraisiais padėjo įsigyti Lorenai Vilson.

— Ar jis nepasidomėjo, kaip jie atsirado pas šią moterį?

Brensonas pakartojo tai, ką buvo išgirdęs iš Hedžerčio, o paskui pridūrė:

— Duomenų bazėje radau įrašą apie Kateriną Dženings.

— Mano, — paaiškino Greisas.

Jis valandėlei nutilo, mintyse atkurdamas pirmadienio pokalbį su Spinela. Laikraščio korespondentas tvirtino, kad Katerina Dženings atrodė sunerimusi. Nejaugi žmogus, turintis keturių milijonų vertės pašto ženklų kolekciją, gali nerimauti? Greisui atrodė, kad jis, turėdamas tokios vertės turtą, būtų visiškai ramus, žinoma, su sąlyga, kad tas turtas yra saugioje vietoje.

Tai dėl ko jai nerimauti? Negalėjo būti jokios abejonės — kažkas čia ne taip.

— Klausyk, Glenai, man atrodo, kad verta ją pasekti. Beje, turime šiokį tokį pranašumą — žinome, kur ji gyvena.

— Gali būti, kad jos ten ir pėdos jau ataušusios, — atsakė Brensonas. — Bet ji paskyrė Hedžerčiui pasimatymą rytoj iš ryto. Be to, žadėjo atsinešti ir ženklus.

— Tiesiog idealu, — nudžiugo Greisas. — Susisiek su Liza. Pranešk jai apie šį mūsų pokalbį ir perduok mano pasiūlymą į tyrimą įtraukti sekimo grupę, kuri turėtų laukti tos moters pasirodant prie Hedžerčio namų.

Jis pasižiūrėjo į savo laikrodį.

— Laiko tam yra pakankamai.

Glenas Brensonas taip pat žvilgtelėjo į laikrodį. Tam neužteks tik dviejų minučių telefoninio pokalbio su Liza Mentl. Jam teks rašyti raportą ir nurodyti priežastis, dėl kurių prašo į operaciją „Dingas“ įtraukti sekimo būrį, taip pat apskaičiuoti su tuo susijusias galimas išlaidas. Be to, dar reikia pasiruošti instruktažui. Ką gi, jis negrįš namo dar kelias valandas. Vadinasi, Arė jam vėl duos velnių.

Nieko naujo.

Baigęs pokalbį Rojus Greisas palinko į priekį.

— Vaikinai, — kreipėsi jis, — gal žinote, kas galėtų sudaryti pas jus pašto ženklais prekiaujančių asmenų sąrašą?

— Naujas hobis? — pašmaikštavo Denisas.

— Ne, noriu išaiškinti nusikaltimą, ir nieko daugiau, — atšovė Greisas.

— Po šimts velnių, žmogau! — atsigręždamas tarė Patas. — Tavo sąmojai niekuo ne geresni?

Greisas pašaipiai vyptelėjo.

— Kaip apgailėtina, tiesa?

95

2007-ųjų spalis

Lėktuvo stiuardesė demonstravo, kaip elgtis ištikus avarijai. Normanas Potingas pasilenkė prie šalia jo, netoli nuo 747-ojo uodegos sėdinčio Niko Nikolo ir pareiškė:

— Visos vadinamosios saugumo priemonės tėra tik nereikalingas balastas.

Jaunasis detektyvas konsteblis, kuris bijojo skristi, tačiau nenorėjo savo baimės parodyti bosui, gaudė kiekvieną iš garsintuvų išeinantį žodį. Nusigręžęs nuo Potingo, kad nejaustų iš jo burnos sklindančios stiprios smarvės, jis žvelgė aukštyn, bandydamas numatyti, iš kur iškris deguonies kaukė.

— Petnešų padėtis... O tu žinai, kad jie kai ką nutyli? — tęsė Potingas, nė kiek nesuglumintas Nikolo abejingumo.

Nikolas papurtė galvą, įdėmiai žiūrėdamas į priekį ir bandydamas įsiminti, kaip taisyklingai užsirišti gelbėjimosi liemenės juosteles.

— Nesiginčiju, kai kuriose situacijose tai galėtų išgelbėti tau gyvybę, tačiau jie nutyli, — tęsė Potingas, — kad taip užsegtos petnešos apsaugo žandikaulius nuo lūžių. O tai palengvina žuvusiųjų tapatybės nustatymą pagal dantų aprašymą.

— Labai ačiū, — sumurmėjo Nikolas, nenuleisdamas akių nuo stiuardesės, kuri dabar rodė, kur rasti švilpuką.

— O ta gelbėjimosi liemenė — tai vienas juokas, — aiškino Potingas. — Ar teko girdėti, kiek keleivinių lėktuvų per visą aviacijos istoriją avariniu būdu sėkmingai nusileido ant vandens?

Nikas Nikolas mąstė apie savo žmoną Dženę ir apie mažąjį sūnelį Beną. Juk jis gali daugiau niekada jų nebepamatyti.

— Kiek? — tramdydamas jaudulį paklausė.

Potingas, prispaudęs smiliaus galiuką prie nykščio, pavaizdavo nulį.

— Nulis. Apskritas nulis. Nė vienas.

Visada būna pirmas kartas, — pagalvojo Nikolas, įsitverdamas šios minties it gelbėjimosi plausto.

Potingas atsivertė žurnalą vyrams, kurį nusipirko oro uoste. Nikolas tuo metu tyrinėjo laminuotą atmintinę, pasitikslino, kur yra avariniai išėjimai, ir nudžiugo, kad jie čia pat — tik per dvi eiles už jo. Jis apsidžiaugė ir tuo, kad sėdi netoli lėktuvo uodegos, mat prisiminė skaitęs laikraštyje, jog per avariją lūžus lėktuvo užpakalinei daliai visi ten sėdėję keleiviai liko gyvi.

— Čia tai beeent! — ištrūko Potingui.

Nikolas žvilgtelėjo žemyn. Per abu vidurinius žurnalo, kurį laikė

jo kolega, puslapius buvo nuogos moters fotografija. Lovoje su baldakimu išsikėtojusi gulėjo blondinė pripumpuotomis krūtimis, o jos riešai ir kulkšnys juodo aksomo juostomis buvo pririšti prie statramsčių. Gaktos plaukai tvarkingai nuskusti braziliškų stiliumi, o vulvos rožinės lūpos atrodė nelyginant tarp kojų įstatytos gėlės žiedpumpuris.

Pro šalį praėjo stiuardesė, tikrindama, ar keleiviai užsisegę saugos diržus. Prisiartinusi prie Nikolo ir Normano Potingo, stiuardesė tik pažvelgė žemyn ir tuoj pat skubiai nudrožė toliau.

Nikas pajuto savo skruostus degant iš susidrovėjimo.

— Normanai, — sušnabždėjo jis, — man atrodo, geriau užversk jį.

— Tikiuosi, Melburne rasime panašių į ją! — pareiškė Potingas. — Mudviem ne pro šalį būtų prasimankštinti. Įsivaizduoju save Bondi paplūdimyje.

— Bondi paplūdimys yra Sidnėjuje, o ne Melburne. Aš manau, kad stiuardesė, išvydusi tavo žurnalą, pasijuto labai nejaukiai.

Nė kiek nesumišęs Potingas pirštais vedžiojo per moters apvalias formas.

— O ji tikrai nebloga!

Stiuardesė ėjo atgal. Probėgomis dirstelėjo į juodu šaltu žvilgsniu ir nuėjo sau.

— O aš maniau, kad esi laimingas vedęs vyras, Normanai, — ištarė Nikolas.

— Norėčiau, vaikine, kad tą dieną, kai nustosiu į jas dairytis, mane kas nors nušautų, — atsakė kolega.

Tai taręs jis plačiai išsišiepė ir, Nikolo palengvėjimui, užvertė puslapį. Deja, detektyvo konsteblio ramybė buvo trumpalaikė.

Kitas puslapis atrodė daug blogiau.

96

2007-ųjų spalis

Ebė sėdėjo traukinyje, dundančiame į Braitoną, giliai gerklėje jausdama gniutulą. Suko pilvą. Ji drebėjo, bandė liautis verkusi ir suimti save į rankas.

Kur dabar jos motina? Kur tas išpera ją nuvežė?

Jos laikrodis rodė 20.30. Beveik prieš dvi valandas ji nutraukė telefoninį pokalbį su Rikiu. Ebė vėl bandė paskambinti motinai. Skambutis ir šįsyk buvo nukreiptas į balso paštą.

Ebė tiksliai nežinojo, kokius vaistus vartoja motina, — ji gerdavo antidepresantus, piliules nuo raumenų mėšlungio, pilvo užkietėjimo ir refliukso, — tačiau labai abejojo, ar Rikiui tai nors kiek rūpi. Be šių vaistų motinos savijauta gali staiga pablogėti, ją gali ištikti nuotaikos svyravimai — vieną akimirką gali apimti euforija, o jau kitą — užgriūti gilus sielvartas.

Ji dabar koneveikė save už tai, kad buvo tokia kvaila ir neapsaugojo motinos. Velniai rautų, juk jai reikėjo vežtis ją su savimi.

Paskambink man, Riki. Maldauju, paskambink.

Ebė dabar labai gailėjosi, kad nebaigusi pokalbio išjungė telefoną. Rikis puikiai žinojo, kad ji ims panikuoti greičiau nei jis. Tačiau jis turėtų jai vėl paskambinti, turėtų susisiekti su ja. Ne, ligota ir trapi senutė tikrai nėra tai, ko jam labiausiai reikia.

Išlipusi geležinkelio stotyje Ebė įsėdo į taksi, juo nuvažiavo iki ūkinių prekių parduotuvės netoli nuo savo buto ir nusipirko mažą žibintuvėlį. Laikydamasi šešėlyje ji įsuko į gatvę, kurioje gyveno, ir žibinto šviesoje išvydo netoliese stovintį Rikio fordą. Automobilio ratai buvo užblokuoti. Ant priekinio stiklo, taip pat ir ant vairuotojo durelių lango buvo prilipdyti dideli įspėjamieji policijos lipdukai, draudžiantys savininkui pasiimti automobilį.

Ebė atsargiai nusėlino fordo link. Dairydamasi, ar jos niekas nestebi, ištraukė iš po priekinio stiklo valytuvo automobilio stovėjimo kvitą ir pasišviesdama žibintuvėliu perskaitė jo išdavimo laiką: 10.03. Vadinasi, automobilis čia prastovėjo visą dieną. Tai reiškė, kad Rikis jos motiną išvežė ne juo. Žinoma, kad ne, juk jis turėjo dar ir vaną.

Galimas daiktas, jis ketina sugrįžti. Kas žino — gal jis jau čia. Vis dėlto Ebė tuo labai abejojo. Buvo įsitikinusi, kad Rikis mieste turi kur apsistoti, bent jau kokį garažą.

Buto langai buvo tamsūs. Perėjusi gatvę ir atsidūrusi prie namo durų, Ebė paskambino į Hasano butą, tikėdamasi, kad šis dabar namie. Jai pasisekė. Pirmiausia sutraškėjo, o paskui pasigirdo ir jo balsas.

— Sveiki, čia Katerina Dženings iš aštuoniasdešimt antro buto. Atsiprašau, kad jus dabar trukdau, bet aš pamiršau savo laukųjų durų raktą. Ar negalėtumėte manęs įleisti?

— Jokių problemų!

Po kelių sekundžių šaižiai suzvimbė, ir Ebė atsidarė duris. Įėjusi į vidų pastebėjo, kad jos pašto dėžutė prigrūsta makulatūros. Vis dėlto geriau jos neliesti, nusprendė ji, nenorėdama palikti jokių savo buvimo žymių.

Prie lifto durų buvo pritvirtintas didelis įspėjimas NEVEIKIA. Ebė ėmė lipti blausiai apšviestais laiptais, kiekviename aukšte sustodama ir įsiklausydama, ar nieko negirdėti, galvodama, kaip būtų gerai su savimi turėti „Mace" purškalo flakoną.

Užlipusi į trečią aukštą ji užuodė neseniai pjautos medienos kvapą — aukščiau esančiame bute vyko remontas. Palypėjusi į ketvirtą aukštą Ebė pajuto, kad nervai vėl krinka, todėl buvo jau besibeldžianti į Hasano buto duris paprašyti, kad šis ją palydėtų.

Galiausiai ji pasiekė savo aukštą. Stabtelėjo ir įsiklausė, ar negirdėti jokio triukšmo. Jos aukšte buvo dar du butai, tačiau per trumpą laiką, kiek ji čia gyveno, dar niekuomet nematė, kad kas nors į juos įeitų ar iš jų išeitų. Nieko nesigirdėjo. Mirtina tyla. Ebė priėjo prie sienos, kur buvo pritvirtinta į ritę susukta priešgaisrinė žarna, ir pradėjo ją vynioti. Nusukusi penkias vijas pamatė atsarginių raktų komplektą ten pat, kur buvo jį paslėpusi. Vėl suvyniojo žarną, uždarė sienoje įtaisytas dureles ir nuėjo į savo laiptų aikštelę.

Apimta didelės, nenugalimos baimės, po kelių žingsnių vėl sustojo. O jeigu jis čia?

Žinoma, kad nėra. Jis dabar kokioje nors lindynėje, kur laiko įkalintą jos motiną. Ebė kaip įmanydama tyliau įkišo į spynas raktus ir jas atrakinusi tyliai atidarė buto duris — nenorėjo, kad kas išgirstų ją sugrįžusią.

Kai įėjo į vidų, priešais ją ėmė šokinėti šešėliai. Duris paliko plačiai atidarytas, šviesos nejungė. Paskui uždarė duris, stipriai trinktelėdama, kad pabaidytų jį, jeigu netyčia buvo primigęs, bet tuoj pat ir vėl jas atidarė. Tą patį veiksmą pakartojo dar sykį. Visiška tyla.

Ebė nukreipė žibintuvėlio šviesos pluoštą išilgai koridoriaus.

Plastikinis maišelis su įrankiais, kuriuos Rikis buvo atsinešęs jai įbauginti, — tikriausiai nukniaukė iš apačioje dirbusių darbininkų, — tebegulėjo ant grindų, šalia svečių dušo kambario.

Nejungdama šviesos, kad nepastebėtų Rikis, jeigu dabar lūkuriavo kur nors gatvėje, Ebė perėjo per visus kambarius. Ant kavos staliuko svetainėje rado savo „Mace“ dujų balionėlį ir įsikišo jį į kišenę. Paskui nuskubėjo atgal prie durų ir užkabino grandinėlę.

Ištroškusi ir išalkusi ji ištuštino kokakolos buteliuką ir suvalgė jogurtą su persikais, kuriuos rado šaldytuve, tada nuėjo į svečių dušo kambarį, užsidarė duris ir įjungė šviesą. Langų, kurie išeitų į gatvę, jame nebuvo, todėl Ebė galėjo nesibaiminti.

Praėjusi pro tualetą ir palei stiklinę dušo kabinos sieną, ji atidarė duris į ankštą pagalbinę patalpą, kurią užėmė skalbimo mašina ir elektrinis skalbinių džiovintuvas. Ant viršuje įtaisytos lentynos, kairėje pusėje, buvo jai reikalingi įrankiai. Nukėlusi nuo ten plaktuką ir kaltą, nusinešė juos į dušo kambarį.

Paskutinį kartą išdidžiai žvilgtelėjusi į savo šedevrą, įrėmė kalto ašmenis į cemento tarpą tarp dviejų keraminių plytelių per patį sienos vidurį ir stipriai trenkė. Tada dar kartą.

Po kelių minučių ji jau buvo pašalinusi pakankamai plytelių, kad galėtų įkišti ranką į atsivėrusią už jų kiaurymę. Ebei tartum akmuo nuo širdies nukrito, kai ji užčiuopė vandeniui atsparią apsauginę pūslėtą plėvelę, kuria buvo rūpestingai apvyniojusi A4 formato maišelį, prieš paslėpdama jį tą pačią dieną, kai tik čia įsikūrė.

Šeimininkas per daug neapsidžiaugs, išvydęs suniokotą vonios kambario sieną. Jeigu ji tik turėtų laiko, užtaisytų viską taip, kad jis nė nepastebėtų sandūros; tėvas labai gerai ją buvo išmokęs šio amato. Tačiau kelios skilusios plytelės dabar buvo mažiausia iš visų jos bėdų.

Ji pasikeitė apatinius drabužius, antrą kartą šią savaitę susidėjo į lagaminą daiktus, kurių, jos manymu, prireiks, paskui prisijungė prie interneto ir ėmė po jį naršyti, ieškodama Braitone ir Houve pigių viešbučių.

Pagaliau išsirinkusi, telefonu išsikvietė kitą taksi.

97
2007-ųjų spalis

Rikis neįsivaizdavo, kad senė jam sukels tiek daug rūpesčių. Dabar jis stovėjo ankštoje medinio pastato virtuvėlėje, teniso klubo priestate su įrengtais tualetais ir dušais stovyklavietės gyventojams.

Tame prakeiktame tualete ji sėdi jau penkiolika minučių.

Jis atidarė duris ir išėjo į smarkų lietų, svarstydamas ką tik į galvą šovusią mintį, kad bene geriausia išeitis dabar būtų ją nužudyti, ir nerimastingai pažvelgė į olandų namelį ant ratų kitoje aikštės pusėje. Iš jo vidaus pro užtrauktas užuolaidėles skverbėsi šviesa. Rikis desperatiškai vylėsi, kad jam esant jie nesumanys ateiti į šį priestatą. Kita vertus, buvo tikras, kad jo taip įbauginta moteriškė tikrai neišdrįs į ką nors kreiptis ar daryti ką nors neprotinga.

Praėjo dar penkios minutės. Jis vėl pasižiūrėjo į savo laikrodį. Buvo 21.30. Nuo Ebės nutraukto pokalbio praslinko trys valandos. Trys valandos, per kurias ji galėjo apmąstyti tai, kas buvo įvykę. Gal jau ima atsitokėti?

Tikriausiai dabar palankus metas, pagalvojo jis.

Spragtelėjo atidaromas jo mobiliojo telefono dangtelis ir Rikis išsiuntė Ebei kiek anksčiau darytą fotografiją, kurioje buvo matyti iš susukto į ritinį kilimo kyšanti jos motinos galva.

Katu su fotografija išsiuntė ir tekstą:

Jauku kaip erkei kilime.

98
2007-ųjų spalis

Rojus su Patu ir Denisu sėdėjo prie medinio stalo milžiniškos, atviro išplanavimo „Chelsea Brewing Company“, kuri priklausė Pato pusbroliui, restorane. Rojui iš dešinės ėjo ilgas medinis baras, anapus jo buvo išrikiuotos blausiai švytinčios varinės statinės sulig namo aukščiu, driekėsi nerūdijančio plieno ir aliuminio vamzdžiai bei vamzdeliai, kurių bendras ilgis galėjo siekti ne vieną mylią. Alaus

daryklos vidus dėl medinių, keletą akrų užimančių grindų ir idealios švaros labiau priminė muziejų, o ne įmonę, kurioje vyksta intensyvus, nepertraukiamas darbas.

Apsilankymas šiame restorane buvo tapęs tam tikru troškulio malšinimo ritualu, kuriame Rojui tekdavo dalyvauti kiekvieną kartą atvykus į Niujorką. Patas akivaizdžiai didžiavosi savo giminaičio sėkme ir džiaugėsi galėdamas suteikti anglui progą iki soties atsigerti amerikietiško alaus.

Priešais tris policijos pareigūnus stovėjo šeši bokalai skirtingų rūšių alaus. Bokalai buvo sustatyti ant apvalių mėlynų apskritimų specialiame padėkle su alaus pavadinimu. Pato pusbrolis, taip pat Patrikas, kresnas, smarkus penktą dešimtį einąs vyras su akiniais ant nosies, aiškino Rojui apie skirtingų alaus rūšių gamybos procesą.

Rojus, tiesa, klausėsi tik viena ausimi. Jis jautėsi pavargęs, juolab kad pagal Jungtinės Karalystės laiko juostą buvo jau vėlus metas. Ši diena praėjo bergždžiai — visi šūviai skriejo pro šalį. Išskyrus tai, kad pavyko nupirkti dovaną — „Bratz", kuri iš šalies priminė per anksti subrendusią mergaitę, — apie ją labai svajoja jo krikštaduktė. Rojaus manymu, lėlė atrodė kaip „Barbė", tik dirbanti seksualinių paslaugų srityje. Nors, kaip paskui dingtelėjo Rojui, ar daug jis nusimanąs apie devynmečių skonį?

„W" šeimininkas nelabai turėjo ką pridurti prie to, ką Rojus jau ir taip žinojo, nebent tai, kad Ronis paskutinį viešbutyje praleistą vakarą, apie vienuoliktą valandą, žiūrėjęs pornografinį filmą mokamu televizijos kanalu, nors tai vargu ar turėjo ką bendra su šia byla.

Be to, nė vienas iš septynių šią popietę jų aplankytų prekiautojų pašto ženklais nebuvo nei girdėję Vilsono pavardės, nei matę Rojaus pateiktoje fotografijoje užfiksuoto asmens.

Pato pusbroliui monotoniškai pasakojant apie Rojaus mėgstamiausio alaus „Checker Cab Blonde Ale" gamybos subtilybės, vyresnysis detektyvas žiūrėjo pro restorano langą į naktį. Jis matė prieplaukoje stovinčių jachtų takelažus ir toliau, anapus tamsaus Hadsono, spindinčias Naujojo Džersio šviesas. Šis miestas atrodė beribis. Žmonių srautas čia niekuomet nenutrūksta. Gyvendamas Niujorke, kaip ir bet kuriame kitame didžiuliame mieste, kasdien pamatai tūkstančius

veidų. Nejaugi jis galėjo tikėtis surasti ką nors, kas prisimintų prieš šešerius metus matytą veidą?

O vis dėlto reikėjo pabandyti. Eiti ir belstis į duris. Tai buvo geras, tik iš mados jau išėjęs policijos darbo metodas. Šansai šiame mieste surasti Ronį buvo minimalūs. Kur kas didesnė tikimybė buvo Australijoje — šiaip ar taip, bet su ja susijęs paskutinysis iš jų turimų įkalčių. Patrikui aiškinant, kaip pavyko išgauti „Sunset Red Ale" subtilų karamelės skonį, Rojus pabandė mintyse greitai apskaičiuoti laiko juostas.

Laikrodis dabar rodė septintą vakaro. Jeigu Melburnas lenkia Jungtinę Karalystę dešimčia valandų, o Niujorke būna penkiomis daugiau... ne, priešingai — mažiau negu Jungtinėje Karalystėje? O, Dieve, jo galva šiuo metu per silpna skaičiuoti.

Jis nesiliovė mandagiai linkčiojęs Patrikui.

Penkiolika valandų į priekį, pagaliau suskaičiavo Rojus. Jau senokai rytas. Reikia manyti, dar prieš pasirodant Normanui ir Nikui, Melburno policija ėmėsi tikrinti, ar po du tūkstančiai pirmų Rugsėjo vienuoliktosios Ronis Vilsonas buvo atvykęs į Australiją.

Ūmai jis prisiminė dar kai ką, vogčiomis išsitraukė darbo kalendorių, atvertė porą puslapių atgal ir susirado tą vietą, kur jis, kalbėdamasis su Teriu Biglou, buvo pasižymėjęs Ronio Vilsono pažįstamų ir draugų pavardes. *Čadas Skegsas,* buvo užsirašęs apačioje. *Emigravo į Ozą**. Atsižvelgiant į Brensono pasakojimą ir į tai, kad Ronis Vilsonas, galimas dalykas, yra Australijoje, Rojus turi kuo greičiau duoti nurodymą Potingui ir Nikolui pirmiausia ieškoti Čado Skegso.

Galiausiai Patrikas baigė pasakojimą ir pasišalino asmeniškai Rojui prileisti ąsočio „Checker Cab". Detektyvų trijulė pakėlė bokalus.

— Ačiū, vaikinai, kad dėl manęs radote laiko. Aš jums labai dėkingas, — tarė Greisas. — Šįkart moku aš.

— Tu esi pas mano pusbrolį, — atsakė Patas. — Iš tavęs neimsim nė cento.

— Įsidėmėk, kad Niujorke esi mūsų svečias, — pridūrė Denisas. — Tačiau kai mes atvyksim pas tave į Angliją, velniai griebtų, patarčiau tau įkeisti nekilnojamąjį turtą!

Jie nusikvatojo.

* Taip šnekamojoje kalboje vadinama Australija.

Staiga Petas nusiminė.

— Klausyk, ar tau pasakodamas apie Rugsėjo vienuoliktąją buvau užsiminęs apie *nuotaikos* šunis?

Greisas papurtė galvą.

— Žmonės atsivesdavo savo šunis... turiu omenyje, į griuvėsius, į „Pabaisos vidurius". Ir žinai kam? Kad ten dirbantys galėtų juos paglostyti.

Denisas pritarė kolegai linktelėdamas galvą ir paaiškinamas:

— Todėl juos taip ir pavadino — *nuotaikos* šunimis.

— Savotiška terapijos forma, — toliau kalbėjo Petas. — Radiniai keldavo šiurpą. Buvo manoma, kad kartkartėmis paglostydami šunelį, tai yra turėdami kontaktą su tuo, kas gyva, su linksmai šokinėjančiu padaru, patirsime teigiamas emocijas.

— Ir žinai, manau, tai davė vaisių, — įsiterpė Denisas. — Kalbu apie Rugsėjo vienuoliktąją, supranti, šiame mieste ji sukėlė ant kojų daug gerų žmonių.

— Žinoma, ir visokių šunkarų, — kolegai priminė Petas. — Prieplaukos 92 mes dalijome vienkartinę paramą grynaisiais, nuo pusantro iki dviejų su puse tūkstančio dolerių, priklausomai nuo patekusių į nelaimę žmonių poreikio.

Jis gūžtelėjo pečiais ir tęsė toliau:

— Netrukus apie tai sužinojo ir visokio plauko niekšeliai. Pasitaikydavo tokių, kurie ateidavo ir aimanuodavo, esą žuvo jų šeima, nors nieko panašaus jiems nebuvo atsitikę.

— Tačiau mes juos pričiupom, — Deniso veide pasirodė savimi patenkinto žmogaus šypsena. — Išaiškinome vėliau. Žinoma, tam reikėjo laiko, bet vis tiek nutvėrėme visus iki vieno.

— Aišku, buvo ir gerų dalykų, — prisiminė Petas. — Į Niujorką vėl sugrįžo didžiadvasiškumas, kilniaširdiškumas. Manau, žmonės dabar yra nors truputį geresni.

— O kai kurie — šiek tiek turtingesni, — pridūrė Denisas.

Petas linktelėjo.

— Tai jau tikrai.

Denisas staiga sukikeno.

— Mano žmonos dėdė įsikūręs Drabužių rajone. Jis verčiasi siuviniais, kuriuos tiekia suvenyrų parduotuvėms. Po Rugsėjo vienuo-

liktosios praėjus porai savaičių, kartą stabtelėjau prie jo siuvyklos. Tai toks žydelis, vardu Chaimas. Jam aštuoniasdešimt dveji, bet tebedirba keturiolika valandų per parą. Pats mieliausias žmogus, kokį galima sutikti. Jo šeima, išvengusi holokausto, atvyko čionai. Nėra tokio žmogaus, kuriam jis nepadėtų. Taigi tąsyk, užsukęs pas jį, nustebau išvydęs kaip niekad anksčiau verdant darbą. Aplink zuja darbininkai. Krūvos marškinėlių, sportinių nertinių, beisbolo kepuraičių... Darbuotojos dygsniuoja, lygina, siuva, pakuoja...

Jis gurkštelėjo alaus ir papurtė galvą.

— Dėdei teko priimti į darbą naujų žmonių. Nesuspėjo vykdyti užsakymų. Jo visa produkcija buvo skirta bokštų Dvynių atminimui. Pasiteiravau, kaip jam sekasi. Atsisėdęs pačiame viso šio chaoso centre jis pažvelgė į mane, kaip įprastai trumpai nusišypsojo ir atsakė, kad verslas einasi gerai kaip niekad anksčiau, — Denisas linktelėjo ir ironiškai patraukė pečiais. — Žinai ką? Ten, kur tragedija, visada kvepia pinigais.

99
2001-ųjų lapkričio antroji

Lorena plačiai atmerktomis akimis gulėjo lovoje. Gydytojo paskirtos migdomosios tabletės buvo tokios pat veiksmingos, kaip dviguba ekspreso.

Televizorius, tas niekam tikęs, nešiojamas, anksčiau stovėjęs svečių kambaryje, vienintelis iš vertingesnių daiktų, kurio niekas nekonfiskavo, tartum už jį nebūtų likę jokios skolos, rodė seną filmą. Ji nespėjo pamatyti jo pavadinimo, nors televizorių laikė nulat įjungtą — jo ekranas jau atstojo sienų apmušalus. Lorenai patiko nuo jo sklindanti šviesa ir jo draugija.

Stivenas Makvinas ir Fėja Danevėj blausiai apšviestame prašmatniame kambaryje žaidė šachmatais. Veiksmo vieta atrodė įelektrinta erotikos, tą sustiprino įvairūs niuansai.

Ji ir Ronis dažnai drauge žaisdavo. Dabar Lorena prisiminė pirmuosius bendro gyvenimo metus, kai jiedu atrodė nelyginant kvaištelėję vienas dėl kito ir kartkartėmis elgdavosi it tikri padūkėliai.

Pavyzdžiui, žaisdavo šachmatais iš nusirenginėjimo, ir Ronis visada ją išrengdavo nuogai, o pats nė karto nepralaimėdavo. Iš nusirenginėjimo žaisdavo ir skaičių loto.

Beliko tik prisiminimai. Lorena šnirpštelėjo nosimi.

Jai buvo sunku sutelkti dėmesį į ką nors kita. Buvo per daug sudėtinga prisiversti galvoti apie kitus dalykus. Negalėjo negalvoti apie Ronį. Jai jo trūko. Tais retais atvejais, kai užmigdavo ir pamiegodavo bent tiek, kad suspėtų ką nors susapnuoti, sapnuodavo jį. O sapnuose jis būdavo gyvas, šypsodavosi ir kartodavo, kad ji esanti kvaila karvė, nes mananti, jog jis nebegyvas.

Loreną vis dar krėtė šiurpas nuo rugsėjo pabaigoje kompanijos „FedEx" jai pristatyto laiško su Ronio piniginės ir mobiliojo telefono nuotraukomis. Piniginė nuotraukoje atrodė apdegusi, o tai buvo blogiausia. Nejaugi Ronis sudegė?

Staiga jos kūnu nusirito sunki liūdesio banga. Ji pravirko. Įsikniaubė į pagalvę ir pasikūkčiodama raudojo.

— Roni... — murmėjo. — Roni, mano brangusis Roni. Aš tave taip mylėjau. Be galo mylėjau.

Po kelių minučių Lorena aprimo, apsivertė ant nugaros ir nukreipė žvilgsnį į ekrane mirgančius kino kadrus. Tą pačią akimirką, dideliam savo išgąsčiui, ji išvydo prasiveriant miegamojo duris. Pasirodė žmogaus figūra. Aukštas juodas šešėlis. Tai buvo vyras, jo veidas skendėjo tamsoje po neperšlampamos striukės gobtuvu. Jis ėjo prie Lorenos.

Persigandusi ji ropomis bandė trauktis atgal, tiesdama ranką naktinio staliuko link, tikėdamasi rasti ką nors, ką galėtų panaudoti kaip ginklą. Ant grindų nukrito ir sudužo stiklinė su vandeniu. Ji bandė šaukti, bet pasigirdo tik burbuliuojantis garsas, nes žmogysta tuo metu delnu užspaudė jai burną.

Pasigirdo Ronio balsas. Aiškus, bet tylus.

— Tai aš! — tarė jis. — Tai aš! Lorena, meile mano, čia juk aš. Aš gyvas!

Jis atitraukė savo delną nuo jos burnos ir atmetė atgal gobtuvą.

Lorena spragtelėjo prie lovos stovinčio šviestuvo jungiklį. Stebeilijo į jį, negalėdama patikėti savo akimis. Negalėdama atitraukti akių

nuo vaiduoklio, užsiželdinusio barzdą ir nusiskutusio plikai. Tačiau nuo šio vaiduoklio dvelkė Ronio oda, Ronio plaukais, Ronio kvepalais. Vaiduoklis laikė abiem delnais apglėbęs jos veidą ir tie delnai atrodė Ronio.

Lorena smaksojo į jį visiškai sumišusi, jausdama, kaip akimirksniu plykstelėja džiaugsmas.

— Roni? Nejaugi tai tu?

— Aišku, kad aš!

Nustebusi ji vėl atidžiai įsižiūrėjo. Žiūrėjo net prasižiojusi. Neatitraukė akių. Žiūrėjo ilgai. Paskui papurtė galvą ir kelias sekundes tylėjo.

— Bet visi sakė... Jie visi sakė, kad tu miręs.

— Tai gerai, — tarė jis. — Miręs.

Jis pabučiavo ją. Roniui iš burnos sklido cigarečių, alkoholio ir tarytum švelnus česnakų kvapas. Dabar tai buvo pats maloniausias kvapas visame pasaulyje.

— Jie man atsiuntė tavo piniginės ir telefono fotografijas.

Jo akys užsidegė nelyginant mažo vaiko.

— Velniai rautų! Nuostabu! Jie rado juos! Tai velniškai puiku!

Ronio reakcija ją sutrikdė. Jis turbūt juokauja? Dabar jautėsi visiškai sumišusi. Palietė jo veidą, o jos pačios skruostais ėmė riedėti ašaros.

— Negaliu tuo patikėti, — kalbėjo ji, glostydama jo skruostus, liesdama nosį, ausis, delnu braukdama per jo kaktą. — Juk tai tu. Tikrai tu...

— Taip, kvaila karve!

— Kaip... Kaip tau pavyko... Kaip tu likai gyvas?

— Nes aš galvojau apie tave ir negalėjau palikti tavęs likimo valiai.

— Kodėl... Kodėl man nepaskambinai? Buvai sužeistas?

— O, tai labai ilga istorija.

Lorena prisitraukė jį arčiau savęs ir pabučiavo. Bučiavo taip, tarytum būtų pirmą kartą atradusi jo lūpas, bučiavo tirdama kiekvieną jų plotelį. Paskui akimirkai atitraukė savo veidą ir sulaikiusi kvapą plačiai šyptelėjo.

— Tai tikrai tu!

Jo rankos palindo po Lorenos naktiniais marškiniais ir ėmė glostyti jos krūtis. Po pirmosios jų didinimo operacijos Ronis pamesdavo galvą vos tik jas išvydęs, bet vėliau, atrodo, prarado domėjimąsi jomis taip pat, kaip ir kone viskuo. Tačiau šis vaiduoklis, šis Ronis, sutemus įsiveržęs į jos miegamąjį, atrodė visiškai kitas žmogus. Tai senasis Ronis, kurį ji prisimindavo iš anų, laimingų, laikų. Ronis, kuris buvo miręs ir sugrįžo?

Jis nusirenginėjo. Atsiraišiojo sportinius batelius, numetė šalin kelnes. Erekcija atrodė labai stipri. Nusivilko neperšlampamą striukę, juodą megztinį aukšta apykakle, nusimovė kojines. Galiausiai nutraukė antklodę ir šiurkščiai pakėlė jai virš klubų naktinius marškinius.

Paskui priklaupė ir pirštais ėmė dirginti jai klitorį, kaip įprastai surasdamas jos erogeninį tašką, darydamas tai itin subtiliai, glostydamas jį, suvilgydamas pirštą savo ir jos lūpomis, uždegdamas joje liepsnojančią geismo ugnį. Tada palindo artyn, atrišo iš priekio jos marškinius, išlaisvino krūtis ir kiekvieną paeiliui ilgai bučiavo, tuo pat metu pirštais pakurstydamas jos aistrą.

Pagaliau jo varpa, didesnė ir standesnė nei bet kada anksčiau, kieta it akmuo, skverbėsi į jos vidų.

Apimta džiaugsmo Lorena šūktelėjo:

— Roooniiiii!

Jis pirštu tą pačią akimirką užspaudė jai lūpas.

— Šššššš, — sudraudė jis. — Manęs čia nėra. Aš tik vaiduoklis.

Ji abiem rankomis apsikabino jo galvą, prisitraukė kiek tik galėdama jo veidą arčiau savo veido, jausdama, kaip odą bado jo barzdos šeriai, ir būdama tuo labai patenkinta; ji spaudė Ronį prie savęs vis stipriau ir jautė, kaip jis skverbiasi į ją giliau ir giliau.

— Roni! — Lorena dūsavo jam į ausį, o jos kvėpavimas vis greitėjo, iki pagaliau pasiekė orgazmą ir pajuto, kaip jis sprogsta joje.

Jiedu gulėjo nejudėdami, godžiai gaudydami orą. Televizorius vis dar rodė filmą. Elektrinis šildytuvas kartkartėmis tarkštelėdamas pūtė šiltą orą.

— Nė nemaniau, kad vaiduokliai tokie aistringi, — sušnabždėjo Lorena. — Gal galėčiau išsikviesti tave kiekvieną naktį?

— Mums reikia pasikalbėti, — atsakė jis.

100
2007-ųjų spalis

Policijos konsteblis Dankanas Troutas, pradėdamas antrąją savo, kaip visateisio policijos pareigūno, darbo dieną, jautėsi nebe toks drovus. Be to, vylėsi, kad šiandien veiklos bus daugiau nei vakar, kai jis didesnę budėjimo dalį praleido aiškindamas studentams užsieniečiams, kaip nusigauti į vieną ar kitą miesto vietą, arba susipažindamas su kai kuriais jam priskirto rajono verslininkais, pavyzdžiui, su indiškos konditerijos parduotuvės šeimininku, kuris pastarosiomis dienomis buvo sumuštas — užpuolikai nufilmavo nelaimę mobiliojo telefono vaizdo kamera, o paskui patalpino vaizdo įrašą į „YouTube".

Netrukus po devintos valandos sukdamas į Žemutinę Arundelio terasą, jis nutarė dar kartą užeiti pas Kateriną Dženings, tikėdamasis, kad galbūt šįkart pavyks ją rasti namie. Šįryt, prieš išeidamas patruliuoti, jis permetė akimis įvykių suvestinę ir iš jos sužinojo, kad vakarinėje pamainoje budėjęs kolega du kartus ieškojo šios moters, devynioliktą ir dvidešimt antrą valandomis, deja, nesėkmingai. Paskambinus į telefonų tinklo informacijos biurą paaiškėjo, kad jokio telefono numerio — nei viešo, įtraukto į telefonų abonentų sąrašą, nei į jį neįtraukto — nurodytu adresu pagal šią pavardę jie nežino.

Jam einant šaligatviu ir dairantis į visus paeiliui namus bei į gatvėje stovinčius automobilius, gal pastebės kokių įsilaužimo ar vandalizmo požymių, virš galvos klykdami praskrido du kirai. Policijos konsteblis pakėlė į juos akis, o paskui trumpam įsmeigė žvilgsnį į tamsų, grėsmingą dangų. Gatvės vis dar žvilgėjo po naktį prašniokštusio lietaus ir atrodė, kad dangus bet kurią akimirką vėl gali pratrūkti.

Likus keliems žingsniams iki dvidešimt devintuoju numeriu pažymėto namo durų, Dankanas pastebėjo kitoje kelio pusėje stovintį pilką fordą užblokuotais ratais. Į šį automobilį atkreipė dėmesį dar vakar — matė jį čia stovint su pritvirtintu ant priekinio stiklo talonu. Jis perėjo gatvę, ištraukė iš po valytuvo taloną, nukratė nuo drėgno celofano lietaus lašus ir perskaitė popieriuje įspaustus datą ir laiką. Išduotas vakar, 10.03. Vadinasi, automobilis čia stovi jau dvidešimt keturias valandas.

Be abejo, tam galima rasti visiškai nekaltų paaiškinimų. Galbūt kažkas nepagalvojo, kad statyti automobilį šiame rajone galima tik turint vietos gyventojams išduodamą leidimą — ši versija atrodė labiausiai tikėtina. Automobilis gali būti pavogtas, o paskui paliktas. Tačiau policijos konstebliui į akis labiausiai krito tai, kad fordas stovi netoli buto moters, kurią jis buvo paprašytas patikrinti, o ji, kaip atrodo, dingo, ir būtų laimė, jei tik laikinai.

Troutas radiotelefonu paprašė patikrinti Valstybiniame policijos kompiuterių tinkle, kam priklauso automobilis, paskui vėl perėjo į kitą gatvės pusę ir paskambino į Katerinos Dženings butą. Kaip ir prieš tai, niekas neatsiliepė.

Tada, nusprendęs pabandyti sėkmę vėliau, leidosi Pajūrio bulvaro link, o po kurio laiko pasuko į kairę. Po kelių minučių pasigirdo radiotelefono signalas. „Ford Focus“ buvo registruotas „Avis“, automobilių nuomos kompanijos, vardu. Dankanas Troutas padėkojo operatoriui ir ėmė uoliai svarstyti gautą informaciją. Išsinuomotais automobiliais važinėjantys žmonės dažnai nepaiso kelių eismo taisyklių. Gali būti, kad asmuo, kuris naudojosi šiuo fordu, paprasčiausiai nematė reikalo vargintis, kad automobilio ratai būtų atblokuoti. O gal neturėjo laiko.

Tačiau negalima atmesti ir prielaidos, kad jis kažkaip susijęs su Katerina Dženings, nors tokia tikimybė ir labai maža. Nukritus pirmiesiems lietaus lašams, policijos konsteblis radiotelefonu paskambino savo tiesioginiam viršininkui, seržantui Janui Braunui iš Rytų Braitono apygardos Nusikaltimų registracijos skyriaus, pasidalijo savo įtarimais apie transporto priemonę ir kartu pasiteiravo, gal kas nors galėtų susisiekti su „Avis“ ir sužinoti, kas buvo išsinuomojęs šį automobilį.

— Tikriausiai nieko rimta, sere, — pridūrė jis baimindamasis apsikvailinti.

— Elgiesi visiškai teisingai, — nuramino jį seržantas. — Didžiuma policijos darbo susideda iš pačių mažiausių smulkmenų. Dėl perdėto atidumo niekas nebara. Tačiau užtenka nepastebėti kokios svarbios detalės, ir įvykiai pakrypsta visiškai kita linkme!

Troutas jam padėkojo ir nuėjo savo keliu. Po trisdešimties minučių jau seržantas paskambino jam.

— Automobilis buvo išnuomotas australui Čadui Skegsui. Gyvena Melburne, vairuotojo licencija išduota Australijoje.

Troutas nėrė į artimiausią prienamį, kad apsaugotų nuo lietaus savo darbo kalendorių, ir rūpestingai, kartodamas kiekvieną raidę, užsirašė vardą ir pavardę.

— Ar šis vardas tau ką nors sako? — paklausė seržantas.

— Ne, sere.

— Ir man nieko.

Vis dėlto seržantas Braunas nutarė įtraukti jį į duomenų bazę. Dėl visa ko.

101
2007-ųjų spalis

Pliaupiant lietui Ebė tylėdama sėdėjo ant galinės taksi sėdynės ir stebeilijo į mobiliojo telefono ekraną.

Pūslėta plėvele apsaugotas vokas buvo paslėptas tarp jos megztinio ir marškinėlių po juo. Virš juosmens ji buvo stipriai susijuosusi diržu, kad maišelis neiškristų ir jo kas nors nepastebėtų. Priekinėje džinsų kišenėje pūpsantis „Mace" flakonas veikė raminamai.

Ties Karalienės Viktorijos statula vairuotojas pasuko į dešinę nuo Houvo krantinės ir nuvažiavo Draivu, plačia gatve, palei kurią iš abiejų pusių rikiavosi prabangūs daugiabučiai namai. Tačiau Ebė nematė nieko, kas buvo už automobilio stiklų. Tiesą sakant, vargu ar ji apskritai ką nors dar matė. Jai prieš užverktas akis buvo vienintelis vaizdas, kuris dabar neišėjo iš galvos.

Tai į jos mobilųjį atsiųsta fotografija, kurioje matyti iš suvynioto į ritinį kilimo galo kyšanti jos motinos galva. O po ja — tekstas:

Jauku kaip erkei kilime.

Ebė jautėsi dviprasmiškai. Jos emocijų amplitudė svyravo nuo aklos neapykantos Rikiui iki paralyžiuojančios baimės dėl motinos gyvybės.

Ramybės nedavė ir kaltės jausmas, kad tai ji sukėlė šią nelaimę.

Ji buvo tokia pavargusi, kad nebepajėgė blaiviai protauti. Visą naktį nesumerkė akių. Nervinosi. Klausėsi iš krantinės, esančios per akmenuko metimą nuo viešbučio lango, sklindančio triukšmo. Ūkė sirenos. Riaumojo sunkvežimiai. Dūzgė autobusai. Viauksėjo automobilio garsinė apsaugos sistema. Rytui brėkštant pradėjo klykauti ankstyvieji kirai. Ji skaičiavo kiekvieną valandą. Kiekvieną pusvalandį. Kiekvieną ketvirtį valandos.

Laukė Rikio skambučio.

Ar bent jau tekstinio pranešimo su keliais žodžiais. Deja, veltui. Ji pažinojo Rikį. Žinojo, kad jam patinka tokie psichologiniai žaidimai, kad jo toks stilius. Jis mėgavosi žaidimais, susijusiais su laukimu. Ebė prisiminė savo antrąjį apsilankymą jo bute. Jų antrąjį *slaptą* pasimatymą, į kurį eidama ji elgėsi taip kvailai, — turbūt teisingiau būtų sakyti — naiviai, — kad leidosi jo surišama. Tas šunsnukis surišo ją nuogą šaltame kambaryje, vibratoriumi mažne sukėlė orgazmą, paskui tėškė jai antausį ir užkimšęs burną paliko šešioms valandoms. O kai sugrįžo, ją išprievartavo.

Vėliau jis aiškino, kad ji pati to norėjusi.

Tiesą sakant, tąsyk ji iš tiesų nepajėgė suprasti, ko ji, arba, teisingiau sakant, *Deivas*, iš tiesų norėjo. Reikėjo laiko.

Ebė dabar labiausiai nerimavo dėl nežinios, kiek toli Rikis gali eiti, ir įtarė, kad jis nepripažįsta jokių ribų. Ebė tikėjo, jog Rikis norėdamas viską susigrąžinti gali nužudyti jos motiną. Lygiai taip pat gali nužudyti ir ją.

Ir, galimas dalykas, tuo mėgautis.

Bandė įsivaizduoti situacijos, į kurią dabar pateko motina, beviltiškumą, kai automobiliui sustojus suprato, jog jie atvažiavo prie įspūdingo namo, kuriame gyveno Hedžertis.

Sumokėjusi taksi vairuotojui Ebė atidžiai pažvelgė pro užpakalinį automobilio stiklą, paskui pro priekinį. Visiškai netoli stovėjo — iš šalies atrodė, kad remontuojamas — Britanijos telekomo sunkvežimis, o truputį tolėliau — iš dalies ant šaligatvio užvažiavęs nedidelis mėlynas automobilis. Tačiau nei Rikio fordo, nei jo paties niekur nesimatė.

Ji dar kartą pasitikrino namo numerį, gailėdamasi, kad pamiršo pasiimti savo mažąjį skėtį. Paskui, nulenkusi galvą, kad lietus netalžytų veido, nuskubėjo pro atdarus vartus, prasibrovė pro tankiai sustatytus

automobilius ir pateko į tamsų prienamį. Stovėdama po stogeliu išsitraukė iš po juosmens maišelį, susitvarkė drabužius ir paskambino į duris.

Praėjo pora minučių, ir ji jau sėdėjo ant plačios tamsiai raudonos odinės sofos Hedžerčio darbo kambaryje. Pašto ženklų perpardavinėtojas, vilkįs duksliais languotais marškiniais ir rumbuoto pliso kelnėmis, kuriose tikriausiai būtų tilpęs net dramblys, įsispyręs į odines šlepetes, sėdėjo prie stalo ir didžiuliu didinamuoju stiklu vėžlio kiauto rėmeliais tyrinėjo kiekvieną pašto ženklą.

Pašto ženklai jai visuomet kėlė didelį susidomėjimą, nes atrodė labai paslaptingi. Jie buvo tokie mažyčiai, tokie seni ir trapūs, tačiau ir labai vertingi. Dauguma jų buvo juodi arba mėlyni, arba rūdžių raudonumo spalvos ir vaizdavo karalienės Viktorijos galvą. Tačiau buvo ir kitokių spalvų, kitų valdovų atvaizdų.

Hedžerčio žmona, daili, madingai apsirengusi moteris, einanti turbūt septintą dešimtį, elegantiškai sušukuotais plaukais, atnešė Ebei puodelį arbatos ir lėkštę su trupininiais pyragaičiais, o paskui išėjo.

Šio žmogaus manierose buvo kažkas tokio, dėl ko ji jautėsi nepatogiai. Deivas buvo pataręs pasiūlyti ženklus Hugui Hedžerčiui, mat šis perpardavinėtojas galįs sumokėti aukščiausią kainą, nieko per daug neklausinėdamas, todėl ji drąsiai galinti juo pasitikėti. Vis dėlto Ebė pajuto šiam vyrui priešiškumą, nors ir negalėjo įvardyti priežasties.

Jai reikėjo kuo skubiau parduoti ženklus. Kuo greičiau gaus pinigus, tuo didesnį kozirį turės derybose su Rikiu. Kol pašto ženklai buvo pas ją, Rikis turėjo šiokį tokį pranašumą. Labai įniršęs jis galėtų kreiptis tiesiai į policiją. Tokiu atveju jie abu pralaimėtų, bet Ebė tikėjosi, kad policijai jis jaučiąs tokią pagiežą, kad verčiau sutiks būti apmautas nei kreipsis pagalbos į pareigūnus.

Tačiau jai atsikračius pašto ženklais, Rikis neturėtų jokių įrodymų savo pasakojimui pagrįsti. O ji tuo tarpu galėtų saugiai paslėpti pinigus banke, Panamoje, mokesčių mokėtojų prieglaudoje, nebendradarbiaujančioje su kitų šalių valdžios institucijomis, kur jos turtą ištikimai saugotų patikos valdytojų ugniasienė.

Bet kokiu atveju, kol pašto ženklai pas ją, jis turi šansų devynis dešimtadalius iš dešimties.

Laukdama ji darė klaidą. Reikėjo parduoti juos kuo greičiau, vos

tik atvykus į Angliją arba net Nijorke. Tačiau Deivas norėjo palaukti, kol jie įsitikins, kad Rikis nežino, kur yra Ebė. Dabar jų taktika atsigręžė prieš juos pačius.

Staiga suskambo Hedžerčio telefonas.

— Alio? — atsiliepė šeimininkas.

Jo balsas ūmai tapo formalus ir šiek tiek nenatūralus. Žvilgtelėjęs į Ebę jis pasiteiravo:

— Ar galite sekundę luktelėti? Norėčiau jį nusinešti į kitą kambarį.

Glenas Brensonas sėdėjo prie darbo stalo, laikydamas telefoną prie ausies ir laukdamas, kada Hugas Hedžertis vėl galės kalbėti.

— Prašau atleisti, seržante, — tarė Hedžertis, praėjus maždaug porai minučių. — Mano darbo kambaryje dabar kaip tik sėdi toji jauna moteris. Tikriausiai skambinate dėl jos?

— Galimas dalykas, taip. Aš ką tik patikrinau šįryt į duomenų bazę įvestą informaciją, tai yra absoliučiai visus gautus pranešimus, ir aptikau šį bei tą, kas gali būti reikšminga. Žinoma, gali būti ir smulkmena. Jūs, sere, vakar nurodėte vieną pavardę — pono Čado Skegso.

Svarstydamas, kas galėtų eiti toliau, Hedžertis neryžtingai atsakė:

— Taip.

— Taigi ką tik gavome pranešimą, kad priešais butą, kuriame gyvena Katerina Dženings, stovi automobilis, kurį išsinuomojęs australas iš Melburno kaip tik tokia pavarde.

— Oho, nejaugi? Kaip įdomu. Iš tiesų, labai įdomu!

— Kaip manote, sere, ar tai gali būti susiję?

— Galėčiau nedvejodamas atsakyti teigiamai, seržante. Lygiai taip pat, kaip susiję gendanti žuvis ir nemalonus kvapas.

102
2001-ųjų lapkričio trečioji

Kai buvo jau gerokai prašvitę, Lorena, gulėdama lovoje ir klausydama Ronio knarkimo, pajuto, kad jos džiaugsmas ir palengvėjimas dėl to, jog jis gyvas ir sveikas, pamažu virsta pykčiu.

Po valandėlės, kai jis jau buvo atsikėlęs, bet primygtinai reikalavo, kad užuolaidos miegamajame ir langinės virtuvėje būtų nuleistos, ir jiedu susėdo prie pusryčių stalo, Lorena užsipuolė Ronį. Kodėl jis jai sukėlė tokią kančią? Juk tikrai galėjo paskambinti ir pasakyti nors kelis žodžius, paaiškinti, kas nutiko, ir jai nebūtų reikėję tuos du mėnesius kentėti pragariškų kančių.

Ji pravirko.

— Aš negalėjau rizikuoti, — paaiškino Ronis, delnais suimdamas jos veidą. — Mieloji mano, tu turėtum tai suprasti. Būtų užtekę vienintelio skambučio iš Niujorko, ir būtų kilę nemažai klausimų. Visi draudimo kompanijų tyrėjai yra buvę policininkai ir jie tikrai nekvaili. Be to, man reikėjo, kad tu kuo geriau atliktum gedinčios našlės vaidmenį.

— O, taip, aš velniškai gerai atlikau savo vaidmenį, — tarė ji šluostydamasi akis, o paskui išsitraukdama cigaretę. — Ir man už tai turėtų skirti nelemtąjį „Oskarą".

— Tu jį gausi, kai tik viskas bus praeityje.

Ji pačiupo jo tvirtą plaukuotą riešą ir prispaudė jį sau prie veido.

— Roni, mielasis, aš su tavimi jaučiuosi tokia saugi. Prašau, neišeik. Juk tu ir čia gali pasislėpti.

— Taip, žinoma.

— Tikrai *galėtum*!

Ronis papurtė galvą.

— Nejaugi taip ir negalime nieko padaryti, kad išsaugotume savo namą? Ar galėtum pakartoti, kokie numatomi pinigai?

Lorena prisidegė cigaretę ir giliai įtraukė dūmą.

— „Norwich Union" kompanijoje esu sudaręs pusantro milijono svarų vertės gyvybės draudimo sutartį. Draudimo polisą rasi banke, saugykloje. Slaptažodis — mano biure. Girdėjau, kad žuvusiems Rugsėjo vienuoliktąją bus taikomos specialios išimtys. Draudimo kompanijos išmokės kompensacijas pagal galiojančias draudimo sutartis net ir tais atvejais, kai žuvusiųjų palaikai nebus rasti, ir nelaukiant, kol praeis įstatymo numatytas privalomas septynerių metų laikotarpis.

— Pusantro milijono! Juk aš galėčiau kreiptis į banko valdytoją ir parodyti jam draudimo polisą. Jis turėtų palikti namą!

— Gali pabandyti, bet aš gerai žinau, ką tas kalės vaikas tau atsakys. Jis pareikš, kad nėra garantijos, jog tu gausi išmoką, o jei ir gausi, tai neaišku kada, be to, draudimo kompanijos visada išsisukinėja.

— Vadinasi, ši taip pat gali bandyti išsisukti?

— Nea, manau, kad viskas bus gerai. Supranti, šiuo atveju svarbų vaidmenį atlieka emocijos. Žinoma, jie tave ilgai kamantinės. Stenkis jiems sudaryti įspūdį, kad noriai bendradarbiauji, bet kalbėk kuo mažiau. Be to, bus įsteigtas specialus fondas, iš kurio bus mokamos kompensacijos Rugsėjo vienuoliktosios aukų artimiesiems. Man sakė, kad galime tikėtis dviejų su puse milijono dolerių.

— *Dviejų su puse milijono?*

Jis džiugiai linktelėjo.

Lorena, negalėdama atitraukti nuo jo akių, mintyse paskubomis atliko sudėties veiksmus.

— Tai turėtų būti maždaug milijonas septyni šimtai penkiasdešimt tūkstančių svarų sterlingų? Vadinasi, kalbame apie tris milijonus septynis šimtus penkiasdešimt tūkstančių svarų, nei daugiau, nei mažiau?

— Aha, nei daugiau, nei mažiau. Ir už juos nereikės mokėti jokių mokesčių. Už vienerius metus kančios.

Ji valandėlę sėdėjo netardama nė žodžio. O kai prabilo, jos balse buvo girdėti nuostaba.

— Tu neįtikėtinas.

— Aš — nugalėtojas.

— Todėl aš tave ir myliu. Todėl visada tikėjau tavimi. Iš tikrųjų, tu juk žinai, ar ne?

Jis pabučiavo ją.

— Taip.

— Mes turtingi!

— Beveik. Mes būsim turtingi. Pamažu, žingsnelis po žingsnelio...

— Su barzda tu atrodai keistai.

— Tikrai?

— Tartum atjaunėjęs.

— Ir gyvesnis už senąjį Ronį?

Ji šyptelėjo.

— Bent jau praėjusią naktį tai tikrai.

— Aš ilgai laukiau tos akimirkos.

— Tačiau dabar kalbi apie ištisus metus? O gal ir dar ilgiau?

— Išmokas iš kompensacijų fondo greičiausiai gaus vargingai gyvenantieji. Kas jau kas, o tu tikrai vargsti.

— Bet jie pirmenybę teiks amerikiečiams, o svetimšaliams teks palaukti.

Ronis papurtė galvą.

— O aš girdėjau kitaip.

— Trys ir trys ketvirčiai milijono svarų! — Lorena vėl svajingai pakartojo, nukratydama cigaretės pelenus į lėkštutę.

— Už tokią sumą galėsi nusipirkti ne vieną suknelę.

— Mes juos investuosime.

— Aš kai ką jau suplanavau. Pirmiausia, ką turėsime padaryti, tai atsisveikinti su šia šalimi... ir su Lorena Vilson.

Ronis pašoko iš vietos, nuėjo į prieškambarį ir sugrįžo su nedidele kuprine rankoje. Iš jos ištraukęs rudą voką, padėjo jį ant stalo ir pastūmė arčiau jos.

— Aš jau nebe Ronis Vilsonas. Tau teks su tuo susitaikyti. Aš dabar Deividas Nelsonas. O po metų ir tu būsi jau nebe Lorena Vilson.

Voke buvo du pasai. Vienas jų — australiškas. Žiūrėdama į fotografiją ji vargiai atpažino save. Jos plaukai buvo tamsiai rudi, trumpai kirpti, be to, ji buvo su akiniais. Pasas išduotas *Margaretos Nelson* vardu.

— Išduota viza nuolat gyventi Australijoje. Galioja penkerius metus.

— *Margareta?* — pasiteiravo ji. — Kodėl būtent Margareta?

— Arba Megė!

Ji papurtė galvą.

— Aš turėsiu būti *Margareta — Megė*?

— Taip.

— Ilgai?

— Visą laiką.

— Čia tai bent! — pareiškė ji. — Vadinasi, negaliu nė pasirinkti savo vardo?

— Betgi tu nesirinkai jo ir tuomet, kai gimei, kvaila karve!

Lorena garsiai, bet abejodama vėl pakartojo:

— *Margareta Nelson.*

— Nelson — gera pavardė, klasiška!

Ji ištraukė iš voko antrą pasą.

— O čia kas?

— Čia tau, kai išvyksi iš Anglijos.

Pase buvo dar viena jos fotografija, tik joje Lorenos plaukai buvo žili, o ji pati atrodė dvidešimčia metų vyresnė. Pase buvo įrašyta: *Anita Marš*.

Ji sumišusi pažiūrėjo į Ronį.

— Aš viską suplanavau. Tai geriausias būdas dingti. Žmonės lengvai įsidėmi gražias moteris, o ypač vyrukai. Į senutes jie nekreipia dėmesio, jos beveik nematomos. Kai ateis laikas, tau teks iš anksto pasirūpinti dviem bilietais į Niuheiveno-Dipo keltą, plaukiantį naktį. Vieną bilietą nusipirksi savo vardu, o kitą — Anitos Marš. Taip pat reikės rezervuoti ir kajutę Anitai Marš. Gerai?

— Gal man užsirašyti?

— Ne, reikės prisiminti. Aš palaikysiu su tavimi ryšį. Iki to laiko aš dar ne kartą su tavimi susisieksiu. Tu turėsi palikti priešmirtinį laiškelį, kad negali pakelti gyvenimo be manęs, kad dirbdama Gatvike jautiesi nelaiminga, kad gyvenimas sumautas ir panašiai, o ir gydytojas galės patvirtinti, jog vartojai antidepresantus, ir taip toliau.

— Na, taip, tai tiesa, jis nemeluos.

— Taigi tu įlipsi į keltą kaip Lorena Vilson, tik pasistenk atrodyti kuo dailesnė, kad kuo daugiau žmonių atkreiptų į tave dėmesį. Lagaminą su drabužių pakaita paliksi Anitai Marš rezervuotoje kajutėje. Paskui nueisi į barą ir suvaidinsi, kad esi labai nusiminusi, šaliniesi žmonių ir nori nusigerti. Keltas plaukia keturias su puse valandos, taigi laiko turėsi pakankamai. Kai būsite įpusėję kelionę, išeik iš baro, barmenui užsiminusi apie tai, kad lipi ant denio. Tačiau iš tikrųjų nueik į kajutę ir persirenk Anita Marš — užsimauk peruką, apsirenk senos ponios drabužius. Galiausiai visus savo drabužius, pasą ir mobilųjį telefoną išmesk per bortą.

Lorena klausėsi jo apstulbusi.

— Išlipusi Dipe, sėsk į traukinį, kuris važiuoja į Paryžių. Tada sunaikint Anitos Marš pasą ir jau kaip Margareta Nelson nusipirk bilietą skrydžiui į Melburną. O aš tavęs ten lauksiu.

— Po galais, juk tu viską apgalvojai, ar ne?

Jis nebūtų iškart galėjęs pasakyti, ar ji patenkinta, ar pikta.

— Aha, šiaip ar taip, aš vis tiek neturėjau ką daugiau veikti.

— Pažadėk man vieną dalyką... Dėl pinigų, kuriuos gausime... kad neketini jų sukišti į šį planą, tiesa?

— Jokiu būdu. Aš jau pasimokiau, mieloji. Apie tai ilgai mąsčiau. Problema yra ta, kad įlindęs į skolą laipsniškai krenti vis žemyn. Pagaliau mes laisvi ir galime pradėti iš naujo. Pradėsime Australijoje, o vėliau galbūt nuvyksime ir kur nors kitur, galėsime gyventi mėgaudamiesi saule. Man tai patinka! Pinigus ilgainiui galėsime padėti į banką ir gyventi be jokių rūpesčių.

Ji nepatikliai pažiūrėjo į Ronį.

Šis parodė į voką.

— Čia rasi sau dar kai ką.

Lorena ištraukė ploną celofano maišelį. Jo viduje buvo keletas pavienių pašto ženklų.

— Čia tau pragyvenimui, — paaiškino Ronis. — Išlaidoms. Porąkart galėsi save pradžiuginti kokiomis nors maloniomis dovanėlėmis. Štai tūkstantis devyni šimtai vienuoliktųjų *Somerset House*, vieno svaro, o dabar jo vertė — pusantro tūkstančio. O štai šis — tūkstantis aštuoni šimtai aštuoniasdešimt pirmųjų *One Penny*, už jį gausi penkis šimtus. Bendra šių ženklų vertė siekia penkis gabalus. Nunešk juos pas tą mano pažįstamą senuką — jis tau sumokės daugiau nei kiti. Pagaliau, kai gausi anuos didelius pinigus, vėl kreipkis į jį, ir jis iškeis tau grynuosius į pašto ženklus. Jis sąžiningas vyras. Su juo mums labiausiai apsimoka turėti reikalų.

— Ar jis nieko nenutuokia?

— O, Dieve, ne.

Ronis paėmė nuo virtuvinio stalo *Hello!* žurnalą, atplėšė nuo jo užpakalinio viršelio tuščią juostelę ir ant jos brūkštelėjo „Hugas Hedžertis“, telefono numerį bei adresą.

— Jis labai nuliūs, kai papasakosi apie mane. Aš buvau neblogas klientas.

— Pastarosiomis savaitėmis gavome keletą užuojautos laiškų ir atvirukų...

— Norėčiau juos pamatyti, perskaityti, ką žmonės apie mane kalba.

— Mini tik geruoju, — Lorena liūdnai nusijuokė. — Beje, Sju vis kalba, kad būtų pats metas pagalvoti apie laidotuves. Juk didelis karstas mums nereikalingas, tiesa? Tik toks, kuriame tilptų piniginė ir mobilusis telefonas.

Jie abu sukikeno. Lorena nusišluostė dar kelias skruostais riedėjusias ašaras.

— Ką gi, mudu galime bent jau pasijuokti iš viso to, — tarė ji. — O tai jau gerai, tiesa?

Ronis apėjo aplink stalą ir ją tvirtai apsikabino.

— Taip, gerai.

— O kodėl Australija?

— Todėl, kad pakankamai toli. Ten mūsų niekas nepažins. Be to, ten prieš kelerius metus išvyko vienas mano senas pažįstamas. Drąsiai galiu juo pasitikėti — pašto ženklus, nieko neklausinėdamas, jis vėl iškeis į grynuosius..

— Kas jis toks?

— Čadas Skegsas.

Ji įsmeigė į jį apstulbusias akis, sakytum Ronis būtų į ją šovęs.

— *Rikis* Skegsas?

— Aha. Tu susitikinėdavau su juo iki manęs, ar ne? Paprastai visos jo paukštytės vadindavo jį Rikiu. Tarytum tai būtų buvusi kokia privilegija. *Čadas* — verslo reikaluose, *Čadas* — draugams, bet mergoms — *Rikis*. Tokiems dalykams jis visada buvo labai smulkmeniškas.

— Tai tas pats vardas, Ričardas, — paaiškino ji. — Tik skirtingi trumpiniai.

— Tegul, koks skirtumas.

— Ne, tikrai ne *koks skirtumas*, Roni. Ir aš su juo *nesusitikinėdavau*. Buvau nuėjusi į vienintelį pasimatymą su juo. Jis bandė mane išprievartauti, prisimeni? Aš tau jau pasakojau apie tai.

— Taip... prievartavimas, anot jo, atstoja glamones.

— Aš kalbu visiškai rimtai. Tikrai esu pasakojusi aną istoriją. Dešimto dešimtmečio pradžioje, tada jis turėjo „Porsche“. Vieną vakarą išsivežė mane...

— Prisimenu tą jo poršą. „911 Targa". Juodas. Tada dirbau „Braitono automobilių ekspertuose"... Suremontavome jį, nors iš jo buvo likęs metalo laužas — pasibučiavo su medžiu. Mes sudūrėme jo galą su kito poršo priekiu. Iškišome jam labai pigiai. Velniai griebtų, tai buvo tikras mirties vežimas!

— Tu pardavei jį savo draugui?

— Jis suprato, kad šis automobilis tikras kledaras ir lakstyti juo neverta. Naudojosi savo poršu tik tam, kad pasirodytų ir suviliotų tokias kaip tu lėlytes.

— Taigi pirmiausia mes truputį išgėrėme bare, ir aš pamaniau, kad jis nori nusivežti mane kur nors pavalgyti. Tačiau jis nusivežė mane į Daunso aukštumas, pareiškė, kad visos jo išdulkintos merginos gali vadinti jį Rikiu, paskui atitraukė savo kelnių užtrauką ir liepė čiulpti. Aš negalėjau tuo patikėti.

— Bjaurus šunsnukis.

— Paskui, kai pareikalavau parvežti namo, jis bandė išmesti mane iš automobilio, plūsdamas, esą aš — nedėkinga kekšė ir jis man parodysiąs, ką iš tiesų reiškia dulkintis. Tada aš nagais apdraskiau jam pusę veido, paspaudžiau garso signalą, ir staiga tą akimirką į mus ėmė artėti kažkokio automobilio šviesos. Jis išsigando ir parvežė mane namo.

— O toliau?

— Jis nepratarė nė žodžio. Išlipau iš automobilio ir nieko daugiau tarp mūsų nebuvo. Retsykiais matydavau jį mieste vis su kita moterimi. Paskui kažkas pasakojo, kad jis išvykęs į Australiją. Mano manymu, ne taip jau ir toli.

Ronis sėdėjo nejaukiai tylėdamas. Lorena užgesino cigaretę, kuri buvo susmilkusi iki pat filtro, ir prisidegė kitą. Pagaliau Ronis prabilo.

— Dabar jis pasikeitęs į gera, kalbu apie Čadą. Tą naktį jis tikriausiai buvo per daug įkaušęs. Jis buvo didelis savimyla, visada tuo garsėjo. Pamatysi, dabar jis geraširdiškesnis, amžius daro savo.

Lorena ilgai netarė nė žodžio.

— Viskas bus gerai, mano meile, — nuramino Ronis. — Tokios problemos nesunkiai išsprendžiamos. Atsakyk man, ar labai daug žmonių gauna šansą viską pradėti iš naujo?

— Vienas kitas gal ir pradeda, — piktai atsakė Lorena. — O tu ar pagalvojai, kad mes ten būsime visiškai priklausomi nuo žmogaus, kadaise bandžiusio mane išprievartauti?

— Tai gal tu turi geresnį planą? — atžariai atkirto Ronis. — Sakyk, ar turi geresnį planą?

Lorena pažiūrėjo į jį. Jis dabar buvo kitoks nei prieš kelionę į Niujorką. Ir pasikeitęs ne tik išoriškai. Jis atrodė pasikeitęs ne tik todėl, kad buvo užsiauginęs barzdą ir plikai nusiskutęs galvą. Jis buvo pasikeitęs kažkuo daugiau. Dabar atrodė kategoriškesnis, griežtesnis.

O gal tai dėl to, kad jo ilgai nebuvo, ji mato Ronį tokį, koks jis buvo iš pradžių?

Ne, be didelio entuziazmo atsakė Lorena, ji neturinti geresnio plano.

103
2007-ųjų spalis

Ebė, įsitaisiusi ant odinės sofos Hugo Hedžerčio darbo kambaryje ir laukdama, pūtė ir siurbčiojo arbatą. Paskui paėmė vieną pyragaitį. Ji dar nebuvo valgiusi pusryčių ir jautė stiprų cukraus poreikį. Atrodė, kad Hedžertis gerokai užtruko ir sugrįžo tik po ilgo laiko.

— Atleiskite man, — mandagiai atsiprašė jis ir vėl atsisėdo prie stalo. Paskui dar kurį łaiką žiūrėjo į pašto ženklus. — Jie tikrai nepaprastai geros kokybės. Tarytum ką tik išleisti į apyvartą. Kolekcija labai vertinga.

Ebė nusišypsojo.

— Ačiū jums.

— Ir jūs norėtumėte parduoti juos visus?

— Taip.

— O kiek už juos norėtumėte?

— Kataloge jie vertinami daugiau kaip keturiais milijonais svarų, — atsakė ji.

— Tiesa, maždaug tiek. Gaila, bet niekas jums nemokėtų kataloge nurodytos kainos. Bet kuris pirkėjas norėtų pasilikti atsargą. Žinoma,

ji priklauso nuo kilmės vietos — kuo geresnė kilmės vieta, tuo mažesnė atsarga.

— Ar jūs juos nupirktumėte? — paklausė viešnia. — Jeigu nuleisčiau kainą?

— Ar galėtumėte man išsamiau paaiškinti, kaip jie pas jus pateko? Vakar vakare man sakėte, kad tvarkėte savo tetos namą?

— Taip.

— Sidnėjuje, Australijoje?

Ji linktelėjo.

— O kuo vardu jūsų teta?

— Anė Dženings.

— Ar galėtumėte kuo nors patvirtinti nuosavybės teisių įgijimą?

— Ko jums reikėtų?

— Jūsų tetos testamento kopijos. Gal paprašytumėte, kad jos advokatas atsiųstų man faksą? Tik nežinau, koks dabar ten paros metas, — šeimininkas pažiūrėjo į laikrodį. — Jei neklystu, vidurnaktis. Jis galėtų tai padaryti rytoj.

— O kiek jūs man už šią kolekciją galėtumėte sumokėti?

— Jei gaučiau oficialų nuosavybės teisių įgijimą patvirtinantį dokumentą? Būčiau pasirengęs sumokėti apie du su puse. Milijono.

— O be dokumento? Grynaisiais ir iš karto, dabar?

Jis papurtė galvą ir ironiškai šyptelėjo.

— Gaila, bet aš tuo neužsiimu.

— Man minėjo, kad esate kaip tik tas žmogus, į kurį reikia kreiptis.

— Ne, tai ne aš, jau nebe. Paklausykite, panele. Duosiu jums vieną patarimą. Išskirstykite savo kolekciją dalimis. Ji per didelė. Žmonės tikrai domėsis ir užduos ne vieną klausimą. Būtinai padalykite. Jungtinėje Karalystėje yra keli perpardavinėtojai. Vieną dalį pasiūlykite vienam, kitą — kitam. Gal būtų ne pro šalį nuvykti pas vieną kitą prekiautoją užsienyje. Pasiderėkite su jais. Juk jums nebūtina sutikti su jų siūlomomis kainomis, jeigu jos jūsų netenkintų. Pardavinėkite juos tyliai ramiai, porą metų, ir jūsų nepastebės joks radaras.

Hugas Hedžertis kruopščiai, beveik pagarbiai surinko visus pašto ženklus ir sudėjo juos atgal į apsauginius lakštus.

Nusivylusi Ebė tyliai pasiteiravo:

— Gal galėtumėte man rekomenduoti keletą perpardavinėtojų, gyvenančių Jungtinėje Karalystėje?

— Taip, žinoma, tik leiskite pagalvoti.

Dėdamas pašto ženklus atgal į maišelį, jis greitai padiktavo kelias pavardes. Ebė jas visas užsirašė. Paskui, lyg tarp kitko, pridūrė:

— Beje, prisiminiau dar vieną.

— Ką tokį?

— Girdėjau, kad mieste pasirodė Čadas Skegsas, — tarė jis ir verte pervėrė ją skvarbiu žvilgsniu.

Ebei to buvo per daug. Jos veidas akimirksniu nusidažė raudono burokėlio spalva. Paskui pasiteiravo, ar šeimininkas negalėtų iškviesti jai taksi.

Hugas Hedžertis palydėjo Ebę iki laukųjų durų. Tarp jų dabar tvyrojo ledinė tyla, ir ji nesugalvojo nieko geresnio, kaip nutraukti šią tylą, išskyrus nevykusį pasiaiškinimą:

— Taip nėra, kaip jūs galvojate.

— Čia įsipainiojęs Čadas Skegsas, — atkirto jis. — Negali būti, kad aš klystu.

Viešniai išėjus, šeimininkas iškart grįžo į darbo kambarį ir vėl paskambino detektyvui seržantui Brensonui. Prie to, ką jau buvo pasakęs per ankstesnį pokalbį, jis nelabai teturėjo ką pridurti, išskyrus ką tik pas jį buvojusios moters tetos vardą — Anė Dženings.

Kas iš to, jeigu ir užsiminčiau apie Čadą Skegsą, pamanė jis, juk niekuo daugiau vis tiek negalėčiau padėti.

104
2007-ųjų spalis

Ebė, stipriai susikrimtusi dėl susitikimo su Hugu Hedžerčiu, atidarė galines taksi duris ir lietui pliaupiant niūriai apsižvalgė į vieną ir į kitą Daik Roudo alėjos galą.

Britanijos telekomo furgonas stovėjo kur stovėjęs, nebuvo paju-

dėjęs ir toliau stovintis mažas tamsiai mėlynas automobilis. Ji atsisėdo ant galinės taksi sėdynės ir užtrenkė dureles.

— „Grand Hotel"? — pasitikslino taksi vairuotoja.

Ebė pritariamai linktelėjo. Adresas buvo klaidingas, bet ji, skambindama iš Hedžerčio kambario, jį nurodė sąmoningai, nenorėdama, kad šis žmogus žinotų, kur ji iš tikrųjų apsistojusi.

Ji sėdėjo atsilošusi, mąstė. Jokių žinių iš Rikio. Deivas buvo neteisus. Parduoti pašto ženklus bus daug sunkiau, nei jis buvo jai pasakojęs. Ir užtruks ji gerokai ilgiau.

Suskambo jos mobilusis. Ekrane pasirodė skambinančiojo vardas. Skambino motina. Ebė ėmė drebėti iš baimės ir stipriai spaudė telefoną prie ausies, nenorėdama, kad vairuotoja nugirstų pokalbį.

— Mama! — atsiliepė ji.

Motina, sprendžiant iš balso, buvo sutrikusi ir apimta sielvarto. Įkvėpimai buvo staigūs ir trumpi.

— Prašau, Ebe, labai prašau, man būtinai reikia vaistų, man prasideda... — ji nutilo, staiga įtraukė oro, paskui žioptelėjo, — ... spazmai. Man... prašau... tau nereikėjo jų imti. Tai negerai... — ji vėl žioptelėjo.

Ryšys nutrūko.

Ebė it paklaikusi paskambino motinai, tačiau skambutis, kaip ir anksčiau, buvo nukreiptas į balso paštą.

Drebėdama stebeilijo į telefono ekraną, vildamasi, kad jis bet kurią akimirką, paskambinus Rikiui, atgis. Deja, skambučio nebuvo.

Ebė užsimerkė. Kiek jos motina gali ištverti? Kiek dar ji gali dėl jos kankintis?

Šunsnuki. Šunsnuki, šunsnuki, šunsnuki, šunsnuki, šunsnuki...

Rikis buvo gudrus. Velniškai gudrus. Iniciatyva dabar priklausė jam. Jis žinojo, kad jai nebus taip paprasta parduoti pašto ženklus, vadinasi, jis galėjo numanyti, kad jie greičiausiai dar pas ją. Jos sumanymas atsikratyti juo įbrukus nedidelę sumelę grynaisiais ir paaiškinus, kad didįjį kąsnį ji jau pervedusi Deivui, buvo nieko vertas.

Ji nebežinojo, ko griebtis.

Vėl dirstelėjo į telefoną, tikėdamasi išgirsti skambutį.

Iš tikrųjų, Ebei buvo likęs vienintelis ėjimas, ir jį reikėjo padaryti kuo greičiau. Ji turėjo nutraukti motinos kančią, net jeigu dėl to tektų

derėtis su Rikiu. Vadinasi, ji bus priversta atiduoti jam tai, ko jis reikalavo. Ar bent jau beveik viską.

Ūmai jai dingtelėjo viena mintis. Palinkusi į priekį, kad vairuotoja ją geriau girdėtų, Ebė pasiteiravo:

— Gal žinote, kas čia prekiauja pašto ženklais?

Taksistės tapatybės kortelėje buvo įrašyta: „Selė Bidvel".

— Žinau vieną Kvinso kelyje, netoli stoties, pavarde Hoks. Kitas gyvena Šoreheme. Esu tikra, kad dar vienas yra Leinse, Princo Alberto gatvėje, — atsakė Selė Bidvel.

— Nuvežkite mane į Kvinso kelią, — paprašė Ebė. — Tai arčiausiai.

— Jūs kolekcininkė?

— Tik mėgėja, — atsakė Ebė, kišdama ranką po apsiaustu ir atsegdama diržą.

— O aš visada maniau, kad tai berniukų hobis.

— Tai tiesa, — mandagiai atsakė Ebė.

Ji išsitraukė maišelį, nuleido jį taip, kad nesimatytų automobilio užpakalinio vaizdo veidrodėlyje, ir ėmė versti lapus, ieškodama mažiau vertingų egzempliorių. Netrukus ištraukė keturių pašto ženklų su Maltos kryžiais rinkinį, kainavusį maždaug tūkstantį svarų sterlingų. Čia buvo ir keletas rinkinių su pašto ženklais, vaizduojančiais Sidnėjaus uosto tiltą, kurių vienas lakštas kainavo apie keturis šimtus svarų. Pasilikusi šiuos ženklus prie savęs, kitus sudėjo atgal į maišelį ir jį saugiai paslėpė po megztiniu, o paskui dar suveržė diržu.

Po kelių minučių taksi sustojo prie „Hoks". Ebė sumokėjo ir išlipo, spausdama celofano pakuotę su ženklais prie savęs, po apsiaustu, kad šie nesušlaptų. Pro šalį nudardėjo autobusas, paskui jį greitai pralėkė mažas mėlynas automobilis, „Peaugeot", o gal „Renault", jo priekyje sėdėjo du vyrai. Keleivis kalbėjo mobiliuoju telefonu. Automobilis jai pasirodė labai panašus į stovėjusį netoli Hedžerčio namų. O ką, jeigu jai jau prasideda paranoja?

Lankytojų parduotuvėje nebuvo. Už salo sėdinti jauna šviesiaplaukė moteris skaitė vietos laikraštį. Ebei patiko, kad namas atrodo truputį apleistas. Čia nebuvo nieko įmantraus, vieta neatrodė iš tų, kur tave gali kamantinėti apie kilmės vietą ir nuosavybės teisių įgijimą.

— Turiu keletą pašto ženklų, kuriuos norėčiau parduoti, — pasisakė ji.

— Gal juos atsinešėte?

Ebė ištiesė juos moteriai. Ši padėjo laikraštį į šalį ir smalsiai pažvelgė į pašto ženklus.

— Puiku, — įvertino ji draugišku tonu. — Šių ženklų su Sidnėjaus uostu pastaruoju metu nebuvau mačiusi. Leiskite man šį bei tą patikrinti. Ar jūs neprieštarautumėte, jei pasiimčiau juos su savimi?

— Žinoma, ne.

Moteris nusinešė pašto ženklus pro praviras duris į kabinetą ir atsisėdo prie stalo, virš kurio kabojo platus didinamasis stiklas. Ebė stebėjo, kaip ji padėjo pašto ženklus ant stalo ir ėmė kiekvieną atidžiai tyrinėti.

Ji dirstelėjo į pirmą *Argus* puslapį. Antraštė stambiomis raidėmis skelbė:

JAU ANTRA NUŽUDYTA MOTERIS SIEJAMA SU ŽUVUSIUOJU RUGSĖJO 11-ĄJĄ

Žemiau išvydusi nuotraukas Ebė nutirpo.

Mažesnėje buvo matyti graži, tačiau nemalonių veido bruožų trisdešimtmetė, gundomai žvelgianti į objektyvą, sakytum geidžianti sekso su bet kuo, kas tik už jo stovi. Po nuotrauka pavardė — *Joana Vilson*. Didžiausia iš trijų nuotraukų vaizdavo kitą moterį, bebaigiančią ketvirtą dešimtį. Moteris buvo šviesiais banguojančiais plaukais, atrodė žavi ir nuoširdžiai šypsojosi, vis dėlto jai kažko, tegul ir nežymiai, trūko, tarytum ji būtų turėjusi daug pinigų, bet stokojusi elegancijos. Po nuotrauka Ebė perskaitė: *Lorena Vilson*.

Tačiau ją labiausiai domino vyro nuotrauka centre. Ji buvo visiškai užvaldžiusi Ebės dėmesį. Ebė pažvelgė į jo veidą, paskui perskaitė pavardę — *Ronaldas Vilsonas* — ir vėl įsmeigė akis į veidą. Dar kartą perskaitė pavardę.

Paskui perskaitė pirmą straipsnio pastraipą:

„Nustatyta, kad prieš penkias savaites Džilongo apylinkėse, netoli Melburno, Australijoje, upėje nuskendusio automobilio bagažinėje rasta negyva keturiasdešimt dvejų moteris yra Lorena Vilson, Braitono verslininko Ronaldo Vilsono, vieno iš 67 Brita-

nijos piliečių, Rugsėjo vienuoliktąją žuvusių Pasaulio prekybos centre, našlė.“

Ebė dar sykį akimis perbėgo tekstą. Pasijuto taip keistai, nelyginant kas nors būtų ėmęs ir užgesinęs joje šviesą. Atsikvėpusi skaitė toliau:

„Praėjusį penktadienį Naujosios Anglijos kvartalo statybose, Braitone centre, pamatus kasantys darbininkai nuotekų šalinimo įrenginyje rado Joanos Vilson (29 metų) skeletą. Detektyvė inspektorė Elizabeta Mentl iš Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus šįryt duodama interviu mūsų laikraščiui patvirtino, kad ši moteris buvo Vilsono pirmoji žmona.

Sasekso policijos pareigūnus suglumino medicininės ekspertizės išvados, teigiančios, kad Lorenos Vilson kūnas Barvono upėje išbuvo maždaug dvejus metus. Kaip jau esame rašę, anksčiau manyta, kad ponia Vilson, 2002 metų lapkričio mėnesį paslaptingai dingusi iš Niuheiveno-Dipo kelto, nusižudė, nors koroneris klausimą dėl jos mirties paliko atvirą.

Detektyvė inspektorė Mentl pareiškė, kad „savižudybės“ tyrimas nedelsiant atnaujintas.“

Ebė dar kartą peržvelgė visas fotografijas. Tačiau jos dėmesį buvo prikaustęs vyras vidurinėje fotografijoje. Staiga jai pasirodė, kad iš po kojų slysta grindys. Bijodama pargriūti, ji žengė porą žingsnių į kairę ir įsitvėrė į stalo briauną. Atrodė, kad pro šalį slenka ir sukasi sienos.

— Ar jums bloga? Alio, ar girdite mane? — pasigirdo kažkieno balsas.

Ji išvydo tarpduryje stovinčią moterį, šviesiaplaukę pašto ženklų perpardavinėtoją. Moteris praėjo pro Ebę tarsi karuselės prižiūrėtoja atrakcionų parke. Paskui praėjo dar kartą.

— Gal norėtumėte prisėsti? — paklausė tas pats balsas.

Karuselė sukosi lėčiau. Ebę tuo pat metu krėtė šaltis ir pylė prakaitas.

— Ne, viskas gerai, — atsiduso ji, vėl žiūrėdama į *Argus*.

— Įdomi istorija, — tarė moteris, galvos mostu parodydama į

laikraštį, o paskui vėl nukreipdama susirūpinusį žvilgsnį į Ebę. — Jis taip pat prekiavo pašto ženklais. Aš jį pažinojau.

— Aaa...

Ebė vėl stebeilijo į fotografiją. Vargu ar ji išgirdo, kaip moteris siūlo jai už pašto ženklus du tūkstančius tris šimtus penkiasdešimt svarų. Paėmusi pinigus penkiasdešimties svarų banknotais, susigrūdo juos į kišenes.

105
2007-ųjų spalis

Ebė lyg apsvaigusi išėjo į gatvę. Suskambo jos telefonas, bet skambutį ji išgirdo tik po kelių sekundžių.

— Taip, alio? — išpyškino.

Skambino Rikis. Pro šalį ūžiant automobiliams, ji vos vos girdėjo jo balsą.

— Palauk, — tarė Ebė, per lietų skuosdama gatve, kol pagaliau pastebėjo nuo lietaus apsaugotą tarpdurį.

Lįsdama į po stogeliu pridūrė:

— Atsiprašau, ką tu sakei?

— Man neramu dėl tavo mamytės.

Ji atsakė ne iš karto. Pirmiausia sulaikė kūkčiojimą. Paskui sulėtino kvėpavimą.

— Prašau, — žioptelėjo Ebė. — Riki, pasakyk man, kur ji dabar, arba atvežk ją pas mane.

— Jai reikalingi jos vaistai, Ebe.

— Aš juos pristatysiu. Tik pasakyk, kur ji.

— Tai nėra taip paprasta.

Transporto spūstyje, tiesiai prieš ją, sustojo autobusas. Jo variklis burzgė pernelyg garsiai, kad būtų galima kalbėti ar išgirsti. Ebė vėl išėjo į lietų, nuskubėjo gatve tolyn ir įsmuko į kitos parduotuvės tarpdurį. Jai nepatiko Rikio balso tonas, kokiu jis ištarė *nėra taip paprasta*.

Ūmai ją apėmė baisi panika, kad jos motina gali būtu negyva. Gal ją pribaigė spazmai, apie kuriuos ji neseniai buvo užsiminusi Ebei?

Ebė pratrūko raudoti, negalėdama suvaldyti emocijų. Nuo laik-

raštyje perkaitytos žinios ją ištiko šokas, o dabar prisidėjo dar ir tai. Ji nebejautė po kojomis žemės.

— Kaip ji, ar jai nieko neatsitiko? Prašau, tik pasakyk, ar jai viskas gerai?

— Ne, jai ne viskas gerai.

— Bet ji gyva...

— Kol kas.

Rikis baigė pokalbį.

— Ne! — suriko ji. — Ne! Maldauju!

Ebė stovėjo atsirėmusi į parduotuvės duris ir jai nebuvo svarbu, ar ją mato kas nors iš vidaus, ar ne, akis temdė lietus ir ašaros. Tačiau dar ne tiek, kad nepastebėtų lėtai pro šalį slenkančio mažo rudo automobilio.

Juo važiavo du vyrai, o sėdintysis keleivio pusėje kalbėjo telefonu. Vienas buvo visiškai plikai skusta galva, kitas apsikirpęs ežiuku. Kareiviškas stilius. Arba *policininkų*.

Jiedu pažiūrėjo į ją lygiai taip pat, kaip ir aniedu, važiavusieji pro šalį mėlynu automobiliu, prieš jai įeinant į „Hoks". Besislapstydama ji buvo išsiugdžiusi ypatingą pastabumą viskam, kas vyksta aplink ją. Abu automobiliai pasirodė kažkuo įtartini.

Ir viename, ir kitame keleivis kalbėjo telefonu.

Ir vienas, ir kitas, pravažiuodami pro šalį, žiūrėjo jos pusėn.

Ar tik Hugas Hedžertis nebus pranešęs policijai? Ar tik jos neseka?

Abu automobiliai transporto spūstyje važiavo pietų kryptimi. Gal jų buvo ir daugiau? O priešinga kryptimi? Pėsčiomis?

It paklaikusi Ebė apsidairė į abi puses ir kiek tik kojos neša, metėsi šiaurės kryptimi, artimiausiu skersgatviu nėrė kairėn, paskui jau kiek lėčiau nurisnojo pro dvokiančius šiukšlių konteinerius. Pribėgusi kitą gatvę, priešingoje jos pusėje pamatė praėjimą tarp dviejų namų. Ebė atsigręžė per petį atgal ir nepastebėjusi, kad kas nors ją sektų, puolė į tą siaurą tarpą. Lietus truputį rimo. Mintys galvoje sukosi be pertrūkio. Šį rajoną ji žinojo kaip savo penkis pirštus, nes ankstesnėje savo inkarnacijoje kurį laiką gyveno bute netoli „Septynių saulės laikrodžių".

Ebė bėgo kiek įkabindama, kas keli žingsniai pasitikrindama, ar

maišelis tebėra savo vietoje, jai prie juosmens, ir ar pinigai nekrenta iš kišenių, taip pat nepamiršdama atsigręžti atgal. Paskui nukūrė tolyn iš abiejų pusių medžiais apsodinta sujungtų namų gatve, į kurią nosį dėl bjauraus oro drįso iškišti tik vienas kitas žmogus, todėl nereikėjo baimintis pašalinių akių. Fizinis krūvis ir lietaus lašai truputį praskaidrino galvą ir padėjo blaiviau mąstyti.

Ebė bėgo įkalne aukštyn, link „Saulės laikrodžių", po kurio laiko pasuko į dešinę ir nuskuodė tolyn kita gyvenamųjų namų gatve, kol atsidūrė ties stotimi. Stovėdama nuošaliai, taip, kad nesimatytų nuo kelio, valandėlę stebėjo pravažiuojančius lengvuosius ir komercinius automobilius, o paskui, perbėgusi Bakingemo kelią, įsuko į kitą, pro pat stotį einančią gatvę. Nubėgusi ja, greitai atsidūrė priešais Naujosios Anglijos gatvę, kuria ėjo pagrindinis kelias, luktelėjo, atsargiai apsidairė, tada kirto jį ir vėl nukūrė įkalnėn vedančiu gatvių labirintu, kurį sudarė eilėmis sujungti vieno buto gyvenamieji namai ir nekilnojamojo turto agentūrų stendai.

Į šoną įsimetus diegliui, Ebė trumpam sustojo, atsipūtė, paskui, gaudydama orą ir išpilta prakaito, nužingsniavo tolyn. Lietus ilgainiui beveik visiškai liovėsi, nuo jūros pūtė stiprokas, tačiau malonus vėjas, gaivinamai glostydamas jai veidą.

Dabar jos mintys buvo daug aiškesnės, galva atrodė šviesesnė nei prieš kelias valandas, sakytum šokas, kai ji išvydo pirmąjį *Argus* puslapį, būtų perkrovęs jos užsiteršusį kietąjį diską. Atkakliai žingsniuodama pirmyn Ebė rinkosi nuošalesnes, mažesnes gatveles ir nuolat gręžiodavosi atgal, ar nepastebės kur mėlyno ar rudo automobilio, ar bet kokio kito, kuriuo važiuotų du žmonės, tačiau nieko, kas būtų kėlęs įtarimą, nematė.

Ar Rikis jau skaitė *Argus*? Kažin ar šį straipsnį perspausdino ir kiti laikraščiai? Žinoma, jis taip pat turėtų pamatyti. Kad ir kur jis buvo, tačiau laikraščiais, radiju ir televizoriumi apsirūpino.

Ebė įėjo į spaudos kioską ir skubiai pervertė kai kuriuos šalies dienraščius. Nieko panašaus juose dar nebuvo. Ji nusipirko šios dienos *Argus* ir atsistojusi šalia kiosko ilgai žiūrėjo į vyro veidą pirmame puslapyje. Jausmuose vyravo visiškas sąmyšis.

Sustingusi vietoje dar sykį perskaitė visą straipsnį. Jame išvardyti faktai užpildė spragas, susijusias su Deivo praeitimi. Nutylėjimai, iš-

sisukinėjimai, vengiant tiesaus atsakymo, staigus pokalbio temos pakeitimas, jeigu tik ji ko nors pasiteiraudavo. O ir Rikio replikos, kai šis bandydavo išsiaiškinti, ar daug ji žinanti apie Deivą.

O ką apie jį žinojo Rikis?

Paėjėjusi dar keletą žingsnių Ebė atsisėdo ant sulytų laiptelių prie lauko durų ir rankomis susiėmė galvą. Pirmą kartą gyvenime buvo taip išsigandusi. Išsigandusi ne tik dėl savo motinos, bet ir dėl ateities.

Gyvenimas — tai žaidimas, mėgo kartoti Deivas. Dažnai jai primindavo šią frazę. Žaidimas. O juk visa tai ir prasidėjo kaip žaidimas.

Visai įdomus žaidimas.

Gyvenime aukų nėra, Ebe. Gyvenime yra nugalėtojai ir nevykėliai.

Ašaros vėl sudrėkino akis. Graudus motinos balsas skambėjo ausyse ir širdyje. Ebė mėgino paskambinti į motinos mobilųjį telefoną, paskui į Rikio, tačiau veltui.

Paskambink. Prašau, paskambink. Aš siūlau sandėrį.

Po kelių minučių ji atsistojo ir ėmė skubiai leistis nuo kalvos gatve, išilgai kurios ėjo nesunkiai įžiūrima pro užtvarą Londono-Braitono geležinkelio linija. Toliau leidosi akmeniniais laipteliais, praėjo palei neilgą tunelį ir galiausiai pasiekė Prestono parko stoties bilietų kasą.

Tai buvo maža stotis, ja naudojosi kasdien į darbą ir iš jo važinėjantys žmonės, todėl didžiausias keleivių srautas čia būdavo piko valandomis, o kitu metu stotis ištuštėdavo. Jeigu policija Ebę iš tiesų sekė, jeigu pareigūnai pastebėjo ją miesto centre, netoli Braitono stoties, tai ten jie dabar greičiausiai ir tykojo. Mažai tikėtina, kad jie galėtų būti kur nors čia, nusprendė Ebė.

Gyvenimas — tai žaidimas.

Ji skaitė tvarkaraštį ir planavo maršrutą, kuriuo galėtų pasiekti Istburną, aplenkdama Braitono stotį, o iš ten patekti į Gatviko oro uostą, kuris jos naujame, dar tik ryškėjančiame plane užėmė svarbią vietą.

Į mobilųjį telefoną atėjo pranešimas. Ebė desperatiškai tikėjosi, kad žinutę bus atsiuntęs Rikis, tačiau apsiriko. Pranešimas buvo trumpas:

Tyla gera byla? X

Ebė tik dabar prisiminė neatsakiusi į jo ankstesniąją žinutę. Po kelių sekundžių atrašė:

Problemo. x

Praėjo kelios minutės, ir lipdama į traukinį Ebė vėl išgirdo gauto tekstinio pranešimo signalą.

Meilė kaip upė. Susidūrusi su kliūtimi ji prasigraužia naują vagą.

Ebė įsitaisė ant sėdynės, jausdamasi pernelyg sukrėsta, kad prisimintų kokią nors atsakymui tinkamą citatą. Todėl atsakė vienintele raide — *x*.

Traukiniui pajudėjus, ji niūriu žvilgsniu stebeilijo pro langą į kreidingus, iš abiejų pusių kylančius stačius šlaitus. Ją buvo sukausčiusi ledinė, tamsi baimė.

106
2007-ųjų spalis

„Marriott Financial Center" viešbučio viduje sukurta puiki, gal net kažkiek zen aura, mąstė Rojus Greisas, ką tik išsiregistravęs ir su lagaminu rankoje eidamas per fojė. Be to, viskas čia dvelkė naujumu. Stalinės lempos priminė apverstas matines „Martini" taures. Baltose plonose vazose ant juodų stalų pamerktos gėlės aukštais, laibais stiebais buvo tokios dailios, tiesiog tobulos, kad atrodė suprojektuotos, o ne užaugintos.

Greisui buvo sunku patikėti, kad šis pastatas visiškai šalia nelaimės epicentro Rugsėjo vienuoliktąją buvo stipriai apgriautas. O juk jis atrodė toks svarbus, solidus, nesugriaunamas, sakytum visais laikais būtų čia stovėjęs ir toliau stovėsiantis.

Vyresnysis detektyvas praėjo pro būrelį entuziastingai besišnekučiuojančių verslininkų tamsiais kostiumais, su kaklaraiščiais. Pačiame centre, ant raudono kilimėlio, dengiančio kreminės spalvos marmuro

grindis, jo laukė Patas Lynčas. Jis buvo apsirengęs kasdieniškai — žalia apsauginė liemene ant juodų marškinėlių trumpomis rankovėmis, mėlynos džinsinės kelnės ir tvirti juodi batai. Žvilgtelėjęs į jį Rojus iškart pastebėjo išsipūtimą toje vietoje, kur kabojo ginklas.

Patas iškėlė abi rankas.

— Viskas supakuota? Denisas laukia prie viešbučio. Mes pasiruošę!

Greisas nusekė įkandin jo sukamųjų durų link. Kitoje pusėje jį pasitiko drėgnas spalio rytas, ir jam pasirodė, kad tą pačią akimirką pasikeitė visas pasaulis. Pro šalį kelių eismo juostų gatve zujo automobiliai. Tiesiai priešais jį praūžė cemento maišyklė. Durininkas, sudarkęs elegantišką savo aprangos stilių, ant uniforminės kepurės su snapeliu užsimovęs plastikinę dušo kepuraitę, laikė trims japonų verslininkams atidarytas geltono taksi dureles.

Šaligatviu einant prie netoliese stovinčios „Crown Victoria", Patas mostelėjo ranka į platų dangaus skliautą. Iš vienos pusės jį ribojo kur ne kur aukštyn besistiebiantys dangoraižiai, o iš kitos — kur kas tankesni Niujorko centro pastatai. Iš žemo žalio pastato, savo forma primenančio ventiliacijos angą, į viršų kilo garai, o gal dūmai. Jiems kone prieš pat akis, skersai gatvės, stūksojo kažkas panašaus į laikinąjį tiltą.

— Matai visą šį plotą, vaikine? — paklausė Patas, rodydamas į dangų.

Greisas linktelėjo.

— Štai čia stovėjo mūsų bokštai, — jis dirstelėjo į savo laikrodį. — Aną Rugsėjo vienuoliktosios rytą, tik pusvalandžiu anksčiau nei dabar, čia būtum matęs Pasaulio prekybos centrą. Iš šios vietos tu nebūtum matęs dangaus, priešais tave būtų stovėję du įstabūs pastatai.

Patas nuvedė Rojų pro automobilį iki gatvės kampo ir parodė į pajuodusio aukštuminio pastato konstrukciją, nuo kurios viršaus karojo tamsios medžiagos atraižos, lyg milžiniškos pakeliamosios vertikalios žaliuzės, dengiančios jos išorę.

— Atrodo, tau pasakojau apie „Deutsche Bank" pastatą, kuriame ne taip jau seniai buvo rastos žuvusių žmonių kūno dalys? Tai štai. Vasarą, tai buvo rugpjūčio mėnesį, čia žuvo du ugniagesiai. Ar žinai, kas šioje istorijoje įdomiausia? Rugsėjo vienuoliktąją jie abu buvo nelai-

mės vietoje. Jie buvo Pasaulio prekybos centro viduje, gelbėjo žmones. Tąsyk abu liko gyvi. Praėjo šešeri metai, ir abu žuvo.

— Liūdna istorija, — tarė Rojus. — Ironiška.

— Taigi kad ironiška. Kartais pagalvoju, ar tik ši vieta nėra nešanti nelaimę, tai yra prakeikta.

Jie įsėdo į „Crown Victoria". Rudas UPS sunkvežimis bandė atbuline eiga įvažiuoti į siaurą tarpą prieš juos. Prie vairo sėdintis Denisas, draugiškai sveikindamasis su Rojumi, pakėlė ranką.

— Labas! Kaip reikalai? — nelaukdamas atsakymo jis atsisuko į UPS sunkvežimį, kuris ką tik antrą kartą užvažiavo ant šaligatvio krašto, pavojingai arti pašto dėžutės, ir dabar vėl iš lėto judėjo į priekį. — Ei, ponia, malonėkite greičiau, juk vairuojate mašiną, o ne kokį dramblį!

Sunkvežimis vėl pajudėjo atbulas, tik šįkart dar arčiau pašo dėžutės.

— Velniai rautų, ponia! — bambėjo Denisas. — Atsargiai — pašto dėžė! Tik pabandykite ją užkabinti — tai federalinis nusižengimas!

— Tai ką, vėl pas pašto ženklų perpardavinėtojus? — pasiteiravo Patas, bandydamas sutelkti dėmesį į laukiančią užduotį.

— Sąraše yra dar šeši.

— Atsimink, jei šiandien nepavyktų, mes išplėsime paiešką, — tarė Patas. — Denisas ir aš pasistengsime dėl tavęs padaryti viską.

— Aš jums labai dėkingas.

— Nėra už ką.

Denisas dabar vežė juos kaip tik pro nelaimės vietą. Greisas žiūrėjo į plienines užtvaras ir betoninius užkardus, į kilnojamas saugyklas ir kontoras, į keliamuosius kranus, primenančius ilgus žirafų kaklus, ir į iškeltus ant aukštų stulpų prožektorius. Tai buvo didelė teritorija. Neapmatoma ir sunkiai įsivaizduojama. Jo galvoje dabar sukosi iš abiejų kolegų išgirstas epitetas — „Pabaisos viduriai". Tačiau pabaisa dabar atrodė keistai rami. Nebuvo girdėti statybų aikštelėms įprasto gausmo. Nepaisant čia vykstančio darbo, viešpatavo kone pagarbi tyla.

— Klausyk, man iš galvos neišeina toji Australijoje rasta moteris. Upėje, — tarė Patas, vėl atsigręždamas į Rojų.

— Turi kokią versiją?

— Žinoma. Jai buvo karšta, taip, ir ji šoko į upę, neįtardama, kad

po vandeniu nugrimzdęs automobilis atidarytu bagažinės dangčiu. Ji nėrė tiesiai į bagažinę ir susilaužė sprandą. Smūgis sukrėtė automobilį. O tada vandens slėgis ir srovė užtrenkė dangtį. Buuum!

— Elementaru kaip dukart du! — nusišaipė Denisas.

— Aha, tikrai, — pritarė Patas. — Kaip dukart du!

— Jei nori, kad padėtume tirti sudėtingas bylas, siųsk jas mums, — tarė Denisas.

Greisas bandė nekreipti dėmesio į draugišką pajuokavimą ir susikoncentruoti į naujausią informaciją, kurią buvo gavęs iš Gleno Brensono. Prieš jam išvykstant iš viešbučio, jiedu keletą minučių kalbėjosi telefonu. Glenas papasakojo, kad Hoks sumokėjo Katerinai Dženings du tūkstančius tris šimtus penkiasdešimt svarų už kelis pašto ženklus, kai Hedžertis atsisakė bendradarbiauti. Tačiau vėliau, kai moteris išėjo iš Hoks, sekliai pametė ją iš akių.

Nejaugi ji būtų pergudravusi seklius? Greisas įtemptai mąstė. Vargu, nes jie labai patyrę. Nors ką gali žinoti — visko pasitaiko. Staiga jam dingtelėjo dar viena mintis. Netoli nuo namo, kuriame ji gyveno, stovėjo Čado Skegso išsinuomotas automobilis. O juk nuo to laiko, kai jis ten atsirado, ji nebuvo grįžusi į butą. Gal ji slapstosi būtent nuo Čado Skegso?

Pašto ženklų perpardavinėtojas Glenui sakęs, jog Katerina Dženings atrodė išsigandusi ir labai nervinga. Ryt iš ryto, kai Melburne bus diena, jie išsiaiškins, ar pastaruoju metu tikrai mirė moteris, vardu Anė Dženings, o jeigu taip, tai ar ji buvusi tokia turtinga ir turėjusi daugiau kaip trijų milijonų svarų sterlingų vertės pašto ženklų kolekciją bei ją pamiršusi.

Atrodo, Kevino Spinelos nuojauta dėl šios moters buvo pagrįsta.

Staiga Denisas iki pat galo nuspaudė stabdžio pedalą. Rojus spoksojo pro automobilio stiklą, bandydamas susigaudyti, kur jie atvažiavo. Pro šalį ėjo rytietiškos išvaizdos vyras, vilkintis vyriausiojo virėjo chalatą, su snapeliu atgal apsukta beisbolo kepuraite ant galvos. Jie buvo atsidūrę siauroje gatvelėje, į akis krito namai rausvo smiltakmenio fasadais ir neskoningai dažytos parduotuvių stoginės nuo gatvės pusės. Tačiau toliau jis pastebėjo visiškai kitokią, stilingą, stoginę. Juodame fone aiškiai matomos baltos raidės skelbė: EIBAS MILERIS IR PARTNERIAI. PAŠTO ŽENKLAI IR MONETOS.

Denisas sustabdė automobilį prieš pat sustoti draudžiantį ženklą, ir už priekinio stiklo valytuvo užkišo didelę kartoninę lentelę su užrašu POLICIJA ryškiomis trafaretinėmis raidėmis. Trijulė išlipo iš automobilio ir nuėjo į pastatą.

Vidus atrodė ištaigingai ir Greisui priminė senamadį striptizo klubą. Sienos apmuštos blizgančiomis tamsaus medžio plokštėmis, stovėjo du juodi odiniai foteliai, ant grindų buvo patiestas storas kilimas, o nosį kuteno stiprus baldų lako kvapas. Tai, kad jie pateko į komercinę įmonę, galima spręsti tik iš įstiklintų spintelių, kuriose laikoma nedidelė iš pažiūros labai senų pašto ženklų kolekcija, ir iš stiklu dengto prekystalio, kuriame ant tamsiai raudono aksomo gulėjo išdėliotos monetos.

Vos tik paskui juos užsidarė durys, pro sienoje užmaskuotas duris pasirodė plačiai, draugiškai besišypsantis aukštas ir akivaizdžiai per daug sveriantis maždaug penkiasdešimties vyriškis. Savo aprangą jis buvo priderinęs prie interjero — vilkėjo dailaus sukirpimo trijų dalių kostiumą su šviesiais ruoželiais, ryšėjo koledžo uniformą primenantį dryžuotą kaklaraištį. Jo galva buvo beveik visiškai plika, išskyrus truputį komiškai atrodančius trumpus kirpčius, kurie it lambrekenas dengė pusę kaktos, o atspėti, kur baigiasi trigubas smakras ir prasideda kaklas, būtų buvę pernelyg sudėtinga.

— Labas rytas, džentelmenai, — bičiuliškai pasisveikino šeimininkas aukštesniu nei Greisas tikėjosi balsu. — Aš — Eibas Mileris. Kuo galėčiau jums šiandien padėti?

Denisas su Petu parodė savo tarnybinius ženkliukus ir pristatė Roją Greisą. Eibas Mileris liko toks pat geranoriškas ir neparodė jokio nusivylimo, kad jie anaiptol ne klientai.

Galvodamas apie tai, kad šis vyras atrodo per didelis gremėzdas liesti tokius trapius pašto ženklais ir smulkias monetas, Greisas ištiesė jam tris skirtingas Ronio Vilsono nuotraukas. Dideliam savo susijaudinimui, vyresnysis detektyvas jo akyse pastebėjo atpažinimo blyksnį. Prekiautojas pažiūrėjo į nuotraukas antrą kartą, paskui trečią.

— Šis žmogus galėjo būti Niujorke apie Rugsėjo vienuoliktąją, — pasufleravo Greisas.

— Esu jį matęs, — mąsliai linktelėjo šis. — Leiskite prisiminti.

Netrukus, pakėlęs smilių, pridūrė:

— Suprantate, aš esu visiškai tikras, kad prisimenu šį vyruką. Žinote kodėl?

Jis iš eilės pažiūrėjo į visus tris policininkus.

— Ne, — papurtė galvą Greisas.

— Todėl, kad jis, manyčiau, buvo pirmasis mano klientas po Rugsėjo vienuoliktosios.

— Jo vardas — Ronaldas Vilsonas, — tarė Greisas. — Ronaldas arba *Ronis.*

— Neatrodo, kad šis vardas man ką nors sako. Tačiau, jums leidus, aš trumpam nueisiu pasitikslinti. Prašyčiau duoti man porą minučių.

Jis dingo pro slaptas duris ir po minutės vėl pasirodė, rankoje laikydamas senamadę kartotekos kortelę, ant kurios buvo kažkas užrašyta rašalu.

— Štai čia, — paaiškino Eibas Mileris. Jis padėjo kortelę ir ėmė iš jos skaityti. — Trečiadienis, du tūkstančiai pirmų rugsėjo dvylikta, — jis vėl žvilgtelėjo į visus tris iš eilės, o paskui skaitė toliau. — Nupirkau iš jo keturis pašto ženklus. Visi vienodi — Edvardas, vieno svaro, neklijuotas, idealios būklės. Klijuojama nugarėlė irgi ideali, be lipdės.

Jis trumpam nutilo ir šelmiškai šyptelėjo.

— Sumokėjau jam po du tūkstančius baksų už vieną. Tai buvo pelningas sandėris! — jis vėl užmetė akį į savo kortelę. — Po kelių savaičių juos pardaviau. Neblogai uždirbau. Tiesą sakant, jam nereikėjo jų parduoti, tik ne tą dieną. Velniai rautų, mes visi galvojome, kad turbūt ateina pasaulio pabaiga.

Eibas Mileris vėl dirstelėjo į kortelę ir susiraukė.

— Jūs sakėte — *Ronaldas Vilsonas*?

— Taip, — tarė Greisas.

— Ne, sere, ne. Jo pavardė buvo ne tokia. Jis man prisistatė kita pavarde. Štai, užsirašiau: Deividas Nelsonas. Taip, tikrai, ponas *Deividas Nelsonas.*

— Gal jis nurodė jums savo adresą arba telefono numerį? — vėl paklausė Greisas.

— Ne, sere, nenurodė.

Kai tik jie išėjo į gatvę, Greisas paskambino Glenui Brensonui. Jis paprašė susisiekti su Normanu Potingu ir Niku Nikolu ir paprašyti, kad jie pirmiausia išsiaiškintų, ar yra saugoma du tūkstančiai pirmų metų imigracijos tarnybų informacija, o jeigu taip, sužinoti, ar joje figūruoja *Deivido Nelsono* pavardė.

Pastarasis susitikimas jam pakėlė ūpą. Tiesa, kaip pastebėjo Glenas, o ir jis pats apie tai buvo pagalvojęs, liko vienas neatsakytas klausimas: ar Ronis Vilsonas ir toliau naudojosi šia pavarde, jeigu emigravo į Australiją. Galbūt jis tuo metu prisistatė vėl kitu asmeniu?

Tačiau po valandos, kai jie buvo beeiną į tamsiai pilką Medicinos tyrėjo biurą, Rojui paskambino susijaudinęs Glenas Brensonas.

— Turime gerų naujienų!

— Papasakosi?

— Anksčiau buvau minėjęs, kad pametėme iš akių Kateriną Dženings, pameni? Apie tai, kad paspruko nuo mūsų seklių. Dabar atidžiai klausyk. Prieš valandą ji nuėjo į policijos nuovadą Džono gatvėje.

Kolegos žodžiai paveikė nelyginant elektros smūgis.

— Ką? Kodėl?

— Ji teigia, kad pagrobta jos motina. Ligota senyva moteris. Tas vyrukas grasina ją nužudysiąs.

— Ar jau kalbėjaisi su ja?

— Su ja kalbėjosi Kriminalinio skyriaus pareigūnas. Jis išsiaiškino, kad asmuo, kurį ji kaltina grobimu, yra Čadas Skegsas.

— Po šimts velnių!

— Pamaniau, kad tau tai patiks.

— O kas vyksta šiuo metu?

— Nusiunčiau Belą kartu su Šeimos skyriaus pareigūne Linda Baklėj jos atvežti. Pasikalbėsiu su ja, kartu su Bela, kai tik ji pasirodys.

— Paskambink man iškart po pokalbio.

— Kada išskrisi atgal?

— Išskrendu šeštą vakaro, tai yra vienuoliktą tavo laiku.

Ūmai Brensono balso tonas pasikeitė.

— Seni, šįvakar galiu pas tave atsibelsti. Arė paskelbė karo padėtį. Supranti, vakar negrįžau namo iki vidurnakčio.

— Pasakyk jai, kad esi policijos pareigūnas, o ne kokia nupiepusi auklė!

— Tai tu imk ir pasakyk. Ar pasikalbėtum su ja, jei dabar jai paskambinčiau ir sujungčiau?

— Raktai įprastoje vietoje, — skubiai atkirto Greisas.

107
2007-ųjų spalis

Ebės telefonas tylėjo. Atrodė, ją su pasauliu jungęs gelbėjimosi lynas atsileido. Po pokalbio su Rikiu praėjo beveik trys valandos.

Ji niūriai žvelgė pro tuščio keleivinio traukinio vagono langą, spausdama prie savęs plastikinį maišelį, į kurį buvo sudėjusi visus motinos vonios kambaryje ir miegamajame rastus vaistus. Kaimynei, Doris, paaiškino, kad nutarė įkurdinti motiną senelių namuose, nes jai abejonių kelia jos gebėjimas pasirūpinti savimi, o vėliau, kai tik žinosianti naująjį motinos adresą ir telefono numerį, būtinai paskambinsianti. Doris pasiguodė, kad be kaimynės jai bus liūdna, ir pridūrė, kad Ebės motina laiminga, turėdama tokią mielą ir rūpestingą ją globojančią dukterį.

Skamba ironiškai, pagalvojo Ebė.

Danguje vis daugėjo mėlynos spalvos. Vėjo genami dideli debesys plaukė tolyn, lyg skubėdami į svarbią misiją. Žadėjo būti graži, vėjuota rudens popietė. Tokiu oru ji mėgdavo vaikščioti jūros pakrante, o ypač takeliu, prasidedančiu prie Juodosios uolos ir vingiuojančiu pro stačius skardžius, pro Pajūrio bulvarą, Rotingdino link.

Tokius pasivaikščiojimus mėgo ir jos motina. Kartais, sekmadienio popietę, pasivaikščioti išeidavo visa šeima — motina, tėvas ir Ebė. Jai ypač patikdavo potvynių metas, kuomet aukštos bangos duždavo į bangolaužius arba nuo jų atšokusios įsirėždavo į jūros sieną, aptaškydamos juos savo purslais.

Tolimoje miglotoje vaikystėje būta dienų, prisiminė Ebė, kai ji jautėsi patenkinta. Tikriausiai tai buvo dar iki to laiko, kai pradėjo vaikščioti su tėvu į didelius prabangius namus, kur jis dirbdavo. Kol dar nebuvo mačiusi kitaip nei jie gyvenančių ir kitokių nei jie žmonių.

Gal tada jos gyvenime ir įvyko tas lemtingas lūžis?

Tolumoje, kairėje pusėje, pasirodė švelnios Daunso kalvos. Traukinys dundėjo atgal į Braitoną. Į miestą, su kuriuo susiję tiek daug jai brangių atsiminimų. Kur tebegyveno jos draugai. Draugai, kurie nė nenutuokė, kad ji visai čia pat. Su kuriais ji būtų labai mielai susitikusi. O dabar jai kaip niekad anksčiau buvo reikalinga jų draugija. Norėjo atverti savo širdį kam nors, visiškai nesusijusiam su tuo, ką dabar išgyveno. Kam nors blaiviai mąstančiam ir galinčiam atsakyti į klausimą, ar ji jau išprotėjusi, ar dar ne. Tačiau bijojo, kad jau per vėlu.

Jos draugai ir pažįstami sudarė tą kitą gyvenimo pusę, kuri nebuvo žaidimas. Vis dėlto kartais tekdavo jų atsisakyti, kad ir kaip tai būdavo sunku.

Jos akyse susitvenkė ašaros. Paširdžiuose maudė. Visą dieną nieko neturėjo burnoje, išskyrus trupininį pyragaitį pas Hugą Hedžertį ir kokakolą, kurią ne per seniausiai išgėrė Gatviko geležinkelio stoties perone. Buvo per daug prislėgta, kad galvotų apie maistą.

Maldauju, paskambink.

Traukinys važiavo pro Heseksą. Po valandėlės įvažiavo į Kelitono tunelį. Ebė klausėsi sienas sprogdinančio traukinio dundėjimo. Lango atspindy matė savo blyškų išsigandusį veidą.

Traukiniui išnirus į šviesą, — dešinėje šmėžavo Milo kalvos žaluma, kairėje driekėsi Londono kelias, — Ebė, savo nusivylimui, telefono ekrane rado žinutę apie praleistą skambutį.

Tai velnias.

Deja, numerio nebuvo.

Netrukus telefonas suskambo dar kartą. Rikis.

— Aš vis labiau nerimauju dėl tavo motinos, Ebe. Nesu tikras, ar ji dar kiek išgyvens.

— Prašau, Riki, leisk man su ja pasikalbėti!

Trumpa pauzė.

— Nemanau, kad ji dabar nusiteikusi kalbėti, — tarė jis.

Ją užplūdo nauja, tik dar tamsesnė nerimo banga.

— Kur tu dabar esi? — paklausė. — Aš atvažiuosiu pas tave. Galiu atvykti bet kur, atiduosiu viską, ką tik liepsi.

— Taip, Ebe, aš žinau, kad tu tai padarysi. Susitiksim rytoj.

— Rytoj? — Ebė pratrūko šaukti. — Ne, velniai tave rautų! Prašau, susitikim dabar. Aš privalau nugabenti ją į ligoninę.

— Susitiksime tada, kai *man* tiks. Tu man pridarei per daug nemalonumų. Dabar savo kailiu pajusi, ką tai reiškia.

— Bet tai — kas kita, o ne nepatogumas, Riki. Maldauju, dėl Dievo meilės. Juk ji sena ir ligota. Ji nepadarė nieko bloga. Ji tau niekuo nenusikalto. Išliek savo įniršį ant manęs, o ne ant jos.

Traukinys lėtino greitį, artėdamas prie Prestono parko, kur ji ketino išlipti.

— Deja, Ebe, mano rankose — ji, bet ne tu.

— Aš sutinku apsikeisti su ja vietomis.

— Kaip juokinga.

— Maldauju, Riki, susitikim dabar.

— Susitiksim rytoj.

— Ne! Maldauju! Šiandien, maldauju tave. Mama gali nesulaukti rytojaus, — Ebę ištiko isterijos priepuolis.

— Tikriausiai tai būtų labai blogai, ar ne? Jeigu ji mirtų žinodama, kad jos dukra yra vagilė, tiesa?

— O, Dieve, visagali! Tu juk bejausmis išgama.

Nekreipdamas dėmesio į jos pastebėjimą, Rikis pridūrė:

— Tau bus reikalingas automobilis. Tavo buto adresu paštu išsiunčiau fordo, kurį buvau išsinuomojęs, raktelį. Rytoj iš pat ryto gausi.

— Bet jo ratai užblokuoti, — paaiškino Ebė.

— Vadinasi, tau teks pačiai kažką išsinuomoti.

— O kur mes susitiksime?

— Paskambinsiu tau ryte. Šįvakar išsinuomok automobilį. Ir pasiimk pašto ženklus, supratai?

— Prašau, ar negalėtume susitikti dabar, popiet?

Rikis jau baigė pokalbį. Traukinys krestelėjo ir sustojo.

Ebė išsiropštė iš savo vietos ir svyruodama patraukė išėjimo link, viena ranka stipriai laikydama savo rankinę ir plastikinį maišelį, o kita, išlipdama į peroną, įsikibusi į turėklus. Laikrodis rodė 16.15.

Privalau ištverti, galvojo ji. *Privalau. Kaip nors. Kaip nors. O, Jėzau, kaip?*

Kai išėjo iš geležinkelio stoties ir pasuko į taksi stovėjimo vietą, Ebei pasirodė, kad tuojau apsivems. Deja, aikštelėje nebuvo nė vie-

no automobilio. Ji sunerimusi pažvelgė į savo laikrodį, tada surinko vienos vietinės kompanijos telefono numerį. Paskui paskambino kitu numeriu, kuriuo buvo skambinusi anksčiau. Atsiliepė tas pats vyriškas balsas:

— „Pietryčių filatelija".

Tai buvo pašto ženklų perpardavinėtojas, kurio vardo Hugas Hedžertis jai nepaminėjo.

— Čia Sara Smit, — prisistatė ji. — Aš jau pakeliui, tik laukiu taksi. Kelintą valandą jūs užsidarote?

— Nuo pusės šeštos, — atsakė vyriškis.

Iki pasirodant taksi praėjo penkiolika įtemptų laukimo minučių.

108
2007-ųjų spalis

Sasekso policijos valdyboje liudytojų apklausai buvo skirti du kambariai. Vienas jų buvo tokio dydžio kaip svetainė labai mažame name. Kitą, kuriame galėjo tilpti tik du vienas šalia kito sėdintys žmonės, naudodavo stebėjimui.

Didesniame kambaryje, kuriame dabar buvo įsitaisę Glenas Brensonas, Bela Moj ir „Katerina Dženings" labai skausminga veido išraiška, stovėjo trys raudona medžiaga apmušti kibiro formos foteliai ir neišvaizdus kavos staliukas. Priešais Brensoną ir Ebę stovėjo po kavos puoduką, o Bela siurbčiojo vandenį.

Skirtingai nei daugelis niūrių apklausos kambarių jau gerokai aptriušusioje Braitono centro policijos nuovadoje, įsikūrusioje Džono gatvėje, ši patalpa atrodė pakankamai šviesi ir išvaizdi.

— Ar jūs neprieštaraujate, kad šis mūsų pokalbis būtų įrašomas? — pasiteiravo Brensonas, galvą pakreipdamas į dvi sienoje įmontuotas ir jų pusėn nukreiptas kameras. — Tai įprastinė procedūra.

Vis dėlto Glenas kai ką nutylėjo — įrašo kopija retsykiais perduodama psichologui, kad šis sudarytų apklaustojo psichologinį portretą. Apie kai kuriuos liudytojus galima daug ką pasakyti vien iš jų kūno kalbos.

— Gerai, — ji vos įstengė sušnabždėti.

Detektyvas kurį laiką ją atidžiai stebėjo. Nors veidas atrodė išsekęs ir sugniuždytas sielvarto, negalėjai nepastebėti, kad tai — daili jauna moteris. Netoli trisdešimties, spėjo jis. Juodi, kiek per trumpai nukirpti plaukai beveik neabejotinai buvo dažyti, nes jos antakiai atrodė gerokai šviesesni. Gražus klasikinis veidas išsikišusiais aštriais skruostikauliais, aukšta kakta ir daili, tartum iškalta, maža, truputį riesta nosis. Moterys, kurioms nelabai pasisekė, buvo pasiryžusios mokėti tūkstančius svarų už plastinę operaciją, kad tik galėtų puikuotis tokia nosyte. Jis tai žinojo, nes Arė vieną kartą parodė jam straipsnį apie nosies operaciją, todėl nuo to karto, žiūrėdamas į moteris, jis visuomet ieškodavo nosies plastinės operacijos žymių.

Tačiau ryškiausias dabar priešais jį sėdinčios moters bruožas buvo jos akys. Smaragdo žalumo kerinčios katės akys. Nepaisant nelaimingos veido išraiškos, jos nesiliovė žaižaravusios.

Be to, ji mokėjo rengtis. Firminiai žymaus modeliuotojo džinsai, kulkšnis siekiantys bateliai, tiesa, aptrinti ir dulkėti, diržu sujuostas juodas trikotažo megztinis aukštu kaklu ir prabangiai atrodantis švarkas su multino pamušalu. Nuo jos dvelkė elegancija. Pridėkime jai dar keletą colių ir galėtume manyti, kad ji nužengė tiesiai nuo pakylos.

Brensonas jau norėjo pradėti apklausą, bet kaip tik tuo metu moteris kilstelėjo ranką.

— Iš tikrųjų aš jums prisistačiau netikru vardu ir pavarde. Manau, derėtų patikslinti. Esu Ebė Doson.

— Kodėl jūs prisistatydavote kitu vardu? — švelniai paklausė Bela.

— Paklausykite, miršta mano motina. Jai dabar gresia didelis pavojus. Ar negalėtume paprasčiausiai... tiesiog... — ji delnais užsidengė veidą. — Noriu paklausti, ar visa ši procedūra dabar būtina? Ar nebūtų galima... Ar negalėtume tai atlikti vėliau?

— Apgailestauju, Ebe, tačiau mums reikia sužinoti visus faktus, — paaiškino Ebė. — Taigi kodėl jums buvo reikalingas kitas vardas?

— Todėl... — ji patraukė pečiais. — Grįžau atgal į Angliją, tikėdamasi pabėgti nuo savo vaikino. Maniau, kad jam bus sudėtingiau mane surasti, kai pasikeisiu vardą ir pavardę, — ji vėl gūžtelėjo ir liūdnai šyptelėjo. — Buvau neteisi.

— Gerai, Ebe, — tarė Glenas, — ar nenorėtum papasakoti viską, kas nutiko? Viską, ką mums reikia žinoti apie tave, tavo motiną ir tą vyrą, kuris, kaip minėjai, ją pagrobė.

Ebė išsitraukė iš rudos zomšinės rankinės popierinę nosinę ir nusišluostė akis. Glenas svarstė, kas galėtų būti plastikiniame parduotuvės maišelyje, padėtame ant grindų, greta rankinės.

— Aš paveldėjau pašto ženklų kolekciją. Apie juos visiškai nieko nenutuokiau... visiškai atsitiktinai draugavau... susitikinėdavau... su Melburne gyvenančiu vaikinu, Rikiu Skegsu, kuris sėkmingai vertėsi prekyba retais pašto ženklais ir monetomis.

— Ar jis kaip nors susijęs su *Čadu Skegsu*? — paklausė Brensonas.

— Tai tas pats asmuo.

— *Čadas* ir *Rikis* yra vardo *Ričardas* trumpiniai, — Glenui paaiškino Bela.

— O aš ir nežinojau.

— Paprašiau Rikio į juos dirstelėti ir pasakyti, ar jie ko nors verti, — toliau pasakojo Ebė. — Jis juos pasiėmė, o po poros dienų grąžino. Sakė, kad tarp jų yra keletas pavienių ženklų, kurie kažko verti, bet dauguma jų tėra tik retų ženklų kopijos, kolekcijai tinkantys, tačiau beverčiai. Jis užsiminė, kad galėtų už juos visus gauti apie du tūkstančius Australijos dolerių.

— Gerai, — tarė Glenas. Jos akys, nuolat bėgiojančios po patalpą, jį trikdė. Jis jautė, kad girdi iš anksto parengtą, ne nuoširdų pasakojimą. — Ar jūs patikėjote juo?

— Neturėjau jokios priežasties netikėti, — atsakė Ebė. — Nebent tik todėl, kad niekuomet per daug nepasitikėjau žmonėmis, — ji vėl gūžtelėjo pečiais. — Tai ne mano būdui. Aš pirmiausia padariau pašto ženklų fotokopijas ir tik tada juos atidaviau Rikiui. Kai jas palyginau su man grąžintais ženklais, jie visi atrodė tokie patys, bet pastebėjau labai nežymius skirtumus. Aš pateikiau jam įrodymus, o jis man pareiškė, kad aš labai klystu.

— Pasielgėte labai išmintingai, kad padarėte fotokopijas, — pastebėjo Bela.

Ebė neramiai pažiūrėjo į savo laikrodį ir nugėrė truputį kavos.

— Kad ir kaip ten buvo, kitą dieną, o gal kiek vėliau, būdama pas Rikį ir vartydama specializuotus leidinius, radau straipsnį apie retų

pašto ženklų aukcioną Londone. Buvo rašoma, kad septyniasdešimt septintojo lapo *Penny Red* parduotas už rekordinę kainą — šimtą šešiasdešimt tūkstančių svarų sterlingų. Jis pasirodė labai panašus į tą *Penny Red*, kuris buvo man paliktoje kolekcijoje. Tada palyginau laikraščio nuotrauką su savo ženklais ir su palengvėjimu atsidusau, supratusi, kad jie panašūs, bet ne absoliučiai identiški, o tai reiškė, kad maniškių jis nepardavė. Tačiau vis tiek labai sunerimau, kad Rikis gali pabandyti juos parduoti.

— Kodėl jūs taip pagalvojote? — bandė išgauti Bela.

— Man buvo labai nemalonu, kad jis tąsyk taip negražiai pasielgė ir apsimetė niekuo dėtas. Aš paprasčiausiai *žinojau*, kad jis man meluoja, — ji ir vėl patraukė pečiais. — Šiaip ar taip, po dviejų dienų, būdamas apkvaitęs nuo kokaino, — Rikis šniaukštė visą laiką, — jis jau iš pat ankstaus ryto giliai užmigo. Aš sėdau prie jo kompiuterio, kurį jis buvo palikęs įjungtą, ir radau kelis elektroninius laiškus prekiautojams pašto ženklais įvairiose šalyse. Jis siūlė jiems pašto ženklus, kurie akivaizdžiai buvo mano. Rikis buvo labai gudrus. Jis buvo padalijęs juos ir siūlė po vieną arba atskirais lapais, kad niekam nekiltų įtarimas, jog tai vienos kolekcijos ženklai.

— Ar jūs pasakėte jam tiesą? — paklausė Glenas.

Ji papurtė galvą.

— Ne. Pačią pirmą dieną, kai mes susipažinome, jis man pasigyrė, kaip lengva pašto ženklus paslėpti, kad jie labai tinka pinigams plauti ir gabenti aplink pasaulį. Net ir tuo atveju, jeigu muitinės pareigūnai juos aptiktų, daugelis jų nenutuoktų apie jų tikrąją vertę. Jis buvo pasakojęs, kad pašto ženklus geriausia slėpti knygoje, pavyzdžiui, romane kietais viršeliais, kur jų neįmanoma aptikti. Todėl aš paprasčiausiai ėmiau ir patikrinau jo knygų lentynas. Ir radau.

Bela nusišypsojo.

Brensonas stebėjo Ebės veidą, akis, dėmėjosi jos pasakojimą, bet nesijautė patenkintas. Tai nebuvo visiška tiesa. Ji kažką praleido, bet jis negalėjo pasakyti ką. Be abejo, ji buvo gudri.

— O kas atsitiko paskui? — pasiteiravo jis.

— Aš nuo jo pabėgau. Susirinkau pašto ženklus, nepastebimai grįžau namo, susikroviau lagaminą ir pirmu rytiniu reisu, į kurį gavau bilietą, išskridau į Sidnėjų. Buvau išsigandusi, nes maniau, kad jis

mane vysis — jis elgiasi labai sadistiškai. Paskui per Los Andželą ir Niujorką išvykau į Angliją.

— Kodėl nesikreipėte į Melburno policiją ir nepranešėte apie tai, ką jis buvo padaręs? — toliau klausinėjo Glenas.

— Todėl, kad mane buvo įbauginęs, — atsakė ji. — Be to, jis labai gudrus. Jis didelis melagis. Baiminausi, kad Rikis apmaus policiją ir atsiims pašto ženklus. Arba kad susiras mane ir padarys ką nors bloga. Vieną kartą jis jau buvo taip pasielgęs.

Glenas su Bela supratingai susižvalgė, nes prisiminė, kokių reikalų Čadas Skegsas yra turėjęs su Braitono policija.

— Taip pat aš žūtbūt norėjau gauti už juos pinigų, — tęsė Ebė. — Mano motina sunkiai serga daugine skleroze. Man reikia pinigų sumokėti už jos išlaikymą prieglaudoje.

Glenas atkreipė dėmesį į tai, kaip ši moteris ištarė pastarąjį sakinį. Ne, ji nepasakė nieko tokio, prie ko jis galėtų prikibti, tačiau šią frazę ištarė kažkaip keistai, tarytum būtų tikėjusis ja pateisinti bet kokį poelgį. Ne mažiau keistai Glenui nuskambėjo ir žodis *reikia*. Jei kas nors atėmė iš tavęs kažką, kas buvo tavo nuosavybė, paprastai nė nesvarstoma, ar tau toji nuosavybė *reikalinga*, ar ne. Tu turi į ją *teisę*.

— Ar jūs norite pasakyti, kad jūsų motinos išlaikymas senelių namuose kainuos milijonus svarų? — paklausė Bela.

— Jai dar tik šešiasdešimt aštuoneri, nors atrodo gerokai vyresnė, — ėmė aiškinti Ebė. — Galbūt ji ten išgyvens dar dvidešimt metų, o gal ir daugiau. Aš negaliu žinoti, kiek tai kainuos.

Ji siurbtelėjo kavos ir tęsė:

— Nejaugi tai turi kokią nors reikšmę? Noriu pasakyti — jeigu mes tuojau pat nesiimsime jokių priemonių, ji neišgyvens. Neišgyvens.

Ebė vėl įsikniaubė veidu į delnus ir ėmė raudoti.

Detektyvai pasižiūrėjo vienas į kitą. Tada Glenas Brensonas uždavė dar vieną klausimą:

— Ar esate kada sutikusi tokį Deividą Nelsoną?

— Deividą Nelsoną? — ji suraukė antakius, nusišluostė ašarotas akis ir papurtė galvą. — Man atrodo, kad šį vardą esu girdėjusi, — ji akimirką dvejojo, paskui tęsė. — Deividas Nelsonas? Gali būti, kad Rikis jį minėjo.

Brensonas linktelėjo. Ji melavo.

— O pašto ženklai — ar jie šiuo metu Anglijoje? — detektyvas kamantinėjo toliau.

— Taip.

— Kur?

— Saugioje vietoje, po užraktu.

Jis vėl linktelėjo. Šįkart Ebė sakė tiesą.

109
2007-ųjų spalis

Šiuo metu Nikas Nikolas nenorėjo nieko kito, kaip tik gerai išsimiegoti. Sunkiausia buvo tai, kad laikrodis dabar rodė 8.30, o jis sėdėjo mėlyname policijos holdene be skiriamųjų ženklų, ant galinės jo sėdynės, danguje plieskė ryški saulė, ir jie iš oro uosto dūmė į Melburno centrą. Važiavo plačiu kelių eismo juostų greitkeliu, kuris, jo akimis žiūrint, galėjo būti tiek Jungtinėse Valstijose, tiek Australijoje, tik buvo vienas skirtumas — vairuotojas, detektyvas seržantas Trojus Burgas, sėdėjo dešinėje.

Kai kurie kelio ženklai buvo panašūs į britiškus, tačiau kiti skyrėsi spalva — čia jis pastebėjo daug mėlynų ir oranžinių, o greičio apribojimai buvo rašomi kilometrais. Jis stebeilijo į ploną juodą dėžę ant prietaisų skydelio, į kompiuterį jutikliniu ekranu ir į didelius spindinčius mygtukus aplink jį. Prietaisas jam priminė suaugusiems pritaikytą vaikišką kompiuterį. Nors jo Benas buvo dar per mažas, Nikas jau dairėsi jam lavinančių žaislų.

Jam trūko sūnaus. Trūko Dženės. Krėtė šiurpas vien tik nuo perspektyvos savaitgalį praleisti be jų, Australijoje, su velnio neštu ir pamestu Normanu Potingu.

Globėjiškai nusiteikęs detektyvas vyresnysis seržantas Džordžas Flečeris, įsitaisęs ant priekinės keleivio sėdynės, atrodė iš anksto gerai informuotas ir iškart, apsikeitus keliomis mandagumo frazėmis, ėmėsi reikalo. O jo nekalbusis kolega, jaunesnis už jį visu dešimtmečiu, vairavo tylėdamas. Abu detektyvai australai vilkėjo ką tik išlygintus baltus marškinius, ryšėjo raštais puoštus žydrus kaklaraiščius ir mūvėjo tamsias kostiumines kelnes.

Potingas, apsirengęs kažkuo panašiu į demobilizuotojo kostiumą, išėjęs iš oro uosto terminalo, trumpam buvo prisidegęs pypkę, todėl automobilyje nuo jo dabar sklido sudusęs nevėdintų drabužių, tabako ir alkoholio tvaikas. Tačiau, nepaisant ilgos kelionės, jis atrodė stebėtinai žvalus, ir jaunajam detektyvui konstebliui, taip pat vilkinčiam kostiumą su kaklaraiščiu, beliko tik pavydėti vyresniajam kolegai jo tvirtumo.

— Gerai, — tarė Flečeris, — nors mes neturėjome daug laiko pasiruošti, bet jau pradėjome tyrimą įvairiomis kryptimis. Pirmiausia patikrinome imigracijos tarnybų dokumentus, kad išsiaiškintume, ar po du tūkstančiai pirmų rugsėjo vienuoliktos į Australiją atvyko kas nors pavarde Deividas Nelsonas. Radome vieną, kuris mus labai sudomino, nes atitinka jūsų nurodytą laiką. Štai, du tūkstančiai pirmų metų lapkričio šeštą į Sidnėjų iš Pietų Afrikos, Keiptauno, atskrido Deividas Nelsonas. Atitinka ir jo gimimo metai.

— Ar jis nurodė savo gyvenamosios vietos adresą? — paklausė Normanas Potingas.

— Jis atvyko su Australijos pasu, kuriame buvo galiojanti viza, suteikianti jam teisę gyventi šalyje penkerius metus, o tokiais atvejais panašios informacijos nereikalaujama. Šiuo metu peržiūrime Pagalbos įstatymo priežiūros institucijoms programos duomenis. Taip mes sužinosime, ar jis turi vairuotojo licenciją, ar yra jo vardu registruotų transporto priemonių. Tai padės išsiaiškinti, ar jis neturėjo kokių pravardžių, taip pat gyvenamosios vietos adresą.

— Jis gali gyventi bet kur, ar ne?

— Taip, Normanai, — priminė jam Nikas Nikolas, — bet mums yra žinoma, kad turėjo vieną seną draugą, Čadą Skegsą, kuris buvo apsistojęs Melburne, todėl didelė tikimybė, jog jis nuvyko būtent į šį miestą, o galbūt ir dabar ten gyvena. Jei nori pabėgti į kitą šalį ir joje apsigyventi, tau reikės žmogaus, kuris padėtų įsikurti ir kuriuo galėtum pasikliauti.

Potingas svarstė jo žodžius.

— Pakankamai rimtas argumentas, — be didelio entuziazmo sutiko jis, sakytum jam būtų buvę gėda prieš šiuos daug mačiusius detektyvus, jeigu pavaldinys būtų pasirodęs gudresnis už jį.

— Taip pat pateikėme užklausą Valstybinių mokesčių departamentui, ar kuris nors iš Australijoje gyvenančių Deividų Nelsonų yra užregistruotas VMM sąrašuose.

— VMM? — pasiteiravo Potingas.

— Valstybinių mokesčių mokėtojų. Tai būtina norint įsidarbinti.

— Turite omenyje — legaliai įsidarbinti?

Burgas kreivai šyptelėjo.

— O mes turime dar šiokios tokios informacijos, kuri gali būti susijusi su jūsų byla, — pareiškė Džordžas Flečeris. — Ponia Lorena Vilson nusižudė du tūkstančiai antrų lapkričio devynioliktą, antradienį, tiesa?

— Tariamai, — paaiškino Potingas.

— Po keturių dienų, lapkričio dvidešimt trečią, į Sidnėjų atvyko ponia Margareta Nelson. Gal ir nieko ypatinga, — tęsė detektyvas, — jei pase nebūtų nurodytas maždaug toks pat amžius.

— Tai nėra labai dažnas vardas, — įsiterpė Nikolas.

— Nėra, — sutiko vyresnysis detektyvas seržantas Flečeris. — Sakyčiau, nėra labai retas, bet nėra ir dažnas.

— Manau, reikėtų aptarti mūsų sudarytą darbotvarkę ir sužinoti, ar ji jums, vaikinai, tinka, — pasiūlė Trojus Burgas.

— Jeigu į ją įtraukėte alų ir mergytes, man tinka, — sukikeno Potingas. — Atrodo, vadinate jas *alavinėmis*?

— O ką turi omenyje — alų ar mergaites*? — nusišaipė Flečeris, linksmai žybtelėdamas akimis.

Nikas Nikolas tolumoje išvydo eilę nevienodo dydžio aukštybinių pastatų.

— Ei, vaikinai, rytoj esate kviečiami į vaišes. Gamina Džordžas. Jis tikras genijus. Jam reikėjo būti vyriausiuoju virėju, o ne policininku, — pirmą kartą per visą laiką pagyvėjo Burgas.

— O aš nemokėčiau nė kiaušinio išsivirti, — tarė Potingas. — Niekad to nedariau.

— Manau, jums teks apsistoti pas mus savaitei, jei norėsite visur suspėti, — pasiūlė Džordžas Flečeris.

Vien tik tai išgirdęs Nikas Nikolas širdyje atsiduso.

* Alavinėmis (*tinnies*) Australijoje vadinamos nedidelės alaus skardinės.

— Mes gavome sąrašą su nurodymais, ką jums reikia pamatyti, — toliau kalbėjo Flečeris. — Jūs tik pasakykite, jeigu kurį nors punktą norėtumėte praleisti. Nuvešime jus prie Barvono upės, kur buvo rastas ponios Vilson lavonas. Paskui, jei pageidausite, galėsite pamatyti ir automobilį — laikome jį policijos aptvare.

— O kam priklausė automobilis, kuriame ji buvo rasta? — pasidomėjo Nikas Nikolas.

— Automobilio valstybinis numeris buvo suklastotas, o serijos numeris nudildytas. Nemanau, kad galėtume iš jo ką nors sužinoti, — toliau kalbėjo detektyvas. — Įsivaizduoju, kad norėtumėte pamatyti ir ponios Vilson palaikus, todėl į darbotvarkę įtraukėme susitikimą su patologu.

— Atrodo, gerai, — tarė Potingas. — Tačiau aš norėčiau pradėti nuo Čado Skegso.

— Mes dabar kaip tik ten ir važiuojame, — paaiškino Burgas.

— Ar jūs, vyrukai, mėgstate raudonąjį vyną? — paklausė Džordžas Flečeris. — Australišką „Shiraz"? Šiandien penktadienis, todėl mudu su Trojumi pagalvojome, kad būtų ne pro šalį pakviesti jus papietauti į mūsų mėgstamą vietelę.

Kaip tik tuo metu Nikas Nikolas pajuto nenugalimą norą išgerti juodos kavos, o ne alkoholio.

— Žinoma! — nudžiugo Potingas.

— Džordžas nusimano apie australišką „Shiraz", — pastebėjo Trojus Burgas.

— Ar savaitgalį taip pat būsi su mumis? — Trojaus pasiteiravo Potingas.

— Sekmadienį, — atsakė Džordžas. — Rytoj Trojus užimtas.

— Sekmadienį jus, vaikinai, nuvešiu prie upės, — paaiškino Trojus. — Parodysiu, kur buvo rastas automobilis.

— O ar negalėtume to padaryti rytoj? — susirūpino Nikolas, nenorėdamas eikvoti tokio brangaus laiko.

— Jis būna užsiėmęs beveik kiekvieną šeštadienį, — vėl atsakė Džordžas Flečeris. — Trojau, ar galėtum papasakoti, ką veiki šeštadieniais?

Po kelių sekundžių truputį raustelėjęs australas detektyvas seržantas tarė:

— Groju bandža vestuvėse.

— Juokauji? — nustebo Potingas.

— Be to, jis yra labai populiarus, — pridūrė Džordžas Flečeris.

— Aš taip pailsiu nuo darbo savaitės.

— O ką groji? — neatlyžo Normanas Potingas. — „Bandžų dvikovą“? Esi matęs filmą „Išvadavimas“?

— Aha, mačiau.

— Atsimeni tą sceną, kai kalniečiai pririša vyruką prie medžio ir jį išdulkina, tuo metu grojant bandžai?

Burgas linktelėjo.

— Vestuvėse turėtų skambėti ne „Mendelsono maršas“, o ta melodija, — pareiškė Potingas. — Būtent tai vargšeliui jaunikiui ir nutinka. Žmona pririša jį prie medžio ir dulkina kaip tik įmanydama.

Džordžas Flečeris prielankiai nusikvatojo.

— Ar žinote, kas bendra tarp uragano ir moters? — įkvėptas sėkmės vėl paklausė Potingas.

Flečeris papurtė galvą.

— Atrodo, esu girdėjęs, — sumurmėjo Burgas.

— Kai prisiartina, būna šlapia ir smarki, o nutoldama nusineša tavo namą ir mašiną.

Nikas Nikolas graudžiu žvilgsniu žvelgė pro automobilio stiklą. Jis buvo girdėjęs šį sąmojį jau lėktuve. Dukart. Priekyje išvydo eilę mažaaukščių daugiabučių namų. Dabar jie važiavo gatve, kurioje rikiavosi vieno aukšto parduotuvės. Priešais juos kelią kirto baltas tramvajus. Netrukus pervažiavo Jaros upę ir priartėjo prie didelėje aikštėje stovinčio geometrinio pastato, kuris atrodė panašus į menų centrą. Automobilis pasiekė judrų miesto centrą.

Trojus Burgas pasuko kairėn, į siaurą, šešėliuose skendinčią gatvelę, ir sustabdė automobilį šalia parduotuvės, kurios iškaba bylojo, kad čia prekiaujama alkoholiniais gėrimais. Išlipdamas iš holdeno Nikas Nikolas išvydo pastatą, kurio regentystės stiliaus fasadas buvo pastorintas taip pat, kaip antikvarinių parduotuvių fasadai Braitono skersgatviuose. Vitrinoje buvo išdėlioti reti pašto ženklai ir senovinės monetos. Iškaba auksinėmis sendintomis raidėmis skelbė: ČADAS SKEGSAS. MONETOS IR PAŠTO ŽENKLAI. TARPTAUTINĖ PREKYBA IR AUKCIONAI.

Detektyvams įėjus į vidų, suskambo varpelis. Už prekystalio-vitrinos stikliniu viršumi, po kuriuo irgi buvo monetos ir pašto ženklai, stovėjo liesas, įdegęs, tikriausiai trečią dešimtį neseniai pradėjęs vaikinas dygiais, šviesintais plaukais ir dideliu auskaru vienoje ausyje. Jis vilkėjo marškinėlius trumpomis rankovėmis su juose išpiešta banglente ir išblukusias džinsines kelnes, o pasveikino juos taip, tarytum būtų buvę jo geri, seniai bematyti draugai.

Džordžas Flečeris parodė savo pažymėjimą.

— Ar ponas Skegsas yra?

— Ne, bičiuli, jis išvykęs verslo reikalais.

Normanas Potingas išsitraukęs parodė jam Ronio Vilsono nuotrauką, akylai stebėdamas vaikino akis. Jis nesuprato Rojaus Greiso metodo, kuriuo šis naudojasi norėdamas demaskuoti melagį, bet manė, kad gali kuo puikiausiai apsieiti ir be jo.

— Ar kada nors esate matęs šį žmogų? — paklausė.

— Ne, bičiuli, — akivaizdžiai išsiduodamas australas pasičiupinėjo nosį.

— Pažvelkite dar kartą, — Potingas parodė jam dar dvi nuotraukas.

Vaikinas atrodė dar labiau sutrikęs.

— Ne, — atsakė jis ir vėl pasičiupinėjo nosį.

— O man atrodo, kad matėte, — neatlyžo Potingas.

— Kokia jūsų pavardė? — pertraukdamas jį, pardavėjo pasiteiravo Džordžas Flečeris.

— Skelteris, — atsakė šis. — Baris Skelteris.

Vaikinas atsakė klausiamu tonu.

— Gerai, Bari, — vėl kreipėsi Džordžas Flečeris, rodydamas į Potingą ir Nikolą. — Šie džentelmenai yra detektyvai iš Anglijos, jie padeda Viktorijos policijai tirti žmogžudystę. Ar aišku, ką aš sakau?

— Tiriate žmogžudystę? Taip. Aišku.

— Informacijos slėpimas, vykstant žmogžudystės tyrimui, laikomas nusikaltimu, Bari. Jeigu domina, galiu pasakyti, kad toks elgesys teisinėje terminologijoje vadinamas *trukdymu bešališkai nagrinėti bylą*. Taigi už informacijos slėpimą žmogžudystės byloje gresia mažiausiai penkeri metai nelaisvės. O jeigu tą dieną teisėjas bus nekaip

nusiteikęs, gali tau atseikėti nuo dešimties iki keturiolikos metų. Aš tik noriu pasitikslinti, ar tau tie dalykai žinomi. Ar tu tai supranti?

Skelterio veido spalva ūmai pasikeitė.

— Ar galėčiau dar kartą pamatyti fotografijas? — paklausė jis.

Potingas parodė jas dar kartą.

— Iš tikrųjų, suprantate, negalėčiau prisiekti, bet jis man primena vieną pono Skegso klientą, aš tik dabar apie tai pagalvojau.

— O gal vardas — Deividas Nelsonas — padėtų prisiminti dar geriau? — vėl pasiteiravo Potingas.

— Deividas Nelsonas? O, taip. Deividas Nelsonas! Žinoma. Noriu pasakyti, jis truputį pasikeitė, palyginti su nuotraukomis. Suprantate, todėl jo iškart ir neatpažinau. Jūs pagaunate mano mintį?

— Mes niekuo daugiau neužsiimame, tik gaudome tavo mintis, — replikavo Potingas. — O dabar žvilgtelėkime į tavo klientų adresų knygą, gerai?

Vėliau, jiems išėjus į gatvę, Normanas Potingas atsigręžė į Džordžą Flečerį.

— Tai bent, Džordžai, — prabilo jis. — Nuo dešimties iki keturiolikos metų! Tai tiesa?

— Velniai nematė, — atsakė šis. — Nežinau. Sugalvojau. Tačiau tai suveikė, ar ne?

Pirmą kartą nuo tos valandos, kai įkėlė koją į Australijos žemę, Nikas Nikolas nusišypsojo.

110

2007-ųjų spalis

Kraštovaizdis keitėsi beregint. Nikolas priekyje išvydo raibuliuojantį vandenyną. Plati gatvė, kuria jie dabar lėkė pirmyn, su mažaaukščiais namais iš abiejų pusių panėšėjo į kurortą. Nikolui ji priminė *Costa del Sol* gatves Ispanijoje, ten, kur siekė jo ankstesnių kelionių horizontas.

— Melburno uostas, — paaiškino Džordžas Flečeris. — Šioje vietoje Jaros upė įteka į Hobsono įlanką. Namai čia kainuoja labai didelius pinigus. Gyventojai — jauni, pasiturintys žmonės. Bankininkai, teisininkai, žiniasklaidos magnatai ir panašiai. Jie prieš susituokdami įsigyja prabangius apartamentus su langais į įlanką, o vėliau pereina į aukštesnį lygį, išsikelia į didesnius namus ir toliau nuo čia.

— Kaip tu, — paerzino kolegą Trojus.

— Kaip aš. Tik vienas skirtumas — aš negalėjau leisti sau pirmiau apsigyventi čionai.

Jie ir šįkart automobilį pastatė prie alkoholinių gėrimų parduotuvės, paskui palypėjo laipteliais prie dailaus įėjimo į nedidelį daugiabutį namą, o tada Džordžas paskambino namo prižiūrėtojui.

Durys spragtelėjusios atsidarė, ir jie pateko į ilgą kilimais išpuoštą koridorių, kuriame nuo oro kondicionieriaus tvyrojo ledinis šaltis. Po kelių sekundžių pasirodė ketvirtą dešimtį įpusėjęs vyras plikai skusta galva, su ryškiai raudonais marškinėliais, plačiais šortais ir kroksais; jis išdidžia eisena prisiartino.

— Kuo galėčiau padėti?

Džordžas vėl išsitraukė pažymėjimą ir parodė jį vyriškiui.

— Norėtume pasikalbėti su vienu iš jūsų gyventojų, ponu Nelsonu iš penkiasdešimt devinto buto.

— Iš penkiasdešimt devinto buto? — džiugiai pakartojo jis. — Jūs mane aplenkėte, — namo prižiūrėtojas kilstelėjo raktų ryšulį. — Ketinau užlipti pas jį pats. Keli gyventojai jau pasiskundė dėl smarvės. Šiaip ar taip, bet jie mano, kad nemalonus kvapas sklinda būtent iš jo buto. Nemačiau pono Nelsono jau kurį laiką, o ir jis pats keletą dienų nesiteikia ateiti iki savo pašto dėžutės.

Potingas suraukė kaktą. Kaimynų skundai dėl nemalonių kvapių retai kada būna gera žinia.

Jie sulipo į liftą, pakilo juo į penktą aukštą, išlipę iš jo atsidūrė koridoriuje, kuriame buvo juntamas tik stiprus naujo kilimo kvapas, nieko daugiau. Tačiau einant toliau, link buto koridoriaus gale, šnerves ėmė kutenti visiškai kitas kvapas.

Tai buvo kvapas, kurį Normanas Potingas uodė jau daug kartų, be to, ne pačiomis maloniausiomis aplinkybėmis. Nikas Nikolas — re-

čiau. Stipri, šleikštulį kelianti irstančio lavono ir gendančių vidaus organų smarvė.

Namo prižiūrėtojas, pažiūrėjęs į detektyvus, kilstelėjo antakius, tarytum sakydamas *tikėkimės geriausio*, ir atidarė buto duris. Dvokas tą pačią akimirką sustiprėjo. Nikas Nikolas, išsitraukęs nosinę ir ja prisidengęs nosį, įėjo paskutinis.

Viduje buvo nepakeliamai tvanku, oro kondicionierius aiškiai neveikė. Nikolas su nerimu apsidairė. Bet kuriuo atveju tai buvo dailus butas. Ant nušlifuotų grindų patiesti balti kilimėliai, prabangūs šiuolaikiniai baldai. Ant sienų kabojo drobėje tapyti paveikslai be rėmų, vieni vaizdavo moterų strėnas, kiti buvo abstraktūs.

Buto koridoriuje stipriai smirdėjo gendančia mėsa, o su kiekvienu žingsniu, kurį penketas žengė į priekį, smarvė tik stiprėjo. Nikas, jausdamasis vis nepatogiau dėl to, ką jie netrukus turėjo rasti, nusekė paskui kolegas į tuščią buto šeimininko miegamąjį. Plati lova buvo nepaklota. Ant stalo stovėjo tuščia stiklinė, šalia — radijo imtuvas su skaitmeniniu laikrodžiu, kuris buvo išjungtas.

Iš čia jie pateko į darbo kambarį, kuris anksčiau tikriausiai buvo laikomas svečiams. Ant stalo buvo kompiuterio standžiojo disko viršus, klaviatūra ir pelė, bet paties kompiuterio nesimatė. Peleninėje gulėjo kelios nuorūkos, ir buvo akivaizdu, kad jau nebe pirmą dieną. Kambario langas išėjo tiesiai į pilką priešais stovinčio pastato sieną. Ant stalo krašto jie išvydo krūvelę sąskaitų.

Džordžas Flečeris pakėlė vieną iš jų. Sąskaita buvo spausdinta stambiu raudonu šriftu.

— Už elektrą, — paaiškino jis. — Paskutinis įspėjimas. Išrašytas prieš kelias savaites. Tai štai kodėl čia taip karšta. Jie tikriausiai jam atjungė elektros energijos tiekimą.

— Savininkai man jau ausis išūžė dėl to pono Nelsono, — užsiminė namo prižiūrėtojas. — Jis delsia sumokėti nuomos mokestį.

— Labai? — pasidomėjo Burgas.

— Už kelis mėnesius.

Nikas Nikolas apsidairė, gal kur pamatys šeimyninę fotografiją, bet veltui. Jis apžiūrėjo knygų lentyną ir atkreipė dėmesį, kad greta pašto ženklų katalogų čia stovėjo keletas meilės poezijos rinkinių ir citatų žodynas.

Paskui jie įėjo į erdvų atviro išplanavimo kambarį, atstojusį ir svetainę, ir valgomąjį, pro kurio langą buvo matyti platus balkonas — jame keli dykūnai kepė mėsą — ir ant kaimyninio buto stogo įrengtas teniso kortas, o dar toliau — uostas. Tolumoje, kitoje įlankos pusėje, Nikas vargais negalais įžiūrėjo neryškius pramoninių pastatų kontūrus.

Sekdamas paskui tris kolegas detektyvus jis galiausiai pateko į dailią, bet ankštą virtuvę, ir nedelsdamas turėjo užspausti nosį, nes smarvė čia buvo dar stipresnė. Zyzė musės. Ant indų džiovyklos stovėjo puodelis su arbata arba kava, kurios paviršiuje plūduriavo pelėsis, o vielinėje pintinėje smirdėjo kažkoks supuvęs vaisius, aptrauktas pilkais ir žaliais pelėsiais. Iš po prabangaus sidabrinio šaldytuvo-šaldiklio driekėsi plati, tamsi dėmė.

Džordžas Flečeris atidarė apatines šaldytuvo dureles ir akimirksniu smarvė tapo nebepakenčiama. Žiūrėdamas į pažialiavusios gendančios mėsos gabalus, išrikiuotus šaldiklio lentynose, jis pareiškė:

— Pietūs, gerbiamieji, atšaukiami.

— Manau, poną Nelsoną kažkas įspėjo, kad mes atvykstame, — tarė Trojus Burgas.

Flečeris uždarė dureles.

— Faktas, kad jo čia nebėra.

— Manai, paspruko? — paklausė Normanas Potingas.

— Tikrai nemanau, kad jis planuoja greitu laiku čia sugrįžti, jeigu jūs tai turite omenyje, — atsakė detektyvas vyresnysis seržantas.

111
2007-ųjų spalis

Lėktuvas nutūpė Gatvike 5.45, dvidešimt penkiomis minutėms anksčiau, mat jie skrido pavėjui, kaip išdidžiai raportavo įgulos vadas. Rojus Greisas jautėsi sumautai. Visada, kai tik tekdavo skristi naktį, jis padaugindavo alkoholio, nes tikėdavosi taip užsitikrinti gilų miegą. Tiesa, tai suveikdavo, bet tik trumpam, o paskui, kaip ir šįryt, plyšdavo galva ir kankindavo baisus troškulys. Prie viso to dar reikėtų pridėti nemalonų pojūtį, pusryčiams prigrūdus skrandį niekam tikusio maisto.

Jeigu pavyktų greitai sulaukti lagamino, mąstė jis, liktų laiko prieš rytinį pasitarimą užsukti namo, greitai išsimaudyti po dušu ir persirengti. Deja, sėkmė nuo jo šįkart nusigręžė. Kas iš to, kad lėktuvas parskrido anksti, jeigu visas pranašumas buvo iššvaistytas laukiant prie konvejerio, todėl dar prieš Rojui nutempiant savo lagaminą žaliu muitinės koridoriumi ir nubėgant į autobusą, vežantį iki automobilių ilgalaikio stovėjimo aikštelės, laikrodis rodė 6.40. Giedrą, bet vėsų rytą lūkuriuodamas stotelėje jis paskambino Glenui Brensonui pasiteirauti, kas nauja.

Draugo balsas pasirodė keistas.

— Rojau, — kreipėsi jis, — ar žadi užsukti namo?

— Ne, važiuosiu tiesiai į darbą. Kokios naujienos?

Detektyvas seržantas pasidalijo naujienomis ir pirmiausia papasakojo tai, ką sužinojo iš Normano Potingo. Apie Deivido Nelsono ir Margaretos Nelson asmens pasus, kurie, kaip paaiškėjo tą pačią dieną, buvo suklastoti. Apie tai, kad Deividas Nelsonas pabėgo iš savo buto. Šiuo metu Potingas su Nikolu ėjo per visus iš eilės Nelsono kaimynus, vildamiesi sužinoti apie jo gyvenimo būdą ir draugų ratą.

Paskui Glenas Brensonas ėmė pasakoti apie Kateriną Dženings. Apie tai, kad ji dabar laukia Skegso skambučio, nes šis turėtų nurodyti, kada ir kur ji galėsianti išmainyti pašto ženklus į savo motiną. Brensonas dar pridūrė, kad parengtyje laukia net du seklių būriai, tai yra apie dvidešimt žmonių, tam atvejui, jeigu bus nuspręsta pasinaudoti jų pagalba.

— O šauliai? — pasiteiravo Greisas.

— Mes neturime informacijos, kad Skegsas galėtų būti ginkluotas, — atsakė kolega. — Jei situacija pasikeis, tuomet įtrauksime į operaciją ir juos.

— Klausyk, drauguži, o kaip tavo reikalai? — pasidomėjo Greisas, kai Brensonas baigė pasakoti. — Tavo balsas kažkoks keistas. Vėl Arė?

Brensonas dvejojo.

— Tiesą sakant, susirūpinau dėl tavęs.

— Dėl manęs?

— Jei konkrečiau, tai dėl tavo namų.

Greisas pajuto, kaip neramiai virptelėjo širdis.

— Ką nori tuo pasakyti? Ar nakvojai mano namuose?

— Taip, nakvojau. Labai ačiū tau už tai.

Greisas pagalvojo, ar tik draugas nebus ką nors sugadinęs. Tikriausiai senovinį automatinį patefoną, kuriuo Glenas taip mėgo žaisti.

— Gal tai visiškai nieko, Rojau, bet šįryt, išvykdamas iš tavo namų, pamačiau — galiu prisiekti, kad mačiau — tavo gatve važiuojančią Džoaną Meidžor. Gal ir suklydau — dar nebuvo visiškai išaušę.

— Džoaną Meidžor?

— Taigi. Ji važinėja tokiu mažu „Fiat MPV" — jų nėra labai daug, todėl ir krinta į akis.

Glenas Brensonas pasižymėjo neeiliniu pastabumu. Jeigu jau jis pasakydavo ką nors matęs, tuomet galėjai būti beveik tikras, kad taip ir yra. Spausdamas telefoną prie ausies Greisas įlipo į autobusą. Keista, kad Glenas matė teismo archeologę važiuojant jo gatve, bet vargu ar tai galėjo ką nors reikšti.

— Gal ji veža savo vaiką į mokyklą šiame rajone?

— Vargu. Ji gyvena Bedžis Hile. Jau greičiau tau ką nors užvežė.

— Visiškai nenutuokiu.

— O ką, jeigu jai staiga kas nors šovė į galvą ir ji norėjo su tavimi pasimatyti?

— Kelintą tu išvažiavai?

— Maždaug 6.45.

— Taip anksti tu nesisukiosi aplink kieno nors namus, norėdamas pasikalbėti. Jeigu jau toks skubus reikalas, paskambinsi telefonu.

— Taip. Taip, manau, tu teisus.

Greisas jam pasakė, kad tikisi atvykti į skyrių prieš pat rytinį pasitarimą, bet nuėjęs prie automobilio nusprendė pirmiausia užsukti į namus, juoba kad rytais transporto spūstys nebūna baisiai didelės. Jis kažkodėl susirūpino, nors ir negalėjo įvardyti rūpesčio priežasties.

112
2007-ųjų spalis

Aštuntą ryto, kai pagaliau suskambo jos telefonas, Ebė jau prieš dvi valandas buvo atsikėlusi, apsirengusi ir pasiruošusi. Ji visą naktį negalėjo deramai užmigti, tik gulėjo savo kietoje lovoje su plona pa-

galve, klausydamasi krantine važiuojančių automobilių ūžesio, kartkartėmis pasigirstančio sirenų vaitojimo, įkaušusių chuliganų šūkavimų ir automobilių durelių trinksėjimo.

Ebė ėjo iš proto dėl motinos. Ar ji galėjo be savo vaistų išgyventi dar vieną naktį? Ar sielvartas ir traukuliai nesukėlė širdies priepuolio arba insulto? Jautėsi velniškai bejėgė ir suprato, kad tas niekšas Rikis tuo naudojasi. Jam tai suteikia pranašumą.

Tačiau ji suprato ir tai, kad Rikis jau įsitikino, — tiek pagyvenęs su ja Melburne, tiek ir iš pastarųjų įvykių, — kad ji gali būti itin sukta. Lengva negalėjo būti. Jis negalėjo pasitikėti ja nė per nago juodymą.

Įdomu, kur jis nurodys susitikti. Daugiaaukštėje automobilių stovėjimo aikštelėje? Miesto parke? Šorehemo uoste? Ebė bandė prisiminti matytų filmų scenas, kuriose nusikaltėliai grąžina įkaitus. Kartais juos išmeta iš važiuojančių automobilių, o būna, kad palieka kurs nors nuošaliai pastatytuose automobiliuose.

Visi jos spėliojimai atsimušdavo lyg į sieną. Ji nei žinojo, nei galėjo numatyti. Vis dėlto dėl vieno dalyko buvo tikra, ir tai buvo nediskutuotina: ji nieko nedarys tol, kol savo akimis neįsitikins, kad jos motina gyva.

Ar ji gali pasitikėti policija? O jeigu jis pastebės juos ir išsigąs?

Prie visų abejonių, bylojančių ne jos naudai, prisidėjo dar ir netikrumas, ar Rikis apskritai grąžins motiną. Jei tik ji tebebuvo gyva. Juk jis jau įrodė esąs visiškai beširdis niekšas, kai pagrobė senutę ir sukėlė jai tokią baisią kančią.

Telefono ekrane buvo matyti jau įprastas „Nežinomas numeris“.

Ji spustelėjo mygtuką „Atsiliepti“.

113
2007-ųjų spalis

Kelios minutės po aštuntos važiuodamas savo gatve Greisas negalėjo patikėti tuo, ką mato. Jis dabar ir pats atpažino Džoanos Meidžor savitą plokščios formos sidabrinį fiatą, stovintį gatvėje, šalia namo, kuriame jis gyveno. Tačiau labiausiai nustebino transporto

priemonė, stovinti įvažiavime į jo kiemą. Tai buvo vienas iš Sasekso policijos Mokslinių tyrimų skyriaus vanų.

Gatvėje, šalia Džoanos Meidžor automobilio, stovėjo rudas „Ford Mondeo“. Iš valstybinio numerio jis žinojo, kad tai — vienas iš Kriminalinio skyriaus pareigūnų bendrai naudojamų automobilių. Kas čia, po galais, vyksta?

Jis staiga sustojo, iššoko iš automobilio ir nubėgo tiesiai į namą. Jame buvo tylu.

— Ei? Ar yra kas nors? — šūktelėjo.

Niekas neatsiliepė.

Pirmiausia nuėjo į virtuvę patikrinti, ar veikia automatinė šėrykla, pritvirtinta prie apvalaus akvariumo, kuriame gyveno jo auksinis karosas Marlonas. Paskui pažvelgė pro langą į sodą iš kiemo pusės.

Vaizdas, kurį išvydo, buvo sunkiai įsivaizduojamas.

Pievele ėjo Džoana Meidžor ir du nusikaltimo vietos tyrėjai, kuriuos jis pažinojo. Teismo archeologė, einanti viduryje, rankose laikė ilgą elektrinį įrenginį, panašų į baidarės irklą, su specialia peties atrama ir monitoriaus ekranu centre. Tyrėjas jai iš dešinės įdėmiai smaksojo į ekraną, o einantis iš kairės kažką užrašinėjo į didelį aplanką.

Apstulbęs Greisas atrakino užpakalines namo duris ir išlėkė į kiemą.

— Ei! Atleiskite! Džoana, ką, po galais, čia darote?

Džoanos Meidžor veidas paraudo iš sumišimo.

— O, labas rytas, Rojau. Hmm. Maniau, tu žinai, jog mes čia.

— Aš nieko nežinojau. Gal norėtumėte paaiškinti plačiau? Ką visa tai reiškia? — jis linktelėjo galva į įrangą. — Kas čia, po galais, vyksta?

— Tai — PTR.

— PTR?

— Požeminio tyrimo radaras.

— Kam jis jums reikalingas?

Teismo archeologės veidas paraudo dar labiau. Tuo metu, lyg būtų sapnavęs košmarą, Greisas akies kampučiu pastebėjo vieną iš kelių Kriminalinio skyriaus pareigūnų, kurių jis nemėgo. Iš savo patirties žinojo, kad iš esmės dauguma policijos pareigūnų tarpusavyje sutaria gana gerai. Jį tik retsykiais suerzindavo kokio nors kolegos požiūris, ir

tą buvo galima pasakyti apie jaunąjį detektyvą konsteblį, kuris dabar išniro pro jo sodo vartelius ir kurio jis tiesiog negalėjo pakęsti. Tai buvo Alfonsas Zaferonė.

Uždaro būdo, dar neturįs trisdešimties pasipūtėlis Lotynų Amerikos gyventojo išvaizda ir žvilgančiais, netvarkingais plaukais, Zaferonė ant gelsvai rudo kostiumo buvo užsivilkęs puošnų neperšlampamą smėlio spalvos apsiaustą. Nors ir gabaus detektyvo, jo požiūris į tarnybą buvo labai problemiškas, todėl po vieno iš pastarųjų įvykių Greisas jo atžvilgiu buvo pateikęs gana griežtą raportą.

Zaferonė dabar žirgliojo per pievelę, žiaumodamas kramtomąją gumą ir rankoje laikydamas dokumentą, kuris Greisui buvo net per daug gerai žinomas.

— Labas rytas, vyresnysis detektyve. Malonu jus vėl matyti, — pataikaujamai nusišypsojo Zaferonė.

— Ar galėtum paaiškinti, kas čia vyksta?

Jaunasis detektyvas konsteblis kilstelėjo pasirašytą dokumentą.

— Kratos orderis, — paaiškino Zaferonė.

— Sodui?

— Namui irgi.

Jis akimirką dvejojo ir tik paskui pridūrė:

— Sere.

Greisas iš pykčio buvo beveik pametąs galvą. Tai neįmanoma. Jokiu būdu. Visiškai neįmanoma.

— Ar tai koks nors pokštas? Kas, velniai griebtų, už visa tai atsakingas?

Zaferonė šyptelėjo, tarytum jis taip pat čia būtų prikišęs nagus, ir džiaugdamasis trumpalaike jam suteikta galia atsakė:

— Vyresnysis detektyvas Pju.

114
2007-ųjų spalis

Kasianas Pju vienmarškinis sėdėjo savo kabinete ir skaitinėjo policijos dokumentą, kai staiga plačiai atsidarė durys ir į vidų įpuolė

Rojus Greisas pykčio iškreiptu veidu. Užtrenkęs paskui save kabineto duris, abi rankas padėjo ant Pju darbo stalo ir įsistebeilijo į kolegą.

Pju atsilošė ir saugodamasis pakėlė rankas.

— O, Rojau, — tarė jis, — labas rytas!

— Kaip tu drįsai? — užstaugė Greisas. — Kaip tu, po velnių, išdrįsai? Palaukei, kada aš išvyksiu, ir surengei spektaklį? Po perkūnais, tu pažeminai mane prieš kaimynus ir prieš visą policiją!

— Rojau, prašau, nurimk. Leisk man paaiškinti...

— Nurimti? Velniop, aš nė negalvoju nurimti. Aš nurėšiu tavo sušiktą galvą ir panaudosiu tavo kūną kaip stovą kepurei pakabinti.

— Tu man grasini?

— Taip, padlaižy, aš tau grasinu! Bėk pas savo Alisoną Vosper ir maldauk, kad išvalytų tau nosytę, kol verkšlensi įsitaisęs ant jos kelių ar dar kur nors.

— Pamaniau, kol tu esi išvykęs... kad tau bus mažiau nepatogumų.

— Aš tau, Pju, dar parodysiu. Tu tikrai pasigailėsi.

— Man nepatinka tavo tonas, Rojau.

— O man nepatinka tai, kad nusikaltimo vietos tyrėjai šliaužioja po mano namus su kratos orderiu rankose. Tu tučtuojau juos atšauksi.

— Atsiprašau, — tarė Pju truputį įsidrąsinęs, nes suprato, kad Greisas neketina jam užvožti. — Po pokalbio su tavo velionės žmonos tėvais susidariau nuomonę, kad tuo metu, kai dingo tavo žmona, tyrimas nebuvo atliktas nuodugniai, taip kaip dera.

Užbaigdamas sakinį jis nusišypsojo, ir Greisas tą akimirką pagalvojo, kad nieko kito pasaulyje jis taip nekentė, kaip Kasiano Pju šią akimirką.

— Nejaugi? Ir ką gi tau jos tėvai papasakojo, ko dar nebuvai girdėjęs?

— Jos tėvas kai ką papasakojo.

— Ar pasakojo apie savo tėvą, kuris karo metais tarnavo Karališkajame oro laivyne?

— Taip, iš tiesų, pasakojo, — sutiko Pju.

— Tai gal papasakojo apie antskrydžius, kuriuose jo tėvas dalyvavo?

— Bendrais bruožais. Stebėtina. Atrodo, didis žmogus. Kelis kartus skrido bombarduoti dambų. Neeilinė asmenybė.

— Taip, Sendės tėvas — neeilinė asmenybė, — patvirtino Greisas. — Tikras fantazuotojas. Jo tėvas niekada netarnavo Šeši šimtai septynioliktoje eskadrilėje, tai yra nebuvo vienas iš „dambų griovėjų“. Jis tarnavo orlaivių mechaniku, o ne kulkosvaidininku. Jie nedalyvavo nė vienoje misijoje.

Pju akimirką tylėjo ir atrodė šiek tiek sutrikęs. Greisas it viesulas išlėkė iš kabineto, perėjo į kitą koridoriaus pusę ir nudrožė tiesiai į Kriminalinio skyriaus viršininko kabinetą. Stovėdamas priešais Skerito stalą palaukė, kol bosas baigs kalbėti telefonu, o tada tarė:

— Džekai, man reikia su tavimi pasikalbėti.

Skeritas pastūmė jam kėdę.

— Kaip Niujorkas?

— Gerai, — atsakė jis. — Gavau vertingos informacijos — viską išsamiai išdėstysiu ataskaitoje. Ką tik grįžau — tiesiogine prasme.

— Atrodo, tavo vadovaujama operacijos „Dingas“ grupė gerokai pasistūmėjo į priekį. Girdėjau, šiandien laukia rimtas darbas.

— Taip.

— Ar leisi toliau vadovauti detektyvei inspektorei Mentl, ar pats vėl perimsi vadovavimą?

— Manau, šiandien mums bus reikalingas kiekvienas žmogus, — atsakė Greisas. — Kiek darbuotojų gali reikėti, iš dalies priklausys nuo geografijos.

Skeritas linktelėjo.

— Taigi apie ką norėjai pasikalbėti?

— Apie vyresnįjį detektyvą Pju, — paaiškino jis.

— Ne aš jį čia perkėliau, — tarė Skeritas, žiūrėdamas į Greisą supratingu žvilgsniu.

— Aš suprantu, — Greisas žinojo, kad Skeritas nemėgsta šio žmogaus beveik taip pat kaip ir jis.

— Ir kokios problemos?

Greisas papasakojo.

Jam baigus pasakoti, Skeritas stebėdamasis pakraipė galvą.

— Negaliu patikėti, kad jis taip pasielgė tau už akių. Puikiai suprantu, kad atviras tyrimas kartais gali būti labai geras dalykas. Tačiau man neaptinka, kaip tai atliekama. Visiškai nepatinka. O kiek laiko, kai Sendė dingusi?

— Devyneri su puse metų.

Skeritas trumpam susimąstė, paskui dirstelėjo į savo laikrodį.

— Ar eisi į rytinį pasitarimą?

— Taip.

— O aš tuojau pat pasikalbėsiu su juo. Iškart po pasitarimo užsuk pas mane.

Greisas padėkojo ir išėjo pro duris, o Skeritas tuo metu pakėlė telefono ragelį.

115
2007-ųjų spalis

9.15 vairuodama juodą visureigį „Honda" dyzeliniu varikliu, kurį iš vakaro išsinuomojo, laikydamasi visų Rikio duotų instrukcijų, Ebė kilo įkalne, Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus link. Ji visa drebėjo ir atrodė, kad krūtinė prismaigstyta įkaitintų adatų.

Giliai ir ritmingai kvėpuodama iš visų jėgų stengėsi išlikti rami ir nesileisti užklumpama dar vienos panikos atakos. Ji žinojo, kad trūksta visiškai nedaug. Juolab kad jautė apie panikos ataką įprastai įspėjantį atsiskyrimo nuo savo pačios kūno pojūtį.

Argi ne ironiška, mąstė ji, kad „Pietų depozito apsauga" buvo mažiau nei už pusės mylios nuo įstaigos, į kurią ji dabar skubėjo.

Ebė sustabdė automobilį, kaip buvo pamokyta, priešais masyvius žaliai dažytus plieninius vartus ir pakėlė rankinio stabdžio svirtį. Ant keleivio sėdynės gulėjo plastikinis parduotuvės maišelis, į kurį ji vakar buvo sudėjusi motinos vaistus. Jame buvo ir paminkštintas vokas. Savo lagaminą ji paliko viešbučio kambaryje.

Pasirodė Glenas Brensonas ir draugiškai jai pamojavo. Vartai pradėjo darytis, ir ji netrukus, vos tik atsirado pakankamas tarpas pravažiuoti, įriedėjo į kiemą. Detektyvas seržantas jai pamojo visureigį statyti prie konteinerių ant ratukų, o automobiliui sustojus atidarė ir palaikė dureles.

— Viskas gerai? — pasidomėjo pareigūnas.

Ji vangiai linktelėjo galvą.

Brensonas tėviškai uždėjo jai ant peties ranką.

— Matysite, viskas bus gerai, — tarė. — Man atrodo, kad esate tvirta moteris. Mes išvaduosime jūsų mamą. Ir pašto ženklus atgausime. Jis įsivaizduoja, kad pasirinko geriausią vietą, deja, suklydo. Tai kvaila.

— Kodėl jūs taip manote?

Praleidęs ją pro duris į laiptinę detektyvas paaiškino:

— Jis pasirinko šią vietą norėdamas jus įbauginti. Jam atrodo, kad tai geriausia taktika, tačiau jis klysta. Esate jau ganėtinai įbauginta, todėl jam nederėtų toliau taip elgtis. Jis apie tai nepagalvojo. Būdamas jo vietoje aš elgčiausi kitaip.

— O jeigu jis pastebės ką nors iš jūsiškių? — paklausė ji, eidama koridoriumi ir stengdamasi neatsilikti.

— Nepastebės. Nebent tik tuo atveju, jeigu būsime priversti pasirodyti. Tačiau šį žingsnį žengtume tik manydami, kad jums iškilo pavojus.

— Jis *nužudys* ją, — tarė Ebė. — Jis baisus žmogus. Jeigu tik jam nesiseka, jis gali ryžtis bet kam.

— Mes labai gerai suprantame. Ar turite pašto ženklus?

Ji kilstelėjo krepšelį pirkiniams.

— Nerizikavote palikti netgi policijos nuovados automobilių stovėjimo aikštelėje? — nusišaipė jis. — Išmintingas sprendimas.

116
2007-ųjų spalis

Kasianas Pju jau sėdėjo prie konferencijų stalo Džeko Skerito kabinete, kai po trumpo pasitarimo į jį sugrįžo Greisas. Abu vyrai vengė akių kontakto.

Kriminalinio skyriaus viršininkas rankos mostu pakvietė Greisą atsisėsti, paskui prabilo:

— Rojau, Kasianas man sako supratęs, kad priėmė neteisingą sprendimą atlikti procesinius veiksmus tavo namuose. Ten esantiems pareigūnams jau duotas nurodymas grįžti atgal.

Greisas dėbtelėjo į Pju. Šis, nelyginant išbartas vaikas, nė nekryptelėdamas spoksojo į stalą. Tačiau neatrodė, kad jis būtų dėl ko nors gailėjęsis.

— Jis paaiškino, kad šių veiksmų ėmėsi norėdamas tau padėti, — tęsė Skeritas.

— Padėti man?

— Jis teigia, kad tau už akių sklando daug įvairių insinuacijų, susijusių su Sendės dingimu. Ar tai tiesa, Kasianai?

Pju nenoriai linktelėjo.

— Na... taip... sere.

— Jis sako, kad šimtu procentų įrodęs, jog tu visiškai nesusijęs su jos dingimu, visam laikui užbaigtų panašias šnekas.

— Aš niekada nesu girdėjęs jokių insinuacijų, — pareiškė Greisas.

— Nepaisant visos mano pagarbos, — įsiterpė Pju, — keletas žmonių mano, kad pirminis tyrimas buvo atliktas skubotai, ir būtent tu nutraukei jį pirma laiko. Jie klausinėja kodėl.

— Įvardyk nors vieną iš jų.

— Tai būtų negarbinga jų atžvilgiu. O aš dabar tik iš naujo peržiūriu parodymus, naudodamasis šiuolaikiškiausia metodika ir technologijomis, kuriomis disponuojame, ir darau tai tam, kad tave galutinai reabilituočiau.

Greisui teko prikąsti liežuvį; jis negalėjo patikėti šio žmogaus arogancija. Deja, dabar nebuvo pats tinkamiausias metas plūstis. Jam reikėjo paskubėti ir per kelias minutes pasirengti pasimatymui su Ebe Doson, kuris buvo numatytas 10.30.

— Džekai, ar negalėtume prie to sugrįžti vėliau? Nors man tai visiškai nemalonu, bet aš jau turiu skubėti.

— Iš tikrųjų, aš jau mąsčiau apie tai, kad būtų visai neblogai Kasianui važiuoti kartu su tavimi, tavo automobilyje. Šioje situacijoje jo pagalba jums būtų neįkainojama, — Skeritas atsigręžė į Pju. — Jei neklystu, Kasianai, esi patyręs derybininkas įkaitų vadavimo operacijose?

— Taip, esu.

Greisas nenorėjo tikėti tuo, ką girdi. *O, Dieve, pasigailėk vargšų įkaitų, dėl kurių Pju derėsis,* pagalvojo jis.

— Taip pat manau, kad jam būtų naudinga savo akimis pamatyti, kaip dirba Sasekso policija. Kai kuriose situacijose mes elgiamės kitaip nei Londono policija. Aš, Kasianai, manau, kad tau labai praverstų

savo akimis pamatyti, kaip sudėtingai operacijai vadovauja vienas iš mūsų labiausiai patyrusių pareigūnų.

Skyriaus viršininkas pasižiūrėjo į Greisą, ir jo žvilgsnis pasakė viską.

Tačiau Rojui dabar rūpėjo ne šypsena.

117
2007-ųjų spalis

Po pastarojo apsilankymo šiose vietose praėjo jau daug laiko, galvojo Ebė, vairuodama automobilį palaipsniui aukštyn vingiuojančiu keliu tarp nešienautų pievų ir žvilgsniu neaprėpiamų laukų, kuriuose styrojo tik ražienos. Gal jos įtempti nervai buvo kalti, tačiau kraštovaizdžio spalvos Ebei atrodė kone antgamtiškai ryškios. Dangus it ryškiai žydras baldakimas, kuriuo tik kur ne kur plaukė vėjo genami mažyčiai debesėliai. Tarytum ji būtų buvusi su spalvotais akiniais.

Ji stipriai suspaudė vairą, jausdama, kaip vėjas blaško automobilį, lyg norėdamas nukreipti nuo kelio. Gerklėje jautė įstrigusį kažkokį gumulą, o deginančios adatos krūtinę badė dar stipriau.

Kitas gumulas buvo jai ant krūtinės. Smulkus mikrofonas, priklijuotas lipnia juosta, kuri, vos jai sujudėjus, nemaloniai tempė odą. Ebė mąstė, ar įdėmiai besiklausantis detektyvas seržantas Brensonas arba bet kuris kitas iš jo kolegų girdi, kaip ji giliai kvėpuoja.

Detektyvas seržantas iš pradžių norėjo pritaisyti jai prie ausies mažytę ausinę, kad Ebė girdėtų jai perduodamus nurodymus. Vis dėlto, kai ji papasakojo, kad Rikis kažkokiu būdu sugebėjo pasiklausyti jos ankstesnių telefoninių pokalbių, Brensonas nutarė nerizikuoti. Šiaip ar taip, jie ją vis tiek girdės, kiekvieną žodį. Jai tereikia paprašyti pagalbos, ir jie nedelsiant įsiverš, patikino pareigūnas.

Ji nebūtų prisiminusi, kada pastarąjį kartą meldėsi, bet šįkart sugavo save besimeldžiančią, visiškai netikėtai, tylomis. *Brangusis Dieve, maldauju, padaryk, kad mano mamai viskas būtų gerai. Maldauju, padėk man dabar. Maldauju, brangusis Dieve.*

Priekyje iš lėto riedėjo automobilis, senas kaštoninis „Alfa Romeo", kuriame sėdėjo du vyrai, o vienas jų, sėdintis keleivio sėdynėje, kalbėjo, kaip jai pasirodė, mobiliuoju telefonu. Ji sekė paskui jį staigiu linkiu į kairę, pravažiavo viešbutį dešinėje ir Kakmerės upės žiotis apačioje. Žybtelėjo alfos stabdžių žibintai, ir Ebė stabtelėjo praleisti siauru tiltu atidardančio pašto siuntas gabenančio furgono, paskui vėl pajudėjo. Kelias kilo aukštyn.

Po kelių minučių Ebė išvydo kelio rodyklę. Alfos stabdžių žibintai vėl įsižiebė, o netrukus ėmė mirksėti dešiniojo posūkio lemputė.

Rodyklė informavo: MIESTO CENTRAS A259 — strėlė rodė tiesiai, BIČI HEDAS — strėlė nukreipė į dešinę.

Ji pasuko įkandin alfos dešinėn. Automobilis priekyje riedėjo pasiutusiai lėtai, ir Ebė žvilgtelėjo į abu laikrodžius — automobilyje ir ant rankos. Automobilio laikrodis minute atsiliko, bet ji žinojo, kad jos rankinis laikrodis rodo tiksliai, mat prieš tai buvo jį nustačiusi: 10.25. Lygiai penkios minutės. Sunerimusi, kad gali vėluoti, ji jau norėjo lenkti.

Kaip tik tuo metu suskambo jos telefonas. „Nežinomas numeris".

Ji atsiliepė per automobilio žiebtuvėlyje įrengtą mikrofoną, kurį buvo įtaisę pareigūnai, kad galėtų girdėti kiekvieną telefoninį pokalbį.

— Klausau? — tarė Ebė.

— Kur, po velnių, bastaisi? Vėluoji.

— Man liko važiuoti tik kelias minutes, Riki. Dar nėra pusės vienuoliktos.

Tačiau netrukus nervingai pridūrė:

— O gal?

— Aš tau jau sakiau, kad pusę vienuoliktos ji nukris nuo prakeikto skardžio.

— Riki, maldauju, aš atvažiuoju. Tuoj būsiu.

— Tai pasiskubink, velniai rautų!

Jai kaipmat palengvėjo išvydus, kad alfa rodo kairįjį posūkį, o netrukus pasuko į kelio juostą automobiliams sustoti. Ji padidino greitį ir nudūmė greičiau nei buvo įpratusi.

*

Sėdėdamas alfoje Rojus Geisas stebėjo, kaip juoda honda vis greičiau lekia vingiuojančiu keliu. Ant priekinės keleivio sėdynės įsitaisęs Kasianas Pju tarė į radiotelefoną, garantavusį saugų ryšį:

— Objektas numeris vienas ką tik pravažiavo. Dvi mylios iki zonos.

Pasigirdo vietinio „Sidabrinio" vado — operacijai vadovaujančio aukštesnio rango pareigūno — balsas:

— Su ja ką tik susisiekė Objektas numeris du. Važiuok į ketvirtą poziciją.

— Važiuoju į ketvirtą poziciją, — patvirtino Pju. Jis pasižiūrėjo į karinį topografinį žemėlapį, kurį laikė pasidėjęs ant kelių. — Puiku, — kreipėsi jis į Greisą. — Važiuok iškart, kai tik ji dings iš akiračio.

Greisas įjungė pavarą. Kai tik honda užvažiavo ant kalvos ir dingo, jis spustelėjo akceleratoriaus pedalą.

Pju patikrino, ar siųstuvo mygtukas išjungtas, tada atsigręžė į kolegą.

— Paklausyk, Rojau. Tai, ką pasakė skyriaus viršininkas, yra tiesa. Aš tai dariau tik norėdamas tave apginti.

— Nuo ko gi? — kandžiai paklausė Greisas.

— Insinuacijos pasižymi griaunamąja jėga. Policijoje nėra blogesnio dalyko kaip įtarinėjimai.

— Nesąmonė.

— Jei tu esi tuo tikras, tuomet atsiprašau. Neturiu jokio noro dėl to ginčytis.

— Oho, nejaugi? Jei atvirai, aš nežinau tavo ketinimų. Tu dėl kažkokios priežasties manai, kad tai aš nužudžiau savo žmoną, ar ne? Ir tu tikrai nuoširdžiai manai, kad aš ją užkasiau savo sode? Tai štai kodėl užsimanei jį ištirti, tiesa? Manai rasiąs jos palaikus?

— Aš daviau nurodymą jį ištirti norėdamas įrodyti, kad jos ten nėra. Kad būtų užbaigtos visos spekuliacijos.

— O aš taip nemanau, Kasianai.

118
2007-ųjų spalis

Ebė artėjo iškyšulio link. Jai iš dešinės plytėjo pievos su kur ne kur išsibarsčiusiais krūmynais ir tankiu žemų medžių miškeliu, užsibaigiančios klintinėmis uolomis ir stačiu skardžiu, kurio apačioje atsiveria Lamanšo sąsiauris. Tai vienas stačiausių, aukščiausių ir tikriausių skardžių visame britų salyne. O iš kairės, kiek tik akys užmato, driekėsi dirbamoji žemė. Ebė pastebėjo per ją einantį ir tolumoje pranykstantį kelią. Gudronuotas plentas, kuriuo dabar lėkė, atrodė ryškiai juodas, per vidurį sužymėtas trumpais baltais brūkšniais. Galėjai pamanyti, kad jis buvo nudažytas šiandien, specialiai jai.

Detektyvas seržantas Brensonas anksčiau jai buvo užsiminęs apie tai, kad Rikis suklydo pasirinkdamas susitikimui vietą, tačiau ji dabar nesuprato, kokia tai klaida. Toks jo pasirinkimas Ebei dabar kaip tik pasirodė išmintingas. Iš ten, kur jis šiuo metu buvo, Rikis galėjo matyti absoliučiai viską, kad ir kokia kryptimi kas judėtų.

Galbūt detektyvas tai pasakė tenorėdamas ją nuraminti. O jai šią valandėlę kaip tik to labiausiai reikėjo.

Kiek toliau, maždaug už pusės mylios, kairėje, beveik aukščiausiame iškyšulio taške, Ebė pastebėjo pastatą ir ant stulpo iškeltą greičiausiai baro arba viešbučio iškabą. Privažiavusi arčiau išvydo raudonomis čerpėmis dengtą stogą ir titnago sienas.

BIČI HEDO VIEŠBUTIS.

Įvažiuok į Biči Hedo viešbučio automobilių stovėjimo aikštelę ir lauk tolesnių mano nurodymų. Lygiai 10.30.

Vieta atrodė apleista. Čia buvo įrengta stiklinė autobusų stotelė su mėlynos ir baltos spalvos iškaba, kurioje didelėmis raidėmis buvo užrašyta SAMARIEČIAI. VISADA, DIENĄ IR NAKTĮ, ŠALIA, o po ja — du telefono numeriai. Šalia stovėjo oranžinis ir geltonas, ledais prekiaujantis furgonas atviru langeliu, o truputį toliau — Britanijos „Telekomo“ sunkvežimis, iš kurio išlipę du vyrai su šalmais ant galvų ir ryškiomis, šviesą atspindinčiomis liemenėmis darbavosi prie radijo antenos. Du lengvieji automobiliai stovėjo prie pagrindinio įėjimo į viešbutį, jie veikiausiai priklausė darbuotojams, pamanė ji.

Pasukusi kairėn ir nuvažiavusi iki pat stovėjimo aikštelės galo, Ebė išjungė visureigio variklį. Po kelių sekundžių suskambo jos telefonas.

— Gerai, — tarė Rikis. — Puikiai atlikta! Gražus kraštovaizdis, ar ne?

Automobilis siūbavo vėjyje.

— Kur tu? — paklausė ji, dairydamasi aplink. — Kur mano motina?

— O kur mano ženklai?

— Pas mane.

— Ir tavo motina pas mane. Grožisi aplinka.

— Noriu ją pamatyti.

— O aš noriu pamatyti pašto ženklus.

— Tik tada, kai žinosiu, kad mano motina gyva.

— Aš duosiu jai telefoną, pasikalbėkite.

Kurį laiką buvo tylu. Ebė girdėjo, kaip pučia vėjas. Paskui pasigirdo mamos balsas, silpnas ir drebantis, nelyginant vaiduoklio.

— Ebe?

— Mama!

— Čia tu, Ebe? — motina pravirko. — Maldauju, maldauju, Ebe. Meldžiu tave.

— Aš atvykstu, mama, ir tave pasiimsiu. Aš myliu tave.

— Prašau, atvežk man piliules. Man jos būtinos. Prašau, Ebe, kodėl man jų neduodi?

Ebei kone širdis plyšo girdint savo motiną. Tada vėl prabilo Rikis.

— Užvesk variklį. Aš dar nebaigiu pokalbio.

Ji įvykdė jo paliepimą.

— Paspausk akceleratoriaus pedalą, noriu girdėti, kaip dirba variklis.

Ebė padarė tai, ko iš jos buvo reikalaujama. Dyzelinis variklis garsiai suburzgė.

— Dabar išvažiuok iš aikštelės ir pasuk į dešinę. Už penkiasdešimties jardų pamatysi keliuką kairėn, iki pat iškyšulio krašto. Pasuk į jį.

Ebė staiga pasuko į kairę, automobilis, riedėdamas nelygiu paviršiumi, siūbavo į šalis. Vienu metu, užvažiavus ant žvyro, ratai prarado

sukibimą, staiga prasisuko, bet netrukus vėl grįžo ant žolės. Pagaliau ji suprato, kodėl Rikis liepė išsinuomoti visureigį. Tiesa, jai vis dar nebuvo aišku, kodėl jis primygtinai reikalavo dyzelinio variklio. Kuro sąnaudos šiuo mtu jam vargu ar rūpėjo. Dešinėje ji išvydo įspėjamąjį ženklą — STATUS SKARDIS.

— Ar matai priekyje medžius ir krūmus?

Priešais ją, už maždaug šimto jardų, skardžio atšlaitėje, augo tanki giraitė. Medžiai kartu su krūmokšniais linko nuo vėjo.

— Taip.

— Sustok.

Ji sustabdė hondą.

— Užtrauk rankinį stabdį. Variklis tegul dirba. Dabar atidžiai dairykis. Mes čia. Mano automobilis galiniais ratais užvažiavęs tiesiai ant skardžio krašto. Jeigu tavo elgesys man nepatiks, aš įstumsiu ją į vidų ir atleisiu rankinį stabdį. Supranti, ką sakau?

Ebės gerklė buvo tokia sausa, kad ji tik didžiausiomis pastangomis pratarė:

— Taip.

— Neišgirdau.

— Aš sakiau *taip*.

Ji išgirdo kauksmą, sakytum vėjas būtų pūtęs tiesiai į telefoną. Paskui pasigirdo prislopintas dunkstelėjimas. Giraitėje kažkas sujudėjo. Pirmas iš jos pasirodė Rikis, su beisbolo kepuraite ir barzda, apsirengęs storą multino švarką. Po akimirkos Ebės širdis apmirė, kai ji pamatė smulkutę, trapią persigandusios motinos figūrą — ji vilkėjo tą patį rožinį chalatą, su kuriuo Ebė ją rado pastarąjį kartą.

Vėjas plaikstė chalatą, taršė ir kėlė aukštyn retus, pilkšvai baltus moters plaukus, kurie iš toliau atrodė nelyginant cigaretės dūmų juostos. Eidama ji svyravo, bet Rikis ją prilaikė, stipriai sugriebęs už rankos.

Ebė įdėmiai žiūrėjo pro priekinį stiklą, o akis temdė ašaros. Ji būtų galėjusi padaryti bet ką, absoliučiai *viską*, kas tik įmanoma, kad tik galėtų vėl apkabinti savo mamą.

Ir nužudyti Rikį.

Ji norėjo spustelėti akceleratoriaus pedalą ir tuojau pat užvažiuoti ant jo, sumaitoti jį, sumalti į miltus.

Jiedu vėl beveik pranyko medžių tankmėje. Rikis tempte tempė jos motiną, retsykiais stipriau trūktelėdamas, todėl vargšelė ėjo tai vilkdama kojas, tai strikinėdama. Netrukus krūmynai lyg tirštas rūkas paslėpė juos nuo Ebės akių.

Ji čiupo už durų rankenėlės ir nė nesusimąsčiusi jau ketino šokti iš automobilio ir vytis. Galiausiai sutramdė emocijas, išsigandusi jo grasinimo ir kaip niekada anksčiau būdama tikra, kad jis tikrai nužudytų jos motiną ir tuo džiaugtųsi.

Kas žino, gal tokio iškreipto mąstymo žmogui tai būtų maloniau nei atgauti savo pašto ženklus.

Kur dabar detektyvas seržantas Brensonas su savo komanda? Jie turėtų būti kur nors netoliese. Jis juk ją patikino, kad bus visiškai arti. Jie tikrai gerai pasislėpę, mąstė Ebė. Nesimatė nė gyvos dvasios.

O tai suteikė vilties, kad jų nepastebės ir Rikis.

Tačiau jie klausėsi. Jie turėjo jį girdėti. Girdėti jo grasinimą. Jie tikriausiai neįsiverš į giraitę ir nebandys šitaip jį sulaikyti? Juk negalėtų taip rizikuoti ir leisti, kad jo automobilis nugarmėtų nuo uolos krašto.

Tik ne dėl kelių nelemtų ženkliukų, ar ne?

Vėl pasigirdo Rikio balsas:

— Patenkinta?

— Ar negalėčiau pasiimti jos dabar? Maldauju, Riki. Pašto ženklus juk turiu su savimi.

— Štai kaip tu turėsi toliau elgtis, Ebe. Įdėmiai klausyk. Aš nekartosiu. Aišku?

— Taip.

— Taigi tu palieki automobilį užvestą, o savo telefoną — ant sėdynės, kad aš girdėčiau variklio garsą. Tada išlipi laukan, o duris palieki plačiai atdaras. Pasiimi su savimi ženklus, eini dvidešimt žingsnių į mano pusę, tada sustoji. Aš eisiu link tavęs. Paimsiu iš tavęs ženklus ir nueisiu į tavo hondą. Tu tuo tarpu nueisi į vaną. Tavo motina dabar sėdi jame, jai viskas gerai. Dabar tau teks viską daryti labai tiksliai. Viską įsidėmėjai?

— Taip.

— Kai pasieksi vaną, aš jau būsiu peržiūrėjęs pašto ženklus. Jeigu rasiu ne tai, ką tikiuosi rasti, nieko nelaukdamas privažiuosiu prie skardžio krašto ir stipriai bakstelėsiu į vaną. Viskas aišku?

— Taip. Pašto ženklai tau patiks.

— Gerai, — užbaigė jis. — Vadinasi, problemų neiškils.

Nenorėdama per daug gręžiotis, — o jeigu jis stebi ją pro žiūronus? — Ebė atsargiai apsidairė. Tačiau nematė nieko, tik plyną, vėjo košiamą pievą, mažą, kreivą plytų statinį, greičiausiai stebėjimo punktą, su keliais tuščiais suolais ir vieną kitą pavieniui augantį krūmelį, po kuriuo nebūtų galėjęs pasislėpti joks žmogus. Kur dabar detektyvo seržanto Brensono žmonės?

Praėjo maždaug dvi minutės ir ji vėl išgirdo Rikį.

— Išlipk iš mašinos ir daryk tai, ką liepiau.

Ji atidarė dureles, bet tuojau pat įsivėlė į grumtynes su vėju.

— Jos nesilaiko atdaros! — per automobilio žiebtuvėlyje įrengtą mikrofoną panikuodama sušuko ji.

— Įkišk ką nors į tarpą.

— O ką?

— O, Dieve, na ir kvaiša gi tu, paieškok hondoje. Automobilio vadovą. Nuomos deklaraciją. Noriu matyti paliktas atdaras dureles. Aš viską matau.

Ebė iš durelių kišenės ištraukė voką su nuomos dokumentais, plačiai atidarė dureles ir pamojavo, rankoje laikydama dokumentus, kad jis pamatytų. Paskui išlipo laukan. Vėjas buvo toks stiprus, kad nedaug trūko, ir gūsis būtų ją parbloškęs. Jis išplėšė iš jos rankos dureles ir užtrenkė. Ebė trūktelėjo jas į save, atidarė, perlenkė voką per pusę, kad pleištas būtų storesnis, sugriebė maišelį ir atidarė dureles taip plačiai, kiek tik leido įspraustas popierinis pleištas.

Paskui, vėjui raunant plaukus, svilinant ausis, plėšiant drabužius, Ebė, akimis lakstydama į šalis, perdžiūvusia burna, pastirusi iš baimės, tačiau degdama įniršiu, nuėjo dvidešimt netvirtų žingsnių giraitės link. Ji ir toliau nematė nieko. Išskyrus Rikį, skubantį tiesiai į ją.

Jis ištiesė ranką paimti maišelio ir iš pasitenkinimo plačiai išsišiepė.

— Velniai rautų, seniai taip reikėjo, — drėbė, godžiai stverdamas savo grobį.

Tą pačią akimirką Ebė iš visų jėgų, su visu iki šiol tramdytu įtūžiu, spyrė dešine koja jam į tarpkojį. Taip stipriai, kad stiprus skausmas pervėrė ją pačią.

119
2007-ųjų spalis

Iš Rikio burnos išsiveržė oras. Jis susirietė, akys iš skausmo ir šoko kone išsprogo ant kaktos. Ebė atsivedėjusi su tokia jėga jam smogė ranka per veidą, kad Rikis griuvo ant šono. Ir vėl spyrė į kirkšnį, bet šįkart jis sugavo jos koją ir stipriai, skausmingai pasuko, pargriaudamas ją visu kūnu ant žolės.

— Ak, tu, prakeikta...

Tačiau išgirdęs variklių riaumojimą nutilo.

Ūžimą išgirdo abu.

Nelabai tikėdamas savo akimis Rikis vėpsojo į takeliu link jų skriejantį ledų furgoną. O paskui jį, išlindę iš už viešbučio, kiek tik įkabindami skuodė šeši policijos pareigūnai neperšaunamomis liemenėmis.

Rikis pašoko ant kojų.

— Kalė! Mes sudarėm sandėrį! — suspigo jis.

— Taip, kaip buvai sudaręs su Deivu? — atrėžė.

Spausdamas prie savęs pašto ženklus, Rikis klupinėdamas nubėgo prie hondos. Ebė, nekreipdama dėmesio į skausmą kojoje, kiek tik kojos neša pasileido giraitės link. Jai už nugaros riaumojo variklis. Atsigręžė per petį atgal. Tai buvo ledų furgonas, jame sėdėjo du vyrai. O priekyje pro medžių kamienus, šakas ir lapiją ji jau galėjo įžiūrėti baltą automobilį.

Apakintas skausmo ir įsiūčio Rikis įšoko į hondą, įjungė pavarą ir atleido rankinį stabdį pirmiau nei spėjo uždaryti dureles. *Pamokysiu aš tą prakeiktą kekšę!*

Jis nuspaudė akceleratoriaus pedalą iki pat galo, vis didindamas greitį ir skriedamas tiesiai į giraitę. Dabar jam nerūpėjo, kad ir pats gali nukristi nuo skardžio. Svarbiausia, kad tos kekšės motina nudardėtų žemyn. Svarbiausia, kad Ebė visą likusį gyvenimą gailėtųsi savo poelgio.

Ūmai priešais jį šmėkštelėjo spalvota dėmė.

Rikis keikdamasis nuspaudė stabdžių pedalą, visureigis sustojo.

Tada staigiu judesiu pasuko vairą į dešinę, desperatiškai bandydamas išvengti susidūrimo su ledus vežančia mašina, kuri šonu sustojo tiesiai priešais giraitę, užkirsdama pravažiavimą, kad jis negalėtų įsirėžti į vaną. Honda apsisuko plačiu puslankiu, galu kliudydama ir nuplėšdama užpakalinį ledų furgono buferį.

Tą pačią akimirką jis apstulbo, pamatęs du lengvuosius automobilius, kuriuos irgi buvo palaikęs viešbučio personalo automobiliais, skriejančius pieva jo link, blykčiojant už priekinio stiklo ir radiatoriaus grotelių įtaisytiems mėlyniems švyturėliams ir kaukiant sirenoms.

Vėl paspaudė akceleratoriaus pedalą ir, trumpam praradęs orientaciją, ėmė suktis ratu. Vienas iš automobilių atsidūrė jam skersai kelio. Rikis suspėjo prasukti pro jo galą, tada visureigis, stipriai krestelėjęs, nusileido į griovį, pervažiavo jį ir išropojo kitoje pusėje, ant tvirto gudronuotos dangos kelio.

Tačiau koks didelis buvo bėglio nusivylimas, kai pastebėjo jam iš dešinės artėjantį automobilį mėlynais švyturėliais.

— Po velnių. Tai šūdas. Po velnių. Šūdas.

Visiškai apimtas panikos Rikis pasuko vairą kairėn ir vėl nuspaudė akceleratoriaus pedalą.

Neužtvertos medžių šakomis ir krūmais buvo tik seno aprūdijusio vano durelės iš vairuotojo pusės. Ebė atidarė jas nerimaudama ir labai atsargiai, mat gerai prisiminė, kad automobilis stovi ant paties iškyšulio krašto.

Suraukusi nosį dėl viduje tvyrančio išmatų, tabako ir žmogaus prakaito dvoko, Ebė pašaukė:

— Mama? Mamyte?

Niekas neatsiliepė. Apimta staigios panikos ji pastatė vieną koją ant slenksčio ir užsiropštė ant priekinės sėdynės. Žvelgdama į tamsų vano galą ir išsigandusi Ebė pamanė, kad motinos čia nėra. Ji išvydo tik elektros įrangą, patalynę ir atsarginį ratą. Buvo šalta it šaldytuve. Vėjas siūbavo automobilį, o viduje taip stipriai rezonavo, kad net tratėjo.

Vis dėlto šiame triukšme ji išgirdo silpną, baikštų balsą:

— Ebe? Čia tu?

Tai buvo patys mieliausi žodžiai, kuriuos ji buvo girdėjusi per visą savo gyvenimą.

— Mamyte! — sušuko ji. Kur tu?

— Čia, — pasigirdo taip pat tyliai.

Mamos balsas atrodė nustebęs, lyg ji būtų norėjusi pasakyti: *O kur daugiau aš galėčiau būti?*

Ebė ištiesė kaklą ir per sėdynę pažvelgusi žemyn išvydo motiną. Ji buvo suvyniota į kilimą, iš kurio kyšojo tik galva, ir gulėjo ant automobilio grindų, visiškai arti jos.

Perlipusi per sėdynę, vanui rezonuojant nuo kiekvieno žingsnelio plikomis metalinėmis grindimis, Ebė priklaupė ir pabučiavo drėgną mamos skruostą.

— Ar tau viskas gerai? Ar gerai, mama? Aš atvežiau tavo vaistus. Aš nugabensiu tave į ligoninę.

Ji pačiupinėjo motinos kaktą. Buvo karšta ir lipni.

— Dabar tu saugi. Jo jau nebėra. Tu šaunuolė. Aplink policija. Aš nuvešiu tave į ligoninę.

Motina sušnabždėjo:

— Man atrodo, prieš minutę buvo atėjęs tavo tėvas. Jis ką tik išėjo.

Ebė suprato, kad motina kliedi. Gal nuo aukštos temperatūros, gal nuo vaistų stygiaus, o gal ir nuo vieno, ir nuo kito. Ji pro ašaras nusišypsojo.

— Mamyte, aš tave labai myliu, — ištarė ji. — Labai labai.

— Aš jaučiuosi gerai, — atsakė motina. — Man čia jauku kaip erkei kilime.

Kasianas Pju trumpam pritildė radiotelefono garsą ir atsisuko į Greisą.

— Objektas numeris du — Objekto numeris vienas automobilyje, vienas. Grįžta atgal šiuo keliu. Jei bus įmanoma, reikia atkirsti kelią, bet tik atsargiai, tačiau mums iš paskos atvyksta pastiprinimas.

Greisas užvedė variklį. Abu detektyvai sėdėjo neprisisegę saugos diržų, nes tokia yra įprasta praktika, kai tenka ką nors sekti, kad prireikus, būtų galima kuo greičiau iššokti iš automobilio. Išgirdęs rapor-

tą apie situaciją Greisas pamanė, kad vis dėlto reikėtų juos užsisegti. Tačiau vos tik prisilietė prie diržo, Pju pranešė:

— Aš jį matau.

Greisas taip pat išvydo juodą hondą, maždaug už ketvirčio mylios, dideliu greičiu besileidžiančią nuo kalvos. Netrukus išgirdo, kaip žviegia padangos.

— Objektas numeris du pasirodė, — radiotelefonu pranešė Pju.

„Sidabrinis“ vadas trumpai nurodė:

— Prioritetas — visų saugumas. Jeigu reikia, Rojau, operacijoje gali naudoti savo automobilį.

Pju tuojau pat nustėro, kai Greisas ūmai pasuko alfą šonu, užblokuodamas abi siauro kelio juostas. Baisiausia buvo tai, kad jis sėdėjo iš tos pusės, kuri buvo atsukta tiesiai į artėjantį juodą visureigį, suvokė Pju. Jeigu honda nesustos, tiesioginį smūgį teks atlaikyti jo pusei.

Rikis rankomis tvirtai spaudė vairą, padangos vėl spiegė, kai leidosi nuo kalvos ilgu kairiuoju kelio vingiu, iš kurio išlėkus, nesvarbu į kurią pusę, jo būtų laukęs status pylimas. Paskui staiga įsuko į kitą, dešinįjį, vingį.

Išvažiavęs į tiesų kelią išvydo ant kelio, tiesiai priešais jį, įkypai stovintį kaštoninį „Alfa Romeo“. Pro stiklą į jį žvelgė šviesiaplaukis išverstomis akimis.

Rikis nuspaudė stabdžių pedalą, sustabdė slystantį visureigį vos per kelis jardus nuo alfos durelių ir truktelėjo atgal. Tą pačią akimirką jis išgirdo kaukiant sirenas. Tolumoje pasirodė du policijos „Range Rover“, kurie blyksėdami švyturėliais dideliu greičiu leidosi nuo kitos kalvos.

Tada jis išvinguriavo ant kelio kilpą ir dideliu greičiu nurūko atgal tuo pačiu keliu, kuriuo buvo atvažiavęs. Užpakalinio vaizdo veidrodėlyje pastebėjo, kad jį jau vejasi alfa, o jai iš paskos atlekia ir abu reindžroveriai. Vis dėlto jį labiau domino situacija priekyje. Konkrečiau, priešais giraitę. Net ir tuo atveju, jei ten tebestovi ledų furgonas, staigus smūgis iš šono leistų Rikiui įgyvendinti savo sumanymą.

O jau paskui jis pasuktų į apleistą, žole užžėlusį keliuką, kuriuo anksčiau per laukus važinėdavo karietos, o dabar tik retsykiais nudar-

dėdavo vienas kitas vežimas. Kad ir kaip ten būtų, bet ištyręs šį šunkelį Rikis nusprendė, kad juo vis dar galima naudotis. Jis buvo tikras, kad policininkai tokios galimybės nebuvo numatę.

Jam pavyks. O kalė, norėjusi jį apmauti, atsiims savo.

Rojus Greisas greitai prisivijo gremėzdišką hondą ir važiavo atsilikęs nuo jos per keletą jardų. Pju radiotelefonu raportavo, kad jie artėja prie Biči Hedo viešbučio.

Netikėtai honda staiga pasuko į dešinę ir nuvažiavo į pievą, skyrusią kelią nuo skardžio. Greisas atliko tą patį manevrą, raukydamasis, kai jo mylimos alfos pakaba pasiekdavo žemiausią lygį. Jis ne tik girdėjo, bet ir jautė, kaip džerška žeme šliuoždamas dujų išmetamasis vamzdis, kaip kažkas atsikabina ir nukrenta, tačiau visą dėmesį dabar buvo sutelkęs hondą, todėl visa kita jam nebuvo svarbu.

Priešais juos stovėjo keletas į vieną krūvą suvažiavusių transporto priemonių. Greisas išvydo kelią užblokavusį Britanijos „Telekomo“ sunkvežimį ir netoli jo susispietusį didelį būrį policijos pareigūnų. Du motociklus. Pju pagarsino radijo imtuvą.

— Galimas dalykas, kad Objektas numeris du grįžta prie vano. Šis stovi giraitėje, už ledų automobilio. Atkirskite kelią. Objektas numeris vienas su motina vane.

Pju parodė pro priekinį stiklą.

— Štai kur, Rojau. Štai kur jis skuba.

Greisas pamatė nemažą ovalo formos giraitę, priešais kurią stovėjo ryškiaspalvis prekybos ledais furgonas.

Objektas numeris du didino greitį.

Greisas įjungė žemesnę pavarą ir iki pat dugno nuspaudė akceleratoriaus pedalą. Alfa šovė pirmyn, pakaba vėl pasiekė žemiausią lygį, kratydama abu diržais neprisisegusius vyrus taip stipriai, kad šie galvomis trinksėjo į stogą.

— Atsiprašau, — niūriu balsu ištarė Geisas, susilygindamas su honda.

Jo pusėje, vos už kelių colių nuo durelių, palei skardį ėjo netvirtai atrodanti užtvara. Greisas akimis trumpam sugavo barzdoto Objekto

numeris du su beisbolo kepuraite žvilgsnį. Užtvara jam iš dešinės staiga baigėsi, nuo skardžio jį dabar skyrė tik krūmeliai.

Alfai iriantis per brūzgynus, vairuotojui beliko tikėtis, kad krūmokšniai neslepia plyšio uoloje, per kurį jie nuriedėtų žemyn.

Jis sumažino greitį, stengdamasis laikytis lygiagrečiai, bet keletą colių priekyje, kad priverstų hondą nutolti nuo iškyšulio krašto. Tuo tarpu giraitė ir ledų furgonas grėsmingai artėjo.

Tarytum skaitydamas jo mintis Objektas numeris du suktelėjo hondos vairą į dešinę, stipriai trinktelėdamas į alfos keleivio dureles. Pju riktelėjo, o alfa pavojingai susimėtė arti skardžio.

Giraitė artėjo.

Honda vėl užkabino jų automobilį. Būdama gerokai sunkesnė, tvirtesniu priekiu, ji stumtelėjo alfą dar toliau. Automobiliui užvažiavus ant akmenų ir nelygaus pagrindo, detektyvai ėmė pašėlusiai šokčioti. Visureigis bakstelėjo jiems dar sykį, nustumdamas dar arčiau krašto.

— Rojau! — suklykė Pju, įsitvėręs į neužsegtą saugos diržą. Jo balsas buvo paklaikęs.

Jie buvo užspeisti. Greisas vėl paspaudė akceleratoriaus pedalą ir alfa šoko į priekį. Iki giraitės buvo likę ne daugiau kaip du šimtai jardų. Jis staiga išnėrė prieš pat hondą ir, nenorėdamas išsiduoti, kad stabdo, užuot nuspaudęs stabdžio pedalą, stipriai, iki pat galo, trūktelėjo rankinio stabdžio svirtį.

Rezultatas buvo staigus ir stulbinantis, tik visiškai kitoks nei vyresnysis detektyvas tikėjosi. Alfos galas atsiplėšė nuo visureigio ir ėmė slysti šonu. Beveik tuo pat metu honda atsitrenkė į galinį sparną, ir alfa, nelyginant statinė, versdamasi kūliais nusirideno tolyn.

O honda nuo susidūrimo nukrypo kairėn ir nevaldoma įsirėžė į ledų furgono užpakalinę dalį.

Greisas pasijuto skrendąs lyg nesvarumo būsenoje virš žemės. Buvo girdėti chaotiškas dundėjimas ir metalo skambesys.

Netrukus jis taip smarkiai trenkėsi į žemę, kad atrodė, jog subyrės kaulai, o nuo smūgio jėgos kelis kartus bejėgiškai persivertė, tarytum katapultavęsis per ekstremalų pasivažinėjimą atrakcionų parke. Galiausiai liko tįsoti veidu į šlapią žolę, burną sugrūdęs į purvą.

Akimirką jis nesigaudė, ar yra gyvas, ar miręs. Ausyse pokšėjo. Trumpam stojo visiška tyla. Tik vėjas stūgavo. Tuo metu nuaidėjo klaikus šauksmas, bet Greisas nesuprato, iš kurios pusės jis sklinda.

Vargais negalais atsistojęs jis tuoj pat vėl susmuko. Tarsi kažkas būtų kilstelėjęs visą iškyšulį ir pakreipęs jį įstrižai. Vėl atsistojo ir svyruodamas, mat svaigo galva, apžvelgė įvykio vietą. Keistai ant šono pasvirusios hondos variklio dangtis buvo įsirėžęs į aplamdytą prekybos ledais furgono galą. Hondos vairuotojas atrodė apsvaigęs ir įsirėžęs stūmė visureigio dureles, tuo metu du pareigūnai apsauginėmis liemenėmis traukė jas į save. Iš po vano kilo dūmai. Dar keletas policininkų skubėjo prie jo.

Tuomet jis vėl išgirdo šaukiant.

Kur, po galais, jo automobilis?

Ūmai jį užvaldė slegiantis baimės jausmas.

Ne! O, Dieve, ne!

Šauksmas pasikartojo.

Ir dar kartą.

Jis sklido iš už uolos.

Greisas nusvyravo prie skardžio, paskui staiga žengė žingsnį atatupstas. Jam visą gyvenimą nuo aukščio svaigdavo galva, ir status skardus, kurio apačioje bangavo jūra, buvo nepakeliamas išbandymas.

— Geeelbėėėkiiit!

Jis parkrito keturpėsčias ir ėmė ropoti, jausdamas, kaip gelia visą kūną. Nepaisydamas skausmo prisiartino prie iškyšulio krašto ir pažvelgęs per jį išvydo tarp kelių neaukštų medelių įstrigusios alfos apačią; automobilio priekis buvo įsirėmęs į uolą, o užpakalinė dalis balansavo nelyginant šuolių į vandenį tramplinas. Du ratai vis dar sukosi.

Skardis prasidėjo trumpu, stačiu, medžiais apaugusiu šlaitu, kuris maždaug už dvidešimties pėdų žemiau baigėsi žolėta briauna, o nuo ten atsivėrė kelių šimtų pėdų aukščio statuma, užsibaigianti uolomis ir vandeniu. Vaizdas Greisą taip sukrėtė, kad jis akimirksniu atsitraukė atgal, kur pasijuto saugesnis. Vėl pasigirdo šauksmas.

— Gelbėkit! Dieve, pasigailėk! Maldauju, gelbėkit!

Tai buvo Kasianas Pju, suprato Rojus. Deja, jo paties nesimatė.

Priešindamasis savo baimei, Greisas ropomis vėl prisiartino prie iškyšulio krašto, pažvelgė žemyn ir sušuko:

— Kasianai?! Kur tu?

— Oi, gelbėkit! Maldauju, padėkite! Rojau, maldauju, padėk man!

Greisas desperatiškai žvilgtelėjo per petį atgal. Visi atrodė užsiėmę vanu ir honda, kuri, regis, galėjo netrukus užsiliepsnoti.

Jis vėl pažiūrėjo žemyn.

— Aš krentu! Dėl Dievo meilės, aš krentu!

Kolegos balse aiškiai girdima baimė paskatino jį veikti. Giliai kvėpuodamas Greisas pasilenkė, įsitvėrė į medžio šaką ir patikrino jos tvirtumą, iš paskutiniųjų vildamasis, kad ji atlaikys. Tada persisvėrė per kraštą. Jo odiniai batai slystelėjo šlapia žole žemyn, todėl nedaug trūko, kad per peties sąnarį išnirtų ranka, kuria laikėsi įsikibęs į šaką. Akimirksniu vyresnysis detektyvas suprato: jeigu ne toji šaka, į kurią jis buvo įsitvėręs savo dešine, būtų nuslydęs stačiu šlaitu žemyn iki briaunos, o nuo jos nukritęs ten, iš kur negrįžtama.

Tačiau šaka pamažu slydo iš rankos. Rojus jautė kaip ji išsilaisvina.

Jis buvo ne juokais išsigandęs.

— Maldauju, gelbėkit! Aš krentu! — vėl šaukė Pju.

Panikuodamas Greisas netrukus surado kitą šaką, paskui, tvirtai už jos laikydamasis, kiaurai košiamas vėjo, kuris, atrodo, tik ir taikėsi nupūsti jį nuo kranto, nusileido dar žemiau.

Tik nežiūrėk žemyn, priminė pats sau.

Įsispyręs bato galu į kauburio šoną, jis turėjo šiokį tokį, tegul ir mažą bei slidų, atramos tašką. Paskui sugrabaliojo kitą šaką. Dabar kabojo viename lygyje su purvina, aplamdyta savo automobilio važiuokle. Ratai jau nebesisuko, o automobilis siūbavo kaip supimosi lenta.

— Kasianai, kur tu, po velnių? — sušuko jis, stengdamasis nežiūrėti žemiau automobilio.

Vėjas tą pačią akimirką nunešė jo klausimą tolyn.

Pju balsas buvo prislopintas baimės:

— Apačioje. Aš tave matau. Prašau, paskubėk!

Staiga, dideliam Rojaus išgąsčiui, šaka, į kurią buvo įsitvėręs, pradėjo leistis. Vieną akimirką ištiktas siaubo jis pamanė, kad grius atbulas. It paklaikęs stvėrė už kitos šakos ir įsikibo į ją, bet toji sutraškėjo. Jis krito, slydo pro pat automobilį link žolėmis užžėlusios šlaito briaunos, už kurios prasideda statuma. Nutvėrė kitą šaką, su aštriais lapais, kuri slysdama nutvilkė delną, tačiau ji bent jau buvo liauna ir tampri. Ši šaka laikė jį kone spyruokliuodama. Paskui kaire ranka sugrabaliojo kitą šaką ir įsitvėrė į ją, vildamasis, kad ji išgelbės gyvybę. Laimė, ši šaka buvo stipresnė.

Pju vėl sušuko.

Virš galvos driekėsi didžiulis šešėlis. Tai buvo jo automobilis. Riogsantis dvidešimt pėdų virš jo nelyginant platforma. Pavojingai siūbuojantis. O iš jo pro keleivio dureles žemyn galva kybojo Pju, kojomis įsipainiojęs į saugos diržą, kuris jam ir neleido nukristi.

Greisas pasižiūrėjo žemyn ir tą pačią akimirką pasigailėjo taip pasielgęs. Jis buvo ant pačios briaunos, nuo kurios prasideda status kriaušis. Sekundę dirstelėjo į uolas skalaujančias jūros bangas. Jautė rankas vis stipriau tempiančią sunkio jėgą ir negailestingai, be atvangos jį atakuojantį vėją. Užtektų vieno slystelėjimo. Vienintelio slystelėjimo.

Šnopuodamas ir persigandęs jis pabandė dešine koja iškrapštyti nors nedidelę atramą. Šaka, už kurios laikėsi dešine ranka, truputį pasidavė žemyn. Greisas ėmė įnirtingiau spardyti drėgną, kalkingą žemę ir po kurio laiko jau galėjo įsprausti vieną koją į plyšį ir ant jos atsistoti.

Pju vėl sušuko.

Jis pasistengs po valandėlės jam padėti. Tačiau pirmiausia reikėjo išsigelbėti pačiam. Jeigu jis žus, nepadės nei sau, nei kitam.

— Rojauuuuu!

Greisas ėmė spardyti žemę kaire koja, bandydamas iškasti dar vieną atramą. Neilgai trukus, stovėdamas abiem kojomis, pasijuto šiek tiek geriau, nors ir nebuvo visiškai saugus.

— Aš krentu, Rojauuuuu! O, Dieve, ištrauk mane iš čia. Maldauju, tik neleisk man nukristi. Neleisk man mirti.

Rojus ištiesė kaklą ir pakreipė galvą, viską darydamas atsargiai,

neskubėdamas, kol pagaliau maždaug už dešimties pėdų virš savęs išvydo Pju veidą.

— Nurimk! — sušuko jis. — Stenkis nejudėti.

Tai pasakęs, Greisas išgirdo garsų triokštelėjimą — lūžo šaka. Kai pamatė svyrant automobilį, jam ant kaktos iššoko akys. Siūbuodama dar pavojingiau nei iki šiol, alfa smuktelėjo keletą colių žemyn. Šūdas. Nelemta mašina tuoj tuoj nudardės tiesiai ant jo.

Labai atsargiai, colis po colio, bijodamas išmesti, jis išsitraukė radiotelefoną ir paskambino juo paprašyti pagalbos. Jį patikino, kad pagalba jau atskuba, kad iškviestas gelbėtojų sraigtasparnis.

O, Jėzau. Tai užtruks šimtą metų.

— Prašau, tik neleisk man žūti! — raudojo Pju.

Rojus vėl pažvelgė aukštyn ir kaip įmanydamas atidžiai apžiūrėjo saugos diržą. Atrodė, kad šis tvirtai apsivyniojęs aplink kolegos kojas. Vėjas laikė sulenktas dureles atdaras. Paskui jis vėl žvilgtelėjo į stipriai siūbuojantį automobilį. Reginys buvo kraupus. Medžių šakos perkreiptos, įskilusios, lūžtančios. Nuo jų sklido klaikus traškesys. Ar dar ilgai jos atlaikys? Kai tik pasiduos, automobilis kris stogu žemyn ir nučiuoš žemyn stačiu šlaitu, kuris priminė šuolių su slidėmis trasą ir užsibaigė statmenu skardžiu.

O Pju tik blogino situaciją vis bandydamas susilenkti ir pasikelti aukštyn, tačiau tai buvo beviltiška.

— Kasianai, gana rangytis, — šūktelėjo Greisas. Jo balsas buvo beveik užkimęs. — Pasistenk laikytis ramiai. Tave ištraukti man reikalinga pagalba. Vienas nesusitvarkysiu. Nenoriu rizikuoti ir išjudinti automobilį.

— Rojau, prašau, neleisk man mirti! — verkė Pju

Vėl pūstelėjo smarkus šuoras. Greisas laikėsi įsitvėręs į šakas, tačiau jo padėtį apsunkino nuo vėjo it burė išsipūtusi striukė. Kurį laiką, kol vėjas neaprimo, jis nedrįso nė krustelėti.

— Juk tu neleisi, kad aš žūčiau, tiesa, Rojau? — toliau maldavo Pju.

— Žinai ką, Kasianai? — atgal šūktelėjo Greisas. — Tiesą sakant, man labiau rūpi mano nelemtas automobilis.

120
2007-ųjų spalis

Greisas gurkštelėjo kavos. Buvo pirmadienio rytas, 8.30, ir jie ką tik pradėjo penkioliktąjį operacijos „Dingas" pasitarimą. Kaktą jam puošė pleistras, dengdamas gilią kirstinę, penkiomis siūlėmis susiūtą žaizdą, abu delnai buvo pūslėti, atrodė, kad nėra nė vieno kaulelio, kurio neskaudėtų.

— Girdėjau kalbant, kad kitą kartą šturmuosi Everestą, — pašmaikštavo vienas iš pasitarime dalyvaujančių detektyvų konsteblių.

— Taip, o vyresnysis detektyvas Pju prašosi būti priimamas lyno akrobatu į cirką, — atsakė Rojus, negalėdamas suvaldyti kvailos šypsenos lūpose.

Tačiau viduje jis jautėsi labai sukrėstas. Iš tikrųjų juokauti nelabai buvo dėl ko. Puiku, jie sulaikė Čadą Skegsą, kuris dabar tūnojo areštinėje. Ebė Doson ir jos motina buvo saugios, ir tik per stebuklą penktadienį niekas nebuvo sunkiai sužeistas. Tačiau tai tebuvo antraeiliai dalykai. Jie tyrė dviejų moterų nužudymus, o pagrindinis įtariamasis slapstėsi nežinia kur. Net jeigu jis gyveno Australijoje, šiuo metu galėjo būti prisidengęs vėl kita pavarde, o tai, kaip jie jau galėjo įsitikinti, Roniui Vilsonui didelių sunkumų nesudarė.

Greisas matė tik vieną prošvaistę.

— Mums pavyko pasiekti šiokį tokį laimėjimą Melburne, — tęsė jis. — Šįryt kalbėjausi su Normanu. Šiandien jie apklausė moterį, kuri teigia esanti artima Megės Nelson, mūsų laikomos Lorena Vilson, draugė.

— Kiek mes galime būti tikri, Rojau, kad Ronis ir Lorena Vilsonai tapo Deividu ir Margareta Nelsonais? — paklausė Bela.

— Melburno policija išnaršė toną įvairių dokumentų vairuotojų licencijavimo ir valstybinių mokesčių įstaigose bei imigracijos tarnybose. Atrodo, viskas sutampa. Laukiu raporto, kurį man turėtų atsiųsti faksu, tikriausiai šiąnakt.

Bela užsirašė, paskui iš „Malteser" dėžutės, kurią buvo pasistačiusi priešais save, išsiėmė vieną rutuliuką.

Greisas, žiūrėdamas į savo užrašus, kalbėjo toliau:

— Šios moters vardas — Maksinė Porter. Jos buvęs vyras, gaujos narys, teisiamas už daugybę nusikaltimų — vengimą mokėti mokes-

čius, pinigų plovimą — ir jam gresia ilgi nelaisvės metai. Prieš metus, likus maždaug trims mėnesiams iki suėmimo, jis paliko ją dėl jaunesnės, todėl ji dabar niekina aną moterį ir yra nusiteikusi kalbėti. Pasak jos, Deividas Nelsonas pasirodė du tūkstančiai pirmais, apie Kalėdas. Mielam draugų ratui, kurį, atrodo, sudarė Melburno nusikaltėlių pasaulio autoritetai, jį pristatęs Čadas Skegsas. Aišku, Nelsonas susirado sau nišą prekiaudamas su jais pašto ženklais.

— Argi ne miela, ką? — pratarė Glenas Brensonas. — Anglijoje mūsų gangsteriai pjauna ir šaudo vieni kitus, o Australijoje jie keičiasi pašto ženklais.

Pasitarimo dalyviai nusišaipė.

— Aš taip nemanau, — tęsė Greisas. — Per pastarąjį dešimtmetį Melburne įvyko trisdešimt septyni gangsterių gaujų susišaudymai. Melburnas irgi turi savo silpnų vietų, kaip ir daugelis kitų miestų.

Kaip ir Braitonas su Houvu, pagalvojo jis.

— Šiaip ar taip, — po pauzės tęsė jis, — Lorena, tai yra *Megė Nelson*, savo naujajai draugei patikėjo paslaptį, kad jos vyras turi meilužę ir ji nežinanti, kaip elgtis. Australijoje ji nesijaučianti laiminga, tačiau, anot jos pačios, ji ir jos vyras nutraukė visus su Jungtine Karalyste siejusius ryšius ir dabar ji negalėtų grįžti atgal. Man atrodo labai reikšminga Megės užuomina, kad taip pasielgė jie *abu*, o ne kuris nors vienas iš jų.

— Kada tai buvo, Rojau? — pasidomėjo Ema Džeinė Boutvud.

— Tarp du tūkstančiai ketvirtų liepos ir du tūkstančiai penktų balandžio. Supratau, kad jos abi dažnai pasikalbėdavusios. Abiejų vyrai buvo joms neištikimi, todėl jas daug kas siejo.

Jis vėl siurbtelėjo kavos ir dirstelėjo į savo užrašus.

— Paskui, du tūkstančiai penktų birželio mėnesį, Megė Nelson dingo. Ji neatvyko pietų pas ją kvietusią Maksinę Porter, o kai ši paskambino Deividui Nelsonui pasiteirauti, iš jo išgirdo, kad žmona jį palikusi. Susidėjusi savo daiktus ir išvykusi atgal į Angliją.

— Ar jums neatrodo, kad jau ryškėja tam tikra schema? — paklausė Liza Mentl. — Savo draugams Anglijoje jis aiškina, kad jo pirmoji žmona, Joana, išvyko į Ameriką. Vėliau savo draugams Australijoje pasakoja, kad jo antroji žmona grįžo į Angliją. Ir visi jo draugai juo tiki!

— Tačiau mes žinome, kad pastaroji nepatikėjo, — pataisė Greisas.

— Tai kodėl ji nesikreipė į policiją? — paklausė Bela. — Juk jai tai turėjo sukelti įtarimą, argi ne taip?

— Todėl, kad niekas iš jos aplinkos žmonių į policiją nesikreipia, — paaiškino Liza Mentl.

— Būtent, — patvirtino Greisas, žiūrėdamas į detektyvę inspektorę ir ironiškai šypsodamas. — Tuo labiau kad ten nusikaltėlių pasaulyje vyrai dominuoja dar labiau nei pas mus. Kad ir kaip ten būtų, rytoj jie vėl ją apklaus, o ji pažadėjo sudaryti sąrašą visų vietinių žmonių, su kuriais Nelsonai draugavo arba buvo artimiau pažįstami.

— Tai šaunu, — tarė Bela, imdama dar vieną maltezerį. — Tačiau jeigu jis vėl išnešė sveiką kailį į užsienį...

— Suprantu, — atsakė Greisas. — Tačiau mes galime išsiaiškinti, gal jis mėgo kur nors dažniau lankytis, gal svajojo apie kokią nors saulėtą malonumų ir pramogų oazę.

— Šiuo klausimu norėčiau pasidalyti kai kuriomis savo mintimis, — tarė Glenas Brensonas. — Tiksliau sakant, mudviejų su Bela mintimis.

— Puiku. Sakyk.

— Penktadienį ir šeštadienį mes ganėtinai išsamiai apklausėme Skegsą, o vakar ryte buvome nuvykę pas Ebę Doson, apsistojusią pas savo motiną Istburne, ir paprašėme jos pateikti paaiškinimą. Grąžinome jai pašto ženklus, kuriuos radome Skegso automobilyje, bet prieš tai pasirūpinau padaryti jų fotokopijas, taigi mes turime jų aprašą su nuotraukomis. Be to, ji savo parašu patvirtino pasižadėjimą, jeigu prireiks, pateikti šiuos pašto ženklus kaip daiktinį įrodymą ir niekam jų neperleisti.

— Gera mintis, — pastebėjo detektyvė inspektorė Mentl.

— Ačiū. O dabar štai kas. Mes su Bela netikime, kad Ebė Doson mums sako tiesą. Ji sako tai, ką mums galima žinoti. Istorija, kaip šie pašto ženklai atsidūrė pas ją, manęs neįtikino. Ji tvirtina, kad paveldėjo juos iš savo tetos, gyvenusios Sidnėjuje... Tuoj pasakysiu jos vardą... — jis ėmė versti savo užrašų knygelės lapus, kol atrado reikiamą puslapį, — *Anė Dženings*. Mes tai išsiaiškinsime. Tačiau jos pasakojimas neatitinka Skegso parodymų.

— O mes žinome, kad jis garsėja savo principingumu ir visada sako tik tiesą, — įsiterpė Greisas.

— Aš jam drąsiai patikėčiau net savo paskutinius penkis svarus, — sarkazmu į sarkazmą atsakė Glenas. — O tiek — ir tai geriausiu atveju — liktų kiekvienam, kas tik turėtų su juo verslo reikalų. Trumpai tariant, bjaurus tipas. Tačiau aš nė neabejoju, kad visas šis reikalas susijęs su Roniu.

Jis apsidairė.

Greisas linktelėjo, duodamas ženklą tęsti.

— Hugas Hedžertis yra tikras, kad tuos pačius ženklus jis buvo nupirkęs Lorenai Vilson.

— Tačiau ne toks tikras, kad galėtų prisiekti teisme, ar ne? — įsiterpė Liza Mentl.

— Taigi, o tai ateityje gali daug ką nulemti, — atsakė Brensonas. — Kai kurie pavieniai ženklai yra antspauduoti, tačiau jis nepadarė pašto antspaudų aprašo ir būtent dėl to negalėtų prisiekti, kad tai tie patys ženklai, kuriuos jis du tūkstančiai antrais padėjo įsigyti Lorenai Vilson. Nors kas ten jį žino — gal paprasčiausiai nenori į šį reikalą veltis.

— Kodėl ne? — paklausė Greisas.

— Todėl, kad visi sandoriai atlikti grynaisiais. Įtariu, šis žmogus nenori viešumo, kad atsikratęs policija neatkreiptų į save Valstybinių mokesčių departamento dėmesio.

Greisas linktelėjo; kolegos žodžiai nuskambėjo įtikinamai.

— O kiek yra pagrįstos Skegso pretenzijos į šiuos ženklus?

— Skegsas keikia Ebę Doson pačiais baisiausiais žodžiais, tvirtindamas, kad ji pavogusi jo pašto ženklus, o jis dėl šios priežasties pagrobęs jos motiną, mat manęs, jog taip priversiąs ją atsipeikėti, — paaiškino Glenas Brensonas.

— Ar jis niekada neprašęs grąžinti geruoju?

Brensonas šyptelėjo.

— Aš jo pasiteiravau, ar jis nenorėtų iškelti jai kaltinimų dėl vagystės. Tada jis nutilo. Keista, keista. Ėmė nerišliai kalbėti apie kažkokius ginčijamus klausimus, o kai pabandėme spausti, pradėjo išsisukinėti. Pareiškė, kad jam būtų per daug sudėtinga įrodyti nuosavybės teisę. Paskui vienu metu burbtelėjo, kad ją taip pasielgti primokęs

Deividas Nelsonas. Tačiau nieko daugiau šiuo klausimu neišpešėme. Tai todėl, nepaisant visų mūsų abejonių, leidome Ebei pasilikti pašto ženklus. Iki to laiko, kai galėsime pateikti įrodymus, kad buvo įvykdyta vagystė, nesvarbu kur — čia ar Australijoje.

— Labai įdomiai jis pasakė... — pastebėjo Greisas.

— Žinote, ką aš manau? — tarė Brensonas. — Kad tai gali būtų susiję su meilės trikampiu. Štai ką visa tai reiškia.

— Ar nenorėtum šiuo klausimu pasidomėti plačiau? — paklausė Greisas.

— Negaliu, bent jau šiuo metu. Tačiau galvoju apie tai.

Greisas balsiai susimąstė:

— Jei Deividas Nelsonas, tai yra Ronis Vilsonas, įkalbėjo ją tokiam žingsniui, tai labai svarbi detalė.

— Mes spausime Skegsą ir toliau, bet kol kas neturime pakankamai įkalčių, o jis pats laikosi, neišsiduoda, — paaiškino Glenas.

— O jeigu mes sustiprintume jos sekimą? — paklausė detektyvė konsteblė Boutvud.

Greisas papurtė galvą.

— Tai per didelė prabanga. Manau, Deividas Nelsonas, jei tik jis turi sveiko proto, jau pabėgo iš Australijos. Pasirodyti Anglijoje jis nerizikuos. Todėl spėju, kad Ebė Doson vyks kur nors su juo susitikti. Stebėsime visus galimus išvykimo taškus. Jeigu ji įsigis bilietą skrydžiui arba pasirodys pasų kontrolės punkte, tada ją ir seksime.

— Gera mintis, — pripažino Glenas Brensonas.

— Pritariu, — linktelėjo detektyvė inspektorė Mentl.

121
2007-ųjų lapkritis

Tai buvo viena iš tų itin retų rudens dienų, kai Anglija pasirodo visu savo gražumu. Ebė žvelgė pro langą į giedrą žydrą dangų ir į ryto saulę, kuri, nors ir buvo žemai, maloniai glostė jai veidą.

Dviem aukštais žemiau, idealiai prižiūrimame sode — galėjai pamanyti, kad juo rūpinasi manikiūro specialistas — sodininkas lauko vakuuminiu siurbliu siurbė nukritusius lapus. Pagyvenęs vyriš-

kis šiugždančiu neperšlampamu apsiaustu lėtai ir vis stabtelėdamas ėjo aplink dekoratyvinį tvenkinį, į kurį buvo prileista koi karpių, ir, tartum bijodamas minų, „Zimmer“ vamzdžiu priešais save baksnojo žemę. Ant suoliuko, aukščiausioje terasomis apželdintos pievelės vietoje, sėdinti žilaplaukė dama, apsisiautusi dygsniuotu paltu, įdėmiai skaitė *Daily Telegraph* numerį.

Išlaikymas Bekshil Lonso senelių ir invalidų namuose kainavo brangiau nei analogiškuose namuose, kuriuos Ebė buvo numačiusi anksčiau, tačiau pirmieji galėjo priimti jos motiną iškart, be to, dabar ne pinigai buvo svarbiausia.

Ji džiaugėsi matydama, kad čia jos motina laiminga, kad jai čia iš tiesų gerai. Buvo sunku patikėti, kad vos prieš dvi savaites Ebė rado motiną vane, suvyniotą į kilimą, iš kurio kyšojo tik jos suglumęs veidas. Dabar ji atrodė visiškai kitas žmogus, sakytum būtų pradėjusi naują gyvenimą. Sakytum visa tai, ką jai teko patirti, kažkokiu būdu ją sustiprino.

Ebė atsigręžė į motiną. Gerklėje vėl jautė tą patį kąsnį, kuris įstrigdavo kiekvieną kartą, kai tik reikėdavo su ja atsisveikinti. Ji visada baimindavosi, kad tai gali būti paskutinis kartas, kai mato savo motiną.

Merė Doson sėdėjo ant dvigulės sofos erdviame, gerai apstatytame kambaryje ir atsivertusi vieną iš savo mėgstamiausių konkursinių žurnalų pildė anketą. Ebė perėjo per kambarį, švelniai uždėjo jai ant peties ranką ir pažvelgė žemyn.

— Ką bandysi laimėti? — paklausė dukra, jausdama, kad einant paskutinėms, brangiausioms, minutėms prieš išsiskiriant ima trūkti kvapo. Taksi greitai stovės prie durų.

— Dvi savaites dviem asmenims Mauricijuje, prabangiame viešbutyje!

— Bet, mama, juk tu net paso neturi! — geraširdiškai subarė Ebė.

— Žinau, brangioji. Tačiau aš manau, kad tu galėtum jį suveikti, jeigu man jo prisireiktų, tiesa? — ji keistai pažiūrėjo į dukrą.

— Ką nori tuo pasakyti?

Šypsodamasi kaip padykęs vaikas, ji atsakė:

— Tu pati, brangioji, puikiai žinai, ką aš noriu tuo pasakyti.

Ebė nuraudo. Jos motina visada pasižymėjo aštriu žvilgsniu. Ebei nuo pat mažų dienų nepavykdavo nuo jos ką nors nuslėpti, ypač ilgesniam laikui.

— Nesijaudink, — pridūrė motina. — Niekur aš nevažiuosiu. Prizą galima atsiimti grynais.

— O aš norėčiau, kad gautum pasą. — Ebė atsisėdo ant sofos, apkabino jos trapius pečius ir pabučiavo į kaktą. — Norėčiau, kad važiuotum kartu su manim.

— Kurgi?

Ebė patraukė pečiais.

— Kai kur nors įsikursiu.

— Kad painiočiausi tau po kojom ir trukdyčiau?

Ebė liūdnai nusijuokė.

— Tu man netrukdytum.

— Mudu su tavo tėčiu niekada nebuvome dideli kelionių mėgėjai. Kai tavo velionė teta Anė prieš daugelį metų išvyko gyventi į Sidnėjų, ji nesiliovė mums pasakoti, kaip ten gražu, ir kviesti pasekti jos pavyzdžiu. Tačiau tavo tėvelis visada jautė, kad jo šaknys čia. Mano irgi. O aš didžiuojuosi tavimi, Ebe. Mano mama dažnai kartodavo, kad viena motina gali išlaikyti septynetą vaikų, bet septynetas vaikų išlaikyti vienos motinos — ne. Tu įrodei, kad ji buvo neteisi.

Ebė vos tramdė ašaras.

— Aš didžiuojuosi tavimi. Motina nieko daugiau iš savo dukters negali norėti. Na, nebent vieno, — ji atlaidžiai ironiškai pasižiūrėjo į dukrą.

— Ko? — nusišypsojo Ebė, iš anksto žinodama atsakymą.

— Vaikelių...

— Galbūt kada nors. Ką gali žinoti. Tada tau *tikrai* reikės paso, kad galėtum atvažiuoti pas mane ir apsigyventi kartu.

Motina nuleido akis į anketą, kurią pildė, bet tik trumpam.

— Ne, — atsakė ji, kategoriškai papurtydama galvą.

Paskui padėjo plunksnakotį, paėmė savo kaulėtais, senatvinėmis dėmėmis išmargintais pirštais jos delną ir tvirtai suspaudė.

Ebė nustebo, iš kur jos motina dar turi tiek jėgos..

— Ebe, brangioji, visuomet atsimink vieną dalyką, ypač jei kada nors nuspręstum tapti motina. Pirmiausia savo vaikams parūpink šaknis. O paskui duok jiems sparnus.

122
2007-ųjų lapkritis

Praėjus pusantros valandos po išsiskyrimo su motina, Ebė, traukdama paskui save kelioninį lagaminą, kuriame buvo beveik viskas, ką ji vežėsi iš Braitono, ėjo Gatviko stoties peronu, paskui eskalatoriumi pakilo į atvykimo salę. Lagaminą paliko bagažo saugojimo kameroje.

Nešdamasi tik plastikinį krepšį pirkiniams, į kurį buvo įsidėjusi aną šeštadienį detektyvo seržanto Brensono jai grąžintą paminkštintą voką ir rankinę, Ebė nuėjo prie „easyJet" bilietų kasos ir atsistojo trumpos eilės gale. Buvo vidurdienis.

Rojus Greisas savo kabinete atidžiai skaitė pranešimus, kurių visą šūsnį per pastarąsias dvidešimt keturias valandas faksu iš Australijos jam atsiuntė Normanas Potingas ir Nikas Nikolas. Jis jautėsi šiek tiek kaltas, kad taip ilgai Australijoje užlaikė Nikolą, tačiau kontaktų sąrašas, kurį jiems pateikė Lorenos Vilson draugė, buvo per daug geras, kad numotum ranka.

Vis dėlto, nepaisant jų pastangų, jokios konkrečios informacijos apie Ronio Vilsono dabartinę buvimo vietą jie neturėjo.

Rojus pažiūrėjo į savo laikrodį: 13.20. Ant stalo, krepšelyje pirkiniams, jo laukė pietūs, kuriuos iš ASDA buvo parnešusi Eleonora. „Healthy Option" sumuštinis su vėžiena bei obuolys. Su kiekviena diena jis vis lengviau pasiduodavo Kleo spaudimui valgyti sveikesnį maistą. Tačiau nepastebėjo, kad nuo to kas nors būtų pasikeitę.

Vos tik jis ištiesė ranką į krepšelį, suskambo telefonas. Skambino Bilas Varneris, kuris dabar vadovavo Gatviko oro uosto Kriminaliniams skyriui.

Jie buvo pakankamai seni draugai ir galėjo nepaisyti mandagu-

mo frazių, todėl Gatviko detektyvas inspektorius iškart prabilo apie reikalą.

— Rojau, tu buvai prašęs stebėti pasirodant moterį, Ebę Doson, dar žinomą kaip Kateriną Dženings?

— Taip.

— Mes esame visiškai tikri, kad ji ką tik užsiregistravo skrydžiui „easyJet“ kompanijos lėktuvu į Nicą. Išskrenda trečią valandą keturiasdešimt penkios minutės. Atidžiai ją stebėjome savo vaizdo stebėjimo kameromis — išvaizda atitinka nuotraukas, kurias mums atsiuntei.

Tai buvo fotografijos, padarytos apklausos kabinete įrengtomis stebėjimo kameromis. Tiesą sakant, pagal Duomenų apsaugos įstatymą Greisas neturėjo teisės panaudoti šių nuotraukų be jos sutikimo. Tačiau jam tai mažiausiai rūpėjo.

— Nuostabu! — nudžiugo jis. — Velniškai nuostabu!

— Ką mums toliau daryti?

— Paprasčiausiai sekite ją, Bilai. Svarbiausia, kad ji to nepastebėtų. Tegul ji skrenda, bet man reikėtų, kad kartu su ja skristų ir kas nors iš mūsiškių, o ir Nicoje prireiks šiokios tokios pagalbos. Gal galėtum sužinoti, ar yra laisvų vietų, ir įlaipinti porą mūsų pareigūnų? O jeigu laisvų vietų jau nebėra, gal būtų įmanoma du keleivius išlaipinti?

— Aš tuo pasirūpinsiu. Jau žinau, kad šiam skrydžiui nupirkta tik pusė bilietų. Susisieksiu su kolegomis Prancūzijoje. Jei teisingai suprantu, mus domina, su kuo ji ketina susitikti?

— Kaip pirštu į akį. Ačiū, Bilai. Kai bus naujienų, informuok.

Greisas iš džiaugsmo suspaudė kumštį ir netrukus paskambino Glenui Brensonui.

123
2007-ųjų lapkritis

— Kada aš tave vėl pamatysiu? Nagi, sakyk. Kada?

— Greitai!

— Kada tas *greitai*?

Ji gulėjo ant jo, o jų nuogais kūnais nuo įstangų ryto karštyje ritosi prakaito lašai. Nuilsęs penis buvo įsitaisęs jos gaktos plaukuose. Jos mažos apvalios krūtys buvo prisispaudusios prie jo krūtinės, o akys žvelgė į jo riešuto rudumo linksmas ir šelmiškas akis. Ir atšiaurias. Būtent.

Ji buvo nuovoki ir ne pėsčia. Ji buvo kieta merga.

Labai turtinga merga.

Be to, jai patiko ši prakeikta drėgmė. Ir šleikštulį keliantis karštis, nuo kurio jį be perstojo mušė prakaitas. Ji primygtinai prašė mylėtis prie atvirų jos namo terasos durų, todėl galėjai pamanyti, kad kambaryje tvyro šimto laipsnių karštis. Dabar ji savo mažais kumšteliais daužė jam į krūtinę.

— Kaip greitai? Kaip greitai?

Jis nubraukė nuo savo veido jos juodus kaip degutas plaukus ir pabučiavo į skaisčiai raudonas it rožės pumpuras lūpas. Ji buvo nepaprastai miela, o kūnas — nuostabus. Užsidaręs nuo pasaulio Patajos kurorte ir belaukdamas Ebės signalo, jog ji jau atvyksta, jis ėmė vertinti grakščias tailandietes.

Oho! O su šia tai nepaprastai pasisekė. Visiškai netikėtai! Ji turėjo visa tai, apie ką jis svajojo, tik daug daugiau. Dvidešimt penkiais milijonais Jungtinių Valstijų dolerių daugiau! Keliais procentais į vieną ar į kitą pusę, skaičiuojant pagal dabartinę Tailando bato vertę dolerio atžvilgiu.

Jis susitiko ją vienoje pašto ženklais prekiaujančioje Bankoko parduotuvėje ir ėmė šnekučiuotis. Paaiškėjo, kad jos vyrui priklausęs naktinių klubų tinklas, bet jis miręs — žuvęs nardydamas su akvalangu, kai turistas greitaeigiu kateriu nutraukęs jam galvą. Ji bandė iškišti jo gana vertingą pašto ženklų kolekciją, o Ronis patarė, neleido, kad ją apgautų, ir padėjo uždirbti trigubai daugiau, nei jai buvo pasiūlyta iš pradžių.

Ir nuo to laiko dulkino ją kasdien, kai kada ir dusyk per dieną.

O tai buvo ne juokai. Bet ne tokia jau neišsprendžiama problema. Jis jautė, kad Ebė pradeda jam atsibosti. Tik nebūtų galėjęs pasakyti, nuo kada. Turbūt kalčiausias dėl to buvo jos elgesys, o gal *išvaizda*, po to, kai ji du kartus susitvarkė su Rikiu. Sakytum, jai būtų visiškai patikę tai, ką tuos du kartus reikėjo padaryti.

Tada jis ir suprato, ką ji sugeba.

Moteris, kuri pasiryžusi viskam. Dėl turto ji galėjo padaryti bet ką ir, jis neklydo, naudojosi juo tik kaip priemone savo tikslui pasiekti.

Laimė, jis lenkė ją vienu žingsniu. Tiesa, anksčiau porąkart jau buvo susimovęs. Apvildavo vanduo. Kažkas nutiko su nelemtu nuotekų šalinimo įrenginiu Braitone. O kas gi, velniai rautų, būtų galėjęs numatyti, kad Melburne užsitęs sausra?

Kaip gerai, kad Samujyje begalė nuomojamų laivelių. Be to, jie pigūs. O Geltonoji jūra gili.

Dešimt mylių nuo kranto, ir jokių šansų, kad skenduolė sugrįš. Jo valtis jau laukė pririšta. Ebei turėtų patikti. Juk tai velniškai puiku. Ir labai nesudėtinga. Tam tikra prasme. Šiaip ar taip, nerizikuosi — neragausi pergalės šampano.

Jis pabučiavo Feirą.

— Tikrai netrukus, — tarė jis. — Pažadu.

124
2007-ųjų lapkritis

Pasitraukusi nuo „easyJet“ registracijos langelio ir užuot laikiusis rodyklių, nukreipiančių į išvykimo salę, Ebė nuskubėjo į pagrindinį vestibiulį, o iš ten — į tualetą.

Užsirakinusi kabinoje, išėmė iš plastikinio krepšio popierinį paminkštintą voką siuntiniams, atplėšė jį ir iškratė jo turinį — celofaninį maišelį su pašto ženklais, pavieniais ir lakštais.

Daugelyje lakštų buvo tik kopijos tų pašto ženklų, kuriuos Rikis žūtbūt siekė susigrąžinti, bet kiti pašto ženklai, tiek lakštuose, tiek pavieniai, buvo originalūs ir atrodė pakankamai seni, kad sužavėtų apie filateliją nieko neišmanantį žmogų.

Ji išėmė ir kvitą, jai išrašytą „Pietryčių filatelijos“ šeimininko, pas kurį lankėsi prieš dvi savaites. Kvitas, patvirtinantis šimto keturiasdešimt dviejų svarų vertės sandorį. Tiesą sakant, ji galėjo išleisti ir mažiau, tačiau rinkinys diletantui, o šiai žmonių kategorijai ji ne veltui priskyrė ir detektyvą seržantą Gleną Brensoną, atrodė įspūdingai.

Ji sudraskė pašto ženklus ir kvitą į smulkius skutelius, įmetė juos į klozetą ir nuleido vandenį. Paskui nusimovė džinsus, nusiavė batus ir multino švarkelį. Ten, kur Ebė skrenda, jų nereikės. Tada iš plastikinio krepšio ištraukė ilgą šviesų peruką, kurio stilius atrodė panašus į jos pamėgtą plaukų kirpimo stilių, užsidėjo jį ant galvos ir, žiūrėdama į makiažo veidrodėlį, truputį negrabiai pasitaisė. Apsirengė prieš dvi dienas pirktą sarafaną ir prie jo labai tinkantį kreminės spalvos lininį švarkelį, apsiavė dailius baltus batelius atviromis nosimis. Prie savo naujojo stiliaus priderino švelniai tamstinus „Marc Jacobs" saulės akinius.

Drabužius, kuriuos nusirengė, sugrūdo į plastikinį krepšį ir išėjo iš kabinos, tada stabtelėjusi priešais veidrodį pasitaisė plaukus, o popierinį voką įmetė į šiukšlių dėžę ir pasižiūrėjo į savo rankinį laikrodį. 13.35. Ji greitai apsisuko.

Tuo metu supypsėjo jos telefonas, įspėdamas apie gautą tekstinį pranešimą.

Laukiu nesulaukiu rytojaus. Jau greitai. XX

Ebė šyptelėjo. Jau greitai. Taip, taip, taip!

Ji net pasišokinėdama sugrįžo į bagažo saugyklą ir pasiėmė vos prieš dvi valandas saugoti paliktą kelioninį lagaminą. Pasitraukusi nuošaliau, jį atrakino ir atidariusi išėmė iš jo kitą popierinį paminkštintą voką. Paskui įgrūdo į lagaminą plastikinį krepšį su senais drabužiais, vėl uždarė ir užrakino.

Galiausiai grįžo į registracijos salę, susirado „British Airways" kompanijos skyrių ir nuėjo tiesiai prie verslo klasės langelio. Per didelis išlaidavimas? Tačiau ji juk nutarė atšvęsti savo naujo gyvenimo pradžią, ir ne bet kaip, o taip, kaip ketino jį toliau nugyventi.

Paduodama savo pasą ir bilietą už stiklo sėdinčiai tarnautojai, prisistatė:

— Sara Smit. Trys šimtai devintas reisas, jungiamasis skrydis į Rio de Žaneirą.

— Ačiū, ponia, — atsakė moteris ir patikrino duomenis kompiuteryje.

Paskui, uždavusi Ebei įprastą saugumo klausimą, prisegė prie lagamino etiketę. Lagaminas trūkčiodamas nuvažiavo tolyn, nuvirto ant konvejerio ir dingo iš akių.

— Ar lėktuvas išskrenda numatytu laiku? — pasiteiravo Ebė.

Moteris pažvelgė į ekraną.

— Bent jau kol kas atrodo, kad taip. Išskrenda penkioliktą valandą penkiolika minučių. Vartai į išvykimo terminalą atidaromi keturiolikta keturiasdešimt. Penkiasdešimt ketvirtas išėjimas. Rodykles į laukimo salę išvysite praėjusi pro kontrolės postą į neapmuitinamų prekių teritoriją.

Ebė padėkojo ir vėl pasitikslino, kiek valandų. Atrodė, kad po krūtine plazda būrys drugelių. Buvo likę dar du darbai, kuriuos būtinai reikėjo atlikti, tačiau ji norėjo luktelėti.

Praėjusi į laukimo saulę, norėdama apraminti nervus, pasivaišino baltojo vyno taure ir pasvajojo apie cigaretės dūmą. Nieko nepadarysi, antrojo malonumo teks palaukti. Ji suvalgė porą piršto dydžio sumuštinių, paskui atsisėdo priešais televizorių, per kurį rodė naujienų laidą, ir mintyse viską rūpestingai apgalvojo. Įsitikinusi, kad nieko nepamiršo, liko patenkinta. Vis dėlto pakartotinai pasitikrino, ar telefono parametrai nustatyti taip, kad jai skambinant nebūtų rodomas jos telefono numeris.

Laikrodis rodė 14.40, praėjo dar kelios akimirkos ir Ebė ekrane išvydo informaciją, kad keleivių įlaipinimas pradedamas, tačiau apie lėktuvo išskridimo laiką dar nepranešė. Ji pasitraukė į ramesnę vietą, netoli įėjimo į tualetus, kur niekas negalėjo nugirsti, ir surinko Incidentų skyriaus telefono numerį, kuriuo detektyvas seržantas Brensonas liepė skambinti tuo atveju, jeigu jis neatsilieptų savo mobiliuoju telefonu.

Laukdama, kol atsilieps, Ebė įdėmiai klausėsi, ar tik nepasigirs *bim bam*, po kurio įprastai skelbiamas pranešimas per garsiakalbius, nes nenorėjo išsiduoti, iš kur skambinanti.

— Incidentų skyrius, detektyvė konsteblė Boutvud, — atsiliepė jaunas moteriškas balsas.

Ebė kaip įmanydama stengėsi užmaskuoti savo balsą kalbėdama australišku akcentu.

— Turiu informacijos apie Ronį Vilsoną, — prabilo ji. — Rytoj, vienuoliktą valandą vietos laiku, jis bus Samujo oro uoste, lauks žmogaus, atskrendančio „Bangkok Airways" lėktuvu, du šimtai septyniasdešimt pirmuoju reisu. Ar supratote?

— „Bangkok Airways", du šimtai septyniasdešimt pirmas reisas, Samujis, vienuoliktą valandą vietos laiku. Atsiprašau, o kas skambina?

Ebė baigė pokalbį. Ji buvo šlapia nuo prakaito ir drebėjo. Drebulys krėtė taip stipriai, kad tik vargais negalais pajėgė atsakyti į anksčiau gautą žinutę ir net keletą kartų turėjo spausti grįžties klavišą, kad ištaisytų klaidas. Baigusi rinkti tekstą, dar kartą perskaitė ir tik tada išsiuntė.

Tikra meilė neturi laimingos pabaigos, nes tikra meilė nesibaigia. Gerbti mylimojo laisvę — tai vienas iš būdų pasakyti „Aš tave myliu". xx

O ji mylėjo jį. Jis buvo jai brangus. Tačiau nevertas keturių milijonų.

Ypač dėl savo bjauraus įpročio žudyti moteris, kurios jam parūpindavo pinigų.

Kai lėktuvas jau buvo pakilęs, Ebė, patogiai įsitaisiusi sėdynėje ir, sulaukusi savo „Kruvinosios Merės" ir miniatiūrinio degtinės buteliuko, atplėšė popierinį paminkštintą voką. Šalia niekas nesėdėjo, todėl nereikėjo baimintis smalsaujančių akių. Dirstelėjusi per petį atgal įsitikinti, kad šalia nėra ko nors iš įgulos narių, labai švelniai ištraukė vieną iš kelių jame buvusių celofaninių vokelių.

Tai buvo *Penny Black* pašto ženklų blokas. Ebė įsmeigė akis į griežtą karalienės Viktorijos profilį. Paskui pažvelgė į žodį PAŠTO ne itin vienodomis raidėmis. Į apiblukusį foną. Tai buvo rinktiniai, labai vertingi ženklai, tačiau toli gražu ne tobuli. Deivas kažkada jai aiškinęs, kad kartais būtent dėl savo trūkumų jie įgauna dar didesnę vertę.

Tai tinka ir daugeliui dalykų gyvenime, lengvai apsvaigusi mąstė ji. O be to, ar kas nors labai norėtų būti tobulas?

Ebė, dar kartą į juos įdėmiai pažvelgusi, suprato, kad iš tikrųjų

tai pirmas kartas, kai ji gali juos normaliai apžiūrėti. Jie tikrai buvo ypatingi. Magiški. Nusišypsojo jiems ir tyliai tarė:

— Sudie, mano mažieji gražuoliai. Iki pasimatymo.

Tai tarusi, paslėpė juos atgal.

125
2007-ųjų lapkritis

— Buvo puikios atostogos? — paklausė Rojus Greisas.

— Oi, kaip linksma. Paplūdimį mačiau tik pro lėktuvo langą, — atsakė Glenas Brensonas.

— Turėjo gražiai atrodyti. Samujis. Teko girdėti.

— Pragariška drėgmė, visą laiką, kol ten buvau, lietus pliaupė kaip iš kibiro. Kažkas įkando man į koją, gal koks mutantas moskitas ar voras. Ištino kaip reikiant — gal norėtum pamatyti?

— Ačiū, gal.

Ant kėdės priešais Greiso stalą sėdinčio detektyvo seržanto kostiumas ir marškiniai atrodė ir kvepėjo taip, tarytum jis būtų su jais miegojęs. Pakraipęs galvą jis plačiai išsišiepė ir tarė:

— Betgi tu tikras šunsnukis, Greisai, a?

— O aš negaliu patikėti, kad tu vėl suniokojai mano įrašų kolekciją. Aš tau buvau leidęs apsistoti mano namuose vienai nakčiai, bet neprašiau, kad išimtum visus mano kompaktinius diskus iš dėžučių ir išmėtytum juos ant grindų.

Brensonas dar turėjo tiek padorumo, kad atrodytų sumišęs.

— Aš mėginau juos tau surūšiuoti. Man... tai šūdas... Atsiprašau, — jis siurbtelėjo kavos ir sulaikė žiovulį.

— O kaip suimtasis? Kelintą grįžai?

Brensonas žvilgtelėjo į laikrodį.

— Šeštą keturiasdešimt penkios, — jis nusižiovavo. — Man atrodo, kad per pastarąsias dvi savaites būsime viršiję Sasekso kriminalinio skyriaus biudžete numatytas metines išlaidas užjūrio kelionėms.

Greisas šyptelėjo.

— Ar Vilsonas ką nors papasakojo?

Brensonas vėl pakėlė prie lūpų kavos puoduką.

— Žinai, tam tikra prasme jis atrodo visai *mielas* vyrukas.

— Ak, žinoma. Tai vienas mieliausių iš visų tavo kada nors sutiktų vaikinų, tiesa? Tik gaila, kad jis turi vieną nedidelį trūkumą — jam labiau patinka žudyti savo žmonas nei pelnytis duoną sąžiningu darbu, — Greisas pažiūrėjo į kolegą tariamai nustebusiu žvilgsniu. — Paklausyk, Glenai. Tai tu esi mielas vyrukas. Jei ne tas sumautas gyvenimas, gal ir aš būčiau visai mielas. Tačiau tik ne Ronis Vilsonas. Jis tikrai nėra mielas vyrukas. Jis tik labai gerai moka vaidinti, kad žmonės *manytų*, jog jis toks yra.

Brensonas pritariamai linktelėjo.

— Taigi. O aš tik tyčia taip pasakiau.

— Tau reikia grįžti namo, išsimiegoti, išsimaudyti ir paskui atvažiuoti į darbą.

— Taip ir padarysiu. O jis papasakojo gana daug. Buvo linkęs filosofuoti ir norėjo išsikalbėti. Susidariau įspūdį, kad pavargo slapstytis. Juk jau šešeri metai. Todėl ir sutiko grįžti su mumis. Nors jis dabar susiradęs kažkokią tailandietę. Prašė leisti jam išsiųsti žinutę telefonu.

— Ar įspėjai jį prieš jam pradedant kalbėti?

— Taip.

— Šaunuolis.

Tai reiškė, kad visa tai, ką Ronis Vilsonas skrisdamas lėktuvu papasakojo, gali būti panaudota prieš jį teisme.

— Noriu dar kai ką pridurti. Jis labai griežia dantį ant Skegso. Nori, kad Skegsas atsidurtų ten pat kur ir jis.

— Nejaugi?

— Sprendžiant iš pasakojimo, atrodo, kad Skegsas padėjo jam, kai jis atvyko į Australiją.

— Taip ir manėme, — įsiterpė Greisas.

— Taigi. Ronis Vilsonas įsigijo šiuos pašto ženklus prieš kelerius metus.

— Iš savo žmonos?

— Jis išsisuko nuo tiesaus atsakymo.

— Manęs tai nestebina.

— Kad ir kaip ten buvo, jis paprašė Skegso juos parduoti, o šis norėjo jį apmauti. Reikalavęs devyniasdešimties procentų vertės, prie-

šingu atveju grasinęs Ronį įskųsti. Tačiau Skegsas turėjo vieną silpną vietą. Jis geidė Ronio mergužėlės, su kuria tasai buvo susidėjęs, kai jo žmona, jo paties žodžiais tariant, *išsinešdino*.

— Automobilio bagažinėje.

— Būtent.

— O toji mergužėlė — tai Ebė Doson?

— Šįryt jūs labai įžvalgus, vyresnysis detektyve.

— Kadangi aš naktį miegojau. Vadinasi, Ronis Vilsonas pasinaudojo ja kaip jauku? Įkalbėjo pasidulkinti su Skegsu ir nudžiauti pašto ženklus. Ar aš teisingame kelyje?

— Ne kelyje, o vienbėgiame geležinkelyje.

— Manai, jis būtų nužudęs Ebę, kai tik būtų atgavęs ženklus? — pasiteiravo Greisas.

— Ankstesnėmis aplinkybėmis? Be jokios abejonės. Jis juk grobuonis.

— Ar man pasigirdo, ar prieš keletą minučių tu tikrai sakei, kad jis — visai mielas?

Supratęs esąs nugalėtas, Brensonas nusišypsojo. Paskui staiga pakeitė pokalbio temą.

— Dar nenusipirkai naujo automobilio?

— Ne. Prakeiktos draudimo kompanijos. Jos nori pripažinti mano sutartis negaliojančiomis, esą aš persekiojau kitą transporto priemonę. Šunsnukiai. Bet aš vis tiek pabandysiu laimėti. O ir valdyba mano pusėje, nes aš vykdžiau tarnybinę užduotį, — paaiškino jis ir vėl grįžo prie ankstesnės pokalbio temos. — Tai tu manai, kad pašto ženklai pas Ebę?

— Nė neabejoju.

— Hedžertis šimtu procentu įsitikinęs, kad tie ženklai, kurių fotokopijas padarei, yra beverčiai.

— Visiškai sutinku.

— Aš ilgai galvojau apie tai, — tęsė Greisas, — ir supratau, kad dėl to ji ir spyrė Skegsui į pautus.

Brensonas suraukė kaktą.

— Nelabai norėčiau sutikti.

— Priežastis, dėl kurios ji spyrė Skegsui, paduodama voką su ženklais, yra labai paprasta. Jai reikėjo laimėti laiko. Juk tame voke

buvo niekai ir jam būtų užtekę kelių sekundžių tą suprasti. Ji puolė Skegsą, kad mes greičiau įsikištume. Ji nuo pat pradžių vedžiojo jį už nosies.

Brensonas žiūrėjo į jį išpūtęs akis ir imdamas suprasti linksėjo galva.

— Gudri kalė.

— Taigi kad gudri. Beje, niekas iki šiol nepranešė apie pavogtus pašto ženklus, tiesa?

— Tiesa, — paskendęs savo mintyse sutiko Brensonas. — O kaip draudimo kompanijos? Turiu omenyje tas, kurios atlygino žalą ir išmokėjo gyvybės draudimo išmoką. Nejaugi jos negalėtų pareikšti pretenzijų į šiuos ženklus, kurie buvo įsigyti už jų pinigus?

— Ta pati problema — nuosavybės teisės. Kaip jos tai įrodys, jeigu Hedžertis atsisakys patvirtinti?

Valandėlę abu detektyvai sėdėjo tylėdami. Glenas vėl išgėrė kavos ir tarė:

— Iš Stivo Mekio girdėjau gandus, kad Pju prašosi perkeliamas...

Greisas nusišypsojo.

— Tai tiesa. Atgal į Londono policiją. Palinkėsiu jam sėkmės!

Po dar vienos pauzės Glenas pasiteiravo:

— Hm, o kaip tau atrodo, kur dabar toji moteris?

— Žinai, ką aš manau? Manau, kad ji dabar greičiausiai guli kur nors tropikų paplūdimyje, siurbčioja „Margaritą“ ir plačiai vaipydamasi rodo dantis.

Tai buvo tiesa.

126
2007-ųjų lapkritis

Kokteilis „Margarita“ buvo vienas geriausių iš visų, kuriuos ji kada nors buvo ragavusi. Aštraus, stipraus skonio, mat barmenas įpylė reikiamą kiekį „Cointreau“ ir kaip riekiant pasūdė taurės apvadą. Šiame viešbutyje ji apsistojo prieš savaitę ir vaikinas jau buvo perpratęs jos skonį.

Jai patiko vaizdas, kuris atsiveria prieš akis balto smėlio paplūdimyje, išsitiesus lovakrėslyje, ant storo, minkšto čiužinio, ir žiūrint į raibuliuojančią įlanką. Patiko ir šis paros metas — pavakarys, kai karštis ne toks įkyrus ir nereikia slėptis skėčio nuo saulės šešėlyje. Ji trumpam padėjo į šalį knygą, gurkštelėjo kokteilio ir ėmė stebėti, kaip įlankos pusėn sklendžia nuo medinio pirso atsispyręs parasparnio pilotas, o į giedrą dangų kyla oranžinis ir raudonas kupolas.

Dar kelios minutės, ir ji tikriausiai vėl eis maudytis. Todėl dabar svarstė — bristi į jūrą ar į erdvų, tarytum bekraštį, viešbučio baseiną, kurio vanduo truputį vėsesnis ir daug geriau atgaivina. Oho, kokia dilema!

Ji nuolat galvodavo apie savo motiną ir apie Ronį su Rikiu. Nepaisant viso pykčio Rikiui ir šoko, kurį patyrė, sužinojusi apie Ronį, ji negalėjo nejausti jiems ir šiokio tokio gailesčio, tik kiekvienam skirtingai.

Tačiau ne per labiausiai.

— Ar patinka ši knyga? — netikėtai pasiteiravo gretimame lovakrėslyje įsitaisiusi moteris.

Ebė jau anksčiau ją pastebėjo, miegančią, o šalia jos, ant balto nedidelio staliuko, gulintį romaną „Nenuorama“, po kuriuo buvo kita knyga — „Keliautojo kosmostopu vadovas po Galaktiką“.

— Taip, — atsakė. — Patinka. Vis dėlto aš — Daglaso Adamso gerbėja. Atrodo, esu perskaičiusi visas jo knygas.

— Ir aš taip pat!

Jis buvo autorius vienos iš citatų, kurias Ebė mėgo labiausiai ir vieną iš kurių visiškai neseniai ji vėl perskaitė: *Retai kada nueinu ten, kur noriu, bet visada sustoju ten, kur reikia.*

O būtent taip ji dabar ir jautėsi.

Tada vėl nugėrė gurkšnelį ir tarė:

— Jie čia plaka geriausią pasaulyje „Margaritą“.

— Gal ir aš paragausiu. Tik šiandien atvykau, todėl dar neperpratau, kas yra kas.

— Čia nuostabu. Tikras rojus!

— Atrodo panašu.

Ebė nusišypsojo.

— Mano vardas — Sara.

— Malonu susipažinti. O aš — Sendė.

Padėka

Nors romanai, kurių pagrindinis herojus — Rojus Greisas, yra grožinės literatūros kūriniai, tačiau jų pagrindas, susijęs su įstatymo priežiūros institucijų veikla, kurioje dalyvauja mano veikėjai, yra realus. Už pagalbą rašant šią knygą kaip visada lieku skolingas Sasekso policijai, taip pat Niujorko policijos valdybai, Niujorko apygardos prokurorui ir Viktorijos (Australija) policijai.

Ypač dėkoju Sasekso policijos vyriausiajam konstebliui Martinui Richardsui, maloniai aprobavusiam mano darbą, ir vyriausiesiems detektyvams Kevinui Moore'ui bei Grahamui Bartlettui, kurie taip geranoriškai atidarė daugelį durų. Nepaprastai dėkoju buvusiam vyriausiajam detektyvui Dave'ui Gaylorui, kuris man tiek daug padėjo, jog nesugebėsiu už visa tai atsidėkoti.

Norėčiau atskirai paminėti keletą kitų pareigūnų, ypač dirbančių Sasekso policijoje, jie labai daug prisidėjo prie to, kad ši knyga išvystų dienos šviesą (prašau, atleiskite man, jei pamirščiau ką nors paminėti). Taigi dėkoju vyresniajam inspektoriui Peteriui Collui, Mokslinių tyrimų skyriaus vadovui Brianui Cookui, Aprūpinimo skyriaus vyresniajam pareigūnui Tony Case'ui iš Kriminalinio skyriaus valdybos, detektyvui vyresniajam inspektoriui Ianui Pollardui, detektyvui inspektoriui Villiamui Warneriui, detektyvui seržantui Patrickui Sweeney, inspektoriui Stphenui Curry, detektyvui inspektoriui Jasonui Tingley iš Kriminalinio skyriaus valdybos Valdymo ir žvalgybos skyriaus, inspektoriui Andrew Kundertui, Nusikaltimų moderniųjų technologijų srityje tyrimo skyriaus vadovui seržantui Philui Taylorui, Nusikaltimų kompiuterinių technologijų srityje analitikui Ray Packhamui, polici-

jos konstebliui Paului Grzegorzekui iš Viešosios tvarkos palaikymo būrio, policijos konstebliui Jamesui Bowesui, policijos konstebliui Dave'ui Curtisui, inspektoriui Philui Clarke'ui, seržantui Melui Doyle'ui, policijos konstebliui Tony Omotoso, policijos konstebliui Ianui Uppertonui, policijos konstebliui Andrew Kingui, seržantui Malcolmui (Choppy) Wauchope'ui, policijos konstebliui Darrenui Balcombe'ui, seržantui Seanui McDonaldui, policijos konstebliui Danny Swietlikui, policijos konstebliui Steve'ui Cheesmanui, Kontrolės skyriaus vadovui Ronui Kingui ir policijos atstovei spaudai Sju Heard.

Taip pat esu dėkingas teismo archeologei Lucy Sibun, teismo ekspertizės DNR tyrimų specialistei Abigailei Bradley, Esekso koroneriui dr. Peteriui Deanui, patologui konsultantui dr. Nigeliui Kirkhamui, dr. Andrew Davey, medicinos ir chirurgijos bakalaurui, Edinburgo Karališkosios chirurgų kolegijos nariui, Karališkosios chirurgų kolegijos nariui, medicinos daktarui Andrew Yeallandui, dr. Jonathanui Pashui, Nigeliui Hodge, Steve'ui Cowlingui ir Christopheriui Gebbie. Noriu ypač padėkoti šauniai komandai, dirbančiai Braitono ir Houvo morge: Elsie Sweetman, Victorui Sindonui ir Seanui Didcottui.

Lieku labai skolingas žmonėms, gyvenantiems ir dirbantiems Niujorke — Apygardos prokuratūros Kovos su reketu valdybos detektyvui tyrėjui Dennisui Bootle'ui ir Apygrados prokuratūros Specialiųjų tyrimų valdybos detektyvui tyrėjui Patrickui Laniganui. Labai nuoširdžiai dėkoju Australijos teisėsaugos pareigūnams — Viktorijos valstijos policijos Žmogžudysčių skyriaus detektyvui tyrėjui Lucio Rovisui, Karltono nusikaltimų tyrimų skyriaus detektyvui vyresniajam seržantui George'ui Vickersui ir detektyvui seržantui Troy Burgui, taip pat detektyvui vyresniajam konstebliui Damianui Jacksonui, Viktorijos policijos valstijos koronerio asistentui seržantui Edui Pollardui, taip pat *The Age* laikraščio korespondentei Andrea Petrie ir mano konsultantei, australų kalbos specialistei Janetai Vickers!

Noriu padėkoti ir Gordonui Campingui už jo neįkainojamas paskaitas apie pašto ženklus, Robui Kempsonui, Colinui Withamui iš HSBC, Peteriui Bailey, pasidalijusiam enciklopedinėmis žiniomis apie Braitono praeitį ir dabartį, taip pat Peteriui Wingate-Saului, Oliui Riggui ir Philui White'ui iš Rytų Sasekso ugniagesių brigados ir Dave'ui Storey iš Notingamo ugniagesių gelbėtojų tarnybos, Robertui Fran-

kisui, kaip visuomet pataisiusiam netikslumus, kuriuos buvau įvėlęs rašydamas apie automobilius, ir, žinoma, Chrisui Webbui, kurio dėka mano kompiuteris ir toliau sklandžiai veikia, nors yra šeimininko labai išnaudojamas!

Labai ačiū Annai Lisai Lindeblad, mano nenuilstančiai ir nuostabiai „neoficialiai“ knygų serijos apie Roją Greisą redaktorei ir komentatorei, ir Sue Ansell, kurios pastabus žvilgsnis išgelbėjo mane nuo didelių keblumų.

Profesinėje srityje mane supa tikra svajonių komanda: nuostabioji Carole Blake, atstovaujanti man drauge su Oliu Munsonu, ir puiki reklamos agentė Amelia Rowland iš „Midas PR“; man neužtektų vietos deramai padėkoti visiems „Macmillian“ darbuotojams. Pakanka prisipažinti, kad aš neapsakomai džiaugiuosi, kad mano knygas leidžia būtent ši leidykla, be to, man labai pasisekė, jog mano redaktorius — Stefas Bierwerthas. Didžiausia padėka ir visiems leidėjams užsienio šalyse. Danke! Merci! Grazie! Большое спасибо! Gracias! Dank u! Tack! Obrigado!

O Helena kaip visuomet stiprino mane savo šventa kantrybe ir neišsenkama išmintimi.

Galiausiai noriu atsisveikinti su savo labai mylimais bičiuliais šunimis Suodžiumi ir Berte, kurie nuliūdę iškeliavo į Didįjį kaulų dvarą danguje, ir pasveikinti Oskarą, prisijungusį prie Febės, ištikimai budinčios po mano darbo stalu ir laukiančios, gal nukris ant grindų koks rankraščio lapas, kurį bus galima smagiai sudraskyti į skutelius...

Apie autorių

Piteris Džeimsas baigė studijas Čarterhause, vėliau studijavo kino meno mokykloje. Ne vienerius metus gyveno Šiaurės Amerikoje, kur dirbo scenaristu ir filmų prodiuseriu, o paskui grįžo į Angliją. Jo romanai, taip pat ir perkamiausias iš jų visų „Possession", išversti į trisdešimt pasaulio kalbų, pagal tris iš jų sukurti filmai. Visose jo knygose pastebimas gilus domėjimasis policijos darbu, kurį jis labai nuodugniai studijuoja, taip pat įvairiomis mokslo šakomis, medicina ir paranormaliais reiškiniais. Jis yra prodiusavęs ir keletą vaidybinių filmų, kaip antai „Venecijos pirklys" („Merchant of Venice"), kuriame vaidina Al Pacino, Jeremy Irons ir Joseph Fiennes. Yra vienas iš „Channel 4" populiaraus serialo „Bedsitcom", nominuoto „Rose d'Or" apdovanojimams, kūrėjų. Kompanija „ITV Production" pagal jo romanus apie Rojų Greisą kuria televizijos serialą, o Piteris Džeimsas yra vienas iš šio serialų prodiuserių.

2005 metais Vokietijoje jam buvo skirtas „Krimi-Blitz", tai yra Metų detektyvų autoriaus, prizas; romanas „Klasta ir viltis" („Dead Simple") Pranzūzijoje 2006 metais pelnė „Prix Polar International", o 2007 metais — „Prix Cœur Noir" apdovanojimus. Romanas „Looking Good Dead" įtrauktas į galutinį kandidatų sąrašą 2007-ųjų „Richard and Judy Crime Thriller of the Year" apdovanojimui bei Prancūzijos SNCF ir „Le Grand Prix de Littérature" (Didžiojo literatūros prizo) apdovanojimams. Romanas „Miręs gyventi" („Not Dead Enough") įtrauktas į galutinį kandidatų sąrašą „Theakstons Old Peculier Crime Thriller of the Year ir ITV3 „Crime Thriller of the Year" apdovanojimams.

Autorius gyvena Noting Hile (Londonas) ir Braitono priemiestyje (Sasekso grafystė).

James, Peter

Ja289 Mirusiojo pėdsakais: [detektyvinis romanas]/Peter James; iš anglų kalbos vertė Arvydas Malinauskas. — Kaunas: Jotema, [2012]. — 448 p.
ISBN 978-9955-13-327-8

Chaotiški, tragiški Rugsėjo 11-osios ryto įvykiai žlugusiam britų verslininkui ir amžinam nevykėliui Roniui Vilsonui suteikia kartą gyvenime pasitaikančią progą — galimybę atsikratyti skolų, pasikeisti tapatybę ir susikurti naują gyvenimą kitoje šalyje. Po šešerių metų Braitono lietaus kanalizacijoje aptikti moters griaučiai paskatina vyresnįjį detektyvą Rojų Greisą imtis tyrimo ir leistis į žūtbūtines lenktynes su laiku, siekiant išgelbėti moterį, kurią kažkas lyg žvėrį medžioja Braitono gatvėse ir skersgatviuose.

UDK 821.111-31

Peter James

MIRUSIOJO PĖDSAKAIS

Iš anglų kalbos vertė *Arvydas Malinauskas*
Redaktorė *Lina Čekauskaitė*
Viršelio dailininkė *Vilūnė Grigaitė*
Maketavo *Elvyra Laipanova*
Viršelio nuotrauka iš *www.shutterstock.com*

SL 250. 28 sp. l. Užsak. Nr. 202
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
http://www.jotema.lt
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
Spausdino AB „Aušra", Vytauto pr. 23, 44352 Kaunas

Chaotiški, tragiški Rugsėjo 11-osios ryto siam britų verslininkui ir amžinam nevykėliui Roniui Vilsonui suteikia kartą gyvenime pasitaikančią progą — galimybę atsikratyti skolų, pasikeisti tapatybę ir susikurti naują gyvenimą kitoje šalyje. Po šešerių metų Braitono lietaus kanalizacijoje aptikti moters griaučiai paskatina vyresnįjį detektyvą Roju Greisą imtis tyrimo ir leistis į žūtbūtines lenktynes su laiku, siekiant išgelbėti moterį, kurią kažkas lyg žvėrį medžioja Braitono gatvėse ir skersgatviuose.

Piterio Džeimso aukščiausios prabos trileris... intriguojantis... sukeliantis didžiulę įtampą... sudėtingas, nepaprastą pasitenkinimą teikiantis galvosūkis. – The Times

---

Piteris Džeimsas yra labai talentingas rašytojas, verčiantis neatsilikti nuo jo nepaliaujamai greito tempo ir pastoviai laikantis nežinioje. Kai skaitydamas jo knygą manau, kad jau artėju prie kulminacijos, paaiškėja, kad esu dar tik pusiaukelėje. Ši knyga — tikras perlas. – Crimespree

ISBN 978-9955-13-327-8

www.jotema.lt